

Masa Bihbele.

Tas irr:

Swehti Stahsti,

no

Deewa Wahrdeem

islaßiti,

un

ar isflaidrotahm un spehzigahm mahzibahm
un swehtahm dohmahm

istaisiti

no

ta wezza Sehrpilles Mahzitaja

Stendera.

Jelgavā,
pee Zahna Wridrikka Steffenhagen un dehla.

1864.

No zensjures atwehlehts. Rihgá 4tá Merz mehn. deená
1863fchá gaddá.

Von dem Kurländischen Evangelisch-Lutherischen Konsistorio
wird hierdurch, nach gescheneer desfalliger Beprüfung beschei-
nigt, daß das vorstehende Buch Nichts gegen die heilige Schrift
und gegen die symbolischen Bücher der Evangelisch-Lutherischen
Kirche enthält. Schloß Mitau, den 10ten Januar 1839.

(L. S.)

Dr. Richter, Vicepräsident.

(N° 30.)

Sekretaire Richter.

Birma datta.

Peezdesmits un diwi stahsti

no tahm leetahm,

kas wezsaš derribas laifâ,

tas irr

kas no pafaules eesahkuma lihds ta Kunga Jesus
Kristus swehtu peedsimschanu notikkuschaš,

u "

no teem swehteem Braweescheem

ušraffitaš.

Latweefcheem par labbu

fewischki šaraksiti un ar jautaschanahm, mahzibahm un
swehtahm dohmahm istaifiti.

Pirmais stahsts.

No pasaules raddischanas.

1 Mohf. gram. 1 un 2 nod.

1. **N**o muhschibas ne bija nenecka, ka tikkai Deews (Dahw. dj. 90, 2. 33, 6.), 2. kas irr weens weenigs eeksch sawas buhschanas, 3. bet, trijads eeksch ihpashibahm, Deews tas Lehws, Deews tas Dehls, Deews tas zeenigais swehtais Gars. 4. Echis trihs-weenigais Deews raddija 5. pasaules eefahkumâ 6. debbesi un semmi un wiffas zittas redsamâs un neredsamâs lectas 7. no nenecka 8. zaur sawu wifesrehzigu wahrdu. 9. Un ta semme bija eefahkumâ ne-istaisita un tukschâ 10. un tas Deewa Gars liddinajahs pa uhdens wirsu. 11. Eeksch feschahm deenahm istaisija Deews wiffas

Sautaschanas.

1. Kas bija no muhschibas?
2. Kahds irr Deews no sawas buhschanas?
3. Kahds irr Deews eeksch ihpashibahm?
4. Kas irr semmi un debbesi raddijis?
5. Kad Deews to raddija?
6. Ko Deews irr raddijis?
7. No ka irr Deews to pasauli raddijis?
8. Zaur ko irr Deews wiffu raddijis?
9. Ka bija ta semme eefahkumâ?
10. Kas liddinajahs pasaules eefahkumâ pa uhdens wirsu?
11. Eeksch zil deenahm irr Deews wiffu pasauli istaisijis?

leetas, kas ween debbesis un semmes wirsū irr, 12. saz-
zidams: Vai tohp! 13. un wifs tappe un notikke-tā, kā
Deews bija sazzijis.

- 14. pirmā deenā gaisma dohdahs,
- 15. ohtrā plattums debbesi,
- 16. treschā juhr' un sausums rohdahs,
- 17. zettortā tee spihdeffi,*
- 18. peektā sīms un putnini,
- 19. sestā tohp tee zilweki.

20. Scho wissu Deews tapeh; raddijis, ka winsch sawu
leclu gohdu parahditu. 21. Deews arridsan tohs enge-
lus irr raddijis, 22. bet kurrā deenā, to mehš ne warram
sinnabt, jo Deews mums to swehtōs rakstōs ne irr pa-
rahdijis. 23. Kad Deews sawus darbus bij beidsis, us-
skattijahs winsch wissu, ko winsch bij raddijis, un rauqi!
tas bija wifs lohiti labs. 24. Tad duffeja Deews septitā
deenā no wisseem saweem darbeem, 25. tas irr, septitā
deenā Deews neneeka wairs ne raddija. 26. Tapeh; eesweh-
tija Deews to septitu deenu un pawehleja teem zilwekeem,

- 12. Ko sazzija Deews, kad winsch ko raddija?
- 13. Woi tas arridsan tā notikke?
- 14. Ko raddija Deews pirmā deenā?
- 15. Ko raddija Deews ohtrā deenā?
- 16. Ko raddija Deews treschā deenā?
- 17. Ko raddija Deews zettortā deenā?

* Ko probti tu zaur teem spihdeffeem? Atbildi:

Sauli, mehness un swaigsnes.

- 18. Ko raddija Deews peektā deenā?
- 19. Ko raddija Deews sestā deenā?
- 20. Kapeh; irr Deews scho wissu raddijis?
- 21. Jrr Deews arridsan engelus raddijis?
- 22. Kurrā deenā irr Deews engelus raddijis?
- 23. Kā isdewahs Deewam ta pasauls raddischana?
- 24. Ko darrija Deews septitā deenā?
- 25. Ko tu probti zaur to, ka Deews irr duffejis?
- 26. Ko pawehleja Deews tahs septitas deenas deht?

iffkatru

iffkatru septitu deenu swehtiht, 27. tas irr, no neddelas
darbeem atstahst, un Deewam tannu deenā ween kalpoht.
27. Kā buhs mums to septitu deenu swehtiht?

Mahzibas.

- 1. Ko mahzees tu no tahs pasauls raddischanas?

Atbildi: Es mahzohs Deewu atstht, kas šew zaur pasauls
raddischanu porahdijees.

(Tapeh; skattees us debbesi un us wisseem raddijumeem, ne
tā lohys, bet tā prahstigs zilweks, apdohmadams, ka tas, kas to
wissu pataišijis, tas wissaugstakais kungs irr, kam tew buhs
kalpoht, paklausht un to gohdaht. Jo tu effi arridsan wiina
rohlu darbs.)

- 2. Deews wissu pasauli no neneeka raddijis, ko mahzees
no ta?

Atbildi: Ka Deews irr weens wisspwehzigis Deews.

(Tapeh; bihstees Deewu, jo winsch speh; tohs grehzineckus ar
meešu un dwehsfeli laizigi un muhschigi nomaitaht.)

- 3. Deews wiffas leetas lohiti labbas raddijis, ko mahzees
no ta?

Atbildi: Ka Deews irr weens gudrs Deews.

(Tapeh; padohdees ar tawu zerribu Deewam, jo winsch gan
padohnu sun, ka muhsu wahrgoschana; buhs us labbu isdohstees.
Un effi arridsan allaschin meera ar to, ko Deews tew preejuhta;
jo wifs, ko winsch darra, irr pareisi un labs.)

- 4. Deews wiffas redsamas leetas teem zilwekeem par labbu
raddijis, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews irr weens scheligis un mihsligis Deews.

(Tapeh; effi pateizigis tawam Deewam, kas temi no mahtes mee-
sahm lihds schim usturrejis, un tew weht wissu labbu parahda.)

- 5. Deews septitā deenā irr duffejis un to paschu eesweh-
tijis, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka man buhs arridsan swehtdeenā no darbeem
duffeht, un to ar Deewa kalposchānu swehtiht.

(Tapeh; eij swehtdeenās basnijā, Deewu pecluhgt un slaweht,
un fargees wissuwairal swehtdeenā no grehziגעem darbeem un no
plihstschanas un no leekas derschanas.)

Swehtas

Swehtas dohmas.

Dehbes, semm' un wiffas leetas
Naddijs Deews zaur wahrdinu,
Mum's par labbu, ihsti kreetnas.

Slawejam to Nugstaku!

Jo celsch wiinna dšibwojam
Un bes wiinna isnihkštam.

Dhtrais stahsts.

No zilweku raddischanas.

1 Mobj. 1 un 2 ned.

1. Kad Deews wiffas zittas radditas leetas bija gattawas darrijis, fazzija Deews tas Dehws us to Dehlu un us to swehtu Garru: darrisin zilwekus pehz muhsu gibmi, jeb pehz muhsu libdšibas, 2. tas irr, kuzreem gudre prahts un swehtas eegribbeschanas buhtu. 3. Tad raddija Deews diwi zilwekus, wihristu un seewistu. 4. To wihru Deews patš nosauze Ahdamu, 5. bet ta seewa taype no ta wihra Gewa nosaukta. 6. Paprecksch raddija Deews to wihru 7. no semmes pibtes 8. un cepuhte wiinna nabšis dšibwu garru (jeb dwašchu), tas irr, to dwehšeli. 9. Tā, kā Ahdams gattawas bija, peewedde Deews pee wiinna wiffus swehrus, lohpus un putnus, 10. ka Ahdams tohs

Sautaschanas.

1. Ko fazzija Deews, sawus darbus beidšis?
2. Kas tas irr fazzihšs: pehz Deewa gibmi jeb pehz Deewa libdšibas?
3. Zil zilwekus Deews eesabkumā raddija?
4. Kā nosauze Deews to wihru?
5. Kā nosauze Ahdams sawu seewu?
6. Kuzsch taype paprecksch raddihšs?
7. Ko ka Deews Ahdamu taišija?
8. Kur Ahdams sawu dwehšeli dabuša?
9. Ko Deews paprecksch pee Ahdama peewedde?
10. Kapehz Deews peewedde wiffus lohpus, swehrus un putnus pee Ahdama?

nosauktu.

nosauktu. 11. Kad nu Ahdams teem wiffem bija wahrduš dewis, tad fazzija Deews: tas ne irr labbi, ka tas zilweks weens irr bes paliga, jeb bes seewas. 12. Tad lifte Deews tas Kungs zeetu meegu Ahdamam usret tā, ka tas aisnigge. 13. Un Deews isnehme weenu no Ahdama sabnkaulem 14. un pildija to tufschu weetu ar meesu 15. un taišija no ta sabnkaula weenu seewu un peewedde to pee Ahdamu. 16. Un Ahdams fazzija: ta nu irr kauls no manneem kauliem, un meesa no mannas meesas. Tapehz wihrs sawu tehru un sawu mahti atšahs un turresees pee sawas seewas un tee buhs weena meesa. 17. Tad eestahdija Deews to laulibas draudšibu, un 18. eeswehtija tohs pirmus laulatus draugus ar sbeem wahrdeem: augšjeetees un wairojeetees un peepildeet to semmi un pahrwaldeet to, un waldeet pahr šwim juhra un pahr putneem gaisā, un pahr wiffem swehreem, kas wirf semmes leen.

11. Ko fazzija Deews, kad Ahdams wiffem lohpeem, swehreem un putneem bij wahrduš dewis?
12. Ko tad Deews ar Ahdamu darrija?
13. Ko Deews isnehme no Ahdama, kad tas bij aisnidšis?
14. Ko Deews ar to tufschu weetu darrija?
15. Ko Deews no ta sabnkaula taišija?
16. Ko Ahdams fazzija, kad Deews wiinnam to seewu peewedde?
17. Ko Deews eestahdija, kad winsch to seewu pee Ahdama bij peewe dis?
18. Kadhu swehtibu Deews dewe teem pirmem laulateem draugem?

Mahzibas.

1. Ta meesa irr no semmes taišita, bet to dwehšeli Deews cepuhtis, Eo mahzres no ta?

Atbildi: Ka ta meesa tohy no semmes usturreta, bet ta dwehšele ar Deewa wahrdu.

(Tapehz mekle, ka taws gars jeb tawa dwehšele zaur to tizzibu celsch mihlešibas ar Deewu warr weenā garrā buht. Jo tohs meesas

meefas preeks nahf no tabs semmes; no fa ta meefa irr nemta, bet tabs dwehfeles preeks irr eefsch Deewa, no fa ta dwehfele nahkufi.)

2. Deews pats jau paradihfes dahrsâ to laulibweestahdi jis, fo mahzees no ta?

Arbildi: Ka ta lauliba irr swehta un Deewam patihkama buhſchana.

(Tapeh; ne faunees sawâ laikâ ar gohdu laulibâ dohteos. Jo ta ne irr ſmeijama leeta. Bet tas irr grehks un fauns, kad zilweks eefsch neſchſihſtahm kahrabahm degg, un kad nelaulati lohpâ piannahs.)

3. Deews eefahkumâ weenu weenigu pahri, wihrifku un ſeewifku raddijis, fo mahzees no ta?

Arbildi: Ka wihram ne buhs wairaf, fâ weenu weenigu ſeewu turreht, un ſeewai ne buhs wairaf, fâ weenu weenigu wihru turreht.

(Tapeh; fargees no laulibas pahrkahpſchanaſ. Jo ta irr leela negantiba, kad ſeewifka ar zittas ſeewas wihru lohpâ dohdahs, jeb kad wihrifks ar zitta wihra ſeewu piannahs.)

4. Ta pirma ſeewa irr no wihra nemta, fo mahzees no ta?

Arbildi: Ka tas wihrs irr ſeewas galwineeks.

(Tapeh; buhs tahm ſeewahm paklauſigahm buht ſaweem wiſreem eefsch wiſſahm labbahm leetahm, bet tam wihram buhs arridſan ſawu ſeewu mihleht.)

5. Deews irr teem zilwekeem to pahrwaldifchanaſ pahr to ſemmi un pahr wiſſeem ſwehreem, lohpeem un putneem dewis, fo mahzees no ta?

Arbildi: Ka tee zilweki labbaki un augſtaki irr pahr wiſſeem lohpeem un ſwehreem.

(Tapeh; dſihwo arridſan ne fâ lohys beſprahrtigi, bet prahrtigi, fâ zilwekam peenahfaſ.)

Swehtas bohmas.

Zilwezin no ſemmes raddihts,

Un par ſemmi pahrwehrtaſ,

Lepnibâ ne tohpi waddihts,

Azzim ſemmi redſedamâ.

Semmojees, jo lepniba

Muſſcham paleef ſmeijama.

Trefchais

Trefchais ſtahstš.

No tabs laimigas buhſchanaſ paradihfes-dahrsâ.

1 Mohf. graham. 2 un 3 nod.

1. Tee pirmee zilweki Ahdamâ un Gewa bija no eefahkuma itt laimigâ buhſchanaſ. 2. Jo Deews tohs bija peh; ſawu gibmi, jeb peh; ſawas lihſſibas raddijis, un teem dewis 3. gudru prabtu, 4. swehtas eegribbeſchanaſ, 5. nemirſtamaſ meefas un 6. pilnigu pahrwaldifchanaſ par wiſſu to, kaſ wirf ſemmes irr. 7. Jo wiſſu bija Deews teem tapeh; dewis, fa tee warretu Deewu ſawu Kungu ſawâ prabta papillam atſiht, un winnam no wiſſas firdeſ pareiſſ kalpoht, un ta swehtigi un laimigi dſihwoht. 8. Tad nu tee pirmee zilweki papreeſch beſ grehkeem dſihwoja, 9. eefsch ihſtas deewabihſchanaſ, ſwehtibas un taiſnibas. 10. Jo brijdi ta nahwe wehl ne bija paſaulê, jo ta nahwe peh; zaur grehkeem paſaulê nahkufi. 11. No meſcha ſwehreem un tahrpeem teem ne bija jabihſtahs, jo tee bija teem zilwekeem paklauſiqi. 12. Tanni laikâ winni arridſan nekahdas drehbos walkaja, bet tee ſtaigaja plifki

Sautafchanaſ.

1. Kahdâ buhſchanaſ tee pirmee zilweki eefahkumâ dſihwoja?
2. Peh; kahdu gibmi bija Deews tohs raddijis?
3. Kahdu prabtu bija Deews teem dewis?
4. Kahdas eegribbeſchanaſ bija Deews teem dewis?
5. Kahdas meefas bija Deews teem dewis?
6. Kahdu walkifchanaſu bija Deews teem dewis?
7. Kapeh; bija Deews teem to wiſſu dewis?
8. Woi tad pee teem pirmee zilwekeem eefahkumâ nekahdi grehki ne bija?
9. Kâ tee tad dſihwoja?
10. Woi ta nahwe arridſan paradihfes-dahrsâ bija?
11. Woi tad winneem ne bij jabihſtahs no ſwehreem?
12. Kahdas drehbos tee pirmee zilweki eefahkumâ walkaja?

un

un faili, 13. un nekanejabs, jo tee bija swehti un nenosedsi. 14. Winnu mahjas-weeta bija tas jaukais paradihses-dahrse, 15. to pats Deews bija taisniss un teem zilwekem dewis to paschu kohpt. 16. Schinni dahrja stahweja wissadi jauki un kupli kohki ar augleem. 17. Bet widdu paradihses-dahrja stahweja tas kohks tabs atsihschanas labba un kauna. 18. No wisseem kohkeem winneem brihw bij ehst, 19. bes ween no ta kohka tabs atsihschanas labba un kauna widdu paradihses-dahrja. 20. Jo Deews tas Kungs bija teem pirmem zilwekem scho bausli dewis, sazzidams: no wisseem dahrja au. teem juhs warat ehst, ka patihk; bet no ta kohka tabs atsihschanas labba un kauna widdu paradihses-dahrja jums ne buhs ehst. 21. Jo kurrâ deenâ juhs no ta ebdisect, juhs mirdami mirsect 22. (laiziga un muhschigâ nahwe). 23. Kamehr nu Ahdams un Gewa Deewa wahrdam paklausigi bija, un Deewa bauslibu ne pahrfahpe, tamehr tee swehti, taisni un itt laimiga buhschanâ palikke.

13. Kâ tad winneem ne bij kauns?

14. Kur tee pirmee zilweki eefahkumâ dshwoja?

15. Kas to paradihses-dahrju bija taisniss?

16. Kahdi kohki bija tanni dahrja?

17. Kahds kohks stahweja paradihses-dahrja widdu?

18. Ko tee pirmee zilweki paradihses-dahrja ehde?

19. Woi tad winneem no wisseem kohkeem brihw bija ehst?

20. Kahdu bauslibu bija Deews teem pirmem zilwekem dewis?

21. Kahdu kohdibu bija Deews schim bauslim weelziss?

22. Kahdâ nahwê bij teem mirt, kad tee scho bausli pahrfahptu?

23. Zil ilgi teem zilwekem paradihses-dahrja labbi klahjabs?

Mahzibas.

Ko mahzees no scheem stahsteem?

Atbildi: Es mahzohs to leclu staryibu atsiht stary to pirmu swehtu un laimigu buhschanu, un stary muhsu grehzigu un nelaimigu buhschanu.

1. Teem pirmem zilwekem bija eefahkumâ gudrs prahts ar pilnigu Deewa atsihschanu.

Bet

Bet nu tas wisseelakais pulks Deewu ne atsiht, un paleet eelsh nesapraschanas.

(Tapeh; mahzees Deewu atsiht no winna swehta wahrda, tad tu ne palikst eelsh nesapraschanas. Jo Deewa wahrdas itt weena skaidra swezze, tas muhsu tunfchu prahtu apskaidro.)

2. Tee pirmee zilweki bija ar swehtahm eegribbeschanahm sirdi apdahwinati.

Bet nu tabs zilwezigas sirds prahts itt kauns no masahm deenahm.

(Tapeh; lubdhi Deewu, ka winsch tew jaunu sirdi nu prahtu dohtu, tad tu buhst wo tihscheem grehkeem swabbads.)

3. Teem pirmem zilwekem bija eefahkumâ nemirstamas mefas.

Bet nu wisseem zilwekem itt jamirst.

(Tapeh; fataisees allaschin us tawu pehdigu nahwes stundian; tad tew ta laiziga nahwe buhs weena ee-eeschana eelsh to muhschigu dshwofchannu.)

4. Tee pirmee zilweki dshwoja eefahkumâ jaukâ paradihses; dahrja preezigi un laimigi.

Bet nu mums dauds wahrgeschanas jazeesch schinni behdu semmê.

(Tapeh; peclubdhi Deewu, ka winsch tewi tawâ dshwibas gallâ usnemtu muhschigâ debbes preefâ.)

5. Teem pirmem zilwekem bija ta waldischana pahr wiffu semmi dohta.

Bet nu mehs appasch kungu waldischanas stahwam.

(Tomehr tew buhs tawam kungam ustizigi klausht ar labbu prahtu, jo tas itt Deewa likkams, ka tew labbi klahtohs wirf semmes.)

Swehtas dohtas.

Kas warr paradihsei pee-ect,

Kur nei sweedri, nei ta nahw'?

Palihdi Deewin wahrdam ee-ect

Tur, kur preeks beegalligs stahw.

Tad es jaukâ debbesi

Tewi teifschu muhschigi.

Zettortais

Zettortais stahstš.

No zilweku atkahpschanas no Deewa.

1. Mobj. gram. 3 ned.

1. Tee pirmee zilweki Ahdams un Gewa ilgi ne palikke eeksch tahs laimigas buhšchanas, kurrâ Deews tohs bija raddijis un paradihšes-dahrjâ lizzis. 2. Jo tee Deewa sawa Kunga un Radditaja baušli pahrkahpe, un ehde no ta aisleegta kohka. 3. Schinni apgrehkoschanâ winnus tas wels eewedde, kas tohs zilwekus kahrdinaja un ar melleem peewihle. 4. Tee welli bija eesahkumâ swehti engeli, lihds ar teem zitteem engeleem swehti no Deewa radditi. (Zuhd. gram. p. 6.) 5. Bet tee zaur lepnibu no Deewa atkahpuschi 6. un tapehž no Deewa swehta waiga irr muhšchigi atstumti. 7. Tad nu tas wels sfaude to laimigu buhšchanu, kurrâ Deews tohs zilwekus bija raddijis. 8. Un tas wels pergahje papreeksch pee Ahdama seewas. 9. tšchuhstas gihni. 10. Schi tšchuhstka, kurrâ tas wels bij paslehpess, fazzija us Gewu schohs wiltigus wahrduš: kapehž juhs ne ehdar no ta aisleegta kohka? juhs teescham ne mirseet. 11. Jo Deews sinn gan, kad

Sautafchanas.

1. Woi tee pirmee zilweki ilgi palikke eeksch tahs laimigas buhšchanas?
2. Kapehž tad tee ne palikke ilgi tanni buhšchanâ?
3. Kapehž tee pahrkahpe Deewa baušli?
4. Stahdi bija tee welli eesahkumâ?
5. Kâ tad tee welli no Deewa atkahpuschi?
6. Kas tad teem tapehž notikke?
7. Kapehž eewedde tas wels tohs zilwekus grehkos?
8. Pee ka peegahje tas wels papreeksch?
9. Kâ peegahje tas wels pee Gewas?
10. Ko fazzija ta tšchuhstka jeb tas wels?
11. Kahdu labbumu apsohljija tas wels teem zilwekeem, kad tee buhs no ta aisleegta kohka ehdušchi?

juhs

juhs no ta buhseet ehdušchi, tad juhsu azis taps atwehrtas, un tapseet gudri un Deewam lihdsigi, un sunnaseet wissu, kas labš jeb launs irr. 12. Jo tapehž arridsan Deews jums icr aisleedšis no ta wislabbaka kohka ehst, ka juhs ne taptut tahdi, kâ patš Deews irr. 13. Ar tahdeem melleem pahrrunnaja tas wels to seewu. 14. Un schi usskattijahs us to aisleegtu kohku, un redseja, ka toš jauks kohks bija, un dohmaja sawâ sirdi, ka labbi bubtu no ta ehst. 15. Un tas wels usskubbinaja winnu jo wairak, un winna nehme no ta aisleegta kohka augleem, un ehde un dewe tawat sawam wihram. 16. un tas arridsan ehde. 17. Un tâ tee pirmee zilweki grehkos eekritte un no Deewa atkahpe, wella wahrdam wairak waflaušigi buhdami, ne kâ Deewa swehtam wahrdam. 18. Tad tee eesahje kaunetees, ka tee plikki bija, 19. un sawinne wihges-kohka lappas un darrija sew preekschautus. 20. Un kad tee Deewa ta Kunga balfi dsirdeja, apflehpess Ahdams un Gewa stary teem kohkeem paradihšes-dahrjâ 21. ar nopuhšchanu, isbailehm un waimanahm. 22. Jo tee redseja sew no wella peewiltus un peekrahptus 23. un atgahdajahs, ko tee pelnijuschi ar sawu atkahpschanu no Deewa, prohti, Deewa dušnibu, laizigu un muhšchigu nahwi.

12. Kâ fazzija tas wels, kapehž Deews effoht teem aisleedšis, no ta wislabbaka kohka ehst?
13. Woi tas pateesi, ko tas wels fazzija?
14. Ko Gewa dohmaja, kad tas wels winnu mekleja peewilt un pahrrunnah?
15. Ko Gewa darrija, no wella skubbinata?
16. Ko tas wihrs Ahdams darrija?
17. Woi tas ne bija grehks, ko tee darrija?
18. Pahr ko eesahje Ahdams un Gewa kaunetees?
19. Ar ko tee sawu plikkumu apsedse?
20. Ko tee wissupehž darrija, kad tee Deewa balfi dsirdeja?
21. Ar kahdu sirdi tee bij apflehpusschess?
22. Kapehž tad tee tif bailiqi bija?
23. Ko Ahdams un Gewa to brijdi atgahdajahs?

Mahžibas.

Mahzibas.

1. Tee welli ne tappe no zitta grehFös ewewsti, bet tomehr zaur lepnibu no Deewa atfahpuschi, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka teem welleem arridsan par to nekahda zerriba ne irr ispestiteem tapf.

(Tapehz atfahsti Deewa taifnu fohdibu par teem welleem, un ne preezajees par winnu pasuschannu; bet fargees, ka tu zaur grehfeem ne tohpi lihdi ar winneem pasuddinahts.)

2. Deews tohs zilwekus fwehtus raddijis, bet tas wels winnus grehFös un nelaimé ewewdis, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka wifs labbums no Deewa, bet wifs kaunums no wella nahf.

(Tapehz effi Deewa fwehtam wahrdam paklausigs un fargees no wella wiltibas.)

3. Tas wels fkaude to leelu laimi, Furré Deews tohs zilwekus bij raddijis, un pats nelaimé buhdams tohs zilwekus arridsan nelaimé ewewde, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka fkaudigas azzis wella azzis irr, un ka tam wella vrahts irr, kas nelaimigs buhdams zittus arridsan nelaimé ewedd.

(Tapehz fargees no fkaudibas, un ja tew kahda nelaimé buhtu jazeesch, tad ne ewedd tawu nenoseedsign tuwaku tanni paschá nelaimé.)

4. Eewa usffattijahs, ka labbi buhtu no ta aisleegta kohka ehst, pehz winna nehme un ehde un dewe sawam wih; tam arridsan ehst, un wiffupehz abbi apflehpahs preefsch Deewa, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka wiffi grehfi ar kaunu eefahroschannu fahfahs; un ka no weena grehka dauds zitti rohdahs.

(Tapehz stahwi tai launai eegribbeschanai un fahribahm un kaunahm dohmahm pretti zaur Deewa luhgschanahm, tad tu no leelakeem grehfeem buhfi pasargahs. Jo tahda irr ta wella wiltiba; winsch melle to zilweku weenâ grehkâ ewewst, tad tas winnam jaw irr gan, sinadams, ka no weena grehka gan zitti no few pascheem raffees.)

5. Ahdams un Eewa paslehpahs preefsch Deewa un tomehr winneem sirdi meers ne bija, jo ta sinnama; sirds tohs apfudsjeja un pasuddinaja, Fo mahzees po ta?

Atbildi:

Atbildi: Ka zilwekam, kas kaunu darrijis, sirdi meera newaid, un jehschu winsch pasaules gallâ buhtu aisbehdis.

(Tapehz fargees jel no sinnameem, tihscheem un rupjeem grehfeem, un ne apgrubtini pats tawu sirdi ar teem, jo tee pehz tawu sirdi nomahfs.)

Swehtas dohmas.

Wels ar pirmeeem melleem nahzis,
Zilwezinus reewildams.

Kas ar melleem lihfscheht fahzis,
Tas irr wellam peederrams.

Es no melleem fargaschohs:
Jo es Deewam padohmohs.

Peehtais stahsts.

No grehku fohdibas.

1. Mohf. grahm. 3 nod.

1. Pretti waffaru pehz tam, kad tee pirmee zilweki Ahdams un Eewa bij grehFös ekrittuschi, nahze Deews tas Nadditajs paradihses-dabrisâ 2. un sauze Ahdamu, fazzidams: Ahdams, fur tu effi? 3. Un Ahdams atbildeja Deewam: sché es esmu, un fazzija: 4. es dsirdeju tawu balfi dabrisâ un bihjajohs, jo es esmu pliks un tapehz paslehpohs. 5. Tad Deews fazzija us Ahdamu: neggi tu effi ehdie no ta aisleegta kohka? 6. Kad nu teem zilwekeem bij

Sautaschanas.

1. Kas tai paschá deenâ pretti waffaru notifke, kad tee zilweki no Deewa bij atfahpuschi?
2. Kâ Deews Ahdamu sauze?
3. Ko Ahdams Deewam atbildeja?
4. Ko Ahdams wehl us Deewu fazzija?
5. Ko tad Deews us Ahdamu fazzija?
6. Kâ tee pirmee zilweki pretti Deewu aisbildejahs?

Deewam

Deewam atbildeschanu doht, tapeh; tee Deewa wahrdam nepaklausigi bijusch; un Deewa baußli pahrfahpuschi, tad zits zittam to wainu peemette. 7. Ahdams fazzija: manna seewa irr wainiga, jo ta man dewe no ta fohka ehst. 8. Ta seewa fazzija: ta tschubstka irr manni peewihlufi. 9. Bet Deews ar tahdahm isrunnam ne bija ar meeru, un nospreede itweenam wehl sewischku fohdibu. 10. To tschubstka Deews nolabdeja lihds ar to wellu, kas tschubstkas gihmi tohs zilwekus bij grehkos eemeddis. 11. Us to seewu Deews fazzija: ar sahpehm buhs tew behrnus dsemdeht, un tawam wihram buhs pahrtew walidht. 12. Bet us to wihru Deews fazzija: tapeh; fa tu tawas seewas wahrdam effi klausijis, un ehdis no ta aieseegta fohka, nolahdeta lai irr ta semme tewis deht. 13. Ar wahrgoschanu buhs tew no taks usturretees, wissu tawu muhschu; 14. ar sweedreem tawa waiga buhs tew tawu maifi ehst, 15. teekams tu atfal par semmi tohpi, no fa tu effi nemts: jo tu effi semme, un tapfi atfal semmes fahrtä. 16. Schi fohdiba nqz ar ridjan pahrtew wisseem zilwekem, 17. kas grehkos dsemdinati un peedstimmusch; tohp, 18. un wissi zilweki sawas grehzigas peedstimmuschas deht stahw appatsch Deewa dusmibas, 19. eekam tee tohp atdsemdinati zaur uhdeni un swechtu

7. Rā Ahdams aibildesjabs?
8. Rā Gewa aibildesjabs?
9. Woi Deews ar tahdahm isrunnam bija ar meeru?
10. Rahdu fohdibu Deews nospreede pahrtew tschubstka?
11. Rahdu fohdibu Deews nospreede pahrtew seewu?
12. Rahdu fohdibu Deews nospreede pahrtew wihru?
13. Rā buhs zilwekam no semmes usturretees?
14. Rā buhs zilwekam sawu maifi ehst?
15. Zif ilgi buhs zilwekam sawu maifi grubti pelniht?
16. Woi schahdas fohdibas tikfal pahrtew teem pirmeeem zilwekem ween nahze?
17. Rā tohp wissi zilweki dsemdinati un peedstimmusch;?
18. Appatsch fa stahw wissi zilweki sawas peedstimmuschas deht?
19. Zif ilgi stahw tee zilweki appatsch Deewa dusmibas?

Garru.

Garru. 20. Zaur scho apgrehkoschanu teem zilwekem tas Deewa gihmis pasuddis, 21. un tanni weeta wella gihmis 22. jeb grehki pasaulē nahkuschi 23. un zaur grehkeem ta nahwe, 24. tiklab ta laiziga, fā arridsan ta muhschiga. 25. Wispupeh; Deews tohs zilwekus eepreezinaja ar to nahkamū Pestitaju. 26. Un Deews taifija abbeem, Ahdamam un Gewai, kaschokus un tohs teem apgehrbe, 27. un isdsinne tohs zilwekus no ta jauka paradihses-dahrfa, fa teem bij to semmi strahdaht, no fa Ahdams bija nemts.

20. Kas sudde teem zilwekem zaur to pirmu apgrehkoschanu?
21. Kas irr tanni weeta nahzis?
22. Wo prohti tu zaur wella gihmi?
23. Kas irr zaur grehkeem pasaulē nahzis?
24. Rahda nahwe?
25. Ar fo eepreezinaja Deews atfal tohs pirmohs zilwekus?
26. Woi tee pirmee zilweki palikke pliffi?
27. Woi tee pirmee zilweki palikke paradihses-dahrfa?

Mahzibas.

1. Deews fazzija us Ahdamu: tapeh; fa tu effi klausijis tawas seewas balsi, nolahdeta irr ta semme tewis deht, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka mums buhs wairaf paklausiht Deewam, ne fā zilwekem.

(Tapeh; ne klaus, kad tew zits fo launu mahza, jehschu tas pats taws tehws un mahte, jeb taws funks, jeb taws draugs, jeb tawa pascha seewa buhtu. Jo Deews irr wairaf, ne fā schee wissi.)

2. Deews fazzija us to zilweku: ar sweedreem tawa waiga buhs tew tawu maifi ehst, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka itweenam buhs sawu maifi pelniht ar strahdashanu.

(Tapeh; ne tohpi deenusaglis, un ne dohdees us flinkumu, jo flinkoschana mahza dauds launa, un kas ne gribb strahdaht, tam arridsan ne buhs ehst dabuht.)

3. Tee pirmee zilweki Deewa wahrdam nepaklausigi buh, dami tappe no ta jauka paradihses-dahrfa istumti, fo mahzees no ta?

Atbildi:

Atbildi: Ka tas irr leels grehts, kad zilweks Deewa wahrdam irr nepaklausigs.

(Tapehz tew buhs labprahit Deewa wahrdu pretti nemt un arridsan pehz ta darriht.)

4. Wiffi zilweki pehz tahs pirmas apgrehtoschanas tohy grehts eenemti un peedsimmuschi, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka grehti irr lihpana ligga.

(Tapehz mekle scho dseedinahit zaur Jesus affininim.)

5. Tee pirmee zilweki eesahkumâ plikki staigaja, pehz grehkeem tappe teem tahs pirmas drehbess dohtas, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka mums ne buhs gresnotees ar lepnahm drahnahm.

(Tapehz fargees no ta, jo tahs drahnas mums par apseggu muhsu fauna irr dohtas.)

Swehtas dohtas.

Lê palikke precezas-mahjas!

Jestumts Ahdams neklausigs;

Heds tâ, grehzneeks! muhscham klahjabs -

Tam, kas paleek besdeewigs.

Deews dohd grehtu atgreeschan'!

Tad tu nenostumfi mann'.

Sestais stahsts.

No ta apfohlita Pestitaja.

1 Mohf. grahm. 3 nod.

1. Pirms Deews tohs zilwekus no ta jauka paradihses-dahrja isstuhme, winsch tohs papreeksch eepreezinaja 2. ar

Sautaschanas.

1. Woi Deews tohs zilwekus grehts liffe bohja eet?

2. Ar fo eepreezinaja Deews tohs zilwekus?

to

to dahrgu apfohlischanu ta nahkama Pestitaja. 3. Jo Deews pehz sawas tehwischtas mihslestibas un ne-issakka-mas schehlastibas pahr teem grehts eewesteem zilwekeem bij apschlojees. 4. Un Deews fazzija: es zelschu eenaidibu stary to tschuhfsku un stary to seewu, un stary tahs tschuhfskas sehflu un stary tahs seewas sehflu: schi (seewas sehfla) tschuhfskai galwu famihš, un ta tschuhfsa winnai eedurs papehdi. 5. Schis irr tas pirmais Ewangeliums, fo patš Deews teem nabbageem zilwekeem fluddinajis. 6. Ta apfohlita seewas sehfla irr Deewa dehs, muhsu Rungš un Pestitajs (1 Jahn. 3, 8.) Jesus Kristus. 7. Kas no Jumprawas Marias zilweks peedsimmis. 8. Tam bij tschuhfskai, tas irr tam wellam, galwu famihš, 9. jeb wellam sawu warru panemt un winna darbus un walstibu pahr teem grehzigeem zilwekeem ispohtih; 10. tomehr tâ, ka Kristum bij papehdi eedurtam tapt, 11. tas irr, Kristum bij papreeksch par wisseem zilweku grehkeem dauds mohkas un ruhktu nahwi zeest, un sawas affinis isleet, un us tahdu wihs muhs atkal ar Deewu salihdsinaht. 12. Zaur scho Deewa apfohlischanu tappe tas lohti no-skummis Ahdams un winna seewa atkal eepreezinati.

3. Kapehz apfohlisa Deews teem zilwekeem Pestitaju?

4. Ko fazzija Deews, tohs nabbagus zilwekus eepreezinadams?

5. Râ tohy schi Deewa apfohlischanu nosaukta?

6. Kas irr ta apfohlita seewas sehfla?

7. Kapehz tas Pestitajs tohy nosaukts seewas sehfla, un ne wihra sehfla?

8. Ko bij Kristum tai tschuhfskai jeb tam wellam darriht?

9. Kas tas irr fazzijš: tschuhfskai jeb wellam galwu famihš?

10. Kas bij tad Kristum notikt?

11. Kas tas irr fazzijš: papehdi eedurtam tapt?

12. Woi palikke Ahdama firds noskummus?

13. Us scho paschu Deewa apfoblischanu irr wiffi tizzigi no pasaulës eefahkuma gaidijuschi (Ap. darb. 15, 11.),
 14. un zaur to paschu tizzibu us to nahkamu Pestitaju swehti tappuschî.
 15. Schi Deewa apfoblischana irr arridsan notiffusi. 16. Jo kad tas no Deewa isredsehts laiks bija nahjis, 17. suhtija Deews sawu weenigu Dehlu no debbestim schinni pasaulë, kas irr zilweks peedstimis no Jumprawas Marias. 18. Tas irr muhsu weekâ Deewa bauflus pilnigi peepildijis, muhsu grehkus us sewi nehmis, par teem zeetis, mirris un sawas affinis islehjis pee frusta-fohka. 19. Kas eelsch to tizz, tas tohp isglahbts no muhschigas pasuschanas, un tohp muhschigi swehts, 20. bet kas ne tizz, tas irr un paleef muhschigi pasuddis.

13. Us fo irr tee tizzigi wezzas derribas laikâ gaidijuschi?
14. Zaur fo tee paschi irr swehti tappuschî?
15. Woi schi Deewa apfoblischana arridsan irr notiffusi?
16. Kad ta irr notiffusi?
17. Kâ ta irr notiffusi?
18. Ko tas pats Pestitajs muhsu labbad irr darrijis?
19. Kurrsch zilweks tohp zaur to Pestitaju isglahbts?
20. Bet furri paleef pasudduschî?

Mahzibas.

1. Deews eepreezinaja tohs nabbagus zilwekus ar to apfoblischana ta nahkama Pestitaja, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews irr weens schelligs tehws.

(Tapehz lai tawa firds ne nogrimst behdâs, jo Deewa schelastiba wehl ne irr beigta, bet tew ifdeenas no janna atspibd.)

2. Deews fazzija: es zelschu eenaidibu starp to feewu un starp to tschuhfsku, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka wels muhsu dwehseles eenaidneeks irr un muhscham paleef.

(Tapehz ne mekle paligu pee wella un wella breedreem, burwjeem, labbdarritajeem, puschlotajeem un zitteem tahdeem wella falpeem,

falpeem, jo tas wels ar saweem draugeem tiffai mekle tawu muhschigu samaitaschanu.)

3. Deews fazzija: tahs feewas sehla samihš tschuhfskai galwu, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews spehzigaks ne kâ wels.

(Tapehz padohdees Deewam, jo bes Deewa prahta ne krittihš tew ne weens mattinsch no galwas, un ne bihssees no wella un wella-beedreem, burwjeem, pestekem un schabdeem tahdeem neekeem.)

4. Tee tizzigi wezzas derribas laikâ zaur to tizzibu us to nahkamu Pestitaju tapatt swehti tappuschî, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka ta tizziba us to weenigu pasaulës Pestitaju ta weeniga leeta irr, zaur fo mehš swehti tohpam.

(Tapehz tizzi eelsch Jesu Kristu, un palaujees us winna dahrgu nopelau, tad tu preefsch Deewa taisns un weentreif muhschigi swehts tapfi.)

5. Deews sawu apfoblischanu turrejis un mums sawu dehlu par Pestitaju suhtijis, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews irr weens pateefigs un ustizzigs Deews.

(Tapehz pecluhdſi winnu par wiffadahm garrigahm un laizigahm leetahm, winsch tew teescham palauſihš, jo winsch palauſischana fohlijis, un to winsch sawâ laikâ arridsan peepildihš.)

Swehtas dohmas.

Deews firdschelligs pats no sewis
 Teem, kas grehks eewestî,
 Pestischana fohlijis, dewis.
 Baldeews Deewam muhschigi!
 Baturr manna firdnina,
 Deewam firds irr tehwischa.

Septitais stahsts.

N o K a i n a.

1 Rohj. grabm. 4 un 5 nod.

1. Kad Ahdams no paradihses-dahrja bija istumts, peedsimme winnam diwi dehli. 2. Ta wezzaka wahrds bija Kains, 3. tas palikke par semmes-kohpeju, 4. ta jaunaka wahrds bija Ahbels, 5. un tas palikke par awjuggannu. 6. Schee abbi brahli atnesse Deewam tam Kungam itweens sawu uppuri, 7. Kains no teem semmes-augleem, 8. un Ahbels no sawu awju pirmdsim-teem. 9. Bet tam mihsam Deewam patikke Ahbela uppurs labbak, ne ka Kaina uppurs. 10. Jo Ahbels bija deewabihjigs un taisns, un atnesse Deewam sawu uppuri eeksch tizzibas us to Pestitaju, ko Deews teem pirmcem zilwekeem paradihses-dahrja bij apsohlijis (Ebr. 11, 1.): 11. bet Kains bija besdeewigs un netaisns. 12. Kad nu Kains redseja, sawu uppuri Deewam nepatihkamu effam, eededse winna bahrsiba prett sawu brahli, un nokawe to. 13. Kad tas grehts bija no-sizzis, fazzija Deews us Kainu: fur irr taws brahli?

Sautafchanas.

1. Zil dehli bij Ahdamam eefahlumâ?
2. Kâ bija wezzakam wahrds?
3. Kahdâ buhschanâ eenehmehs Kains?
4. Kâ bija jaunakam wahrds?
5. Kahdâ buhschanâ eenehmehs Ahbels?
6. Ko atnesse tee Deewam?
7. Kahdu uppuri atnesse Kains Deewam?
8. Kahdu uppuri atnesse Ahbels Deewam?
9. Kurseh uppurs patikke Deewam labbak?
10. Kapeh; patikke Deewam Ahbela uppurs?
11. Kapeh; ne patikke Deewam Kaina uppurs?
12. Ko darrija Kains Ahbelam par to?
13. Ko fazzija Deews, kad Kains sawu brahli bij nokawis?
14. Kains

14. Kains atbildeja: ko es sinnu, buhs man sawu brahli fargagt? 15. Bet Deews fazzija: ko tu effi darrijs? Redsi, tawa brahla affinis brehz us manni no semmes. 16. Tad nolahdeja Deews Kainu, ka tam bija tekkulam un behglam buht wirf semmes. 17. Zeb-schu nu Kains zaur grehtu noscheloschanu un atgreeschanu pee Deewa buhtu warrejis grehtu peedohschanu dabbuht; tad tomehr palikke winsch eeksch sawas besdeewibas zeetsirdigs, 18. fazzidams: mans grehts irr leelaks, ne ka tas man warretu peedohts tapt. 19. Un Kaina zilts irr wiffi kohpâ besdeewigi tappusch, 20. un tohp tapeh; swehtos rakstos zilweku behrni nosaukti. 21. Bet Ahdamam tappe ta nokauta Ahbela weeta zits dehls, Setts wahrda, peedsimts, 22. kurra zilts deewabihjigi lautini bijusch, 23. un tohp tapeh; swehtos rakstos Deewa behrni nosaukti. 24. No teem pascheem trihs wehra leekami, Genoks, Metusalas un Noas. 25. Genoks sawas deewabihjigas dsihwofchanas deht dsihws tappe debbesis usnemts. 26. Metusalas pahr wiffieem zilwekeem pasaulê wezzaks tappis, 27. jo winsch fadsihwojis dewin simts feschdesmit un dewinus gaddus.

14. Ko atbildeja Kains tam mihsam Deewam?
15. Woi Deews bija ar meern, kad tas beskauns ta atbildeja?
16. Kahdu sohdbibu nospreede Deews pahr Kainu?
17. Woi Kains atgreeschs us Deewu?
18. Ko fazzija Kains sawâ zeetsirdibâ?
19. Kahdi irr Kaina behrni un behrnu behrni tappusch?
20. Kâ tohp tee swehtos rakstos faukti?
21. Kas tappe Ahdamam Ahbela weeta peedsimms?
22. Kahdi irr Setta behrni un behrnu behrni bijusch?
23. Kâ tohp tee swehtos rakstos faukti?
24. Zil zilweki no Setta wehra leekami?
25. Kapeh; Genoks wehra leekams?
26. Kapeh; Metusalas wehra leekams?
27. Zil wezs Metusalas tappis?

28. Noäs bija deewabihjigs, un tappe ceksch teem uhdens-pluhdeem ar teem sawejeem no Deewa usturrehtš.

28. Kapehž Noäs wehrā leefams?

Mahzibas.

1. Ahdamam papreeksch tik Kai diwi behrni bija, un tatšchu weens no teem bija besdeewigs, Eo mahzees no ta?

Atbildi: Ka jaw no eesahuma labbi un launi behrni bijuſchi.

(Refle, ka tu ne buhtu starp teem lanneem, bet starp teem labbeem, tad tew labbi klahsees un tu ilgi dšhwof wirt semmes.)

2. Ne weens zilweks irr Kainu us grehtu usffubbinajis un tomehr winsch sawu brahli no Kawis, Eo mahzees no ta?

Atbildi: Es mahzohs atsiht, ka tas launums un tee grehti zilweka firdi miht.

(Tapehž melle tawu firdi un prahtu zaur to fwehtu Garu atjaunaht, tad tawa dšhwofchana buhs fwehta. Jo kahda ta firds, tahda irr arridsan ta dšhwofchana.)

3. Deews sinnaja gan, Ka Ahbels bija noKauts, jebſchu Kains to papreekschu leedsehs, Eo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews irr tgs wiffufinnatafs.

(Tapehž ſtaiga allaschin ka preeksch Deewa fwehta waiga, jo Deewa azzis reds wiffdškkakā tumšibā un winsch muhsu dohmas no tahlenes reds.)

4. Eenošs sawas deewabihjafchanas labbad tappe no Deewa dšhwos debbesis usnemts, Eo mahzees no ta?

Atbildi: Kā lohti Deewam patihl deewabihjiga firds.

(Tapehž efi arridsan deewabihjigs, un dari, kas pareiſt irr, tad ir tu buhfi Deewam mihligs, un Deews tewi arridsan tawā nahwes ſtundinā usnemš muhsigā debbes-preeka.)

5. Metusalas un gan drihs wiffi wezz; tehwi preeksch uhdens: pluhdeem wairaf ka weenu simtu gaddu fadsih; wofuſchi: bet nu lohti retti zilweks dewindefmits gad: dus fadsihwo, Eo mahzees no ta?

Atbildi: Ka ta paſaule ar zilweku mahjiba us gallu dohdahs.

(Tomehr

(Tomehr ne bihstees pah to, bet preezaješ jo wairaf, jo muhsu peſtiſchana tad arridsan tuwaka irr. Jo, jo tuwal tabs paſaules gals irr, jo drihs arridsan zefseš muhsu meesaf no kappā.)

Swehtas dohmas.

Kains Ahbels nonahweš,

(Reds, ko dari negantiba!)

Bet preeksch Deewa ne paſtahweš,

Behglis, tekkuls palikka.

Mihlais Deews paſargi man

Par negantu dšhwofchan'!

Astotais stahstš.

No uhdens-pluhdeem.

1 Mohl. gram. 6, 7, 8 un 9 nod.

1. Kad tee zilweki ſahze wairotees wirt semmes, tad wairojahš arridsan winnu besdeewiba, 2. un tee Deewa behrni ſahze ar teem zilweku behrneem pihteš, un tappe lihds ar teem besdeewigi. 3. Un kad Deews tas Kungš redseja, ka to zilweku blehdiba augumā auge wirt semmes, un ka tee ne gribbeja wairs Deewa fwehtam Garram klauſiht; tad noſpreede Deews ſawā prahtā, tohs zilwekus iſdeldeht. 4. Tomehr dewe teem tas lehnprah-tigš Deews wehl laiku us atgreeschanu no grehkeem ſimts un diwidemits gaddus. 5. Un jebſchu Noäs to teem laudim fluddinaja, un tohs us atgreeschanu no

Sautafchanas.

1. Kas wairojahš ar teem zilwekeem wirt semmes?
2. No ka wairojahš ta besdeewiba?
3. Ko dohmaja Deews ſawā prahtā ar teem zilwekeem dariht?
4. Zif ilgi dewe Deews teem laiku us atgreeschana no grehkeem?
5. Kas fluddinaja to teem zilwekeem?

grehkeem

grehkeem usfubbinaja, 6. tad tomehr tee ne behdeja ne-neeka par to, un jo wairak, jo nifnak tee rihje un plihsteja, un preezajahs un dshwoja ta, itt ka ne buhtu Deews debbesis. 7. Tanni laikâ bija weens weenigs deewabihjigs wihrs pasaulê, tas pats Noäs: tas atradde schelastibu preefsch Deewa ta Kunga azzim. 8. Schim pawehleja Deews weenu leelu schkirstu ar mahjokleem darriht, 9. trihs simts affis garrumâ, 10. peeze desmits affis plattumâ, 11. un trihsdesmits affis augstumâ*, ar weenu lohgu wirsgallâ, 12. ar durwim sahnôs, 13. un ar trim behnincem. 14. Schinni schkirstâ eewedde Noäs, us Deewa pawehleschanu no wisseem neschkibsteem swehreem, lohpeem, putneem un tahrpeem, ko naw brihw ehst, un kas uhdeni ne spehj dshwoht, 15. pa pahreem, tehwinu un mahititi; 16. bet no wisseem schkibsteem lohpeem un putneem, kas brihw irr ehst, pa septincem; 17. ka waisle dshwa paliktu pa wissas semmes wirsu. 18. Behz to nehme un sakrahje Noäs til dauds barribas, ka teem us gadsahrtu gan buhtu. 19. Wissupehz eegahje pats Noäs tanni schkirstâ

6. Irt tee arridsan atgreesufchees?
7. Woi tad ne kahdi deewabihjigi laudis to brihdi pasaulê ne bija?
8. Ko lifke Deews Noäm darriht?
9. Zil affis garrumâ bija tas schkirsts?
10. Zil affis plattumâ?
11. Zil affis augstumâ?
- * Kur bija tahs lohgs?
12. Kur bija tahs durwis?
13. Ar zil behnincem bija tas schkirsts?
14. Ko eeliffe Noäs tanni schkirstâ?
15. Pa zil tappe no neschkibsteem swehreem, lohpeem, putneem un tahrpeem eewesti?
16. Pa zil no schkibsteem?
17. Kapehz tappe tee eewesti?
18. Kâ warreja Noäs til dauds usturreht?
19. Kas eegahje wissupehz schkirstâ?

20. ar farwu seewu un trim dehleem un trim weddeklam, 21. wissi kohpâ astoni zilweki. 22. Un kad tee bij eegahjuschi, aisdarrija Deews tas Kungs tahs durwis passat winneem. 23. Tad pahtruhke wissi awoti ta leela besdibbena, un tee debbesis lohgi tappe atwehrti, 24. un leetus nahje wirf semmes tschetrdesmits deenas un tschetrdesmits naktis. 25. Zaur to tee uhdeni til lohdi wairojahs wirf semmes, ka tee wissaugstaki kalni appafsch debbesim peeze desmits ohleschu augstumâ pahraemti tappe. 26. Un tee uhdeni stahweja simts un peeze desmits deenas wirf semmes. 27. Tad noslibke wissi zilweki un mirre fawas besdeewibas deht, lihdi ar wisseem swehreem, kas fausumâ dshwo. 28. Bet tas schkirsts gahje peldus pa uhdens wirsu. 29. Un tas notiffe tuhstoschâ festa simtâ peektâ desmitâ un festa gaddâ pehz pasaulê raddischanas. 30. Un Deews atgahdajahs Noü un wissu to, kas schkirstâ bija, 31. un Deews deme wehju wirf semmes un tee uhdeni nogrimme. 32. Bet tas schkirsts liddinajahs tamehr, kamehr tas wissupehz nolaides us teem kalneem Urarat. 33. Tad gribbeja Noäs fajust, arrig

20. Kas gahje lihdi ar Noü schkirstâ?
21. Zil zilweki eegahje schkirstâ?
22. Kas aisdarrija tahs durwis?
23. Kur raddahs til dauds uhdeni eefsch pluhdeem?
24. Zil ilgi to brihdi leetus lihja?
25. Zil augsti ange tee uhdeni?
26. Zil ilgi stahweja tee uhdeni?
27. Kâ tad to brihdi stahwehs teem zilwekem wirf semmes?
28. Woi tee arridsan noslibke, kas schkirstâ bija?
29. Kurâ gaddâ wiff tas notiffe?
30. Woi Deews aismirfe Noü schkirstâ?
31. Kâ isfikke tee uhdeni?
32. Kur tas schkirsts nolaides?
33. Ko gribbeja Noäs sinnaht?

tee uhdeni nofrehjuschi no semmes wirsus, 34. un Noäs atwehre ta schkirsta lohgu 35. un islaide papreefsch weenu kraukli. 36. Tas skraidija schurp un turp, kamehr tee uhdeni fassike semmes wirsü. 37. Ohträ reise islaide Noäs weenu ballodi, 38. bet tas atgreeschs un Noäs eenehme to pee fewim schkirsta. 39. Treschä reise islaide Noäs ohtru ballodi, 40. un tas arri atgreeschs, 41. un weena noplehsta eljes kohka lappa bija winna muttë. 42. Behdigä reise islaide Noäs treschu ballodi, 43. un tas ne nahze wairs atpaffal, 44. jo tee uhdeni bija isffluschi no semmes wirsus. 45. Behz to nonehme Noäs ta schkirsta juntu, un skattijahs, un raugi, wiffa semme jaw bij apschuüsi. 46. Wiffupehz runnaja patš Deews ar Noii, un lifke winnam iscet ar famu fewu, ar saweem dehleem un weddeklahm, un ar wiffseem lohpeem, swehreem, putneem un tahrpeem, kà tee pa pulkeem raddahs un auglojahs wirf semmes. 47. Un Noäs darrija, kà Deews winnam bij pawehlejis. 48. Kad nu Noäs atfal pirmä reise us faufu semmi nahze, uštaijsija

34. Kà gribbeja Noäs to nomannih?
35. Ko islaide Noäs papreefsch zur lohgu?
36. Kur paliffe tas krauklis?
37. Ko islaide Noäs ohträ reise?
38. Kur paliffe tas ballodis?
39. Ko islaide Noäs treschä reise?
40. Kur tas paliffe?
41. Kas bija winna muttë?
42. Ko islaide Noäs behdigä reise?
43. Kur tad tas paliffe?
44. Kapehz tad tas ne nahze wairs atpaffal?
45. Ko tad Noäs darrija?
46. Ko pawehleja wiffupehz Deews Noäm?
47. Woi arridsan Noäs isgahje no ta schkirsta ar wiffseem, kas schkirsta bija?
48. Ko darrija Noäs, kad winsch atfal us faufu semmi nahze?

winsch

winsch tam Kungam, sawam Deewam un glabbejam, weenu altari, un uppureja pateifschanas uppurus. 49. Tas lohti patiffe Deewam, un Deews usluhfoja schelligi Noii un winna uppuri, un Deews swehtija Noii un winna trihs deklus, 50. un eezehle famu derribu ar teem, 51. un dewe teem to warrawihksnu padebbesi par derribas-sihmi starp few un starp tahs semmes, 52. ka uhdens pluhdeem wairs ne bija nahft par semmes wirsu, wiffu meesu nomaitaht.

49. Kà patiffe Deews tas uppurs?

50. Ko eezehle Deews ar teem zilwekeem?

51. Kadu derribas-sihme irr Deews teem zilwekeem dewis?

52. Ko kuhš mums peeminneht, kad mehš warrawihksni redsam?

Mahzibas.

1. Grehku deht tappe ta pirma pafaulë noslihzinata, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews irr weens dusmigs Deews.

(Tapehz bihstees, Deewa dusmibu zur tihscheem un rupjeem greheem usflubbinahft, un Deewu eekaitinaht. Jo Deews ne irr weens Deews, fam besdeewiba patihf, kas launs irr, tas ne paleef preefsch winna, un winna dusmiba degg lihds wiffdikkalai ellei.)

2. Deews tai pirmai pafaulëi simts un diwidefmits gad: dus laiku dewe us atgreeschanu no grehkeem, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews irr weens lehnprahtigs Deews.

(Tapehz ne wilzini tawu atgreeschanu no grehkeem no weenas deenas us ohtru: jo ilgal Deews us atgreeschanu no grehkeem welti gaidijis, jo grubtaka irr tapehz winna sohdiiba, un kas us schelastibu grehko, tam tohp ar neschelastiba atmafahis.)

3. Eelfsch teem grehku: pluhdeem tappe tas deewabihjigs Noäs ar teem sawejeem isglahbts, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews weens taišns Deews irr.

(Tapehz ustizzi Deewam un paleef deewabihjigs, tad tewi Deews ne isdeldehs ar teem besdeewigeem launa laika.)

4. Kad Deews Noii bija isglahbis, uppureja winsch Deewam pateifschanas uppurus, ko mahzees no ta?

Atbildi:

Atbildi: Kad Deews muhs irr isglahtis, tad buhs mums
winnam arridsan par to pateift.

(Tapehž peefauž Deemu behdu laikā, tad wiašč tew isglahts,
bet ne aismiršti pehž, winnam par to glahbschanu pateizibu faz-
ziht no wiffas širds.)

5. Deews to warrawihšfšu, ko mehs wehl scho baltu dee-
ninu redsam, par derribas šihmi eezehlis, un to pafauli
ar uhdeni wairs ne nomaitajis, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews irr uštizjams.

(Tapehž pafaužees šipri us Deewa apfohlšchanahm, un
ne schaubees šawā prahtā, jo wehl ne weens Deewa wahrdinšč
ne irr semmē kritiis, kas ne buhtu peepildihš tappis.)

Swehtas dohmas.

Birma pafaul' noslibkufi

Un ta pehdiga fadegs.

Kur tad buhschu drohšč un kluffi?

Jesus fahni mann' apsegs,

Gefšč teem warru drohšči mist.

Kad ta debbes gribb šakrist.

Devitais stahstš.

No Bahbeles tohrna.

1. Mohs. gram. 10 un 11 nod.

1. Noām bija trihs dehli, kas ar winnu uhdens-pluhdōs
ščkirštā bijušči, 2. Sems, Rams un Jawets. 3. No
winnu behrnu behrneem tappe ta semme no jauna ar
eedšiwotajeem peepildita pehž uhdens-pluhdeem. 4. Un
wiffai semmei bija weenada walloda. 5. Kad nu tee zil-
weki no jauna bij wairojuschees wirf semmes, šarunnajahš

Sautafchanas.

1. Zif dehli bija Noām?

2. Kā tappe tee šaksti?

3. Ko ka tappe ta semme no jauna ar eedšiwotajeem pee-
pildita pehž uhdens-pluhdeem?

4. Zif wallodas bija pafaulē eefahšumā?

5. Ko apnehmehs tee zilweki pehž uhdens-pluhdeem darriht?

tee

tee šawā šarpā, un eedrohsčinajahš uštaišht weenu
pilsfatu un tohrni, 6. Kurra wiršgallam bij sneegt libdš
debbešim. 7. To darrija tee zilweki no lepnibas, gribbe-
dami few pee teem pehznahkameem augstu slawu padarriht,
cekam tee pa semmes wirsu isklibštu. 8. Un tee eefahže
uštaišht weenu leelu pilsfatu un wiffai augstu tohrni.
9. Tad nahže Deews tas šungs semmē, to pilsfatu ap-
raudsiht un to tohrni, ko tee zilweku behrni uštaišija.
10. Bet mihtam Deewam tas ne patikke. 11. Kad nu
tee zilweki ne gribbeja noštah no ta wiffa, ko tee bij ap-
nehmuschees darriht, tad šafauže Deews teem tur to wal-
lodu, ka neweens ne warreja šaprast šawa tuwaka wallodu.
12. Tad isklibde tee no turrenes pa wiffu semmes wirsu,
un tee mittejahš to pilsfatu un tohrni uštaišht. 13. Par
peeminšchanu tappe tas pilsfats Bahbele nošakts,
14. jo tas wahrdš Bahbele irr šatweešchu wallodā tif
daudš, kā šajauščhana. Kad nu tee zilweki bija isklibdu-
šči, tad tappe no Noās žilts tahš tautas wirf semmes
isdallitas. 15. No Jaweta irr žehlušchees tee pagani,
kas nu jaw fenn, gohdš Deewam! to křistigu šauščhu
tizžibu peenehmuschi, šarp teem arri mehs ešam. 16. No
šama žilts irr tee žitti pagani nahkufšči, kas wehl Dee-
wam šehhl tif ne wiffi elkeem kalpo. 17. Bet no Sema

6. Zif augštam bij tam tohrnim tapt?

7. Šahdas wajadšibas deht gribbeja tee zilweki tahdu aug-
štu tohrni taišht?

8. Woi tee arridsan to padarrija, ko tee bij apnehmuschees?

9. Woi Deews to arridsan šinnaja?

10. Kā patikke tas darbs Deewam?

11. Kā šafškihde tas darbs?

12. Kas tad notikke, kad winnu wallodas tappe šajauktas?

13. Kā tappe tas jauns pilsfats nošakts?

14. Ko eefihme tas wahrdš Bahbele šatweešchu wallodā?

15. Šahdas tautas žehlehs no Jaweta?

16. Šahdas tautas žehlehs no šama?

17. Šahdas tautas žehlehs no Sema?

irr

irr tee Zuhdi, kas papreeksch Deewa laudis bijuschi, un arridsan tee Turki un dauds zittas tautas radduschees.

Mahzibas.

1. Tee zilweki gribbeja ustaisiht weenu tohrni, Furra wirfgallam bija sneegt lihds debbesim, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka zilweka padohms daschfahrt besprahtigs irr.

(Tapehz apdohmajees papreeksch labbi, yirms tu fo usnemmees, un luhdsi Deewu, ka winsch tew dohtu gudru prahtu un labbu padohmu.)

2. Kad tee zilweki to augstu tohrni taisija, nolaidahs Deews to aprandsiht, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews flattahs us to, fo zilweki darra wirf semmes.

(Tapehz ne dohma, ka tew brihw irr darriht, fo tu gribbi, bet tew buhs darriht, fo Deews gribb.)

3. Deewam ne pattikka tas lepnais tohrnis, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka wiffi lepni nammi Deewam pretti irr.

(Bet tomeht ne dsihwo ka zuhka dublas; jo zittada irr lepniiba, un zittada skaidra dsihwoschana.)

4. Kad tee zilweki ne gribbeja atstah no ta leela darba, fajauza Deews winnu wallodu, un tas darbs ischkihde, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews drihs warr isnihzinahz zilweka padohmu.

(Tapehz ne palaidees us tawu paschu gudribu un spehku, jo bes Deewa paliga wiffi tawi darbi buhs welti.)

5. Dauds paganu tautas irr peenehmuschki Kristigu tauschu tizzibu, bet dauds wehl elkeem kalpo, Fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka ta irr leela Deewa laime, kad mehs stary teem effam, kam irr ihsta Deewa atsihschana.

(Tapehz preezajees par to, pateiz Deewam un paleez eeksch tahs weenreis atsihtas un sinnamas ihstas tizzibas lihds tawu pastaru gallu.)

Swehtas

Swehtas dohmas.

Wahrgul'! lepnä nammä kluhdams

Beeminn' tohrna Bebehlis.

Sehtinä, ne behda, buhdams:

Namneeks tappi debbesis.

Tur ta jauka dsihwoschan'

Turp, Deews mihtais! usnemmi mann'.

Desmitais stahsts.

No A h b r a ä m a.

1 Mohs. graham. 12 un 18 nod.

1. No Sema ziltis wiffuwairaf wehrä leekams tas wez-tehws Ahbraäms. 2. Jo no wianna ziltis tee Israela behrni jeb Zuhdi nahkuschi, un no wianna ziltis irr arridsan muhsu Kungs un Bestitajs Jesus Kristus zilweks peedsimmis. 3. Tapehz tohp arridsan Kristus swehtos rakstos Ahbraäma dehlis nosaukts. 4. Tas patis Ahbraäms bija Deewa wahrdam paklawigs, un isgabje us Deewa pawehleschanu no sawas semmes un no sawas dsimtenes un no sawa tehwa namma us to semmi, fo Deews wiannam parahdija. 5. Tapehz swehtija Deews wiannu un dewe tam to apsohlihschanu, ka eeksch wianna fehklas taps swehtitas wiffas semmes ziltis. 6. Zaur scho Ahbraäma fehflu tohp muhsu Kungs un Bestitajs Jesus Kristus saprastis, 7. kas no tahs jumprawas Marias zilweks peedsimmis, 8. jo schi jumprawa bija no Dahwida

Sautaschanas.

1. Kursh no Sema ziltis wiffuwairaf wehrä leekams?
2. Kapehz irr Ahbraäms wiffuwairaf wehrä leekams?
3. Ka tohp Kristus swehtos rakstos nosaukts?
4. Ka turrejahs Ahbraäms prett Deewu?
5. Kahdu apsohlihschanu dewe Deews Ahbraämam?
6. Ko prohti tu zaur Ahbraäma fehflu?
7. Ko ka irr Kristus zilweks peedsimmis?
8. Ko kahdas ziltis bija ta jumprawa Maria?

zilt's, 9. un Dahwid's bija no Ahbraäma zilt's. 10. Bet jebſchu Ahbraämam gaſpaſcha bija, Sahra wahrda, 11. tatschu tam ne bija behrni, 12. jo winna ne bija augliga. 13. Teem arridsan pehz zilweku dohmahm ne kahda zerriba bija behrnus dabbuht, tapehz ka abbi bija wezzi un jaw daudj gaddus peedsihwojuschi. 14. Tomehr tizzeja Ahbraäms Deewam ka tas ſawu apſohliſchanu gan ſawâ laikâ peepildihs. 15. Un ſchi tizziba us Deewa tappe winnam par taiſnibu peelihdſinata. 16. Un ſchih's tizziba's deht tohp arridsan Ahbraäms ſwehtôs rakstôs weens tehws wiſſu tizzigu noſaukt's. 17. Un Deews eezehle ſawu derribu ſtarp ſewi nn ſtarp Ahbraämu un winna pehznaſkameem, 18. un Deews apſohlija Ahbraämu lohti warren augligu padarriht, tâ, ka tam bij par tehwu daudj kauſchu buht, un tautahm bij no ta zeltees, un ſehnincem no ta naſkt, un winna dſimumam tif daudj buht, kâ ſwaigines debbeſis, kaſ ne-iſſkaitamas irr. 19. Bet ſchi bija ta derriba, ka iſſkatram wihrifkam un iſweenam dehlinam, kaſ aſtonas deenas wezz irr, bij apgraiſitam tapt. 20. Un Ahbraäms tappe apgraiſiht's ar wiſſeem wihrifkeem ſawâ nammâ, kad wiſſch pat's

9. No kahdas zilt's bija tas ſehnincſch Dahwid's?
10. Kahda gaſpaſcha bija Ahbraämam?
11. Woi bija teem behrni?
12. Kapehz ne bija teem behrni?
13. Woi tad teem ne bija zerriba's, behrnus dabbuht?
14. Tizzeja Ahbraäms, ka Deews ſawu apſohliſchanu gan peepildihs?
15. Ko palihdſeja winnam ſchi tizziba?
16. Kapehz tohp Ahbraäms weens tehws wiſſu tizzigu noſaukt's?
17. Kahdu derribu eezehle Deews ar Ahbraämu un winna ziltu?
18. Ko apſohlija Deews Ahbraämam eeſſch ſchih's derribas?
19. Kahda bij ta derriba?
20. Kad tappe Ahbraäms apgraiſiht's?

dewindesmits

dewindesmits un dewinus gaddus wezz bija. 21. Ne ilgi pehz to Deews tas Kung's Ahbraämam tâ parahdijah's: Ahbraäms pazehle ſawas azzis un redſeja trihs wihrus preekſch ſewis ſtahwoht. 22. Un tee bija Deews tas Dehl's ar diwi engeleem, kaſ zilweku gihmi peenehmufchees. 23. Ahbraäms luhdſe tohs, ka tee pee winna ee-cetu 24. un wedde tohs appaſch kuplu kohku, un neſſe teem ehſt.- 25. Sahra, Ahbraäma gaſpaſcha, ne bija pee teem weeſeem pee galda, 26. bet tomehr warreja winna ſawâ dſihwofli wiſſu ſkaidri dſirdeht, kaſ pee ehſchanas tappe runnaht's. 27. Un Deews tas Kung's ſazzija us Ahbraämu: eſ pateſi atnaſſchu pee tewis zittâ gaddâ ap ſcho laiku, un tad tawai ſeewai Sahrai buhs jauns dehl's. 28. To dſirdeja Sahra un paſmehjah's par to. 29. Bet tas miſlaih's Deews pahrmahzija winnu, ſazzidam's: buhtu tad jeb kahda leeta tam Kungam ne eeſpehama? 30. Sahra gribbeja no iſbailehm gan leegtees, ſazzidama: eſ ne kâ eſmu ſmehjuſees. 31. Bet Deews winnu atkal pahrmahzija, ſazzidam's: Tas ne tâ, tu eſſi ſmehjuſees. 32. Tad winna zeete fluſſu. 33. Un Deewa apſohliſchana tappe peepildita, un tas notikke wiſſnotal tâ, kâ Deews

21. Kâ parahdijah's Deews pehz to Ahbraämam?
22. Kaſ bija ſchee trihs wihr'i?
23. Kâ nehme Ahbraäms ſchohs weeſus pretti?
24. Kurp wedde Ahbraäms ſawus weeſus, un to dewe wiſſch teem?
25. Woi Sahra ne bija pee teem weeſeem pee galda?
26. Woi warreja winna dſirdeht, fo tee pee galda runnaja?
27. Ko runnaja Deews pee galda ar Ahbraämu?
28. Ko dohmaja Sahra, to dſirdedama?
29. Ko ſazzija Deews us winnas ſmeſſchanu?
30. Kâ gribbeja Sahra iſrunnatees?
31. Ko atbildeja Deews winnai?
32. Woi Sahra wehl Deewam fo pretti runnaja?
33. Woi notikke Deewa apſohliſchana?

3*

papreekſch

papreefch bija fazzijis. 34. Jo Sahra tappe grubta un dsemdeja dehlu, 35. tas tappe Jhsaaks nosaukts. 36. To brihdi bij Ahbraams simts gaddus wezz, un Sahra, winna gaspafcha, dewindesmits gaddus wezza. 37. Un Ahbraams apgraisija famu dehlu Jhsaaku, 38. kad tas astonas deenas wezz bija, ta, ka Deews bija pawehlejis.

34. Ka tad schi apfohlfichana notiffe?
 35. Ka tappe tas dehlfisch nosaukts?
 36. Jil wezzi bija to brihdi Ahbraams un Sahra?
 37. Woi tappe Jhsaaks arridsan apgraisibts?
 38. Kad tappe Jhsaaks apgraisibts?

Mahzibas.

1. Ahbraams bija Deewa wahrdam paklausigs un tappe par to no Deewa swehtihis, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka tas zilwels Deewam patihl un no Deewa swehtihis tohp, kas Deewa wahrdam paklausigs irr.

(Tapehz effi tu arridsan Deewa swehtam wahrdam paklausigs, tad irr tu buhfi Deewam mihsch, un eemantosi to laizigu un mihschigu swehtichanu.)

2. Ahbraams tizzeja Deewa apfohlfichanai, jebfchu pehz zilwezigahm dohmahm ne kahda zerriba bija, un schi tizziba tappe winnam no Deewa par taifnibu peelihdsi nata, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka mehs zaur to tizzibu ween preefch Deewa taifnoti tohpam.

(Tapehz ne melle tawu taifnibu Deewa preefcha zaur taweem darbeem, jebfchu tee gau labbi buhtu, bet ween zaur to tizzibu us Jesu Kristu un winna dahrgu un affinaimu nopelnumu.)

3. Deews Ahbraamam un winna dsimumam to apgraisichanas derribu eestahdijis par peeminneschanu ta apfohlita Pestitaja, kam no Ahbraama zilts bija nahkt, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka mehs wairs ne stahwam appafsch to wezzu apgraisichanas derribu, bet appafsch to jaunu kristichanas derribu.

(Jo ta Deewa apfohlfichana jau irr peepildita un tas Pestitajs jau nahzis, un tahs apgraisichanas weeta irr ta kristichana eestahdita. Tapehz peeminni allaschin tawu kristibas derribu un ko tu Deewam tawa kristiba effi fohlijis.)

4. Deewa Dehls ar divi engeleem zilweku gihmi pee: Ahbraama nahkufchi, ar to runnajuufchi, ehdufchi un dsehrufchi, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka weens gars zilwekam gan warr rahditees un redsams tapt, kad Deews to gribb un lauj.

(Bet tee garri diwlfahrtigi irr; tee labbi tohp swehti engefi faukti, bet tee kauni tohp melli nosaukti. Tapehz ja kam kahds gars parahdahs, tas lai to papreefch pahrebauda, arrig tas no Deewa irr. Jo tas fahmans arridsan daschfahrt leefahs weens engelis tahs gaismibas effohts.)

5. Sahra gribbeja pirmat preefch Deewa leegtees, pehz zeete winna Kluffu, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka mehs ne warram preefch Deewa leegtees.

(Tapehz fargees preefch Deewa ko leegtees: jo tu tikkai kauna paliffi, un tomehr ne warrefi istift, bet dohd Deewam to gohdu, un fakk allaschin to pateesibu.)

Swehtas dohmas.

Raug, ka lohti tappe swehtihis
 Swehts un tizzigs Ahbraams,
 Wezzumâ tas tappe tehtihis.
 Deewam ne kas nespehjamâ.
 Es us Deewu palauschohs
 Wissos fawos padohmôs.

Pirmais padesmits stahsts.

No Sohdomas un Gomoras.

1 Mohs. gram. 19 nod.

1. Ahbraama laikos bija divi pilfsati no wiffai nitnas flawas, ar wahrdeem Sohdoma un Gomorra. 2. Tannis

Sautafchanas.

1. Kahdi pilfsati bija Ahbraama laika?
 2. Kahdi landis bija tannis pilfsatos?

pilfsatos

pilsfatōs bija lohti besdeewigi laudis un Deewa smehjeji, kas eeksch wiffadahm negantibahm un eeksch neschkihtibas, nifnak ne kà tee trakki un besprahitigi lohpi zits ar zitteem dshwoja; 3. un winnu grehki nahze kà kahda leela brehfschana preeksch Deewa aufim debbesis. 4. Bet Sohdomas pilsfatà bija tiffai weens weenigs deewabihjigs wihrs, 5. Lats wahrda, Ahbraäma brahla dehs. 6. Tas sehdeja weenà waffarà Sohdomas wahrtds, 7. un eerandfija diwi sweschus wihrus zaur wahrteem eenahkam. 8. Bet tee bija tee diwi engeli, kas ar Deewa dehsu Ahbraämam bij parahdijuschees. 9. Schohs luhdse Lats lohti, ka tee pee winna mahjaeweetu nemtu. 10. Un tee eegahje Latta nammà. 11. Gekam tee engeli apgullufchees, apstahje tee laudis ta pilsfata to nammü, til labbi jauni, kà wezzi, leels pulks no wiffahm mallahm, un plohsijahstur, gribbedami 12. tohs diwi sweschineekus isdabubht, 13. ka tee warretu ar winneem faunà un apgrehzi bà dshwoht un winnu meefas apgahniht. 14. Lats isgahje ahra un fazzija: mihli brahli, ne darrait luhdsjami tahdu faunu. 15. Un kad Lats tohs traffus laudis ne warreja apfluffinaht, fohlija tas teem sawas diwi meitas

3. Kur tappe winnu grehki funami?
4. Zif deewabihjigi laudis bija Sohdomà?
5. Kuresch bija tas weenigs gohdigs wihrs?
6. Ko darrija Lats weenà waffarà?
7. Ko eerandfija Lats wahrtds?
8. Kas bija tee diwi wihr?
9. Ko fazzija Lats us teem engeleem?
10. Woi tee arridsan winna nammà eegahje?
11. Kas notifke to paschu nakti?
12. Ko mekleja tee laudis?
13. Ko gribbeja tee trakki laudis ar teem engeleem darriht?
14. Ko darrija Lats schinnis behdas?
15. Ko fohlija Lats teem doht, kad winsch tohs ne warreja apfluffinaht?

iswest,

iswest, lai tee jau ar tahm darritu, kò gribbedami, 16. kad tee tiffai tohs sweschus ne aiskahrte. 17. Bet tee trakki funni ne gribbeja tahs meitas, bet tohs sweschus (tohs engelus), 18. fazzidami us Lattu: atstahjees nohst, tu effi schinni pilsfatà tas weenigs sweschineeks, un gribbi pahr mums waldiht. 19. Un tee eefahze Lattu ar warru fpeest. 20. Tad sneedsehs tee engeli par durwim un eerahwe Lattu pee sewim nammà un aisslehdsse tahs durwis. 21. Nu tee beskauni nahze tahs durwis uslaust. 22. Bet tee tappe wiffi apstulboti un kà akli, ka tee peekuffe pehz durwim grabhstidami. 23. Kad nu tee tahs durwis bij atstahjuschi, runnaja tee engeli ar Lattu, fazzidami: mehsh effam no Deewa suhtiti, to pilsfatu samaitahht. 24. Un tee engeli peesfazzija tam Lattam, ka tam bij ar saweem peederameem no ta pilsfata tuhda isbeht. 25. Tad runnaja Lats wehl papreeksch ar saweem nohteem, kas winna meitas gribbeja apnemt. 26. Bet tee smehjehs pahr Lattu, itt kà buhtu tas teem kahdu smecklu stahstijis. 27. Un kad gaisma mettehs, fshubbinaja tee engeli Lattu. 28. Bet kad tas wehl kawejahs, fatwehre tee engeli Lattu un winna seewu un diwi meitas pee rohkahm, un iswedde tohs no ta pilsfata ahra. 29. Als wahrteem pawehleja

16. Kapehz gribbeja Lats teem sawas meitas iswest?
17. Woi bija tee trakki laudis ar to meerà?
18. Bet kahdu atbildeschanu dewe tee Lattam?
19. Ko darrija tee Lattam?
20. Ko tad tee engeli darrija?
21. Woi jau tad tee beskauni fluffu zeete?
22. Kas notifke teem traffeem funneem pee durwim?
23. Kad tee laudis bij atstahjuschi, ko runnaja un fazzija tee engeli?
24. Kahdu padohmu dewe tee engeli Lattam?
25. Ar ko runnaja Lats schahs leetas deht?
26. Bet ko fazzija tee?
27. Ko fazzija tee engeli no rihta?
28. Ko darrija tee engeli, kad Lats wehl daudf kawejahs?
29. Ko fazzija tee engeli ais wahrteem?

tee

tee engeli, ka teem bij steigtees, un ne atpaffal greeftees, teekams tee us kalnu buhtu nahkufchi. 30. Bet Lats bih-jajahs us kalnu palikt, un behdse us to pilfsatinu Zoäru. 31. Tam beja arridsan famaitatam tapt, bet Latta labbad tappe tas pilfsatinsch isglahbts un ne famaitahts. 32. Tad fazzija weens no teem engekeem us Lattu: nu tad feidsees un glahbees turpatt, jo es ne warru ne fo darriht, teekam tu us turreen effi nahzis. 33. Un ta faule bija jaw uslehfufi, kad Lats Zoära nahze. 34. Un tuhdat kritte ugguns un fehrs ar leelahm leesmahm no debbes wirf Sohdomu un Gomorru, un famaitaja pawiffam tohs paschus pilfsatus, un wiffu to klaijumu, un wiffus eedfihwotajus ar wiffseem semmes augkeem. 35. Bet Latta seewa atgreefchs atpaffal (jebfchu tee engeli to bij aisleegufchi) un winna tappe par fahlsstabbu.

30. Kurp behdse Lats?

31. Kä klahjehs tam pilfsatinam Zoäram?

32. Ko fazzija weens no teem engekeem pehdigi us Lattu?

33. Kad nahze Lats Zoära?

34. Kas notikke kad Lats Zoära bij nahzis?

35. Kas notikke ar Latta seewu?

Mahzibas.

1. Tee traffi Sohdomiteri tappe apstulboti preefsch Latta durwim, kad tee fwehti engeli Latta nammä bija, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka tee fwehti engeli apfarga to deewabihjigu lauschu nammus.

(Tapehz pawehlees rihts un walfarös Deewam, tad winsch tew arridsan sawus fwehtus engelus par fargeem peefuhth, fas tew un tawu nammu, un wiffu, kas tew peederr, pasargahs.)

2. Lats runnaja ar saweem snohtheem, ka tee lihds ar winnu isbehgtu no Sohdomas, bet tee smehjahs pahrtu, fo mahzees no ta?

Atbildi:

Atbildi: Ka dauds zilweft paschi wainigi irr, kad tep nelaimé klufst.

(Tapehz peenemm to labbu padohmu, fo tew Deews swehtös rafftös un zaur sawa wahrda fluddinaschanu no tawas muhschigas swehtibas un isglahbschanas no elles-ugguns dohd, zittadi tu pehz pahrtew paschu muhscham waimanas brehfsi.)

3. Kad Deews Sohdomu gribbeja ar uggunim fadefsi: naht, lifke winsch papreefsch to deewabihjigu Lattu iswest, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews tohs deewabihjigus ar teem besdeewigeem ne kohpä isdelde.

(Tapehz pastahwi pee tawas deewabihjafchanas, un ne bihstees, jebfchu tuhstoschi kristu pa tawu labbu, un defmits tuhstoschi pa tawu kreifu rohku, jo Deews tew klacht stahw un irr taws patwehrums.)

4. Tam pilfsatinam Zoäram bij arridsan ar uggunim no debbesim famaitatam tapt, bet Latta labbad tappe tas no Deewa faudsehts, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews daschlacht weena weeniga deewabihjiga zilweta labbad dauds kaunus zilwekus faudse.

(Tapehz effi no wiffas firds deewabihjigs, tad Deews ne ween tew, bet arridsan teem tawejeem un zitteem tewis labbad scheligsh buhs, un tohs ne famaitahs kaunä deenä.)

5. Latta seewa irr atpaffal greefsees, jebfchu tas winnai bija aisleegts, un tappe par fahlsstabbu, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ko Deews pawehlejis, jeb aisleedfts, to buhs mums pa wiffam wehtä nemt, un ne weenä leetinä pretti darriht.

(Tapehz turrees arridsan pa wiffam pehz Deewa swehteem baufleem, un ne pahrtahpi tohs ne weenä leetinä, tad tew ne laitehs ne neeka.)

Swehtas dohmas.

Sohdomä bij ugguns leesmas,
Tomehr Lattu glahbj patS Deews.
Deewa behrni buhs bes breefmas,
Kad tee kauni bohjä ees.

Es no grehkeem fargaschoes,
Deews man' isglahbs firdehstös.

Ohtrais padesmits stahsts.

Rà Ahbraäms no Deewa fahrdi-
nahts tappis.

1 Mohf. graham. 22 nod.

1. Ahbraämam bija no sawas gaspaschas Sahras weens weenigs dehls, Jhsaäks wahrda, sawa wezzumâ peedsim-
mis. 2. Un Deews bija Ahbraämam to apsohlishanu dewis, ka eefsch winna fehklas wiffahm tautahm wirf
semmes bija swehtitahm tapt. 3. Bet tas mihlais Deews
Ahbraämam kâ no nejanschi pawehleja, tam buhs scho
dehlu tahs apsohlishanas nokaut, un Deewam par dedsamu
uppuri uppureht. 4. Un to darrija Deews Ahbraämu
fahrdinadams. Jo Deews gribbeja redseht, ärrig Ahbra-
äms winnam buhs paklausigs. 5. Bet Ahbraäms dar-
rija weenteesigi, ko Deews winnam bija pawehlejis,
6. sinnadams, ka tas pareisi un labbi irr ko Deews gribb,
un tizzedams, ka Deews, kam ne kahda leeta ne eespeh-
jama, no mirroneem atkal warr uszelt. 7. Un Ahbraäms
gahje ar sawu dehlu us to kalnu Morija, tà kâ Deews
winnam bij fazzijis. 8. Ahbraäms, tas tehws, nehme

Sautaschanas.

1. Zit behrni bija Ahbraämam no tahs Sahras?
2. Kahdu apsohlishanu bija Deews Ahbraämam no winna
dehla dewis?
3. Bet kahdu pawehleschanu dabbuja Ahbraäms no Deewa?
4. Kapehz darrija to tas mihlais Deews?
5. Ko darrija tad Ahbraäms?
6. Kapehz darrija Ahbraäms wiffas sawas leetas weenteesigi?
7. Kur nogahje Ahbraäms ar sawu dehlu?
8. Ko neffe tas tehws sawa rohkâ?

to uggumi un to nasi sawa rohkâ, 9. bet sawam deh-
lam Jhsaäkam dewe winsch to uppura malku muggurâ
nest. 10. Kad tee abbi kohpâ gahje, jautaja us zekku tas
dehls sawu tehwu, kur tas uppurejams jehrs effohts?
11. Tas tehws atbildeja: Deews sew gan isredsehs weenu
jehru par dedsamu uppuri. 12. Tâ, kâ tee tanni weeta
nahje, ko Deews Ahbraämam bija fazzijis, ustaisija
tur Ahbraäms weenu altari un falikke to malku wirfâ.
13. Pehz faisija winsch sawu dehlu Jhsaäku un litte to
wirf to altari pa malkas wirfu. 14. Un kad Ahbraäms
to nasi bij nehmis, un jaw rohku issteepe, sawu dehlu
nokaut, tad sauze Deewa engels no debbes: 15. Ahbraäm,
Ahbraäm, ne darri tam puischam ne neeka, jo nu es sinnu,
ka tu Deewu bihstees, un ne effi sawu weenigu dehlu sau-
dsejis mannis labbad. 16. Un Ahbraäms apskattijahs
un eeraudsija pakal sewim weenu aunu, kas ar saweem
raggeem krumds karrajahs. 17. Scho aunu nehme
Ahbraäms un uppureja to par dedsamu uppuri sawa dehla
weeta. 18. Schi Ahbraäma paklausichana patikke Dee-
wam itt lohti, 19. un Deews swehtija Ahbraämu no
jauna, un apstiprinaja sawu apsohlishanu, ka eefsch
winna fehklas wiffas semmes tautas swehtisees. 20. Schee

9. Ko-dewe winsch sawam dehlam nest?
10. Ko jautaja Jhsaäks no sawa tehwa us zekku?
11. Ko atbildeja winnam tas tehws?
12. Ko taisija Ahbraäms, us to weetu nahjis?
13. Ko darrija Ahbraäms ar sawu dehlu?
14. Kas tad tur notikke?
15. Ko fazzija Deewa engelis us Ahbraämu?
16. Ko eeraudsija Ahbraäms krumds?
17. Ko darrija Ahbraäms ar scho aunu?
18. Kâ patikke Deewam Ahbraäma paklausichana?
19. Ko dabbuja Ahbraäms par to no Deewa?
20. Kahda preekschshmi bija schee stahsti?

stahsti irr weena preekschshme us Kristu, to pasaules Besittaju, kas to brihd wehl nahkams bija. 21. Ittin ka Ahbraams sawu weenigu dehlu ne irr taupijis Deewa labbad, tapatt Deews arridsan muhsu labbad sawu weenigu dehlu ne irr faudsejis, bet to preeksch mums wisseem nodewis. 22. Ihsaaks ne bija ne ko launa darrijis, ka winnam bij nokautam un uppuretam tapt: ta arridsan Kristus nenoseedstis pee krusa kohka uppurehts un nokauts tappis. 23. Ihsaaks pats to uppura malku nesse: ta arridsan Kristus to krusa kohku pats nessis. 24. Ihsaaks bija pazeetigs un likkabs-fewi faistih: ta arridsan Kristus fewi likkabs gubstih un faistih un irr pazeetigi zeetis.

21. Ko tas preekschshmeja, ka Ahbraams sawu weenigu dehlu ne taupija?
22. Ko tas preekschshmeja, ka Ihsaaks nenoseedstis bija?
23. Ko tas preekschshmeja, ka Ihsaaks pats to uppura malku nessis?
24. Ko tas preekschshmeja, ka Ihsaaks pazeetigs buhdams few lizzis faistih?

Mahzibas.

1. Deews bija Ahbraamam to apsohlishanu dewis, ka zaur winna dehlu Ihsaaku winnam bija lohti augligam buht, un tomehr fazzija Deews us Ahbraamu: eij, nokauj tawu weenigu dehlu, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deewa zekki brihnischki un ne-ismannijami.

(Tapehz nemmi wehra tohs Deewa zekkus tawa dshwofchanas laika, tad tu atraddisi, ka Deews tew brihnischkegi irr waddijis.)

2. Deews fahrdinaja Ahbraamu un pahrbaudija to, ar: rig tas Deewam buhs pallausigs, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews sawus behrnus daschkahrt fahrdinashana eewedd.

(Tapehz pecluhdifi Deewu, ka winsch tew arridsan fahrdinashanas laika stahst stahwetu un no launahm wella fahrdinashanahm pasargatu.)

3. Deews suhtija sawu engeli, kas Ahbraamu no affins isleeschanas pasargaja, fo mahzees no ta?

Atbildi:

Atbildi: Ka Deews atkal sawus behrnus no fahrdinashanas ispesti.

(Tapehz peefauzi Deewu fahrdinashanas stundina, tad winsch tewi teescham ispestih. Jo Deews irr peetizzigs, kas muhs ne leel fahrdinaht wairaf, ne ta mehs spehjam panest.)

4. Deews dewe Ahbraamam pehz tahs fahrdinashanas no jauna to fwehtishanu, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deewa behrneem Deewa fahrdinashanas allaschin us labbu isdohdabs.

(Tapehz ne furne pret Deewu, kad winsch tew fahdu nastu usleel, bet effi pazeetigs un pastahwigs ar tawu zerribu us winnu, tad tawas behdas labbu gallu nems.)

5. Ihsaaks bija weena preekschshme us Kristu, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka tee wezzi un jauni Deewa raksti labbi faderr.

(Tapehz lassfi tohs wezzus Deewa rakstus ar labbu apdohmashanu, tad tu wairaf preekschshmes us Kristu atraddisi, un tappi jo wairaf tawa tizziba apstivrinahts.)

Swehtas dohmas.

Ahbraams gribb pehz Deewa prahtu
Nokaut sawu dehlinu.

Kad Deews muhs ta fahrdinatu,
Kur winsch rastu tizzibu?

Dohd, af Deews, ka warru speht
Tew pallausigs ustizzeht.

Treschais padefmits stahst.

No Ihsaaka prezzeshanas.

1 Mohj. gram. 24 nod.

1. Kad Ahbraams jau wezz bija un labbi peedschwojis, wehlejahs winsch no Deewa, ka winna dehlis Ihsaaks gaspashu apnemtu, 2. ne no tahm paganu meitahm,

Sautashanas.

1. Ko wehlejahs Ahbraams no Deewa wezz buhdams?
2. Kahdu weddeflu gribbeja Ahbraams?

starp

stary kurreem winsch dsihwoja, bet no saweem raddeem. 3. Tapeh3 suhtija winsch sawu junkuru Gliëseru wahrda, us sawn dsimteni, 4. jo Abbraäma raddi dsihwoja eefsch to pilßfatu Naöra. 5. Tur bija preeksch wahrteem weena uhdens-alka, kur tee lohvi tappe dsirditi: 6. pee schahs affas nahze wakkarös tahs meitas no ta pilßfata, uhdeni lohpeem smelt. 7. Un kad Gliëfers pee tahs affas bija nahzis, luhdse tas to mißlu Deewu, ka winsch tam to meitu, fo Deewö Jhsaäkam par bruhiti isredsejis, pee tahs affas parahditu. 8. Un tuhda nahze ka no nejaufchi no ta pilßfata weena jauna un skaista jumprawa, Rebecka wahrda. 9. Winnas tehws bija Beetuëls, Abbraäma raddineeks. 10. Kad winna sawu trauku bija peesmeh-luß, tezeja Gliëfers winnai pretti un fazzija: padohdi man jel kahdu uhdens malzianu nodsertees. 11. Un winna dewe tam dsert, un padßrdinaja winna sirus arridsan. 12. Tad nomannija Gliëfers, ka Deewö bij laimi dewis pee winna zetta; 13. jo ta Gliëfers no Deewa bij luhdsis, ka Deewö winnam us tahdu wißi parahditu, kur-rai stary wiffahm pilßfata meitahm bij Jhsaäka bruhtei buht. 14. Beh3 apdahwinaja Gliëfers to jumprawu ar

3. Kas tappe no Abbraäma suhtih3, preeksch winna deßlu prezeh3?
4. Kur dsihwoja Abbraäma raddi?
5. Kas bija preeksch ta pilßfata wahrteem?
6. Kas nahze wakkarös pee schahs affas?
7. Ko luhdse Gliëfers pee tahs affas no Deewa?
8. Kahda jumprawa nahze pee tahs affas?
9. Kas bija winnas tehws?
10. Ko luhdse Gliëfers no tahs jumprawas?
11. Woi winna to darrija?
12. Ko nomannija Gliëfers?
13. Pee ka warreja Gliëfers to nomannih3?
14. Ar fo apdahwinaja Gliëfers to jumprawu?

selta

selta spradsi un ar diwi selta gredseeneem, 15. un jautaja winnu: arrig winsch pee winnas tehwa naktemahju warretu dabbuht? 16. Ta jumprawa atbildeja: Deewö gan. 17. Un to fazzijufi notezzeja ta mahjäs un stahstija to tehwan, un rahdija tahs dabwanas. 18. Pa tam starpam pateize Gliëfers tam Kungam sawam Deewam, ka winna padohms labbi bija isßklibrees. 19. Beh3 masu brihdi nahze tas jumprawas brahliß, Lahbans wahrda, no ta pilßfata, tas nehme Gliëseru ka weenu weefi pretti ar scheem wahrdeem: 20. nah3 eefschä tu swehtih3 ta Kunga, kam tu stahwi ahra? 21. Un kad Gliëfers tanni nammä bij nahzis, prezejeja winsch beh3 tahs jumprawas 22. preeksch Jhsaäku, sawa kunga Abbraäma deßlu. 22. Tee atbildeja: tas nah3 no Deewa ta Kunga, tapeh3 ne warram meh3 ne fo pretti runnaht. 24. Tad aizinaja tas tehws sawu meitu un wajaja to: gribbi tu lih3 eet ar scho wißru? 25. Ta jumprawa atbildeja: gribbu gan. 26. Un no rihta aisgahje Gliëfers sawu zekku ar to jumprawu. 27. Un tahs jumprawas brahli un mahfas swehtija winnu fazzidami: tu eßi mußsu mahfa, audsi eefsch tuhßstoschu tuhßstoscheem, un tawö dsimums lai

15. Ko jautaja Gliëfers no tahs jumprawas?
16. Ko atbildeja ta jumprawa?
17. Ko darrija ta jumprawa, to fazzijufi?
18. Ko darrija Gliëfers pa tam starpam?
19. Kas nahze Gliëferam no ta pilßfata pretti?
20. Ko fazzija Lahbans us Gliëseru?
21. Ko darrija Gliëfers, tanni nammä nahzis?
22. Preeksch ka prezejeja Gliëfers?
23. Ko tee winnam atbildeja?
24. Ko fazzija tas tehws us to jumprawu?
25. Ko atbildeja winna?
26. Kad aisgahje Gliëfers ar to jumprawu?
27. Ko fazzija brahli un mahfas winnai aiseijoh3?

pahrwalda

pahrwalda tawu eenaidneeku wahrtns. 28. Un kad ta jumprawa bija nonahkufi us Ahbraäma mahjahm, eewedde to Jhsaäks winnas bruhgans, un apnehme Nebekku par gaspaschu. 29. Un Jhsaäks mihleja to, un tee dshwoja labbi kohpä, un Deews swehtija tohs.

28. Kas nehme to jumprawu pretti Ahbraäma mahjäs?

29. Kä dshwoja Jhsaäks ar to Nebekku kohpä?

Mahzibas.

1. Ahbraäms ne gribbeja weenu weddeflu no paganeem, fo mahzees no ta?

Urbildi: Ka pee prezzešanas us Deewa atshshanu irr jaraugahs.

(Tapeh; nesaprezzejees ar tahdu, kas Deewu ne atshst un pahrtarus ne mahf, neds arridsan lauj tawam behnam tahdu apnemt. Kä tur warr Deewa swehtiba buht? jo kas Deewu ne atshst un ne mahf pahrtarus, tas irr pagans, jeshu tas krestihis irr.)

2. Rebecka bija weena baggata wihra meita, un tomehr winnai bij jaeet lohpus kohpt, fo mahzees no ta?

Urbildi: Ka wezakeem buhs sawus behrnus un audseknus pee darba turreht.

(Tapeh; ne murdi, kad tehws un mahte, jeb fainneeks un fainneeze tew peespeesch pee darba.)

3. Ahbraäms gahdaja par sawu dehlu, ka tas labbu feewu dabbutu, un Beetnëls par sawu meitu, ka ta labbu wihru dabbutu, fo mahzees no ta?

Urbildi: Ka behrneem ne buhs bes wezaku sinas apprezzejees.

(Tapeh; apdohmajees papreeksch labbi un farunnajees papreeksch ar taweem wezakeem un raddeem, kad tu gribbi lauliba dohteess; jo seewa jeb wihru ne warram pahrmahnt, neds pahrdoh, ka kahdu zittu leetu, kas mums wairs ne patihf.)

4. Rebeckas raddi fazzija: tas nahf no Deewa, tapeh; mehns ne warram neko pretti runnaht, fo mahzees no ta?

Urbildi: Kad mehns redsam, ka kahda leeta no Deewa nahf, tad ne buhs mums pretti runnaht.

(Tapeh;

(Tapeh; fargees, kahdu leetu, kas no Deewa nahf, fajaukt un zaur wallodahm isnihzinaht.)

5. Rebecka tappe papreeksch aizinata un jautata, arrig winna gribboht Jhsaäku par wihru apnemt, fo mahzees no ta?

Urbildi: Ka wezakeem ne buhs ar warru peespeest sawus behrnus, scho jeb to apnemt.

(Tapeh; lauj tawam behnam wallu, ka winsch few ismelle tahdu laulatu draugu, kas winnam patihf, kad tas tikkai gohdigs un deewabihjigs irr, un ne fstattees tikkai us baggatibu; jo ne tew, bet winnam, buhs ar to dshwoht.)

Swehtas dohmas.

Gliesers sawas leetas

Gribb ar Deewu fahkt un beigt,

Lapatt buhs tew wiffäs weetas

Deewu luhgt un Deewu teikt.

Rihtos tä, ka wallaros,

Winsch pee darbeem sekmes dohs.

Zettortais padefmits stahst.

No Cesawa un Jehkaba.

1 Mohf. gram. 27 nod.

1. Jhsaäkam, Ahbraäma deklam, bija diwi dehli, no sawas gaspaschas Rebeckas peedsimmuschi un tee bija dwihai. 2. La virndsimmuscha wahrds bija Cesaws 3. un tas bija spalwains pahr wiffahm sawahm meesahm.

Sautaschanas.

1. Zit dehli bija Jhsaäkam?

2. Kä bija ta virndsimta wahrds?

3. Kahda ahda bija Cesawam?

4. Tas

4. Tas jamakais bija gluddens, 5. Zehkabs wahrda. 6. Cesaws tappe meddineks un semmes-kohpejs, 7. bet Zehkabs bija deewabihjigs wihrs un paliffe teltis jeb mahjās. 8. Un Zhsaāks mihleja wairak to Cesawu, 9. bet Rebekka, ta mahte mihleja wairak to Zehkabu. 10. Kad Zhsaāks bija wezs tappis, tad wiinna azzis bija tumschas mettuschees, ka winsch labbi ne redseja. 11. Tapehz dšihrehs tas sawus behrnus swehtlht. 12. To wisslabbaku swehtischanu bija winsch ne tam deewabihjigam Zehkabam, bet Cesawam nodohmajis. 13. Un tapehz fazzija winsch us Cesawu: aiseij laukā un meddi man kahdu meddijumu, un sataisi man wirrumus, itt kā es eezeniju, tad es ehdischu, ka manna dwehsele tew swehti, pirms es mirstu. 14. Rebekka to dširdejuši, 15. mekleja to swehtischanu preeksch Zehkabu ar gudribu dabbuht. 16. Un wiinna fazzija us Zehkabu: eij un atnessi man no lohpeem diwi dšichanus ahšisichus, tohs sataisichu es par gahrdeem wirrumcem, un tew buhs tohs tehnam nonest, itt kā buhtu tu Cesaws. 17. Zehkabs gan atbildeja sawai

4. Kahda ahda bija tam ohtram?
5. Kā bija ta ohtra wahrds?
6. Kahdā buhschanā dewehs Cesaws?
7. Bet kahdā buhschanā dewehs Zehkabs?
8. Kurru mihleja tas tehws?
9. Bet kurru mihleja ta mahte?
10. Kā slahjāhs Zhsaākam wezzumā?
11. Ko dšihrehs Zhsaāks darriht?
12. Kurram bij winsch to labbaku swehtischanu nodohmajis?
13. Ko pawehleja winsch Cesawam?
14. Kas bija to dširdejis?
15. Ko dohmaja Rebekka, to dširdedama?
16. Kahdu padohmu dewe wiinna Zehkabam?
17. Ko fazzija Zehkabs pretti?

mahtei:

mahtei: Cesaws, mans brahlis, irr spalwainš wihrs un es esmu gluddens, un tas warr notift, ka tehws manni kā kahdu krahpneeku nolahd um ne swehti. 18. Bet ta mahte fazzija: lai tee lahsti paleek us mannim, klauši tiklai mannam wahrdam. 19. Kad tas wirrumš nu gattaws bija, apwille Rebekka Zehkabam Cesawa drehbes, 20. un tahs kaslenu ahdas apliffe ta mahte apkahrt wiinna rohkahm un apkahrt wiinna kaska pliffumu. 21. Kad nu Zehkabs pee tehwa bija nahjis, fazzija Zhsaāks tas tehws: kas effi tu mans dehls? 22. Zehkabs atbildeja: es esmu taws pirmsimmis dehls, zellees un ehdi no manna meddijuma, ka tawa dwehsele manni swehti. 23. Zhsaāks jautaja wehl: kā effi tu to tik drih atraddis? 24. Zehkabs atbildeja: tas Kungs taws Deces likte man to fastapt. 25. Zhsaāks gan nomannija, ka ta balse ar tahm runnahm ne wisenotal faderreja, 26. tapehz fazzija tas tehws: nahj jell schurp, 27. un Zhsaāks aptaustija wiinna rohkas un fazzija: ta balse irr gan Zehkaba balse, bet tahs rohkas irr Cesawa rohkas. 28. Un tas tehws ne pasinne to, un ehde no tahs barribas, un dšehre no ta

18. Bet ko apsehlijāhs ta mahte?
19. Kahdas drehbes apwille ta mahte Zehkabam?
20. Ko darrija ta mahte ar Zehkaba gluddenu kasku un gluddenahm rohkahm?
21. Ko fazzija Zhsaāks, kad Zehkabs pee wiinna nahje?
22. Ko atbildeja Zehkabs?
23. Ko jautaja Zhsaāks wehl?
24. Ko atbildeja tad Zehkabs?
25. Ko dohmaja tas tehws?
26. Kā gribbeja Zhsaāks sawu dehsu pasht?
27. Ko fazzija Zhsaāks, kad winsch Zehkaba rohkas bija aptaustijis?
28. Woi Zhsaāks pasinne Zehkabu?

wiinna,

wihna, fo Zehkabs tam bija preekschâ zehlis. 29. Pa-ehdis fazzija winsch us Zehkabu: nahz jel schurp un skubpsi man. 30. Kad Zehkabs to darrija, sa-ohde Zhsaäks Cesawa drehbju smarschu (fo Zehkabs bija ap-wilzis) un tizzja to, to wezzaku dehlu Cesawu effam. 31. Un tas tehws dewe Zehkabam dischanu swehtischanu un beidse winnu swehtiht ar scheem wahrdeem: 32. effi Kungš par taweem brahleem un tawas mahtes behrni lai tawâ preekschâ paklannahs. Nolahdehts lai irr, kas tewi nolahd, un kas tew swehti, tas lai irr swehtihts. 33. Un ta eedabbuja Zehkabs zaur sawas mahtes gudribu to labaku swehtischanu, fo Zhsaäks wezzakam dehlam bija wehlejis. 34. Bet wiff tas notifke pehz Deewa prahta. 35. Jo Deews bija tai mahtei papreeksch fazzijis: tas wezzakais kalpohs tam jaunakam. 36. Ta ka Zehkabs bija iegahjis, nahze Cesaws no meddischanas un fataisija arridsan tehnam wirrumus un eeneffe tohs. 37. Zhsaäks tuhdaļ jautaja: kas tu effi? 38. Cesaws atbildeja: es esmu Cesaws, taws dehlš, tas pirmdsimtais. 39. Tad ištuhzinajahs tas tehws warren lohti un nomannija, ka tas ne pehz sawa, bet pehz Deewa prahta bij notizzis, 40. un fazzija us Cesawu: ah! taws brahlis ne fenn

29. Ko fazzija tas tehws pa-ehdis?

30. Kas notifke pee tahs skubpsišanas?

31. Kahdu swehtischanu dewe Zhsaäks Zehkabam?

32. Ar kahdeem wahrdeem beidse Zhsaäks Zehkabu swehtiht?

33. Zaur fo eedabbuja Zehkabs scho swehtischanu?

34. Woi tas wiff tiklat la no nejauschi notizzis?

35. Ko bija Deews tai mahtei papreeksch fazzijis?

36. Kad nahze Cesaws no meddischanas?

37. Ko jautaja Zhsaäks no Cesawa?

38. Ko atbildeja Cesaws?

39. Ko nomannija Zhsaäks?

40. Ko fazzija winsch us Cesawu?

papreeksch

papreeksch irr nahzis ar wiltu un tawu swehtischanu panehmis, un tas arridsan paliks swehtihts. 41. Kad Cesaws to dsirdeja, noskumme tas pahrlieku un eesahze raudaht, 42. un fazzija: irr tew tad weena patti swehtischanu? swehti manni arridsan. 43. Un Cesaws dabbuja arridsan weenu swehtischanu, bet Zehkabam palifke ta wiff labaka swehtischanu. 44. Tam Cesawam gan ne kluē pahri darrihts. 45. Jo tas bija sawu pirmdsimšanas teesu par weenu lehzu wirrumu Zehkabam fenn papreeksch pahrdewis. 46. Bet tomehr nihdeja Cesaws Zehkabu tahs swehtisšanas deht, un fazzija ar sew paschu runnadams: 47. gan drihs nahks mannam tehnam behdu deenas, jo es nokauschu sawu brahli Zehkabu.

41. Ko darrija Cesawas, to dsirdejis?

42. Ko fazzija Cesaws?

43. Woi tad Cesaws ne kahdu swehtischanu ne dabbuja?

44. Woi kluē Cesawam pahri darrihts?

45. Par fo bija Cesaws Zehkabam sawu pirmdsimšanas teesu pahrdewis?

46. Kahda firds bija Cesawam prett Zehkabu?

47. Ka baidija Cesaws Zehkabu?

Mahzibas.

1. Zhsaäks dsihrehs, sawus behrnus preeksch sawas miršanas swehtiht, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka wezakeem, pirms winni mirst, buhs saweem behrneem fo swehtischanu doht.

(Bet behrneem buhs arridsan melleht, ka tee warr tahs swehtisšanas zeenigi buht, zittadi teem ta swehtischanu ne palihdi neneela.)

2. Zehkabs bija deewabihjigs un eedabbuja to wiff labaku swehtischanu, jebchu tas tehws to zittadi bija nodohmajis, fo mahzees no ta?

Atbildi: Ka deewabihjashana ne irr welta.

(Tapehz

(Tapeh; effi un palce; deewabihjigs. Jo deewabihjafchana pee wiffahm leetahm derr, un winnai irr ta apfohlichana tabs laizigas un muhschigas labflahschanas.)

3. Jhsaaks fazzija: Jehkabs irr weenreis no mannim fwehtihst, un tas arridsan fwehtihst paliks, fo mah; zeess no ta?

Urbildi: Ka tehwa un mahtes fwehtifchanai irr leels spehks.

(Tapeh; buhs tew tawu tehwu un mahti zeenihst un gohdä turreht, fa tew labbi flahjabs un tu ilqi dshwo wirf semmes. Bet fargees no winnu lahstrem. Jo tä, fa wezzaku fwehtifchana behrneem nammus uštaiša, ittin täpat winnu lahsti tohs isophsta.)

4. Deews bija papreefch fazzijis: tas wezzaks tam jaunafam Falpohs, un tas arridsan tä notifke, fo mah; zeess no ta?

Urbildi: Ko Deews nodohmajis, tam buhs arridsan notift.

(Tapeh; effi meerä ar Deewa nolifchannahm, jo tawas ruhpefchanas un behdafchanas tabs zittadi ne padarrihst: un ne bihrees par wellu un launeem zilweleem: jo kas tew no Deewa wehlehts, to neweens flaugis tew ne nems.)

5. Wesaws nihdeja Jehkabu tabs fwehtifchanas labbad, un tihkaja Jehkabu nokaut, kas tomehr palikke fwehtihst, fo mahzeess no ta?

Urbildi: Ka ta nihdefchana irr nikna leeta, un tomehr neneeka ne palihst.

(Tapeh; ne nihdi zittu, tad Deews tam fo labbu peemett; jo flaugis, kas zittam to labbu ne nowehl, ehd sawu paschu fir.)

Swehtas dohmas.

Jehkabs fwehtifchanu dabbu,
 Ko tehws ohtram wehlejis.
 Tä neweens tew nems to labbu,
 Ko Deews tewim nolizzis.
 Zeetees tikkai masu brihd,
 Jo peh; leetus faule spihd.

Peektais

Peektais padefmits stahfts.

No Jehkaba fapna.

1 Mohs. gram. 28. nod.

1. Jehkabs ne warreja drohschi dshwoht sawa tehwa nammä. 2. jo winna wezzakais brahlis dshrehst winnu nokaut. 3. Nebekfa, ta mahte to isklauhsijufi, dewe Jehkabam to padohmu, fa winnam bij pee Labbanu, sawas mahtes brahli behgt un turpat weenu no winna meitahm apnemt. 4. Tam wezzam tehwa Jhsaakam arridsan tas padohms patifke. 5. un dewe tam no jauna us zellu weenu labbu fwehtifchanu. 6. Jehkabs labbu strehki staigajis peekuffe un ne warreja nakts-mahju sneegt, jo faule jau bija nogahjufi. 7. Tapeh; avgullahs winsch laukä, 8. un nolikke few weenu almini pagalwi. 9. Tanni paschä nakti redseja Jehkabs fapni, fa treppes bij zeltas wirf semmes, 10. kurru wirfgals sneedse lihds debbestim. 11. Pahr schahm treppehm kahpe tee Deewa engeli, 12. un Deews tas Kungs stahweja pa wirfu, 13. un fazzija: to semmi, wirf fo tu gulli,

Sautafchanas.

1. Ka flahjabs tam gohdigam Jehkabam sawa tehwa nammä?
2. Kapeh; ne warreja winsch tur drohschi dshwoht?
3. Kahdu padohmu dewe ta mahte winnam?
4. Woi tas tehws ar to padohmu bija meerä?
5. Ko dewe Jhsaaks Jehkabam us zellu?
6. Kas notifke Jehkabam us zellu?
7. Kur winsch avgullahs?
8. Ko lifke winsch sawa pagalwi?
9. Ko redseja Jehkabs to paschän nakti fapni?
10. Zif leelas bija tabs treppes?
11. Kas kahpe pahr schahm treppehm?
12. Kas stahweja pa wirfu?
13. Ko fazzija Deews us Jehkabu?

dohschu

dohschu es tew un tawam dsimmumam un zaur tew un tawu sehflu. 14. tas irr, zaur Kristu Jesu, kas no tawas zilts taps zilweks peedsimmis, taps wiffas semmes jiltis swehtitas. 15. Schis fapnis bija weena Deewa parahdischana no ta nahkama Pestitaja. 16. Tahs treppes eesihme muhsu Kungu un Pestitaju Jesu Kristu. 17. Tas wirsgals sneedse to debbesi, tas eesihmeja, ka Kristus buhs patees Deews no debbesim. 18. Tas ohters gals bija wirf semmes, tas eesihmeja, ka Kristus Deewa dehts arridsan zilweks taps wirf semmes. 19. Tee engeli kahpe pahr tahm treppehm, tas eesihmeja, ka mehss zaur Kristu pee muhsu debbesu tehwa nahkam. 20. Kad nu Jehkabs no fawa meega atmohdabs, bihjajabs winsch un fazzija: ka zeenijama irr schi weeta, sche newa zits, ka Deewa nams, un sche irr tee debbes wahrti. 21. Un Jehkabs zehlahs no rihta agri un nehme to afmini, kas tam bija pagalwi bijis, un uszehle to par sihmi. 22. To paschu weetu nosauze winsch Beteli, 23. tas irr Deewa nams. 24. Un Jehkabs apsohlijahs Deewam: ja Deews wiinu liss atkal ar meeru pahreet sawa tehwa namma, no

14. Kas tohp zaur Jehkaba sehflu saprasts?
15. Ka tohp schis fapnis istahstihst?
16. Ko eesihme tahs treppes?
17. Kas tohp zaur to eesihmehts, ka tas wirsgals lihds debbesim sneedse?
18. Kas tohp zaur to eesihmehts, ka tas ohters gals wirf semmes bija?
19. Kas tohp zaur to eesihmehts, ka tee engeli pahr tahm treppehm kahpe?
20. Ko fazzija Jehkabs, kad winsch no meega atmohdabs?
21. Ko darrija winsch ar to afmini?
22. Ka nosauze winsch to paschu weetu?
23. Kas tas irr Betele, muhsu walloda?
24. Ko apsohlijahs winsch Deewam?

furrenes

furrenes winsch bija aisgahjis, ka winsch tanni weeta gribboht ustahst basnizu, un tai doht to desmitu teesu no wiffas sawas mantas. 25. Un Jehkabs pamette to weetu, kur winsch bija gullejis, un aisgahje us to pilssatu, kas tappe saukts Ubran, 26. kur wiinna mahtes brahtis Lahbans dsihwoja.

25. Kur aisgahje pehz Jehkabs?

26. Kas dsihwoja no Jehkaba raddeem tanni pilssata?

Mahzibas.

1. Jhsaaks dewe Jehkabam labbu swehtischanu us zekku, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka wezakeem buhs saweem behrneem us zekku to swehtischanu lihds doht.

(Tapehz ne buhs mums sawus behrnus ka lohpus islaist us tahdu zekku, bet tohs swehtigt ar Deewa luhgschanahm un wiffu labbu wehleschanahm.)

2. Jehkabs labbak pamette tehwa nammu, ne ka winsch kilda ar sawu brahti dsihwotu, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka mums buhs saweem prettineekeem zekku greest.

(Tapehz ne turrees zittam pretti, kas ar tew grihb bahrtees un eeneslus melle, bet ja tu prahtigs effi un gribbi labba meerâ dsihwoht, tad atraujees no tahda.)

3. Jehkabs, lauka weens gulledams, redseja Deewu fapni, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews daschahrt parahdijees saweem behrneem, kad tee lahdâ tuffschâ weeta weentuki bijuschi.

(Bet tomehr ne gaidi welti us jaunahm parahdischanahm, gribbedams meschâs un laukâs ka traks zilweks allotees. To mums irr tahs flaidras parahdischanas Deewa wahrda. Tatschu labbi irr, kad zilweks daschu reisi, weens buhdams, no deewischfahm un debbestigahm leetahm dohma.)

4. Jehkabs fazzija: Ka zeenijama irr schi weeta, sche ne irr zittadi, ka Deewa nams, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka mums buhs zeenigt Deewa nammu, kas Deewam swehtihst.

(Tapehz

(Zapeh; fargees Deewa nammâ jeb-basnižâ ee-eet bes zeeni-
šchanas, kâ lahda frohgâ, bet krihti zekšos Deewa nammâ
preeksch tawa Deewa swehta waiga, til labbi ee-eedams, kâ
iseedams, un ne apgahni Deewa nammu ar smeekleem, snau-
šchann jeb us zittu wihsî, kas ne slahjabs.)

5. Jehkabs apsohlijabs, Deewa nammam to desmitu
teefu doht no wiffas sawas mantas, ko mahzees no ta?

Arbildi: Ka mims buhs apdohmaht Deewa nammu un
tohs, kas Deewa nammâ kalpo.

(Zapeh; pecluhdš Deewu, ka winsch tew swehtitu. Bet kad
Deews tew swehtijis, tad ne aismiršti no tawas swehtibas
wiffadu labbu isdallihî tam, kas tewi mahja. Jo kas tam alta-
ram kalpo, tam buhs arridsan no altara dšhwoht.)

Swehtas dohmas.

Zaur tew semm' un debbes sa-eet
Jesu Deews un zilwezinsch.
Tu tahš treppes, kur warr pa-eet
Debbesîs, es nabbadšinsch.
Ne nogruhd man, miškalaîs!
Jo tu effi Bestitajs.

Gestais padesmits stahstš.

No Jehkaba kalposchanas.

1 Moš. gram. 29 nod.

1. Jehkabs aiegahje pee Lahbana, 2. tas bija winna
mahtes brahlis, 3. un dšhwoja eeksch ta pilšfata, kas
tappe faukts Uhrana. 4. Schim Lahbanam bija diwi

Sautafchanas.

1. Kur aiegahje Jehkabs?
2. Kas bija Lahbans?
3. Kur dšhwoja Lahbans?
4. Zil meitas bija Lahbanam?

meitas

meitas. 5. Tahš wezzakas wahrds bija Leä, 6. un
winnaš azzis bija pawahjas. 7. Tahš jaunakas wahrds
bija Raële, 8. un tai bija dišchans un skaisšs gihmis.
9. Scho jaunaku fastappe Jehkabs 10. pee weenas affas
11. ar tahm awim, kas winnaš tehvam, Lahbanam
peederreja, jo winna gannija tahš. 12. Un Jehkabs no-
wehle to akmini no tahš affas zauruma, un dširdinaja
tahš awis, 13. un pasazzija Raëlei, ka winsch effoht
winnaš tehwa mahsens (mahšas dehlš). 14. Tad tezeja
Raële us pilšfatu un stahstija to sawam tehvam. 15. Un
Lahbans gahje Jehkabam pretti, un apkampe winnu un
šfuhpstija to un eewedde to sawâ nammâ. 16. Tanni
paschâ nammâ nekas Jehkabam tã ne patikke, kã ta skaissta
un dišchana Raële. 17. Kad nu Lahbans ar Jehkabu
eesahje runnaht, arrig tas gribbetu winnam kalpoht par
kahdu algu; 18. tad fazzija tuhda Jehkabs: Es gribbu
tewim kalpoht septinūs gaddus par tawu jaunaku meitu.
19. Un Lahbans ne ilgi apdohmadamees atbildeja: labba
es dohmu winnu tewim, ne kã zittam wihran, paleez

5. Kã bija tahš wezzakas wahrds?
6. Kahda laite bija tai Leäi pee gihmja?
7. Kã bija tahš jaunakas wahrds?
8. Kã isškattijabs Raële?
9. Kurru fastappe Jehkabs papreeksch?
10. Kur fatikke winsch to?
11. Kahds bija Raëles darbs?
12. Ko darrija Jehkabs pee tahš affas?
13. Ko fazzija Jehkabs Raëlei?
14. Ko darrija tad Raële?
15. Ko darrija tad Lahbans?
16. Kas patikke Jehkabam Lahbana nammâ?
17. Ko runnaja Lahbans sawâ nammâ ar Jehkabu?
18. Ko fazzija Jehkabs?
19. Ko atbildeja Lahbans?

tiffai

tikkai pee manniš. 20. Un Zehkabs bija pee Lahbana var kalpu septinūs gaddus, par to Raēli. 21. Un winsch schkittahs, tohs gaddus tikkai deenas effoschus, til mihi turreja tas to Raēli. 22. Bet kad tahs kabsas tappe turretas, peewihle Lahbans famu snohtu un liffe famu wezzaku meitu bruhthes-gultā. 23. Un Zehkabs ne nomannija to un gulleja pee tahs. 24. No rihta apskaites Zehkabs lohti, to wiltu fajusdams, un fazzija us famu tehwozi: negg es par Raēli, tawu jaunaku meitu, esmu kalpojis, kam tu tad man effi peewihlis? 25. Lahbans atbildinajahs, fazzidams: muhsu jemmē ne mehds isdoht to jaunaku preekch tahs pirmdsimmuschas. 26. Un Lahbans sohlija winnam arridsan to ohtru meitu klast doht, ja winsch wehl zittus septinūs gaddus tam kalpotu. 27. To arridsan Zehkabs darrija, 28. un tā apnehme winsch diwi mahsas par seewahm. 29. Bet Zehkabs mihleja to skaištu Raēli wairak, ne kà to nejauku Leii. 30. Kad to Deews redseja, ka Leä ne tappe zeenita, tad darrija Deews Leii augligu, bet Raēle palikke dauds gaddus ne-augliga. 31. Un tahs mahsas nihdejahs weena ohtru, 32. un tam gohdigam Zehkabam tadeht dauds bija jazeesch. 33. Wiffu- pehz kalpoja Zehkabs Lahbanam wehl septinūs gaddus

20. Zif ilgi kalpoja Zehkabs par Raēli?
21. Woi Zehkabam ne tappe garšč laifs?
22. Kahda spihite notikke Zehkabam kabsas?
23. Woi Zehkabs to ne nomannija?
24. Ko fazzija Zehkabs no rihta?
25. Kà isrunnajahs Lahbans?
26. Kà faderreja tee no jauna?
27. Woi Zehkabs bija meerä ar to?
28. Zif seewas tad Zehkabs apnehme?
29. Kurru winsch wairak mihleja?
30. Ko tad Deews darrija?
31. Kà faderrejahs tahs mahsas?
32. Kà klabjahs tad Zehkabam to brihdi?
33. Zif ilgi kalpoja Zehkabs par tahm faderretahm awim?

par

par tahm awim, ko winsch bija faderrejis. 34. Un Deews swehtija Zehkabu, ka winna lohpi, ko tam Lahbans bija noschkihris, warren augligi tappe.

34. Kà swehtija Deews Zehkabu?

Mahzibas.

1. Raēlei bija skaisis un dischans gihmis, bet winnai bija nemeerigs prohts, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka zilwekam ne buhs leelitees un leppotees ar famu skaisumu.

(Jo winnam warr truhkums buht zittā leetā. Tapehz ne raungees us meefas skaisumu, bet ka tawas frds prahts skaisis, tihrs, jauks un gohdigs buhtu.)

2. Leä ne bija skaisis un dischans gihmis, bet Deews padarrija winnu augligu, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka mums ne buhs zilweku tapehz nizzinaht, kad winnam ne irr jauks gihmis.

(Jo tahds warr no Deewa ar zittu labbumu apdahwinahs buht. Tapehz ne apfmeij zilweku, kas nelabbi iskattahs. Kas warr few pascham zittadu meesu doht, kà Deews tam demis? Kas zilweka gihmi un meesu apfmeij, tas apfmeij Deewa raddijumu.)

3. Zehkabs kalpoja septinūs gaddus par to Raēli, un schkittahs, tohs gaddus tikkai deenas effoschus, til mihi tas to turreja, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka ta ihsta mihlestiba siipraka irr, ne kà ta nahwe.

(Tapehz nu wehl leelakai buhs tawai mihlestibai prett Deewu buht. Teem gaddineem, kurrus tu scheid dsihwo, buhs tew kà deeninahm buht, un tew ne buhs apnikt, Deewam ar preeku kalpoht. Jo, jo farstaka tawa mihlestiba prett Deewu buhs, jo masak tu apniksi Deewam par gohdu dsihwoht, un jo leelaks arridsan buhs taws preek debbestis.)

4. Zehkabs diwi mahsas us weenu reisi apnehmis, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews dascham kahwis, kas tomeht mums ne irr krihw darriht.

(Tapehz ne raungees us to, ko zitti nepareisi darra, bet raungees us to, kas tew peenahkabs.)

5. Deews

5. Deews darrija Leii augligu, bet Kaëli darrija winsch us dauds gaddeem ne:augligu, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka behrni irr dahwanas ta wiffaugstaka Deewa.

(Tapehz buhs tam, sam Deews behrnus dewis, tohs ar pateifchanu no Deewa rohlahu pretti nemt, kà tahdu noliftu mantu, ko Deews atkal no winna rohlahu prassihš, ja winsch sawus behrnus ne audsina eefsch deewabihjafchanas un wiffadas Deewa patifchanas.)

Swehtas dohmas.

Jehkabs eemihl skaištu seewu,
 Bet winsch tapehz zeetis gann.
 Lai, kas prezze, peeluhds Deewu,
 Tas dohs labbu isdohfchan'.

Ne raug skaištu, baggatu,
 Mefle tiklai gohdigu.

Septitais padesmits stahstš.

Rà Jehkabs us sawu tehwa semmi atkal pahrgahjis.

1 Mohj. gram. 32 un 33 nod.

1. Kad Jehkabs diwidemits un weenu gaddu Lahbanam bija kalpojis, 2. fazzija Deews us Jehkabu: greesees atkal us tawu tehwa-semmi un pee saweem raddeem, un es buhschu ar tewim. 3. Jehkabs bija paklausigs Deewa wahrdam un aiëgahje no Lahbana 4. ar sawahm seewahn, behrneem, faimi, lohpeem un ar wiffu sawu mantu. 5. Us

Sautafchanas.

1. Zif gaddus Jehkabs Lahbanam kalpoja?
2. Ko fazzija Deews us Jehkabu?
3. Woi Jehkabs arridsan to darrija?
4. Ko wedde Jehkabs lihds ar femim?
5. Ko fatifke winsch papreefsch us zellu?

zellu

zellu fatifke winnam papreefsch tee Deewa engeli, 6. un tohs eeraudsidams fazzija winsch: schee irr Deewa kaxra spehš. 7. Behz to tappe Jehkabam fazzihš, ka wiina brahlis Cesaws, kas winnu gribbeja nokaut, winnam pretti nahfoht, ar ischetrsmits wihtreem. 8. Tad bihjajabs Jehkabs lohti 9. un mekleja paligu pee Deewa eefsch Deewa luhgschanas, 10. furrà winsch arridsan schohs wahrdus fazzija: Kungs es ne esmu zeenigs wiffas tahs apschelofchanas un peetizzibas, ko tu tawam kalpam parahdijis effi: jo ar scho speeki esmu es tufsch pahr scho Sardanas uppi pahrgahjis, un nu esmu es par divi pulkeem tappis. 11. Behz to suhtija Jehkabs sawam brahlam Cesawam dahwanas pretti no saweem lohpeem. 12. Bet tohs zittus laudis un lohpus, kas teem pirma-jeem pakal gabje, schlihre winsch diwejos pulkos, un pamette leclu starpibu starp ikweenu pulku, 13. ta dohmadams: ja Cesaws gribbehs weenu pulku apkaut, tad tomehr tas ohtrs pulks warrehs ismuft. 14. To paschu nakti, kad Jehkabs weens pats kahda weeta bija palizzis, raugi tad weens wihrs zihkstefchans ar winnu 15. lihds maju gaismu 16. ar tahdu spehktu, ka Jehkabam weens lohjetlis pee zifkas zihkstoht tappe isgreests, un winsch no

6. Ko fazzija Jehkabs, tohs eeraudsidams?
7. Kas tappe Jehkabam us zellu fazzihš?
8. Rà bija Jehkabam ap firdi, kad winsch to dstrdeja?
9. Kur mekleja Jehkabs paligu?
10. Rà fazzija Jehkabs sawa luhgschanà us Deewu?
11. Ko suhtija Jehkabs Cesawam pretti?
12. Ko darrija Jehkabs ar saweem laudim un lohpeem?
13. Ko tad Jehkabs to darridams dohmaja?
14. Kas notifke Jehkabam to paschu nakti?
15. Zif ilgi bija ta zihkstefchana?
16. Kas notifke Jehkabam eefsch tahs zihkstefchanas?

ta

ta laika flibboja sawu muhschu ar sawu zisku. 17. Un kad tas wihrs gribbeja sawu zellu eet, turreja Zehkabs winnu stipri un fazzija: es tew ne palaidischu, ja tu man ne swehti. 18. Un tas wihrs swehtija Zehkabu fazzidams: tawam wahrdam ne buhs wairs Zehkabam faul-tam tapt, bet Israëls: 19. jo tu effi zihnijees ar Deewu un zilwekeem un effi pahrspehjis. 20. Zehschu schis wihrs Zehkabam sawu wahrdu ne fazzija, tomehr Zehkabs nomannija, ka tas pats Deewa debis bijis; 21. tapehz fazzija winsch: es esmu Deewu no waigu waiga redsejis un manna dwehsele irr ieglabhta. 22. Kad ta faule jau bij lehkuft, eeraudstija Zehkabs sawu brahli Gesawu nahkam ar tschetrifants wihtreem. 23. Un Zehkabs klannijahs septinas reises pee semmes, teekams winsch pee sawa brahla klagt tappe, 24. un winna seewas un behrni klannijahs arridsan. 25. Bet Gesaws tezeja tam pretti, un apkampe to, un mettehs apkahrt winna faklu un skuhystija to, un tee raudaja abbi. 26. Gesaws ne gribbeja peenemt eefahkumâ tahs dahwanas, bet tomehr us Zehkaba luhgs anu winsch tahs nehme. 27. Un Gesaws atgreesehs pa sawu zellu, un Zehkabs aiegahje us sawu tehwsufemmi

17. Ko fazzija Zehkabs us to wihru, kad tas gribbeja sawu zellu eet?
18. Kahdu wahrdu dewe tas wihrs Zehkabam?
19. Ko fazzija tas wihrs wehl us Zehkabu?
20. Woi tad Zehkabs pasime to wihru, un kas bija tas pats?
21. Kâ isfauze Zehkabs to nomannidams?
22. Ko eeraudstija Zehkabs no rihta?
23. Ko darrija Zehkabs, sawu brahli Gesawu eeraudstidams?
24. Ko darrija Zehkaba seewas un behrni?
25. Ko darrija Gesaws Zehkabu redsedams?
26. Woi peenehme Gesaws tahs dahwanas?
27. Kur aiegahje abbi?

un pee saweem raddeem ar meeru. 28. Un pehz winsch mahjoja Beteli, kur Deews winnam bijja parahdijees farni. 29. Un Zehkabs uestaisija teitan weenu altari tam stipram Deewam 30. un kalpoja Deewam tam wiffaugstakam, sawam Kungam.

28. Kur dshwoja pehz Zehkabs?
29. Ko uestaisija Zehkabs Beteli?
30. Ko darrija Zehkabs pee ta altara?

Mahzibas.

1. Zehkabs us Deewa pawehleschanu sawu zellu aisee: dams fatikke swehtus engelus, ko mahzees no ta?
Arbildi: Kas us Deewa zelkeem eet, to swehti engeli pawadda un pasarga.
(Tapehz ne dohdees us launeem grehku zelkeem, zittadi tas wels tew waddihs un samaitahs.)
2. Kad Zehkabam isbailes usnahze, mekleja winsch paligu eefsch deewaluhgschanahm, ko mahzees no ta?
Arbildi: Ka mums buhs eefsch wiffahm sawahm behdahn paligu mekleht pee Deewa, eefsch deewaluhgschanahm.
(Tapehz, kad tew kahdas behdas useet, tad luhdsi papreefsch no Deewa glahbschann eefsch swehtahm luhgschanahm, pirms tu pee zilwekeem paligu mekle. Jo Deews irr tas weenigais wiffpehzigais glahbejs.)
3. Zehkabs suhtija dahwanas sawam dusnigam brahlam pretti, ko mahzees no ta?
Arbildi: Ka mums buhs saweem cenaidneekem un prettineekem launu ar labbu atmaksaht, un ta mekleht winnus salihdsinaht.
(Tapehz darri tawam waidineekam wiffu labbu, tad winsch ne lohps, bet zilwels buhdams, jo leelaks draugs tew paliks.)
4. Zehkabs septinas reises Klannijahs preefsch sawa brahla, kas stipraks winnam pretti nahze, ko mahzees no ta?
Arbildi: Ka mums buhs paklannitees preefsch teem, kas warreni irr.
(Tapehz paklannees preefsch kungeem labpraht, jo tee warreni irr un angstali pahr tewim. Tas tew pascham par gohdu buhs.)

5. Cesaws un Jehkabs ne peeminēja tabs kildas, kas winnu starpā bijušas, bet tee apkampahs, ko mahs zees no tā?

Atbilsto: Ka mums buhs aismirst wiffas kildas, kad mehs sanahkam ar saweem prettineekem.

(Tapeh; runna ar tawu prettineeku mihligi, un ne peeminti, kas papreekš juhfu starpā bijis irr, tad winšch arriđsan faunesees, jaunu kildi cesahlt, un tā tu palikš labbā meerā.)

Swehtas dohmas.

Jehkabs zibkstoht uēwarrejis

Dehlu Deewa augstaka.

Sakt' man, kā winšch to irr spehjis?

Reds, to raspeh; tizziba.

Es arr tizzigš turreschu

Jesu: tas dohd swehtibu.

Ustotais padefmits stahstš.

Kā Jahseps pahrdohsts tappis.

1 Mohs. gramh. 37 nod.

1. Schee irr Israēla dehli:

Rubbens pirmais, Sihmeāns,

Lewis, Zubdas, Dan, Nawtahli,

Gad un Uffers, Seebulans,

Jaschars, un Jahsepinsch,

Benjamins tas paštarinsch.

2. Pah; wiffem mihleja Jehkabs jeb Israēls to Jahsepu. 3. jo tas bija winnam wezzumā pēdsimmiš no tabs skaištas Raēles, kuru Deews wiffupeh; bija augligu padarijis. 4. Un tapeh; Jehkabs likte arriđsan Jahsepam

Sautaschanas.

1. Zif dehli bija Jehkabam jeb Israēlam?

2. Kuršch bija tehvam tas mihlakais?

3. Kapeh; bija Jahseps tas mihlakais?

4. Kahdus swahkus Jehkabs likte taisht Jahsepam?

taisht

taisht jaukus raibus swahkus. 5. Bet wianna brahli eenihdeja to, un ne warreja meerigi un mihligi ar to runnabt. 6. tapeh; ka Jahseps wiffu tehvam stahstija, kad tee ko nepareisi bija darrijuschi. 7. Tur klah; bija Jahseps diwi sapnuš redsejis, kas arriđsan teem brahleem ne patiffe. 8. To pirmu sapni pasazija Jahseps teem brahleem ar scheem wahrdeem: man sapnoja, kā mehs sehjam kuhlinus laukā, un mans kuhlinsch pazehlehs un stahweja, bet juhfu kuhlini apstahjuschees klannijahs proeksch mannu kuhlinu. 9. Tad sazija wianna brahli us to: buhs tew pah; mums waldbht? un tee eenihdeja wiannu wehl wairak. 10. To ohtru sapni teize winšch arriđsan saweem brahleem un tehvam, sazidams: es esmu sapni redsejis, ka saule un mehnes un weenpadesmits swaigšnes pašlannijahs proeksch mannis. 11. Un wianna tehws to arsaunze, sazidams: kas tas par sapni, ko tu essi redsejis, woi es un tawa mah;te, un tawi brahli nahstsim klannidamees proeksch tewis pee semmes? 12. Un wianna brahli sklaude te, bet tas tehws Jehkabs paturreja schohs wahrduš sawā firđi. 13. Peh; to gabje wianna brahli sawa tehwa lohpus gannibt Sihkemē. 14. Un Jehkabs pawehleja sawam deblam Jahsepam, ka winnam bij no-cet pee saweem brahleem un lohsoht, kā teem un lohpinneem klahjahs, un winnam to atfaziht. 15. Jahseps

5. Woi bija Jahseps arriđsan saweem brahleem mihlisch?

6. Kapeh; eenihdeja tee brakli Jahsepu?

7. Kapeh; eenihdeja tee winnu jo wairak?

8. Kā stahstija Jahseps to pirmu sapni?

9. Ko sazija tee brakli us to?

10. Kā stahstija Jahseps to ohtru sapni?

11. Ko sazija tas tehws, to dsirdejis?

12. Bet kahda firđs bija teem brahleem prett Jahsepu?

13. Kur aiegabje Jahsepa brakli?

14. Ko pawehleja tas tehws Jahsepam?

15. Woi bija Jahseps pašlannijahs?

5* darrija,

darrija, kà winnam tehws bija rawehlejis un aisgabje.
 16. Tà, kà winna brahli to no tablenes eerandfija nah-
 kam, fazzija tee sawà starpà: redjeet, schè nahf tas sap-
 notais, nokaufim winnu. 17. Bet Rubbenam, tam
 wezzakam brahlam tas ne patifke un tas fazzija: ne isleijeet
 affini. 18. bet metteet winnu tanni bedrè, kas tukfnesi
 irr. 19. To winsch fazzija, gribbedams to no winnu
 rohkam isglahst, un sleppen sawam tehnam pahwest.
 20. Tee zitti brahli peenehme winna padohmu, 21. un
 kad Zahseps nahze, tad iswilke tee wiina swahrkus, kas
 tam muggurà bija, un mette winnu bedrè, 22. bet par
 laime tur ne bija uhdens eekschà. 23. Pehz to apsehdahs
 tee, launagu ehst, itt kà buhtu tee wiffu labbi darrijuschi.
 24. Bet no nejauschi gabje pulks prezzineeku ar mejschu-
 stragem us Egiptes semmi ar dahrgahm prezzehm, un
 nahze tanni weetà. 25. Tad fazzija Jubdas, weens no
 Zahsepa brahleem: lai meh's Zahsepu pahrdohdam teem
 prezzineekem, un tas buhs labbat ne kà meh's winnu no-
 kaujam, jo winsch tomehr irr muhsu brahlis. 26. Tee
 zitti brahli klausija tam un iswilke Zahsepu no bedres, un

16. Ko fazzija tee brahli sawà starpà, kad tee Zahsepu
eerandfija?
17. Ko fazzija Rubbens, tas wezzakais brahlis?
18. Kahdu padohmu dewe teem Rubbens?
19. Kapehz dewe Rubbens to padohmu?
20. Woi peenehme tee zitti scho padohmu?
21. Ko darrija tee ar Zahsepu?
22. Kahda bija ta bedrè?
23. Ko darrija tee pehz to, kad tee Zahsepu bija bedrè
cemettuschi?
24. Kahdi laudis gabje to weetu fezzen?
25. Kahdu padohmu dewe tad Jubdas saweem brahleem?
26. Woi darrija tee zitti pehz scho padohmu?

pahrdewe

pahrdewe to 27. par diwidesmits sudraba gabbaleem,
 28. tas irr pehz muhsu naudas, par desmits dahldereem.
 29. Un tee prezzineeki aiswedde Zahsepu us Egiptes semmi.
 30. Bet tee brahli nehme Zahsepa raibus swahrkus, un
 nokawe ahsi, un apmehrze tohs swahrkus affini. 31. Un
 nosubtija tohs affinainus swahrkus tehnam, un lifke tam
 fazzibt: to effam meh's atradduschi, apraugi jel, woi tee
 tawa debila swahrki? 32. Un tas gohdigs tehws pasinne
 tohs un pahrphefe sawas drehbes, ar istruhfschanu fleeg-
 dams un brehdams: tee irr manna debila swahrki, nifns
 swehrs irr winnu saplohffijis un aprihjis. 33. Un winsch
 behdajahs ilgu laiku pehz Zahsepu un apraudaja to gauschi.
 34. Bet tee prezzineeki pahrdewe Zahsepu Egiptes semmè
 35. Botiwaram, ta kehina Warais fambarjunkaram.

27. Par kahdu naudu pahrdewe tee brahli Zahsepu?
28. Jif tas irr pehz muhsu naudas?
29. Kurp aiswedde tee prezzineeki Zahsepu?
30. Kà peewihle tee brahli sawu wezzu tehnu?
31. Ko darrija tee ar teem affinainem swahrkeem?
32. Ko lifke tee tehnam fazzibt?
33. Kà bija tam tehnam ap firdi?
34. Bet kà klahjehs Zahsepa to brieddi?
35. Kam pahrdewe tee prezzineeki Zahsepu?

Mahzibas.

1. Jehkabs bija deewabihjigs un gohdigs wihrs, un to:
meh'r winna behrni gan drihs wiffi nifni bija, fo mah:
zees no ta?

Urbildi: Ka mums ne buhs ta dohmaht: kad tee behrni
netikli irr, tad arridsan tee wezzaki tabdi irr.

(Tapehz fargees kahdu zilweku par launu noteikt tadeht, ka
ohtrs jeb zits tahds irr, bet stattes paprecksch us ikweena
pasha buhschanu.)

2. Zahseps stahstija tehnam wiffu, fo tee brahli nepa:
reisi darrija, fo mahzees no ta?

Urbildi: Ka ikweenam buhs sawam tehnam un mahtei,
lungam un gaspashai, fainneekam un fainneezei, jeb
arridsan sawam mahzitajam teikt, kad fo reds, no ka
winneem sinna jadohd irr.

(Tomehr

(Tomehr tew ne bušš wiffas neeku-leetas reift, bet tiffai tabdas, kas winneem jaiun irr. Jo kas wiffas mašas leetas un walledas gribbetu teift, tas buhtu plusfa kis un tischkis. Pet kas atkal pee wiffabun lectahm gribbetu kluffu zeest, tas buhtu flebpejs, un buhtu to waschu pelnijis, fo tas, kas sabdu kaunu dariijis.)
3. Ko Jahseps fapni r. diejis, tas arriđsan pehz irr nos tizis, fo mahzees no ta?

Urbildi: Ka ne wiffi fapni pawiffam ne-isteizami irr.

(Pet tomehr ne rangi us wiffeem farneem, fā dasčas kabbas, kas fapnodamas no fapneem ween runna, un pee wiffabun lectahm tubdal stabsta, fa tabs to jan fapni papreefsch rei sejusčas.)
4. Kad Rubbens Jahsepu gribbeja ispeftiht, tad tas winnam tā ne isdewaho, fā te. m. zitteem brachteem, Jahsepu pahrdohht un fawu tehwu preewilt, fo mahzees no ta?

Urbildi: Ka kanni darbi allaschin zilwekam labkal paschirrahs, ne tā labbi darti.

(Jo pee labbeem darbeem zilweks mehds kuhtrs buht, Deews gribtchs peclubdsams, kas to valigu dohd, un tas wels un tee nifni zilweki to melle isenibziuht; bet kammis no sew pascha schirrahs, jo tas wels labpraht patihfs ir netubtsams. Tarehz ne arnibfsi, fo labbu darriđams, un kad tas tew ne allaschin gribb isdehtees, tad paslahwi celsch deewalubzschanahm, tad Deews gan sekmes dohs.)

5. Jahsepa brachli papreefsch kaunas leetas darrija, pehz fawu brachli pahrdewe, w. f. upehz tehwu pee wihle, fo mahzees no ta?

Urbildi: Ka grehks no grehkeem rohđahs, kad zilweks teem piimeem ne stahw pretti.

(Tarehz lai tew ne weens grehks ne patihf, neš usetiz to, bet fargees no ta un stahwi tam grehkam pretti zaur deewalubzschanahm, tad tu no dauts zitteem pasargahs buhfi.)

Swehtas dohmas.

Jahseps deewabihjigs kuhđams

Tohy no brachteem wahrđsinahs,

Bedrē mests, un pahrdohts klubdamē.

Reds, kahds negants skangu prahts.

Lai ir man tā jazeesch gruh,

Es gribb' deewabihjigs buht.

Dewitais

Dewitais padesmits stahstš.

Kā Jahseps zeetumā ceewešs tappis.

1 Mohi. gramh. 39 nod.

1. Jahseps bija par kalpu Egiptes semmē 2. un wianna kungs bija Potiwars, ta kebina Waraiš kambarjunkars. 3. Un Deews tas kungs bija ar Jahsepu, un lifke wiffu zaur wianna rohku laimigi isdoh-tees. 4. Potiwars, to redsedams, cezhele Jahsepu pahr wiffu sawu nammu, un dewe wiffu wianna rotka. 5. No ta laika swehtija Deews Potiwara nammu Jahsepa labbad, un Deewa swehtiba bija wiffas lectas, mahjas un laukos. 6. Bet Jahseps rats bija skaisē, un tam bija dišchand gihmīs. 7. Tarehz mette Potiwara gaspascha sawas azis us Jahsepu, 8. un wianna fazzija us to: gulli pee mannis. 9. Jahseps atbildeja: fā bušš man tahdu leelu negantibu padarriht un prett Deewu un sawu kungu Potiwaru apgrehtotees? 10. Ta beskauniga gaspascha to-mehr ne nostahje, to gohđigu Jahsepu ar saldeem wahrdeem ifdeenas willinahht un us laulibas pahrkahpschannu ewilt. 11. Bet Jahseps ne klausija winnai un atrahwehs

Zautaschanas.

1. Kadh buhschanā bija Jahseps Egiptes semmē?
2. Kas bija wianna kungs?
3. Kā isdewehs wiffas leetas Jahsepam?
4. Kahdu darbu dewe Potiwars Jahsepam?
5. Ko darrija Deews Potiwaram Jahsepa labbad?
6. Kā isfkattijahs Jahseps?
7. Kas eedetse ar nesahhtistu mihlesibu prett Jahsepu?
8. Ko fazzija ta gaspascha us Jahsepu?
9. Ko atbildeja Jahseps?
10. Wei tad ta beskauniga gaspascha ne atstahje no Jahsepa?
11. Woi tad Jahseps ne lilkahs pahrrunnatees?

zif spehdams winnas azzim. 12. Tad notiffe tas Jahsepam weenâ deenâ nammâ nahloht, sawu darbu padarriht, kad neweens no faines mahjâs bija; tad sagrahbe winna Jahsepam pee mehteli, fazzidama: gull nu pee mannim. 13. Bet Jahsep's pamette sawu mehteli winnas rohkâ un isbehdje abrà. 14. Kad ta gaspascha nu redseja, ka winnas eegribbeschana welti bija, tad sasauze ta ar leelu brehfschanu wissu faimi. 15. un fazzija: raugait, tas sweschineeks gribb man apsmect, winsch nahze pee man gulleht, un kad es eefahzu pillâ kullâ brehft, tad pamette winsch sawas drehbes pee mannis un behdse noht. 16. To paschu mehteli litte winna pee sewim klast, kamehr pat's kungs Potiwars pahrnahze. 17. Tad schi stabstija winnam tâpatt ar melleem. 18. Potiwars tizzeja sawai gaspaschai un dohmaja to pateefi eßam, un litte tuhdaal dusmâs to nenoseedsigu Jahsepam tanni zeetumâ eemest, kurrâ tee lehnina zeetumneeki tappe apfargati. 19. Bet Deews bija ar Jahsepam, un litte tam ischlaßibu atrast pee ta zeetuma-farga. 20. Un tas nodewe wissus zeetumneekus Jahsepam rohkâ; 21. jo tas redseja, ka wiss, ko Jahsep's darrija, labbi isdewehs.

12. Kâ tappe tas gohdigs Jahsep's wissupehze fahrdinahts?
13. Woi nu Jahsep's winnai klauffija?
14. Ko darrija tad ta gaspascha?
15. Ko fazzija winna us sawu faimi?
16. Ko darrija winna ar Jahsepam mehteli?
17. Ko fazzija winna us sawu kungu?
18. Ko darrija tad Potiwars?
19. Kâ klahjehs Jahsepam zeetumâ?
20. Kahdu darbu dewe tas zeetuma-fargs Jahsepam?
21. Kâ isdewehs Jahsepam, ko tas darrija?

Mahzibas.

1. Potiwars nams tappe ta weeniga deewabihjiga Jahsepam labbad no Deewa swehtihis, ko mahzees no ta?

Atbildi:

Atbildi: Isreenam fainneefam tuh's raudsicht, ka winsch warretu deewabihjigu faimi dabbuht.

(Tapehze, kas gribb no Deewa swehtihis buht, tam buhs ne ween pascham Deewu bihtees, bet arridjan sawu faimi mahzihit, Deewu atsiht: jo kurrâ sehtâ jeb nammâ irr Deewa atsihschana un Deewa bihschana, tur irr arridjan Deewa swehtiba wissâs mallâs.)

2. Jahsep's zif spehdams apflehphehs preefsch tahs bes: deewig-s gaspaschas azzim, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka mums buhs no tahdeem zilwekem fargatees, kas drihsak mums warr eemest eefsch grehkeem.

(Tapehze fargees, ar sagkeem, mauzineekem, manfahm, dseh-rejeem, beskaunigeem un zitteem besdeewigem zilwekem pihtees, ka tu ne mahzees no winnem ko launu.)

3. Jahsep's nedf ar saldeem, nedf ar dusmigeem wahr: deem litfahs pahrrunnatees us apgrehfoschanu prett Deewu, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka zilweks zaur Deewa spehku gan warr isfargatees no leeleem, tihschem un rupjeem grehkeem.

(Tapehze neweens ne warr ar to isrunnatees, ka zits, jeb wels winnu apmahnijis, bet tas ikweena besdeewiga zilweka pascha gribbeschana bijusi.)

4. Potiwars tizzeja sawas gaspaschas melleem, un litte dusmâs to gohdigu Jahsepam zeetumâ eemest, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka mums ne buhs tuhdaal wissu tizzeht, kad mums kas no tuwaka tehy fazzihit.

(Tapehze buhs tew papreefsch wissas lectas labbi isklauffinaht, un to arridjan papreefsch klauffiht, no ka kahda launa lecta tohy fazzita.)

5. Deews bija ar Jahsepam zeetumâ un litte winnam wissu laimigi isdohtees, ko mahzees no ta?

Atbildi: Ka Deews sawus behrnus behdâs ne atstahj.

(Tapehze ne apnihfsi deewabihjigs buht, jebchu tu ta labbad arridjan behdâs nahltu. Jo Deews tewi behdâs gribb pahrkau-diht, arrig tu pahrwigis buhsi tarâ deewabihjashana. Un kad tu ne atstahsi no sawas deewabihjashanas, tad Deews tewi arridjan ne atstahs ar sawu swehtu glahbschannu.)

Swehtas

Swehtas dohmas.

Jahseps sawa funga seewu
 Ne apgabna, sazzidams:
 Kam es grehtotohs prett Deewu
 Tahdu launu darridams?
 Ir es gribbu sazzibt ta,
 Kad mann' pasaul' fahrdina.

Dhtrais desmits stahstš.

Kà Jahseps gohdâ zelts tappis.

1 Wohl. gram. 40 un 41 nod.

1. Kad Jahseps wehl zeetuma-nammâ bija, tappe diwi kehnina jullaini zeetumâ ewestfi, 2. jo tee bija prett kehninu apgrehtojuschees. 3. Weens bija dshreenadewejs, ohtrs bija ta kehnina maisuzeppejs. 4. Schee abbi tappe no ta zeetuma-sarga Jahsepa rohkâ dohti. 5. Kad tee kahdu laiku zeetumâ bijuschi, gaddijahs ka Jahseps no ribta agri pee teem nahfdams atradde winsch abbus lohti nostummuschus. 6. Tad Jahseps tuhdał no teem isklaufinaja, kapeh; tee til nostummuschi effoschi? 7. Tee atbildeja, ka tee abbi isgahjuschá nakti ikweens apdohmigu sapni redsejuschi, un neweens ne effoht, kas

Sautaschanas.

1. Kas notifke, kad Jahseps wehl zeetuma-nammâ bija?
2. Kapeh; tappe tee zeetumâ ewestfi?
3. Kahdi tee bija?
4. Ka glabbaschanâ tee tappe eedohli?
5. Kas gaddijahs teem zeetumâ?
6. Ko runnaja Jahseps ar teem?
7. Ko sazzija tee us Jahsepu?

teem

teem to iestahstilu. 8. Jahseps sazzija: sapnu iestahstischana Deewam reederr, bet tomehr bij teem winnam tohs sarnus teift. 9. Tad stahstija ta kehnina dshreenadewejs Jahseram sawu sapni, sazzidams: es redseju sapni sawâ preekschá wihna kohku ar trim sarreem, kas pilni ar wihna-obgabm bija, bet mannâ rohkâ bija ta kehnina bikkeris, un es nehmu tabs wihna-obgas un eespeedu tabs tanni bikkeri un dewu to kehninam rohkâ. 10. Us to sazzija Jahseps: tee trihs sarri irr trihs deenas; jo pehz trim deenahm kehninsch tew atkal pa-augstinahs un tew atkal no jauna eezels tawâ ammatâ, ka tu tam kehninam to bikkeri dohti, kâ pirmat, kad tu wehl wiina dshreenadewejs biji. 11. Un Jahseps sazzija wehl schohs wahrdus klabt: peemini mannis, kad tew labbi klahsees! 12. Pehz to stahstija tas kehnina maisuzeppejs arridsan Jahsepam sawu sapni, sazzidams: es esmu sapni redsejis, ka man trihs balti kurwi bija no wiffadas kehnina barribas, un putni ehde no ta kurwja us mannu galwu. 13. Us to sazzija Jahseps: trihs kurwi irr trihs deenas; jo pehz trim deenahm tas kehninsch Waraiis tew arridsan pa-augstinahs, bet pee karatawahm, un tee putni ehdihs no tawahm meesahm. 14. Pehz trim deenahm, kad kehnina dsinschanas deena bija, wiis notifke ta, kâ Jahseps papreeksch bija sazzijis. 15. Bet tomehr ne peeminneja tas dshreenadewejs Jahsepu, un peemirse to. 16. Pehz diwi gaddeem bija pascham kehninam diwi sapni weenâ nakti.

8. Ko atbildeja teem Jahseps?
9. Kahdu sapni stahstija tas dshreenadewejs Jahsepam?
10. Kâ iestahstija Jahseps scho sapni?
11. Ko sazzija Jahseps wehl us winnu?
12. Kahdu sarni stahstija tas maisuzeppejs Jahsepam?
13. Kâ iestahstija Jahseps scho sapni?
14. Woi tas arridsan ta notifke?
15. Woi peeminneja tas dshreenadewejs Jahsepu?
16. Kas notifke pehz diwi gaddeem?

17. Pa-

17. Paprecksch wünsch redseja, ka no tabs leelas uppes, kas Egiptes semmē bija, septinas staltas un treknas gohwis nekahpe, un pehz tahm zittas septinas lohti wahjas gohwis ar sakaltuschabm meefahm: schibs leefas gohwis eerihje tabs tuklas gohwis, un tomebr ne warreja pasibt, ka tabs winnahm fungōs bija, jo tabs palikke nejaukas tāpatt, kā paprecksch. 18. Tad kehniensch atmohdahs. Un kad ohtru reiši bija aismidstis, redseja kehniensch sapni, ka septinas wahrras usauge no weena steebra pilnas un dišanas: pehz tahm usauge septinas sakaltuschas, teewas un no austrina sadedsinatas wahrras, un tabs teewas wahrras eerihje tabs dišanas wahrras, un tabs isfkattijahs nejauki tā, kā paprecksch. 19. No rihta lifke tas kehniensch Waraüis wiffus gudrus Egiptes semmē safaukt, bet neweens ne warreja winnam tohs sapnus isteikt. 20. Tad peegahje tas pats dsehreenadewejs pee ta kehniina un teize no Jahsepa, kas wehl bij zeetuma-nammā, tas probtoht sapnus isstahstiht. 21. Tad pawehleja kehniensch, Jahsepu no zeetuma-namma iswest, un kehniina pilli eewest. 22. Kad nu Jahseps nahje kehniina preekschā, stahstija tas kehniensch winnam sawus sapnus. 23. Jahseps atbildeja: zaur scheem sapneem Deews irr parahdijis kehniinam, ko Deews apnehmees darriht. 24. Un Jahseps isstahstija ta kehniina sapnus tā: tabs septinas tullas gohwis un tabs septinas pilnas wahrras irr septini

17. Ko redseja tas kehniensch paprecksch sapni?
18. Ko redseja tas kehniensch ohtrā reiše sapni?
19. Woi warreja tee gudri Egiptes semmē to sapni isstahstiht?
20. Kas peeminneja tam kehniinam no Jahsepa?
21. Woi lifke tas kehniensch Jahsepu nahkt?
22. Ko stahstija tas kehniensch Jahsepam?
23. Ko fazzija Jahseps us to kehniinu?
24. Kā isstahstija Jahseps tohs sapnus?

lohti

lohti augligi gaddi, bet tabs septinas wahjas gohwis, un tabs septinas tuklas wahrras irr septini baddu-gaddi, kas pehz teem septineem maises-gaddeem nahkami irr. 25. Un Jahseps dewe turklat tam kehniinam to padohmu, ka tas lubkotohs pehz kahdu gudru wihru, kas septinōs baggatōs gaddōs wiffadu labbibu un barribu sakrahtu, ka pehz teem augligeem gaddeem wiffa Egiptes semme baddu ne mirtu. 26. Schiz padohms patikke kehniinam un wisseem winna augsteem fullaineem. 27. Un tos kehniensch dewe Jahsepam to paschu ammatu, pehz scho padohmu darriht, 28. un eezehle Jahsepu par wiffu Egiptes semmi tā, ka tikkai tas kehniensch ween palikke augstaks pahr winnu. 29. Pehz to nowilke tas kehniensch Waraüis sawu gredsenu, un dewe to Jahsepam, un apgehre to ar dahrgahm drehbehm, un lifke winnu braukt us saweem ratteem, un isfaukt wiina preekschā: schis irr tas semmes-tehwē. 30. Tā tappe tas gohdihs Jahseps sawas deewabihjaschanas labbad bribniški ispestihts no sawa zeetuma, un augstā gohdā pazelts.

25. Kahdu padohmu dewe Jahseps tam kehniinam?
26. Woi kehniensch peenehme to padohmu?
27. Kam dewe tas kehniensch to ammatu, labbibu sakraht?
28. Zif augsti tappe Jahseps no kehniina pazelts?
29. Kahdu gohdu parahdija kehniensch Jahsepam?
30. Kapehz tappe Jahseps augstā gohdā pazelts?

Mahzibas.

1. Tas dsehreenadewejs un tas maisuzeppejs bija nosstummuschi sawu sapnu dehl, ko mahzees no ta?

Utbildi: Ka sapni zilwefu warr behdinaht.

(Tapehz pecluhst Deewu gulleht eedaus, ka wünsch tew par wiffu nelaimi un arridjan par launcem un breesniigeem sapneem pasargatu.)

2. wiffi

2. W.ffi gudri Egiptes semmè ne warreja ta kehmina Waraiis sapnus iestahstibt, Fo mahzees no ta?

Urbildi: Ka ta irr Deewa gudriba sapnus iestahstibt.
(Tapeh; ne tizzi teem gudrineešem un wezzahm bahbahm, kas leelijahs, ka tee proht wiffus sapnus iestahstibt.)

3. Deews parahdja tam kehnam Waraiim sapni, Kahdi laiki nahkani bija, Fo mahzees no ta?

Urbildi: Ka labbi un kauni laiki ne nahf no nejaušči, bet kà Deews nolizis.

(Tapeh; ne fuhdš dandš, bet effi meerà ar to, fo Deews mums peesucht, jo wifs, fo Deews darra, irr fwehti, pareiš un labbi darrihts, un winna zekki irr ne-ismannijami.)

4. Jahš ps dewe tam kehnam to padohmu, Fa tas kehnišch eeksch teem baggateem gaddeem labbibu fa: krahtu, kà peh; eeksch baddu: gaddeem ne buhtu truh; fums, Fo mahzees no ta?

Urbildi: Ka mums buhs labbòs laifòs fo sakraht, ka mums peh; dahgòs laifòs ne useet truhkums.

(Tapeh; irr tas vesprabrtigi darrihts, kad dasch ruddeni wiffu ištehre, ka winnam peh; pawaffarà truhkums us-eet, jeb kad dasch wiffu to, fo Deews tam dewis, fadserr, tà ka winsch paleef nabhags. Bet jauns buhtans mefle fo veluht, tad tas tew wezzumà labti buhs, ket truchr ne tohpi shtis, jo tas ne patihf ne Deewam, ne zilwešem.)

5. Jahsepa gudrais padohms patiffe kehnam un wif; feem winna fullaineem, Fo mahzees no ta?

Urbildi: Ka gudrs zilweš w ffeem mibsch irr.

(Tapeh; peespeedees pee labbas mahzibas jauns buhdams, tad tawš prahts jo deenas jo wairaf augš, un tu peenemšees gudribà, augumà un peemihlità pee Deewa un zilwešem.)

Swehtas dohmas.

Jahseps brihscham labbu deemu,

Brihscham launu redsedamš,

Wiffupeh; toh; no ikweenu

Augštà gohdà zeenijamš;

Lai Deews wadda brihnischki,

Tomehr man buhs fwehtigi.

Dhtr=

Dhtrdesmits un pirmais stahst's.

No Jahsepa brahkeem.

1. Mohl. gram. 41 un 42 nod.

1. Kà Jahseps tam kehnam Waraiim tohs sapnus bija iestahstijis, tà arridsan tas wiff notiffe. 2. Jo papreešch nahze septini baggati un warren augliji maišes gaddi. 3. Tannis gaddòs sakrahje Jahseps til dandš labbibas un barribas par wiffu Egiptes semmi, ka to wairs ne warreja skaitibt, jo ta ne bija iestaitama. 4. Peh; nahze arridsan tee fertini baddu-gaddi, tà, ka nefas tannis gaddòs no semmes augleem bija. 5. Tad wiffi Egipteru laudis un arridsan dandš no fwešch semmes nahze, labbibu un zittu barribu no Jahsepa pirkt. 6. Tai semmè, kur Zehkabs, Jahsepa tehws dsibwoja, arridsan leels badš bija. 7. Zehkabs dsirdejis, Egiptes semmè ešam labbibas gan, nosuktija sawus dehlus, labbibu pirkt. 8. Bet to wiff-jaunaku dehlu, Benjaminu wabrdà, winsch ratureja mahjās, 9. bihdamees, ka tas us zekku skabdè ne kluhtu, jo tas bija no tabs skaitas Maeles peedšimmis, un Jahsepa ihstais brahlis. 10. Wiffi, kas ween nahze, labbibu pirkt, tappe pee Jahsepa rahditi:

Sautaschanas.

1. Woi tas tà notiffe, kà Jahseps tam kehnam Waraiim tohs sapnus bij iestahstijis?
2. Kahdi gaddi nahze papreešch?
3. Ko Jahseps tannis gaddòs darrija?
4. Kahdi gaddi peh; teem baggateem gaddeem nahze?
5. Kas nahze labbibu pirkt?
6. Woi tilkai Egiptes semm è ween hadš bija?
7. Ko Zehkabs baddu laifà darrija?
8. Kurru dehlu Zehkabs mahjās patureja?
9. Kapeh; Zehkabs Benjaminu mahjās patureja?
10. Pee kam tappe tee rahditi, kas nahze labbibu pirkt?

jo

jo tas kehniſch Waraiis bija Zahſepu par waldinecku wiſſâ Ggyptes ſemmê ezechliſ. 11. Zehkaba dehti arri-
djan pee Zahſepa nahkufchi, raklannijahs preeckſch wiinna
ar waigu pee ſemmes. 12. Zahſeps paſtine tuhdaſ ſawus
brahluſ, 13. bet tee ne ſinnaja, to ſawu brahli eſſam,
ko tee bija pahrdewuſchi. 14. Dee arriſdjan ne warreja
Zahſepu pee wallodas paſiht, jo wiſch ne runnaja patſ
ar teem, bet zaur tulku. 15. Kad nu tee zekôs preeckſch
Zahſepa gulleja, tad ſchahwahs Zahſepam ſawi ſapni
prahtâ, ko tas bij redſejis wehl pee tehwa buhdams.
16. Bet Zahſeps likkabs ſweſch prett teem, un runnaja
ar teem bahri, ſazzidams: juhs eſſat ieluhkotaji.
17. Un Zahſeps likke tohs zeetumâ turreht trihs deenas.
18. Bet tee atbildeja: mehſ eſſam nahkofchi, barribu
pirkt, mehſ eſſam gohdiſi laudiſ, un diwpaſefmit brahli,
weena paſcha wihra behrni. 19. Tad jautaja Zahſeps,
kur tad tee zitti diwi eſſoſchi? 20. Dee atbildeja: tas
maſakais irr wehl ſchodeen pee muhſu tehwa, bet tas weens
newa wairs. 21. Tad ſazzija Zahſeps: lai weens no jumſ
mahjâs eet un tomajaſu brahli atwedd, tad eſ nomanniſchu,
ka juhs gohdiſi eſſat; jo ja juhſu maſakais brahliſ ne ateet, tad
eſ juhs ne atlaidiſchu no ſchejenes. 22. Schee to dſirdejuſchi,

11. Kâ raklannijahs Zehkaba dehti preeckſch Zahſepa?
12. Woi paſtine Zahſeps ſawus brahluſ?
13. Bet woi tee brahli Zahſepu paſtine?
14. Woi tad teo ne warreja Zahſepu pee wallodas paſiht?
15. Kaſ to brihdi Zahſepam prahtâ ſchahwahs?
16. Woi Zahſeps ne dewehs paſihtees?
17. Ko Zahſeps ſaweem brahſeem darrija?
18. Ko tee winnam atbildeja?
19. Ko Zahſeps no teem jautaja?
20. Ko tee Zahſepam atbildeja?
21. Ko Zahſeps no teem praſſija?
22. Ko tad tee brahli ſawâ ſarpâ ſazzija?

ſazzija

ſazzija ſawâ wallodâ, ſawâ ſarpâ: to mehſ eſſam no-
ſeequſchi prett ſawu brahli Zahſepu, tadeht nahk ſchahſ
behdas pahrdewuſ. 23. Un tee ne ſinnaja, ka Zahſeps
to buhtu prattiſ, un wiſch nowehrſehs no teem un rau-
daja. 24. Wiſſupez ſaturreja Zahſeps Simeânu, weenu
no teem brahſeem, zeetumâ, bet tohs zittus dewinuſ
wiſch likke no turrenes ar labbibu aiſeet. 25. Un kad
tee aiſgahjuſchi ſawus maiſus iſbehre, raug, tad atradde
ikweens ſawâ maiſâ to naudu, ko tee bija maſſajuſchi
par to labbibu. 26. Jo Zahſeps bija to tâ ſawam jun-
ſuram pawehlejiſ. 27. Bet tee brahli un winnu tehws
iſbihjahs par to. 28. Kad ta labbiba bija apehſta, tad
ſuhtija Zehkabs ſawus dehlus ohtru reiſi us Ggyptes
ſemmi. 29. Bet tee ne gribbeja ne no weetas eet, ja
winnu jaunakais brahliſ ne nahktu lihdiſ. 30. Jo Zah-
ſeps teem bija tâ peckohdinajiſ, ſazzidams: jumſ ne
buhſ manâ preeckſchâ nahkt, ja juhſu jaunakais brahliſ
ne irr ar jumſ lihdiſ. 31. Un Zuhdas galwoja par
winnu, 32. tad palaide Zehkabs to ar teem lihdiſ, tohs
ſwehtidams un ſazzidams: tas augſtais Deews lai dohd
jumſ ſchehlaſtibu preeckſch ta wihra, ka tas atlaiſch juhſu
ohtru brahli un Benjaminu. 33. Kad nu tee ohtru reiſi

23. Kâ bija Zahſepam ap ſirdi to dſirdeht?
24. Kaſ wiſſupez notikke?
25. Ko ikweens ſawâ maiſâ atradde?
26. Kâ tas gaddijahs?
27. Ko tee tahs atraſtas naudas deht dohmaja?
28. Ko Zehkabs darrija, kad ta labbiba bij apehſta?
29. Ko gribbeja tee lihdiſ nemt?
30. Kapehſ bij Benjaminam lihdiſ eet?
31. Kaſ par Benjaminu galwoja?
32. Kâ ſwehtija Zehkabs ſawus dehlus, tohs palaiſdamſ?
33. Ko darrija tee papreeckſch, ohtru reiſi Ggyptes ſemmê
nahkufchi?

Ggyptes

Egiptes semmè nahze, atwedde tee papreeksch to atrastu naudü Jahsepa junkuram. 34. Bet tas ne nehme to naudü, fazzidams: juhju tehwa Deews irr jums dewis atrast apshlytu mantu, jums ne sinnoht, juhju maisös, jo juhju nauda irr mannä rohkä tiklusi. 35. Un winsch iswedde Simeänu, winnu brabli, kas Egiptes semmè zeeumä bija palizjis, pee teem abrä. 36. Kad nu tohs Jahsepa preekschä atwedde, runnaja Jahseps mibligi ar teem, un waizaja tohs, kà winnu tehwa, tam wezzam flabjabs? 37. Un kad Jahseps sawu ihstenu brabli Benjaminu eeraudisja, tad winsch us to fazzija: Deews swehti tew, mans dehl! 38. Un to fazzijis, eekahrse winna firds prett sawu brabli, un winsch eegahje kambari un raudaja turpatt. 39. Un Jahseps masgaja sawu waigu, un nahze abrä un turrejabs zeeti, 40. un pawehleja galdu klah, un lifke tohs tä pee galda sehdeht, 41. to pirmsimnuschu pehz sawas pirmsimtibas, un to masaku pehz sawa majuma. 42. Bar to tee sawä starpä brijni-jabs. 43. Un tee ehde un dshere kopyä, un ohträ deenä agri tohs ar labbibu atlaide, un tee gabje sawu zektu ar leclu preeku.

34. Ko teem tas junkurs atbildeja?
35. Woi Simeäns zeeumä palikke?
36. Kà fanehme Jahseps sawus brablus?
37. Ko fazzija Jahseps us sawu ihstu brabli Benjaminu?
38. Kà bija Jahsepam to brijdi ap firdi?
39. Woi tad jaw Jahseps dewehs pashtees?
40. Kahdu gobdu parahdija Jahseps saweem brabteem?
41. Kà winsch tohs lifke pee galda sehdeht?
42. Ko tee brabli sawä starpä dohuaja?
43. Kad tee atkal us zektu gabje?

Mahzibas.

1. Jahsepa brabli flannijabs wiffi ar waigu libds semmes Jahsepa preekschä, un to bija Deews fenn papreeksch Jahsepam sawnä rahdijis, ko no tam mahzees?

Atbildi:

Atbildi: Kà Deews teesham sinn wiffas leetas papreeksch, pirms tahs noteek.

(Tapehz tizzi Deewa wahrdam, jo ko Deews sakka, tas teesham notiks, un ne weens no winna wahrdeem kritihis semmè.)

2. Kad Jahsepa brablus beedinaja, tad tee fazzija sawä starpä: to mehš effam noseegu, chi prett sawu brabli, ko no tam mahzees?

Atbildi: Sirds-apstinaschana gull daschahrt kahdu brijdi pee zilweka, bet sawä laikä ta aikal atmehstabs.

(Tapehz ne frauji grehšus us sewi: jo kad tas drohschais grehku-meegs pahrgahjis, tad patti tawa firds-apstinaschana buhs taws beide.)

3. Jahsepa brabli atneffe to naudü, ko tee sawds maisös bij atradduschi, ko no tam mahzees?

Atbildi: Kad kaut kahdu fweeschu lectu fur atrohn, tad buhs to atdoht.

(Tapehz fargees, kahdu atrastu lectu flehpt un paturrecht; jo flehpejs irr tif pat labd, kà jaglis.)

4. Jahseps Benjaminu eeraudisjis, fazzija us to: Deews swehti tew, mans dehl. ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka mums buhs ar zitteem sanahloht, tohs ar Deewu sweizinaht.

(Tapehz ar zittu fa-ceedams, ne effi mehms, bet sweizina to ar Deewa swehtibu un paligu, un darri to no wiffas firds. Zäpat buhs tew arridsan aiseijoht winnam wiffu labbu no Deewa wehleht.)

5. Jahsepam sawu ihstu brabli eerauguscham, eededse firds prett to, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka muhsu firdim buhs aridsan cedegt prett muhsu nabbagu tuwaku, kas muhsu brablis irr.

(Tapehz apidehlojees pah to, kas nabbags un behdäs irr, un ne nowehtsi tawu firdi no ta. Jo kas reds sawu brabli nihšiam, un aisehlehts sawu firdi prett to, eeksch ta ne irr Deewa mihlestiba.)

Swehtas dohmas.

Jahseps firði degg ar preeku
 Sawu brahli redsedams.
 Jesu, brahlis taws paleeku,
 Jebfchu tu man neredjams.
 Af kahds preeks pee Jesu buhs,
 Kad tas azzim redsehts kluhs.

Ohtrdesmits un ohtrais stahst's.

Kà Jahseps dewahs pasihtees.

1 Mohl. graham. 44, 45 un 46 nod.

1. Kad Jahsepa brahli ohtrà reisè no Egiptes semmes atpakkal eedami jau us zellu bij dewuschees, pawehleja Jahseps sawam junkuram, teem pakkal dsihtees. 2. So Jahseps bija ar sawu junkuru norunnajis, ka tam bij Benjamina, ta masaka brahla maisa Jahsepa sudraba bikkeri eebahst, teem nesinnohst. 3. Un tas junkurs bija to arridsan to wakkaru papreefsch darrijis, yirms tee bija aisgabjusch. 4. Bet tee ne bija to nomannijusch. 5. Kad nu tas junkurs teem pakkal dsihdamees tohs bija panahjis, fazzija tas us teem: kadeht juhs efsat labbu ar saunu atmaksajusch, un to sudraba bikkeri, no ka mans lungs dserr, lihds nehmuschi? 6. Bet tee sawa firði schahs leetas deht gan drohschi buhdami tuhda atbildeja: pee ka to bikkeri atrohn, tas lai mirst, un mehs gribbam arri

Sautaschanas.

1. Ko Jahseps sawam junkuram pawehleja, kad winna brahli jau us zellu bij dewuschees?
2. Ko bij Jahseps lizzis Benjamina maisa eebahst?
3. Kad tas junkurs to bija darrijis?
4. Woi Jahsepa brahli to ne fajutte?
5. Ko tas junkurs fazzija, tohs panahjis?
6. Ko Jahsepa brahli atbildeja?

tawam

tawam fungam par kalpeem buht. 7. Bet kad tas junkurs winnu maisus pahrmekleja, tad to bikkeri par nelaimi Benjamina, ta jaunaka brahla maisa atradde. 8. Tee tad sawas drehbes pahrplehse un tappe ka apstulboti, ne sinnadami, to atbildeht. 9. un atgreesehs us pilfsatu. 10. Un tee nahze Jahsepa nammâ, un mettehs pee semmes Jahsepa preefschâ. 11. Tad fazzija Jahseps, itt bahrgi runnadams: kahds drohschums juhsu firði bijis, to darriht? Woi jums nesinnams, ka tahds wihrs, ka es esmu, to warretu pamannihst? 12. Winna brahli ne warreja neko atbildeht, 13. bet tiffai Juhdas fazzija: Deems irr muhsu noseegumu atraddis, redsi, mehs wiffi kohpâ effam tawi kalpi. 14. Tad fazzija Jahseps: lai Deems manni pasarga, to darriht; bet tam wihran buhs man par kalpu palift, pee ka tas bikkeris irr atrasts, bet juhs eita ar meeru pee sawu tehnu. 15. Pahrscho wallodu ne kas ta satruhkahs, ka Juhdas: 16. jo winsch bija tehwan galwojis par sawu brahli. 17. Un Juhdas pee-gahje pee Jahsepa un schehlodams luhdse, 18. fazzidams: es palifschu manna brahla weetâ tew par kalpu. 19. So kad mehs mahjâs nahktum, un Benjamins mums ne buhs lihds, tad mehs sawa tehwa firmus mattus ar fird-ehsteem

7. Kur tas junkurs to bikkeri atradde?
8. Kà tappe Jahsepa brahleem ap firði?
9. Kur winni palifte?
10. Ko tee darrija, Jahsepa preefschâ nahldami?
11. Ko Jahseps us teem fazzija?
12. Kà winni aisbildinajahs?
13. Ko Juhdas fazzija?
14. Ko Jahseps atbildeja?
15. Kas wiffwairaf pahrscho satruhkahs?
16. Kapehz Juhdas wiffwairaf istruhkahs?
17. Ko tad Juhdas darrija?
18. Kà Juhdas luhdsahs?
19. Kapehz Juhdas gribbeja Benjamina weetâ palift?

kappâ

kappà now ddisim. 20. Jahseps to dsirdejis, ne warreja wairs saturetees. Un Jahseps likke wiffus Egipterus iscet, un dewahs sawcem brahlee n pasibtees, 21. gau-schi raudadams un sazzidams: es esmu Jahseps jubsu brahlis, woi muhsu tehws wehl dsibwo? 22. Bet wiinna brahli ne warreja winnam ne weenu wahrdu atbildeht, tik lobti tee bija pahbibijuschees preeksch wiinna waiga. 23. Un Jahseps lizzis tohs klastak pee sew nahft, teem sazzija: es esmu Jahseps jubsu brahlis, ne bebdajatees un ne israugatees bailigi, ka jubhs man schury effat pabr-dewuschi. 24. Jo Deems irr manni jubsu preekschâ subtijis, jubsu ustureschanas pehz, ka winsch jubhs dsib-wus glahbtu, zaur weenu leelu ispestischanu. 25. Jo schis irr tas ohtrs badda gads pabr wiffu semmi, un wehl buhs peezi tahdi gaddi, kur ne buhs arschana nedi plau-schana. 26. Steidsectees un eita mahjäs, un teizeet wiffu muhsu tehwm, un nahzeet ar winnu atpakkal, bes sawe-schanas. 27. Jo jums buhs dsibwoht eeksch Gohsena semmes, un es jubhs wiffus ustureschu ar jubsu behrneem un lohpeem. 28. To sazzijis, kampahs Jahseps Benjaminam, sawam ihstam brahlam, kaskä un raudaja, Benjamin raudaja arridsan pee wiinna kaska. 29. Pehz ap-dahwinaja Jahseps sawus brahlus ar swehtku drehbehm, un Benjaminam winsch dewe wehl us puß-obtru fints

20. Kà bij to briedi Jahsepam ap firdi?
21. Kà dewahs Jahseps pasibtees?
22. Ko tad tee brahli sazzija?
23. Kà Jahseps tohs cedrohschinaja?
24. Ko Jahseps wehl sazzija?
25. Ko Jahseps teem ro ta baddu laifa stabstija?
26. Ko Jahseps sawcem brahleem pawehleja?
27. Kur Jahseps soblija, tohs likt dsibwoht?
28. Kam Jahseps ap kasku kampahs?
29. Ar to Jahseps sawus brahlus apdahwinaja?

dahl-

dahldecem. 30. Sawam tehwm winsch subtijä dandf dahwanas, ko desmits sirgi spehje west, un labbibas papillam. 31. Wiffurehz dewe Jahseps sawcem brahleem scho kohschu mahzibu, teem atpakkal eihoht, sazzidams: ne barrectees us zellu. 32. Bahnahfuschi mahjäs, tee sazzija ar preeku us sawu tehwu: taws dehs Jahseps dsibwo, un irr kungs un waldineeks pabr wiffu Egiptes semmi. 33. Bet Zehkabs ne gribbeja to tizeet, teekams winsch tohs rattus eeraudsija, ko Jahseps bija subtijis, winnu aisdwest. 34. Tad atdsibwojahs Zehkaba gars. 35. Un Zehkabs jeb Israëls aisdgahje ar sawcem behrneem un behrnu behrneem, wiffi kobpä. 36. septindesmits un diwi dwehseles, un ar lohpeem un ar wiffu sawu mantu us Egiptes semmi. 37. Un Jahseps brauze sawam teh-wam pretti us Gohsenu, un kad tee bij apkampuschees, tee abbi raudaja. 38. Un Zehkabs sazzija us sawu dehlu Jahsep: nu man labpraht gribbahs mirt, kad es taru waigu esmu redsejis, ka tu wehl dsibwos effi. 39. Un tas fehnisch Waräus to dsirdejis, pawehleja Jahsepam, ka tam buhs likt dsibwoht sawu tehwu un sawus brahlus

30. Zif dahwanas Jahseps sawam tehwm subtijä?
31. Kahdu mahzibu Jahseps sawcem brahleem libds dewe us zellu?
32. Kahdu wehsti tee sawam tehwm atneffe?
33. Woi Zehkabs to tizeja?
34. Kà Zehkabam ap firdi tappe, kad winsch tohs rattus redseja?
35. Ko Zehkabs libds nehme, us Egiptes semmi aiseedams?
36. Zif dwehseles bija no Zehkaba dsimmuma?
37. Kà sagaidija Jahseps sawu tehwu?
38. Ko wezzais Zehkabs us Jahsep sazzija?
39. Ko tas fehnisch Waräus Jahsepam pawehleja?

wiff-

wisslabbakâ semmes-weetâ. 40. Tad eerahdija Jahseps teem to Gohjenes semmi, fur tee ne ween badda-laiikâ, bet arridsan pehz tappe usturreti ar saweem behrneem, behrnu behrneem un pehznahkameem. 41. Un Jahseps ne atreebabs pee saweem brahkeem, ka tee to bija pahrdewuschi, 42. bet winsch us teem fazzija: ne bihsteetes, juhs gan effat launu prett man dohmajusch, bet Deews irr to par labbu pahrgreesis. 43. Schee stahsti no Jahsepa bija preekschimes us Kristu, kas to brihdi wehl nahkams bija. 44. Tas gohdigs Jahseps tappe no saweem brahkeem eenihdehts, wahrdsinahts, par naudu pahrdohhts, winna drehbes affini eemehrzetas, winsch tappe par mirruschu turrehts, winsch kalpoja Egiptes semmê, kluâ nenoseedfigs zeetumâ: bet wissupehz winsch tappe pa-augstinahhts, dewehs pasihtees un iswedde sawus raddus no tufschas semmes wisslabbakâ semmes-weetâ. 45. Tapatt arridsan tappe Jesus Kristus no teem Juhdeem saweem brahkeem (no kurru zilts winsch bija pehz sawas zilwejibas), eenihdehts un waijahhts, winsch kalpa gihmi wirf semmes staigaja, tappe par naudu pahrdohhts, zeetumâ turrehts, winna drehbes tappe affinainas no winna affinainahm wahtim, winna par mirruschu turreja (jo winsch arridsan pateesi bij nomirris). Bet winsch zehlahs no mirroneem, un dewahs saweem mahzelleem pasihtees, un irr wissupehz pa-augstinahhts pee Deewa labbas rohtas, un isweddihs sawus brahlus, tas irr: wissus Deewa behrnus no schihs wahrgudsihmoschanas muhschigâ debbes preekâ.

40. Kahdu semmi Jahseps sawam tehnam un saweem brahkeem eerahdija?
 41. Woi Jahseps pee saweem brahkeem ne atreebabs?
 42. Ko tikkai Jahseps us teem fazzija?
 43. Kahdas preekschimes bija tee stahsti no Jahsepa?
 44. Kurrâ leetâ bija Jahseps preekschime us Kristu?
 45. Kurrâ leetâ irr schahs preekschimes pee Kristus peepilditas?

Mah=

Mahzibas.

1. Jahseps bija papreeksch leelâs isbailes, kad winna brahli to bedrê eemette: bet pehz winna brahli ne sinaja, fur palikt no isbailehm, kad tohs fâ saglus Jahsepa preekschâ wedde, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ar fo zilwehs apgrehsojahs, ar to winsch atkal tohp sohdihts.

(Tapehz fargees tawu tuwaku wahrdsinaht, ka tas tew pehz ne taptu pahr pahrim atmakfahts.)

2. Jahseps ne gribbeja sawa tehwa firmus mattus ar sirdehsteem kappâ list nowest, bet dewahs pasihtees, fo no tam mahzees?

Atbildi: Behrneem buhs fargatees, tehnam un mahtei behdas darriht.

(Tapehz fargees, wezakeem behdas darriht zaur netiklibu, jo tas tew ne buhs labbi: bet mesle tohs eepreezinaht zaur gohdigu buhschanu, tad Deews tewi fwehtih.)

3. Jehkabs tappe leelâ badda-laiikâ ar behrneem un behrnu behrneem Gohsena semmê baggati usturrehts, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Deews gabda par saweem behrneem patt leelakâs semmes-behdâs.

(Tapehz pastahwi eeksch sawas deewabihjashanas, tad tew Deews ir karras, badda- un mehra-laiikâ isglahhs un usturrehts.)

4. Jahseps ne atreebabs pee saweem brahkeem, jehschu tee to bija pelnijusch un winsch gan buhtu spehjis, fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums ne buhs pee sawa tuwaka atreebtees.

(Tapehz ja kas tew pahri un launu darrijis, tad peedohdi to tam sawâ firdi, un pawehli to leetu Deewam, jo Deewam ween peedert ta atreebchana.)

5. Jahseps fazzija saweem brahkeem: juhs gan effat launu prett man dohmajusch, bet Deews irr to par labbu atgreesis, fo no tam mahzees?

Atbildi:

Arbildi: Ka Deew's warr wiffas leetas us labbu greest.

(Tapeh'z ne behdajees, kad tawi cenaidueeki un prettineeki fcho un to pah'r tehwin irr nodohmajufchi, Deew's warr wiffu us labbu greest, un tohs fauna list, jo bes Deewa sinna's tew ne war nefas notifi.)

Swehtas dohmas.

Daschkahrt behrni dahrga gadda

Tehwu usturrecht ne proht.

Jahseps sinn gan leela badda

Tehw' un brahleem maifi doht.

Dohd ir man Deew's tahdu prah't,

Bezjakus cepreezinaht.

Dhtrdesmits un treschais stahst.

No Sjaba.

Sjaba graham. no eefahl. lihds gallam.

1. Ap to laifu, kad tee Israëla behrni dshwoja Egiptes semmè, bija tahds wihrs eeksch tahs semmes Uz, ta wahrds bija Sjabs. 2. Tas pat's bija gohdigs un deewa-bihjigs un astahjabs no layna. 3. Winnam bija septini dehli un trihs meitas un leels pulks lohpu. 4. Tee behrni faderreja labbi kohpà un luhdschs sawà starpà zit's

Sautafchanas.

1. Kas dshwoja ap to laitn, kad tee Israëla behrni Egiptes semmè bija, eeksch tahs semmes Uz?
2. Sahds bij Sjabs?
3. Ar ko bija Deew's Sjabu swehtijis?
4. Kà tee behrni kohpà dshwoja?

zittu

zittu weefibàs. 5. Bet tas tehws uppureja Deewam ikdeenas preeksch sawcem behrnem, 6. bihdamees, ka tee pee sawahm dshrehm prett Deewu ne apprehkotohs. 7. Un tas notiffahs, kad tee Deewa behrni, jeb swehti engeli, fanahze Deewa preekschà, tad atnahze tas sah-tans, jeb wels, arridsan winnu starpà. 8. Bet Deew's tas Kungs fazzija us to wellu: no kurrenes tu nahzi: 9. Tas wels atbildeja: es esmu wiffu semmi zauri isstai-gajis. 10. Tad jautaja Deew's to wellu: woi tu ne effi wehrà lizzis mannu kalpu Sjabu? jo ne weens irr tai semmè tahds deewabihjatais, kà winsch. 11. Tas wels atbildeja tam Kungam: Sjabs ne welti Deewam kalpu, jo Deew's winnam daudj mantu irr dewis. Bet kad Deew's sawu rohku liktu pee wiffa, kas tam peederr, tad winsch Deewu waigà nolahdetu. 12. Tad fazzija Deew's us to wellu: redsi, wiff, kas tam peederr, lai irr tawà rohka, bet winnu paschu tew ne buhs aiekahrt. 13. Un tas wels nogahje no Deewa swehta waiga. 14. Ne ilgi peh'z to, Sjabam tschetras nelabbas wehsti atnesse. 15. Tas pirmais wehstneffis fazzija: tee fleykawi no Arabijas semmes irr tawus wehrtshus un zittus lohpus

5. Ko tas tehws darrija, kad tee behrni us sawahm weefi-bahm bija kohpà?
6. Kapeh'z Sjabs ikdeenas preeksch sawcem behrnem uppureja?
7. Kas to brihdi Deewa preekschà notiffe?
8. Ko Deew's us to wellu fazzija?
9. Ko tas wels atbildeja?
10. Ko gribbeja Deew's no ta wella sinnaht?
11. Ko tas wels no Sjaba deewabihjafchanas fazzija?
12. Ko tad Deew's tam wellam lahwe?
13. Ko tad tas wels darrija?
14. Zif nelabbas wehstis Sjabam stahstija?
15. Ko tas pirmais wehstneffis stahstija?

aie-

aidsinnuschi. 16. Tas ohtr's stabstija: ugguns kritte no debbes un fadedsinaja tawas awis. 17. Tas treschais fazzija: tee Kaldeeri irr tawus kameelus (jeb meschasirgus) nonehmusch. 18. Tas zettortais stabstija: tas nam's, kurrà tawi behrni kohpà bija, irr no bree-smigas wehtras sagruis un wissus nosittis. 19. Tad zehlah's Zjabs un faplohstija sawus swahrkus, noplohstija sawus mattus un mettehs pee semmes, 20. un fazzija wissupeh3: tas Kung's irr dewis, tas Kung's irr nehmis, ta Kunga wahrds lai irr slawchts. 21. Un tas notikkah's atkal kahdà deenà, kad tee Deewa behrni jeb tee swehti engeli nahze preeksch ta Kunga stahweht, tad atnahze arridsan tas sachtans winnu starpà. 22. Tad Deews atkal us to wellu fazzija: arriq winsch Zjabu wehrà lizzis? 23. Tas sachtans fazzija: kad Deews Zjaba meesas aiskabrtu, tad tas Deewu nolabdetu, un winna deewabihjaschana buhtu pagallam. 24. Tad Deews us to wellu fazzija: redst, lai winsch irr tawà rohkà, bet tauyi winna dshwibu. 25. Tad nogahje tas sachtans, un fitte Zjabu ar nikneem augoneem no winna pehdas libd3 pat galwas wirsu. 26. Tad nehme Zjabs weenu pohda gabbalu, ka winsch ar to kassitoh's, un apsehdehs eefsch

16. Ko tas ohtr's wehstneffis teize?
17. Ko tas treschais wehstneffis fazzija?
18. Ko tas zettortais wehstneffis stabstija?
19. Kà bija Zjabam ap firdi, kad winsch to bija dsirdejis?
20. Ko Zjabs wissupeh3 fazzija?
21. Kas atkal Deewa preekschà notiffe?
22. Ko Deews us to wellu fazzija?
23. Ko atkal tas wels fazzija?
24. Ko Deews pah3 to gohdigu Zjabu noliffe?
25. Ko tad tas wels darrija?
26. Ko tad Zjabs darrija?

pel-

pelneem. 27. Tad Zjaba seewa us to fazzija: woi tu wehl stipri turrees pee tawas deewabihjaschanas? lahdi Deewu un mirsi. 28. Bet Zjabs tai atbildeja: tu runna tà, kà dascha neprachtiga seewa runna. 29. Kad nu Zjaba trihs draugi Glimas, Bildads un Zowars dsirdeja wissu scho nelaimi, kas Zjabam bij usgahjufi, tad tee fanahze, winnu schelocht un eevreezinacht. 30. Bet Zjabu eeraudstjuschi, tee eefahze raudacht ar stipru balsi, un faplohstija sawus swahrkus. 31. Bet peh3 tee wissas sawas runnaschanas grohstija us to, ka Zjabs effoht besdeewigs bijis, un tahdu Deewa sohdbu pelnijis: jo Deews effoht weens taisns Deews, kas ne warroht deewabihjigu un taisnu zilweku til grubti sohdbiht. 32. Bet tee ne wissai pareisi runnaja, ne apdohmadami, ka Deews ne ween tohs besdeewigus sohda, bet arridsan tohs deewabihjigus zaur krusstu pahrmahza un pahrbauda. 33. Zjabs atkal sewi pawissam par ittin nenoseedstigu turrejah's, un apleeginaja to ar sawu skaidru firdi. 34. Bet winsch arridsan ne wissai pareisi runnaja, ne apdohmadams, ka neweens ne irr nenoseedstigs Deewa preekschà, jebschu preeksch zilwekeem tas wissutaisnakais buhtu. 35. Un kad tee daudi bija runnajusch, fazzija Zjabs us teem:

27. Ko Zjaba seewa us winnu fazzija?
28. Ko Zjabs sawai seewai atbildeja?
29. Kas Zjabu winna slimmibà apmekleja?
30. Kà bija Zjaba draungeem ap firdi, kad tee Zjabu eefsch tahdahm mohfahm eeraudstija?
31. Ko tee ar Zjabu runnaja?
32. Woi tee pareisi runnaja?
33. Ko atkal Zjabs runnaja?
34. Woi Zjabs pareisi runnaja?
35. Ko Zjabs us saweem draungeem fazzija, kad tee daudi bija kohpà runnajusch?

juh's

jubs effat wiſſi neleeschi eepreezinataji. 36. Bet kad tahs ſahpes wiſſai leelas bija, nolahdeja Jjabs to deenu, kurrà wiſſch dſimmis, un apgrehkojabs zaur to. 37. Bet tomehr wiſſch panesſe ar pateizigu ſirdi wiſſu ſawu ſlimmibu un fruſtu, fo Deews winnam bija uelizzis, un ne atſtahje no ſawas deewabihjaſchanas. 38. Wiſſupez pats Deews ſtarpà nahje, un runnaja eelſch wehtraſ. 39. Un Deews parahdija teem, fa tik labb Jjabs, fà winna draugi nepareis dohmajuſchi. 40. Bet Jjabs atſinne, ſewi prett Deewu grehzieneku effam, un noiſchehoja ſawus grehkus pihschlòs un peluds. 41. Tad greſahs Deews atkal ar ſawu ſchehlaſtibu us Jjabu, padarrija winnu atkal weſſelu, un atdewe winnam wiſſu ohtrteek, fo tas wels winnam bija nehmis. 42. Un tas wels, fàs Jjabu bija apmellojis, palikke kaunà, 43. bet Jjabs tappe ſawà deewabihjaſchanà un zerribà us Deewu jo wairaf apſtirinahts. 44. Behz ſchim Jjabam zitti ſeptini dehli un zittas trihs meitas peedſimme. 45. Un Jjabs pehz tam wehl dſihwoja ſimts un tſchetredesmits gaddus, un redſeja behrnus un behrnu behrnus lihdi zettortam augumam.

36. Kà Jjabs ſawà ſlimmità apgrehkojabs?
 37. Kà Jjabs wiſſu ſawu fruſtu un ſawas behdas panesſe?
 38. Kàs wiſſupez ſtarpà nahje?
 39. Kà Deews tohs iſſchlihe, kad tee ne gribheja gallu darriht ar wiſſahm ſawahm runnahm?
 40. Woi Jjabs warreja prett Deewu taiſnotees?
 41. Kà tappe Jjabs atkal no Deewa eepreezinahts?
 42. Kur tas wels ar ſawcem melleem palikke?
 43. Kahds labbums Jjabam nahje no ſawà fruſta un ſawahm behdahm?
 44. Zif behrni atkal Jjabam peedſimme?
 45. Zif ilgi Jjabs pehz to dſihwoja?

Mahzi-

Mahzibas.

1. Deews ſinnaja gan, fa neweens wiſſà tanni ſemmè tahds deewabihjigs bija, fà Jjabs, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Deews tohs ſawejus gan paſiht.

(Tapehz effi arridsan no ſirds deewabihjigs, tad ir taws wahrds buhs debbes usrakſtihts, un ne dohma, fa Deews tew ne paſiht un aiſmirſis.)

2. Tas wels aprunnaja Jjabu Deewa preekſchà, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka tas wels irr muhsu apſuhdsetajs pee Deewa.

(Tapehz ſargees no ſunnameem grehſeem, fa ta wella apſuhdſeſchana buhtu welti un wiſſch kaunà paliktu.)

3. Deews lahwe tam wellam, Jjabam behdas darriht, un winna deewabihjaſchanu pahrbauht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Deews tohs ſawejus pahrbauda zaur fruſtu un behdahm.

(Tapehz peenemmi Deewa rihtti no winna tehwiſſchahm rohkahm ar pazeetigu ſirdi, un ne mittejees no tawas deewabihjaſchanas; jo Deewa behrneem zaur daudi behdahm ſchinni wahrgu ſemmè irr jalauſchahs, kad tee gribb debbes walſtibà fluht.)

4. Kad Deews wellam lahwe Jjabam behdas darriht, tad tomehr Deews pirmà reiſe ne lahwe wellam paſchu Jjabu aiſkabrt, un ohtrè reiſe Deews peefazzija wellam, Jjaba dſihwibu taupiht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka tas wels bes Deewa ſinnas mums ne fà ne warr ſlahdeht.

(Tapehz ne bihtees no wella un wella-beedreem un peſteleem. Jo tas wels arridsan ſtahw appaſſch Deewa waldischannas, un ne warr neko darriht, kad Deews winnam to ne kauj; un kad arri Deews winnam fo kauj, tad wiſſch tomehr wairaf neko ne warr darriht, ne fà winnam Deews irr wallas dewis.)

5. Deews Jjabam wiſſu ohtrteek atdewe, fo Deews tam eelſch behdahm lizzis zaur wellu atnemt, fo no tam mahzees?

Atbildi:

Arbidi: Deems atkal eepreezina tohs sawejus pehz pah-
zeestahm behdahm.

(Tapehz effi vazeetigs eeffsch behdahm un gaidi us Deewa pa-
ligu. Zo Deems ar weenu rohfu muhs pahrmaza, bet ar ohtru
aikal labbina.)

Swehtas dohmas.

Zjabs sewi taisnu schkeetahs
Un preeksch Deewa pastahweht:
Tomehr ne spehz wiffas leetas
Deewam wahrdu atbildeht.
Es zaur Kristu taisnibu
Deewa preekscha melleschu.

Dhtrdesmits un zettortais stabst's.

Rà tee Israëla behrni kalpojusch Egiptes semmê.

2 Mohs. graham. 1 un 2 nod.

1. Kad Zahseps bija mirris, tad tee Israëliteri (ieb Zeh-
kaba pehznahkami, kas arridsan Ebreëri tappe faukti) lohti
auglojabs Egiptes semmê. 2. Behz zehlahs jauns keh-
ninsch Egiptes semmê, kas ne bija Zahsepu pasinnis.
3. Las eefahze sawâ prahâ behdatees, ka tee Israëliteri
ne dohtohs pee Egipteru eenaidneekem, kad kahds karsch
zeltohs. 4. Tapehz apnehmahs tee Egipteri, teem Israëla

Sautaschanas.

1. Rà klahjabs teem Israëlitereem Egiptes semmê, kad Zahseps
bija mirris?
2. Kahds kehniensch zehlahs pehz Egiptes semmê?
3. Par ko behdajabs schis kehniensch?
4. Ko apnehmahs tee Egipteri prett teem Israëlitereem?

fau-

laudim ar gudribu pretti turretees. 5. Un tas kehniensch
likke jaunus pilsfatus ustaisht, ka tohs Israëliterus war-
retu peespeest pee gruhta darba. 6. Un tas kehniensch eezehle
usraugus un wirsneekus, kas tohs Israëla laudis likke
neschehligi kalpoht. 7. Bet jo wairak tee winnus speede,
jo wairak winni wairojahs, un raddahs pulkeem, ta, ka
tee Egipteri tohs Israëliterus apnikke, jo ta semme tappe
ar teem peepildita. 8. Behz to pawehleja tas kehniensch
tahm Ebreëru behrnu-sanehmejahm, wiffus Ebreëru dehl-
nus, tuhda! pee dsimschanas, nonahweht. 9. Bet tahs
bihhajabs Deewu un to ne darrija, ko tas besdeewigs
kehniensch bij pawehlejis, bet pamette tohs puifenus dsih-
wus; 10. un fazzija tam kehniensch: tahs Ebreëru
seewas irr zeetas, un pirms behrnu-sanehmejas nahs, tahs
jau irr dsemdejuschas. 11. Un Deems swehtija tahs
behrnu-sanehmejas par to. 12. Behz to pawehleja tas
kehniensch wisseem saweem laudim, ka teem bij wiffus
Ebreëru dehlus, kas peedsimtu, atrnemt un uppê eemest.
13. Un tas gaddijabs, ka ta kehniensch meita ar sawahm
jumprawahm uppes mallâ staigaja, gribbedama masgatees;

5. Rà speede tas kehniensch tohs Israëliterus?
6. Kas tappe pahr teem Israëlitereem eezelti?
7. Woi tad tohs Israëliterus isnihzinaja?
8. Ko pawehleja tas kehniensch tahm behrnu-sanehme-
jahm?
9. Woi tahs tam kehniensch klausija?
10. Rà atbildejabs tahs prett to kehniensch?
11. Ko labbu Deems tahm behrnu-sanehmejahm par to
darrija?
12. Ko pawehleja tas kehniensch wisseem saweem laudim,
ar teem jaun-peedsimtuscheem Ebreëru-behneem darriht?
13. Ko gribbeja ta kehniensch meita darriht?

14. wiina

14. winna eeraudsija apswikketu schkirstinu stary tahm needrehm uhdeni, un sultija sawu kalponi, un liffe to atnest. 15. To atwehrst, ta atradde masu behrninu tur eefschâ, tas raudaja itt gauſchi. 16. Tad winna eesche-lojabs par to, un liffe weenu emmu no tahm Ebreëru feewahm aizinabt, to puisenu ussibdiht. 17. Un ta emma bija patti ta behrnina mahte, kahda Ebreëru feewa. 18. Ta patti bija sawu behrninu trihs mehneschus sawâ nammâ paslehpusti. 19. Un kad ta ne warraja wairs to behrninu paslehyt, tad winna to bij nolikkusi uppes mallâ eefsch needrehm, ka to ne nokautu us ta kchnina pawehleschanu. 20. Bet ta kchnina meita ne sinnaia, ka schi feewa patti bija ta mahte. 21. Kad tas behrninsch bij pa-audsis, tad nehme ta kchnina meita to pee sewis, 22. un nofauze winna wahrdu Mohsus, un winsch tappe winnas dehs dehwehts. 23. Kad Mohsus bija usaudsis, winnam wairs ne patikke kchnina pilli palikt, bet winsch isgabje pee teem Israëliterem jeb Ebreërem, faweem brahleem, un apraudsija winnu grubtumu. 24. Tad winsch redseja, ka kahds Egipteru wihs weenu Ebreëru wihru par nepateesi neschehligi sitte, un Mohsu pahrnehme dusmas, to redsoht, un winsch nokahwe to Egipteru.

14. Ko ta eeraudsija uhdeni?
15. Kas bija tanni schkirstinâ?
16. Ko darrija ta kchnina meita ar scho behrninu?
17. Kahdai emmai to behrninu par laimi dewe?
18. Zif ilgi ta mahte sawu behrninu bija paslehpusti?
19. Kapehz ta sawu behrninu bija uppes mallâ nolikkusi?
20. Woi ta kchnina meita sinnaia, ka schi emma bija patti mahte?
21. Kur palikke tas behrninsch, kad tas bija pa-audsis?
22. Kâ nofauze ta kchnina meita to puis?
23. Kâ patikke Mohsum kchnina pilli?
24. Kapehz noſtite Mohsus to Egipteru wihru?

25. Tas

25. Tas kchninsch to dsirdejis, mekleja Mohsu nokaut.
26. Bet Mohsus aisbehdje un palikke Mibdijanas semmê pee kahda augsta lunga, Jetrus wahrda, 27. tas darrija Mohsu par sawu awju-gannu, tam dewe pehz sawu meitu Ziporu par seewu.

25. Ko fazzija tas kchninsch, to dsirdejis?
26. Kur aisbehdje Mohsus?
27. Kâ klahjehs turpatt Mohsum?

Mahzibas.

1. Tee Egipteri wairs ne peeminneja to labbu, Fo Jah-seps teem baddu laikâ parahdijis, Fo no tam mahzees?
Atbildi: Ka labbdarrischanas drihs aismirst.
(Ne effi tu arridsan tahds, bet peemini allaschin ar pateizigu firde tahs labbdarrischanas, fo tew (1) Deews eefsch rad-dischanas, pestischanas un swehtischanas, (2) fo tew tawi wez-zaki eefsch audsinaschanas, (3) fo tew lungi eefsch waldischanas un alahbschanas, (4) fo tew mahzitaji eefsch Deewa mahzibahm, un (5) fo tew zitti labbu parahdijuschi. Jo nepateizigs zilweks ne irr wehrts, ka ta semme winnu neff.)
2. Jo wairaf tohs Israëla behrnus speede un wahrdsinaja, jo wairaf tee wairojabs, Fo no tam mahzees?
Atbildi: Ko Deews gribb ustureht un swehtigt, to ne-weens zilweks ne warr isnihzinaht.
(Tapehz mekle swehtibu pee Deewa; kad tas tew gribbehs swehtigt, tad wiffi melli un wella beedri temi ne isnihzinahs.)
3. Tahs behrnu-fanehmejas ne nonahweja tohs jaunpee-dsimmuschus Ebreëru dehlinus, jebſchu tas kchninsch to bij pawehlejis, Fo no tam mahzees?
Atbildi: Deewam wairaf jaklauſa, ne kâ zilwekeem.
(Kungam, tehnam un mahtei buhs klausigt, eefsch wiffahm leetahm, kas ne irr prett Deewa swehteem bausleem; bet kad tee fo launu pawehletu, kas grehs buhtu, tad winneem ne waijag klausigt, un labbaſ zeeſt, ne kâ prett Deewu apgrehkotees.)
4. Mohsus nokahwe kahdu Egipteru wihru, kas weenu Israëliteru par nepateesi neschehligi sitte, woi tew arridsan brihw ta darrigt?

Atbildi:

Atbildi: Kam' wiff. Jo Mofus bija no Deewa par
Išraēla ispešitaju isredsehtš.

(Tapēz ne buhs neweenam us to randsiht un valaistees, ko
Mofus ar to Egipteru darrijs, bet sawai wirsibai padohstees.
Jo tas saweem wirsueeem pretti turrahs, tas turrahs Deewa
liffumeem pretti, un eekriht Deewa un zilweku sohdivā.)

5. Kad tas kehniņsch Waraiis mekleja Mofsu nofaut,
tad aisebehdse Mofsus; woi tad nu brihw buhs wif:
feem behgleem un tekkuleem aiseet, kurp teem tiht?

Atbildi: Ne buhs wiff bihw. Jo ko Mofus darrija, to
tas darrija sawas dšhwibas deht, kad to waijaja.

(Tapēz irr tas dšintam-wibram grehks, no sawa dšinta-
lunga par nepateesi behgt, jo tahdam Deewa swebtiba ne ees
libds. Un kad kahds launadarritajs aisebehg, tad tam Deewa
lahsti un Deewa sohdiva eet passal. Bet walkineefam irr gan
brihw ar gohdu aiseet, kurp tam tiht, bet ne ar behgschanu,
jo tas irr kauns.)

Swehtas dohmas.

Mofus tappe uppē eemestš

Behniņsch buhdams, nabbadsiņsch,

Behz leels gohds tohp winnam peemestš:

Išraēlu waddijs wiņsch.

Tā dasch bahriņsch nezeenihtš

Augstš irr kluis padarrihtš.

Dhtredesmits un peektais stahstš.

No ta zeetsirdiga kehniņa Waraiis.

2 Mofš. gram. no 3 libds 11 nod.

1. Mofus gannija sawa tehwošča Jetrus awis tukš-
nesi pee ta kalna Dreb. 2. Turpatt wiņsch redseja
ehrfschku krumu, kas ar ugguni dedse un ne fadēdse.

Sautaschanas.

1. Kur Mofus tahs awis gannija?

2. Ko Mofus turpatt eeraudsiņa?

3. Šinni

3. Šinni ugguns-leesmä rahdijahs patš Deews, 4. sa-
zidams us Mofsu: es esmu eeraudsiņš mannu lauschu
behdas un wahrgofchanas Egiptes jemmē, tapēz es
esmu nolaidēes, ka es tohs Išraēla laudis westu us zittu
jemma, kas ar peenu un meddu teff, kā es to esmu sohli-
jis Ahbraāmam un winna dšimumam. 5. Schohs
wahrdus pawehleja Deews Mofsum, tik labbi teem
Išraēliterem, kā tam kehniņam Waraiim teift. 6. Mof-
sum gan ne patifke to darriht, un tas aisebildinajahs ar
to, laudis ne buhschoht tam tizeht, ka wiņsch no Deewa
sustihtš effoht. 7. Bet Deews eedewe winna spehkā
trihs brihnuma-sihmes, ka winnam tahs bij darriht
preeksch to Išraēliteru un ta kehniņa Waraiis azzim.
8. Ta pirma brihnuma-sihme bija: kad Mofus sawu
needru jemmē mette, tad ta tappe par tšchufku, bet kad
wiņsch to tšchufku pee astes satwehre, tad ta atkal par
needru palifke winna rohkā. 9. Ta ohtra brihnuma-sihme
bija: kad Mofus sawu rohku pirmu reisi ajoti eebahse,
tad ta palifke spittaliga (tas irr, kā sapellejusi un puifi
un kā no ehdeja un tahrpeem sa-ehsta). Bet kad wiņsch
ohtru reisi rohku ajoti eebahse, tad ta atkal palifke weffela,
kā papreeksch. 10. Ta trescha brihnuma-sihme bija: kad
Mofus uhdeni smehele no urpes, un us saufumu isleheje,
tad tas uhdens par affini pahwehrtehs. 11. Wehl dewe

3. Kas eefsch ta dedsiņa kruma rahdijahs?

4. Ko Deews us Mofsu sazija?

5. Kam bija saziht Mofsum tohs wahrdus?

6. Kā gribbeja Mofsus atbildinatees?

7. Kahdas sihmes Deews Mofsus spehkā eedewe?

8. Kahdu sihmi bij Mofsum ar sawu needru darriht?

9. Kahdu sihmi bij Mofsum ar sawu rohku darriht?

10. Kahdu sihmi bij Mofsum ar uhdeni darriht?

11. Kahdu beedru Deews Mofsum par paligu dewe?

Deews

Deew's Mofjum par paligu wianna brabli Naronu, ka tas lihds ar wiannu cetu un wianna weeta runnatu, kad Mofjus tahs brihnuma-sihmes darritu. 12. Papreefsch Naron's fazzija teem Israëla laudim wiffus tohs wahrdu's, ko Deew's us Mofju bij runnaji's, un Mofjus darrija tahs sihmes wiannu preefschâ. 13. Un tee tizzeja preezigi, un paklannidamees pecluhdse un pateize Deewam. 14. Behz eegahje Mofjus un Naron's pee ta kehina Waraiis, 15. un fazzija us to: ta sakka tas Kungs, Israëla Deew's: atlaidi mannus laudis no sewis, ka tee man kalpo. 16. Waraiis atbildeja: kas tas tahds Kungs, kurra wahrdu man buhs klauft un Israëlu atlaist? es ne pasihstu to Kungu, neds es arridsan Israëlu atlaistchu. 17. Un tas kehinsch likke tuhliht usraugus pahr teem Israëlitereem aizinaht, un pawehleja, ka teem ne buhs wair's doht teem Israëlitereem salmus pee keegelu darrishanas, 18. bet lai tee paschi salassitu salmus, kur dabbudami, 19. un tomehr ne buhs teem neko atlaist no wiannu darba. Un ta tappe tee Israëliteri jo wairaf neschebliigi peespeesti pee darba. 20. Un jebfchu Mofjus gan darrija tahs brihnuma-sihmes ar sawu needru

12. Kam tappe tas wiff papreefsch teikts un rahdihts?
13. Ko tee Israëla behrni fazzija?
14. Kurp pehz Mofjus un Naron's nogahje?
15. Ko Mofjus un Naron's us to kehina Waraiis fazzija?
16. Ko Waraiis atbildeja?
17. Ko Waraiis teem wirfneekem pawehleja, kas par usraugeem pahr teem Israëlitereem bij eezelti?
18. Kur bij teem Israëlitereem salmus nemt?
19. Woi teem ko atlaide no darba?
20. Woi tad ne darrija Mofjus tahs brinuma-sihmes Waraiis preefschâ?

preefsch

preefsch ta kehina Waraiis azzim, tad tomehr tas kehinsch Waraiis apzeetinaja sawu firdi prett Deewu: 21. jo tee Egipteru burwji tapat darrija ar saweem needreem, kas arridsan pa tschuhskahm pahrwehrtijahs. 22. Un jebfchu arridsan Mofjus needre tohs burwju needrus aprihja, tad tomehr Waraiis ne klausija Deewa wahrdam. 23. Behz to suhtija Deew's desmits itt grubtas behdas pahr wiffu Egiptes semmi, un mohzija tohs Egipterus.

24. Papreefsch affins wiffur nahze,
Wardes, uttes, kuffkaini,
Behz teem mehris mohziht sahje,
Nikni trummi, pehrkoni,
Siffeni un tumschais gais's,
Wiffupehz tas maitatajs

25. Papreefsch wiffi uhdeni Egiptes semmê tappe par affini pahrwehrtiti, septinas deenas. 26. Tahs wardes nahze no uhdens tahdâ pulkâ, ka arridsan pat's Waraiis ne warreja glahbtees. 27. Tahs uttes raddahs no teem pihscheem, ko Mofjus ar sawu needru bij sittis. 28. Tee kuffkaini bij zaur wiffu Egiptes semmi wiffos nammos, bet pee teem Israëlitereem tee ne bija wiff. 29. Tas mehris nahze pahr zilwekem un lohpeem, bet pee teem Israëlitereem nekahda skahde ne notikke. 30. Tee trummi

21. Bet kapehz Waraiis to pee firds ne nehme?
22. Kas ar Egipteru burwju needreem notikke?
23. Zeef grubtas behdas Deew's pahr Egiptes semmi suhtija?
24. Kahdas bija schihs behdas?
25. Kas notikke ar wiffu uhdeni Egiptes semmê?
26. Kas notikke ar tahm wardehm?
27. Kur raddahs tahs uttes?
28. Kur bija tee kuffkaini?
29. Pahr kurreem nahze mehris?
30. Kur raddahs nikni trummi?

raddahs

raddahs pee zilwekem un lohpeem ar puhthem no teem pelneem, fo Mofus un Märons wehjä bahrstija. 31. Ta krusa, kas ar leeleem sibbineem un pehrkoneem nahze, nofitte wiffus laufus, kas teem Egiptereem peederreja, fä arridsan wiffus zilwekus un lohpus, kas to brihdi us lauku paliffuschi. 32. Tee siffeni beidse to apehst, kas no krusas bij atlizzees laufös. 33. Ta tumfiba bij pahw wiffu Egiptes semmi trihs deenas, ar rofkahm grabstama, tä fä neweens eelfsch trim deenahm ne warreja ne no weetas eet, bet pee teem Israëlitereem Gohfena semmë bij skaidra gaisma. 34. Wiffupeh; nonahweja Deews zaur to maitataju wiffus pirindsimmuschus Egiptes semmë. 35. Tee Egipteru burwji weenu jeb ohtru brihnumu, fo Mofus Deewa wahrda bij darrijis, arridsan zaur wella spehku padarrija, 36. bet tee tomehr ne spehja zaur sawahm burschanahm uttes pataifst, 37. un fazzija: tas irr Deewa rohka. 38. Un tee nifni trummi arridsan pee teem burwjeem raddahs, tä fa tee ne warreja pretti burt nedi fehnina preekschä stahweht. 39. Kad tahdas behdas teem Egiptereem peestahjehs, tad fohlijahs Waraüs tohs Israëla behrnus palais, lai tikkai Mofus Deewu peelubgtu un to nelaimi nowehrstu. 40. Bet kad tahs behdas mittejahs, tad winsch to ne darrija, fo winsch bij fohlijis, bet winsch apzeetinaja sawu firdi no weena

31. Ko krusa un pehrkoni nofitte?

32. Ko apehde tee siffeni?

33. Kas notiffe ar tahs tumfibas?

34. Ko wiffupeh; tas no Deewa fuhtih; maitatajs darrija?

35. Woi tee burwji arridsan tahdas sibmes warreja darrih?

36. Woi tee arridsan spehja uttes darrih?

37. Ko tee Egipteru burwji fazzija?

38. Kas notiffe pascheem burwjeem ar teem nifneem trummeem?

39. Ko fohlija Waraüs, behdas nahjis?

40. Woi Waraüs sawu fohlitu wahrdu turreja?

laika

laika lihdi ohtru. 41. Un wiffupeh; tas lohti besdeemigs Waraüs fazzija: ja Mofus winnam wehl preeksch azim nahks, tad winsch to buhschoht nokaut. 42. Wiffas schahs brihnuma-sihmes parahdija Deews Egiptes semmë tapeh;, lai ta kunga wahrdu fluddinatu wiffä pasaulë!

41. Ko dshrehs tas zeetsirdigs Waraüs wiffupeh; Mofsum darrih?

42. Bet kapeh; Deews til dauds brihnuma-sihmes Egiptes semmë fuhtija?

Mahzibas.

1. Kad tas breefmigs fehninsch Waraüs tohs Israëlite: rus wiffai pahrlëku speede, fazzija Deews: es esmu mannu lauschu behdas eeraudfjis, fo no tam mahzees?

Utbildi: Kad laudis no saweem lungeem un wirfneekem wiffai pahrlëku tohp speesti, tad pats Deews winnus isglahbj.

(Tapeh; buhs wiffëem, kas stahw appakch bahrgas un breefmigas waldischanas, pazeestees un us Deewa glahbschanu gaidih.)

2. Kad teem Israëlitereem ohrteek darba uslikke, tad tas no Deewa fuhtih; ispestitajs nahze, fo no tam mahzees?

Utbildi: Jo leelakas behdas, jo tuwal Deews ar sawu glahbschanu.

(Tapeh; ne nogrimsti behdas zaur firdehsteem, jo Deews labbat stin ihstu laiku un stundu ar sawu palligu nahkt, prohti tad, kad ihstis laiks irr, un winna palihdseschana wiffuwairaf waijadstiga.)

3. Tee Egipteru burwji ne spehje ar wiffahm sawahm burschanahm un ar wiffu wella spehku uttes padarriht, fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka tas wels ne irr wiffspeh;igs.

(Tapeh; turtees pee Deewa un ne bihstees no wella. Winsch wairaf ne warr darrih, fä ween to, fo Deews tam lauj, un kad tu Deewam peederri, tad tew wiffi welli ne kaitehs, lai tee arri gan trakko. Jo wella spehks irr galligs, bet Deewa spehks irr besgalligs.)

4. Mofus

4. Mofus un Aërons darrija tik dauds brihnuma:sihmes Egiptes semmē un tomehr ū araiis zeetsirdigs paliſſe, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka gohdigi mahžitaji ne irr wainigi, ja tik dauds zilweli grehšs un besdeewibā paleef un pašuddināti tohp.

(Jo ko ūstizzigs mahžitajs wairaf warr darriht, ka teem laudim no ſwehteem Deewa wahrdeem wiſſu Deewa padohmu no muhſu muhſchigas ſwehtibas iſlikt? Ko mahžitajs pee tam wainigs, kad laudis wiſſas Deewa beedinafchanas wehja laiſch? Mahžitajs ne warr pee zekula nemt un ar warru debbeſts eeraut. Tapeh; lai tas pahf ſew paſchu muhſchigi waimanas breh; kaſ ſaut ūs atgreeschānu no grehkeem paſtubbinahs, tomehr ſawā zeetsirdibā palizzis.)

5. Deews wiſſas brihnuma:sihmes Egiptes semmē ta:peh; parahdija, lai ta Runga wahrdu fluddinatu wiſſā paſaulē. Woi tad ūs tahdu wihjī pats Deews ne irr Waraii apzeetinajis, un wainigs pee winna paſuſchanas?

Atbildi: Neds Deews pats Waraii apzeetinajis, neds arri Deews wainigs pee kahda zilwela paſuſchanas.

(Tas gan irr pateſiba, ka Deews Waraii isredsejis, pee winna tik dauds ſihmes parahdiht, jo Deews gan papreeſch ſinnaja, ka Waraiis tahds zeetsirdigs buhs, un ſewi paſchu jo deenas, je wairaf apzeetinahs. Bet tomehr Deews ne irr wainigs, jo Deewa papreeſch:redſechana ne ſpeeſch neweenu, ka tam buhs tahdam buht. Tas ſwehtais Gars allafchin ar Deewa wahrdu pee zilwela ſirds ſtrahda ūs atgreeschānu no grehkeem. Bet kad wiſſ winna darbs walti bijis, tad Deews tahdu zeetsirdigu zilwelu wiſſupeh; ſawā zeetā ſirds:prabhā nodohd. Un tahdu, Deewam ſchehl, wairs ne warr atgreesf. Jo ta ſohdiba tahs apzeetinaſchanas irr tas pats grehšs, ko Kristus to grehfu eefch ſwehtu Garru noſauz, kaſ neds ſchinnī, neds winnā paſaulē tohp peedohts. Al wai tam muhſchigi, kaſ ſchinnī ſohdibā eekriht! Tapeh; mans behrns, ſchodeen, kad tu ta Runga baſſi dſirdi, tad ne apzeetina tawu ſirdi, bet lai tas zeenigs ſwehts Gars eefch tewim ſtrahda, un eſſi Deewa wahrdam paſlauſigs, ūs tawu muhſchigu iſpeſtiſchānu no elles waimanahm.)

Swehtas

Swehtas dohmas.

Deewas bebdas ne pahfſpehja
Zeetsirdigu Waraii,
Leekams Deews Rungs nonahweja
Winna dehlu pirmſimtu.
Es gribb' Deewam klaufigs buht,
Pirms Deews pirmas behdas ſuht.

Dhtrdesmits un festais stahsts.

Kā Mofus tohs Izraeliterus no Egiptes semmes isweddis.

2 Mohs. grahm. no 11 lthds 15 nod.

1. Peh; to, kad Waraiis dewinas reises ſawu ſirdi bij apzeetinajis, 2. un pirms ta Runga engelis wiſſus pirmſimmuſchus Egiptes semmē nakts-widdū nokahwe, liſſe Deews teem Izraelitereem to padohmu doht, ka teem bij no teem Egiptereem wiſſus ſudraba un ſelta rihtus aisdemt. 3. To- brijdi Deews arriſan to leeldeenas jehru eestahdija, 4. kaſ bija preeſchſihme ta leeldeenas jehra muhſu Runga un Peſitaja Jēsus Kristus. Bet ſchis bija tas eestahdijums: 5. ikweenam ſainneekam bij

Sautafchanas.

1. Zeef reises bija Waraiis ſawu ſirdi apzeetinajis?
2. Kahdu padohmu Deews teem Izraelitereem liſſe doht, pirms tahs pehdigas behdas pahf Egiptes semmi nahze?
3. Ko Deews to brijdi eestahdija?
4. Ko tas leeldeenas jehrs eesthmeja?
5. Kahdi jehri bij ikweenam ſainneekam janemm?

wenu

wenu jehru laut, kam nekahda waina buhtu, 6. to fawâ nammâ zept un apehst, un neko ne vamest libds rihtam. 7. Pee paschas ehshanas bij teem apjohsteem buht, kurves kahjâs un speeki rohkâs, un to jehru steig-dameem ehst, itt kâ teem, kas us zekku dohdahs. 8. Bet ar ta nokauta jehra affini bij teem apraipiht durwju palohdu un tohs diwi stenderus. 9. Jo Deews pee scho affini gribbeja to Israëla lauschu nammus pasiht, un ar tahs nokauschanas teem garram eet. 10. Turkflaht pawehleja Deews teem Israëlitereem, par scheem leeldeenâs swehtkeem neraudsetas maises ehst. 11. Un tee Israëliteri darrija tâ, kâ Deews teem bij pawehlejis, 12. un tas notikke to wakkaru papreeksch, pirms tee no Egiptes semmes isgahje. 13. Tanni paschâ nakts-widdû nahze Deewa engels un apkahwe wissus pirdsimmuschus Egiptes semmê pee zilwekeem un lohpeem, 14. eesahkdams no kehina pirdsimmuschu dehla, kam us kehina gohda-krehsla bij jasehsch. 15. Un redsi, leela brehshana zehlahs pah wissu Egiptes semmi, 16. jo neweens nams ne bija, eeksch ka ne buhtu mirrons bijis.

6. Ko bij ar to jehru darriht?
7. Kâ bij teem Israëlitereem pee paschas ehshanas apgehrb-teem buht?
8. Ko bij ar ta jehra affini darriht?
9. Kapeh?
10. Kahdas maises bij teem Israëlitereem par leeldeenâs swehtkeem ehst?
11. Woi tee Israëliteri darrija, kâ Deews bij pawehlejis?
12. Kad tas notikke?
13. Kas notikke to paschu nakti?
14. Kur eesahje tas no Deewa subthits maitatajs, tohs pirdsimtus apfaut?
15. Kas zehlahs to nakti Egiptes semmê?
16. Kapeh?

17. Tad

17. Tad kehinsch Waraüs zehlahs patš nakti, un litte Moshu un Naronu aizinahst, 18. un fazzija us teem: eita abrà no Egiptes semmes un kalpojeet juhsu Deewam, tik labbi juhs, kâ tee laudis, un nemmeet jau wissu libds kas jums peederr. 19. Un tee Egipteri ne warreja rihtu sagaidiht, bet speede tohs Israëliterus, ahtri no tahs semmes isceet, 20. fazzidami: ja nè, tad mums wisseem buhs jamirft. 21. Un tee Egipteri atstahje teem wissu to, ko tee no selta un fudraba bija aisnehmuschi. 22. Un tâ isgahje tee Israëla laudis no Egiptes semmes ar wissu fawu mantu, un ar leeleem un fihkeem lohpeem, 23. jesch fims tuhstoschi wihri bes behrneem skaititi. 24. Un tas notikke ap puffedschu tuhstoschu gaddu no pasauls eesahkuma. 25. Par peemineschanu schihs iseeschanas bij teem Israëlitereem (jeb Jubdeem) if gaddus tohs leeldeenâs swehtkus swehtiht. 26. Tâ, kâ tee Israëliteri no Egiptes semmes bij isgahjuschi, kam kehnam Waraüm tas bija schehl, ka winsch tohs bij atlaidis, gribbedams, kâ tee winnam wehl kalpotu. 27. Tapeh? winsch teem pakkal dsinnahs ar wissu fawu karra-spehku, 28. un

17. Ko darrija tas kehinsch Waraüs?
18. Ko fazzija Waraüs us Moshu un Naronu?
19. Ko tee Egipteri darrija?
20. Ko tee Egipteri fazzija?
21. Woi ne atnehme tee Egipteri no teem Israëlitereem tohs fudraba un selta rihtus?
22. Ko tee Israëliteri iseedami libds nehme?
23. Zif bij Israëliteri, kas no Egiptes isgahje?
24. Kurrà gaddâ tas notikke?
25. Kahdus swehtkus bij teem Israëlitereem if gaddus par peemineschanu schihs iseeschanas no Egiptes semmes swehtiht?
26. Kas bija tam kehnam Waraüm schehl?
27. Kahdu padohmu Waraüs nehme?
28. Kur Waraüs tohs Israëliterus panahje?

panahje

vanahze tohs pee tabs jubras, fo farkanu jubru fauz. 29. Kad nu Waraiis tuwu pee teem nahze, eeraudsiija tee Israëliteri to Egipteru farra-spehku, un bihjahs lohti un brehze us Deewu to Kungu. 30. Bet ta Kunga engels zehlahs ar padebbesi un avstahjehs starp to Egipteru lehgeri un starp Israëla lehgeri, 31. un ta padebbes bij teem Egiptereem tumfa, ta ka neweens ne warreja nahkt pee ohtru zauru nakti. 32. Un kad tee Israëliteri jubrmallâ nahze, issteepe Mohsus us Deewa pawehleschanu sawu needri pahr to jubru; 33. tad likke Deews to jubru notezbeht zaur weenu stipru austrinu (wehju) wissu nakti, un taiisija to jubru fausu, un tas uhdens pahrschlibrabs. 34. Tad eegahje tee Israëliteri jubras widdû faufahm kahjahm, 35. un tas uhdens bija teem par muhri pa labbu un kreisu rohku. 36. Un tee Egipteri dsinnahs teem pakkal, un eegahje jubras widdû nesinnadami. 37. No ribta krehslâ istrubzinaja tas Kungs no tabs padebbes tohs Egipterus un nogruhde tohs skrittulus (jeb rittinus) no wiinu ratteem. 38. Tad brehze tee Egipteri sawâ starvâ: lai mehš bebgam preeksch Israëla,

29. Kâ bija teem Israëlitereem ap firdi?

30. Kas glahbe tohs Israëliterus?

31. Kâ bija ta padebbes teem Egiptereem un Israëlitereem?

32. Ko Mohsus darrija, kad winsch ar teem Israëlitereem jubrmallâ bij nahjis?

33. Kas notikke ar to jubru?

34. Kur eegahje tee Israëliteri?

35. Woi tee ne noslikte?

36. Kur tee Egipteri palikke?

37. Kâ Deews tohs Egipterus eebedinaja?

38. Kâ tee Egipteri brehze?

jo tas Kungs farru par minneem. 39. Un kad tee Egipteri apgreejahs, tad tee Israëliteri isgahje ohtrâ jubrmallâ. 40. Un Mohsus issteepe us Deewa pawehleschanu sawu needru pahr to jubru, 41. un tabs uhdens sagabsahs pahr teem Egiptereem, un ta jubra atgreejahs sawâ straumê. 42. Un tas kehniensch Waraiis tappe ar wissu sawu farra-spehku noslibzinahs, ka neweens ne tappe isglahhts.

39. Kur isgahje tee Israëliteri, kad tee Egipteri no teem Israëlitereem apgreejahs?

40. Ko darrija Mohsus, kad tee Egipteri behdse?

41. Kas tad notikke?

42. Kur palikke Waraiis ar sawu farra-spehku?

Mahzibas.

1. Tas no Deewa eestahdihts leeldeenas jehrs eesihmeja muhsu Kungu un Pestitaju Jesu Kristu, un pee scha bija neraudsetas maises ja:ehd, fo no tam mahzees?

Arbildi: Kristus un tas wezzais grehku raugs ne faderr lohpa.

(Jo gaischums ne faeet ar tumshu, ta arri Kristus ne faderr lohpa ar Belialu, jeb ar grehkeem. Tapehzi ja tu gribbi ar Kristu zaur tizzibu buht faweenohhts, tad aistahjees no wezzas grehku buhschanas, un dohdees jaunâ swehtâ dshwofchanâ.)

2. Waraiis fazzija papreeksch ar lepneem wahrdeem: fas irr tas Kungs? bet pehdigi winsch fazzija ar leh, neem wahrdeem: eita un kalpojeet juhfu Deewam; fo no tam mahzees?

Arbildi: Ka Deews arridsan tohs wiffaugstikus un warrenus leelfungus warr lohlanus padarriht.

(Jo Deews irr, kas spehzi warrenus no gohda-krehsla noskunt, un tohs pasemmigus pa-augstinahs. Jo kas pats pa-augstinajahs, tas taps pasemmohhts, un kas pats pasemmojahs, tas taps pa-augstinahs. Tapehzi pasemmojees allaschin tawa Deewa preekschâ, tad tu wiina azzim buhst augstâ.)

3. Tee

3. Tee Egipteri bij teem Israëlitereem dands pahri dar-rijuschî zaur gruhsteem darbeem; bet kad tee Israëlitere no Egiptes semmes isgahje, tad teem Egiptereem bija teem Israëlitereem wifs ja:ardohd, fo winni no scheem eeksch fudraba un selta rihkeem bij aisnehmuschî, fo no tam mahzees?

Atbildi: Pee netaisnas mantas ne irr svehtiba.

(Tapeh3 fargees, zittus peewilt jeb afsagt, jeb ar sweescheem sweedreem baggats kluft, jo weens netaisnis schillings simts taisnus grafus aprih. Labba weens schillings ar taisnibu pelnihts, ne la simts dahderi ar netaisnibu.)

4. Tas Deewa engels stahweja widdu stary Egipteru farras: spehku un stary Deewa laudim, un isglahbe schohs no winneem, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tas wifs-labbakais zekka-beedris irr Deewa engels.

(Tapeh3 staiga Deewa zekus un darri to, kas tew tawâ fahrtâ no Deewa pawehlehts, tad Deews ir pahr tewim faweem engeleem pawehlehts: tee pee tewim buhs un tewi pasargahs. Bet ja tu us grehtu-zekkeem maldisees, un darrihi, kas Deewam irr pretti, tad tas wels pee tewim buhs un tewi ne atstahs.)

5. Waraiis likke papreeksch tohs jaun; peedsimmuschus Israëlitere dehlinus noslibzinah, un peh3 noslibhte winsch patš ar sawu karras: spehku farkanâ juhrâ, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ar fo zilweks apgrehtojahs, ar to winsch tohp drihs atkal sohdihts.

(Tapeh3 fargees zitteem lauru darriht, ka tew ar to paschu mehru pahr pahrim atkal ne atmaksatu.)

Swehtas dohmas.

Kur ween durwis affinainas,

Tur tas engels sezzen eet,

Un ne maita tur bes wainas.

Tâ es gribb' pee Jesu skreet,

Winna aff'nim leelaks spehks,

Wels un nahwe no tahm behgâ.

Dhtr=

Dhtdesmits un septitais stahst's.

No teem desmits Deewa bauusleem.

2 Mohs. gram. 19, 20 un 21 nod.

1. Kad Deews tohs Israëlitereus no Egiptes semmes bij isweddis un zaur to farkanu juhru tufnesi eeweddis, tad tee nahje pee ta kalna Sinai un Deews teem dewe turpatt tohs svehtus desmits bauuslus. 2. Trihs deenas papreeksch tohs laudis svehtija. 3. Treshâ deenâ, rihta agrumâ gaddijahs pehrkoni un sibbeni ar warren sipru bajunes skannu, ta ka wiffi laudis lohti istrubzinajahs. 4. Un beesja padebbes aplahje to kalnu. 5. Un tas kalns Sinai kuhpeja un trihzeja lohti, jo Deews tas kungs nonahje no debbesim ar ugguni. 6. Un Mohsus iswedde tohs laudis no ta lehgera Deewam pretti lihds to kalnu, 7. apkahrt furru Mohsus sehtu bija taisijis, 8. ka neweens kahytu us to kalnu, jo Deews bija to zaur Mohsu aisleedsis. 9. Un Mohsus runnaja ar Deewu, 10. un Deews tam atbildeja zaur weenu balfi. 11. Un Deews dewe faweem laudim tohs desmits bauuslus ar scheem

Zautaschanas.

1. Kas tufnesi notikke pee ta kalna Sinai?
2. Zil deenas teem Israëlitereem bija fataisitees?
3. Kas treshâ deenâ notikke?
4. Kas to kalnu aplahje?
5. Kapeh3 kuhpeja un trihzeja tas kalns Sinai?
6. Kur bija tee Israëlitere?
7. Ko bij Mohsus apkahrt kalnu taisijis?
8. Kapeh3?
9. Kas ar Deewu runnaja?
10. Kâ Deews ar Mohsu runnaja?
11. Ko tad Deews teem Israëlitereem dewe?

wahrdeem:

wahrdeem: 12. Es esnu tas Kungs taws Deews, tew ne buhs zittus Deewus turreht preefsch mannis, neds preefsch winneem semme mestees, neds teem kalpoht. 13. Tew ne buhs ta Kunga, tawa Deewa wahrdu welti walfacht, jo tas Kungs to nesohditu ne pamettih's, kas winna wahrdu welti walfa. 14. Beeminni tahs swehtas deenas, ka tu to swehti, jo ta septita deena irr ta Kunga tawa Deewa duffeschanas deena, tew ne buhs tanni deena ne kahdu darbu darriht. 15. Gohda tawu tehru un tawu mahti, ka tu ilgi dshwo wirf tahs semmes, fo tew tas Kungs taws Deews dohs. 16. Tew ne buhs nokaut. 17. Tew ne buhs laulibu pahrafahpt. 18. Tew ne buhs sagt. 19. Tew ne buhs nepateesu leezibu doht pretti tawu tuwaku. 20. Tew ne buhs eekahroht tawa tuwaka nammu. 21. Tew ne buhs eekahroht tawa tuwaka feerwu, neds winna kalpu, neds winna kalponi, neds winna lohpu, neds wissu, kas tawam tuwakam peederr. 22. Un wissi laudis behdse un stahweja no tablenes. 23. Bet Moshus un Aarons, Kadabs un Abijus kahpe ar teem septiendesmits Israeka wezakeem us kalnu, 24. un peelhudse no

12. Kurfsch irr tas pirmas baussis?
13. Kurfsch tas ohtrais?
14. Tas treschais?
15. Tas zettortais?
16. Tas peektais?
17. Tas festais?
18. Tas septitais?
19. Tas astotais?
20. Tas dewitais?
21. Tas desmitais?
22. Kur tee Israeliteri stahweja?
23. Kas us to kalnu kahpe?
24. Kur tee stahweja?

tablenes.

tablenes. 25. Un tee redseja Deewu: 26. appafsch winna bija ka tahs debbes skaidrums un spihdeja ka weens dabrgais fillums. 27. Un kad tee bija atkal nokahpuschi, tad Moshus weens pats uslahpe kalna wirsgalla, un padebbes awsedse to kalnu, 28. un ta Kunga gohdiba mahjoja us to kalnu Sinai, un, bija itt ka aprihdams ugguns preefsch to lauschu azzim. 29. Un Moshus gabje eefsch to tumabu padebbes widdu, 30. un tur bija tschetrdesmits deenas un tschetrdesmits naktis, 31. ne ehdis un ne dsehri's. 32. Un kad Deews tas Kungs beidse ar Moshu runnaht, tad Deews Moshum divi afminainus galdinus dewe awrafschitus ar Deewa wirfschu, 33. us teem bija tee desmits Deewa baufli rakstiti. 34. Ba tam starpam, kad Moshus tif ilgi us to kalnu Sinai kawejahs, bija tee Israeliteri lohiti prett Deewu zaur elkadeewibu apgrehkojuschees. 35. Jo tee ne warredami Moshu tif drihs sagaidiht, nahje yee Aaromu, Moshus brahli, un fazzija us to: darri mums Deewus, kas muhsu preefscha eet. 36. Aarons paklausija tohs laudis un pataisija teem weenu selta tekku 37. no tahm

25. Ko tee redseja?
26. Ka teem Deews parahdijahs?
27. Kas kalna wirsgalla nahje?
28. Ka bija ta Kunga gohdiba teem Israelitereem stattama?
29. Kur Moshus kalna wirsgalla eegahje?
30. Jif ilgi bija Moshus us to kalnu Sinai?
31. Kas winnam tur dewe ehst un dser?
32. Ko Moshus no Deewa dabbuja?
33. Kas bija us teem rakstih's?
34. Ko tee Israeliteri bija darrijufchi, kad Moshus tif ilgi kawejahs?
35. Ko tee Israeliteri fazzija, ne warredami Moshu sagaidiht?
36. Kahdu elku pataisija Aarons?
37. No ka Aarons to elku taisija?

selta

selta sprahdsehm, fo winnu seewas un meitas aufis walfaja. 38. Kad tas elks bija gattaws, tad weens us ohtru fazzija; tas irr tawi deewi, kas tew no Egiptes semmes irr isweddufchi. 39. Un tee turreja leelus swehtfus tam elkam par gohdu, un apsehdehs ehst un dsert, un zehlehs augfcham un fahze swehleht un danzohht, itt ka traffi buhdami. 40. Deews tas Kungs to wissu no ta kalna redseja. 41. un fazzija us Mohju: es redsu, ka tee pahrgalwigi laudis irr, un nu laid manni, ka manna dusmiba tohs awrihj, tad es tew darrifchu par leelu laufchu pulku. 42. Bet Mohsus luhdse par teem Israelta laudim itt gaujschi un schelodamees, 43. un Deews likfahs arridsan peeluhgtees. Tomehr Deews fazzija: es winnu grehfus gan peemefleschu, kad mans laiks nahfs, winnus peemefleht. 44. Un kad Mohsus, no ta kalna nokahpis, tuwu pee ta lehgera nahze, un to tellu un tahs gamileschanas un danzofchanas redseja, tad winna bahrsiba apfkaitehs un winsch ismette tohs Deewa galdinus no fawahm rohfahm semme, un falaufsija tohs appafschâ pee kalna. 45. Un Mohsus fadedsinaja to tellu. 46. Un kad winsch redseja, ka tee laudis bij palaiduschees, tad winsch tohs lifke nokaut, kas ne mittejahs no tahs elkadeewibas, 47. un tanni deena pee

38. Ko fazzija tee Israelliteri, to elku redsedami?

39. Kahdus swehtfus tee Israelliteri turreja?

40. Woi tad Deews to ne redseja?

41. Ko Deews us Mohju fazzija?

42. Ko Mohsus atbildeja?

43. Woi Deews arridsan lahwahs peeluhgtees, un fo Deews tur klabt fazzija?

44. Ko Mohsus ar teem Deewa galdineem darrija, no ta kalna nahjis?

45. Ko Mohsus ar to elku darrija?

46. Ko Mohsus ar teem laudim darrija, kas no tahs elka-deewibas ne gribbeja mittetees?

47. Jif tappe apfauti?

trim

trim tuhstoscheem apfahwe. 48. Behz Mohsus no jauna us Deewa pawehleschanu zittus diwi afminainus galdinus fataifija un fahpe us to kalnu, 49. un Deews patš rakstija us teem no jauna tohs desmits hauflus. 50. Un Mohsus palifke attal kalnâ tšchetredesmits deenas un tšchetredesmits naktis, ne ehdis un ne dsehris, nu runnaja ar Deewa ka fahds wibrš ar fawu draugu. 51. Un Mohsus redseja Deewa swehtu waigu, 52. un no ta laika spihdeja Mohsus waigs. 53. Kad nu Mohsus no ta kalna Sinai nokahpe, tad tee Israelliteri ne warreja winna waiga spohschumu panest. 54. Un kad winsch ar teem runnaja, winsch apfeggu us fawu waigu lifke. 55. Bet kad winsch preefsch ta Kunga nahze, ar winnu runnaht, tad winsch fawu apfeggu nonehme.

48. Kas zittus haufli-galdinus fataifija?

49. Kas tohs no jauna ar teem Deewa haufleem aprakstija?

50. Jif ilgi palifke Mohsus ohtru reisi us to kalnu Sinai?

51. Ko Mohsus us ta kalna redseja?

52. Ka Mohsus waigs israudstijahs?

53. Woi tee Israelliteri warreja Mohsum waiga stattitees?

54. Ka tad Mohsus ar teem runnaja?

55. Kad Mohsus to apfeggu no fawa waiga nonehme?

Mahzibas.

1. Deews irr fawus hauflus dewis ar breefmigeem sibbis neem un pehrkoneem ta ka wiffi laudis lohti istruhzi: najahs un behdse, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Deewa haufliha teem grehzineekeem irr breefmiga.

(Fo ta haufliha padarra dusmibu un muhs tapehz nolahd, ka mehš to ne spehjam turreht. Tomehr irr un paleef Deewa haufli swehti un gribb no mums papillam pilnigu paklauffchann. Bet gohds Deewam! ka mums irr tas preezigs Ewangeliums dohts, kas muhs eedrohschina, ka Kristus par mums tohs hauflus peepildihs un par muhsu pahrlahpschanahm Deewam ganna darrijis

darrijis un zaur fawu zeeſchanu un mirſchann muhs no teem lahſteem tahs bauſlibas un no muhschigas grehku-ſohdibas atpeſtijis. Tatzſchu mums ta bauſliba paleef weens preeſſchraſt's muhsu dſihwoſchanas. Tapehz dſeunees zil ſpehdams, pehz Deewa bauſleem dſihwoht, un peeluhdſ Deewu par winna ſwehta Garra paligu.)

2. Tee Iſraëliteri bija ne fenn papreeſſch to iſtu Deewu us to Kalnu Sinaï redſejufchi un dſirdejuſchi, un to mehr tee to ſelta tekku par fawu Deewu nehme, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ziltweka firde irr nepaſtahwiga.

(Tapehz peeluhdſ Deewu, ſa wiſch fawu rohku no tewis ne atrautu, bet ſa tu palitn eekſch tahs weenreiß atſihtas un ſinnamas Deewa atſihſchanas un deewabihjaſchanas lihdi tawam p aſtaram gallam.)

3. Deews tohs Iſraëliterus fawâ duſmibâ un bahriſibâ gribbeja nomaitaht, bet kad Moſſus winnus aiſluhdſe, tad nowehrſe Deews to launu, fo wiſch pahr teem bij nodohmajis, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka zaur aiſluhgſchanahm pee Deewa warr leelu nelaini uowehrſt.

(Tapehz tahs aiſluhgſchanas, ſas baſnižâ noteef, ne irr maſa leeta. Jo pulkâ tomehr buhs weens, jeb ohts, jeb treſch, ſa labbad Deews tahs luhgſchanas paklauſa. Un kad wiſſi kohpâ weenâ ſirdi un prahâ Deewu peeluhdſ, tad Deews teeſcham jo drihſal tahdas luhgſchanas vaſlauſihs, jo wiſch pats to irr ſohlijis. Tapehz kad par zitteem Deewu peeluhdſ, tad palihdſ Deewu peeluhgt, tad zitti arridſan par tawahm wajadſibahm palihdſehs Deewu peeluhgt.)

4. Deews ſazzija, ſa wiſch to lauſchu grehku gan pee meklehs, kad winna laiſs peemekleht buhs nahzis, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Deews ne allaſchin tuhdaſ us meetas noſohda, bet ſa wiſch daſchabrt gaida us fawu laiſu un ſtundu.

(Tapehz kad tu fo launa effi darrijis un Deews tewi wehl par to ne irr ſohdijis, tad ne tohpi drohſch, bet atgreefeſes un noluhdſ to Deewam pee laiſa, pirms winna peemekleſchanas laiſs nahzis, ſa tew pehz winna rohka ne buhtu jo gruhtaka, jeb ſa tu muhschigâ ſohdibâ ne eekriſtu.)

5. Moſſus

5. Moſſus tikkai maſu laiſu ar Deewu tunnais un Deewu redſejis us ta Kalna Sinaï, un winna waigs ſpihdeja tâ, ſa tee Iſraëliteri winna waiga ſpohſchumu ne warreja panest, fo no tam mahzees?

Atbildi: Teem ſwehteem buhs leels ſpohſchums muhschigâ debbeſu walſtibâ.

(Jo tee tur Deewu no waiga lihdi waigam muhschigi bes mitteſchanas redſehs un tee ſpihdehs lâ ta ſaule. Tapehz paleez tizzigs un deewabihjigs, tad ſchis gohds un preeſs tew arridſan nahſs winnâ paſaulê.)

Swehtas dohmaſ.

Deews irr fawus bauſtus dewis

Ar breeſmigeem ſibbineem.

Elles leeſmas gaida tewis,

Kad tu ne dſihwo pehz teem.

Zil reiſ' pehrkonſ duzzinahſ,

Wanna firde to apdohmahſ.

Dhtrdeſmits un aſtotais ſtahst's.

No wezzeem Deewa liſkumeem.

2, 3 un 4 Moſſ. grahm.

1. Deews arridſan zaur Moſſu wirf ta kalna Sinaï teem Iſraëla laudim daudſ liſkumus irr eeſtahdijis, wiſſu-wairak tohs liſkumus pee Deewa kalpoſchanas. 2. To Lewiteru zilti no tahm diwipadeſmits Iſraëla ziltim Deews ſew iſredjeja par preeſtereem (mahzitajecm) pee deewakalpoſchanas, 3. un teem bija ſwehtas drehbes walkaht, un ne-apygahniteem turretees, 4. par eeſihmeſchanu, ſa teem

Zautafchanas.

1. Ko Deews teem Iſraëlitereem irr eeſtahdijis?

2. Kurru zilti Deews par preeſtereem un mahzitajecm iſredjejahs?

3. Kahdas drehbes tee walkaja?

4. Ko tahs ſwehtas drehbes eeſihmeja?

kas Deewam gribb kalpoht, ne buhs ar sinnameem tihfcheem un rupjeem grehkeem apgahnitees. 5. Pahr winneem Deews Naronu ezehle (un wianna ziltu) par augstu preesteri jeb preesteru wirsneeku, 6. kas bija par weenu preekschshmi ta ihstena un weeniga wiffaugstaka preestera Jesus Kristus, kas few paschu mums par labbu Deewam uppurejis pee krusa kohka. 7. Teem preestereem ween peenahzjehs Deewa preekscha uppureht tohs uppurus, ko Deews to brihdi eestahdija, till labb tohs dedsamus uppurus, ka arridsan tohs zittus. 8. Un kad kas no teem laudim gribbeja Deewam uppuri atnest, tad nehme tas preesteris to atnestu uppuri no wianna rohklam un uppureja to Deewa preekscha, 9. un, kas to uppuri Deewam atneffe, to tas preesteris peemahzija, famu uppuri Deewam atnest eefsch tizzibas us to nahkamu pasfaules Bestitaju. 10. Jo Jesus Kristus tanni laikâ wehl ne bija pasaulê nahzis, un wiffi dedsami uppuri bija preekschshmes us Jesu Kristu, kas wehl nahkams bija. 11. Jo kad tas uppurejams lohps tappe nokauts un tas fwehts altaris ar to affini apflazzinahts, tad bija japeeminn tahs mohkas, mirschanas un affins isleefchanas ta nahkama Bestitaja. 12. Deews pawehleja arridsan Mohsum, weenu dsihwofli jeb sa-ceschanas telti sataisfht, 13. un to fwehtu un wiffwehtaku weetu ar preekschswelkamu

5. Kahdu wirsneeku Deews pahr teem preestereem ezehle?
6. Ko tas augstais preesteris jeb basnizkungs eeshmeja?
7. Kam peenahzjehs uppureht?
8. Woi tad tee laudis ne uppureja?
9. Us ko to, kas kahdu uppuri atneffe, peemahzija?
10. Woi tad Kristus to brihdi wehl ne bija pasaulê nahzis?
11. Ko bij tad pee uppurechanas peeminneht?
12. Kahdu Deewa nammu Deews to brihdi liffe ustaisfht?
13. Ka Deews to fwehtu un wiffwehtaku weetu liffe atschkirt?

dekki

dekki noschkirt. 14. Wiffwehtakâ weetâ tappe us Deewa pawehleschanu nolikts tas derribas jeb leezibas selta schkirsts ar to schehlastibas wahku, 15. kas eeshmeja to nahkamu Bestitaju Jesu Kristu, zaur ko mehš schehlastibu pee Deewa dabbujam. 16. Tanni schkirstâ paglabbaja tohs diwus atminainus galdinus ar teem desmits bausleem, kas zaur Deewa pirktu aprakstiti. 17. Wehl tanni paschâ schkirstâ paglabbaja Naronu mandeles kohku, 18. kas jalkoja un kam seedi bij isfittufchees ar mandeles reeksteem, 19. zaur ko Deews bija apstiprinajis, ka jitteem ne buhs uppureht, ka tillai teem no Lewiteru zilts. 20. Wehl stahweja wiffwehtakâ weetâ tas selta altarinisch, wirf ko fwehpjamas sahles dedsinaja, 21. par eeshmeschanu, ka tee duhmi us augschu dohdahs, ta buhs arridsan tahm firdigahm deewaluhgschanahm pee Deewa debbesis uskahyt. 22. Swehtâ weetâ stahweja tas selta galds ar tahm fwehtahm maischm, 23. kas eeshmeja to fwehtu waffkar-ehdeenu un Kristu to ihstenu debbes maisi tahs dsihwibas. 24. Wehl stahweja swehtâ weetâ tas selta lukturis ar fwezzehm, 25. par eeshmeschanu, ka Deewa

14. Kas wiffwehtakâ weetâ stahweja?
15. Ko tas schehlastibas wahks eeshmeja?
16. Ko selta schkirstâ paglabbaja?
17. Ko wehl tur patt paglabbaja?
18. Kas bij ar scho kohku notizzis?
19. Ko Deews zaur to bija parahdijis?
20. Kas wehl wiffwehtakâ weetâ stahweja?
21. Ko tahs fwehpinaschanas eeshmeja?
22. Kas swehtâ weetâ stahweja?
23. Ko tas selta galds ar tahm maischm eeshmeja?
24. Kas wehl swehtâ weetâ stahweja?
25. Ko tahs fwezzes eeshmeja?

fwehtais

fwehtais wahrds mums ka weena fwezze spihd us muh-
schigu dshwofchanu. 26. Ahra preefch Deewa dshwofka
stahweja tas masgaschanas trauks, no ka tee preefteri
masgajahs. 27. Schis trauks bija par preefchsismi ne
ween, ka mehš zaur to uhdeni fwehtā kristibā tohpam no
grehkeem masgati, bet arridsan, ka mums buhs ifdeenas
zaur atgreeschanu no grehkeem masgatees. 28. Wehl
stahweja preefch Deewa dshwofka tas lelais fwehtais
altaris, wirf ko tee uppuri tappe fadedsinati, 29. par
eesihmeschanu, ka Kristum bij par mums pec frusta altara
appuretam un nokautam tapt. 30. Deews eestahdija
arridsan teem Israēltereem trihs leelus fwehtkus ifgaddus
fwehtst, 31. un pahwehleja, ka trihs reises gadskahrtā
tannis fwehtkōs wisseem wihrischkeem preefch Deewa ta
wiffuwalditaja waiga bij rahditees, 32. tanni weeta, ko
Deews bij isredsejis. 33. Tee pirmi leeli fwehtki bij leel-
deenas jeb faldas maišes fwehtki (kas 26. stahstā aprakstīti).
34. Tee ohtri fwehtki bij waffarā, par peemineschanu,
ka Deews tohs desmits bauklus us ta kalna Sinai dewis.
35. Tee treschi fwehtki bij ruddeni, tohs sauze leewenu
fwehtkus, par peemineschanu, ka Deews famus laudis

26. Kas stahweja ahra, preefch Deewa dshwofka?
27. Ko tas masgaschanas trauks eesihmeja?
28. Kas wehl preefch Deewa dshwofka stahweja?
29. Ko tas fwehtais altaris eesihmeja?
30. Jif leelus fwehtkus Deews to briedi eestahdija?
31. Kam bija us fwehtkeem fanahkt?
32. Kur bija teem fanahkt?
33. Kurri bija tee pirmi fwehtki?
34. Kapehz Deews tohs ohtrus fwehtkus bija waffarā
eestahdijis?
35. Kapehz Deews tohs leewenu fwehtkus bija ruddeni
eestahdijis?

zaur

zaur tufnesi briedischi waddijis. 36. Wehl dewe
Deews teem Israēla laudim famus liffumus no schksh-
steem un neschkshsteem lohpeem, putneem un siwim.
37. Un tapehz tee Zuhdi ne ehd lihdi schai baltai deenai
nedš juhku nedš jakku galku, nedš wehichus, nedš juschus.
38. Bet wiffi schee Deewa liffumi un schihš preefchsish-
mes us Kristu mittejahs, 39. kad Kristus patš pafaulē
bij nahzis. 40. Un tapehz tee tohp fwehtōs rakstōs
weena ehna to nahkofchu leetu faukti (Kol. 2.), kurru
buhšchana irr Kristus. 41. Un tā warr ikweens ahtri
fapraft, ka wezzas derribas laikā, pirms Kristus pafaulē
nahzis, to Zuhdu tizziba ta ihsta tizziba bijusi, ar ko tee
Zuhdi wehl schodeen leeltjahs. 42. Jo tanni laikā tee
zilweki fwehti tappuschī zaur to tizzibu eefsch to nahkamū
Pestitaju. 43. Bet pehz to, kad Kristus jaw nahzis,
kristigu kauschu tizziba irr ta weena weeniga, kurra wiffi
zilweki warr fwehti tapt, kad tee eefsch Kristu, kas jaw
nahzis, tizz un deewabihijigi dshwo. 44. Bet eefsch
Zuhdu tizzibas nu neweens ne warr wairs fwehts tapt,
45. tapehz, ka tee ne tizz eefsch Kristu, wiffas pafaulē
Pestitaju, bet us zittu laizigu Pestitaju walti gaida.

36. Rahdus liffumus Deews wehl teem Israēltereem dewe?
37. Ko tee Zuhdi scho liffumu dehl ne ehd?
38. Woi schee wezzi liffumi wehl geld?
39. Kad tee mittejahs?
40. Kā wiffus schohs wezzus liffumus fwehtōs rakstōs sanz?
41. Rahda irr ta Zuhdu tizziba preefch Kristus bijusi?
42. Kā tee zilweki to briedi fwehti tappuschī?
43. Bet kurra nu ta ihsta tizziba?
44. Woi tad nu neweens ne warr eefsch Zuhdu tizzibas
fwehts tapt?
45. Kapehz ne?

Mahzibas.

Mahzibas.

Ro mahzees no schein stahsteem?

Arbidi: Es mahzohs to stahpibu ta wezza un jauna testamenta (jeb derringas laika) atsiht.

1. Wezzas derringas laika Kristus tas Pestitajs wehl bija nahkams; jaunas derringas laika Kristus jaw irr nahzis. (Tomehr wiffi tizzigi wezza un jaunã derringas laika swehti tappusch i zaur to tizzibu eefsch Kristus. Tapehz tizzi eefsch Kristus, tad ir tu tappi swehts.)

2. Wezzas derringas laika bija ta Ewangeliuma mahziba no Kristus tumfcha un tiffai eefsch preeffschimehm; jaunas derringas laika irr ta swehta Ewangeliuma mahziba no Jesus Kristus papillam ffaidra.

(Tapehz arridsan swehtos raktos tahs wezzas derringas laiku falihdsina ar nakti, bet tahs jaunas derringas laiku ar deenu. Tapehz nu staiga tu arridsan fa behrens tahs gaismibas, un ne maldees grehku nakti.)

3. Wezza derringas laika bija grehta deewafalposchana appafsch dauds un daschadeem littumeem; jaunã derringas laika mehs effam no wiffieem wezzeem littumeem fwabbadi.

(Tapehz fakka arridsan Kristus; mans jubgs irr laipnigs un manna nasta weegla. Tadehl nemm us fewim Jesus littumus, tad tu atraddisi atweeglofchanu tawai dwehfelei.)

4. Wezza derringas laika bija diwi Sakramenti (jeb swehti eestahdijumi), ta apgraisfchana un leeldeenas jehrs; jaunã derringas laika irr tahs apgraisfchanas weeta ta swehta Kristiba, un ta leeldeenas jehra weeta tas swehts wakkar:ehdeens ta Kunga Jesus Kristus eestahditi.

(Tapehz turrees pee schim tahs jaunas derringas eestahdifchanahm. Kristihs buhdams ne atraujees no swehta Deewa galda.)

5. Wezza derringas laika bija tiffai tanni weeta tas weenigs Deewa nams, fur Deews to pawehleja ustaifht; jaunã derringas laika irr wiffur Deewa nams, fas Deewam swehtihst, un fur Kristigi laudis fanahf, Deewu peeluhgt un flaweht, un Deewa wahrdu dsirdeht.

(Tapehz turrees allaschin pee Deewa namma, un ne atraujees no tahs fadraudstnaschanas, tad pahr tewim arridsan ta no Deewa fohlita swehtifchana nahfs.)

Swehtas

Swehtas dohmas.

Wezzas derringas pakrehfli
Senn, gohds Deewam, mittejahs.
Sauli nahfoht, grehku mesli
Jaismett ar steigchanas.
Jesu, tu ta faulite,
Nahz, jo schreibsta firds irr schi.

Dhrdesmits un dewitais stahstš.

Rã Deews tohs Israëliterus zaur tuffnesi
apfohlitã semmẽ eeweddis.

2, 4 un 5 Mohf. graham. un Jof. graham.

1. Tee Israëliteri staigaja tschetrdesmits gaddus us to no Deewa apfohlitu Kanaana semmi, 2. un patš Deews waddija tohs wiffu zellu zaur to tuffnesi. 3. Deenã Deews teem padebbes stabbã rahdijahs, 4. bet nakti, ugguns stabbã. 5. Deenã bija teem padebbes patweh-rums prett faules karstumu, 6. un nakti spihdeja ugguns zaur wiffu lehgeri. 7. Kad ta padebbes us to Deewa dsihwofli duffeja, tad tee Israëliteri arridsan duffeja ar fawu lehgeri, 8. bet kad ta padebbes no Deewa dsihwofla pazehlehs, tad tee gabje prohjam wiffos fawos

Sautafchanas.

1. Jif ilgi tee Israëliteri bija us zellu?
2. Kas tohs pawaddija?
3. Rã Deews teem deenã rahdijahs?
4. Rã Deews teem nakti rahdijahs?
5. Par fo teem ta padebbes deenã derreja?
6. Par fo teem tas ugguns nakti derreja?
7. Kad tee Israëliteri duffeja?
8. Kad tee atfal fawu zellu gabje?

zella

jella gahjumõs. 9. Pa wiffu zellu teem ne bij jagahda par ehschanu, jo ik rihtu teem kritte no debbes maife, 10. kas tappe Manna nosaukta. 11. Schi debbes maife bija kã smalki balti graudini, 12. un wiinu smalka bij kã farraschas ar meddu, 13. un ja kas zittu smattu eefahroja, tad ta smalka arr tã bija. 14. Ik deenas tee falassija preeksch faules lehkschanas tik dauds, jik winneem par deenu bija waijaga, 15. bet fwehtã deenã ne kritte neneeka no debbes, tapehz tee falassija to deenu papreeksch diwfabrtigu teesu. 16. Kad teem uhdens-truhkums peegahje, tad fitte Mohsus us Deewa pawehleschanu weenu afmins-kalnu ar sawu kohku, tad isfrehje uhdens fraume. 17. Wiinu drehbes arridsan ne plihse, un wiinu kurwes ne gahje puscham. 18. Un tomehr tee Israeliteri dauds reiies turrejabs Deewam pretti, un kurneja prett to Kunga. 19. Kad teem galkas ne bij ehst, tad tee fazzija us Mohsu: woi ne bija kappenes Egiptes semmẽ, kur tu muhs aisweddis ehst, jo tas buhtu mums labbat bijs, teem Egiptereem kalpoht, ne kã tufksnesi mirt! Ak kaut mehõ Egiptes semmẽ buhtum, kur mehõ pee teem galkas-pohdeem sehdejam! Mehõ wehl atgahdajamees to siwju un zittas barribas Egiptes semmẽ! 20. Bet Deews atwedde zaur weenu wehju tahdu

9. Kur tee tufksnesi ehst dabbuja?
10. Kã to debbes maifi fauze?
11. Kã ta Manna isfkattijabs?
12. Kã schi Manna smekkeja?
13. Ko few ikweens no tabs taisht warreja?
14. Kad tee laudis to Manna falassija?
15. Woi tee laudis fwehtã deenã arridsan Manna lassija?
16. Kur tee Israeliteri tufksnesi dabbuja dsert?
17. Kur tee tik dauds drehbes tufksnesi dabbuja?
18. Kã tee Israeliteri Deewam tufksnesi klausija?
19. Kã tee Israeliteri kurneja, kad teem galkas ne bij ehst?
20. Bet kã Deews teem dewe galku ehst?

pulfu

pulfu paipalu, ka wifs legheris no tahm apflahs tappe, un tee tabs ehde, teekam tee apnikke. 21. Beenreis tee ne gribbeja wairs to debbes maifi ehst, fazzidami: muhsu dwehsele irr apnikkusi schahs blehru maifes. 22. Tad Deews dedsigas tshuhskas wiinu starpã suhtija. 23. Bet Mohsus luhdse Deewu to kauschu deht. 24. Tad liffe Deews tas Kungs weenu tshuhsku no warra pataisht, un to par weenu sihmi uszelt. 25. Un tas notikke, ja kahda tshuhska kahdu zilweku bij kohdufi, un winsch to no warra taifitu tshuhsku usluhkoja, tad tas tappe weffels. 26. Schi warra tshuhska bija preekschsihme us Kristu (Jahn. 3.), kas pee krusia kohka pakahrts tappis: kas to usluhko eelsch tizzibas, tam ta elles tshuhska, tas wels uu sawas firds kohdumi ne kaitehs. 27. Zittu reisi pazehle Kohrus ar sawu pulku dumpi prett Mohsu un Naronu, gribbedami, Deewa pawehleschanai pretti, arridsan uppureht. 28. Bet tee tappe peepeschi ar saweem dshwofleem no semmes aprihti, jo ta semme plihse ap-paksch wiinu kahjahm. 29. Wehl tee Israeliteri lohsti prett Deewu kurneja, kad tee no Mohsus isfuhstitti wibri to no Deewa apsohlitu semmi Kanaän isluhkoht, pahrnabkufschistahstija, 30. teitan tahdus stiprus un leelus laudis

21. Kã tee Israeliteri prett to debbes-maifi kurneja?
22. Kã Deews tohs tapehz fohdija?
23. Kas par winneem luhdse?
24. Ko Deews prett to dedsigu tshuhsku kohdumu liffe us-taisht?
25. Kã tee no tahm tshuhskahm kohsti weffeli tappe?
26. Kahda preekschsihme bija schi pakahrta warra tshuhska?
27. Kahdu dumpi pazehle Kohrus?
28. Kã Deews tohs dumpineelus fohdija?
29. Kad wehl tee Israeliteri kurneja?
30. Ko tee isluhlotaji bija stahstijuschi?

effam,

effam, ka tee isluhtotaji wiinu azzis ka fiffeni bijuschi. 31. Tad sahze tee Israëliteri lohti bihtees preeksch teem eedsihwotajeem tahs semmes Kanaän, un gribbeja ar warru us Egiptes semmi atgreetees. 32. Tad swehreja Deews tas Kungs sawa dusmiba, ka wisseem wezzakeem buhs tufnesi mirt, bet wiinu behrneem buhs tai apfohlita semme nahkt. 33. Un tas arridsan ta notifke: jo wiffi wezzaki, kas no Egiptes semmes bij iswesti, mirre eeksch teem tschetredesmits gaddeem, weens pehz ohtra tufnesi. 34. bes ween Josuiis un Kalebs, kurreem diweem tikkai Deews to sheblastibu parahdija, ka tee tai apfohlita semme nahze. 35. Mohsus un Aarons arridsan ne nahze eekschä, tapehz, ka ir tee prett Deewu bij apgrehkojuschees. 36. Bet tomehr parahdija Deews Mohsum to apfohlitu semmi Kanaän no weena breefmigi augsta kalna. 37. Wirf ta kalna nomirre Mohsus, 38. un patš Deews wiinu aprakke, ka neweens wiina kappu ne atrastu. 39. Mohsus weeta Josuii eezehle par Israëla wadditaju, 40. un tas arridsan eewedde tohs Israëliterus tai Deewa apfohlita Kanaäna semme, 41. feschfims tuhstoschus

31. Ko tad tee Israëliteri darrija?
32. Ko Deews to brihdi swehreja?
33. Woi tas arridsan ta notifke?
34. Kas nahze no teem wezzakeem tai apfohlita semme?
35. Woi tad Mohsus un Aarons ne irr arridsan tai apfohlita semme nahkuschi?
36. Woi tad Mohsus to apfohlitu semmi pawiffam newaid redsejis?
37. Kur Mohsus mirre?
38. Kas Mohsu aprakke?
39. Ko Mohsus weeta eezehle?
40. Kas tohs Israëliterus apfohlita semme eewedde?
41. Zif jauni wibri no teem Israëlitereem apfohlita semme nahze?

jaunus

jaunus wihrus, kas tufnesi bij dsimmusch. 42. Scho no Deewa apfohlitu semmi tee Israëliteri zaur karroschanu eenehme, 43. un Deews pawehleja, ka teem bij wiffus eedsihwotajus ar johbinu nokaut, tapehz ka tee wiffa negantiba dsihwoja. 44. Kad tee Israëliteri pahr to Jardanas uppi gahje, stahweja tas uhdens, kas no augschenes nahze, weena weeta ka muhriis, bet us ohtru pufsi tas uhdens nostrehje un isfikke, ta ka tee faufahm kahjahm warreja zauri eet. 45. To pilssatu Jeriku Deews arridsan wiinu rohtas brihnischfigi dewe, jo tas muhriis apgrua, kad tee Israëliteri to pilssatu apstaigajusch, sahze ar taurehm taureht, un ar leelu gawilefchanu gawileht. 46. Un kad Josuiis weenreis ne warreja beigt, tohs eenaidneekus apkaut, tad stahweja faule un mehnes kluffu. 47. Wiffpehz tee Israëliteri to semmi Kanaän sawa starpa dallija, zaur meslofchanu pehz tahm diwipadesmits Israëla ziltim. 48. Schee stahsti irr preekschsthmes, ka tai kristigai draudsei schein klahjash. 49. Schinni pasaulé mehš ka tufnesi staigajam, kur mums dasch truhkums un daschadas behdas useet; 50. tur debbestis irr ta ihsta no Deewa apfohlita tehwa-semme, kur gohds un preeks papillam buhs. 51. Mohsus tas bauftu

42. Ka tee Israëliteri to apfohlitu semmi Kanaän eenehme?
43. Kapehz Deews tohs eedsihwotajus lifke apkaut?
44. Ka tee Israëliteri pahr to Jardanas uppi kluä?
45. Ka Deews teem Israëlitereem to stipru pilssatu Jeriku eedewe?
46. Kas Josuiis laifa ar fauli un mehnesi notifke?
47. Ka tee Israëliteri to semmi dallija?
48. Kahdas preekschsthmes irr schee stahsti?
49. Ka mums schein klahjash?
50. Ka mums debbests klahsees?
51. Ko tas eesthime, ka Mohsus ne warreja tohs Israëliterus apfohlita semme eewest?

dewejs

dewejs ne warreja tohs Israëliterus eewest tai apfohlitã semmẽ, par eeshmeschanu, ka mehš zaur baußlibu ne fpehjam tapt fwehti. 52. Josuiis, tas tohs eewedde. Jesus irr tas pats wahrds, kas muhs zaur sawu fwehtu Ewangelliumu debbesis eeweddihs.

52. Ko tas eeshmeja, ka Josuiis tohs Israëliterus apfohlitã semmẽ eeweddis.

Mahzibas.

1. Tee Israëliteri Deewa brihnumus kahrtu kahrtam re: dseja, un tomehr tee dauds reises prett Deewu kurneja, fo no tam mahzees?

Urbildi: Zilweziga firds mehds prett Deewa labdarrischanam zeeta buht.

(Un tahda buhshana tik ne wiffus zilwekus pahrnehmusi, jo tee ne apdohma, ka faule, leetus, lohpi un semmes-angli, wesselibu un rohziha (un kas warr wiffu isteift) Deewa dahwanas irr, fo mehš ne zaur sawu gudribu un nopelnu, bet no Deewa schelastibas dabujam. Tapehz atshiti to un pateiz Deewam par wiffu labbu, fo wiafch tew dewis.)

2. Swehtã deenã ne Fritte Manna no debbes, fo no tam mahzees?

Urbildi: Ka mums buhs swehtdeenãs par sawu dwehfeli gahdaht.

(Tapehz arridsan Deews irr aisleedstis, swehtdeenã strahdaht, un pawehlejis, scho deenu swehtiht ar deewakalposchanu. Tad deht ne apgahni to swehtdeenu ar strahdashanu un ar leeku ehshanu un derschenu, bet gahda par tawu dwehfeli, ka ta warr Deewa atshshana, tizzibã un deewabihshana augt un apstipriatees.)

3. Egiptes semmẽ tee Israëliteri scheltojahs par gruhthu darbu, tukfnesi tee atgahdajahs atkal tohs gattas: poh: dus, fo no tam mahzees?

Urbildi: Ka tee zilwefi ne irr meerã ar to buhshanu, furrã tee stahw.

(Pats Deews teem ne warr allaschin pa prahnam darriht, kã tad zilweks wiffesem istift warretu? Bet tahdi few pascheem to wifflabaku mantu, probti meerigu firdi atrauj. Tapehz tad tew tawa berriba un apgehrds irr, tad lai tew peeteef.)

4. Zit

4. Zit reises tee Israëliteri prett Deewu kurneja, tik reises Deews tohs sohdiha, fo no tam mahzees?

Urbildi: Deewa sohdiha par grebkeem ne paleef noht, tad zilweks ne atgreeshahs.

(Tapehz ne apgrehkojees prett tawu Deewu. Jo Deews ne irr weens Deews, kam besdeewiba patihk; kas launs irr, tas ne paleef preefch wiinna. Un ja tu buhtu prett Deewu gruhtri apgrehkojees, tad atgreesees pee laika, pirms ta sohdiha nabf.)

5. Deews likke teem Israëlitereem wiffus eedshwotajus tahs semmes Kanaän apkaut, wimmu negantibas deht, fo no tam mahzees?

Urbildi: Kad laudis kahdã semmẽ wiffai traffi, tad isposhtishana stahw slahumã.

(Tapehz apdohma pee laika, kas pee tawa meera waijaga. Ne peewillees, Deews ne laujahs apsmectees.)

Swehtas dohmas.

Deews pats wadda Israëlu,
Eht un dsert dohd tukfnesi,
Un tee tomehr wiffu zellu
Kurne nepateizigi.
Tã dasch negants atmakfa
Sawam Deewam trakkumã.

Treschdesmitais stahst.

No Simfana.

Sohgu grahm. 13, 14, 15 un 16 nod.

1. Kad tee Israëliteri to semmi Kanaän bij eenehmuschu un sawã starpã dallijuschu, tad Deews teem sohguš eezehle, kas tohs Deewa weetã waldija. 2. Un kamehr tee Israëliteri Deewa zekõs staigaja, tamehr Deews

Sautaschanas.

1. Kas waldija tohs Israëliterus Deewa weetã?
2. Zit ilgi bija teem Israëlitereem meers?

teem

teem meeru tanni jemmê dewe. 3. Bet tee dauds reises apgrehfojahs prett Deewu ar wiffadeem grehkeem, wiff-wairak ar elkadeewibu jeb ar sweschu deewakalposchenu. 4. Un zil reises tee ta apgrehfojahs, til reises Deews teem eenaidneekus fuhstija wirfû, kas winnus karrâ us-warreja un lohti speede. 5. Bet kad tee no grehkeem at-greesehs un Deewu peeluhdse, tad Deews teem allaschin glahbejus fuhstija, kas winnus no eenaidneeku rohkahm ispestija, un pahr teem Israëlitereem sohgi jeb teefneschi bija. 6. No teem sohgeem preeksch zitteem trihs irr wehrâ leekami: Simfans, un tas augstais preesteris Gelus un tas praweets Samuël. 7. Simfans bija warren stiprs un no leela spehka, 8. jo winsch bij Deewam wehlehts (dehwehts) no mahtes meefahm. 9. Schis Simfans nogahje pee teem Wiblistereem, Israëla eenaidneekem, un prezzeja pee teem paganeem pehz weenas meitaes. 10. Us zeklu winnam jauns lauwa pretti ruhze, 11. to winsch saplohstija ar sawahm rohkahm, kâ kahdu masu kaslemu. 12. Atkal to zeklu staigajis, winsch atkahpehs no zekla, to lauwas maitu redseht, un atradde tai maitâ bischu pulku ar meddu, 13. to isnehmis tas ne fazzija

3. Ar ko tee Israëlitere prett Deewu apgrehfojahs?
4. Kâ Deews tohs allaschin sohstija?
5. Kâ Deews tohs atkal glahbe, kad tee atgreesehs?
6. Zil no teem sohgeem wehrâ leekami?
7. Kahds bija Simfans?
8. Kur winna stiprums nahze?
9. Kur Simfans nogahje prezzeht?
10. Ko Simfans zeklâ fastapye?
11. Ko Simfans darrija?
12. Ko pehz Simfans tai lauwas maitâ atradde?
13. Ko winsch ar to meddu darrija?

neweenam,

neweenam, fur winsch to bij nehmis. 14. Kad winna kahsas turreja, dewe Simfans teem weeseem mihklu minneht, 15. un teem apsohlija trihsdesmits freklus un trihsdesmits swehtku drehbes doht, ja tee to tannis septinâs kahsu deenas usminnetu. 16. Bet ja tee to ne usminnetu, tad bij teem Wiblistereem tani til dauds doht. 17. Schi bija ta mihkla: barriba isgahje no ta rihjeja un faldums isgahje no ta stipra. 18. Un tee Wiblistere ne warreja to mihklu usminneht, 19. un peegahje pee tabs bruhthes, 20. fazzidami: pahrunna tawu wihru, ka winsch to mihklu stahsta: 21. ja ne, tad mehš tew un tawa tehwa nammu ar ugguni fadedsinastim. 22. Un ta bruhthe raudaja til ilgi, kamebr Simfans tai to mihklu isstahstija, 23. un schi to atkal teem Wiblistereem teize. 24. Kad nu tabs septinas kahsu deenas bij pagahjuschas, tad tee Wiblistere to mihklu isstahstija, fazzidami: kas irr faldaks par meddu, un kas irr stipraks par lauwu? 25. Tad nogahje Simfans un nokahwe trihsdesmits Wiblistereus, kas bija no Israëla eenaidneekem, un dewe winnu drehbes teem, kas bij to mihklu usminnejuhschi. 26. Pa tam

14. Ko Simfans saweem kahstineekem usdewe?
15. Ko Simfans teem weeseem sohlija, kad tee usminnetu?
16. Ko tee Wiblistere winnam pretti sohlija?
17. Kurra bija ta mihkla?
18. Woi warreja tee Wiblistere to usminneht?
19. Kâ tee Wiblistere mekleja istikt?
20. Ko tee us tabs bruhthes fazzija?
21. Kâ tee to bruhthi beedinaja?
22. Ko ta bruhthe darrija?
23. Kam winna atkal to mihklu isteize?
24. Kâ tee Wiblistere to mihklu isstahstija?
25. Kâ aismakfaja Simfans, ko winsch bij derrejis?
26. Kas ar Simfana bruhthi notikke?

starpam

staryam tapye Simfana seewa zittam wihram dohta. 27. Tas ne patikke Simfanam un winsch gubstija trihs-fints lapsas, 28. tahs winsch kohpa pee astehm fasehje pa diwahm, 29. un lifke weenu pagali widdu stary diwahm astehm, un eededsinaja tahs pagales, 30. un palaide tahs lapsas eefsch tahm Wiblisteru druwahm, un eededsinaja wiffu winnu labbiyu. 31. Bahr to apskaites tee Wiblisteri un fadedsinaja Simfana brucht ar wiffu winnas tehwa nammu. 32. Pehz liktahs Simfans tishcham faseetees un teem Wiblistereem nodohtees. 33. Un kad tee Wiblisteri jau winnam pretti preezadamees gawileja, tad winsch saplohstija tahs wirwes ka kahdu pawedeenu, fo ugguns irr apswillinajis, 34. un winsch atradde weenu ehjela schobkla faulu, un nositte ar to tuhkstoschus Wiblisterus. 35. Pehz to gaddijahs, Simfanam eefsch ta pilssata Gahja buht, un tee Wiblisteri gluhneja us winnu, ka tee to sawos naggos dabbutu. 36. Bet Simfans zehlehs nakts widdu un sagrahbe ta pilssata wahrte durwis ar teem diwi stabbeem, un tahs iszehle, un lifke tahs us saweem kameescheem, un nesse tahs augscham us kahda kalna wirsgallu. 37. Wiffupehzy Simfans eemihleja weenu

27. Ko Simfans pahr teem Wiblistereem isdohmaja?
28. Ko winsch ar tahm lapfahm darrija?
29. Ko winsch stary tahm astehm lifke?
30. Kur winsch tahs lapsas palaide?
31. Ka tee Wiblisteri mellesja atreebtees?
32. Ko Simfans lifke pehz ar fewim darriht?
33. Ko Simfans darrija, kad tee Wiblisteri jaw par to bija preezigi?
34. Zif Wiblisterus Simfans nositte ar weenu ehjela schobkla faulu?
35. Kas Simfanam eefsch ta pilssata Gahja notikke?
36. Ko Simfans ap nakts widdu darrija?
37. Ko Simfans pehz to eemihleja?

feewu

feewu Delila wahrda. 38. Tee Wiblisteru leelungi luhdse to feewu, Simfanu pahrrunnahst, lai tas winnai teiftu, ar fo tee winnu warretu pahrwaldihst, ka tee winnu spehtu faistihst, 39. un fohlija winnai leelu pulku naudas doht. 40. Simfans no winnas luhgts, to isteift, peemihle to feewu trihs reises, to brihdinadams. 41. Bet tomehr zettortâ reise, kad ta seewa ar saldeem un mihteem wahrdeem dauds bij luhgusi, tas winnai wiffu sawu sirdi isstahstija, 42. fazzidams: us mannu galwu ne irr dsennams nasis nahzis, jo es esmu no Deewa isredsehts no mahtes meefahm: kad nu mannus mattus nogreestu, tad mans spehks no mannim atstahstu, un es taptu bespehzigis itt ka wiffi zitti zilweki. 43. Un ta mauka to dsirdejust lifke tuhliht tohs Wiblisterus aizinahst, us winnu gluhneht. 44. Un kad Simfans winnas flehpi bija apgullis, tad winna tam lifke tohs mattus palehnam nogreest. 45. Ta ka tas bij notizzis, ta mauka sauze: tee Wiblisteri nahst pahr tew Simfans. 46. Simfans usmohdees fajutte, ka Deews tas Kungs no winna bij atstahjis. 47. Tad winnu tee Wiblisteri sagrahbe un isduhre winnam azzis, 48. un fasehje to ar diwi warra pinnekleem,

38. Ko tee Wiblisteru leelungi ar tahs feewas runnaja?
39. Ko tee winnai fohlija?
40. Zif reises Simfans to feewu brihdinaja?
41. Woi tad ta seewa ne warreja winnu pahrrunnahst?
42. Ka winsch tai seewai wiffu sawu sirdi isstahstija?
43. Kam ta mauka sinu no ta dewe?
44. Ko ta mauka darrija, kad Simfans gulleja?
45. Ko ta mauka fazzija, kad Simfana matti bij nogreesti?
46. Ko Simfans fajutte, kad winsch bij atmohdees?
47. Ko tee Wiblisteri ar Simfanu darrija?
48. Ko tee wehl ar winnu darrija?

un

un zeetumâ winnu peespeede malt. 49. Bet winna galwas matti fahze atkal zeetumâ ataugt, tâpatt kâ tee, kas bija nogreesti. 50. Un ar teem matteem winsch atdabbuja atkal sawu stiprumu, un kad tee Wiblisteri weenreis fapulzejahs, sawani elkadeewam leelu uppuri uppureht, tad tee lihgsmojahs fazzidami: muhsu Deews irr muhsu eenaidneeku Simfanu muhsu rohkâs nodewis. 51. Un tee lifke to aflu Simfanu atwest, kâ tas teem smeeklus padarritu. 52. Bet tas nams, fur tee bij sanahkufchi, bija stiprinahts us diwi widdejeem stabbeem. 53. Un tur bija wiffi Wiblisteru leekungi un namma wirsû bij kahdi trihs tuhksfoschi wihri un seewas, kas lukhoja, kâ Simfans smeeklus darrihs. 54. Bet Simfans peeluhdse Deewu un aplampe tohs diwi stabbus, un lohziyahs ar warru un rahwe tohs stabbus: 55. tad sakritte wiff tas nams. 56. Un tâ tappe Simfans ar saweem eenaidneekem nosists, 57. un wairak mirromu bija, fo winsch mirdams nokahwe, ne kâ winsch dsihws buhdams bija nokahwis.

49. Woi tad Simfans sawu stiprumu ne atdabbuja?
 50. Kâ tee Wiblisteri sawa elkadeewa preekschâ lihgsmojahs?
 51. Kapehz tee Simfanu lifke preekschâ west?
 52. Kâ tas nams bija ustaishts?
 53. Zif tur bija laudis sanahkufchi sfattitees?
 54. Ko Simfans pehzgallâ darrija?
 55. Kas tad notifke?
 56. Kas tappe nosisti?
 57. Kahds brihnumis irr pee Simfana mirshanas?

Mahzibas.

1. Zif reises tee Isracliteri us Deewu atgreesehs, tif reises tohs Deews glahbe, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Deews allaschin irr gattaws, tohs nabbagus tizzigus grehzineekus peenemt un teem palihdseht.

(Tapehz

(Tapehz ne schaubees tawâ prahtâ, dohmadams: kas sinn, woi Deews mami grehzineeku peenems. Zo tas kungs irr schelihs, pazeetigs un no leelas lehuibas. Un jebchu tawi grehki gan leeli buhtu, tad tomehr Deewa schelastiba jo leelafa. Bet tomehr ne tohpi drohsch, grihbendam sawu atgreeschanu no grehfeem no weenas deenas us obtru wilzinaht.)

2. Simfana pirma seewa isplufschkeja to mihflu, un ta ohtra mauka isteize, fo winsch no saweem matteem winnai bij stahstijis, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kaw labbi, seewischlahm wiffu sawu firdi isteift.

(Zo tahs labpraht mehds plufschkeht. Bet dauds wihrischi arridfan irr kâ tahs wezas babbas, kas ne mahf sawu mehli walidht. Tapehz labbal buhs, kad tu sawu mutti turresi un ne wiffas leetas zittam teiffi. Zo tu ne warri zittam firdi redseht un ne warri sinnaht, artig winsch to pee fewim paturrehs.)

3. Delila lifkâhs zaur naudu pahrrunnatees, Simfanu peewilt, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka, Deewam schehl! nauda drihs warr zilweku eenemt.

(Bet nolahdeta irr ta nauda, fo nemm zitteem par nelaimi. Tapehz lai tew tawu muhschu nauda ne pahrwalda, grehku darriht jeb grehku slehpt. Zo tahda pelnischana aprihs wiffu tawu swehtibu un mantu.)

4. Ta mauka eenehme Simfanu ar faldeem wahrdeem, un eewedde Simfanu wiffleelakâ nelaimé, fo no tam mahzees?

Atbildi: Maukas warr zilweku apmahniht.

(Tapehz skreen no tahdam mauham kâ no ischuhskahm, un ne leezees eenemtees.)

5. Tee Wiblisteri tappe wiffleelakâs smeeklôs no ta namma nosisti, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka smeekli mehds ar raudaschanahm beigtees.

(Ar prahtu smeetees ne irr grehks un ne fait neneeka. Bet jakeschanas un gekkigi smeekli un nerru tehrschanas kristigeem un gohdigeem zilwekem ne klahjahs, un mehds gallu nemt ar waimanahm. Tapehz fargees no tam, un ne tohpi traks ar zitteem, bet atraujees, ja few muggura ne neef.)

Swehtas

Swehtas dohmas.

Simfans peewilts tohp no maukas,
 Kur palikke tad tas spehks?
 Kahribas gan leekahs jaukas,
 Tomehr gals irr fauns un grehks.
 Bajarg' Deews no kahrumeem,
 Tahdeem wella pinnekleem.

Treschdesmits un pirmais stahfts.

No ta augsta preestera Celus un ta praweefcha Samueta.

1 Sam. gram. 1, 2, 3 un 4 nod.

1. Kad wehl fohgi pahr teem Israëlitereem waldija, tad bija weens wihrs Eskanas wahrda, 2. tam bija diwi seewas Anna un Benina. 3. Beninai bija Deews behrnus dewis, bet Anna ne bij augliga, un tapehz arridsan nezeenita. 4. Un kad winnas wihrs if gaddus Deewa nammâ gahje, to gadskahrtigu uppuri uppureht, tad Benina noskundinaja Annu, tadeht raudaja Anna un ne ehde; 5. jebshu tas wihrs winnai mihligi peerunaja, fazzidams: woi es ne esmu tew labbak ne kâ daudsi behrni, tad tomehr ta palikke nosfunnumsi. 6. Un wianna

Sautaschanas.

1. Kahds wihrs dshwoja fohgu laika?
2. Kâ wianna seewas fauze?
3. Kahdi behrni bija tahm seewahm?
4. Kâ bija Annai ap firdi, kad zitti pee teem uppureem bija preezigi?
5. Kâ raudsija tas wihrs winnu labbinaht?
6. Ko Anna Deewam apfohlja?

apfohlijahs

apfohlijahs Deewam, ja Deews winnas behdas usluhfohs, un winnai dehlu dohs, tad dshrehhs winna to Deewam wehleht. 7. Un tas augstais basnizkungs Celus sehdeja us weenu krehslu Deewa nammâ un skattijahs us Annu, kas Deewu peeluhdse. 8. Un kad winsch redseja, ka winnas luhpas kustinajahs, bet winnas balsis ne tappe dshrdeta, jo wianna sawâ firdi runnaja, tad winsch schlitte, to seewu effam peedsehruschu; 9. un fazzija us tahs: jif ilgi tu buhfi peedsehrusi? 10. Bet Anna atbildeja: af ne, mans kungs, es esmu weena behdiga seewa, un esmu sawu firdi preeksch ta Kunga manna Deewa isgahjusti. 11. Tad fazzija Celus us tahs: eij ar meeru, tas Kungs, Israëla Deews dohd tew tawu luhgschanu, ko tu no wianna effi luhgust. 12. Un Deews paklausija winnas luhgschanas un Anna tappe gruhta un winnai peedsimme weens dehls, un tas tappe Samuëls nosaukts. 13. Un kad tas atschkirts bija, tad wianna nowedde to dehlu pee ta augsta basnizkunga un nodewe to Deewam, un pamette winnu Deewa nammâ. 14. Un Anna dseedaja tam Kungam sawam Deewam weenu flawas dseesmu, tapehz ka Deews winnu paklausijis. 15. Kad Samuëls usauge, tad winsch kalpoja preeksch ta Kunga sawa Deewa. 16. Bet ta augsta basnizkunga dehli bij netikli un mainigi,

7. Kur bija tas augstais basnizkungs Celus?
8. Ko dohmaja Celus no tahs Annas?
9. Ko Celus us tahs fazzija?
10. Kâ Anna aisbildinajahs?
11. Ko Celus us tahs fazzija?
12. Kahdu dehlu Anna dsemdeja?
13. Kur wianna sawu dehlinu nodewe?
14. Kâ Anna Deewam pateize?
15. Kur Samuëls usaudsis kalpoja?
16. Kahdi bij Celus behrni?

ka

ka tee laudis Deewa uppurus sahze nizzinaht, 17. un tee gulleja arridsan pee tahm seewahm, kas sapulzejahs pee tahs sa-eeschanas telts durwim. 18. Un Gelus bija kothi wezs un dsirdeja wissu nelabbu slawu no saweem behrneem un ne pahrmahzija tohs. 19. Bet Samuēls ne darrija tā tee, bet bija deewabihjigs, un patifke Deewam un zilwefeem. 20. Bet Deewam tas ne patifke, ka Gelus sawus behrnus ne pahrmahzija. 21. Un tas notifke, ka Samuēls Deewa nammā gulledeems, trihs reises no Deewa pee wahrda tappe faukt's. 22. Jkkatru reisi Samuēls uszehlehs un tezzeja pee Gelus, dohmadams, ka tas wiinnu buhtu fauzis. 23. Bet Gelus fazzija us to: es tew ne esmu aizinajis, apgullees atkal, 24. bet tad temis zettortu reisi fauz, tad atbildi: runna Kungs, taws kalps flaufahs! 25. Gelus nomannija, ka Deews wiinnu fauzis. 26. Un tas arridsan tā notifke un Deews teize Samuēlam, winsch gribboht Gelus nammu nofohdibt, tapehz, ka wiinna dehli tahdas apgrehziabas darrijuschi un Gelus, tehws buhdams, wiinnus ne pahrmahzoht. 27. Ko rihta gribbeja Gelus sinnaht, ko Deews ar Samuēlu runnajs. 28. Bet Samuēls bihstijahs, to

17. Kahdu apgrehziibu tee wehl dewe?
18. Ko tad tas tehws fazzija?
19. Kahds bija tad tas jaunais Samuēls?
20. Kā tas Deewam patifke, kad Gelus sawus behrnus ne pahrmahzija?
21. Kas notifke Samuēlam, Deewa nammā gulloht?
22. Ko dohmaja un darrija Samuēls, to balsi dsirdejis?
23. Ko fazzija Gelus us Samuēlu?
24. Ko mahzija Gelus Samuēlu, ja to zettortu reisi fauktu?
25. Kapehz Gelus Samuēlu tā mahzija?
26. Ko Deews ar Samuēlu runnaja?
27. Ko Gelus no rihta gribbeja sinnaht?
28. Woi Samuēls to tuhliht Gelum teize?

teift

teift. 29. Tad fazzija Gelus us to: lai Deews tew schā un tā darra, ja tu mannim weenu wahrdu slehpsi, ko tas Kungs runnajs. 30. Tad stahstija Samuēls Gelum wissus wahrduš, ko Deews no wiinna namma runnajs. 31. Gelus atbildeja: winsch irr tas Kungs, lai winsch darra, ko winsch pats schkeet labbu effam. 32. Ne ilgu laiku pehz to isgahje tee Israēliteri prett teem Wihlistereem saweem eenaidneekem karrā, 33. un Gelus dehli gahje arridsan lihds, 34. un nehme to Deewa schkirstu lihds no Deewa dsihwokla. 35. Bet tas wezzais Gelus apsehdehs us krehslu pee pilsofata wahrteem jekmallā, raudstidams, kur tahs lehks ar kauschanu. 36. Un redsi weens wihrs nahze tezzedams un stahstija: Israēla karra spehku effam lihds ar ta augsta basnizkunga dehleem apkautu no teem Wihlistereem, un to Deewa schkirstu effam arridsan no teem eenaidneekem aisaemtu. 37. Gelus to dsirdejis, istruhzinajahs un kritte no ta krehsla, fahnis wahrteem un nolause sawu kaku. 38. Bet Deews suhtija dauds behdas starp teem Wihlistereem, teekams tee to Deewa schkirstu paschi bij atkal atpakkal suhtijuschi. 39. Bet Samuēls tappe warrens Deewa praweets starp teem laudim, 40. un teefaja Israēlu, teekams tee appaksch kehniu waldischanas nahze.

29. Kā Gelus Samuēlu peespeede, to pateesibu fazzih?
30. Ka tad Samuēls Gelum stahstija?
31. Ko tad Gelus fazzija?
32. Kam tee Israēliteri gahje pretti?
33. Kas gahje lihds karrā?
34. Ko nehme Gelus behrni lihds?
35. Ko tas wezzais Gelus darrija?
36. Ko tas wihrs stahstija, kas pee wiinna attezzeja?
37. Kas notifke Gelum no ahtras istruhfchanas?
38. Woi tas Deewa schkirsts palifke eenaidneeku rohkās?
39. Kahds tappe Samuēls?
40. Jil ilgi Samuēls Israēlu teefaja?

Mahzibas.

Mahzibas.

1. Tas augstais basnizkungs Celus dohmaja, to seewu effam peedsehrufchu, kas to brihdi Deewu. itt sirdigi peesuhdse, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad mehs ihsti ne sinnam, tad mums ne buhs launu no zitteem dohmaht.

(Tapehz ne dohma no zitteem, fo tu ihsti ne sinni, un ne ruina no zitteem, fo tu ne warri parahdibt. Jo tas jo leelaks grehks irr, kad kas par nepateesu no zitteem launu ruina un sawam tuwakam nelabbu slawu padarra.)

2. Anna nodewe sawu dehlinu Deewa kaspofchanai, ka wima Deewam bij fohlijusi, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas Deewam fohlihts, tas jaturr.

(Jo tas buhtu Deewa apsmeeschana, kad kas Deewam fo fohlijis un to ne gribbetu peepildit. Tabdi Deewa wahrda samotaji irr wissi tee, kas pee Deewa swehta wahrda swehre, un tomehr sawu swehreschannu pahrfahpj. Tohs Deews fohdihs.)

3. Samuels ne likkaks zaur Celus nikneem behrneem apgrehziha eewest, fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums ne buhs launu darriht, gribbedami zitteem patift.

(Tapehz kad tew saglis fakka: eesim sagt, jeb dshrejs: brabl, eesim dsert, jeb zits zittadi, tad ne leezees pahrrunnatees, lihds ka tee no sawas launas eegribbeschannas atstahitu. Bet ja tee ne leelaks pahrrunnatees, tad tu atraujees no tahdeem, un darri, kas pareist irr.)

4. Celus ne pahrmahzija sawus netiflus behrnus, ta: pehz winsch sawu faklu wezzuma lause, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad wezzaki sawus behrnus nepareist audstina, tad Deewa fohdiba pahr teem nahl.

(Tapehz kad tew Deews behrnus dohd, tad audstni tohs eeksch deewabibjashannas un wissadas Deewa patifschannas, un ne tauipi rihfstes pee winneem. Ja ne, tad tew buhs gruhtha atbildeschana vreesch Deewa fohdibas krehsla.)

5. Kad tas swehtais Deewa schkirsts no neswehtahm rohkahm tappe nests, tad to Deews eenaidneeku roh: kas dewe, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deews ne gribb ahriqi ween, bet arridsan sirdi buht gohdahts.

(Tapehz

(Tapehz tas ne irr gamm, kad tu tikkai swehtdeena basniza eij, un sawa laika pee Deewa galda turtees. Bet tew buhs arridsan sirdi Deewu bihtees un no sirds Deewam kalpoht, tas irr, Deewam par gohdu dshmoht, un no wisseem tishcheem un sinnameem grehkeem sfreet un fargatees.)

Swehtas dohmas.

Celus behrni nelabb' darra,

Samulinam labbaks prahts.

Tee pehz tohp apkauti karrä,

Schis no Deewa gobdinahts.

Dohd man, Deewin, labbam buht,

Un ne ka netiflam kluht.

Treschdesmits un ohtrais stahsts.

Nota Kehnina Saula.

1 Sam. grahm. 9, 10, 15, 16, 19, 28 un 31 nod.

1. Samuels wezz palizzis, eezehle sawus deklus par Israela fohgeem. 2. Bet tee ne staigaja eeksch sawa tehwa zekkeem un darrija teem laudim pahri. 3. Tad sawulzejahs wissi Israela wezzaki un nahze pee Samuela, fazzidami: eezell pahr mums kehniu, kas muhs teesa, itt ka zittahm tautahm irr. 4. Tas ne patifke Samuelam, 5. un Samuels runnaja ar Deewu. 6. Un Deews atbil-

Sautaschannas.

1. Kahdus fohgus Samuels pahr Israelu eezehle?

2. Woi tee tahdi bija, ka tas tehws bijis?

3. Kapehz Israela wezzaki pee Samuela sanahze?

4. Ka tas tam wezzam Samuelam patifke?

5. Ar fo Samuels tahs leetas deht runnaja?

6. Ko Deews us Samuelu fazzija?

deja: tee ne irr tewi, bet manni paschu atmettuschi, 7. (jo Deews pats bij pahr teem libds schim par kehniuu bijis). 8. Bet tomehr darrija Deews pehz winnu eegrib-befchanas. 9. Un tas gaddijahs, ka kahds jauneklis, Sauls wahrda, sawa tehwa sudduschus ehselus mekleja. 10. Un tohs ne warrejis atrast, winsch nahze pee ta praweefcha Samuëla un to luhdse, ka tas winnam parahditu, kur tee ehseli effoschi. 11. Bet Samuëls nehme eljes trauzinu, islelje to us Saula galwu un swaidija to us Deewa pawehleschanu par Israëla kehniuu. 12. Un no ta praweefcha Samuëla aisgahjis, Deews winnam zittu firdi dewe, un winsch tappe par zittu wihru. 13. Un winnam fastappe zekâ weens praweefschu pulks, 14. un Deewa gars nahze par Saulu, un winsch runnaja no apshleptahm leetahm, ka tee zitti praweefchi. 15. Tadeht irr tas fakkams wahrds nahjis: irrag Sauls arridsan stary teem praweefcheem? 16. Kad nu tee laudis bij fanahfuschi, winnu par kehniuu eezelt, tad winsch bija paslehpées ais traufceem. 17. Un kad tee to bij atraddufchi, tad winsch stahjahs lauschu widdü, un winsch bija wissu galwu leelahfs par wisseem laudim. 18. Tad

7. Kas bija libds schim pahr Israëlu kehniusch bijis?
8. Woi Deews darrija, fo tee Israëliteri gribbeja?
9. Kas to brihdi gaddijahs?
10. Kur Sauls padohmu mekleja?
11. Bet fo Samuëls ar winnu darrija?
12. Kâ tappe Sauls pahrwehsts?
13. Ko Sauls zekâ fastappe?
14. Kas par Saulu nahze?
15. Kahds fakkams wahrds irr tapehz nahjis?
16. Kur bija Sauls paslehpées, kad tee laudis to gribbeja par kehniuu eezelt?
17. Pee fa warreja to kehniuu stary wisseem laudim pascht?
18. Kâ gawileja un fauze tee laudis?

gawileja

gawileja wissi laudis fauldami: lai dshwo tas kehniusch! 19. Schim kehniinam Saulam Deews pehz pawehleja, tohs Amalekiterus nokaut, un ne fo faudseht, nedj zilwekus nedj lohpus. 20. Bet Sauls ne bija paklausigs Deewa pawehleschanai, un pamette dshwo to Amalekiteru kehniuu, un tahs labbafas awis un winnu wehrschus un barrotus lohpus, un wissu, kas labs bija. 21. Tas ne patifke Deewam, un Deews tam liffe zaur to praweetu Samuëlu fazziht: tapehz, ka tu ta Kunga wahrdu effi atmettis, tad tas Kungs tew arridsan irr atmettis. 22. Sauls atbildeja, winsch effoht gribbejis tohs lohpus Deewam uppureht. 23. Bet Deews tam lifka atfal fazziht: paklausischana irr labbaka, ne ka upuri. 24. Pehz to tappe Dahwids, kahds ganna-puifis, kas sawa tehwa awis gannija, no Samuëla par Israëla kehniuu, Saula weeta, us Deewa pawehleschauu swaidihts. 25. Bet no Saula atkahpe Deewa gars, un launs gars no ta Kunga winnu beedinaja. 26. Tad tee fullaini Saulam to padohmu dewe, winnam buhs litt kahdu wihru mekleht, kas us kohflehm mahf spehleht, tad tas labbak ar winnu tapfchoht. 27. Tad atradde Dahwidu,

19. Ko Deews tam kehniinam Saulam pawehleja?
20. Woi Sauls Deewam paklausigs bija?
21. Ko tad Deews winnam zaur to praweetu Samuëlu liffe fazziht?
22. Kâ Sauls gribbeja isrummatees?
23. Ko atfal Deews winnam liffe fazziht?
24. Kas tappe swaidihts Saula weeta par kehniuu?
25. Kâ tad tam kehniinam Saulam klahjahs?
26. Kahdu padohmu tee fullaini tam kehniinam Saulam dewe?
27. Ko tad pee ta kehniina Saula atwedde?

fas

kas par kehniinu bija swaidihst, 28. (bet Sauls to ne sinnaja). 29. Un kad Dahwids spehleja, tad atstahje tas launais gars no ta kehniina Saula. 30. Bet kad Sauls dsirdeja, ka Dahwids essoht no Deewa par kehniinu nolikts, tad winsch gahdaja, Dahwidu nokaut. 31. Bet Deews turreja sawu rohtu pahr Dahwidu. 32. Wissupehz sapulzejahs tee Wihlisteri ar leclu spehku, prett Israeclu karroht. 33. Tad likte tas kehniinisch Sauls Deewu waijaht ta karra deht. 34. Bet Deews ne atbildeja neneeka. 35. Tad gahje Sauls pee weenas ragganas, kam sijnleeka gars bija, un to iswaijaja. 36. Schi raggana padarrija zaur sawahm burschanahm, ka weens kehms ta senn nomirruscha praweescha Samuēla gihmi winnam parahdijahs. 37. Un tas fazzija us Saulu: kapehz tu man ne effi lizzis ar meeru dusseht, un kapehz tu man effi lizzis augscham nahkt? 38. Sauls atbildeja: Deews irr no mannim atstahjees, tapehz es tew esmu aijnajis, ka tu man padohmu dohtu, fo man buhs darriht. 39. Tad fazzija tas wels Samuēla gihmi: Deews Israeclu lihds ar tewim nu nodohs Wihlisteru rohtas, jo rihstu

28. Woi Sauls sinnaja, ka Dahwids par kehniinu bij swaidihst?
29. Kas to launu garu no Saula spehje aisdihst?
30. Bet fo Sauls fazzija, kad Dahwids winna weeta par kehniinu bij swaidihst?
31. Kas Dahwidu glahbe?
32. Kas wissupehz prett Israeclu sapulzejahs?
33. Ko Sauls no Deewa gribbeja sinnaht?
34. Woi Deews Saulam atbildeja?
35. Kur tad Sauls padohmu mekleja?
36. Ko schi raggana Saulam parahdija?
37. Ko tas kehms us Saula fazzija?
38. Ko Sauls atbildeja?
39. Ko tad tas wels Samuēla gihmi Saulam fluddinaja?

tu

tu buhfi un tawi dehli ar mannim. 40. Un tas arridsan ta notikke, jo Israecla karra-spehks tappe no teem Wihlistereem nokauts, un no Saula dehleem tappe trihs nokauti. 41. Sauls to redsejis, fazzija us sawu brunnunesseju: iswelz tawu sohbinu un nodurr manni. 42. Bet kad tas bijajahs sawas rohtas pee ta kehniina peelift, 43. tad Sauls to sohbinu nehmis, us to uemettehs, 44. un ta nomirre Sauls, un tee Wihlisteri winna galwu nozirte, un suthija to sawa semme apfahrt, bet winna meefas tee pee pilsfata muhra pakahre.

40. Woi tas arridsan ta notikke?
41. Ko Sauls us sawu brunnunesseju fazzija?
42. Woi tas to darrija?
43. Ko tad Sauls darrija?
44. Ko tee Wihlisteri ar Saula meefahm darrija?

Mahzibas.

1. Sauls ne bij Deewam paklausigs, no ta wiffa winna nelaieme nahze, fo no tam mahzees?

Atbildi: Nepaklausichana prett Deewu irr wiffas nelaimes eefahkums.

(Tapehz ja gribbi laizigi un muhschigi laimigs buht, tad effi paklausigs Deewa swehtam wahrdam, un turri Deewa swehtus haufkus allaschin preefsch azzim. Zittadi ne buhs no behdahm gals, tik labb laizigi, ka arridsan muhschigi.)

2. Deews likte Saulam fazzihst: tapehz ka tu ta Runga wahrdu effi atmettis, tad tas Rungs tewi arridsan irr atmettis, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Deews zilwefu ne atmett, pirms tas Deewu papreefsch atmettis.

(Tapehz Deews ne irr wainigs, kad Deews no kahda besdeewiga sawu schelngu rohtu atrauj. Tapehz turrees pee Deewa wiffu tawu muhschu, tad Deews tewi teefscham ne atstahs.)

3. Sauls

3. Sauls faudseja, Deewa pawehleschanai pretti, tohs wifflabbakus un barrotus lohpus, un gribbeja pehz isrunnatees, Fa winsch gribbejis tohs Deewam uppu: reht; bet Deews liffe winnam atkal fazzijt: paklausichana irr labbaKa ne Fa uppuri, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Isdohmati labbi darbi Deewam ne patihf.

(Tapehz kalpo Deewam ta, fa mums pats Deews sawa swehta wahrda preekschrafftijis, tad tas Deewam buhs patihfams, un ne isdohmajees few ihpafchi deewakalposchanu, kas Deewa rakstos ne stahw.)

4. Kad Deewa gars no Saula bij atstahjis, tad weens launs gars pahw winnu nahze, kas winnu beedinaja, Fo no tam mahzees?

Atbildi: No fa tas swehts gars atstahjajs, pee ta tas launs gars nahf dshwoht.

(Tapehz ne aisdenn zaur tibsheem, sinnameem, ruvjeem grehfeem to swehtu garru, kas tawu firdi par sawu dshwohli nehmis, bet melle, to swehtu garru zaur swehtu dshwofchanu tawa firdi paturreht. So fursch gars tawa firdi miht, ta garra behrens tu effi.)

5. Sauls melleja pee ragganas padohmu, un nehme breefnigu gallu, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas pee wella paligu melle, tas gallu nemm ar waimanahm.

(Tapehz lai tas muhscham tawa firdi ne nahf, pee wella, pee burwjeem un pee ragganahm un pee zitteem wella beedreem paligu jeb padohmu melleht. So kas pee wella paligu jeb padohmu melle, tas irr wella kalps; bet kas wellam kalpo, tas arridsan no wella elles uguni par algu dabbuhs.)

Swehtas dohmas.

Sauls papreeksch ne zeeni Deewu,

Dahwidu pehz waijajis,

Tad winsch eet pee burwja feewu,

Wissupez few noduhris.

Uf! ta grehki wairojajs,

Kad kas pirmeem padohdahs.

Trefsch-

Trefschdesmits un treschais stahst's.

Ra Dahwids Goliatu uswarrejis.

1. Sam. grahm. 17 un 18 nod.

1. Kad tas kehnisch Sauls ar teem Wihlistereem farroja un abbeju karra spehki weens prett ohtru stahweja, tad isgahje no to Wihlisteru lehgereem weens zihstetajis.
2. Goliats wahrda. 3. Winsch bij ohtrteek garfch, fa mehrens wihrs. 4. Winna kruhschu-brunnu swars bija puf-ohtra pohda, un 5. winna schkehya kahts bija fa reestawa. 6. Schis milsu-wihrs apsmehje tohs Israeliterus, 7. un fazzija: teem buhs weenu no few ismekleht, kas ar winnu kautohs. 8. Ja tas warrehs winnu uswarreht, tad lai tee Wihlisteri teem Israelitereem kalpo, 9. bet ja winsch to uswarrehs, tad lai tee Israeliteri teem Wihlistereem kalpo. 10. Sauls un wiffi Israela laudis schohs wahrduhs dsirredami, istrubzinajajs un bihjajajs lohti. 11. Un Goliats rahdijajs turpatt tschetrdesmits deenas, un apkauneja tohs Israeliterus, tohs

Sautafchanas.

1. Kas no to Wihlisteru lehgereem isgahje?
2. Ra bija winna wahrds?
3. Zif garfch bija Goliats?
4. Zif winna kruhschu-brunnas swehre?
5. Zif resns bija winna schkehya kahts?
6. Ko schis milsu-wihrs darrija?
7. Ko tas us teem Israela laudim fazzija?
8. Kas bij notift, kad kas scho milsu-wihru uswarretu?
9. Bet fa bij notift, kad tas milsu-wihrs uswarretu?
10. Ko tas kehnisch Sauls un tee Israeliteri fazzija?
11. Zif ilgi Goliats rahdijajs, tohs Israeliterus apsmeedams?

iſjunnidams. 12. Tad dſihrehs taſ kehniſch Sauls tam ſawu meitu par ſeeru doht, kaſ ſcho miſſu-wihru nokauſ. 13. To dſirdeja Dahwidſ un wiſſam uſgahje luſte, ar to kantees un to ſawu no Iſraëla nowehrſt. 14. Kad to tam kehniſam Saulam teize, tad wiſſch liffe Dahwidu ar brunnahm aptehrſt. 15. Bet kad Dahwidſ bija ap-brunnohſt, tad wiſſch ne warreja ne no weetas eet, jo wiſſch to ne bij eeraddiſ: 16. tapehſ wiſſch nolifke taſ brunnas no ſewim nohſt, un nehme ſawu ganna needru weenâ rohkâ, un ohtrâ rohkâ ſawu lingu. 17. Bet ſawâ ganna-kullitê wiſſch eelifke peezuſ gluddenuſ akminiſ, un tã gahje Dahwidſ Goliatam prettim. 18. Kad taſ to maſu Dahwidu redjeja nahkam, tad wiſſch to ap-ſmehje, jo Dahwidſ bija wuiſiſ. 19. Un kad wiſſch tuwak nahze, ſazzija Goliatſ uſ Dahwidu: Woi tad eſ eſmu ſunſ, ka tu ar needru pee manniſ nahzi? un wiſſch lahdeja Dahwidu lohti. 20. Bet Dahwidſ atbildeja: tu nahzi pee man ar ſohbinu un ar ſchkeppu un preeſſchur-ramahm brunnahm, bet eſ nahku pee tew eekſch ta wahrda ta Kunga Zebaot, ta Deewa Iſraëla, ko tu eſſi apſmehjiſ. 21. Kad nu Goliatſ tuwu pee Dahwida nahze, ſteidſchſ Dahwidſ un iſnehme no ſawas kulliteſ weenu

12. Ko taſ kehniſch Sauls tam doht dſihrehs, kaſ ſcho leelrunnataju nokautu?
13. Kam luſteſ uſgahje ar ſcho Goliatu kantees?
14. Ko Sauls ſazzija, to dſirdejiſ?
15. Kã Dahwidam taſ brunnas patifke?
16. Ko Dahwidſ rohkâ nehme?
17. Ko Dahwidſ ſawâ ganna-kullitê eelifke?
18. Kapehſ Goliatſ Dahwidu nizzinaja?
19. Ko Goliatſ uſ Dahwidu ſazzija, kad taſ tuwak nahze?
20. Ko Dahwidſ atbildeja?
21. Ko Dahwidſ darrija, kad Goliatſ arridſan itt tuwu pretti nahze?

akmini

akmini, un mette ar ſawu lingu, 22. un eefweede tam Wihliſteram Goliatam to akmini paſchã peerê, un taſ kritte uſ ſawu waigu pee ſemmes. 23. Tad peetezejeja Dahwidſ un nehme wiſſa ſohbinu un nozirte tam galwu. 24. Tee Wihliſteri to redjejuſchi, behdſe. 25. Bet tee Iſraëliteri garileja ar leelu preeku, un dſin-nehſ teem Wihliſtereem paffal un apſahwe wiſſu farra-ſpehku, un iſlaupija wiſſu legheruſ. 26. Kad taſ kehniſch Sauls no taſ farroſchanas atgreesehſ, tad dſeedaja taſ ſeerwas, kaſ pretti nahze: Sauls irr tuhſtoſchuſ apſahwiſ, bet Dahwidſ deſmitſ tuhſtoſchuſ. 27. Sauls to dſirdeſamſ, apſkaiſtehſ lohti, un no taſ deenas wiſſch uſluhkoja niſni Dahwidu. 28. Bet Jonatanſ, Saula dehlſ, ſabeedrojahſ ar Dahwidu, 29. jo taſ mibleja Dahwidu, kã ſawu paſchu dwehſeli, un darrija derribu ar Dahwidu. 30. Un Dahwidam ne tappe ta kehniſa meita par ſeeru dohta, kã taſ bija ſohlihtſ, bet ar zittu ſaprezzeta, 31. tad ta kehniſa ohtra meita, Miſſkala wahrda, eemibleja Dahwidu. 32. Sauls to

22. Kã ta kauhana iſdewahſ?
23. Ko Dahwidſ ar Goliatu darrija, kad taſ pee ſemmes kritte?
24. Ko tad tee Wihliſteri darrija?
25. Ko Sauls un tee Iſraëla kandiſ darrija?
26. Ko taſ ſeerwas dſeedaja, kad tee Iſraëliteri no taſ kauhanaſ atgreesehſ?
27. Kã Saulam taſdã dſeeſmas patifke?
28. Kaſ ar Dahwidu ſabeedrojahſ, kad Sauls bija duſmiſg uſ Dahwidu?
29. Kã Jonatanſ Dahwidu mibleja?
30. Woi tad ne tappe Dahwidam ta kehniſa meita par ſeeru dohta, kã taſ bij ſohlihtſ?
31. Kurra kehniſa meita eemibleja Dahwidu?
32. Ko taſ kehniſch Dahwidam liffe ſazzihſ, taſ ohtraſ meitaſ dehl?

juttis

juttis, lifke Dahwidam fazzicht: ja Dahwid's fints preefch-ahdas no teem Wibliftereem tam kehnam atnef-fih's, tad tam ta kehna ohtru meitu par feewu dohs. 33. Jo tas kehniſch Saul's dohmaja, Dahwidu deldeht zaur Wiblifteru rohfahm. 34. Bet Dahwid's nogahje ar faweem wihreem, un nofahwe no teem Wibliftereem diwi fints wihrus un atneffe winnu preefch-ahdas tam kehnam. 35. Tad dewe tas kehniſch Saul's Dahwidam fawu ohtru meitu Mikkali par feewu, un ta tappe Dahwid's ta kehna ſnohts. 36. Bet Saul's jo wairaf Dahwidu eenihdeja, un tihlaja winnu nofaut.

33. Kapeh3 lifke tas tam to fazzicht?
 34. Woi darrija Dahwid's ta, ka tas kehniſch winnam bij lizzis fazzicht?
 35. Woi tad Dahwid's dabbuja to ohtru kehna meitu par feewu?
 36. Woi tad nu tas kehniſch Saul's ne fahje Dahwidu ka fawu ſnohtu mihleht?

Mahzibas.

1. Tas leelrunnatajs Goliats apfmeheje papreefch tohs Iſracliterus, bet peh3 winſch no weena puischa tappe apfauts, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas zittus par nepateefu apfmeij, tas pats tohy launa.

(Tapeh3 atftahj ifweenam to gohdu, fo tam Deews dewis, tad tu arridjan tawu gohdu paturrefi.)

2. Tas milſu.wihrs Goliats bija ohtrteek tif leels, ka Dahwid's, un tomehr winſch dabbuja pee peeres, ka winſch aismirſe zeltees, fo no tam mahzees?

Atbildi: Stipram ne buhs pakantees us fawu stiprumu.

(Jo tas maſais ne irr tapeh3 dſinnis, ka tam buhs tam leelam pee kahjahm kriſt. Tapeh3 ne nizini zittu, winna maſuma deht. Deewa ſpehfs irr leels eefch teem wahjeem. Jo tam Kungam ne irr labs prahts pee ſirga ſtipruma (tas irr: Deewam newaid

newaid leelaka patifchana pee ſtipreem ſirgeem, ne ka pee wahjeem lohpineem), nedf tam prahts neſfahs pee wihra leeluma (tas irr: weens ſtiprs wihrs, kas ka ohſols usaudfs, tomehr Deewam wairaf ne patihf, ka tas, kas maſ un wahjſch, jo abbi irr Deewa rohfu darbi.)

3. Dahwid's nahje eefch to wahrdu ta Kunga Zebaot, un uswarreja Goliatu, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas Deewu par paligu neumm, tas warr drih uswarreht.

(Mums ſchinn' pafaule pulks breeſmigu eenaidneeku, tas mels, ta pafaule jeb niſni laudis, un muſfu patti launa ſirds. Bet tohs wiſſus mehs warram ar Deewu uswarreht. Tapeh3 turrees tiffai pee Deewa, tad wiſſi tawi eenaidneeki ne ſpehs tew peekuht.)

4. Dahwid's ne dabbuja ta kehna meitu, ka tam bija fohts, bet Saul's winnu jo wairaf eenihde, fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums ne buhs us zilweeem pakantees.

(Jo tee irr launi, un ta nepateifchana irr leela pee pafaules behrneem. Tapeh3 ne brihnijees, ka tew arridjan tawu labbu ſirdi daſchfahrt ar nepateifchanu atmaſa. Bet tomehr darri pareiſi, un pakantees us Deewu tawu Kungu. Jo ja zilweki tawu labbu ſirdi ne atfhs, tad tomehr Deews pats tawa leela alga buhs.)

5. Ta kehna dehls Jonatans darrija derribu ar Dahwidu, un ta ohtra kehna meita eemihleja Dahwidu, fo no tam mahzees?

Atbildi: Gohdigs zilweks wiſſur mihleſtibu atrohd.

(Tapeh3 ne behdajees, fur tu drangu nemſi, kas par tew runnabs. Eſſi tiffai gohdigs, tad tu gan atraddiſi mihleſtibu un ſchelaſtibu pee fungeem un zitteem.)

Swehtas dohmas.

Goliats par Dahwidinu
 Dhtruteek bij leels un garſch.
 Tomehr ſchis uswarrejs winnu,
 fo tad eefihme ſchis karſch?
 Wels, tas irr tas Goliats,
 Scho uswarrejs Kriſtus pats.

Treschdesmits un zettortais stahst's.

K à D a h w i d s w a i j a h t s.

1. Sam. grahm. 19, 21, 24 un 26 nod.

1. Tas fehninsch Sauls eenihdeja Dahwidu par nepateesi, un tihkaja to nokaut. 2. tapehz ka Dahwid's wiinna weetà par fehninu no Deewa bija isredsehts. 3. Bet Deew's turreja sawu rohku pahr Dahwidu, 4. un tas bija gudraks par wisseem fehnina kalpeem. 5. Papreeksch runnaja Sauls ar sawu dehlu Jonatanu, un ar wisseem saweem kalpeem, ka tee Dahwidu nokautu. 6. Bet Jonatans teize to Dahwidam, 7. un tas arsflehpehs. 8. Tad runnaja Jonatans wissu labbu no Dahwida ta fehnina preekschâ un luhdse par Dahwidu. 9. Un Sauls noswehrejahs: til teescham, ka tas Kungs dshwo, Dahwidu ne buhs nokaut. 10. Un Jonatans wedde Dahwidu sawa tehwa, ta fehnina Saula preekschâ, un Dahwid's bija pee ta

Sautafchanas.

1. Kahda firds bija tam fehninam Saulam prett Dahwidu?
2. Kapehz Sauls tihkaja Dahwidu nokaut?
3. Kas sawu rohku pahr Dahwidu turreja?
4. Kahds bija Dahwid's?
5. Ko Sauls ar sawu dehlu Jonatanu un ar wisseem saweem kalpeem runnaja?
6. Ko Jonatans darrija?
7. Ko tad Dahwid's darrija?
8. Ko Jonatans runnaja ta fehnina preekschâ no Dahwida?
9. Ko Sauls fazzija?
10. Kur Jonatans Dahwidu eewedde?

fehnina

fehnina kà zittfahrt. 11. Ne ilgi pehz to nahze tas sauns gars pahr Saulu, 12. un Dahwid's spehleja us sibgahm ar sawahm rohkahm. 13. Tad tihkaja Sauls Dahwidu ar sawu schkehpu pee seenas nodurt. 14. Bet Dahwid's ahtri nowehrseh's no Saula, un tas schkehps eestrehje seenâ, bet Dahwid's isbehdse no wiinna rohkahm. 15. Behz to lifke Sauls Dahwidu sawâ paschâ nammâ fargah't, ka to no rihta nokautu. 16. Bet Mikkale, Dahwida gaspascha nolaide Dahwidu fleppen nakti zaur lohgu semmè, un tà Dahwid's no fargu rohkahm ismuffe. 17. Bet Dahwida weetà lifke Mikkale kahdu lohka bildi gultâ 18. un fazzija, Dahwidu effam flimmu. 19. Tad pawehleja Sauls to flimmu Dahwidu ar wissu gultu sawâ preekschâ atnest. 20. Bet kad tee, kas subtiiti bija, pee gultas nahze, tad tee atradde ne Dahwidu, bet to bildi wiinna weetà. 21. Un kad Mikkali jautaja, kapehz wiinna to fehninu sawu tehwu peewihlufi, tad wiinna aishildinajah's, Dahwid's effoht gribbejis wiinu nokaut, ja schi ne buhtu wiinu palaidusi. 22. Bet Dahwid's aishgahje pee Ahkisu, to fehninu no Gattas. 23. Bet kad

11. Kas pehz to Saulam notifke?
12. Ko bij tad Dahwidam darriht?
13. Ko Sauls sawâ trakkumâ darrija?
14. Woi Sauls Dahwidu trahpija?
15. Kur tappe pehz Dahwid's fargah'ts?
16. Kà Dahwid's no fargu rohkahm ismuffe?
17. Ko Mikkale (Dahwida gaspascha) gultâ lifke?
18. Ko Mikkale fazzija, to darrijusi?
19. Ko tad Sauls pawehleja?
20. Ko tee fargi gultâ atradde?
21. Kà Mikkale prett to fehninu, sawu tehwu, aishildinajah's?
22. Kurp to brihdi Dahwid's aishbehdse?
23. Kà Dahwid's no ta fehnina Ahkisa rohkahm ispestijah's?

Dahwid's

Dahwids nomannija, ka winsch tur ne warreja drohsch buht, tad listahs Dahwids ka traks zilweks. 24. Tad fazzija Ahkis: woi manna semme ne irr gan traffu? Un winsch pawehleja, Dahwidu ka kahdu traffu zilweku no sawas semmes aiswest. 25. Kad nu Dahwids ne fur drohsch ne bija, tad winsch apflehphehs kahda dallâ ar saweem wihreem. 26. Un tas gaddijahs, Saulem ar pulku lauschu aisgahjuscham Dahwidu mekleht' ee-eet tanni paschâ allâ, sawas waijadfibas deht. 27. Un Dahwida beedri wianu usklubbinaja, Saulu nokaut. 28. Bet Dahwids ne gribbeja sawu rohku pee ta Kunga swaidita list. 29. Tomehr nogreese Dahwids kluffinam weenu stuhri no Saula swahrkeem, fo Sauls fahnôs bij nolizzis. 30. Tâ, ka Sauls labbu gabbalu no tahs allas bij aisgahjis, Dahwids arridsan no tahs allas isgahje, un parahdija Saulam no tablenes to stuhri, fo winsch no Saula swahrkeem bij nogreesis, 31. un fazzija: kapehz tu mellus klaufi, itt ka es tawu nelaimi mekleht; tas Kungs teesahs stary man un tew. 32. Sauls to dsirdejis, sahze raudaht un fazzija us Dahwidu: tu effi taisnaks, ne ka es, tapehz ka manni tas Kungs schodeen tawâ rohkâ dewis, un tu manni ne effi nokahwis. 33. Un

24. Ko Ahkis fazzija?
25. Kur Dahwids apflehphehs, ne fur drohsch nebudams?
26. Kas tanni paschâ allâ nahze?
27. Kahdu padohmu Dahwidam winna beedri dewe?
28. Woi Dahwids pehz scho padohmu darrija?
29. Ko Dahwids ar teem swahrkeem darrija, fo Sauls bij fahnôs nolizzis?
30. Ko Dahwids ar to nogreestu stuhri darrija?
31. Ko Dahwids fazzija, to stuhri Saulam rahdidams?
32. Ko tad Sauls fazzija?
33. Woi to brihdi Sauls un Dahwids fanahze kohpâ?

tâ

tâ gahje ikweens sawu zellu. 34. Bet tomehr isgahje Sauls ohtru reisi ar trihs tuhstoscheem wihreem, Dahwidu mekleht, un gulleja sawâ lehgeri. 35. Tad nogahje Dahwids ar Ahbisaju tanni lehgeri, nakti, un noehme Saula schlehpu un bikkeri no Saula galwas galla, un gahje prohjam. 36. Un neweens to nemannija, neds usmohdahs: jo zeets meegs no ta Kunga bij teem uskrittis. 37. No rihta agri stahweja Dahwids kalna wirfgallâ, un rahdija teem to schlehpu un to bikkeri no tablenes 38. un apsmehje Abneru, ka tas sawu kehniu ne bij labbak fargajis, un parahdija tam kehniam sawu nenoseedfibu. 39. Tad fazzija Sauls: es esmu apklam darrijis un grehkojis. 40. Un Sauls swehtija Dahwidu tapehz, ka winna dsihwiba Dahwida azzis dahrga bijusi, 41. fazzidams: effi swehtihst mans dehls Dahwids, tew isdohsees, fo tu effi fahjis. 42. Tad gahje abbi sawu zellu. 43. Ne ilgi pehz to tappe to Israeliteru karra-spehks no teem Wihlistereem apkants, un Sauls noduhras few paschu ar sawu sohbinu, 44. un Dahwids tappe winna weetâ par kehniu pahr wisseem Israela laudim ezelts.

34. Woi tad Sauls palikke meerâ?
35. Ko Dahwids darrija, kad Sauls sawâ lehgeri gulleja?
36. Kâ tad neweens to ne manija, neds usmohdahs?
37. Ko Dahwids no rihta darrija?
38. Par fo Dahwids Abneru apsmehje?
39. Ko tad Sauls fazzija?
40. Kapehz Sauls Dahwidu swehtija?
41. Kâ tas to swehtija?
42. Woi tad nu ne fanahze Sauls un Dahwids kohpâ?
43. Kâ beidsahs tahs waijafchanas, fo Dahwids no Saula zeetis?
44. Kas tappe Saula weetâ par kehniu ezelts?

Mahzibas.

1. Tas kehniensch Sauls pawehleja sawam dehlam Jona: tanam, Dahwidu nokaut, bet tas to ne darrija, fo no tam mahzees?

Atbildi:

Arbitidi: Kad wezzaki un fungi fo pawehl, kas grehks irr, tad ne buhs to darriht.

(Zo mums buhs Deewu wairak bihtees, ne kà zilweks. Zo Deems irr weens Kungs ir pahf fungeem, un warr laizigi un muhschigi sohdiht.)

2. Jonatans runnaja Saula preekschâ wiffu labbu no Dahwida, fo no tam mahzees?

Arbitidi: Ka mums buhs no fawa tuwafa wiffu labbu zittu preekschâ runnaht.

(Zo to mehs arridsan few labpraht weblejam. Tapehz runna no zitteem wiffu labbu, tad tu pee wiffceem buhfi mihligs; jo ikweens prahstigs zilweks tã no tewim dohmahs: schis gohdigs zilweks arridsan no mannim wiffu labbu runnahs. Bet ja tu no zitteem allaschin launu runnafi, tad tewi neweens labpraht eeredsehs; jo ikweens no tewim tã dohmahs: tas beskauns arridsan no mannim wiffu launu runnahs.)

3. Kad Sauls gribbeja Dahwidu nokaut, tad Jonatans to Dahwidam stahstija, fo no tam mahzees?

Arbitidi: Labs draugs irr leela manta.

(Tapehz gahda, few labbus draugs darriht, un tohs, kas tew labbi draugi irr, par taweem draugeem naturrecht, ne zaur brandwihna glahst, neds allus launu, bet ja zaur laipnibu, labprahtigu un ustizzibu eeksch wiffabm wajadstibahm, ka tawes draugs us tewim warr pakantees, un tu us winnu.)

4. Dahwids bij par kehniizu Saula weetã isredsehts, Sauls bija Dahwida eenaidneeks, un to wajaja, un tomehr ne gribbeja Dahwids fawu rohku pee ta fwai: dita ta Kunga likt, jehschu Sauls diwi reises Dahwida rohka gaddijahs, fo no tam mahzees?

Arbitidi: Neweenam nebuhs fawu rohku prett fawu fungu pazelt.

(Tapehz padohdees ar labbu prahtu tai waldischanai tawa funga, jehschu tas arridsan breefmigs buhtu. Zo kas fawu rohku prett fawu fungu pazelt, tas nahf bendes rohka.)

5. Mikale fazzija, Dahwidu effam flimmu, un tas ne bija tã, un pehz winna aisbildinajahs, itt kã buhtu Dahwids gribbejis winnu nokaut, un tas arridsan ne bija pateesi, fo no tam mahzees?

Arbitidi:

Arbitidi: Kas nohtes deht noteef, to ne buhs neweenam par launu nemt.

(Zo zittadi irr melli, kad dasch mehds nepateesibu runnaht kes mainas, jeb zittam par stahdi: un zittadi irr, kad gohdigs zilweks nohtes deht, jeb zittam par labbu, nepateesibu runna. Tapehz fargees no melleem allaschin, un no nepateesibas, zil spehdams.)

Swehtas dohmas.

Dahwids waidineeku sandse,
Launam launu ne makfa.
Mahzees, mihsa Kristus draudse,
Brettineekam darriht tã.
Ne atreebees. Zo pat's Deews
Sawã laikã atreebsees.

Trefschdesmits un peektais stahst's.

Kã Dahwids prett Deewu apgrehkojees.

2 Sam. grahm. 11, 12 un 34 nod.

1. Tas kehniisch Dahwids irr diwi reises itt gruhti prett Deewu apgrehkojees. 2. Birnu reisi tas tã notikke: winsch staigaja weenreis us fawa namma behnixa, 3. un eeraudsija no teijenes lohti skaištu seewu, fewi dahrsã masgajam. 4. Dahwids likte pehz tahs seewas wajazht,

Sautaschanas.

1. Zil reises irr Dahwids itt gruhti prett Deewu apgrehkojees?
2. Kur staigaja Dahwids preeksch tahs pirmas apgrehkoschanas?
3. Fo winsch no teijenes eeraudsija?
4. Kahda ta seewa bija?

un

un winnam fazzija, ta effoti Batseba, Urija seewa. 5. Tad lifke Dahwid's to seewu sawâ nammâ west, 6. un gulleja pee tahs, lamehr ta palifke gruhta. 7. To brihdi ne bija winnas wihrs Urijas mahjâs, bet karrâ ar Dahwida karrâ-spehku aisgahjis. 8. Tad lifke Dahwid's to no lehgera mahjâs nahft, ka tee laudis dohmatu, winna effoti no sawa wihra gruhta tappufi. 9. Bet tas wihrs ne nahze sawâ nammâ, un gulleja starp teem zitteem keh-nina sullaineem kehniina nammâ. 10. Dhtrâ deenâ lifke Dahwid's to wihru peedfirdeht, dohmadams, ka tas peedsehris pee sawas seewas mahjâs ees. 11. Bet tas to ne darrija, un palifke arridsan to nakti ta kehniina nammâ. 12. Tad rakstija Dahwid's weenu grahmatu us Joâbu, sawu karrâ-leelungu, ka tam buhs Uriju prett to weetu stahdiht, fur ta wißgruhtaka kauschana, un pakkal winnu nowehrstees, ka Urijas kauts taptu un nomirtu. 13. Scho grahmatu pats Urijas atneffe, nesinnadams, kas tur eefschâ bija rakstihst. 14. Joâbs darrija, kâ tam tas kehniensch bija rakstijis, un us tahdu wihsi tappe Urijas newainig's nokauts. 15. Batseba to dsirdejufi,

5. Kur Dahwid's to seewu lifke eewest?
6. Kahdu grehku un kaunu Dahwid's ar to seewu padarrija?
7. Kur bija tad winnas wihrs Urijas?
8. Kapeh'z lifke Dahwid's to wihru mahjâs pahrnahft?
9. Woi Urijas gahje pee sawas seewas mahjâs?
10. Kahdu padohnu Dahwid's nehme, ka tas wihrs pee sawas seewas cetu?
11. Woi tad ne gahje Urijas peedsehris buhdams sawâ nammâ?
12. Kahdu grahmatu rakstija Dahwid's us Joâbu?
13. Kas aisneffe scho grahmatu?
14. Ko darrija Joâbs?
15. Kô fazzija Batseba, Urija seewa, to dsirdejufi?

schehlojahs,

schehlojahs; kâ weena atraitne par sawu wihru. 16. Un kad tas schehloshanas laifs bija pahrgahjis, tad winnu Dahwid's par sawu gaspashu apnehme. 17. Bet schahs leetas ne pattifke Deewam tam kungam. 18. Behz kahdu laifu nahze tas praweets Natans no Deewa suhtih's pee Dahwidu. 19. un stahstija tam stahstus no kahda baggata un nabbaga wihra, kas weenâ pilsfatâ kohpâ dsihwojuschi. 20. Tam baggatam bijuschi lohti dauds awis un wehrschi, 21. bet tam nabbagam wairak ne bijis, kâ weens weenig's jehrin'sch, ko winsch bij pirzis un pats audsinajis: 22. tas ehdis no winna kummosa, un dseh-ris no winna bikkera, un gullejis winna flehpi. 23. Kad nu tam baggatam wihram weefis atgahjis, 24. tad winsch sawas awis un wehrschi's tauwijis, un nehmis ta nabbaga wihra jehrinu un to nokahwis. 25. Kad to Dahwid's dsirdeja, tad winsch lohti us to baggatu wihru apskaites, un fazzija us to praweetu Natanu: til teefscham, kâ tas kungs dsihwo: tas wihrs, kas to darrijis, irr nahwi pelnijis, un winnam buhs tam nabbagam wihram to jehru tschettrahrtigi atdoht. 26. Tad fazzija Natans us Dahwidu: tu effi tas baggats wihrs, jo tew dauds

16. Kur palifke Batseba, kad winna sawu wihru bij noschehlojufi?
17. Bet kâ patifke tahs leetas tam mihtam Deewam?
18. Ko Deews pee Dahwida suhtija?
19. Kahdus stahstus Natans Dahwidam stahstija?
20. Kâ Natans to baggatu wihru aprakstija?
21. Kas tad tam nabbagam bija bijis?
22. Kâ tas nabbags wihrs sawu jehrinu turtejis?
23. Kas irr pee ta baggata wihra nahjis?
24. Ar ko tas baggats wihrs sawu weefi meelojis?
25. Kad Dahwid's tohs stahstus bij dsirdejis, kahdu teefu winsch pah'r to baggatu wihru nospreede?
26. Ko tad Natans us Dahwidu fazzija?

seewas

seewas irr, un tu effi tam nabbagam Urijam winna weenigu seewu nehmis, un wehl winnu paschu lizzis nokaut. 27. Un Natans sluddinaja Dahwidam daschadas Deewa sohndibas. 28. Tad apdohmaja Dahwids sawus grehkus sawa firdi, un fazzija: ak! es esmu warren lohti grehkojis prett to Kungu. 29. Natans atbildeja: tad nu irr tas Kungs arri tawus grehkus atnehmis, tew pascham ne buhs nomirt. 30. Un jehschu Deews Dahwidam tohs grehkus bij peedewis, tad tomehr nahze Deewa laiziga sohndiba tschetrfahrtigi pahr Dahwidu, ka winsch sew pascham to teefu bij nospreedis, fazzidams: tam baggatam wihram buhs to jehru tschetrfahrtigi makscht. 31. Papreetsch nomirre Dahwidam tas dehlinsch, kas no tahs fkaistas seewas bija dsimnis. 32. Pehz darrija Dahwida dehls Amnon's arsmeecklu sawai paschai mahsai, un gulleja ar warru pee tahs. 33. Pehz to tappe tas pat's Amnon's no sawa brachta Absaloma nokauts. 34. Wisfufephez zehle schis Absaloms dumpi prett Dahwidu sawu tehnu un tappe pee ohsola kahrdoms nokauts. 35. Daud's gaddus pehz to apgrehkojahs Dahwids ohtru reisi prett Deewu zaur to, ka winsch wissus laudis sawa kehnina

27. Ko Natans Dahwidam Deewa wahrda sluddinaja?
28. Ka Dahwids sawus grehkus fuhdseja?
29. Ar kahdeem wahrdeem Natans Dahwidam tohs grehkus Deewa weeta peedewe?
30. Ziffahrtiga laiziga Deewa sohndiba pahr Dahwidu nahze?
31. Kas Dahwidam papreetsch notikke?
32. Kas Dahwidam wehl ohtra fahrti notikke?
33. Kas Dahwidam treschu reisi notikke?
34. Kas Dahwidam pehdigi notikke?
35. Ar ko Dahwids ohtru reisi itt grubti prett Deewu apgrehkojahs?

wasstiba

wasstiba litte isfkaitiht. 36. To darrija Dahwids no lepnibas, gribbedams ar sawu leclu waldischanu leelitees: 37. jo tas wels eestubbinaja Dahwidu. 38. Tas karraleelstungs Joabs gan fazzija Dahwidam, to ne darriht, 39. bet Dahwids palikka pee sawa prahta. 40. Kad nu tee laudis bija isfkaititi, trihzeja Dahwidam firds, ka winsch to bij darrijis; 41. un tas fazzija us Deewu: es esmu lohti grehkojis ar to, ka es to esmu darrijis. 42. Tad nahze tas praweets Gad us Deewa pawehleschanu pee Dahwida un fazzija Deewa wahrda: trihs leetas es tew turru preetscha, israugees weenu no tahm leetahm, ko es tew darrijschu. 43. Woi tu gribbi septimus gaddus badda laiku eefsch tawas semmes: 44. jeb woi tu gribbi trihs mehneschus preetsch taweem eenaidneekem behgt: 45. jeb woi tu gribbi, ka trihs deenas mehri sawa semme nahk? 46. Kad Dahwids to dsirdeja, tappe tam lohti bail, 47. un tas fazzija: labbak kritsim tam Kungam rohka, winna schelastiba irr leela. 48. Tad litte Deews mehri nahkt eefsch Israelta 49. un

36. Rapeh; to Dahwids darrija?
37. Kas Dahwidu stubbinaja?
38. Kas Dahwidam to darriht ne wehseja?
39. Woi Dahwids Joaba padohmu peenehme?
40. Kas Dahwidam notikke, kad tee laudis bij isfkaititi?
41. Ka Dahwids Deewam sawus grehkus fuhdseja?
42. Ko tas praweets Gad us Dahwidu, Deewa weeta fazzija?
43. Kurra bija ta wirma leeta?
44. Kurra ta ohtra?
45. Un kurra ta trescha?
46. Ka bija Dahwidam ap firdi, to dsirdeht?
47. Kurru no tahm trim leetahm Dahwids israudsijahs?
48. Ko tad Deews pahr Israelta semmi litte nahkt?
49. Zil tanni mehri mirre?

eefsch

eefsch tahn trim deenahm nomirre Israëla semmè septindefmits tuhftofchi zilweki. 50. Kad nu tas no Deewa subhtits engels sawu rohku arridsan pahr to pilksatu Jerusalemi isteepe, winnu nomaitaht, tad Deewam eeschehlojabs, un Deews fazzija us to engeli: lai gann irr, at-rauj tawu rohku. 51. Un tas engels stahweja pee kahda flohna, ka winnu Dahwids warreja redseht. 52. Tad fazzija Dahwids drebbedams us Deewu: raugi, es esmu grehkojis un noseedsis, bet ko irr schahs awis darrijschas? 53. Un Dahwids ustaisija pee ta pascha flohna us Deewa pawehleschanu weenu altari, 54. un uppureja pateizamus uppurus: tad mittejahs ta mohziba no Israëla. 55. La irr Dahwids diwi reises lohti apgrehkojees prett Deewu, bet winsch arridsan no grehkeem no firds irr atgreesees. 56. Biffa sawa zitta buhschanà bija Dahwids weens wihrs pehz Deewa prahta, un bija neween taifns un deewabihjigs kehniensch, bet arridsan praweets 57. un irr to dseesmu gramatu fwehtà bihbelè farastijis.

50. Woi tad tas mehris ne nahze Jerusalemè?
51. Kur tas engels stahweja?
52. Ko Dahwids us Deewu fazzija?
53. Ko Dahwids pee ta flohna ustaisija?
54. Kad tas mehris mittejahs?
55. Woi tad Dahwids arridsan irr atgreesees no grehkeem?
56. Kahds bija Dahwids sawa zitta buhschanà?
57. Kahdu gramatu bihbelè irr Dahwids farastijis?

Mahzibas.

1. Ue buhtu Batscha sawa dahrsà masgadamees atklahjufees, tad ne buhtu Dahwids laulibas pahrkahpschanà krittis, nedf to newainigu Uriju lizzis nofant, fo no tam mahzees?

Atbildi: Seewischkeem buhs fargatees, ka tahs wihrschkeem ne kahdu apgrehzi bu ne dohd.

(Bet

(Bet wihrschkeem buhs arridsan sawas azzis nowehst, kad tahs fo eraunga, kas ne klahjabs; jo no ta nahf grehks un fauns.)

2. Dahwids ne leedsehs, kad winsch bij grehkojees, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas ne irr faunejees, kahdu grehku darriht, tam ne buhs arridsan faunetees, sawu grehku isteift.

(Preeksch Deewa, preeksch teefas, preeksch wezakeem, fungeem un mahzitajeem ne buhs ne fo slehpt, tad to ir fauns buhtu fazzih. Tapehz dshwo gohdigi un fargees no wiffas apgrehkoschanas, tad tu faunà ne klufst.)

3. Tas wels ffubbinaja Dahwidu, tohs laudis ffaitiht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Saunas dohmas un faunas eegribbeschanas nahf no wella.

(Tapehz kas faunahm eefahroschanahm klausa, tas kalpo wellam. Kad tew faunas dohmas un eegribbeschanas us-eet, tad mett tahs faunas dohmas noht, un stahw pretti tahm faunahm eefahroschanahm zaur Deewa peeluhjgschanahm un pee darba eedams, tad tu buhst no grehka un fauna pafargahts.)

4. Buhtu Dahwids Joëbam klausijis, tad ne buhtu septindefmits tuhftofchi zilweki winna deht mirruschi, fo no tam mahzees?

Atbildi: Labbu padohmu ne buhs nizzinaht un atmetf.

(Ja gribbi labbu padohmu, tad mefle to pee wezzeem, kas gudraft irr, un pee mahzitajeem, bet ne aisimirsli, tur klahf Deewu peeluhgt.)

5. Kad Dahwids tohs laudis bij lizzis flaitiht, tad tam firds sahze trihzeht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad grehks padarrihts, tad ta firds atmohstahs.

(Tapehz ne frihti us grehku fà lohps us barribu, bet apdohma papreeksch, arrig tu to warrest preeksch Deewa, preeksch few pascha un zitteem zilwekeem aisbildeht.)

Swehtas

Swehtas dohmas.

Dahwids azzim eeraudsija
 Sweschas seewas jaukumu,
 Laulib' pahrkahp' un aprihja
 Winna's wihra dshwibu.
 Tareh'z astin fargajees
 Us ko launu skattitees.

Treschdesmits un festais stahst's.

No Abfaloma.

2 Sam. grahm. no 14 lihds 18 nod.

1. Abfaloms, Dahwida dehts, 2. bija lohti skaisis wihrs, ta ka neweens wihrs wissā Israēla til skaisis ne bija, ka winsch; jo no winna pehdahm lihds galwas wirsum ne bija ne kahda waina pee winna. 3. Un winnam bija arridsan garri un jauki matti galwā. 4. Schis Abfaloms eegribbeja sawu tehnu Dahwidu no tahs waldischanas un no gohda krehsla nostumt un pat's par kehniu palikt. 5. Tareh'z winsch gahdaja papreeksch tohs laudis us sawu pussi greest un dumpi Israēla starpā zelt. 6. Talabbad winsch apsehdahs pee ta pil'sfata Jerusalemes wahrteem, un ja jebkurrām kahda teefas leeta bija, par ko tas gahje pee ta kehnia teefatees, to aizinaja

Sautaschanas.

1. Kas bija Abfaloms?
2. Kahds winsch bija?
3. Kahdi matti bija Abfalomam?
4. Ko Abfaloms eegribbeja?
5. Ko winsch papreeksch gahdaja?
6. Kā Abfaloms sawas leetas fahje?

Abfaloms

Abfaloms pee sewim. 7. Un kad tas winnam wissas sawas waijadsihas un subdsechanas bij isteizis, tad Abfaloms fazzija: raugi, tawas leetas irr labbas un taifnas, bet tas kehniensch tew ne klaušhs. 8. Ak kaut mannis par teefataju eezeltu, ka ikkats pee man nahktu, kam kahda waijadsiha buhtu, ka es tam to teesu nestu, tad es to teesu ta ne pahrgrohsitu, ka mans tehws, bet es labbaku teesu teem lautineem dohtu; jo man itt sbehl irr par teem. 9. Un kad kas pee winna gahje paklannidamees: tad winsch sawu rohku isteipe un to skuhystija. 10. Un ta winsch tohs Israēla laudis willinaja un ar faldeem wahrdeem labbinaja, ka tee apfohljabs, tam klast stahweht un to par kehniu eezelt. 11. Winsch arridsan to gudru Akitowilu us sawu pussi dabbuja. 12. Tas bija ta kehnia padohma dewejs bijis. 13. Un ko tas fazzija, tas tappe ta turrehts, itt ka buhtu Deewa wahrds waijahs. 14. Kad nu Abfaloms tohs laudis bij us sawu pussi greesis, tad winsch sawu tehnu Dahwidu luhdse, ka tas to palaisu us to pil'sfatu Gebronu. 15. Deewam turpart uppureht. 16. Bet tury nahfuschu, winnu par kehniu isfauze. 17. Kad Dahwids no ta

7. Ko Abfaloms atbildeja, kad kas winnam sawas waijadsihas bij subdsejis?
8. Ko tas gudrineeks wehl fazzija?
9. Ko Abfaloms darrija, kad kas pee winna-nahze klannidamees?
10. Ko tas lischkis zaur sawahm labbinaschanahm darrija?
11. Kahdu wihru winsch wehl us sawu pussi dabbuja?
12. Kas bija Akitowils?
13. Kā tappe winna wahrds turrehts?
14. Ko Abfaloms no sawa tehwa luhdse?
15. Ko tas melkulis dshreh's tur darriht?
16. Kas Gebronā notikke?
17. Ko Dahwids darrija, no tam sinu dabbujis?

sinu

finnu dabbuja, tad winsch ar saweem laudim fahjahn no Jerusalemes behdse, 18. un gahje to zellu, kas us tuffnessi eet, 19. un Dahwids un wiffi, kas ar winnu lihds gahje, raudaja gaufochi. 20. Kad Dahwids arridsjan dfrdeja, ka Akitowils stary teem bija, kas ar Absalomu faderrejuschees, tad winsch fazzija: Kungs Deems! darrijel Akitowila padohmu par gekkibu. 21. Kad Dahwids wehl behdse, tad winnam weens wihrs fastappe no Saula raddeem, Simejus wahrda, 22. tas lahdeja Dahwidu un mehtaja to ar afmineem, fazzidams: eij ahran, tu affins dshrejs, tu netifks zilweks! 23. Un weens no teem, kas ar Dahwidu lihds gahje, fazzija us Dahwidu: kapehz buhs tam nelgam to kehniu lahdeht, es no-eeschu un winnam galwu norauschu. 24. Bet Dahwids fazzija: lai winsch lahd, jo Deems tam to irr lahwis. 25. Pa tam starpam bija Absaloms ar saweem laudim us Jerusalemi nahzis, 26. un Absaloms fazzija: dohdeet juhsu starpā padohmu, kas mums nu jadarra. 27. Tad dewe Akitowils to padohmu, ka teem laudim bij Dahwidam pakkal dshitees, teekams winsch peckuffis un wehl bailēs. 28. Bet tas wezzais Usajus, kas sawā firdi us Dahwida puffes bija, fazzija: ne darrait to, jo Dahwids

18. Pa furru zellu Dahwids gahje?
19. Kā bija Dahwidam, un wisseem, kas lihds bija, ap firdi?
20. Ko Dahwids fazzija, Akitowila deht?
21. Kas Dahwidam zellā fastappe?
22. Kā tas prett Dahwidu turrejahs?
23. Woi tad neweens ne bija, kas tam mutti aishahse?
24. Bet ko Dahwids fazzija?
25. Kurj bija pa tam starpam Absaloms nahzis?
26. Ko Absaloms fazzija, Jerusaleme nahzis?
27. Kahdu padohmu Akitowils dewe?
28. Kahdu padohmu tas wezzais Usajus dewe?

irr

irr warrens, gudrs un wezz karra-wihrs un irr paslehpēs, bet gaidait papreeksch, famehr tee Israēla laudis no wiffahm ziltim fapulzinati. 29. Bet to padohmu dewe Usajus tapehz, ka Dahwids warretu pa tam starpam atspirgtees, un karra-spehku sadabbuht, un Absolomam pretti eet. 30. Un Absaloms ne peenehme to gudru Akitowila padohmu, bet klausija tam wezzam Usajum. 31. Jo Deems tas Kungs to lifke tā notift. 32. Un tas wezzais Usajus lifke Dahwidam no tam sinnu doht. 33. Tad zehlehs Dahwids ar wisseem saweem laudim, un gahje pahr to leclu uppi Jardanu. 34. Akitowils redsedams, ka winna padohmu ne klausija, aishgahje sawā nammā un pakahrehs few paschu. 35. Behz to gahje Absaloms ar karra-spehku pahr to Jardanu, 36. un Dahwids fustija winnam karra-spehku pretti. 37. Dahwids ne gahje lihds karrā, jo winna laudis winnam to ne lahwe, 38. bet tomehr fazzija Dahwids us teem karra-wirfneekem: tauwait to puifi Absalomu. 39. Un tauni deenā notifke lecla kauschana, 40. un Absaloms eesahje behgt ar saweem laudim. 41. Un kad Absaloms ar sawu sirgu appaksch kahda ohspla kupleem sarreem nahze,

29. Kapehz Usajus tahdu padohmu dewe?
30. Kurra padohmu peenehme?
31. Woi tas no nejauschi notifke?
32. Bet kas Dahwidam sinnu no tam dewe?
33. Kur to brihdi Dahwids gahje?
34. Kahdu gallu Akitowils nehme?
35. Ko tad Absaloms darrija?
36. Ko winnam Dahwids fustija pretti?
37. Kapehz Dahwids pats karrā ne gahje?
38. Ko Dahwids us saweem karra-wirfneekem fazzija?
39. Kas tauni deenā notifke?
40. Kas pirmais sahje behgt?
41. Kas Absalomam beidscht notifke?

palifke

palikke Absalom's ar saweem leeleem matteem pee ta ohsola sipri kahris, 42. un wiina sirg's tezzeja wiina appak'schä nobst; un winsch kahre debbes un semmes staryä. 43. Kad to Joäbs, Dahwida karra-leel'skungs nomannija, tad tas trihs schekypus nehme un tohs eeduhre Absaloma firidi. 44. Tad lifke Joäbs ar trummetehm puhst, un ta kaufchana mittejahs. 45. Un tee nehme Absaloma meefas, un tahs eemette meschä leelä bedrē, un krahwe us tahm leelu akminu kohpu. 46. Dahwid's to dsirdejis, ka wiina dehl's Absalom's nokauts, tifke lohti noskummis, un schelohjahs kleeedams un brehkdams: ak mans dehl's Absalom's, kaut es tawä weeta buhtu nomirris, ak Absalom's, mans dehl's! mans dehl's! 45. Wissupeh'z tappe Dahwid's atkal ar leelu preeku us Jerusalemi aismwests, un palikke par kehniu, kà papreeksch.

42. Kur wiina sirg's palikke?

43. Kähdu gallu Absalom's nehme?

44. Kapeh'z lifke Joäbs ar trummetehm puhst?

45. Kur Absaloma meefas palikke?

46. Ko Dahwid's pee schahs wehsts fazzija?

47. Kas wissupeh'z ar Dahwidu notifke?

Mahzibas.

1. Absalom's bij lohti ffaists un jauks, bet tas, kà ne tiklam, tam neneeka ne palihdseja, ko no tam mahzees?

Atbildi: Meefas ffaistums ne geld, kad gohdigs prahts truhst.

(Tapeh'z ne fflattees us zilweka ahrigu gihmi un augumu, bet kahds prahts wiannam irr.)

2. Dahwid's ne lifke tam lahdetajam Simejum ne ko darriht, ko no tam mahzees?

Atbildi: Saunu ne buhs ar saunu, neds lammaschanu ar pretti-lammaschanu atmakfah't.

(30

(30 tas irr labbaki, saunu ar labbu uswarreht. Tapeh'z ja gribbi Deema behrns buht, tad lai tas gars tahs mihlestibas un lebnibas tewi walda, un ne lauj wellam wakkas, kas irr weens gars tahs eenaidibas.)

3. Kad Akitowila saunu padohmu prett Dahwidu ne peenehme, tad Akitowils few paschu pakahrahs, ko no tam mahzees?

Atbildi: Sauns padohms nahf us pascha padohma-deweja galwu.

(30 kas zittam bedri rohf, pats eekriht. Tapeh'z, itt kà tew pascham ne flahjahs, saunu darriht, kà acri ne mah'zi zittu us saunu, ka tas us tawas paschas galwas ne tohp aismakfah'ts. 30 kad kas saunu padohmu dohd, tad tas tif labbi irr, itt kà winsch to pats buhtu darrijis.)

4. Deews ne sahwe, Fa Absalom's buhtu ta gudra Akito-wila padohmu peenehmis, ko no tam mahzees?

Atbildi: Zilweka firid's Deema rohkä, kas to wart lobzih't, kà gribbedams.

(Tapeh'z turrees pee Deema. Tas warr drihs, kad winsch gribb un tas tew labbi irr, fungu un kaufchu firid's us schelastibu prett tewim grohsh't.)

5. Absalom's zehlehs prett Dahwidu, kas ne ween wiina tehws, bet arridsan wiina Fungs un keh'ninsch bija, bet winsch palikke behgdams pee ohsola kahris un no: durts, un meschä kà Fahda maita nomests, ko go tam mahzees?

Atbildi: Kas prett tehwu un mah'ti un prett sawu fungu zekahs; tas breefmigu gallu nemm.

(Tapeh'z zeeni tehwu un mah'ti un tawu fungu, un ne turrees teem pretti, bet effi teem paklaufigs, tad tew labbi flahsees, un tu dsihwost ilgi wirf semmes. 30 tahdu azzu, kas tehwu un mah'ti apfmeij, un teem ne gribb klau'fht, frau'k'i iskappahs (prohti farratawäs), un to, kas fungam un waldischanai pretti turrah's, bendes skrittel's gaida, kas tahdu maitahs un wirf ka tas usfeets sayuhs.)

Swehtas

Swehtas dohmas.

Nahzeet, behrni, fchurp ar barreem,
 Skattaitees us ohsolu.
 Nedszet pee teem fupleem jarreem
 Abfalomu pakahrtn.
 Mahzatees tur wiffi klah
 Tehw' un mahiti gohdinaht.

*Treschdesmits un septitais stahsts.

No ta kehnina Salamana.

1 Kehn. grahm. no 2 lihds 12 nod.

1. Kad Dahwids bija mirris, tad dabujā winna dehlā Salamans to waldischānu pahr wiffu Israēlu. 2. Schim Salamānam parahdijahs Deews fapni, un us to fazzija: luhds ko man tew buhs doht. 3. Tad winsch luhdse no Deewa gudru prahtu un taisnu firdi, ka winsch warretu tohs laudis pareisi teesah un gudri waldiht. 4. Tas patifke Deewam lohti, un Deews winnam tahdu gudru prahtu dewe, ka tahds, ka Salamans, neds preeksch winna bijis, neds pehz winna zelsees. 5. Un Deews fohlija winnam arridsan tur klah, ko tas ne bija luhdsis, ilgu dshwoschanu, leelu baggatibu un leelu gohdu, ta ka neweens stary teem kehnineem tahds bija, ka winsch. 6. Sawu leelu gudribu Salamans parahdija sawas

Sautaschanas.

1. Kas tappe Dahwida weeta par kehninu?
2. Ko Deews us Salamānu fapni fazzija?
3. Ko Salamans no Deewa luhdse?
4. Ka Deewam tahda luhgschanu patifke?
5. Ko Deews fohlijahs Salamānam tur klah doht?
6. Pee ka parahdija Salamans pirmu reisi sawu leelu gudribu?

waldi-

waldischanas esahkumā pee diwi maufahm, kas nahze subdjet. 7. Schahs diwi maufas bija fohpā dshwojuschas, un weena no tahm bija sawu behrninu nakti nogullejusi un pahrmainijusi. 8. Tapehz nu tahs bahrahs, jo abbas gribēja to ohtru dshwu behrninu paturreht. 9. Un neweens ne warreja nomanniht, kurrāi tas dshwos behrninsch peederreja, jo abbas fazzija: tas irr mans behrs. 10. Bet tas kehninsch Salamans fazzija: atneffekt man sohbinu, un pahzehrteet to behrninu un dohdeet weenai weenu puffi, un ohtrai ohtru puffi. 11. Tad fazzija ta weena mauka, schelodamees, us to kehninu: apschelosees jell par to behrninu, un dohd jau ohtrai to behrninu dshwu: labba lai jau winna no paturr, ne ka to nokauj. 12. Bet ta ohtra mauka fazzija: ne, lai tas ne mans ne taws irr, lai zehrt winnu puscham, ka labbi jau tas kehninsch nospreedis. 13. Tad pawehleja tas kehninsch Salamans, to behrninu tai doht, kas par to bij apschelofusees un luhgusi, 14. jo ta effoti ta ihsta mahte; bet ta ohtra ne effoti ta ihsta mahte, tapehz ka winnai tahda zeeta firds prett to behrninu bijusi. 15. Un wiff Israēls dsirdeja to teefu, 16. un brihniyahs pahr ta

7. Kas bija ar schahm diwi maufahm notizzis?
8. Par ko tahs maufas bahrahs?
9. Kapehz ne warreja neweens nomanniht, kurrāi tas dshwos behrninsch peederreja?
10. Ko Salamans nospreede?
11. Ko tad ta weena mauka fazzija?
12. Bet ko ta ohtra fazzija?
13. Ko tad Salamans nospreede?
14. Kapehz lifke Salamans to behrninu tai weenai un ne tai ohtrai doht?
15. Ko wiff Israēls fazzija?
16. Kapehz tee laudis no ta kehnina Salamana bihjazahs? kehnina

fehmina Salamana gudribu un bihajahs winnu: 17. jo tee laudis redseja, ka ta Deewa gudriba eefsch wiina bija pee teefas neshanas. 18. Un ta flawa no wiina gudribas ispaudehs pahr wiffahm tautahm, un dauds laudis un no wiffaem fehmineem nahze wiina gudribu dsirdeht. 19. Starp teem nahze arridsan ta fehminee no Sabas, Salamanu ar mihtlahm fahrdinabt: 20. bet Salamans atbildeja us wiffahm wiinas mihtlahm ta, ka wiina lohti brihnijahs. Un wiina teize un flaweja Salamanu un apghodaja to ar leelahm dahwanahm. 21. Tas pats fehminsch Salamans ustaisija arridsan tam augstam wahrdam ta Kunga to augsti teiktu Deewa nammu jeb leelu basnizu Jerusaleme, ar pagalmeem no trim rindahm apzirku afminu un weenas rindas zeedru balku. 22. Bee schi Deewa namma strahdaja fints un astondesmits tubstoschi strahdneeki. 23. septinus gaddus. 24. Un Salamans liffe to widdeju Deewa nammu, kas wiffwehtaka weeta stahweja, no eefschenes ar tihru seltu pahrwilft un ta ispuschloht, ka tahds Deewa nams ne irr bijs, un arridsan wairs ne buhs pasauls. 25. Schinni Deewa namma wiffas swehtas leetas eeliffe, ko Deews zaur Mohsu bija lizzis taisiht. 26. Kad Salamans scho

17. Kahda flawa bija Salamanam?
18. Kas nahze Salamanu ar mihtlahm fahrdinabt?
19. Ka Salamans us wiinas mihtlahm atbildeja?
20. Ko ta swehsa fehminee fazzija?
21. Ko ustaisija tas fehminsch Salamans tam swehtam wahrdam ta wiffaugstaka Deewa?
22. Zif strahdneeki strahdaja pee schi Deewa namma?
23. Zif ilgi tee strahdaja?
24. Ka liffe Salamans to widdeju Deewa nammu istaisiht?
25. Ko Deewa namma eeliffe?
26. Kas pee tahs basnizas eefwehtichanas parahdijahs?

Deewa

Deewa nammu eefwehtija, tad parahdijahs Deewa gohdiba tanni basniza eefsch padebbes, un ta padebbes pildija wiffu to Deewa nammu jeb basnizu. 27. Tad stahjahs Salamans preefsch ta Kunga altari wiffai Jiraeka draudjei pretti, un isplattija sawas rohkas prett debbesim un peeluhdse Deewu ar leelahm luhgschanahm. 28. Schinni luhgschanâ luhdse arridsan Salamans Deewu, ka Deews wiffas tahs luhgschanas paklaustu, ko schinni Deewa namma luhgtu, wiffuwairak kerra, badda un mehra laika. 29. Salamans sawas luhgschanas beidsis, uppureja Deewam diwidesmit un diwi tubstoschus wehrschus, un fints un diwidesmits tubstoschas amis. 30. Kad nu tas Deewa nams bij eefwehtihis, tad darrija Salamans wiffaem laudim leelas dsihres. 31. diwi neddekas, 32. un kad tahs bija beigtas, tad tee gabje mahjâs ar preeku un labbu prahtu un pateize Deewam par wiffu labbu. 33. Un tas wiff notiffe astota gadda preefsch tresch-tubstoscha gadda pehz pasaules raddichanas, tas irr tubstoscha un astota gadda preefsch Jesus Kristus swehtas peedfimschanas. 34. Bet schis gudrais fehminsch Salamans eemihleja dauds feewas no swehsahm semmehm, 35. un winnam bija septin fints feewas par gaspaschahm, 36. un

27. Ko Salamans pee tahs eefwehtichanas darrija?
28. Ko Salamans luhdse eefsch schihis luhgschanas no Deewa?
29. Ko Salamans Deewam uppureja?
30. Ko Salamans pehz tahs eefwehtichanas darrija?
31. Zif ilgi Salamans tohs laudis meeloja?
32. Ka tee laudis isfschihrahs?
33. Kurra gadda schi basnizas eefwehtichana notiffe?
34. Bet kas ne bija labbi no ta gudra fehmina Salamana?
35. Zif gaspaschas bija Salamanam?
36. Zif leekas feewas bija Salamanam?

trihš

trihš simts leekas feewas. 37. Kad nu Salamans wezz tappe, tad lohziija tahš feewas no paganu semmehm wiinna firdi us elkadeewibu, 38. un winsch uštaišija wiššahm šawahm šwešahm feewahm nammus, kur tahš šaweem deewekleem jeb elkeem šwešpinaja un uppureja. 39. Un tā wiinna firds ne bija taišna prett Deewu šawu Kungu, kā wiinna tehwa Dahwida firds. 40. Tapehž tappe ta šehniina-walštiba pehž Salamana miršchanas dallita. 41. Šo wiinna negudrs dehšs šekabeams paturreja tikkai diwi žiltis no Šraēla laudim šawā waldischanā, Žuhdu un Benjaminu. 42. Bet tahš žittas dešmits žiltis taišija pahr šewim Šerošeamu par šehninu. 43. No ta laika bija štarp Deewa laudim diwi šehninu-walštibas, to Žuhdu šehninu walštiba un to Šraēla šehninu walštiba. 44. Šee Žuhdu šehnini dšihwoja Šerušalemē, 45. bet tee Šraēla šehnini dšihwoja eelšch ta pilšfata Samarija.

37. Kas wezzumā Salamana firdi us elkadeewibu lohziija?
38. Ko Salamans tahm šwešahm feewahm par labbu uštaišija?
39. Woi Salamana firds bija tā taišna prett Deewu, kā wiinna tehwa Dahwida firds?
40. Kā Deews Salamana elkadeewibu šohdija?
41. Žil Šraēla žiltis paturreja šekabeams, Salamana dehšs, šawā waldischanā?
42. Kašdu šehninu tahš žittas žiltis pahr šewim eežehle?
43. Žil šehninu walštibas / bija no ta laika štarp Deewa laudim?
44. Kur tee Žuhdu šehnini dšihwoja?
45. Kur tee Šraēla šehnini dšihwoja?

Mahzibas.

1. Salamans luhdse no Deewa tikkai gudru prahtu un taišnu firdi, un Deews dewe winnam arrišsan ilgu dšihwošchanu, leeku baggatibu un gohdu, šo no tam mahzees?

Atbildi:

Atbildi: Mums buhs tikkai no Deewa to luhgt, kas mums pahr wiššahm leetahm irr waižadstigs.

(Tapehž luhdi tikkai no Deewa garrigas dahwanas, tizzibu mišlestibu un žerribu, gan tahš laižigas leetas, weffeliba, barriba apgehršs arrišsan raffees.)

2. Salamans bija tas wiššgudraškais, un tā winsch bija ne no šew pašča, bet no Deewa tappis, šo no tam mahzees?

Atbildi: Wiššas labbas dahwanas nahš no auššehnes no Deewa.

(Tapehž peeluhdi ir tu Deewu par wiššadahm garrigahm dahwanahm, un par ihstu Deewa gudribu, kas muhs mahža pareiš tizzehž, deewabižigi dšihwoht un šwehtigi nomirt.)

3. Kad neweens ne warreja šinnaht, šurrai maušai tas dšihws behrnišch peederreja, tad tas gudrais Salamans drihs padohmu isdohmaja, kā to warreja šinam dabbuht, šo no tam mahzees?

Atbildi: Šaur gudru prahtu daudš apšehptas leetas isdohma, un daudš šajauktas leetas isšchir.

(Tapehž mekle gudribu eedabbuht šaur gudrahm un labbahm mahžibahm, šo tew mahžitaji bašnizā un šlohlā dohd. Bet ne tohpi gudrineeks us launu, tas irr tahds, kas proht daudš tehršehž, žittus labbi peewilt, wallodas šajaukt un pahrgroššht. Ta ir wella gudriba, kas wiššu launu mahža: no tahš tew buhs šargatees.)

4. Tas gudrais šehnišch Salamans liškahs šawā wezzumā šawu firdi us elkadeewibu lohziht, šo no tam mahzees?

Atbildi: Ka nedš wezzums, nedš žilwežiga gudriba no apgrežibas ne warr drohšchi buht.

(Šo jebšhu žilweks šahribas jaunumā pahrzeetis, tad welsam tomehr žittas šaites un pinneklī ne truhšt, ar šo winsch war žilwekus ir wezzumā šawaldšinnaht, kad tee ne ihsti no wiinna naggeem šargahs. Tapehž ne palaujees us tawu pašča gudribu, itt kā tew wels ne warretu wairs peekluht. Wišsch irr tas wezzais gudrineeks, kas tewi drihs warr pahršteigt. Bet ešši nomohdā eelšch deewa-luhgšchanaahm, tad tu no wiinna buhš drohšch.)

5. Kad

5. Kad Salamans to basnizu eeswehtija, tad tam parah, dijahs Deewa gohdiba tanni basnizâ eefsch padebbes, kas wiffu to nammu pildija, Po no tam mahzees?

Atbildi: Basnizas teescham irr Deewa nammi, kur Deewa gohdiba mahjo.

(Tapeh; peeminni to allaschin basnizâ buhdams, ka tu preefch Deewa swehta waiga stahwi, ko tew buhs peeluhgt, teikt un flaweht. Bet ne skattees un ne skraidî schurp un tury, un paleez pee Deewa luhgſchanahm un Deewa wahrda klauſſchanas. Zo basnizas irr nammi tahs peeluhgſchanas un Deewa kalpoſchanas, un tahs weetas, kur Deews ſewiſſchei muhs ſohlijs swehtiht.)

Swehtas dohmas.

Salamans uſtaifija nammu

Deewam wiffu-augſtakam,

Mugſtu, leelu, flawejamu.

Kas man jadarr, nabbagam?

Sirdi es fataiſſchu

Deewam swehtu namminu.

Treſchdesmits un aſtotais ſtahst.

No Baäla elka kalpeem.

1 Kehn. grahm. 12, 16, 17 un 18 nod.

1. Kad ta kehniina walſtiba bij dallita un Zerobeams par Iſraëla kehniinu bij ezelts, tad ſchis ſawâ ſirdi dohmaja: ja tee laudis us Jerusalemi ees eefsch Deewa namma uppureht, tad greeſifees atkal ſcho lauschu ſirds pee Reka-beamu, to Juhdu kehniinu un man atſtahs. 2. Tapeh;

Sautaschanas.

1. Ko Zerobeams dohmaja, kad tas par Iſraëla kehniinu bija ezelts?

2. Kahdu kaunu padohmu winſch isdohmaja?

winſch

winſch fataiſſija divi ſelta tekus par deeweſkeem, 3. un ſazzija us teem laudim: tas buhs jumâ grubt un pahrluuku us Jerusalemi eet, ſchee irr juhſu Deewi, kas juhſ no Egiptes iswedduſchi. 4. No ta laika tee laudis Iſraëla walſtiba ſweſcheem Deeweem kalpoja, 5. un wiffi kehniini, kas weens peh; ohtru Iſraëla walſti waldija, bija besdeewigi un elka kalpi. 6. Pahrl wiffeem bija besdeewigs Ahkabs, tas aſtotais Iſraëla kehniinſch, 7. lihds ar ſawu gaſpaſchu, Jhsabeli wahrda. 8. Schee kalpoja weenam elkadeewam, kas tappe Baäls noſaufts, un darrija wiffadu negantibu, kas Deewam ne patifke. 9. Tapeh; lifke Deews lihds puſſ-zettortam gaddam neds leetu, neds raffu nahft. 10. Kad nu leels bads bija, tad lifke Deews to praweetu Eliju zaur kraufkeem barroht. 11. Tee winnam ik rihts un wallaros atneſſe maiſi un galku, 12. pee kahdas uppes. 13. Bet kad ſchi uppe isſifke: tad Deews tam lifke us to pilſſatinu Zarpatu eet pee kahdas atraitnes, ka ta patti winnu uſturretu. 14. Elijas

3. Ko Zerobeams us teem laudim ſazzija?

4. Kahda deewakalpoſchana bija no ta laika Iſraëla walſti?

5. Kahdi bij tee Iſraëla kehniini?

6. Kurſch bij pahrl wiffeem besdeewigs?

7. Woi tas kehniinſch weens pats tahds bija?

8. Kahdam elkam Ahkabs un Jhsabele kalpoja?

9. Kahdu ſohdibu Deews pahrl to ſemmi wedde, tahs elka-deewibas dehl?

10. Kâ tappe ſchinni badda-laika tas praweets Elijas uſturrehts?

11. Ko tee winnam rihts un wallaros neſſe?

12. Kur tee winnam barribu atneſſe?

13. Kur Elijas palifke, kad ta uppe isſifke?

14. Ko Elijas Zarpata pilſſatinâ faſtappe?

us

us Zarpatu nahz's, redseja weenu atraitni malku lassam, 15. no tahs winsch uhdens malzinu un maies reezeninu luhdse. 16. Bet winna atbildeja, winnai ne effam dauds miltu un eljes; winna gribbejusf ar sawu dehlu to kohpâ ap-ehst, un pehz abbi kohpâ nomirt. 17. Tad atbildeja tas praweets Elijas: tee milti tihni ne taps is-tehreti un eljes eeffsch kruhse's ne truhks lihds tai deenai, kad tas Kungs lectus dohs wirs semmes. 18. Un tas arridsan ta notifke, un ta usturreja ta atraitne ne ween fewi un sawu dehlu, bet arridsan to praweetu, zaur Deewa brihnischfigu swehtibu. 19. Wissupehz Deews us Eliju fazzija: eij, rahdees tam kehnam Ahkabam, ka es lectus dohmu wirs semmes. 20. Ahkabs dsirdejis, to praweetu nahkam, gabje tam pretti un fazzija: Woi tu tas effi, kas Israëlu fajauz? 21. Bet Elijas atbildeja: es ne esmu Israëlu fajauzis, bet tu un tawa tehwa nams zaur to, ka juhs tam elkam Baalam effat kalpojusch. 22. Tad lifke Elijas wiffus Israëla laudis lihds ar teem Baala preestereem wirf to kalnu Karmelu fapulinahst. 23. Kad tee tur bija fanahkuschi, fazzija Elijas us wisseem laudim: jik ilgi juhs klibbojat abbejâs puffes? ja tas Kungs irr Deews, tad kalpojeet winnam ween: bet ja Baals tas ihstais Deews, tad kalpojeet Baalam

15. Ko Elijas no tahs luhdse?
16. Ko winna fazzija?
17. Ko winnai Elijas atbildeja?
18. Woi tas ta arridsan notifke?
19. Ko Deews pehz us Eliju fazzija?
20. Ko Ahkabs fazzija, Elijam pretti nahfdams?
21. Ko Elijas Ahkabam atbildeja?
22. Kur tas praweets pawehleja, teem laudim fanahkt?
23. Ko Elijas tur us wisseem laudim fazzija?

ween.

ween. 24. Un tee laudis ne atbildeja neweenu wahrdu. 25. Tad lifke Elijas divi wehrschus atwest 26. un fazzija: weenu wehrst lai tee Baala praweetschi islassahs un par uppuri fataisa, bet ugguni teem ne buhs klast list; tad es arri to ohtru wehrst fataisichu un listchu to wirf malku, un ne listchu ugguni klast. 27. Pehz lai winni sawa Deewa wahrdu peesauz, bet es gribbu ta Kunga wahrdu peesaukt. 28. Kursch Deews nu ar ugguni atbildehs, tas lai par Deewu irr, un kalpojeet tam weenam ween. 29. Tad atbildeja wiffi laudis un fazzija: tas irr pareisi. 30. Teem Baala preestereem bija ja-eesahst, jo winnu bija dauds. 31. Bet tee lehkaja apfahrt to altari, kas darrihts bija, un fauze arweenu: Baal paklausf muhs! Baal paklausf muhs! 32. Ap deenas widdu smehjehs teem Elijas un fazzija: fauzeet stipri, kas sinn, woi juhsu Deews ne irr leelâs dohmâs, jeb winsch buhs zellâ, jeb winsch gulf. 33. Un tee fauze ar stipru balsf un eegreeehs paschi ar nascheem un ihleneem, teekams affins istezeje; 34. bet tur ne bija balsf, nedf kahda atbildefchana. 35. Tad fazzija Elijas us wisseem laudim: nahzeet tad schurp pee mannis. Tad pegahje wiffi laudis pee Elija. 36. Un winsch pataisija

24. Ko tee laudis atbildeja?
25. Ko lifke Elijas atwest?
26. Ko Elijas fazzija, kad tee wehrschf bij atwesti?
27. Kur bija tad to ugguni nemt?
28. Pee ka bij teem laudim nomannist, kursch tas ihstais Deews effohst?
29. Ko tad tee laudis fazzija?
30. Kam bija ar to uppureschamu ja-eesahst?
31. Ko tee elka preesteri darrija?
32. Kâ Elijas teem elka kalpeem smehjehs?
33. Ko wehl tee elka preesteri (basnizas-kungi) darrija?
34. Woi tad tee pawiffam ne tappe no Baala paklausiti?
35. Ko tad Elijas fazzija, kad winsch pahrlcefu bij gaidijis?
36. Ko Elijas pawreeksch pataisija?

ta

ta Kunga altari, kas salausihts bija, 37. un darrija weenu bedri apfahrt to altari, 38. un fataisija to upuri wirf ta altara. 39. Behz winsch liffe tik daudj uhdeni wirfū leet, ka tas altaris uhdens widdū stahweja. 40. Kad nu wiff bija fataisihths, tad peegahje Elijas pee ta altara, 41. un fazzija: af Kungs, Ahbraāma, Išaāka un Jehkaba (jeb Israēla) Deews! darrees schodeen sinnamu, ka tu tas ihstais un weenigs Deews effi. 42. Tad fritte uguns semmē no debbestim un aprihje to dedsamu uppuri lihds ar to altari un ar wiffu uhdeni. 43. Wiffi laudis to redjesusch, mettehs us sawu waigu semmē un fazzija: tas Kungs irr Deews! tas Kungs irr Deews! 44. Tad fazzija Elijas us teem laudim: grabbeet tohs Baāla preesterus rohkā, ka neweens no teem ne iespruhf. Tad tee tohs sagrahbe. 45. Un Elijas nowedde tohs pee weenas uppes un tohs tur nokahwe. 46. Un tee bija wiffi kophā aston-simts un peezdesmits. 47. Tad dewe Deews leelu un sipru leetu, un tas bads mittejahs Israēla semmē.

37. Ko Elijas apfahrt to altari darrija?
 38. Ko winsch wirf ta altara fataisija?
 39. Ko winsch ar to bedri liffe darriht?
 40. Kad nu wiff gattaws bija, ko tad Elijas darrija?
 41. Kā Elijas Deewu peesauze?
 42. Kas notifke, kad Elijas Deewu peeluhdse?
 43. Ko tad tee laudis fazzija?
 44. Kur tee elka-preester palifke?
 45. Ko Elijas ar teem darrija?
 46. Jif winnu bija?
 47. Ko tad Deews tanni paschā deenā Israēla semmē dewe?

Mahzibas.

1. Jerobeamam sawa kehina walstiba bija mihsaka, ne kā ta ihsta Deewa kalposchana, ko no tam mahzees?

Atbildi:

Atbildi: Pasaulē wairaf eemih laižigu, ne kā muhschigu gohdu.

(Bet ko tas zilwekam palihds, jebchu tas wiffas pasaulēs gohdu, mantu un kahrumu buhtu eemantojis, kad tam dwehsele muhschigi pohstā eet? Taveh; dsennees peh; to, kas debbestis irr. un ne peh; to, kas wirf semmes irr. Jo schi dshwiba drihs beidsahs, bet winna dshwiba paleef muhschigi muhscham.)

2. Deews liffe badda: laifā to praweetu Eliju zaur krauf; teem barroht, ko no tam mahzees?

Atbildi: Kam Deews irr, tas warr tohs sawejus usturreht, kad preesch zilweku azzim wiff irr pagallam.

(Taveh; lai Deews eefsch wiffahm leetahm gahda. Bet to-mehr ne kahrdini Deewu, ne gribbedams strahdaht, un welti jeredams, ka Deews tew usturrehs. Jo zittadi tas irr, ko Deews darra, kad zilwezigs paligs pagallam, un tas, kas behdās irr, par to newaid wainigs; un zittadi tas irr, kad slinkam bads jazeesch. Jo Deews gribb, ka mums buhs ar swedreem waigā sawu maifi pelniht, un tur klah; par to sweh-tibu Deewu peeluhgt.)

3. Kad pee tahs atraitnes Jarpatā tee milti un ta elje tif ne bija beigti, tad pee winnas tas praweets Elijas nahze, ko no tam mahzees?

Atbildi: Jo leelakas behdās, jo tuwaf Deewa paligs.

(Taveh; ne nogrimsti behdās, jebchu tahs gan leelas buhtu: jo Deews teescham nahks ar sawu paligu, kad buhs ihstais laifs.)

4. Tas besdeewigs kehinsch Ahkabs fazzija us to praweetu Eliju: woi tu tas effi, kas Israēlu sawauz, ko no tam masees?

Atbildi: Ka gohdigeem mahzitajeem daudj jazeesch.

(Jo kad pee besdeewibas ne warr kluffu zees; tad tee pasaulēs behrni winnus eemihst un apmeij. Sargees par tahdu grehku: jo kas mahzitajus nizzina, Deewu nizzina.)

5. Tas

5. Tas praweets Elijas fazzija us wisseem laudim: zif ilgi juhs abbejās puffēs Klibbojat, ko no tam mahzees?

Atbildi: Neweens warr diwi kungeem (Deewam un sa-weem kahrumeem) kalpoht.

(Tapeh3 padohdees Deewam pawiffam, un atfakki wisseem taweem kahrumeem un eerafteem grehkeem, zittadi wiffa tawa Deewa kalpofchana irr welti. Tā arridsan neweens warr dimejadā tizzibā fwehts tapt, kā Deewam schehl! dauds darra, kas muhsu tizzibā irr, un pee fwešas tizzibas, basnizas un pee winnu basnizkungeem arridsan turrahs. Par to lai Deews pafarga!)

Swehtas dohmas.

Elka kalpi zauru deenu

Welti pefauz Baāli:

Kurls tas ne paklauf neweenu,

Tā irr wiffi deewekki.

Muhsu Deews wiff reds un sinn,

Winsch paklausa allaschin.

Trefchdesmits un dewitais stahsts.

No Ahkaba un Jhsabeles.

1. Kehn. gram. no 19 libds 22 nod.

1. Jhsabele, ta kehniņa Ahkaba gaspascha, bija lohti besdecmiga un skubbinaja to kehniņu, wiffadu negantibu darriht. 2. Winna arridsan tihkaja, to praweetu Eliju nokaut tapeh3, ka winsch tohs elka kalpus bij nokahwis. 3. Elijas to dsirdejis, aisbehde tufnesi, un apgullahs

Sautaschanas.

1. Kahda bija Jhsabele?

2. Kapeh3 winna peh3 to praweetu Eliju tihkaja?

3. Ko Elijas darrija, to dsirdejis?

appafsch

appafsch pa-egles un aismigge. 4. Tad peegahje Deewa engels pee winna, aiskahre to un fazzija: 5. zellees un ehd, jo tew irr garsch zelsch preekschā. 6. Un Elijas zehlehs un atradde weenu karraschu us ohglehm zeptu un weenu klappi ar uhdeni. 7. Kad winsch bija ehdis, tad winsch zaur schihs barribas spehku gahje tschetrdesmits deenas un tschetrdesmits naktis ne-ehdis. 8. libds to Deewa kalnu Dhrebu. 9. Un winsch nahze tur wecnā allā, un Deews tam gahja sezzen. 10. Un raugi, leels breefniqs wehisch zehlehs, kas tohs kalnus faplohsija un tohs kalna atminus Deewa preekschā salausija, 11. bet tas Kungs ne parahdijahs eefsch ta wehja. 12. Un peh3 ta wehja bija semmes-tribzeschana, 13. bet Deews ne parahdijahs eefsch tahs. 14. Peh3 to nahze ugguns, 15. bet Deews ne parahdijahs zaur to ugguni. 16. Un peh3 to ugguni nahze kluff un palehns wehsums. 17. Elijas to dsirdejis aptinne sawu waigu ar sawu mehteli un

4. Kas Eliju usmohdinaja?

5. Ko tas engels fazzija?

6. Ko Elijas atradde, kad tas bij atmohdees?

7. Kahdu spehku schi barriba padarrija?

8. Zif tahlu Elijas aisgahje?

9. Kur Elijas eegahje?

10. Kas papreefsch zehlehs, kad Elijas bija allā?

11. Woi Deews wehja parahdijahs?

12. Kas bija peh3 ta wehja?

13. Woi Deews eefsch tahs semmes-tribzeschanas parahdijahs?

14. Kas peh3 tahs semmes-tribzeschanas nahze?

15. Woi Deews ugguni parahdijahs?

16. Kas peh3 to ugguni nahze?

17. Ko tad Elijas darrija?

iogahje

iſgabje un ſtahweja allas durwis. 18. Un Deews tas Rimgſ runnaja ar Eliju. 19. Un kad wiſch Deewam teize, ka wiſch weens weeniſ effoht palizzis, kaſ Baalam ne effohts kalpojis, 20. tad Deews tam atbildeja, wehl ſeptin-tuhſtoſchus effam, kaſ ſarwis zekus preeſch Baala ne bij lohzijuschi un wiſnu mutte Baalu ne bij ſkubpſtijuſi. 21. Behz to greeſehs Elijaſ atpakkat us ſawu jektu. 22. Un Benadads, taſ Sihreſu kehniſch ſapulzinaja wiſſu ſawu karra-ſpehku un trihsdefmits un dimi kehniſi bija ar wiſnu, un karroja prett Ahkaba. 23. Un Deews dewe tohs Sihreſus Ahkaba rohkâ zaur maſu pulku lauſchu, un tee Sihreſi tappe apkauti, 24. Benadads iſglabbehs ar ſawu ſirgu un ſaweem jahtneekeem. 25. Un Benadads ſapulzinaja ohtrâ gaddâ no jauna wiſſu ſawu karra-ſpehku, 26. un tee Sihreſi ſazzija: taſ Iſraëla Deews irr weens kalna Deews, bet kad mehſ ar teem Iſraëla laudim klaijumâ nahſim, tad mehſ wiſnus drihſ uſwarreſim. 27. Bet Deews nodewe ſchihs wallodas dehl ir ohtru reiſi tohs Sihreſus Ahkaba rohkâ tâ, ka maſ pulkſ ſimts tuhſtoſchus apkahwe. 28. Un tee atlikkuſchi behdſe us

18. Woi tad nu Deews Elijaſ parahdijaſ?
19. Ko Elijaſ Deewam teize?
20. Ko Deews wiſnam atbildeja?
21. Kad Elijaſ ar Deewu bij runnajiſ, fur wiſch tad palikke?
22. Kaſ karroja to brihdi prett Ahkaba, Iſraëla kehniſu?
23. Kaſ uſwarreja karrâ?
24. Kur taſ Sihreſu kehniſch Benadads palikke?
25. Woi Benadads palikke meerâ?
26. Ko tee Sihreſi ſazzija, ohtru reiſi nahkuſchi fautes?
27. Kâ Deews tohs Sihreſus ſohdija, ſchihs wallodas dehl?
28. Kaſ notikke ar teem atlikkuſcheem, kaſ aiſbehdſe?

ſahdu

ſahdu pilſſatu, bet taſ muhriſ apgruâ pahſ teem un tohs noſſite. 29. Un tâ Deews parahdija, ka wiſch arridſan weens Deews irr pahſ teem klaijumeem un taſ weeniſ Iſraëla glahbejs. 30. Bet tomehr palikke Ahkabs ar ſawu gaſpaſchu beſdeewigi, un darrija wiſſadu negantibu, kaſ Deewam ne patikke. 31. Wiſſuwairak tee ſawu negantibu prett weenu wiſru parahdija, Nabotſ wahrâ. 32. Tam bija Iſraëleſ pilſſatâ wiſna dahrs, tuwu pee ta kehniſa pilſ. 33. Scho dahrsu eekahroja taſ kehniſch Ahkabs. 34. un gribbeja to ſew par ſahlu dahrsu pataiſht, 35. un tapehſ wiſch ar Nabotu runnaja, gribbedams to pirkt. 36. Bet Nabotſ ne gribbeja to pahrdohſ, tapehſ ka wiſch to bija no ſawa tehwa eeman-tojiſ. 37. Tad palikke taſ kehniſch ſkummigiſ, un mahjâſ nahziſ, wiſch apgullehs us ſawu gultu un ne gribbeja ehſt. 38. Iſhabele, ta kehniſa gaſpaſcha, apmekleja to kehniſu, 39. un ſazzija us to: dohdees meerâ, eſ tew drihſ to dahrsu dabbuſchu. 40. Un tuhliht wiſna rakſtija ta kehniſa wahrâ wiſtigu grahmatu

29. Ko Deews zaur to parahdija?
30. Woi Ahkabs ſcho Deewa glahbſchamu aſſinne?
31. Prett ſahdu wiſru Ahkabs un Iſhabele leelu negantibu parahdija?
32. Kur bija Nabota wiſna-dahrs?
33. Kaſ to eekahroja?
34. Ko taſ kehniſch Ahkabs gribbeja?
35. Ko taſ kehniſch ar Nabotu runnaja?
36. Kapehſ Nabotſ ſawu wiſna-dahrsu ne gribbeja pahrdohſ?
37. Kahds taſ kehniſch par to palikke?
38. Kaſ to kehniſu apmekleja?
39. Ko wiſna us to kehniſu ſazzija?
40. Ar ſahdu wiltu Iſhabele ſchihs leetas ſahze?

uſ

us teem wezzajeem jeb sohgu fungeem Israëles piläsfatä, (kur Nabots dshwoja), 41. ka teem buhs divi wiltigüs leezineekus preeksch teefas lihds ar Nabotu west, 42. un teem buhs fazzihst, ka Nabots prett Deewu un lehninu runnajs, 43. un tad buhs winneem Nabotu no ta piläsfata iswest, un ar afmineem nomehtast, ka tas nomirist. 44. Tee besdeewigi sohgi to arridsan darrija, un to gohdigu Nabotu par nepateesi nokahwe. 45. Ihsabele no ta sinu dabjuusi, nahze pee ta lehnina un fazzija: zellees un eenemm Nabota wibna-dahrju, jo winsch wairä ne dshwo. 46. Tä lä tas lehninsch to dahrju eenehme, nahze tas praweets Elias, no Deewa subthits pee ta lehnina. 47. un fazzija us to Deewa wahrda: tanni pafschä weetä, kur tee sunni Nabota affini laisjuschi, sunni arridsan tawu affini laishs. 48. Un us ta lehnina gaspaschu tas fazzija: teem sunneem buhs Ihsabeli eht pee Israëles muhreem. 49. Ne dauds gaddus pehz to, to lehninu Ahkaba karrä noschahwe, un kad wiina rattus masgaja, tad tee sunni wiina affinis laisija. 50. Ihsabele tappe zaur lohgu ismesta, ar kahjahn famibta

41. Kas grahmatä stahweja rakstihst?
42. Ko bij teem wiltigeem leezineekeem isfazzihst?
43. Ko bij teem sohgeem tad ar Nabotu darriht?
44. Woi tee sohgi to arridsan darrija?
45. Ko fazzija Ihsabele us to lehninu, kad Nabots bij nofant?
46. Kas nahze pee Ahkaba, kad tas ta wibna-dahrju eenehme?
47. Ko Elias Ahkabam Deewa wahrda fazzija?
48. Ko Elias us Ihsabeli fazzija, ta lehnina gaspaschu?
49. Kas notikke tam lehninam Ahkabam?
50. Kas notikke Ihsabelei?

un

un no sunneem saplohsita un apehsita. 51. Un tä ne-weens wahrds ta Kunga pee semmes krittis, ko tas Kungs prett Ahkaba nammu runnajs.

51. Woi tad Deewa wahrds irr peepildihst?

Mahzibas.

1. Deews parahdijahs tam praweescham Eljam ne eefsch wehtras, neds eefsch semmes trihzefchanas, neds eefsch ugguns, bet eefsch fluffa un palehna wehsuma, ko no tam mahzees?

Atbildi: Deews irr weens Deews tahs lehnibas.

(Tapehz effi arridsan palehns, ne breehmigs lä wehtra, neds trafs ka ta semme appalsch tew rihb, neds ahtri dsmigs, lä ugguns, bet palehns, lä kluff wehsums. Jo ar lehnibu tu wairak warrest istikt, un ar tralku galwu tu ne warrest zaur feenu lihst.)

2. Elias dohmaja, winsch effoht tas weenigais, kas Baalam ne kalpoja, bet Deews tam atbildeja, wehl septin tuhstofschus effam, kas Baalam ne bij kalpojusch, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka ta ihsta swehta draudse Deewam tikkai irr sinama.

(Ta Deewa draudse wirf semmes irr diwlahrtiga, redsama un neredsama. Ta redsama irr tee, kas pee ihstas tizzibas un pee Deewa namma turrahb, bet stary teem irr labbi un launi, tizzigi un netizzigi. Ta neredsama irr wiffi Deewa behrni, kas paleel ihsta tizziba un swehta dshwo-schana lihds gallam. Tohs Deews ween pafsch: jo zilwelli ne warr zits zittam frdi redseht. Gahda, ka tew pee schihs swehtas neredsamas draudses scheid wirf semmes buhtu dalliba, tad tew arridsan teescham dalliba buhs pee tahs muhschigas swehtas draudses debbestis.)

3. Kad tee Sihrexi ohtru reisi nahze, ar teem Israäla laudim fautes, tad tee fazzija: Israäla Deewu effam kalna Deewu. Bet tohs schihs wallodas deht wiffus karrä apkahwe, ko no tam mahzees?

Atbildi: No Deewa allaschin ar zeenischanu jarunna.

(Tapehz runna no Deewa, no wiina swehta wahrda un no swehtahm leetahm ar gohdu un zeenischanu. Jo Deews to nesohditu ne pamettihst, kas wiina swehtu wahrdu apfmeij, nizzina

nizzina jeb wetti warka; bet kas Deemu gohda, to gribb Deems attal gohdaht.)

4. Tas kehniensch Ahkabs eekahroja Nabota wihna dahrsu, un Ihsabele dabbuja to tam kehniensch ar wiltu; bet Deews abbus fohdija, to no tam mahzees?

Atbildi: Kas zittam peederr, to tew ne buhs eekahroht, neds tihkht, to ar wiltu dabbuht.

(Tapeh; ne aisteeg, kas zittam peederr, un ne tihka, to ar wiltu eedabbuht, un ne pahrkahp arridsan, tawa tuwaka rohbeschu, neds norauj kahdu gabbalu no ta: jo tas irr ne gantiba.)

5. Kad tas kehniensch Ahkabs Nabota wihna dahrsu gribbeja nonemt, tad dauds raddahs, kas palihdseja. Ihsabele rakstija wiltigu grahamtu, diwi schkelmi bij wiltigi leezineeki, un tee fohgi Israeles pilsfata no spreede nahwi, tam gohdigam un nenoseedsigam Nabotam, to no tam mahzees?

Atbildi: Saunu darriht rahdahs dauds rohkas, kas palihds, bet pee labba neweens, labpraht rohku ne peelee.

(Ta, Deewam schehl! basnizas un skoblas dauds weetas pohsta eet, un trohgus ustaisa, par to dasch gohdigs mahzigtajs noyubschahs. Bet Deewa fohdiba pahr teem nahks, kas wissu labbu isnihzina. Tapeh; effi labprahtigs pee wissa labba, un palihds, zil spehdams, to skubbinahht: bet no kaunahm leetahm atrauj sawu rohku, un ne palihds zittam pee grehfu darba, jo tas tew pascham buhtu grehse.)

Swehtas dohmas.

Ahkabs sweschu mantu laupijs,

Sunni winna aff'ni laif.

Jr Deews kehniensch ne tauwija.

Ka tew klahsees laupitajs?

Es ne gribb' eekahrotees

Ko ikweenam dewis Deews.

Zettortdesmitais stahst's.

No Elias debbes brauschanas.

2 Kehu. graham. 2 nod.

1. Kad tas laiks bij nahzis, ka tam praweetim Elijasam bij dschwam us debbesim usnemtam tapt, 2. tad winsch fazzija us sawu puifi Gelsu: paleez jell scheitan, jo tas Rung's irr manni pee Jardanas uppes suhtijis. 3. Bet Gelsa atbildeja: tik teescham ka tas Rung's un tawa dwehsele dschwwo, es tewi ne atstahschu. 4. Us zellu nahze wissur to praweeschu behrni pee Gelsa 5. un fazzija: woi tu arr sinni, ka Deews tawu kungu schodeen no tewim nems? 6. Bet Gelsa atbildeja: es gan sinnu, effect tiklai kluffu. 7. Kad nu Elijas ar sawu puifi pee Jardanas uppes bij nahzis, tad winsch sawu mehteli nehme un sitte to uhdeni, 8. tad tas uhdens dallijahs abbejas puffes, ka tee abbi saufahm kahjahm zaurgahje. 9. Un kad tee bij zaurgahjuschu, fazzija Elijas us sawu puifi Gelsu: luhds, to man tew buhs darriht, pirms mannis no tewim atnaemm. 10. Gelsa fazzija: lai jell taws gars diwahrtiga mehra us man irr. 11. Elijas atbildeja: tu effi gruhthu leetu luhdsis; jo tu manni redsefi, kad

Sautaschanas.

1. Kas bija ar to praweetu Elijasu notift?
2. Ko Elijas us sawu puifi Gelsu fazzija?
3. Ko winnam Gelsa atbildeja?
4. Ko tee us zellu fatikke?
5. Ko tee praweeschu behrni us Gelsu fazzija?
6. Ko teem Gelsa atbildeja?
7. Ko Elijas ar sawu mehteli darrija, pee taws Jardanas uppes nahzis?
8. Kas ar to uhdeni uppè notift?
9. Ko Elijas pehdigi ar Gelsu runnaja?
10. Ko tad Gelsa luhdse?
11. Ko winnam Elijas atbildeja?

no tewim mannis atnems, tad tas tew ta notiks, fa tu effi luhdis: bet ja ne, tad tas arri ne notiks. 12. Un tad tee wehl runnaja, nahze uggunigi ratti un uggunigi sirgi, 13. un Elias schibras no Celisa, un brauze ar wehtru us debbesim. 14. Un Celisa redseja to un brehze winnam paffak: mans tehws! mans tehws! 15. Un Elias lifke sawu mehteli, us debbesim brauzoht krist, 16. to pazehle Celisa, 17. un greeseh's atpaffak un stahweja Jardanas mallâ 18. un nehme Elijasa mehteli un fitte to uhdeni 19. un fazzija: kur nu irr tas Kunga, Elijasa Deews? 20. Un tas uhdens dallijahs abbejâs puffes, un Celisa gabje zauri saufahm kahjahm. 21. Un Celisa tappe praweets fa Elias, un Elijasa gars bija diwahrtigâ mehrâ pee winna. 22. Un tad Celisa us Beteli gabje, nahze mafi puifchi no ta pil'sfata ahrâ un mehdija to praweetu Celisu 23. un fazzija us to: plikgalwi nahz schurp! plikgalwi nahz schurp! 24. Un Celisa greeseh's atpaffak, un tohs eeraudsiis winfch teem lahdeja eefsch ta Kunga wahrda. 25. Tad nahze diwi lahtfchi no mescha un faplohfija no teem t'fchetredesmits un diwi behrnus.

12. Kas notikke, tad tee abbi wehl runnaja?
13. Kur tad tas praweets palikke?
14. Râ brehze Celisa Elijasam paffak?
15. Ko lifke Elias us debbesim brauzoht krist?
16. Kas to mehteli pazehle?
17. Kur Celisa palikke?
18. Ko Celisa ar Elijasa mehteli darrija?
19. Ko Celisa fazzija, ar to mehteli uhdeni fisdams?
20. Kas ar to uhdeni uppè notikke?
21. Kahds tappe Celisa?
22. Kahds ehms notikke Celisam, us Beteli eihoht?
23. Râ tee to praweetu Celisu lammaja?
24. Woi Celisa tahdu apfmeeklu zeete?
25. Kas fcheem behrneem par to notikke?

Mahzibas

Mahzibas.

1. Elisa ne gribbeja sawu fungu un draugu lihds gallam atstah, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ustizzibai prett fungu un draugu ne buhs mittetees.

(Trihs leetâs warr gohdigu un ustizzigu zilweku pasht, 1) wajjadfiba, 2) nahwè, un 3) tad tas sawu mugguru greefs. Kas schinnis trihs leetâs irr labprahstigs un ustizzams, tas irr gohdigs, bet kas tiffai preefsch azzim un eefsch labbahm deenahm labs irr, tas irr lischkis un negohdigs. Tapehz ja griibi buht gohdigs, tad effi allaschin labprahstigs un ustizzigs.)

2. Elias apgahdaja papreefsch sawu ustizzigu puifi, pirms to no winna atnehme, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tohs, kas sawu labbu firdi mums dshwojoht parahdijufchi, tohs mums mirstoht ne buhs aismirft.

(Tapehz tad Deews tew swehtijis un no schihs pafaul'es aizinahs, tad apgahda tohs arridsan, kas tewim labprahstigi un ustizzigi bijufchi, starp kurreem tawus mahzitajus arridsan warri skaitiht.)

3. Elias brauze us debbesim un parahdijahs pehz pee tabs apfkaidroschanas ta Kunga Jesus Kristus wirf ta falna Tabora; fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka teescham pehz schihs dshwibas zitta irr gaidama.

(Un tas irr arridsan muhsu weeniga eepreezinafchana eefsch wiffahm behdahm dshwojoht un mirstoht. Ar scho zerribu eepreezinajees tu arridsan, un talabbad pahrzeet wiffas pafaul'igas behdas ar rahmu un preezigu firdi.)

4. Elias tappe us uggunigeem ratteem ar uggunigeem sirgeem (un tee bija tee swehti engeli) us debbesim aiswests, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Deewa behrni no teem swehteem engeleem tohp debbes preeka aisnesti.

(Tapehz paleez tizziba un swehta dshwofchana lihds gallam, tad tee swehti engeli scho preeku un gohdu tawai dwehfeleri arridsan parahdih's.)

5. Elias tappe dshws ar meefu un dwehfeli debbes preeka usnemts, fo no tam mahzees?

Atbildi:

Atbildi: Ka ir muhsu meesa fawâ laikâ debbes gohdibu eedabbuhs.

(Tapeh; ne bihstees welti nahwi un ka tawa meesa fappâ fapuhš. Tai buhs leelâ pastara deenâ zettees un ar tawu dwehfeli atkal faweenotees. Tad tewis ar meesu un dwehfeli muhsigâ gohdâ un preekâ usnems.)

Swehtas dohmas.

Leelais pulks netiklu behrmu,
 Kas apsmehje negohdigi
 Gelisu, kâ kahdu ehrmu,
 Tohp no lahtscheem faplehsti.
 Beeminn' to un fargees klah
 Mahzitajus nizzinaht.

Zettortdesmits un pirmas stahst's.

No ta praweefcha Gelisa brihnuma-sihmehm.

2 Kehn. graham. 4 un 5 nod.

1. Tas praweets Gelisa zaur Deewa spehku daudš brihnuma-sihmes padarrijs, jo tas garš ta praweefcha Gelijasa bij diwkahrtigâ mehrâ ar winnu. Starp zittahm brihnuma-sihmehm irr arrijsan schahš no winna notikfšahš. 2. Kahda nabbaga atraitne schelohjahš Gelisa preekšâ, 3. fazzidama: mans wihrš irr nomirris, un tu sinni, ka winsch Deewu bihjajahš, 4. un nu tas

Sautafchanas.

1. Kâ tas praweets Gelisa tif daudš brihnuma-sihmes spehje darriht?
2. Kas winna preekšâ schelohjahš?
3. Ko ta atraitne no fawa nelaika wihrâ fazzija?
4. Ko winna par to parradu-dsinneju fuhdseja?

parradu-

parradu-dsinnejs nahf, gribbedams mannuš diwi behrnus par kalpeem nemt par to parradu, ko mans wihrš winnam parradâ bijis, un es to ne warru aismakfahf. 5. Tad tas praweets winnu wajaja, fazzidams: stahsti man, kahda leeta wehl tawâ nammâ? 6. Winna atbildeja: neneeka, kâ tiftai kruhse ar elju. 7. Tad fazzija tas praweets: eij, paleene few traufus no wisseem taweem faimineem, jif tu warrefi dabbuht. 8. Tad aishlehdj tahš durwis pakkaf tewim un pakkaf taweem dehleem, un pildi wišus traufus no tawas eljes-kruhjes. 9. Beh; pahrdohd to elju un aismakfa teem, kam tu effi parradâ. 10. Ta atraitne darrija arrijsan tâ, un eelehje wiššos traufos, un ta eljes kruhse ne mittejahš tezzeht, kamehr wišfi traufi bij pilditi. 11. Bet kad traufu wairs ne bija, tad ta elje stahweja un wairs ne tezzeja. 12. Ta atraitne to elju pahrdewuši, aismakfaja wišfu parradu, 13. un winnai atlikke wehl tif daudš naudas, fewi un fawus behrnus uštureht. 14. Wehl notikke zaur Deewa spehku no Gelisa schis brihnumš. 15. Tas Sihreru tarra-leelšungš, Raëmans wahrdâ, bija augšis un no leelas flawas, bet neweffels un spittaligš. 16. Scho pee ta

5. Ko tas praweets Gelisa no winnas wajaja?
6. Ko winna atbildeja?
7. Ko tas praweets winnai lifke paleeneht?
8. Ko bija winnai ar tif daudš traufkeem darriht?
9. Ko bij winnai ar tahdu pulku eljes darriht?
10. Kahds brihnumš notikke ar to eljes-kruhfi?
11. Kad tas traufinsch wairs ne tezzeja?
12. Ko ta atraitne ar to elju darrija?
13. Kad winna to parradu bij aismakfajusi, woi tad winnai wehl ne atlikke drufzin naudas?
14. Woi ne irr Gelisa wehl zittu brihnumu padarrijs?
15. Kahds bij Raëmans?
16. Pee kahda ahrtâ to peewedde?

praweefcha

praweefcha Geliſa peewedde, ka taſ to weffelu padarritu. 17. Bet Naëmans nehme leelu naudas mantu ar few lihds, tam praweefſcham aiſmaſſaht. 18. Un kad taſ ar ſaweem ratteem un fullaincem preeffſch ta praweefſcha durwim nahze, tad taſ praweets tam likke ſazjibt: eij, un maſgajees ſeptinaſ reiſeſ Jardanaſ uppè, tad buhſ tama meefa atkal weffela, un tu buhſi ſchlihtſ. 19. Bet Naëmans apſkaitehſ un ſazjija: eſ dohmaju pee fewiſ, ka wiſſch ſawaſ rohkſ uſ man likſ, un ſawu Deemu par mannim peeluhgſ; woi tad muhſu ſemmè ne irr wehl labbaſ uhdenſ, ne kà Jardanaſ uhdenſ, neggi eſ warretu maſgateeſ, ka eſ taptu ſchlihtſ? 20. Un wiſſch greeſehſ atpaffkaſ un aiſbrauze ar duſmahm. 21. Bet wiſſa kalpi peegahje pee ta un to luhdſe, tiſkai to darriht, fo taſ praweets tam bij ſazjijiſ, jo ta ne effoti kahda grubta leeta. 22. Tad nokahje Naëmans un maſgajahſ Jardanaſ ſeptinaſ reiſeſ, pehž ta praweefſcha wahrda; 23. tad tappe wiſſa meefa atkal tiſ weffela, kà jauna puiſcha meefa, un wiſſch kluà ſchlihtſ. 24. Tad wiſſch brauze atpaffkaſ uſ ta praweefſcha nammu, un gribbeja wiſſam ar leelu naudaſ mantu aiſmaſſaht. 25. Bet Geliſa ne nehme neweenu ſchillingi, jebſchu Naëmans to gan lohti luhdſe. 26. Un kad Naëmans atkal bij

17. Woi Naëmans ar tuſſchu rohkſu nahze?
18. Ko Geliſa wiſſam likke ſazjibt?
19. Ko Naëmans ſazjija, to diſtredejiſ?
20. Kà Naëmans atpaffkaſ greeſehſ?
21. Ko Naëmana kalpi uſ to ſazjija?
22. Woi Naëmans likke peerunnateſ, to darriht?
23. Kahdſ brihnumſ notikke wiſſam maſgajoteeſ?
24. Kapehž Naëmans atpaffkaſ greeſehſ uſ ta praweefſcha Geliſa nammu?
25. Woi Geliſa naidu nehme?
26. Ko Geliſa puiſſiſ darrija, kad Naëmans bij aiſbrauziſ?

aiſbrauziſ, tad tezeja Geliſa puiſſiſ, beſ ſawa kunga ſinnaſ wiſſam paffkaſ, un luhdſe ta praweefſcha wahrda weenu maſku ar naidu. 27. Bet Naëmans tam dewe diwuiſ leeluſ maſkuſ ar naidu. 28. Kad taſ puiſſiſ bij atpaffkaſ nahziſ un to naidu waſlehpis, tad Geliſa to jautaja, fur wiſſch bijiſ? 29. Taſ puiſſiſ atbildeja: eſ nekur ne eſmu bijiſ. 30. Tad ſazjija Geliſa uſ to: arrig taſ bija taſ laiſ naidu nemt, tapehž Naëmana ſpittaliba tew peelipiſ. 31. Un wiſſch tappe tuhliht neweffelſ un ſpittaliſ.

27. Ko Naëmans tam puiſſcham dewe?
28. Ko Geliſa no ſawa puiſſcha jautaja?
29. Ko taſ puiſſiſ atbildeja?
30. Ko Geliſa uſ ſawu puiſſiſ ſazjija, kad taſ leedſehſ?
31. Kaſ tam puiſſcham notikke?

Mahzibaſ.

1. Kahda nabbaga atraitne ſchehlojahſ, ka taſ parradu: diſinneſ wiſſam abbuſ behrminuſ gribbeja nonemt, fo no tam mahzees?
 Urbildi: Nabbaguſ, atraitneſ, grubdeenuſ un bahrimuſ dauſſiſ kahrdina.
 (Bet wai teem, kaſ tohſ wahrdfina! Tapehž ja taſ irr tawà ſpehka, tad glahb tohſ, taſ tew buhſ ſwehtigſ.)
2. Deewſ ſwehtija taſ atraitneſ eljeſ kruhſti, ka ta ne ween to parradu warreja aiſmaſſaht, bet arridſan few un ſawuſ behrnuſ uſturreht, fo no tam mahzees?
 Urbildi: Deewſ irr to bahrimuſ tehwiſ un to atraitnuſ glahbejſ.
 (Tapehž ja tew Deewſ atraitneſ jeb bahrima un grubdeena ſahrtà lizziſ, tad turreeſ tiſkai pee Deewa, taſ irr tew labbaſ un wairak, ne kà wihrſ jeb tehwiſ, jo wiſſch irr arridſan tawſ glahbejſ.)
3. Naëmans apſkaitehſ, kad taſ praweets tam likke Jardanaſ uppè maſgateeſ, dohmadamſ, tam praweefſcham to bij uſ zittadu wiſſi weffelu padarriht, fo no tam mahzees?

Urbildi:

Atbildi: Mums ne buhs furneht, kad allaschin pehz muhsu prahta ne eet.

(Zilweks dohma, gan gudrs effohts, bet Deews jo gudraks. At! kad allaschin pehz zilwezigahm dohmahm notiktobs, tad gan slikti buhtu: jo zilweks dauds reises ko eegribb, kas tam ne buhtu labbi, kad tas ta notiktu. Tapehz padohdees Deewa waldischanai, un nemm par labbu wissu, ko tas tew peesubta, jo Deews ne irr kaunu, bet wissu labbu pahr tewim nodohmajis.)

4. Kad Naemans ta praweefcha wahrdam paklausija, tad winsch tappe weffels, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ko Deewa wahrds falka, to buhs darriht bes prettimrunnaschanas un wilzinasschanas.

(Ja Naemans ne buhtu Jardanā masgajees, tad tas ne buhtu kluis schkijstis un weffels. Mehs wissi grehtu deht pee sawas dwehseles flimmi un neschkijsti effam. Deews mums pawehl ar Jesus affinin eelsch tizzibas masgates, tas noteel zaur atgreeschanu no grehkeem us Deewu. Dari to bes prettimrunnaschanas un wilzinasschanas, tad tu arridsan pee tawas dwehseles buhst schkijstis un weffels, un muhschigi swehts.)

5. Gelisa kalps nehme bes sawa kunga sinnas nandu no Naemana un to paflehpe, bet Naemana spittaliba tam par to peelippe, ko no tam mahzees?

Atbildi: Naudas eelafroschana irr wissa kaunuma fakne.

(Zittadi irr, ko pelnitees un to tauwihst, un zittadi irr, buht schkijstis un us nandu frist, ka wels us dwehsele. Ta pirma wihse ihweenam prahtigam zilwekam peenahlaks, kas gribb gohdigi usturretees; bet ta ohtra wihse ne peelahjahs prahtigam, nelle wehl kristigam zilwekam.)

Swehtas dohmas.

Roskummuschai atraitnitei
 Barradu deht behdas nahst;
 Bet Deews palihdij nabbaditei,
 Kad Gelisa swehtihst fahst.
 Mahzaitees juhs nabbagi
 Deewam (ustizzeht) ka schi.
 (padohtees)

Zettort-

Zettortdesmits un ohtrais stahst's.

No ta praweefcha Gelisa zittahm brihnuma-sihmehm.

2. Kehn. grahm. 6 un 7 nod.

1. Das Sihrexu kehninsch karroja prett Israela kehninu.
2. Bet tas praweets Gelisa stahstija tam Israela kehninam zaur Deewa parahdischanu wissu, ko tas Sihrexu kehninsch bij apnehmees darriht.
3. Un tas Sihrexu kehninsch brihnojahs, ka tam Israela kehninam wiss winna padohms bij sinnam.
4. Bet tam fazzija, Gelisa tas praweets to effoht darrijis.
5. Tad winsch leelu karra-spehtu us to pilssatu Jotanu nosuhstija, kur tas praweets Gelisa dsihwoja.
6. Un tee nahze nakti un metehs ap to pilssatu.
7. Gelisa puifis eeraudsija to no rihta un sahze breht: ak mans kungs! ko mehs darrihm?
8. Gelisa atbildeja: ne bihstees, jo wairak irr to, kas pee mums irr, ne ka to, kas pee winneem irr.
9. Un Gelisa peeluhdse Deewu, ka tas tam puifcham tahs azzis atdarritu.
10. Tad atdarrija Deews ta puifcha azzis,

Sautaschanas.

1. Kas prett Israela kehninu karroja?
2. Ko Gelisa darrija?
3. Par ko tas Sihrexu kehninsch brihnojahs?
4. Ko tam Sihrexu kehninam fazzija?
5. Ka tas Sihrexu kehninsch mekleja, Gelisu rohkā dabhuht?
6. Ko tee Sihrexu darrija?
7. Ko Gelisa puifis fazzija, tohs eeraudsidams?
8. Ko Gelisa sawam puifcham atbildeja?
9. Ko Gelisa no Deewa luhdse?
10. Ko tas puifis redseja, kad Deews winna azzis bij atdarrijis?

ka

fa tas redseja, un raugi, tas kalns bija pilns uggunigu sirgu un rattu apfahrt Gelisu. 11. Bet schis pulks bija tee swehti engeli. 12. Kad nu tee Sihrexi pee Gelisa nonahze, tad tas Deewu peeluhdse, to Sihrexi karraspehku apstulboht, fa tee pareisi ne redsetu. 13. Un Deews to darrija. 14. Tad fazzija Gelisa us teem Sihrexiem: schis ne irr tas zelsch, un schè arridsan ne irr tas pilssats; eita man pakkal, es juhs weddischu pee ta wihra, fo juhs meklejat, 15. (bet winsch pats tas bija, fo tee mekleja, jo tee to ne pastinne). 16. Un Gelisa tohs us Samariju wedde, Israëla kehniina rohkà. 17. Kad tee nu Samarijà bija nahkuschì, tad Gelisa atkal Deewu peeluhdse, teem atkal azzis atdarriht, fa tee pareisi redsetu. 18. Un Deews teem tahs azzis atdarrija, fa tee few paschà Samarijas widdù eeraudsijahs. 19. Tad fazzija tas Israëla kehniensch us Gelisu: Woi man tohs buhs apkaut? 20. Gelisa atbildeja: ne, bet dohd teem ehsst un dsert, un lai tee eet ar meeru. 21. Un tee aisgahje (ar garru deggunu, jeb apfmeeti) sawà semmè,

11. Kas bij schis pulks?
12. Ko Gelisa no Deewa luhdse, kad tee Sihrexi pee Gelisa bij nahkuschì?
13. Woi Deews to darrija?
14. Ko Gelisa us teem apstulboteem Sihrexiem fazzija?
15. Ko tad tee Sihrexi mekleja?
16. Kur Gelisa tohs apstulbotus Sihrexius aiswedde?
17. Ko Gelisa atkal no Deewa luhdse, kad tee Sihrexi paschà Samarijas widdù bij nahkuschì?
18. Kur tee Sihrexi atraddahs, kad Deews teem tahs azzis atkal bij atdarrijis?
19. Ko tas Israëla kehniensch us Gelisu fazzija?
20. Woi Gelisa winnam to lahwe?
21. Kà tee Sihrexi aisgahje?

22. un

22. un ne karroja wairs prett Israëlu. 23. Un pehz to notiffahs, fa tas Sihrexi kehniensch Benadads wissu sawu karraspehku sapulzinaja, un weenu lehgeri apkabrt Samariju apmette. 24. Un leels bads zehlehs Samarijà, 25. tà, fa weena jeewa sawu behrniu nokahwusi un wahrijusi un ar zitteem apehdusi. 26. Kad tas Israëla kehniensch to dsirdeja, tad winsch swehreja Gelisu nokaut (itt kà tas buhtu pee ta badda bijis wainigs), 27. un tas kehniensch nogahje pats pee Gelisa. 28. Bet schis tam fazzija Deewa wahrdà: rihtà ap scho laiku makfahs meens puhrs kweeschu miltu ohrtu, un puhrs meeschu makfahs pufs ohrtu. 29. Tad kahds wirsneeks, us kurre rohku tas kehniensch atspeedehs, tam praweescham atbildeja: un kad Deews lohpus eefsch debbesim darritu, tad tas tomehr ne warretu notift. 30. Tad Gelisa us to fazzija: ar tawahm azzim to tu redseti un no ta ne ehdist. 31. Un tas arridsan wiff tà notifke. 32. Jo Deews tas kungs likke teem Sihrexiem to paschu nakti dsirdeht, leelu trohksni no ratteem un sirgeem un no leela karraspehka. 33. Tapehz tee Sihrexi zehlehs, un behgtin behdse, un pamette sawu lehgeri un wissu sawu mantu, lohpus un labbibu, steigdamees. 34. Kad tas Samarijas pilssatà

22. Woi tee wehl prett Israëlu karroja?
23. Kas pehz to notiffahs?
24. Kas Samarijà zehlehs?
25. Kas tanni baddà notifke?
26. Ko tas Israëla kehniensch fazzija, to dsirdejis?
27. Kas pee Gelisa nogahje?
28. Ko Gelisa tam kehniinam fluddinaja?
29. Ko kahds wirsneeks atbildeja?
30. Ko Gelisa us to wirsneeku fazzija?
31. Woi tas arridsan wiff tà notifke?
32. Kà Deews to nakti tohs Sihrexius baidija?
33. Ko tee Sihrexi no isbailehm darrija?
34. Ko tee Israëlikeri darrija, to fajuttuschì?

tappe

tappe sinnams, tad nahze tee Israëla laudis no ta pilsfata, un 'aplaupija sawu eenaidneeku lehgeri. 35. Un puhre kweeschu miltu maksaja ohrtu, 36. un puhre meeschu maksaja pufs ohrtu, pehz ta Kunga wahrda. 37. Un tas kehniensch bij to wirsneeku, us ka rohkas tas kehniensch atspedehs, par teem wahrteem eezehlis. 38. Un kad tee laudis weens ohtru speede, tad to wirsneeku saminne ta, ka tas nomirre, itt ka tas praweets Elija Deewa wahrda bij fazzijis.

35. Zif maksaja tad puhre kweeschu miltu?
 36. Zif maksaja puhre meeschu?
 37. Kahdu usraugu tas Israëla kehniensch par teem wahrteem eezehle?
 38. Kas ar scho wirsneeku notikke?

Mahzibas.

1. Ko ween tas Sihrexi kehniensch bij apnehmee darriht, to dabbuja tas Israëla kehniensch sinnaht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Zilwela padohms Deewa preefscha gekliba.

(Deews warr zilwela padohmu drihs isnihzinaht; jo bes wiina prahta nekas ne warr notift. Tapehz peeluhds Deewu, ka tas tew labbu padohmu dohtu, un arridsan palihdsetu, to padarriht; un kad tu fo apnemmees, tad dohma allaschin slacht: ar Deewa paligu.)

2. Elisa puisis redseja wissu kalnu pilnu ar uggunigeem sirgeem un ratteem apfahrt Elisu, un tee bija tee fwehti engeli, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tee fwehti engeli irr muhsu paligi.

(Tapehz nebihstees wissus wellus un wissus tawus eenaidneeku: jo tee fwehti engeli lehgeri apmett apfahrt teem, kas Deewu bihstahs.)

3. Tee Sihrexi tappe apstulboti un sawu eenaidneeku rohkas eewesti, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ta dauds zilweli eestreen sawa pascha nelaimé ka apstulboti un alli.

(Jo dauds irr, kas nei ar labbu, nei ar kannu laujahs peerrunnatees. Tapehz peeluhds Deewu, ka tas tew atdarritu tahs

azzis

azzis tawa prahta, ka tu warretu redseht un atsiht, kas pee tawa laiziga un muhschiga meera waijadstigs.)

4. Elisa ne sahwe tohs Sihrexi apfaut, bet teem liffe doht eht un ar meeru eet, fo no tam mahzees?

Atbildi: Eenaidneeku buhs faudseht un ar labbu pahwarreht.

(Jo arridsan muhsu mihkai's Pestitaj's pawehlejis, ka mums buhs sawus eenaidneeku's mibleht. Tapehz ja taw's eenaidneeku's irr isfaljis, tad to eh dini, ja tas istiwihjis, tad to dsirdini, ja tas pils, tad to apgehrbj, tad warrehs pasht; ka tu effi ihsti Deewa behrus, un ka tas gars tahs miblestibas un lehuprachtibas eeksch tewim mahjo.)

5. Deews patt leelaka badda lehtu labbibu dewe, jeb: schu kahds wirsneeku's ne gribbeja tizzeht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewa wahrds ne warr peewilt.

(Drihsak warr debbes un semme gabbalu gabbalds sagruht, ne ka weens Deewa wahrdisch nepeepildihis paliktu. Tapehz palaujees us Deewa wahrdu, ka us sipru pilli, tad tewis muhscham ne peewilt un tu kainá ne nahst.)

Swehtas dohmas.

Wirsneeku's ne tizz, ka Deews eespehj

Badda lehtu maifi doht.

Behz gan reds, bet baudiht ne spehj,

Samihst tappis skattijohst.

Deewa rohka augstaka,

Ne ka muhsu tizsiba.

Zettortdesmits un treschais stahst's

No ta pilsfata Ninives.

Jon. grabu. 1, 2, 3 un 4 nod.

1. Affirias semme bija lohti warren leels pilsfats, Ninive wahrda. 2. Bet tee laudis tanni pilsfata bija

Sautaschanas.

1. Kahds pilsfats bija Affirias semme?
 2. Kahdi bija tee eedsthotaji?

lohti

lohti besdeewigi. 3. Tad suhtija Deews to praweetu Jonu us to paschu pilssatu, teem Deewa wahrda peekohdinaht, ka tee no grehkeem atgreestohs. 4. Bet Jonas to ne darrija, ko Deews tam bij pawehlejis. 5. bet kahpe fuggi, gribbedams juhra wirsu no Deewa waiga behgt. 6. Tad suhtija Deews tam leelu wehtru pakkal, ta ka tas fuggis gribbeja grimt. 7. Tad mette tee laiwineeki wissus rikfus, kas fuggi bija, juhra, to fuggi atweeglinaht: 8. bet tas teem neneeka ne palihdseja. 9. Wissupeh; fazzija tee laiwineeki sawa starpä: nahzet, meslofin, ka meh's atsihstam, kurra deht schi nelaimemums usgahjusi. 10. Un kad tee mesloja, tad Jonasu eeshmeja. 11. Tad fazzija Jonas to taisnibu, ka winsch no Deewa waiga behd'sis. 12. Un Jonas teem pats to padohmu dewe, to juhra eemest. 13. Kad tee to bij darrijusch, tad apstahjehs ta wehtra un tappe rahms. 14. Un Deews lifke leelu sivi nahkt un Jonasu apriht. 15. Un Jonas bija tahs siws wehderä trihs deenas un naktis. (*Schinni leetä bija Jonas preekschshme

3. Kahdu praweetu Deews us Ninive suhtija?
4. Woi Jonas Deewam klausija?
5. Kä tas dohmaja, Deewa waigam isbehgt?
6. Ko Deews winnam suhtija pakkal?
7. Ko tee laiwineeki wehträ darrija?
8. Woi tas teem ko palihdseja?
9. Ko tad tee laiwineeki sawa starpä fazzija?
10. Ko eeshmeja, kad tee mesloja?
11. Ko tad Jonas fazzija?
12. Kahdu padohmu teem Jonas dewe prett fewi paschu?
13. Woi tas teem ko palihdseja, kad tee Jonasu juhra eemette?
14. Woi Jonas juhra ne nosihke?
15. Jil ilgi bij Jonas tahs siws wehderä?

* Kahda preekschshme tas us Kristu bija?

us Kristu, kas arridsan til ilgi kappä bijis.) 16. Bet Jonas peeluhdse Deewu no tahs siws wehdera, 17. un Deews paklausija winna luhgschanu, 18. un ta siws iswehme Jonasu juhrmallä weffelu. 19. Peh; Deews tam ohtru reisi pawehleja, us to pilssatu Ninive eet un teem laudim Deewa wahrda peekohdinaht, ka tee no grehkeem atgreestohs. 20. To Jonas darrija, 21. un sluddinaja teem Niniwitereem us Deewa pawehleschanu, ka winnu pilssatu winnu grehku deht peh; tschetrdesmits deenahm famaitahs. 22. Tee Niniwiteri to dsirdejusch, isbihjajahs lohti, un tizzeja Deewa wahrdam, 23. un atgreesahs no grehkeem us Deewu ar raudaschanahm un gaweschahanahm. 24. Bats kehniusch pilssatä nolifke sawas gohda drehbes, un arwille drahnas, kas rupjas bija ka mais, ur apsehdehs pehnös, 25. un lifke zaur wissu pilssatu pawehleht, ka neds zilweki, neds lohpi ko ehstu, bet itweens zilweks sawus grehkus noschelotu, un us Deewa atgreestohs no sawa nikna zekka. 26. Deews tas kungs to redsedams, eeschelojahs pah; teem un nowehrse to sohdbu no teem, un ne lifke to leelu pilssatu

16. Ko Jonas siws wehderä darrija?
17. Ko Jonasam tahs Deewa luhgschanas palihdseja?
18. Kur winnu ta siws iswehme?
19. Ko Deews Jonasam no jauna pawehleja?
20. Woi nu Jonas Deewam klausija?
21. Ko Jonas teem Niniwitereem sluddinaja?
22. Woi tas teem pee firds gahje?
23. Kä tee no grehkeem atgreesehs?
24. Kä pats kehniusch prett Deewu semmojahs?
25. Ko tas kehniusch zaur wissu pilssatu lifke pawehleht?
26. Ko schi grehku noscheloschana un atgreeschana us Deewu padarrija?

famaitaht. 27. Tas Jonafam ar gauschu reebfchanu reebe, un winsch sew nahwi mefleja. 28. tapehz, fa winna fluddinaschana ne bij notikkufi. 29. Un Jonas isgahje fawâ nepazeeschana no ta pilfsata, un darrijahs buhdinu, un apsehdehs tur pawehni, teekams tas redsetu, kas no ta pilfsata buhtu. 30. Un Deews lifte usaugt weenu augli ar kuplahm lappahm, kas pahr Jonasa galwu ehnu padarritu. 31. Un Jonas par to lohti preezajahs, bet winna preeks ne bija ilgi. 32. Jo Deews dewe tahrpu, tas to augli duhre, ka schis nokalte. 33. Kad nu ta faule Jonafam galwu speede, tad winsch atkal bij nepazeetigs un dufmigs, un wehlejahs sew nahwi. 34. Tad fazzija Deews us Jonasu: tew irr schehl ta augla ar kuplahm lappahm, pee ta tu ne effi strahdajis, neds to usaudsfnajis, un man ne bij faudseht Ninive, kas tahds leels pilfsats irr? 35. Wiff tas notikke, pirms wehl tee Affirexu kehini, kas tanni pascha Ninives pilfsata wal-dija, to Jraekla kehiniu walstibu isphstija.

27. Kâ tas Jonafam patiffe, kad Deews to pilfsatu scheljoja?
 28. Kapehz Jonas tahds dufmigs bij?
 29. Ko Jonas fawâ nepazeeschana darrija?
 30. Ko Deews lifte usaugt?
 31. Kâ tas anglis Jonafam patiffe?
 32. Kapehz tas anglis nokalte?
 33. Ko tad Jonas fazzija?
 34. Kahdu pahrmahzifchanu Deews Jonafam dewe?
 35. Kad tas wiff notizzis?

Mahzibas.

1. Jonas gribbeja no Deewa pahr juhru behgt, bet Deews tam fuhtija leelu wehtru pakka, ko no tam mahzees?

Atbildi: Deewa rohkai ne kas ne warr isbehgt.

(Tapehz ja no kahda grehka effi pahrschteigs (par ko lai Deews tewis pafarga), tad ne dohdees tuhliht us behgchanu, bet pafemmojees appakfch Deewa un fungu rohlahm, tad tu atraddifi schehlastibu.

schehlastibu. Jo jehschu tu pafauligai teefai warretu isbehgt, tad tomehr Deewa sohdbai ne isbehgt.)

2. Jonasu dila juhra eemette, un siws to aprihje, un kad tas Deewu peefauze, tad ta siws to juhmallâ wefslu iswehme, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deews warr no wiff-dilakahm behdahm istaut.

(Tapehz peeluhds Deewu eefsch wiffahm tawahm wajadsibahm, tad winsch tew palihdsehs; wiffwaital peefauz winnu badda-laika, tad winsch tewi ispestihs, bet tew buhs arridsan par to glahbschanu tam firsnigu pateifchanu fazziht.)

3. Kad tee Niniwiteri Jonasa spreddiki pee firds nehme, tad tee no tahs famaitaschanas tappe fwabbadi, fo no tam mahzees?

Atbildi: Spreddikus, kas mahza atgreefchanu no grehkeem, buhs pee firds nemt.

(Tahdus spreddikus us leelahm luhdsamahm deenahm, un tad laudis pee bikts eet, fakka. Labbi tam, kas tohs pee firds nemt, tas no laizigas un muhschigas famaitaschanas isglahbfees.)

4. Tee Niniwiteri atgreefsehs ar raudaschanahm un gaweschahm, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad kas no firds atgreefchahs, tad affaras gan ne truhft, un kad tas teescham par fawu dwehfeli gahda, tad tam ehfchana un dferfchana ganna mas ruhpu.

(Tomehr ar raudaschanahm un gaweschahm ween ihstu atgreefchanu no grehkeem ne beids; jo pee ihstas atgreefchanas ne ween wajaga grehku atfihchana un grehku noscheloschana, bet arridsan ta tizziba un pateefiga apnemfchana, jo probjam labbati un swehtaki dshwoht.)

5. Kad tee Niniwiteri atgreefsehs, tad Deews pahr teem eescheljahs un to pilfsatu faudseja, ko no tam mahzees?

Atbildi: Kad zilweks no grehkeem atgreefchahs, tad Deews arridsan greefchahs no tahs sohdbias; un kad zilweks tizziba us Deewu greefchahs, Deews tad arridsan us zilweku ar fawu schehlastibu greefchahs?

(Ja nu gribbi, ka Deews tewim schehligs, tad darri tapatt arridsan.)

Swehtas

Swehtas dohmas.

Tà, kà Jonas sluddinaja
 Ninivei to sohdivu,
 Tad no grehkeem wiff atstahje,
 Un Deews noweht' dufmibu.
 Mahzitajeem klauscht buhs,
 Tad Deews atkal scheidung kluhs.

Zettortdesmits un zettortais stahstš.

Kà Israëla un Juhda walstibas
isphstija.

2 Kehn. gram. no 17 lihds 25 nod.

1. Stary Deewa laudim Juhdu walstiba pa wiffam
 diwidemits kehnini Jerusaleme waldijuschi, 2. un no
 teem bija tikkai astoni deewabihjigi kehnini. 3. Israëla
 walstiba pawiffam dewinpademits kehnini Samarija waldijuschi,
 4. bet no teem neweens naw deewabihjigs bijsa.
 5. Tapeh; arridsan gahje Israëla walstiba papreeksch
 pohsta, 6. un tahs desmits Israëla ziltis zeetumà aie-
 wedde tas Uffirexu kehninsch Salmanassars, kas Ninive
 waldija. 7. Salmanassara dehs Sanneribs gribbeja

Sautaschanas.

1. Zif kehnini par Juhdu semmi waldijuschi?
2. Zif no teem bija deewabihjigi?
3. Zif kehnini Israëla walstiba waldijuschi?
4. Zif no teem deewabihjigi bijuschi?
5. Kurra no tahm diwi walstibahm papreeksch pohsta gahje?
6. Kas tahs desmits Israëla ziltis zeetumà aiewedde?
7. Kas arridsan to Juhdu walstibu gribbeja isphsticht?
arridsan

arridsan to Juhdu walstibu isphsticht, 8. un suhtija
 leelu karraspehku us Jerusalemi. 9. To brihdi wal-
 dija Juhdu semme tas deewabihjigs kehninsch Iskijas.
 10. Schim Sanneribs lifte fazzicht: kas tas tahs pat-
 wehrums, us ko tu palaujees? 11. Un us teem Juh-
 deem, kas us Jerusalemes muhreem stahweja, wunsch tà
 lifte fazzicht: klausatees to wahrdu ta leela kehnina no
 Uffirijas, tà wunsch facka: lai Iskijas juhs ne peewiff
 ar wiltigu zerribu us to Kungu juhfu Deewu, itt kà tas
 juhs isglahbtu. 12. Kurri no wiffem Deeweem irr
 fawu semmi isglahbuschi no mannahm rohkahm? 13. Un
 Sanneribs suhtija arridsan gramatas us Iskiju, ar tah-
 deem pascheem lepneem wahrdeem un Deewa apsmeeschanu
 farakstias. 14. Iskijas tahs gramatas lassijis, gahje
 Deewa nammà un isplattija tahs Deewa preekschà,
 15. un sauze us debbesim un peeluhdse Deewu, ka tas
 Jerusalemi isglahbtu no ta breehmiga kehnina Sanneriba
 rohkahm. 16. Un tai paschà nakti nokahwe Deewa
 engels tai Uffirexu legeri gan drihs diwi simts tuhst-
 schus, wiffus warrenus karras-wihrus un leelungus un
 wirsneekus. 17. Tad atstahje Sanneribs no Jerusalemes,
 un greesehs ar teem atlikfuscheem atpakka us fawu semmi.

8. Kurp Sanneribs fawu karraspehku nosuhtija?
9. Kas to brihdi pahr Juhdu semmi waldija?
10. Ko tam Sanneribs lifte fazzicht?
11. Ko Sanneribs teem laudim us Jerusalemes muhreem lifte
fazzicht?
12. Kà Sanneribs Deewu saimoja?
13. Kahdas gramatas Sanneribs Iskijam suhtija?
14. Ko Iskijas ar tahm gramatahm darrija?
15. Ko Iskijas no Deewa luhdse?
16. Kà tad Deews Jerusalemi ispestija?
17. Kur tad Sanneribs paliffe?

18. No

18. No ta laika stahweja ta Zuhdu walstiba wehl wairaf, kà simts gaddus. 19. Ne ilgi pehz to tappe tas Zuhdu kehniensch Iskijas us mirschanu flims, 20. un tas praweets Gsaijas nahze pee winna, 21. un fazzija: tà fakka tas Kungs: apfohp taru namnu, jo tu nomirfi. 22. Tad peeluhdse Iskijas to Kungu, ka tas winnu wehl liktu dshwoht, un raudaja itt gauschi. 23. Tad Deews to praweetu Gsaijasu ohtrà lahgà pee Iskija subttija, 24. un Gsaijas fazzija us to: tas Kungs irr taru luhgschanu paklausijis, un tarahm deenahm wehl peeypadefmits gaddus peelizzis. 25. Tad fazzija Iskijas: turra irr ta sihme? 26. Tad likte Deews to fauli pee debbes desmit stundas atpakkal eet par to paschu zellu, kà ta us preefschu bij gahjust, un to warreja pee faules stundeni redseht. 27. Un tas kehniensch Iskijas kluè weffels, un dshwoja wehl peeypadefmits gaddus, kà Deews bija fazzijis. 28. Starp teem kehniinem, kas pehz winna waldija, bija tikka weens weenigs, kas Deewu no wiffas firds bihjajahs, 29. Jostus wahrda. 30. Tee zitti bija wiffi besdeewigi. 31. Wiffuwairaf darrija Manassus

18. Zif ilgi ta Zuhdu walstiba pehz to stahweja?
19. Kas ne ilgi pehz to Iskijam notikke?
20. Kas pee winna nahze?
21. Ko tas praweets Gsaijas fazzija?
22. Ko Iskijas no Deewa fawà flimmibà luhdse?
23. Kas atfal pee Iskiju nahze?
24. Ko Gsaijas Iskijam fazzija?
25. Ko Iskijas fazzija?
26. Kahdu brihmama-sihmi Deews to brihdi parahdija?
27. Zif gaddus wehl Iskijas dshwoja, weffels tappis?
28. Zif deewabihjiigi kehniini bija pehz Iskija?
29. Kà bija winna wahrds?
30. Kahdi bija tee zitti?
31. Kurseh bija tas nifnalais?

pehz

pehz wiffahm paganu negantibahm, un islehje tohti daudi nenoseedstgu affini, kà uhdeni. 32. Un Deews winnu nodewe ta kehniina no Babeles rohkà, un to us Babeli aiswedde. 33. Bet winsch noscheloja fawus grehkus ar affarahm, 34. un Deews likkabs peeluhgtees, un winnu no jauna fawà walstibà eestahdija. 35. Wiffupehz likte Deews fawu sohdivas-teesu (kà tee praweefchi to bij senn papreeksch fluddinajusch) pahr Zuhdu walstibu un pahr Jerusalemi nahkt, 36. winnu grehku deht. 37. Un Deews nodewe tohs ta Kaldeeru kehniina Nebukadnezara rohkà, kas Babeles pilksatà dshwoja. 38. Tas nahze ar leelu karra-spehku prett Jerusalemi, un aiswedde to Zuhdu kehniinu Zojakimu un daudi Zuhdus us Babeli. 39. Tas pehdigais Zuhdu kehniensch bija Zedekijas. 40. To pats Nebukadnezars eezehle. 41. Un Nebukadnezars darrija derribu ar to, un likte Zedekijasu pee ta ihsta Deewa wahrda swehrecht, tam paklausigs palikt. 42. Bet Zedekijas nizzinaja to swehreschanu un pahrfahpe to derribu, un atkahpehs no ta kehniina Nebukadnezara. 43. Bet Deews Zedekijasu Nebukadnezara rohkà nodewe.

32. Ka rohkà Deews Manassu dewe?
33. Woi Manassus besdeewigs palikke?
34. Kà Deews winnu scheloja?
35. Ko Deews pahr Zuhdu walstibu un pahr Jerusalemi likte nahkt?
36. Kapehz?
37. Ka rohkà Deews tohs nodewe?
38. Ko Nebukadnezars darrija?
39. Kurseh bija tas pehdigais Zuhdu kehniensch?
40. Kas to par kehniinu eezehle?
41. Kahdu derribu Nebukadnezars ar to darrija?
42. Woi Zedekijas fawu swehreschanu turreja?
43. Ka rohkà Deews Zedekijasu nodewe?

44. Tas

44. Tas liffe winna behrnus preefsch winna azzim no-
faut, winnam pascham tahs azzis isbaddiht, un allu us
Babeli ar schkehdehm faslehgatu aiswest. 45. To Deewa
naminu, fo Salamans bij lizzis ustaisiht, ar uguni
fadedsinaja. 46. To pilssatu Jerusalemi isphstija un
par akminu-gubbu pataifija, 47. un tohs atliffuschus
Juhdus us Babeli aiswedde. 48. Tas notikke treschâ
tuhktofschâ un treschâ fimtâ gaddâ no pasaulés eesahkuma,
jeb fesch fimts gaddus preefsch Jesus Kristus swebhtas pee-
dsimschanas. 49. No schi laika palikke Jerusaleme sey-
tiundesmits gaddus pohstâ, 50. jo tik ilgi tee Juhdi bija
Babelê zeetumâ.

44. Ko Rebutadnezars ar to darrija?

45. Kâ klahjehs tam Deewa nammam, fo Salamans bi
lizzis ustaisiht?

46. Kâ klahjehs Jerusalemes pilssatam?

47. Kur tee atliffuschy Juhdi palikke?

48. Kad tas notizzis?

49. Zif ilgi palikke Jerusaleme pohstâ?

50. Zif ilgi tee Juhdi bija Babeles zeetumâ?

Mahzibas.

1. Starp diwidesmits kehneem Juhdu walstibâ bija
tikfai astoni deewabihjigi, un starp dewinpadefmits
Israëla E-hnineem ne bija neweens deewabihjigs, fo
no tam mahzees?

Arbildi: Pasaulê dands wairaf launi laudis, nedf labbi.
Tapehz ne staiga ar to pasauli to paschu grehku-zellu,
kas ar muhschigahm waimanahm beidsahs, bet staiga ar Deewa
behrneem to schauru zellu tahs deewabihjafchanas un deewa-
patifschanas, tas tewi noweddihs muhschigâ lihgsfimbâ.)

2. Sanneribs puffoja prett Deewu, un winna Farra:
spehku engelis apfawe, fo no tam mahzees?

Arbildi: Kas prett Deewu leelahs un to apfmeij, pa-
leef kaunâ.

(Kas

(Kas irr zilwefi prett Deewu wairaf, fâ semmes-gabbali,
pibschli un pelni, un fâ pellus, fo webjsch isputtina? Tapehz
semmojees allaschin preefsch tawa Deewa, tad tu winna azzis
buhfi leels un schelastibu attraddis.)

3. Iskijas peelubdse Deewu us sawu mirschanas:gultu,
un palikke wehl peeypadefmits gaddus pee sawas dsih:
wibas, fo no tam mahzees?

Arbildi: Deewa rohâ stahw muhsu dschwiba un nahwe.
Tapehz neweffels buhdams zerre us Deewu, tas irr tas
wifflabakais ahrste un dseedinatajs. Dschws buhdams, dschwo
to masu laizimu Deewam par gohdu, un mirsht padohd tawu
dwehveli Deewa rohâ, tad tu dschws un mirdams Deewam pee-
derrefi, no fa tewis muhschigi ne schfers, un kas tewi ar muhs-
schigu preeku peepildihs)

4. Zedekijas pahrkahpe sawu swehreschanu, bet winna
behni tappe preefsch winna azzim nofauti, un pars
ar isdurtahm azzim un ar schkehdehm faslehgts us
Babeli zeetumâ aiswests, fo no tam mahzees?

Arbildi: Sawu swehreschanu pee Deewa swehta wahrda
ne buhs pahrkahpt.

(Jo tas irr Deewa swehta wahrda saimoschana, kad kas jeb
fo apshwehre, kas nepateesi irr, jeb pee Deewa swehta wahrda
fo apsohlahs un to pehz pahrkahpj. No tahdas apgrehziabas un
negantibas lai Deews ikweenu pasarga.)

5. Kad Juhdu walstiba Israëta walstibas isphstifchanu,
un kad Jerusaleme Samarijas isphstifchanu buhtu
wehrâ nehmuft, tad ta pohstifchana Juhdu semmê un
pahr Jerusalemi ne buhtu nahkufi, fo no tam mah-
zees?

Arbildi: Rabbi tam, kas gudrs schyp zaur zittu lauschu
flahdi.

(Jo kas zitta nelaimi pee firfs ne nemm un tâpatt darra, tas
tamni paschâ nelaimê eekriht. Tapehz kad tu redst, fa zits zaur
sawu trakkumu few pascham nelaimi padarra, tad fargees,
gudrs buhdams, par tahdu trakkumu, tad tu no tahs nelaimes
buhfi swabbads.)

Swehtas dohmas.

Raud, af raud Jerusaleme!

Kur taws preefs un spehks un gohds?

Grehku

Grehku dehl tew fweſchâ ſemmê.
 Nopelnum's tohy ruhkti dohts.
 To buhs wiſſeem wehrâ likt,
 Deewam klaufiht ne apnikt.

Zettortdefmits un peektais ſtahst's.

Nota wezza Tobija.

Tob. graham. no 1 libds 6 nod.

1. Ninives pilſatâ bija ſtarp teem no Salmanaſſara aiſweſteem Iſraëlitereem gohdigs un deewabihjigs wezz wihrs, Tobijas wahrdâ. 2. Winna weenigais dehl's bija arridjan Tobijas wahrdâ, 3. un no maſahm deenahm eekſch ihſtas deewabihjaſchanas audſinahts. 4. Schim wezzam Deews winna deewabihjaſchanas dehl to ſchehlaſtibu parahdija, ka to no zeetuma iſlaide, ka tas wiſſur warreja drohſchi eet. 5. Bet tam gaddijahs, zaur kahdu nelaimi no nejaufchi neredſigam palikt. 6. Schimni nelaimê to winna draugi iſſmehje, ſazzidami: Kur irr tawa zerriba us Deewu, ka labbad tu ſik daudj teem nabbageem effi dewis? 7. Winna gaſpaſcha tam arridjan winna

Sautafchanas.

1. Kas bija libds ar teem zitteem Iſraëlitereem Ninives pilſatâ aiſweſts?
2. Kâ bija winna dehlam wahrds?
3. Kâ bija tas audſinahts?
4. Kahdu ſchehlaſtibu Deews Tobijam fweſchâ ſemmê parahdija?
5. Kahda nelaimê tam wezzam Tobijam notikke?
6. Kâ winna winna draugi ſchimni nelaimê iſſmehje?
7. Ko winna gaſpaſcha pee tahdas apſmeefchanas ſazzija?

nelaimi

nelaimi iſdeenas pahrmette. 8. Tad wehlejahs tas wezzais Tobijas labbak mirt, ne kâ dſihwoht, un peeluhdſe Deewu ar aſſarahm par ſwechtu nomirſchanu. 9. Bet Meederu ſemmê dſihwoja tai pilſatâ Rages zits zeetumâ aiſweſts Iſraëliteris, Raguëls wahrdâ, 10. tam bija weena weeniga meita ar wahrdu Sara. 11. Tai bija ſeptini wihri, weens pehz ohtra bijuſchi: 12. bet weens launs gar's bija itweenu pirmâ nakti nomahjis. 13. To pahrmette winnai weena kalpone, ſazzidama: tu effi tawus wihrus nokahwuſi. 14. Sara to dſirdejuſi, tappe lohti noſkummuſi, un eegahje ſawâ kambari un ne ehde un ne dſchre, bet raudadama Deewu peeluhdſe, ka tas ſcho kaunu no winnas atnemptu. 15. Schi luhgſchana notikke tanni paſchâ ſtundâ, kad tas wezzais Tobijas Ninives pilſatâ Deewu par ſwechtu mirſchanu peeluhdſe. 16. Un tanni paſchâ ſtundâ Deews abbeju luhgſchanas paklauſija, jebſchu leels jelſch un leela ſtarp ſtarp abbejeem bija. 17. Un Deews ſuhtija ſawu engeli abbus no behdahm iſglaht. 18. Tas tã notikke: 19. Tas wezzais Tobijas bija pee ſeptin tuhtſtoſchus dahlderus

8. Ko tas wezzais Tobijas tahdâ nelaimê darrija?
9. Kas bija ſtarp teem Iſraëlitereem Meederu ſemmê aiſweſts?
10. Kâ bija winna meitai wahrds?
11. Zif wihri tai bijuſchi?
12. Kas bija ar teem notizzis?
13. Kas to tai Sarai pahrmette?
14. Ko Sara darrija, to dſirdejuſi?
15. Kurâ ſtundâ ſchi luhgſchana notikke?
16. Kad Deews abbeju luhgſchanas paklauſija?
17. Ko Deews ſuhtija to no behdahm iſglaht?
18. Kâ tas notikke?
19. Zif naudas bija tas wezzais Tobijas us atdohſchanu iſdewis?

iſleenejis.

islenejis. 20. Winna parradneeks bija kahds wihrs tai pilsfata Rages, Gabels wahrda. 21. Pee schi tas wezzais Tobijas sawu weenigu dehlu aisfuhstija, ka tas to parradu eenemtu. 22. Schis jaunais Tobijas melleja labbu zekka-beedri. 23. Winsch fatikke arridsan drihs jaunekli, kas bija gattaws, tam lihds eet, gribbedams us to paschu zekku dohteas. 24. Un tas bija weens no Deewa fuhstihst engelis. 25. Bet tas jaunais Tobijas to ne sinnaja. 26. jo tas engels bija zilweka gihmi nahzis. 27. Tas jaunais Tobijas usrunnaja to jaunekli, to wai-zadams: arrig winsch ne sinna to zekku us to pilsfatu Rages? 28. Tas engels atbildeja: es esmu tur til dauds reises bijis, un tas namneeks, kur es mehdsu kohrteli buht, irr Gabels wahrda. 29. Tas patikke lohti tam jaunam Tobijam, jo tas pats Gabels bija tas parrad-neeks. 30. Tapehz tas jaunais Tobijas to tuhliht sawam tehvam stahstija, 31. un nehme to jaunekli lihds sawa nammâ. 32. Kad tas engels (nepasfistams) tanni nammâ nahze, tad winsch to wezzu Tobiju ar scheem

20. Kas bija winna parradneeks?

21. Ko tas wezzais Tobijas aisfuhstija, to parradu eenemt?

22. Ko tas jaunais Tobijas melleja?

23. Kahdu zekka-beedri winsch fatikke?

24. Kas schis jauneklis bija?

25. Woi to tas jaunais Tobijas sinnaja?

26. Kapehz ne?

27. Ko tas jaunais Tobijas no ta wai-zaja?

28. Ko tas engels atbildeja?

29. Kâ tas tam jaunam Tobijam patikke?

30. Kam to tas jaunais Tobijas stahstija?

31. Kurp winsch papreeksch to engeli wedde?

32. Ko tas engels us to wezzu Tobiju fazzija?

wahrdeem

wahrdeem fweezinaja: lai Deews tew preeku dohd! 33. Tas wezzais atbildeja: kâ buhs man preeks buht, tumfibâ sehshoht un to debbes gaismu ne redsoht? 34. Tas engels atbildeja: zeetees tiklai, Deews tew drihs palihdsehs. 35. Kad nu jaw wiff bij fataisfihst us zekku, tad deme tas wezzais sawam dehlam scho swehtischanu lihds us zekku: lai Deews lihds irr ar jums us zekku, un winna engels lai juhs pawadda. 36. To tas wezzais Tobijas arridsan ne sinnaja, ka tas jauneklis un winna zekka-beedris Deewa engels bija. 37. Tad dewehs tee abbi tas jaunais Tobijas un tas engels us zekku.

33. Ko tas wezzais Tobijas atbildeja?

34. Kâ tas engels to wezzu Tobiju eedrohschinaja?

35. Kahdu swehtischanu tas wezzais sawam dehlam lihds us zekku deme?

36. Woi tas wezzais Tobijas arridsan ne sinnaja, ka tas weens engels bija?

37. Kas zekka dewehs?

Mahzibas.

1. Tas wezzais Tobijas bija sawu weenigu dehlu eeksch deewabihjaschanas audsinajis, ko no tam mahzees?

Atbildi: Tehwam un mahtei buhs sawus behrnus audsinahst eeksch deewabihjaschanas un wiffadas patifschanas.

(Tapehz ja tew Deews behrnus dewis, tad mahzi tohs papreeksch un pahr wiffahm leetahm Deewu atfihst, tad tew arridsan buhs tikfufchi behrni, pee furreem tu gohdu un preeku sadfihwosi.)

2. Tas neredsigis un behdigs Tobijas peeluhdse Deewu par swehtu mirschanu, un Deews tam atdewe azzu spohschumu, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka Deews firdigas luhgschanas allasch paklausa, bet tomehr ne allaschin to dohd, ko luhdsahs.

(Jo Deews pehz fawas gudribas un miblestibas daschafirt eeffch laizigahm leetahm zittu fo, un dauds reises fo labbaku dohd, ne ka meh's luhdsam. Tapehz ne mittejees eeffch firde gahm luhgschanahm, jo taks ne buhs welti jeb wehja.)

3. Kad Saru par nepateesi apkauneja, tad ta to Deewam fuhdseja, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas mums pahri darrihts, to mums buhs Deewam pawehleht.

(Jo Deews to gan teefahs. Tapehz ne atreeb launu ar kaunu, jeb lammaschanu ar lammaschanu, tad tew buhs meers, jo no wahrdeem wahrdi rohdahts, un pehz leelas kidas zellahs.)

4. Tas wezzais Tobijas wehleja fawam dehlam wiffu labbu us zellu, fo no tam mahzees?

Atbildi: Wezzakeem buhs fawus behruus fwehtiht, un ne lahdeht.

(Ja behrus fo nepateisi darrijis, tad to pahrmahzi, bet fargees no labsteem. Jo fur lahsti irr, tur ne warr fwehtiba pee behriu-audfinaschanas buht. Kad behrus fo labbu usnemmahs, tad fwehti to, tas irr, wehle winnam tur klahit wiffu laimi un Deewa paligu.)

5. Tas wezzais Tobijas fazzija: ka buhs man preeks, tumsiba fehshoht un to debbes gaifmu ne redsoht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka wesseliba leela Deewa dahwana.

(Tapehz pateiz Deewam, kas tew wesselas azzis, aufis kahjas, rohkas un wiffus prahtus dewis; un wehl libds schim ussturr. Jo kad tew weens uo tawcem lohzeekem truhstu, tad tu gan buhtu nelaimigs.)

Swehtas dohmas.

Engeli pee swehteem rohdahts,

To tu reds' pee Tobiju.

Bet kas few' us grehkeem dohdahts,

To wels ne liss atstahstu.

Es grihb' Deewa zellös eet,

Tad buhs wisseem welleem fkreet.

Zettort-

Zettortpadesmits un festais stahst's.

No t a j a u n a T o b i j a .

Tob. graham. no 6 nod. libds gallam.

1. Kad tas jaunais Tobijas fawu zellu ar to engeli gan drihs bija pahrstajagajis, tad tas engels us to jaunu Tobiju fazzija: pilssata nakhtuschi, nemsim kohrteli pee Raguela, tam irr weena weeniga meita Sara wahrda: tew irr wiffa winna manta nolikta un tu to meitu apnemfi.
2. Tas jaunais Tobijas atbildeja: es esmu dsirdejis, ka ta Sara jaw septinas reises bruchte bijusi, un ka tas laulibas eenaidneeks, tas wels, wiffus winnas wihrus pirmâ nakti nomahzi.
3. Bet tas engels atbildeja, ka tam wellam tikkai pahr teem spehts irr, kas Deewu ne bibstahs, un tikkai neschlihtas kahribas labbad, ka lohpi, seewas apnemmm.
4. Tad tas engels tam jaunam Tobijam to padohmu dewe, to wellu aisdsiht ar Deewa peeluhgschanahm, un ar tahm taks trihs pirmejas deenas nobeigt, tad tam wellam ne buhs spehts pahr winnu.
5. Kad nu Tobijas Rages pilssata bij nahzis, tad winsch fawu kohrteli nehme pee Raguela, fawa radda.
6. Tur to mihligi usnehme.
7. Kad nu Raguels bija iswaizajis,

Sautaschanas.

1. Ko fazzija tas engels us to jaunu Tobiju, kad tee gan drihs fawu zellu bij pahrstajagajuschi?
2. Ko tas jaunais Tobijas atbildeja?
3. Ko tad tas engels atbildeja?
4. Kahdu padohmu tas engels tam jaunam Tobijam dewe?
5. Kur tas jaunais Tobijas fawu kohrtelt Rages pilssata nehme?
6. Ka winnu tur usnehme?
7. Ko Raguels no faweem weeseem waizaja?

no

no kurrenes tee effoschi, un kà tam wezzam Tobijam klabjahs, 8. tad tas engels fazzija: schis jaunellis irr ta wezza Tobija dehls. 9. Tad apkampe Raguëls to jaunu Tobiju un fazzija: mans mihlais dehls, effi swehtihst, jo tu effi deewabihjiga wihra dehls! 10. Un Raguëla gaspascha un winna meita Sara raudaja no preeka. 11. Behz to tas jaunais Tobijas pehz tahs Saras prezzeja. 12. Winnas tehws par to istrubzinajahs, dohmadams, ka tam arridsan tà klabsees, kà teem zitteem septineem bruchtganeeem. 13. Bet tas engels us to fazzija: ne bihstees, tawa meita winnam no Deewa nolikta, jo winsch Deewu bihstahs, tapehz tawa meita zittam ne bij wehleta. 14. Tas tehws to dsirdejis, sanehme sawas meitas rohku un lifke to ta jauna Tobija rohka, 15. fazzidams: tas Deews Ahbraama, Ihsaaka un Jehkaba lai ar jums irr un jums kohpà palihds, un lai winsch dohd sawu swehtibu pilnigi pahjums. 16. Un kad Tobijas to pirmu nakti bruhthes kambari nahze, tad tee jauni falaulati Deewu zekhs peelhudse, ka tas teem sawa laulibas dshwoschanà schehligi gribbetu klast stahweht. Un to darrija tee trihs deenas. 17. Jo Tobijas fazzija: mehse effam swehtu kauschu behrni, mums ne klabjahs sawu dshwoschanu eesahkt kà teem paganeem, kas Deewu

8. Ko tas engels fazzija?
9. Ko tad Raguëls us Tobiju fazzija?
10. Ko Raguëla gaspascha un winna meita fazzija?
11. Behz ka tas jaunais Tobijas prezzeja?
12. Kapehz Raguëls par to istrubzinajahs?
13. Kà tas engels Raguëlu eedrohschinaja?
14. Ko tad Raguëls darrija?
15. Ko Raguëls tur klast fazzija?
16. Ko Tobijas to pirmu nakti bruhthes kambari darrija?
17. Ko Tobijas us sawu bruhsti fazzija?

ne

ne atshst. 18. Un tee palikke isglahbti no wella un palikke dshwi un wesseli. 19. Par to pateize tas tehwozis Raguëls un winna gaspascha Deewam no wiffas fids. 20. Ap to brihdi nogahje tas engels pee Gabela, 21. un eenehme Tobija parradu un atnesse to tam jaunam Tobijam. 22. Un Gabels nahze lihds us kabsahm un palihdseja Deewu teikt un slaweht. 23. Behz kabsahm dewe Raguëls sawai meitai to puffi no wiffas sawas mantas, 24. kas bija kalpi, kalpones, lohpi un dauds naudas. 25. Kad nu tas jaunais Tobijas ar sawu jaunu gaspaschu atpakkal us zekku dewehs, tad Raguëls tohs swehtija, 26. un dewe sawai meitai tshetras jaukas mahzibas, 27. prohti: sawa wihra wezzakus kà sawus paschus zeenihst un gohdahst, 28. sawu wihru firdigi mibleht, 29. sawu faimi prahrtigi walidht, 30. un fewi paschu gohdigi turretees. 31. Kad nu tas jaunais Tobijas mahjäs bij nahzis, tad apkampehs tee weens ohtru un wiffi raudaja no preeka. 32. Kad tee kahdu brixtinu bij kohpà bijusch, tad dseedinaja tas jaunais Tobijas sawa wezza tehwa azzis, 33. tà kà tas

18. Woi tas jaunais Tobijas palikke dshws?
19. Kas par to Deewam pateize?
20. Kurp tas engels to brihdi aisgahje?
21. Kapehz tas engels aisgahje?
22. Kas lihds ar to engeli us kabsahm nahze?
23. Ko Raguëls sawai meitai pehz kabsahm dewe?
24. Kahda bij ra manta?
25. Ko Raguëls darrija, kad winna snohts Tobijas ar sawu jaunu gaspaschu atpakkal us zekku dewehs?
26. Jif mahzibas Raguëls sawai meitai dewe?
27. Kurra bij ta pirma mahziba?
28. Kurra ta ohtra?
29. Kurra ta trescha?
30. Kurra bij ta zettorta mahziba?
31. Kà to jaunu Tobiju mahjäs sanehme?
32. Kas ta wezza Tobija azzis dseedinaja?
33. Kà winsch tahs dseedinaja?

engels

engels tam to bij mahzjijis, 34. un tahs baltas puhtites nolohbijahs no wiinna azzim un tas wezzais tappe atkal redsigs. 35. Par scho Deewa schehlastibu wiffi Deewam pateize, kas ween to dsirdeja. 36. Tad fanahze wiffi Tobija raddi un preezajahs libds ar wiinu par to. 37. Un tee palikka septinas deenas kohpa, preezadamees. 38. Wiffupehz dewehs tas engels pasihtees. 39. Tad kritte wiffi pee semmes us sawu waigu. 40. Tas engels atbildeja: ne bihstates un pecluhdseet Deewu, kas manni fuhthijs. 41. Un tas engels pasjudde preefsch wiinu azzim. 42. Un tee palikke trihs stundas us sawu waigu Deewam pateikdami, un wiinna brhnumus isteikdami. 43. Un pehz scho laifu redseja Tobijas behrnus un behrnu behrnus, 44. un wiinna dsimmums palikke eefsch swehtas un deewabihjigas dsihwofchanas, 45. bija peemihligs pee Deewa debbesis, un pee tee laudim, fur tee dsihwoja.

34. Ka tas wezzais redsigs tappe?
35. Kas Deewam par scho schehlastibu pateize?
36. Kas to brhdi Tobija nammâ fanahze?
37. Zil ilgi tee kohpa palikke?
38. Woi tad tas engels ne dewehs pasihtees?
39. Ko tee lautini darrija, to dsirdejami?
40. Ko tas engels atbildeja?
41. Kur tas engels palikke?
42. Ko tad tee lautini darrija?
43. Kahdu laimi Tobijas sadshwoja?
44. Kahds bija wiinna dsimmums?
45. Ka Tobija pehznahkameem klahjehs?

Mahzibas.

1. Raguels fazzija us to jaunu Tobiju: effi swehtihst mans dehs, tu effi deewabihjiga wihra dehs, fo no tam mahzees?

Utbildi: Deewabihjafchana behrneem atneff swehtibu.

(Tapehz ja tu gribbi, ka neween tew, bet arridsan taweem behrneem buhtu swehtiba, tad effi no fids deewabihjiga.

So

So teem, kas Deewu mihl un wiinna bauksus turr, Deews labbu darra libds tuhstoscheem augumeem.)

2. Tas engels fazzija, Sara effoti tam deewabihjigam Tobijam nolikta bijusi, fo no tam mahzees?

Utbildi: Saprezeschanas tohp debbesis noliktas.

(Tapehz ja kas gribb lauliba dohtees, tas lai no Deewa eefsch swehtahm luhgschanahm padohmu mekle, tad tam sawa saprezeschana laimigi isdohsees.)

3. Tas jaunais Tobijas un Sara eefahze sawu laulibu ar Deewa luhgschanahm, fo no tam mahzees?

Utbildi: Jaumeem laulateem lautineem buhs sawu laulibu ar Deewu eefahft?

(Al kad wiffi laulati draugi to darritu, tad buhtu eefsch dauds sehtahm wairaf Deewa swehtibas, laimigas isdohschanas un preezigas dsihwofchanas.)

4. Tas wels bija Sarai septinus wihrus weenu pehz ohtra pirmâ nakti nomahzjis, bet Tobijas palikke zaur Deewa luhgschanahm dsihws, fo no tam mahzees?

Utbildi: Tas wels irr laulibas eenaidneeks, tam buhs ar Deewa luhgschanahm prettim stahweht.

(Tapehz laulateem drangeem peenahkhs saderrigeem buht, un Deewu sawa dsihwofchana kohpa pecluhgt, tad Deews wels lam spehfu ne laus, ka tas teem ne warrehs kaiteht.)

5. Kad tas jaunais Tobijas no sawa zetta atpakkaf bij nahzjis, fanahze wiffi raddi un draugi, un pateize Deewam un preezajahs kohpa, fo no tam mahzees?

Utbildi: Ar raddeem gan warr kohpa ehft un dsert, bet Deewu tur ne buhs aismitst.

(Tapehz weefibâs buhdams ehd un dserr, un pateiz Deewam: bet fargees no rihschanas un plihfeschanas, kas lohpan klahjehs, un ne zilweeem.)

Swehtas dohmas.

Tobijam, kas Deewu bihstahs,
Deews leef feew' un mantu kluht.
Manta gan warr klahft pee ihstas
Deewabihjafchanas buht.
Bihstees to wiff-augstaku,
Winsch ir tew dohs dallinu.

Zettort-

Zettortdesmits un septitais stabsts.

No Danijela un wianna trim beedreem.

Dan. 1, 2 un 3 nod.

1. Kad tee Kaldeēri Jerusalemi ispohtija, un tohs Zuhdus no Zuhdu semmes us Babilonu aiswedde, tad starp teem arridsan Danijelu ar saweem trim beedreem aiswedde, 2. un Deewa gudriba bija eefsch teem. 3. Un tas gaddijahs, ka tam kehniinam Nebukadnezararam fapnis bija, no ka winsch lohti istruhzinajahs, 4. un kad winsch usmohdahs, tad winsch to fapni aismirse. 5. Tad lifte tas kehniinisch wiffus sikhneekus un gudrus zaur wiffu sawu kehniina walsi sa-azinaht, 6. un fazzija us teem: es esmu fapni redsejis un to atkal peemirsis, bet jums buhs man to fazzijt; 7. ja ne, tad es juhs wiffus gabbalu gabbalos litschu sakappahht. 8. To tas praweets Danijels dsirdejis, nogahje sawa namyna un peeluhdse ar saweem trim beedreem Deewu itt gauschi. 9. Tad Deews Danijelam nakti ta kehniina fapni parahdija. 10. Tad nogahje Danijels pee ta kehniina un

Sautafchanas.

1. Ko starp teem zitteem Zuhdeem us Babilonu aiswedde?
2. Kahda gudriba bija eefsch teem?
3. Kas tam kehniinam Nebukadnezararam gaddijahs?
4. Woi tas kehniinisch sawu fapni ne fazzija?
5. Ko tas kehniinisch lifte fanahht?
6. Ko winsch us teem fazzija?
7. Ka winsch tohs draudeja?
8. Ko Danijels darrija, to dsirdejis?
9. Ko Deews Danijelam parahdija?
10. Ko tad Danijels darrija?

stabstija

stabstija wiannam to fapni ar scheem wahrdeem: 11. tu kehniinisch effi fapni redsejis leelu bildi, 12. wiannas galwa bij no selta, 13. kruhts un rohkas no sudraba, 14. wehders un gurni no warra, 15. kahjas puss no dselses un puss no mahla. 16. Scho tu redseji, teefams almins no debbesim to bildi satreeze un isputtinaja. 17. Bet tas almins tappe par leelu kalnu. 18. Un Danijels isstabstija arridsan to fapni ar scheem wahrdeem: 19. tu kehniinisch effi ta selta galwa, jo tawa walsiiba irr wiffleelaka wirf semmes. 20. Behz temim zitta walsiiba zelsees masaka, ka tawa, jo sudrabs tif dauds ne geld, ka selts. 21. Ta trescha walsiiba waldis pahr wiffahm jemehm. 22. Un ta zettorta buhs zeetaka ka dselse, bet tomehr dallita. 23. Wiffupehz uszels Deews weenu walsiiba, kas muhschigi pastahwehs. 24. Tad mettehs tas kehniinisch us sawu waigu un fazzija us to praweetu Danijelu: tas irr teescham teefa, ka juhsu Deews irr weens Deews pahr wiffseem Deeweem un weens kungs to kungu, kas noslehpumus parahda. 25. Behz to

11. Ko tas kehniinisch bij fapni redsejis?
12. No ka bija ta galwa?
13. No ka bija kruhts un rohkas?
14. No ka bija wehders un gurni?
15. No ka bija tahs kahjas?
16. Kas fapni ar scho bildi notiffe?
17. Kas tappe fapni no ta almina?
18. Kas scho fapni isstabstija?
19. Ka Danijels to selta galwu isstabstija?
20. Ka winsch tahs sudraba kruhtis un rohkas isstabstija?
21. Ka winsch to warra wehderu un tohs gurnus isstabstija?
22. Ka winsch tahs kahjas no dselses un mahla isstabstija?
23. Ka winsch to almini no debbesim isstabstija, kas to bildi satreeze un par kalnu pahrwehretehs?
24. Ko tad tas kehniinisch fazzija?
25. Ko pehz to tas kehniinisch Nebukadnezars lifte taifijt?

lifte

15

litte tas kehninsch Nebukadnezars no lepnibas pahraemts bildi no selta tairiht, 26. feschdesmits ohlekt's garrumâ un feschas ohlekt's plattumâ 27. un ezeble to fahdâ eeleijâ, Bahbeles walsitâ. 28. Un winsch litte sapulzinahst wiffus laudis no wiffahm tautahm, to bildi eefwehtihst un peeluhgt un preeksch to zellôs mestees. 29. Tur klahst winsch arridsan litte leelu zepli ustairiht un to deggoschu iskurreht, lai tohs tur eemett, kas ne gribbetu preeksch tahs bildes zellôs krist. 30. Kad tee nu wiffi bij fanahkuschî un to basunes skannu un zittas spehles dsirdeja, tad wiffi laudis un wiffas tautas zellôs mettehs un peeluhdse to bildi. 31. Bet Danijela trihs beedri to ne darrija, 32. ne gribbedami zaur elkadeewibu no ta ihsta Deewa apkahptees. 33. Tad litte-tas kehninsch tohs fewis preekschâ aizinahst un fazzija tohs besdeewigus wahrdus: kursch irr tas Deews, kas juhs no mannahm rohkahm ispeftihst? 34. Tee atbildeja: muhsu Deews muhs gan warr ispeftihst, bet jebfchu tas to ne gribbetu, tatschu tew buhs sinnahst, ka meh's tanu bildi ne peeluhg-sim, nedj preeksch to klannifimees. 35. Tad tappe tas kehninsch dusmig's un litte tohs faistihst un deggoschâ zepli eemest. 36. Bet Deews, kam tee trihs uetizzeja, fuhstija sawu engeli, tohs no tahm ugguns-leefmahm

26. Zif leela bija ta bilde?
27. Kur tas kehninsch litte to ustairiht?
28. Ko tas kehninsch wiffahm tautahm pawehleja?
29. Kapehz tas kehninsch arridsan leelu deggoschu zepli litte ustairiht?
30. Ko tee laudis fanahkuschî darrija?
31. Kas negribbeja to bildi peeluhgt?
32. Kapehz tee to ne gribbeja darriht?
33. Bet ko tas kehninsch us teem fazzija?
34. Ko tee tam kehninam atbildeja?
35. Ko tas kehninsch pawehleja, ar teem trim darriht?
36. Kâ teem trim eekjâ ugguns-leefmahm klahjehs?

paglahbt,

paglahbt, 37. ta ka tee ugguns widdû lihds ar to engeli staigaja, Deewa flawedami. 38. Tas kehninsch to eeraudsijs, 39. istruhzinajahs lohti un peegahje pee ta zepļa durwim, un fauze us teem zepli: juhs kalpi ta wiffaugstaka. Deewa iseita un nahzeet schurp. 40. Un kad tee bij isgahjuschî no ugguns widdus, tad apraudsija wiffi laudis schohs trihs wihrus, 41. un brihnijahs, ka tas ugguns winnaus ne bij aiskahris, ta ka arridsan ne kahdu degguma smarschu pee teem ne fa-ohde. 42. Un tas kehninsch Nebukadnezars flaweja to augstiu Deewu, un pawehleja, ka neweenam no wiffieem laudim buhs to Zuhdu Deewu saimohst, bet to gohdâ turreht; 43. jo tas effohst tas wiffaugstakais Deews, kas warroht palihdseht un ispeftihst.

37. Ko tee ugguns-zepst darrija?
38. Kas to eeraudsija?
39. Ko tad tas kehninsch fazzija?
40. Kas tohs apraudsija, kad tee no ta zepļa bij isgahjuschî?
41. Par ko wiffi laudis brihnijahs?
42. Ko tad tas kehninsch Nebukadnezars darrija?
43. Kapehz tas pawehleja, to Zuhdu Deewu gohdahst?

Mahzibas.

1. Deews parahdija Danijelam ta kehnina sapni, Fo tas bij peemirsis, un to neweens gudrs un siblneeks ne warreja usminneht, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Deews weens wiffus noslehpnumus sim.

(Tapehz ne dohma, zaur wella paligu apflehtas leetas isklausnahst; zittadi tu pehzgallâ peewilsees, un tewis ja ne laizigâ, tad tomehr muhschigâ nelaimê eeweddihs. Ohtrâ kabriâ: jatgees no paslehyteem grehkeem un no kammahm dohmahm; jo Deews wiffus noslehpnumus no tahlenes reds un sim, un tohs sawâ laikâ weddihs gatmâ un preeksch teefas.)

2. Deews parahdija Nebukadnezaram sapni kahdas waldischanas lihds pasaules gallam buhs, un tas arridsan

15*

arridsan lihds schai baltai deenai tà notizzis un wehl noteek, fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka tes swehti raksti jeb ta swehta bihbele pateesj Deewa wahrds.

(Jo kad ta ne buhtu Deewa wahrds, fà tas wiff fà warretu notift, fà tas wairaf, fà preeksch diwi tuhstoscheem gaddeem papreeksch fluddinabts? Tavehz tizzi Deewa swehtam wahrdom, un mahzees to labpraht, tad tas tew buhs fà skaidra swezje, fas tew to debbes zelku parahdihs, un tew lihds muhschigai dshwofchanai spibdehs.)

3. Tee trihs wihri gribbeja labbak mirt, ne fà prett Deewa baufli zaur elkadeewibu apgrehfotees, fo no tam mahzees?

Utbildi: Labbak buhs wiffu zeest, ne fà prett Deewu apgrehfotees.

(Jo Deewu buhs pabr wiffahm leetahm fà to wiffaugstaku kungu bihteas, fas tohs, fas winna swehtus bauklus pabr-kabj, warr muhschigi ar meesu un dwehseli famaitabt. Tavehz fargees no wiffas apgrehzihas, un ne peeluhds to swehtu jumprawu Mariu, nedj tohs swehtus engekus, nedj tohs zittus swehtus, nedj ismahletas bildes, nedj arridsan preeksch teem flannees: jo tas gobds tahs peeluhgshanas un peesantshanas Deewam ween peenahlahs. Zeet labbak, ne fà tu tahdu elkadeewibu buhtu darrijs.)

4. Deewa engels pasargaja tohs trihs wihrus deggofschâ zepli, fo no tam mahzees?

Utbildi: Tee swehti engeli tohs deewabihfigus pasarga.

(Tavehz staiga tiffai Deewa zelkus, un darri, fas tew peenahlahs, tad Deewa engeli ir tew stahwehs klah, un par wiffu laanu un nelaimi pasargahs.)

5. Nebukadnezars peespeede wiffus laudis pee elkadeewibas, tohs ar ugguns:mohkrahm beedinadams, bet Deews zaur brihnuma sismi parahdija, fa tas no Nebukadnezara ne bij pareisi darrihts, fo no tam mahzees?

Utbildi: Pee tizzibas ne buhs neweenu ar warru speest.

(Jo Deewam tahda kalpofchana, fas ne noteek ar labbu prahtu, ne patihf. Kà tad tas Deewam warretu patift, fad laudis

laudis pee netaisnas tizzibas speest? Mums irr Deewa skaidrais wahrds; fas tam ne gribb klauhsht, un kam auis tiffai pee swefshas un jaunus mahzibas nees, fas lai eestreen jawâ pasufchanâ.)

Swehtas dohmas.

Luhl*, trihs wihri ugguns-mohkas
Sawâ preekschâ reds, (af Deews!)
Tomehr ne preeksch elka lohlahs,
Deewu wairaf bihdamees.
Kad tas mums tà notiftu,
Dasch no Deewa atkahptu.

Zettortdefmits un astotais stahst's.

Kà Danijels lauwahm preekschâ mest's,
un no Bela Babelê.

Dan. 6. nod.

1. Tas fehninsch Darijus Babeles pilsfatâ zeenija to praweetu Danijelu augstaki, ne fà wiffus leelkungus un wirfneekus, 2. un usdohmaja, to par wiffu walstibu eezelt, 3. tavehz fa gudrs garš eelsch ta bija. 4. Bet tee zitti leelkungi un wirfneeki eenihdeja Danijelu 5. tahs walstibas deht 6. un mekleja eemeslu prett winnu. 7. Bet tee ne warreja ne kahdu mainu jeb nosceegumu pee

Sautaschanas.

1. Ko tas fehninsch Darijus zeenija?
2. Ko tas fehninsch ar Danijelu usdohmaja darriht?
3. Kapehz tas fehninsch Danijelu til lohti zeenija?
4. Kas Danijelu eenihdeja?
5. Kapehz tee to eenihdeja?
6. Ko tee prett Danijelu mekleja?
7. Kapehz tee ne kahdu mainu pee Danijela ne warreja atrast? winna

minna atrast, jo winsch bija wiffas leetās ustizzigē un gohdigē. 8. Tapehž tee sawā starpā farunnajuschees fazzija: mehš ne atrastim prett Danijelu ne kahdus eeme-flus, kà tikkai par wiinna Deewa kalposchanu. 9. Tad nahze wiffi leelkungi un wirsneeki pee ta kehnina un tam eerunnaja, scho stipru bausli eezelt: 10. ja kas eelsch trihsdesmits deenahm ko labbu no jekkurra Deewa, bes ween no ta kehnina luhgē, tam buhš lauww bedrē eeme-stam buht. 11. Bet tas deewabihjigē Danijels ne warre-ja scho bausli turreht, 12. un winsch mettehs par deenu trihs reises zekkōs un pecluhdse Deewu debbesis, kà kà winsch papreeksch zeenija darriht. 13. Tas kehninsch Darijus to dsirdejis, noskumme Danijela deht, un melleja to isglahbt. 14. Bet tee leelkungi un wirsneeki ne likkabs peerunnatees, 15. un Danijelu lauww bedrē eemette. 16. Tad fazzija tas kehninsch us to: tawš Deews, ko tu bes mittefchanas gohdini, tas lai temi atkal ispesti. 17. Bet tas kehninsch aisgahje sawā pilli noskummis un palikke zauru nakti ne ehdis un ne warreja arridsan gulleht. 18. No rihta ar paschu gaismu gahje tas kehninsch pee lauww beedres, un noschehloja Danijelu, 19. un fauze to ar noskummuschu balsi: Danijel, tu dsihwa Deewa

8. Kà tee sawā starpā prett Danijelu farunnajahs?
9. Kà Danijela eenaidneeki to kehninu eerunnaja?
10. Kahdu bausli tas kehninsch eezehle?
11. Wei Danijels scho bausli warreja turreht?
12. Ko tad Danijels darrija?
13. Ko tas kehninsch fazzija, to dsirdejis?
14. Bet ko wiffi leelkungi un wirsneeki fazzija?
15. Kas Danijelam notikke?
16. Ko tas kehninsch us to fazzija?
17. Kà tas kehninsch sawā pilli aisgahje?
18. Ko tas kehninsch no rihta agri darrija?
19. Kà tas kehninsch fauze, pee lauww bedres nahjis?

kalps,

kalps, woi tawš Deews tew warrejis no lauww bedres ispestibt? 20. Danijels atbildeja: mans Deews, kam es esmu ustizzejis, irr sawu engeli suhtijis, tas irr to lauww rihtli aisturrejis, ka tee manni ne irr eewainojuschi. 21. Tad preezajahs tas kehninsch lohti, un pawehleja Danijelu no bedres iswilt. 22. Bet tohs, kas Dani-jelu bij apfuhdsejuschi, likke tas kehninsch wiinna weetā lauww bedrē eemest. 23. Un tee wehl ne sneedse dibbenu, tad jaw tee lauwas tohs sagrahbe un fatreeze wiffus wiinku kaulus un tohs aprihje. 24. Kad tas bij notizzis, eezehle tas kehninsch Darijus weenu bausli zaur wiffahm sawahm walstim, ka ikweens Danijela Deewu bihtohs un gohdatu. 25. Kad pehž schim tas kehninsch Kirius waldija, 26. tad teem laudim Babelē bija elkadeews Bels wahrda. 27. Tam ikdeenas uppureja diwipadesmits muz-zas kweeschu-miltu, 28. tschetredesmits awis, 29. un feschas muzzinas ar wihnu. 30. Scho wiffu tee elka-preesteri fleppen nakti apehde, 31. un apmahneja to kehninu, itt kà tas elkadeews ikdeenas tik daudj buhtu apehdis. 32. Bet Danijels fazzija us to kehninu: tas

20. Ko Danijels lauww-bedrē atbildeja?
21. Ko tad tas kehninsch fazzija?
22. Kas Danijela eenaidneekem notikke?
23. Kà tee lauwas tohs sagrahbe?
24. Kahdu bausli to brihdi tas kehninsch Darijus eezehle?
25. Kas pehž Dariju waldija?
26. Kahds elkadeews bija to brihdi teem Babilonereem?
27. Jif muzzas kweeschu-miltu tam elkam ikdeenas uppureja?
28. Jif awis?
29. Jif muzzinas wihna?
30. Kas schihs dahwanas apehde?
31. Kà tee elkapreesteri to kehninu apmahneja?
32. Ko Danijels fazzija?

irr

irr tiffai wiltiba, jo muhscham bilde no warra taifita ne ehd. 33. Un fehninsch apskaitchs un ne gribbeja to tizzeht, fo Danijels fazzija. 34. Un fehninsch zehle pats to barribu preefschâ, 35. bet Danijels lifte wiffâ basnizâ apfabrt pelnus kaifcht preefsch ta fehnina azzim 36. un aislehdje tabs durwis un tabs aisseegeleja ar ta fehnina gredsenu. 37. Kad tas fehninsch atkal no rihta basnizâ nahje, tad winsch to seegeli atradde wesselu un to barribu apehstu. 38. Tad isjauze tas fehninsch: Bels, tu effi leels un pee tewis ne irr nekahdas wiltibas. 39. Bet Danijels parabdija tam fehninam tabs pehdas no wihreem, feewahm un behrneem, kas to nakti wiffu barribu bij aprihjuschi un isplibtejuschi. 40. Tad lifte tas fehninsch tohs elkapreesterus fanemt ar winnu feewahm un behrneem 41. un teem bij winnam jarahda tabs apflehtas durwis appafschi galda, pa kurrahm tee bij eegahjuschi un tabs dabwanas apehduschi. 42. Un tas fehninsch lifte tohs nokaut, 43. un Danijels isph-siija to elku ar winna basnizu.

33. Woi tas fehninsch Danijelam tizzeja?
34. Ko tas fehninsch darrija?
35. Ko Danijels darrija?
36. Râ Danijels tabs basnizas durwis aistaisija?
37. Ko tas fehninsch atradde, no rihta nahzis?
38. Ko tas fehninsch fazzija?
39. Bet fo Danijels tam fehninam parabdija?
40. Ko tas fehninsch darrija, tabs pehdas redsejis?
41. Ko teem bij jarahda?
42. Râ teem wiltineekeem flahjehs?
43. Ko Danijels darrija ar to elku un winna basnizu?

Mahziâs.

1. Kad Danijela eenaidneeki eemestus prett Danijelu mekleja, tad tee ne kahdu wainu pee ta ne atradde, jo winsch bija ustizzigs un gohdigs, fo no tam mahzees?

Atbildi:

Atbildi: Gohdiga buhschana pastahw.

(Tapehz darri tiffai pareisi un ne behdajees par neweenu, tad wiffi tawi eenaidneeki un tee, kas tewi aprunna, launâ paliks.)

2. Danijels bija lihds schim to ihstu Deewu debbefis trihs reises ifdeenas peeluhdsis, un to winsch arri: dsan darrija, Kad tas tam bija aisleegts, fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums ne buhs ihstu tizzibu un deewafalposchanu pafaules preefschâ flehpt.

(Jo kas sawu tizzibu un deewafalposchanu preefsch zilwekem aisleeds, to Jesus arrihsan winnâ deenâ preefsch sawa debbesu tehwa un preefsch wisseem swehtem engeleem aisleegs. Tapehz effi allaschin gattaws, no tawas tizzibas un deewafalposchanas drohschi atbildeschanu doht.

3. Danijela eenaidneekus pehz paschus lauwi bedrê eemette. fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas zittam bedri rohf, pats bedrê eekriht.

(Tapehz fargees, zittam nelaimi padarriht. Jo ar to mehru, ar fo tu mehrosi, tewim atkal mehrohs un pahr pahrim at-mahsahs.)

4. Danijels parabdija to wiltibu pee ta elkadeewa, fo no tam mahzees?

Atbildi: Elkadeemi ne irr Deemi.

(Jo tiffai weens weenigs Deews irr, kas irr debbests, tas radditajs un wiffuwalditajs, un zits Deews newaid. Tapehz nedj saule, nedj mehnefs, nedj zitta raddita leeta warr Deews buht. Râ warretu tad bilde, zilweku rohku darbs, Deews buht? Jo bilde nei dshwo, nei reds, nei dsird, nei ta warr walshdseht. Tapehz tizzi eefsch to weenigu dshwu Deewu, un dohd tam ween wiffu gohdu, tas reds un dsird wiffas leetas, tas tew arrihsan laizigi un muhschigi walshdsehs.)

5. Tee Babiloneri gan buhtu warrejuschi zaur Danijela mahzibu to ihstu Deewu debbefis atsicht, Kad tee to buhtu gribbejuschi, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka teem paganeem ne buhs nekahdas isrunnas preefsch Deewa.

(Jo tas swehts Erangeliums no Jesus irr wiffai pafauler fluddinachts. Bet teem besdeewigeem starv kriifigeem laudim ne til isrunnas ne buhs tapehz, ka teem Deewa wahrdu papillam

papillam mahza, un tee tomehr pehz ta ne gribb dshwoht. Jo tas kalys, kas sawa kunga un Deewa prabtu inn, un tomehr pehz ta ne darra, tas jo grubtaku fohdibu zeetih's ellé. Tapehz nemm to pee firds, un Deewa prabtu sinnadams, dsennes jo wairak un ar wiffu spehku pehz ta dshwoht.)

Swehtas dohmas.

Danijels ne kahdu deenu
 Nismirst Deewu trihs reis luhgt.
 Ta man deeninu neweenu
 Ne buhs luhgschanai peetruhft.
 Es arr rihtos, waffaros,
 Deewu peeluhgt pasteigschohs.

Zettortdesmits un dewitais stahst's.

No Susannas.

1. Bahbeles pilssata dshwoja arridsan gohdigs un bagats Zuhds, Zojakims wahrda, 2. tam bija deewabihjiga un skaista gasvascha, ar wahrdu Susanna. 3. Schi seewa gabje daschkahrt sawa dahrsä masgatees, 4. kad ält's laik's bija, 5. pee kahda awota, kas bija stary kohkeem. 6. Bet pee ta wihra mehdsje tee zitti Zuhdi sanahft, tapehz ka winsch tas wiffaugstakais stary teem bija. 7. Pee winna nahze arridsan ifdeenas diwi teefneschi.

Sautaschanas.

1. Kahds Zuhds Bahbele dshwoja?
2. Kahda gasvascha tam bija?
3. Kurp winna daschkahrt gabje?
4. Kad winna turp mehdsje eet?
5. Kahda weeta winna mehdsje masgatees?
6. Kapehz tee zitti Zuhdi daschkahrt schinni nammä sanahze?
7. Kas ifdeenas tanni pascha nammä nahze?

8. Tee

8. Tee abbi eemihleja to skaisu Susannu ar neschkishtu eekahroschanu. 9. Kad tee weens ohtram to warreja nomannih't, tad tee sabeedrojahs abbi un paslehphehs dahrsä stary teem kohkeem. 10. Pehz to nahze Susanna dahrsä, gribbedama pehz sawa eeradduma masgatees, 11. ne sinnadama, ka kas dahrsä bij, 12. jo winna dohmaja, neweenu tur ne effam, ka fewi paschu ween. 13. Kad winna patt labban masgajahs, tad tee diwi teefneschi stary teem kohkeem islihde, 14. un gribbeja ar winnas laulibas pahrkahpschanä dshwoht. 15. Bet schi ne gribbeja tahdu kaunu un grehku darriht, 16. un sahze wiffä galwä brehft. 17. Bet tee diwi teefneschi jo wairak brehze, redsedami, ka wiffi kalpi un wiffas meitas fatezzeja. 18. Dhtra deenä Susannu preeksch teefas nenoseedsigi apshdsjeja, 19. un tee diwi teefneschi dewe nepateesu leezibu un swehreja, 20. weens jaunellis effoht dahrsä bijis un pee tahs gullejis. 21. Un jebsehu ta nenoseedfiga Susanna ar skaidru firdi schehlojahs un to wiff-sinnadamu Deewu par leezineeku un atreebeju peesauze,

8. Kahda gekkiba teem diwi teefnescheem usgahje?
9. Ko tee sawa gekkiba darrija?
10. Kapehz Susanna to brihdi dahrsä nahze?
11. Woi ta gohdiga seewa sinnaja, ka tee diwi dahrsä bija?
12. Ka winna til drohschi warreja masgatees?
13. Kas winnai masgajoht notikke?
14. Ko tee gribbeja?
15. Woi winnai bija maukas prahts?
16. Ka ta seewa tohs no fewim melleja dabhuht noht?
17. Kapehz tee teefneschi arridsan sahze brehft?
18. Kas ohtra deenä notikke?
19. Kahdu leezibu tee diwi teefneschi dewe?
20. Kahdus mellus bija tee diwi isdohmajusch?
21. Ko ta nenoseedfiga Susanna par leezineeku nehme?

22. tad

22. tad winnai tomehr nahwi nospreede. 23. Bet Deems paklausija winnas luhgschanas, un ueluhkoja winnas nenoseedsibu. 24. Jo kad winnu jaw pee nahwes wedde, tad Deems kahdam puischam, 25. kam wahrds bija Danijels, prahta eedeme, ka tas eesahze wissu isklauflaht, kas ar to seewu notizzis. 26. Un winsch pahrunnaja tohs laudis ka tee ne steigtohs tik ahtri Susannu nomaitaht, 27. bet ka tee tohs leezineekus ikweenu femischki pahrlausitu, neggi tee tohs pee melleem atrastu. 28. Tad greechs tee laudis atrakkat un pahrlausija tohs leezineekus ikweenu femischki, 29. un raugi, winnu leezibas ne bija weenadas, jo zits zittus mellus bij ihdohmajis, 30. ne warredami wairs farunnatees, ka papreeksch, kad tee wehl kohpa bija. 31. Jo kad Danijels weenu waizaja, appaksch kahda kohka tas effoht abbus kohpa usgahjis, tad winsch atbildeja: appaksch egles kohka. 32. Un kad Danijels to ohtru waizaja, appaksch kahda kohka tas effoht tohs kohpa gullischus atraddis, tad schis atbildeja: appaksch leepas. 33. Un ta teem tohs mellus parahdija, un Susannas nenoseedsiba nahze gaisma.

22. Ko pahr winnu nospreede?
 23. Woi to Deems kahwe?
 24. Ka winnu no nahwes ispestija?
 25. Ka bija ta puischa wahrds?
 26. Ko tas teem laudim eetsje?
 27. Kahdu padohmu tas teem laudim dewe?
 28. Ko tee laudis darrija?
 29. Ka nu tahs leezibas prett winnas faderreja?
 30. Kapehz tahs leezibas ta ne faderreja, ka papreeksch?
 31. Ko tas weens leezineeks fazzija, fur winsch Susannu ar to jaunelli effoht kohpa atraddis?
 32. Ko tas ohtrs leezineeks fazzija, fur winsch tohs kohpa atraddis?
 33. Kas zaur to sinams tappe?

34. Tad

34. Tad eesahze tee laudis Deewu flawecht, kas ta nenoseedsigu affini bija saudsejis un to deewabihjigu Susannu isglahtis. 35. Bet tohs diwus nepateesfigus leezineekus, kas paschi gribbejuschi pee tahs gulleht, tohs pehz tahs teesas, fo Deems bausliba pawehlejis, paschus nomaitaja.

34. Ko tad tee laudis fazzija?

35. Kas tad teem diwi nepateesfigeem leezineekeem notiffe?

Mahzibas.

1. Susanna bija skaista un deewabihjiga feewa, fo no tam mahzees?

Atbildi: Skaisstums un deewabihjigana jauki saderr.

(Jo gohdiga un deewabihjiga dwehsele eefsch skaisstahur-mee-fahm irr ka dahrgs afmins eefsch selta grehsena. Bet ka dahrgs afmins dauds wairak geld, ne ka selts un sudrabs, ta arridsan gohdigs un deewabihjigs prahts irr wairak, ka meesas jaunkums un baggatiba. Pehz sch dwehseles mantu dsennees, un turri turktaht tawu meesu neapgahniu, tad tu buhsi gan jauks un mihligs pee Deewa un zilweekeem.)

2. Kad tee diwi teesneschi to skaisu Susannu ar neschkibstu eekahroschanu eemihleja, tad tee fabeedrojahs, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tahds ar tahdu drihs kohpa rohdahs.

(Ta dshrejs dshreju, lawejis laweju, saglis prettimachmeju, mauzineeks mauku, ta ka juns kumu drihs atrohd. Bet kam gohdigs prahts, tas ar tahdeem ne pihsees. Tapehz atraujees no tahdeem; jo launas farunnaschanas samaita labbus eerad-dumus.)

3. No Susannas runnaja kas kauns un grehs irr, bet winnas nenoseedsiba tomehr pee gaismas nahze, fo no tam mahzees?

Atbildi: Nenoseedsiba tomehr uswarr.

(Tapehz fargees, fo kaunu darriht, un ne behda par melleem, un jehschu pulks wiltigu leezineeku ar simts melleem tew buhtu prettim, tad tomehr tawa nenoseedsiba uswarrehs.)

4. Danijels pahrunnaja tohs laudis, teem ne bij tik ahtri steigtees, un tee winnu klausija, un tas bija labbi, fo no tam mahzees?

Atbildi:

Atbildi: Ahrums dauds labbu ne padarra.

(Zittada irr ischalliba un mudriba, kas kuhtribai pretti, un zittabds irr ahrums, kad kas pabrsteidsjabs, kur newaid staidama leeta. Kuhtrs strgs ne nahf no weetas, ahtrs strgs pabrstreenahs un drihs, peefubst, ischaklis strgs sawu zellu palehni nam yabreet. Tapeh; effi ischaklis un palehns, tad tu waitat pabrspchfi, ne ka ar wissu abtribu.)

5. Tohs diwus nepateefigus leezineekus paschus nomai taja, fo no tam mahzees?

Atbildi: Nepateefa leeziba us pascha leezineeka galwu friht.

(Tapeh; runna allaschin pateefibu, ar fo warri pastahweht, un fargees, no zitteem fo runnaht un apleezinaht, fo tu pats ne effi redsejis un dsirdejis, fo tu ihsti ne stuni un tiffai ta dohma. Jo ikreis ta naw, ka mehsh dohmajam.)

Swehtas dohmas.

Mupji melli Susannitei

Iif ne kallu jaw nospeesch.

Bet Deews palihds wahrgulitei,

Pascheem melkuleem jazeesch.

Melleem ihfas kahjas irr,

Lai mann' Deews no melleem schkire.

Deezdesmitais stahsts.

No Esteres.

Esteres grabu. 1 un 2 nod.

1. Ap to laifu, kad tee Zuhdi to pilssatu Jerusalemi atfal bij uestaisjuschi, waldija Berseeru semme leels kehniensch, Naserus wahrda, kas bija kungs par daudi kehniinu walstibahm. 2. Tas pats darrija sawa pilli

Sautaschanas.

1. Kas Berseeru semme waldija, kad tee Zuhdi to pilssatu Jerusalemi atfal bij uestaisjuschi?

2. Kam tas kehniensch leelas dsihres darrija?

wisseem

wisseem saweem leelkungeem un kalpeem leelas dsihres 3. pufs gaddu, 4. ka winsch to leelu baggatibu sawas walstibas un sawas augstibas gohdu parahditu. 5. Kad nu ta kehniina firde eelihsmojahs, tad winsch nosubtija pehz sawas gaspaschas, Wasti wahrda, ka ta ar ta kehniina frohni winna preekscha nahktu. 6. To darrija tas kehniensch winnas skleistumu teem leelkungeem un laudim rahdht. 7. Bet ta kehniinene Wasti bija lepna un ne gribbeja us ta kehniina wahrdu nahkt. 8. Tad waizaja tas kehniensch sawus padohma dewejus, fo ar tabs kehniinenes Wasti pehz tabs teefas bij darriht. 9. Tee atbildeja: ta kehniinene Wasti ne ween prett to kehniinu irr noseegusees, bet arridsjan prett wissahm kehniina walstim. 10. Jo joprohjam wissas seewas arridsjan ta darrihs un sawus wihrus nizzinahs. 11. Tad padsinne tas kehniensch sawu lepnu gaspaschu, ka tai wairs ne bij winna preekscha nahkt. 12. Tur klahk likte tas kehniensch eelsch wissahm sawahm semmehm to bausli pasluddinaht, ka ikweenam wihram sawa nammâ buhs par kungu buht, un tahm seewahm buhs saweem wihreem klausht. 13. Pehz

3. Iif ilgi tabs dsihres bija?

4. Kapeh; tas kehniensch tabs darrija?

5. Ko tas kehniensch no sawas gaspaschas Wasti gribbeja?

6. Kapeh; tas kehniensch to likte nahkt?

7. Woî ta kehniinene nahze?

8. Ko tas kehniensch saweem padohma-dewejeem waizaja?

9. Ko tee tam kehniinam atbildeja?

10. Kapeh; effoti ta kehniinene prett wissahm kehniina walstibahm apgrehlojusees?

11. Ko tas kehniensch par to lepnu Wasti nospreede?

12. Ko tas kehniensch eelsch wissahm walstibahm likte pasluddinaht?

13. Kur tas kehniensch zittu jaunu gaspaschu nehme?

to

to wiffas fkaiftas jumprawas ta kchnina walstibâ famelleja un ta kchnina pilli eewedde, ka tas kchninsch few no tabm jaunu gaspashu warretu ismekleht. 14. Stary tabm bija weena fkaifta jumprawa no Zuhdu zilts, Estere wahrda. 15. Ta bija bahrene un winnas tehwa brahlis, wahrda Mardakajus (weens no teem Zuhdeem, kas us Bahbeli bij zeetumâ aiswesti), bija Esteri usaudsinajis. 16. Kad nu wiffas schihs jumprawas ta kchnina preekschâ nahze, tad neweena tam kchninam til lohti ne patikke, kâ schi Estere. 17. Scho nabbaditi tas kchninsch few par gaspashu isredseja, un winsch likte to kchnina trohni us winnas galwu, un zehle to par kchnineni tahs Wasti weeta. 18. Bet tas kchninsch ne sinnaja, ka ta no Zuhdu zilts bija, un winna to arridsan ne fazzija; jo Mardakajus winnai to tã bij peefazzijis. 19. Un Mardakajus staigaja ik deenas preeksch winnas namma, ka tas fajustu, kâ winnai klahjahs. 20. Tannis deenas farunnajahs divi kchnina fullaini, ka tee-to kchninu nokautu. 21. To bija Mardakajus noklausijis, un winsch to tai kchninenei stahstija, un ta scho leetu tam kchninam stahstija. 22. Tad likte tas kchninsch scho leetu iswaijaht, un to tã atradde, kâ Mardakajus bij stahstijis. 23. Schohs

14. Kahda jumprawa no Zuhdu zilts stary tabm bija?
15. Kas to bija audsinajis?
16. Kurra stary wiffahm jumprawahm tam kchninam patikke?
17. Kahds gohds Esterei notikke?
18. Woi tas kchninsch sinnaja, no kahdas zilts Estere bija?
19. Kur Mardakajus mitte, kas Esteri bij audsinajis?
20. Kas farunnajahs, to kchninu nokaut?
21. Kas scho leetu darrija tam kchninam sinnamu?
22. Kã scho leetu atradde?
23. Kã tohs sohdiya?

divus

divus fullainus pakahre, 24. un wiffu scho leetu tee us ta kchnina pawehleschanu laiku-grahmatã, kchninu stahstis eerakstija. 25. Bet Mardakajum to brihdi par to nekahda labdarrikschana ne notikke.

24. Kur scho leetu usrakstija?

25. Kahds labbums Mardakajum par to notikke?

Mahzibas.

1. Tai kchnineenei Wastei wiffai lepnai palikkuschai, winnas gohdiba sudde, ko no tam mahzees?

Atbildi: Kad zilwekam buhs bohã eet, tad pee winna papreeksch lepnis prahts rohdahs.

(Tapehz fargees no lepnibas, kad tew labbi klahjahs, bet labba jo wairaf semmojees. Jo kur lepniba rohdahs, tur irr tahs augstibas gals klah.)

2. Ta kchnina padohma: deweji fazzija: ta kchnineene Wasti ne ween prett kchninu, bet arridsan prett wiffu kchnina walstibu irr apgrehkojusees, ko no tam mahzees?

Atbildi: Kas tã grehto, ka zits no ta apgrehzihu nemm, tas prett to zittu arridsan irr noseedsees.

(Tã irr wiffi rupji grehti, kas tohp sinnami, jeb kas preeksch zittu azzim noteek; jo zitti zaur to warr apgrehzihu nemmt, tas irr, tee drihs warr mahzitees arridsan tã darriht. Tã wezzafi prett behneem apgrehkojahs, kad behrni tohs reds woi peedsebruschus, jeb zittu ko launu darram: jo behrni zaur to apgrehzihu nemm, un arridsan to launu mahjahs. Bet wai tam, kas apgrehzihu dohd! Jo tahdam buhtu labba, ka weens dstrnu-almims pee winna kalla peeseets taptu un winsch noslihzinahts kluhtu juhã wiffdillakã weeta. Tapehz fargees no wiffas apgrehkošanas, kã no pascha wella.)

3. Estere bija bahrini un tappe, kãlone buhdama, augsta Perseru kchnineene, ko no tam mahzees?

Atbildi:

Utbildi: Deems daschu reisi pelnu-ruschkus (tas irr pasemmigus un nezeenitus) pa-augstina.

(So Deewa zekki irr brühnischki un ne-ismannijami. Tapeh; zeeni tawu Deewu un gohda to, tad tewi Deems atkal gohdahs.)

4. Mardakajus bij sawai audseknei peesazzijis, ne isticht, no kahdas zilts ta effoti un pehzgallâ gan warreja redseht, ka tas padohms labbi isdewehs; (jo ja Ahmans to buhtu sinnajis, ka ta kehmineene no Zuhdu zilts bija, tad winsch buhtu gahdajis, to Zuhdu no: Kaufchanu winmai flehpt), ko no tam mahzees?

Utbildi: Wezzu lauschu padohmu ne huhs nizzinabt.

(So tee pasaulê dauds fadsihwojuschi, un wairak peeproht, ne kâ tee jauni lautini. Tapeh; peenemm wezzaku un gudru lauschu padohmu, jehschu tu ne warretu tuhda nomamihht, kam tas padohms geld; to tu pehzgallâ gan atraddisi.)

5. Kad Mardakajus bij noKlausijis, ka diwi fullaini norunnajahs, to kehniu noKaut, tad winsch zaur Esteri tam kehniham sinu no tam dewe, ko no tam mahzees?

Utbildi: Kad kas ko launu dsted jeb reds, tad huhs no tu sinu doht.

(So zittadi launums wissai wairotohs wirf semmes, un kas ko launu ne nowehrsch, tas sweschus grehkus us fewim frau, un irr lihds mainigs. Tapeh; ne flehpy ko launu, zittadi tas tew arri irr grehks; jo tas flehpejs irr til pat launs, kâ patâ tas launa darritajs.)

Swehtas dohmas.

Lepna Basti paleek launa.

Ester' winnas weeta nahf.

Keds, ka lepniba irr launa,

Ta no gohda nostumt mahf.

Pasemmigs tohp augstinahs,

Lai man irr pasemmigs prahts.

Deez

Deezdesmits un pirmais stahsts.

No Ahmana.

Esteres gram. no 3 lihds 10 nod.

1. Tas kehnihsch Nâswerus pa-augstinaja weenu wihtu pahf wisseem leekungeem, tam bija wahrds Ahmans. 2. Breesch schi bij wisseem laudim jaklannahs un semmê jamettahs. 3. Bet tas Zuhds Mardakajus, kas to kehmineene Esteri bij audsinajis, to ne darrija. 4. Tad apnehmehs Ahmans no dufmahm pahrnemts, wissus Zuhdus Berseru walsti isdeldeht. 5. Tapeh; fazzija Ahmans us to kehniu: teem Zuhdeem irr zitti likfumi, ne kâ teem Bersereem, un tapeh; tee ne dshwo peh; ta kehniha pawehleschanahm. 6. Un Ahmans dewe tam kehniham to padohmu, tohs Zuhdus nokaut, un zaur to leelu naudufakraht. 7. Tas kehnihsch to likfahs eteicht, un dewe Ahmanam waku, wissus Zuhdus nokaut. 8. Tad likfe Ahmans ta kehniha wahrda zaur wissahm kehniha walstibahm pawehleht, ka tee Berseri wissus Zuhdus weena deena nokautu. 9. Mardakajus to dsirdejis, stahstija to tuhliht tai kehmineenei Esteri, ka ta ar to kehniu sawu

Sautaschanas.

1. Kahdu wihtu tas kehnihsch Nâswerus pa-augstinaja?
2. Kâ bija teem laudim to zeenht?
3. Kas ne grihbeja winna preekschâ semmotees?
4. Ko Ahmans no dufmahm pahrnemts apnehmehs?
5. Kahdu wainu Ahmans teem Zuhdeem peemette?
6. Kahdu padohmu Ahmans tam kehniham dewe?
7. Woi tas kehnihsch to padohmu peenehme?
8. Ko Ahmans zaur wissahm walstim ta kehniha wahrda likfe pawehleht?
9. Kâ tas tai kehmineenei Esteri tappe sinams?

lauschu

lauschu dehl runnatu. 10. Bet neweenam bija brishw, ne-aizinatam pee ta fehnina nahst, zittadi to nokahwe. 11. Bet kad tas fehninsch sawu selta zepteri kahdam peefneedje, tad tas palikke dshws. 12. Un ta fehnineene Estere nehmehs drohschu firdi, un eegahje ne-aizinata pee ta fehnina, ar baggatahm drahnahm apgehrbta, un flannijahs preefsch ta fehnina lihds semmei. 13. Bet Deews waldija ta fehnina firdi, ka tas sawu selta zepteri winnai peefneedje. 14. Tad winna zehlehs un luhdje to fehninu, ka tas ar Ahmanu pee winnas nahktu us tahm dshrehm, ko winna fataisijust. 15. Tas fehninsch to arridjan darrija, un nogahje pee winnas ar Ahmanu. 16. Kad tas fehninsch bij pa-ehdis un no wihna palizzis lihgsms, tad winsch fazzija us Esteri, sawu gaspaschu: luhdsees no mannim, ko gribbedama, lihds puff fehnina walstibai. 17. Estere atbildeja: es apdohmaschohs lihds ristam, un kad tas fehninsch ristâ pee mannim nahks ar Ahmanu, tad es ko no ta fehnina luhgschohs. 18. Ahmans gahje preezigs mahjâs par to gohdu. 19. Bet kad winsch apvaksch pils wahrteem nahze, sehdeja Mardakajus turpatt un ne zehlehs preefsch Ahmana. 20. Tad fazzija Ahmans

10. Woi Estere ne warreja tubliht ar to fehninu sawu lauschu dehl runnaht?
11. Bet kas tad dshws palikke, ne-aizinahts fehnina preefschâ nahzis?
12. Kahdu drohschibu Estere nehmehs?
13. Kâ Deews ta fehnina firdi waldija?
14. Ko winna no ta fehnina luhdje?
15. Woi tas fehninsch to darrija?
16. Ko tas fehninsch pa-ehdis us Esteri fazzija?
17. Ko Estere atbildeja?
18. Kâ Ahmanam tas gohds patikke?
19. Kas Ahmanam appaksch pils wahrteem notikke?
20. Ko Ahmans us sawu gaspaschu fazzija?

us sawu gaspaschu: es ne warru weenu stundu buht lihgsms, kamehr Mardakajus tannis wahrtds fehsh. 21. Tad winna to padohmu dewe, sawâ pagalmâ karratawas fataisihst, un to Mardakaju ar fehnina sinnu turpatt pakahrt. 22. Tas padohms patikke tohti Ahmanam, un winsch likke tubliht karratawas fataisihst. 23. Bet tas gaddijahs, ka tas fehninsch to paschu nakti ne warreja gulleht. 24. Tad likke tas fehninsch laifu-grahmatu atnest, 25. un lassija, ka Mardakajus sinnamu darrijs, ka divi sullaini gribbejuschi to fehninu nokaut. 26. Tad tas fehninsch tubliht waizaja: arrig schim Mardakajum par to kahds gohds notizzis? 27. Tad tam fehninam atbildeja: wehl winna ustizziba ne irr aismakfata. 28. Tas bija no rihta agri, un Ahmans jaw bij ta fehnina pilli nahzis, 29. gribbedams to fehninu luhgt, Mardakaju likt pakahrt. 30. Ahmanam ta fehnina preefschâ nahkscham, jautaja tas fehninsch: ko buhs tam wihram darriht, ko tas fehninsch labrahrt gribb gohdaht? 31. Ahmans dohmaja sawâ firdi: kusch zits tas buhs, ko tas fehninsch gribb gohdaht, ne kâ es pats? 32. Tapedz Ahmans us to fehninu fazzija: to buhs ar fehnina

21. Kahdu padohmu winna gaspascha dewe?
22. Kâ tas padohms Ahmanam patikke?
23. Kas tam fehninam to nakti gaddijahs?
24. Ko tas fehninsch darrija, ne warredams gulleht?
25. Ko tas fehninsch laifu-grahmatâ lassija?
26. Ko tas fehninsch waizaja?
27. Ko tam atbildeja?
28. Ko Ahmans no rihta agri darrija?
29. Kapedz winsch til agri bija nahzis?
30. Ko tas fehninsch no Ahmana jautaja?
31. Ko Ahmans sawâ firdi dohmaja?
32. Kahdu gohdu Ahmans tam wihram nospreede?

drehbehm apgebrbt, fehnina frohni wianna galwâ list, un us fehnina sirgu zaur wiffu pilstatu west, 33. un wianna preekschâ isfaukt: tà tam wihram darrihs, fo tas fehninsch grihb gobdabt. 34. Tad fazzija tas fehninsch us Ahmanu: steidsees, un darri wiffnotak tam Juhdam Mardakajum, kas fehnina pilswahrtôs fesch, tà, kâ tu effi fazzijis. 35. Un tà bij Ahmanam to gohdu sawam eenaidneekam jadarra, fo winsch few pascham bij wehlejis. 36. Kad tas bij notizzis, steidsehs Ahmans mahjâs ar noskummuschu firdi, un stahstija sawai gaspaschâ, kahda ehrmiga leeta tam bij notikkufi. 37. Schim wehl runnajoht, to aizinaja pee tahs fehnineenes, ar to fehninu ehfi. 38. Kad nu tas fehninsch bija wihnu dsehris un lihgsms tappis, tad winsch atkal us Esteri, sawu gaspaschu fazzija: luhdsees nu taggad no mannim, fo grihbedama. 39. Tad fazzija Estere: es esmu no Juhdu jiltis, 40. un luhdsjohs par mannu un mannu kauschu dshwibu, ka tohs neschehligi un bes wainas ne nokautu. 41. Tad tas fehninsch tuhliht juntaja: kas tas tahds, kas to irr apnehmeehs darriht? 42. Tad ta fehnineene us Ahmanu rahdija, un fazzija: tas waidineekhs un eenaidneekhs mannu

33. Un kâ bija ta wihra preekschâ zaur pilstatu isfaukt?
 34. Ko tas fehninsch Ahmanam pawehleja?
 35. Kam tad Ahmans to gohdu parahdija, fo winsch few pascham bij wehlejis?
 36. Kam Ahmans scho ehrmigu leetu stahstija?
 37. Kurp Ahmanu no-aininaja?
 38. Ko tas fehninsch us sawu gaspaschu Esteri fazzija, kad winsch no wihna bij lihgsms tappis?
 39. Ko Estere tam fehninam fazzija?
 40. Ko tad Estere no wianna luhdse?
 41. Ko tas fehninsch jautaja?
 42. Ko Estere fazzija, us Ahmanu rahdidama?

kauschu

kauschu irr schis niknais Ahmans. 43. Tad zehlehs tas fehninsch sawâs dusmâs, un Ahmanu ar saweem behrneem us fehnina pawehleschanu tannis karratawâs pakahre, fo winsch Mardakajum bij lizzis fataisht. 44. Bet Mardakajus tappe wianna weeta no ta fehnina pa-augstinahts. 45. Un tas fehninsch litte ar leelu steigfchanu zaur wiffahm sawahm walstim pawehleht: ka neweenam buhs teem Juhdeem fo launu darriht. 46. Par peemineschanu schihs brihnischkas ispestischanas tee Juhdi ifgaddus tohs swehtkus swehti, fo tee Buhrim sawz.

43. Kahdu gallu Ahmans nehme?
 44. Kas kua Ahmana weeta?
 45. Ko tas fehninsch zaur wiffahm sawahm walstim litte pawehleht?
 46. Kahdus swehtkus tee Juhdi schim notikkumam par peemineschanu swehti.

Mahzibas.

1. Kad tas Juhds Mardakajus ne grihbeja Ahmana preekschâ semmê Frist, tad Ahmans tihkaja par to wiffus Juhdus apkaut, bet winnu pehzgallâ paschu ar wiffeem saweem behrneem pakahre, fo no tam mahzees?

Atbildi: Affinu-dsehreji breefnigu gallu nemm.

(Tapehz ne gluhne us tawa tuwaka affini; jo tas irr tam kungam tawam Deewam negantiba.)

2. Ahmans tam fehninam Nâsweram eeteize, tohs Juhdus isdeldeht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Sauni padohma-deweji dauds nelaines padarra.

(Tapehz lihds Deewu par fungeem un walditajeem, ka Deews tohs no launeem padohma-dewejeem pasargatu, ka mehhs apkautsch wianna waldischanas meerigi un rahmi warram dshwoht.)

3. Estere augsta fehnineene tappusi, tomehr Mardakaju zeenija, kas winnu bij usaudsejis, un ne peemirfe sawus laudis, bet par teem luhdse, fo no tam mahzees?

Atbildi:

Atbildi: Kam labbi klahjajs, tam ne buhs sawus nabba-
gus raddus un draugus neemist.

(So tapeh; Deews daschu zilwefu swehti, ka tas jitteem war-
retu labba darriht. Tapeh; isdalli no tawas swehtibas labpraht
teem, kam truhst, tad Deews tewi jo wairal swehtih.)

4. Kad Mardakajum bij gohdâ un Ahmanam kaunâ tapt,
tad jaw wiff tâ gaddijajs (Ka lehninam meegs ne nahze,
ka winsch no Mardakajus ustizzibas lassija, ka tas
winnam prahtâ schahwehs waiaht, arrig Mardakajum
kahds gohds notizzis? Ka Ahmans patt labban pee ta
lehnina nahze, un ka tas lehninsch to jautaja: Fo tam
buchs darriht, Fo tas lehninsch labpraht gribb goh-
dajt? un ka Ahmans tam to wiffleelaku gohdu
nospreede, dohmadams, ka tas gohds winnam pa-
scham notiks, un ka tas tad notikke, kad Ahmans patt
labban to lehninu gribbeja luhgt, lai Mardakaju pa-
sarr), Fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewa liffumi irr brihnischki un swehti.

(Tapeh; padohdees allaschin Deewa waldischanai eefsch pasem-
moschanas un palausischanas, tad tew wiffas leetas un ruhpe-
schanas us labbu isdohfees.)

5. Mardakajus ustizzibu papreeksch aismirfe, bet peh;
ar jo leelaku gohdu to puschkoja, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ustizziba ne paleel ne-aismakfata.

(Tapeh; darri pareisi un effi ustizzigs, lai ta faule to atsiht,
jeb ne. Gan tas laiks nahs, kad to atsihts un tew ar dauid
labbu aismakfahs.)

Swehtas dohmas.

Ahmans karratawas fataif

Zittam, bet pats tohp vakahrts.

Tas, kas zittam bedri pataif,

Pats eekriht (spreesch Deewa wahrds).

Kad tew pascham ahda neef,

Tad tu zittam rikstes greef.

Deez-

Deezdesmits un ohtrais stahst's.

Râ ta wezza derriba beidsahs.

Esra, Neemija un Makkab. grahm.

1. Kad tee no Dewa papreeksch fluddinati septindesmits
gaddi bij pahrgahjuschi, kuroos tee Juhdi Babilones
zeetumâ bija, 2. tad usmohdinaja Deews to garru ta
Perseru lehnina Airus. 3. Tas islaide tohs Juhdus no
ta zeetuma, 4. un dewe teem brihwibu, atkal us sawu
semmi aiseet, un to ispohtitu pilssatu Jerusalemi un to
Deewa nammu no jauna ustaisht. 5. Tad aisgahje tee
Juhdi ar leelu preeku us sawu semmi. 6. Un Zeruba-
bels, to Juhdu leelkungs, ustaisija no jauna to pilssatu
Jerusalemi un to Deewa nammu, 7. bet masaku, ne
ka Salamans tohs bij taissijis. 8. Un ta kalposchana pee
Deewa namma tappe no teem prahtigeem rakstu-mahjita-
jeem, Esra un Neemija, no jauna ezelta. 9. Tas no-
tiffe peezsimts gaddus preeksch Jesus Kristus swehtas
peedsimschanas. 10. No ta laika bija teem Juhdeem

Sautaschanas.

1. Zif gaddus Deews teem Juhdeem bija notizzis Babels
zeetumâ buht?
2. Ko Deews to Juhdu deht usmohdinaja?
3. Ko tas lehninsch Airus ar teem Juhdeem darrija?
4. Kahdu brihwibu winsch teem dewe?
5. Kurp tee Juhdi no ta zeetuma aisgahje?
6. Kas to pilssatu Jerusalemi un to Deewa nammu ustaisija?
7. Zif leelu winsch to Deewa nammu taissija?
8. Kas to deewakalposchanu Jerusalemâ atjaunaja?
9. Kad tas notiffe?
10. Kahda waldischana no ta laika pee teem Juhdeem bija?
atkal

attal fawa pascha waldischana un tee tappe no leekungeem un augsteem basnijungeem walditi. 11. Bet wissupezg tee Sibrexi tohs Zuhdu lobti wahrdsinaja. 12. Jo tas pagans, tas Sibrexi kehniensch Antiokus, gribbeja tohs Zuhdu ar makti pee paganu tizzibas peespeest, 13. un lifte dauds Zuhdu, kas ne gribbeja pagani tapt, nokaut, 14. un apgahnija to Deewa nammu Jerusalemê ar wissfadu negantibu. 15. Schim kehniensch tee Zuhdi pretti turrejabs, 16. un Deews teem Zuhdeem zaur teem Maffabeereem, faweem wirsneekeem, uswarreschanu prett faweem eenaidneekeem dewe. 17. Un to Deewa nammu attal schkibstija un no jauna eefwehtija. 18. Un tee Maffabeeri darrija arridsan derribu ar teem Keemereem prett faweem eenaidneekeem. 19. Bet schi derriba ne isdewehs labbi teem Zuhdeem. 20. Jo no ta laika tiskaja arridsan tee Keemeri, to Zuhdu semmi appafsch fawaes waldischanas dabbuht, 21. un irr to arridsan dabbutsch, tschetredesmits un trihs gaddus preeksch tabs swehtaa peedstimschanas Jesus Kristus. 22. No ta laika tappe

11. Kas tohs Zuhdu lobti wahrdsinaja?
12. Ko Antiokus teem Zuhdeem darrija?
13. Ko winsch ar teem darrija, kas ne gribbeja pagani tapt?
14. Ko winsch ar to Deewa nammu darrija?
15. Kam tee Zuhdi pretti turrejabs?
16. Kam Deews flacht stahweja?
17. Ko tee Zuhdi ar to apgahnitu Deewa nammu darrija?
18. Ar ko tee Maffabeeri derribu darrija?
19. Ka teem Zuhdeem ta derriba isdewehs?
20. Kapehz tas teem Zuhdeem ne bija labbi?
21. Kad tee Keemeri to Zuhdu semmi eenehmschi?
22. Kas tad par Zuhdu semmi waldija?

tee

tee walditaji par Zuhdu semmi no teem Keemereem ezelte. 23. Weens no teem bij arridsan tas Zuhdu kehniensch Gerodus, appafsch kurra waldischanas muhsu Kungs un Pestitajs Jesus Kristus peedstimmis. 24. Schis patz kehniensch Gerodus lifte teem Zuhdeem par labbu to Deewa nammu Jerusalemê leelaku pahrtaisht un spobschafu istaisht. Schinni Deewa nammâ irr muhsu Kungs nu Pestitajs Jesus Kristus dauds reises tohs laudis mahzjijis. 25. Bet tee Zuhdi eefahze jo deenas, jo wairak allotees eeksch fawas tizzibas un eeksch faweem lifkumeem, un ne walifte weenprahtigi sawa starpa. 26. Jo zittadus lifkumus tee Wariseeri taiffjabs, zittadus Sadduzeeri, un zitti wehl zittadus. 27. Un tee Wariseeri un rakstu-mahzitaji bija lobti leeli leekuli, kas preeksch laudim swehti un taifni lifkabs, bet tomehr bija lepni un laupitaji. 28. Un tas wiffleelakais pulks starp teem Zuhdeem gaidija us laizigu Pestitaju, kas tohs no teem Keemereem ispestitu, 29. un kam pehz wiannu dohmahm bij nahkt ar leelu augstu gohdu un spehku, 30. kas tohs Zuhdu par leekungeem un wiffas pasawles walditajeem ezelte, un teem jauku dschwoschanu pehz wiffahm wiannu kahribahm atnestu. 31. (Ka, Deewam scheh! wehl schodeen tee

23. Kurrsch no teem Zuhdu walditajeem irr wiffuwairak wehra leekams?
24. Ko Gerodus teem Zuhdeem par labbu darrija?
- * Kas irr schinni Deewa nammâ mahzjijis?
25. Ka to Zuhdu tizziba un lifkumi pahrwehrtehs?
26. Ka tee Zuhdi eeksch faweem lifkumeem schkibrehs?
27. Kahdi bija tee Wariseeri un rakstu-mahzitaji?
28. Us kahdu Pestitaju tee Zuhdi fahze gaidiht?
29. Ka bija tam Pestitajam nahkt, pehz Zuhdu dohmahm?
30. Ko tee Zuhdi no fawa laiziga Pestitaja zerreja?
31. Kahda bija schi zerriba?

Zuhdi

Zuhdi welti zerre.) 32. Bet Jesus Kristus walsfiba ne bija no schihš pasaulēs, tapeh; tee Zuhdi winnu, fā nabagū Pestitaju, ne gribbeja usnemit, jebſchu Jesus gan daudš brihnuma-sihmes winnu preekschā darrija. 33. Un kad Jesus winnu besdeewibu norahje un teem to pateesibu fazzija, tad tee pah; to apſtaitehs un ne warreja Jesu eeredseht, un to tamehr wajjaja, kamehr to nenoseedſigu pee krusſa fitte. 34. Bet Deews noſohdija tohs Zuhdus par to itt bahrgi. 35. Jo tſchetredesmits gaddus peh; Jesus Kristus debbes-braufſchanas tappe Jerusaleme un tas Deewa namš ispoſhtihš, 36. un tahš wezšas derribas deewakalpoſchana un tee uppuri (kas bija preekschihmes us Kristu) mittejahš. 37. Un tee atliffuſchi Zuhdi irr pa wiſſu paſauli isklidufchi, fā tas mums wehl ſchodeen irr redſams. 38. Un tas bija tahš wezšas derribas laika galē.

32. Kapeh; tee Zuhdi to Pestitaju Jesu Kristu ne peenehme?
33. Ko tee ar Jesu darrija?
34. Kā Deews tohs Zuhdus par to noſohdija?
35. Kad Jerusaleme un tas Deewa namš tappe ohtru reiſi ispoſhtihš?
36. Kas to brihdi mittejahš?
37. Kur tee atliffuſchi Zuhdi paliffe?
38. Kurras derribas laiks to brihdi beidsehs?

Mahzibas.

1. Kad tee septindefmits zeetuma gaddi bij pahrgahjuſchi, tad Deews to Perſeru lehninu Kiru usmohdinaja, Fas tohs Zuhdus islaide un us ſawu semmi nolaide, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad Deews zilwekus grehku dehl gan pahmahzijas, tad wiſſch atkal pah; teem apſchelojahš.

(Tapeh;

(Tapeh; nemm Deewa rihtsi pazeetigi pretti, un labbojees, tad winna ſirds prett tewim atkal eescheblojees un tew ar preeku aijaunohs. Jo peh; ſawas duſmas-gaiſa wiſſch atkal to preezas-fauli leel ſpihdeht.)

2. Tee Zuhdi darrija derribu ar teem Keemereem prett teem Sihreem ſaweem eenaidnekeem, bet ſchi derriba ne isdewehs labbi, fo no tam mahzees?

Atbildi: Us zilwekeem ne buhs pakantees.

(Jo tee ne irr ustizjami. Daſch gribb palihdseht, bet ne ſpeh; daſch ſpeh; palihdseht, bet ne proht, jeb arri ne gribb; daſch gribb un ſpeh; palihdseht, bet ta nahwe winnu norauj. Un tā ta zerriba us zilwekeem lehti peewill. Tapeh; palaujees us Deewu tawu kungu, kas paſtahw muhschigi, kas proht, kas ſpeh;, un arriſan labpraht gribb palihdseht, tad tawa zerriba ne buhs welti.)

3. Tee Zuhdi ſahze zilweku liſtumus zeeniht un Deewa liſtumus pameſt, un zant; teem ta ihſta tizziba un Deewa ſwehtiba ſudde, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas Deewa wahrdu atmett, tas ſtaiga tumſibā un maldahš.

(Tapeh; paleez pee Deewa ſwehta wahrda, tad tu ne maldifees eekſch ſawas tizzibas. Ko tew Deewa wahrds ſaffa, to tizzi un darri: bet fo Deewa wahrds ne ſaffa, to atmett. Tā irr wiſſas leelas tizzibas, kas no paganeem nahl, un no ſa Deewa wahrds ne ſiun neneela. (Kā no peekta walfara, no ſaulites ſwehtichanas, no garreem, no welleem, no bluſkuwalfara un no zitteem tahdeem neekeem. Kas tohs zeeni, tas atmett to ihſtu tizzibu, un tam Deewa ſwehtiba ſuhd.)

4. Tas wiſſleelakais pulks ſtarp Zuhdeem gaidija welti us laizigu Pestitaju, fo no tam mahzees?

Atbildi: Paſauligas eelachroſchanas zilweku tiffai wiſſina un peewill.

(Bet fo tas palihdi? Jo wiſſas paſauligas leetas irr tihra ſuhdama neleetiba. Un tomehr tee zilweku behrni to paſauli wairak eemihl, ne fā to debbeſi, kas muhschigi paſtahw. Tas nahl

nahst jaur wella apmahneschanu, ka zilweki mehds wairak raundsiht us to, kas preeksch azzim irr, ne fa us to, kas gaidams. Tapehz ne kausjees peewiltees, bet dohma us muhschibu.)

5. Jerusaleme un tas Deewa nams irr suddis un tee up: puri mittejahs, fo no tam mahzees?

Abildi: Ka ta wezza derriba pagallam.

(Tapehz mehš, gohds Deewam! ne stahwam wairs appakšch wezzas derribas bauškeem un liffumeem, fo Deewš pee Deewakalpoſchanas un Zubdu semmes waldischanas dewis. Nu ikweenam jadšihwo pehz apustuku un muhsu basnižas liffumeem, un ikweenam jaklauſa tai waldischanai, appakšch kurras wiſſch dšihwo. Bet tee Deewa bauški, fo Deewš wiſſeem zilwekeem dewis, un jaw muhsu ſirdi eerakstijis (fa tee deſmits Deewa bauški), tee ne warr mittetees. Tapehz pateiz Deewam, ka tahš gruhtas deewakalpoſchanas wezzas derribas laifā, kas bija weena ehna to nahkamu leetu, mittejuſchees, un mums Jeſus Kriſtus, tahš pateesibas faule, atſpihdėjis.)

Swehtas dohmas.

Wezza derriba pagallam,

Mehš eeksch jaunās dšihwojam.

Nu pa wiſſahm paſauls-mallahm

Draudšes Deewam augstakam.

Deewa laudis buhdami,

Lai mehš effam tizzigi.

Dytra dakta.

Peezdeſmits un diwi ſtahsti

no tahm leetahm,

kas jaunās derribas laifā,

tas irr

kas no ta Kunga Jeſus Kriſtus ſwehtas peedšimſchanas lihds ta pilskata Jerusalemes ispoſtiſchanai notikkuſchās,

un

no teem ſwehteem preeka-mahzitajeem uſrakſtitas.

Latweſcheem par labbu

ſewiſchki ſarakſtiti un ar jautaschanahm, mahzibahm un ſwehtahm dohmahm iſtaifiti.

Virmais stahsts.

No ta basnizas-kunga Zakarijasa.

Luhf. 1 nod.

1. **N**e ilgi preefsch Jesus Kristus peedsimschanas dshwoja wezz basnizas-kungs, Zakarijas wahrda.
2. Tam bija gaspascha, Lihsbete wahrda, no ta augsta basnizas-kunga Narona zilts. 3. Schee abbi bija deema-bihjigi, un staigaja eefsch wisseem Deema bausleem un liffumeem. 4. Bet teem ne bija nekahdi behrni, 5. nedf arridsan teem kahda zerriba bija, behrnus wairs dabuht: jo tee jau bija sawu muhschu peedsihwojufchi. 6. Kad nu schis wezzais Zakarijas weenreis Deema nammâ Jerusaleme uppureja, tad tam tas engelîs Gabriels parahdijahs, 7. par to Zakarijas lohîi isbihjahs. 8. Bet tas engelîs us to fazzija: ne bihstees, jo tawas luhgshanas

Sautafshanas.

1. Kad Zakarijas dshwoja?
2. Kahda gaspascha winnam bija?
3. Kâ tee abbi kohpâ dshwoja?
4. Kas winneem ne bija?
5. Woi teem tad ne bija zerriba, behrnus dabuht?
6. Kas Zakarijam Jerusaleme notikke?
7. Ko Zakarijas to redsedams dohmaja?
8. Ko tas engelîs us Zakariju fazzija?

irr no Deewa paklaustas. 9. Un tawa feewa Lihsbete dsemdehs dehlu, 10. to buhs tew Jahni nosaukt. 11. Zakarijas waizaja to engeli: pee kahdas sihmes man to buhs nomanniht? jo es esmu wezz, un manna feewa arridsan fawu muhschu peedshwojusi. 12. Tas engelis atbildeja: tew buhs mehnam buht un ne speht runnaht lihds tai deenai, kad tas wiff notiks. 13. Un tas engelis schlihras no wianna, 14. un Zakarijas isgabje no Deewa namma bes wallodas, un palikke mehms lihds to laifu, kad tam wianna dehls Jahnis bij peedsimmis.

9. Ko tas engelis Zakarijam fluddinaja?
10. Kahda wahrda tas engelis to behrnu pawehleja nosaukt?
11. Ko Zakarijas fazzija, to dirdedams?
12. Kahdu sihmi tas engelis Zakarijam dewe?
13. Kur tas engelis palikke?
14. Woi ta sihme arridsan notikke?

Mahzibas.

1. Zakarijas un Lihsbete bija abbi deewabihjigi, ko no tam mahzees?

Atbildi: Tas jauki peederr, kad wihrs un feewa abbi Deewu bihtabs.

(Jo tur irr Deewa swehtiba un mihtiga dshwofchana. Tapehz mefle tahdu laulatu draugu, kas arri tahda prahta irr, un uskubbinajatees iddeenas weens ohtru us deewafalposchamu un swehtu dshwofchamu, tad tas Deewam un zilwekeem patiks.)

2. Zakarijas un Lihsbete bija neaugligi, un irr tapehz daschu reis nopuhtuschees, ko no tam mahzees?

Atbildi: Deewabihjigi laulati draugi irr retti bes krusa un behdahm sawas mahjas.

(Bet tomehr ne bihtees neds atraujees, sawa laika ar gohdu lauliba dohtees, jo schinni wahrgu semmit bes tam papillam meers un preeks newald, un ta lauliba irr Deewam patihlama un wianna preekscha swehtita: un kad Deews krusu usleef, tad winsch arridsan palihds to panest.)

3. Za

3. Zakarijas un Lihsbete bija eefsch labbahm un launahm deenahm lihds fawu wezzumu deewabihjigi, ko no tam mahzees?

Atbildi: Deewam falpoht ne buhs apnikt neds eefsch labbahm, neds eefsch kaunahm deenahm.

(Tapehz ne padohdees tawa jaunuma zaur grehkeem un fabrumem wella-falposchana, un wezz tappis, arridsan ne mittejees eefsch tawas deewabihjashanas, til labb eefsch weeglahm, ka eefsch grubtahm deenahm. Bet nemm wiffu, ko Deews tew peefuhta, no wianna tehwischahm rohahm par labbu.)

4. Zakarijas ne gribbeja tam engelim tizzeht, pirms tas winnam sihmi dewe, ko no tam mahzees?

Atbildi: Deewa behrni irr arridsan daschlahrt mastizzigi.

(Bet zaur mastizzibu tizziba drihs warr sust, un kad ta irr noht, tad ta muhschiga swehtiba arridsan wehja, un to tas wels labpraht mefle. Tapehz mefle fawu tizzibu apstiprinaht un wairoht zaur sawahm luhgschanaahm, zaur Deewa wahrda klaufschanu, un zaur to swehtu walkar-ehdeenu, ko Jesus Kristus tapehz eestahdijis.)

5. Deews Zakarijasa luhgschanas tomehr wianna wezzuma paklaufija, un Lihsbeti darrija augligu ar weenu dehlu, ko no tam mahzees?

Atbildi: Deews fawu behrnu luhgschanas sawa laika paklaufa, un wianna nopuhschanas ar jo leelaku preeku pahrmaina.

(Tapehz ne schaubees sawa prahta, kad Deews tawas luhgschanas tuhdaalin ne paklaufa: winsch sunn to ihstu laifu un stundu; kad tas laiks nahs, tad taws preeks arridsan buhs klaht.)

Swehtas dohmas.

Zakarijas un Lihsbete

Abbi deewabihjigi.

Uf! ka jauki, bet ka retti,

Wihrs un feewa weenadi.

Kaut, af Deews, kad prezefchohs,

Labs ar labbu sa-eetohs!

Dhtrais

Ohtrais stahstš.

No ta Kunga Jesus eedsimschanas.

Lubl. 1 un Matt. 1 nod.

1. Sestā mehnesi pehz tahs peedsimschanas Jahna ta kristitaja, tappe tas engelīs Gabriels no Deewa subtihts, 2. kahdā pilskatā Galileeru semmē, ar wahrdu Nazaret, 3. Celus un Annas nammā, pee winnu meitas, 4. kas bija faderreta kahdam ammatneekam, Jahseps wahrdā, 5. no Dahwida zilts; 6. un tahs jumprawas wahrds bija Maria, 7. arridsan no Dahwida zilts. 8. Un tas engelīs nahze pee tahs eefschā un fazzija: effi fweizinata tu, no Deewa apshehlota, tas Kungs irr ar tewim, tu augsti teizama starp seewahm. 9. Ta jumprawa Maria to engeli eeraudsijsū, istrubzinajahs par winna wallodu. 10. Bet tas engelīs us tahs fazzija: ne bihstees, jo tu effi pee Deewa shechlasibu atraddust, 11. un redsi, tu tapfi apgruhtinata tawās meefās, un dsemdeši dehlu, 12. ta wahrdu tew buhs Jesus faukt, 13. tas irr Latweeschu

Sautaschanas.

1. Kad tappe tas engelīs Gabriels pee tahs jumprawas Marias subtihts?
2. Kur winna dšibwoja?
3. Ka meita ta jumprawa Maria bija?
4. Kam winna bija faderreta?
5. No kahdas zilts bija Jahseps?
6. Kā bija tahs jumprawas wahrds?
7. No kahdas zilts bija Maria?
8. Kā tas engelīs to jumprawu Mariu fweizinjaja?
9. Ko Maria dohmaja, schohs wahrds dširdedama?
10. Kā tas engelīs to eedrohschinajaja?
11. Ko tas engelīs tai fluddinajaja?
12. Kahdā wahrdā bij winnai to behrnu, ko ta dsemdehs, nofaukt?
13. Ko eeshime tas wahrds Jesus Latweeschu wallodā?

wallodā

walldā Pestitajs, 14. jo winsch sawus laudis pestihs no wissem winnu grehkem. 15. Las buhs leels un taps faukt weens dehls ta wiffaugstaka Deewa. 16. Tad fazzija Maria us to engeli: kā buhs tam notift? jo es ne sinnohs no nekahda wihra. 17. Un tas engelīs tai to istahstija, fazzidams: tas swehtais Gars pahr tewim nahks un tas spehls ta wiffaugstaka tewi apehnohs. 18. Tappe arri tas swehtais, kas no tewim dšims, buhs patš Deewa dehls. 19. Un tas engelīs eestiprinajaja winnas tizzibu ar to sismi, ka Lihete winnas raddineeze arridsan effoht apgruhtinata ar dehlu sawā wezzumā, kurei tahda slawa, ka ta ne-augliga effoht. 20. Beidsiht fazzija tas engelīs: Deews eespehj wiffas leetas darriht. 21. Tad lifke Maria Deewam to atbildeschanu doht, fazzidama: es esmu ta Kunga kaspone, lai mán noteek, kā tu effi fazzijis. 22. Un tas engelīs Gabriels atstahje no tahs. 23. Un Maria tappe gruhta no ta swehta Garra, jumprawa buhdama, 24. kā tas praweets Esaijas to fenn papreefsch fluddinajis, 25. fazzidams: redst, weena jumprawa irr gruhta un dsemdehs dehlu, un nofauks winna wahrdu Immanuel, 26. tas irr Latweeschu wallodā: Deews ar mumš.

14. Kapehz bija to behrnu par Pestitaju nofaukt?
15. Ko tas engelīs no ta behrna fluddinajaja?
16. Ko Maria fazzija, tahdu teifschanu dširdedama?
17. Kā tas engelīs tai scho leetu istahstija?
18. Kam bija tad ihsti no Marias dšimt?
19. Ar ko tas engelīs Marias tizzibu eestiprinajaja?
20. Ko tas engelīs beidsiht fazzija?
21. Ko Maria Deewam zaur to engeli lifke atbildeht?
22. Kur tas engelīs Gabriels palifke?
23. No ka Maria tappe gruhta?
24. Kas irr to jau fenn papreefsch fluddinajis?
25. Ar kahdeem wahredeem?
26. Ko eeshime tas wahrds Immanuel Latweeschu wallodā?

Mahzibas.

Mahzibas.

1. Stary wiffahm seewischahm Deews to swehtu un schlichstu jumprawu Mariu isredsejahs par sawa dehla mahti, fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka schlichsta dwehsele eelsch schlichstahm meefahm no Deewa augsti tohy turreta.

(Tapeh; ne kauj kahdahm kaunumam tawâ firði nahst, un turri sawas meefas arridsan ne-apgahnitas, tad Deews eelsch tewim dshwohs, un tu baudisi un redsesi, kahds mihligs tas kungs irr.)

2. Ta swehta jumprawa Maria lohti par to brihniyahs, fa Deews to par sawa dehla mahti isredsejis, fazzidama: Fa buhs tam notift? fo no tam mahzees?

Utbildi: Deewa dehla zilweka-tapschana irr brihnum; par wisseem brihnumeem.

(fo zilwezigs prahts ar wissu pafauls gudribu to muhscham ne warr isdohmaht, neds saprast. Un tomehr Deewa wiss- spehziha un ne-issakkama gudriba to irr padarrijusi. Ja tas Pestitajs ne buhtu pats Deews bijis, ka tad winna gan darrischana; tas spehls buhtu, mums muhschigu grebku-peedohscham ispelniht? Un ja winsch ne buhtu zilweks tappis, ka winsch tad buhtu warreis par mums zeest un mirt un sawas affinis isleet? Tapeh; brihnijees par to dfillumu tabs baggatibas, kas to padohmu no muhsu muhschigas isglahschanas mums irr sinnamu darrjis, fo muhsu prahts muhscham ne buhtu ismannijis.)

3. Tas engelias Gabriels isstahstija Mariai, fa ta gruhta taps no swehta Garra, fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka Jesus ne irr grehlos dsendinathts, neds greh- los dsinnis.

(fo kahds widdutajs stary Deewu un zilwekeem mums pe- nahzhs, kas buhtu swehts, nenoseedstgs, ne-apgahnits, un no grehzinekeem atschkirts, un augstas yahr debbesim. fo ja tas Pestitajs no wihra affinin, pehz zilweku wihses buhtu dsendinathts bijis, tad winsch buhtu rapatt grehzineeks bijis, ka meh. Bet ka buhtu grehzineeks warreis grehzineekus ar Deewu salihdsinatht? Un ka buhtu arridsan ta swehta deewiga buhschana ar grehzigu zilwezigu buhscham warrejusti saweenotees?

Tas

Tas muhscham ne warr buht. Tapeh; irr ta muhsu droh schiba, ka muhsu Pestitajs swehts un taisns un bes grehkeem bijis, un zaur sawu taisnibu mums to taisnibu pelnijis, ar fo meh; warram preelsch Deewa pastahweht.)

4. Deews jau fenn papreeksch zaur to praweetu Jesaijasu to bij fluddinajis: fa tas Pestitajs no weenas jumpra: was peedsims, fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka eelsch Jesus wissas praweeschu fluddinascha- nas irr peepilditas.

(Tapeh; ne dohma, ka tas ar Jesu no nejaufchi notizzis, bet turri to jaunu ar wezzu cestahdscham weenu prett ohtru, un lass Deewa raktus ar labbu apdohmascham, tad tu atraddisi un saprattisi Deewa padohmu jau no pirmas pafauls laileem, un tappi tawâ tizziba eelsch Jesu, eelsch ka ta wezza derriba be- gusees, jo warral apstiprinahts.)

5. To apfohlitu Pestiteju nosauze Immanuel, tas irr Latweeschu walloda: Deews ar mums. fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka Jesus Kristus muhsu Pestitajs, Deews un zilweks, weena weeniga ihpachiba irr.

(fo winsch irr Deewa dehls no muhschibas un no sawa deb- besu tehwa dsinnis, un arridsan zilweks no tabs jumprawas Marias, zaur ta swehta Garra apehnoscham schinn pafauls peedsinnis. Kas winsch no muhschibas irr bijis, tas winsch irr palizzis, prohti, pateesigs Deews. Bet kas winsch ne irr bijis, to winsch peenehmees, prohti to zilwezigu buhscham. Un ta irr Jesus Kristus Deews un zilweks, weens weenigs kungs un Pestitajs. Pehz sawas zilwezibas winnam ne irr tehws wirf semmes bijis, un pehz sawas deewigas buhschanas winnam ne irr mahte debbesis bijusi.)

Swehtas dohmas.

Jesus no ta swehta Garra
Sawu zilwezibu fahk,
Zaur to Deewa gohds un warra
Winna zilweziba; nahk.
Schahdu gohdu, Jesulin!
Es tew dohmu allaschin.

Trefchais

Trefchais stahsts.

No Marias peemefleschanas un
no Jahsepa.

Luhf. 1 un Matt. 1 nod.

1. Kad tas engelís Gabriels tai jumprawai Mariai bij fluddinajis, ka Deews to var sawa debla mahti bij isredsejis, 2. tad Maria zehlehs un gahje tannis deenás us to pilsfatu Gebronu, Zakarijasa nammá, 3. sawu wezzu raddineezi Lihsbeti apmekleht, 4. kas jau festa mehnesi bija grubta ar Jahni to kristitaju. 5. Maria tur nonahkusi, fweizinjaja Lihsbeti. 6. Un tas notikkahs, kad Lihsbete Marias fweizinaschanu dsirdeja, tad lehje tas behrninsch winnas meefás deedams ar preeku. 7. Un Lihsbete tappe pilna no swehta Garra, 8. un fazzija us Mariu: tu effi augsti teizama starp seewahm, un augsti teizams irr tas auglis tawas meefás, 9. tu effi swehta tizzedama, jo tas taps peepildihst, kas tew no ta Kunga fazzihst. 10. Un Maria tappe arridsan pilna no swehta Garra, 11. un fazzija to jauku flawefchanas-dseefnu,

Sautafchanas.

1. Ko tas engelís Gabriels tai swehtai jumprawai Mariai bij fluddinajis?
2. Kur Maria pehz tam nogahje?
3. Ko Maria gribbeja apmekleht?
4. Kapehz Maria winnu gribbeja apmekleht?
5. Ko Maria fazzija, tur nonahkusi?
6. Kas ar to behrninu Lihsbetes meefás notikke?
7. Kas Lihsbetei notikke?
8. Ko Lihsbete us Mariu fazzija?
9. Ko Lihsbete wehl us Mariu fazzija?
10. Kas Mariai notikke?
11. Kahdu flawefchanas-dseefnu Maria fazzija?

kas

kas ar scheem wahrdeem eefahkabs: manna dwehsele teiz augsti to Kungu, un mans gars preezajahs ta Kunga manna Pestitaja. 12. Un Maria palikke pee Lihsbetes pee trim mehnescheem, 13. pehz ta atkal us mahjahm greesehs us Nazareti. 14. Bet turpatt tai jumprawai Mariai bija bruhzgans, 15. weens ammatneeks jeb buhmeisteris, Jahseps wahrda. 16. Tas gribbeja sawu bruhsti Mariu mahjás west, un ar tabs kahsas turreht. 17. Birms tas notikke, Maria grubta atraddahs. 18. Bet Jahseps ne sinnaja, ka tas no ta swehta Garra bija. 19. Tapehz apnehmehs Jahseps, Mariu fleppen atstah, ne gribbedams tai kawnu padarriht. 20. Bet kad winsch tá sawá prahtá dohmaja, raug, tad tam sapni Deewa engelís rahdijahs, 21. un us to fazzija: Jahsep, Dahwida dehl! ne bihstees, Mariu tawu faderretu seewu pee tewim nemt, jo kas eefsch tahs dsimmis, tas irr no swehta Garra, 22. un wiinna dsemdehs dehlu, 23. to buhs tew Jesus wahrda fault: 24. jo winsch ispestihs sawus laudis no winnu grehkeem. 25. Kad nu Jahseps no sawa meega usmohdahs, tad winsch

12. Zil ilgi Maria pee Lihsbetes palikke?
13. Kur Maria pehz atkal aisgahje?
14. Kas turpatt bija?
15. Kahds bruhzgans tai jumprawai Mariai bija?
16. Ko Jahseps gribbeja ar sawu bruhsti Mariu darriht?
17. Kapehz tad tas notikke?
18. Woi Jahseps sinnaja, no ka tas bij nahjis?
19. Ko Jahseps apnehmehs darriht?
20. Bet kas Jahsepam sapni rahdijahs?
21. Ko tas engelís us Jahsepau fazzija?
22. Ko tas engelís Jahsepam fluddinaja?
23. Kahda wahrda tas engelís to behrnu pawehleja no fault?
24. Kapehz tas engelís to Jesus-behrnu tá nofault pawehleja?
25. Ko Jahseps darrija, nomohda tappis?

darrija

darrija, kà tas engelis tam bij pawehlejis, 26. un nehme Mariu pee ferwis: un to ne aislahre. 27. Un tà irr Maria schlihta jumprawa palikkufi (ka tee Deewa raksti taptu peepilditi). 28. Bet tomehr winna bija ar wihru faderreta, 29. un tappe arridsan no teem laudim par Jahsepa seewu turreta. 30. Un tas irr tapehz notizzis, ka Maria preefsch pafauls gohdà paliktu, un ka kas buhtu, kas par winnu gahdatu un par to behrnianu Jesus.

26. Ko Jahseps ar Mariu darrija?
27. Kahda irr Maria palikkufi?
28. Woi tad Maria pawiffam bes wihra palikkufi?
29. Par ko tee laudis Mariu turreja?
30. Kapehz tas tà notizzis, ka tai faderrehts wihrs bija?

Mahzibas.

1. Maria apmekleja sawu raddineezi Lihsbeti, Fo no tam mahzees?
 Urbildi: Raddeem un labbeem draugeem buhs mihligi kohpà dshwoht.
 (Bet tomehr lai neweens raddineeks jeb draugs tew tik mihfsch, ka tu tam gribbedams patikt, ko darritu, zaur ko tu Deewu apkattinatu un sawu Pestitaju Jesu, kas irr muhsu wiffalabbalais draugs un raddineeks.)
2. Kad Lihsbete to sweizinaschanu no Marias dsirdeja, tad lehze tas behrninsch winnas meefas deedams no preeka, ka Jesus mahte, furras meefas Jesus bij dsemdinahts, klacht bija, Fo no tam mahzees?
 Urbildi: Ka tas swehtais Gars pee teem behrneem jau eefsch mahtes meefahm to ihstu tizzibu p strahda.
 (Tapehz arridsan behrninsch, ko Deews preefsch kristibas no schihs pafauls nemm, ne irr pasuddis. Jo, ko tas behrninsch pee tam wainigs? Bet teem, kas to kristischanu kawe un wilzina, teem tas grehls, jo tee zaur to, to kristibu nizzina un jaimo. Tapehz irr allaschin labbi, kad behrnianu jo drihsaf, jo labbafi pee swehtas kristischanas neff.)
3. Lihsbete fazzija us Mariu: tu effi swehta tizzedama.
 Wo ka gan drihs warr nomanniht, ka tahs sawà starpà

no labbahm un garrigahm leetahm runnajufchas, Fo no tam mahzees?

Urbildi: Kristigeem laudim ne klahjabs, sawà starpà gekkoht, bet fo labbu runnaht.

(Bittadi irr, daschahrt ar prahtu smeetees un lihgsmotees ar draugeem, to Deews ne irr aisleedfis. Bet ar gekku-tehrseschanahm un blehnu-smeeleem laifu kaweht, irr grehls. Jo no tam dusmoschanas, kildas, kauschanas un daudf nelaimes lehti roh-nahs. Bet no labbahm runnahm dasch gudrs padohms atlezz, kas mums par labbu mahzibu isdohdabs. Tapehz fargees no wiffas blehnu-walloodas, kà no ugguns, un zeeti labbak kluffu, ne kà tu fo runnatu, kas leeti ne derr.)

4. Maria dseedaja to flaweschanas: dseefmu: manna dweh; fele teiz augsti to Rungu, Fo no tam mahzees?

Urbildi: Jaulas dseefmas allaschin patihlmas.

(Tapehz dseedi labpraht swehtas dseefmas, ne ween basnizà, bet arridsan mahjas, rihtos un walfaròs, pee darba eedams un sawu darbu beigdamas, kà arridsan pee pascha darba, us lauku, meschà, gannòs un jekà buhdams. Tas labbafi klahjabs, ne kà no mahmulites un kummelineem dseedah. Wiffuwairaf-fargees no maufu-dseefmahm, kas daschu reis, Deewam schehl! us fahsahm tohp dseedatas, par fo gohdigi laudis tiffai ispplanjahs.)

5. Maria tappe gruhta atrasta, un Jahseps to ne sin-naja, un tomehr winsch ne gribbeja tai preefsch laudim kaunu padarriht, Fo no tam mahzees?

Urbildi: Sawu tuwaku ne buhs aplam apfaunoht, nedf tam kahdu niknu flawu jelt.

(Bittadi tas irr, kad kas apgrehzibu dohd, jeb sohg, to ne buhs flehpt, bet kas netihfschi noteek, to ne buhs tuhdahtin is-paudeht, bet no kristigas mihlestibas par labbu greeft.)

Swehtas dohmas.

Kad Lihsbete un Maria

Swehtas runnas kohpà turr,

Tad tas swehtais Gars klacht bija.

Es ar, buhdams kaut jebkur,

Gribbu mehli pafargahht,

Tai buhs blehuas ne runnaht.

Zettortais stahst's.

Rà Jahnis tas křistitajs peedsimmis.

Luhf. 1 nod.

1. Kad Lihšbetes laiks nahze, ka tai bija dšemdeht, tad wiina fawā wezzumā dehlu/dšemdeja. 2. Un tee kaimini un raddi to dširdejuschi, ka Deews leelu schelastibu Lihšbetei bij parahdijis, preezajahs lihš ar wiinu. 3. Kad tas behrninsch septinas deenas wezz bija, tad sanahze tee weefi astotā deenā, ka to behrninu pehz wezzas derribas likkumu apgraisitu. 4. Un tee nosauze to pehz tehwa wahrdu Zakariju. 5. Bet ta mahta fazzija: ne, bet tam buhs wahrds buht Jahnis. 6. Tee weefi atbildeja: ne-weens ne effoht starp wisseem raddeem, kam tahds wahrds buhtu. 7. Tad tee sħmes no ta tehwa prassija, kahdā wahrdā wiensch fawu dehlu gribbetu list. 8. Tad tas ar rohku rahdidams prassija galdinu, 9. gribbedams to wahrdu: Jahnis, us to rakstih: 10. jo tas engels tam bij pawehlejis, to Jahni nosaukt. 11. Tā, kà Zakarijas sahze fawa dehla wahrdu rakstih, wiensch fawu wal-lodu atdabbuja, un fauze ar stipru balsi: tam buhs wahrdā

Zautaschanas.

1. Kas ar Lihšbetes winnas wezzumā notikke?
2. Kas lihš ar Lihšbetes preezajahs?
3. Kad to behrninu apgraisija?
4. Kā tee raddi to behrninu nosauze?
5. Bet ko ta mahte fazzija?
6. Ko tee weefi pretti atbildeja?
7. Kam to bij ischħirt?
8. Ko tas tehws prassija?
9. Ko Zakarijas us to galdinu gribbeja rakstih?
10. Kapehz tas to wahrdu Jahni gribbeja rakstih?
11. Kahda brihnuma-sħme ar Zakarijasu notikke?

buht

buht Jahnis. 12. Tad wiffi brihniyahs, kas to dširdeja, un leelas baillibas nahze pahz wisseem kaimineem, 13. un wiffi, kas to dširdeja, to pee sħds nehme, fazzidami: ko tu dohma, kas no ta behrnina taps? 14. jo Deewa rohka bija ar to. 15. Un wiina tehws Zakarijas tappe pilns no ta swehta Garra, 16. un fazzija: slawehts irr tas Kungš, Israēla Deews, jo tas irr peemeklejis un pestijis fawus laudis. 17. Un us to behrninu wiensch fazzija: tu behrninsch tapfi weens praweets ta wiffaugstaka nosaukts, un tu eefi preefsch ta Kunga, tam to zellu fataisħt.

12. Ko tee weefi dohmaja?
13. Ko tee fazzija, kas to dširdeja?
14. Kas ar to behrninu bija?
15. Ko ka tas tehws tappe pilns?
16. Kahdu slaweschanas-dseefmu tas tehws to bridh dšeedaja?
17. Ko tas tehws us to behrninu fazzija?

Mahzibas.

1. Kad Lihšbetes raddibas laimigas bij isdewuschees, tad wiffi kaimini un raddi par to preezajahs, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad muhsu raddeem, draugeem un kaimineem labbi klabhahs, tad mums arri buhs preezatees.

(Tapehz ne effi sħaugis, kas fawam tuwakam ne azis peerē ne wehl. Jo kahds labbums sħaugim nahkabs? Tas fawu paschu sħdi krent, un tomehr ohtram to ne nems, fo tam Deews dewis.)

2. Lihšbete jauna buhdama ne bij augliga, wezza tap: pusi, ta pehz Deewa wahrda dehlu dšemdeja, fo no tam mahzees?

Atbildi: Meefas-auglis nahf no Deewa.

(Tapehz atshħti, ka Deews tas irr, kas muhs itt brihnišħki eefsch mahtes meefahm raddijis, mums meefu un dwehfeli, un wiffus prahus un lohħelus dewis. Tad nu, Deewa rohku-darbs buhdams, tu arridsan Deewam peederri, kurra rohka tawa dšhwiba un nahwe stahw, tawa laiziga un muhsħiga laime un nelaimē. Tapehz kalpo tam arridsan, kà tam ihħtam tehwan un wiffaugstakam dšimtu-fungam, no sħds wiffu tawu muhsħu.)

3. Ko tas no Deewa fuhthits engelis Gabriels bij flud: dinajis, tas arridsan wiff tã notiff'e, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewa kalpu wahrds irr pascha Deewa wahrds.

(Tã irr wiffu gohdigu mahzitaju wahrdi, fo tee Deewa weeta runna. Jo tee arridsan no Deewa fuhthiti. Tapehz klansf tohs til labbi, itt tã tu paschu Deewu dstrdetu. Jo sinni, kad tu winnu wahrdu nizzinafi, tad tu pascha Deewa wahrdu nizzini, un tew buhs gruhra atbildeschana par scho Deewa wahrda apfmeeschannu.)

4. Kad Jahnis bij d'simmis, tad Deewu teize un flaweja par to schelastibu, fo tas pee mahtes un pee behrna bij darrjiss, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tãpatt buhs fristigeem laudim pee fristibahm, ne us d'sihrehm un pahdes-naudu, bet us Deewa flawu gahdaht.

(Jo ta fwehta fristiba irr til labbi ta Kunga Jesus eestahdijums, tã tas fwehts wakkar-ehdeens. Tapehz arridsan gohdigi un deewabihjigi kuhmi jamelle, kas to nabbaqu behrniam Deewam preelshã neff, un par to Deewu firdigi pecluhds.)

5. Kad tas masais Jahnitis Deewam bij nohdohs, tad arri Deewa rohka ar to bija, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tãpatt Deews ar behrniam irr, kad tas zaur fwehtahm un firdigahm luhgshannahm eefsch fwehtas fristibas Deewam nodohs.

(Al! kad to wiffi wezzaki wehrã nemtu, un tee kuhmi ar leelafu zeenishannu un labbaku apdohmahannu pee fwehtas fristibas nahktu, tad arridsan wairaf Deewa fwehtishana pee tahdeem behrneem buhtu.)

Swehtas dohmas.

Jahniths garrã stiprinajahs,

Deewa rohka bij pee ta.

Tã pee behrneem skohlã, mahjã,

Deewa rohka wajjaga.

Tawu rohku fneeds man, Deews,

Tad tawã behrns pareiss ees.

Peektais

Peektais stahst's.

No ta Kunga Jesus fwehtas peedsimshanas.

Luhf. 2 nod.

1. Zettortã tuhftoschã gaddã pehz pasaul'es raddishanas, 2. kad tas leelais Keemeru keisars Augustus to wiffleelafu walsti pasaul'e waldija, 3. un meers eefsch wiffahm semmehm bija, 4. tad winsch zaur wiffahm fawahm leelahm waldishannahm litte gramatas isfuhthit, 5. ka wiffi laudis sawus wahrdu, sawu zilti, sawu wezzumu, un tur klast sawu baggatibu un nabbadfibu liktu usrakfith. 6. To brijdi Juhdu semme arridsan teem Keemereem peederreja, 7. un tas kehniensch Cerodus, kas to brijdi Juhdu semmi waldija, bij no teem Keemereem eezelts. 8. Tad nogahje arridsan Jahseps no Galileeru semmes, no ta pilshata Nazaret's, us Dahwida pilshatu Betlemi, 9. tapehz, ka winsch no Dahwida zilts bija, ka tas liktohs turpat usrakfitees ar Mariu sawu faderretu gaspaschu, 10. kas bija gruhra. 11. Un turpat Betlemẽ

Sautashanas.

1. Kurra gaddã Jesus peedsimmis?
2. Kas to brijdi waldija?
3. Kas to brijdi eefsch wiffahm semmehm bija?
4. Ko tas Keemeru keisars zaur wiffahm fawahm semmehm darrija?
5. Ko tas keisars pawehleja?
6. Kam to brijdi ta Juhdu semme peederreja?
7. Kas to brijdi Juhdu semmi waldija?
8. Kur Jahseps ar Mariu nogahje, littees usrakfitees?
9. Kapehz Jahseps us Betlemi gahje?
10. Kahda to brijdi Maria bij?
11. Kas to brijdi Mariai notiffahs?

buhdami,

buhdami, winnai tas dsemdešanas-laiķis nahze. 12. Un wianna dsemdeja fawu pirmdsimtu dehlu, 13. un to autinōs eetinne, 14. un to liffe fillē, 15. jo teem ne bija zittur weetas mahjas-weetā: 16. jo wiiff pilēfats bija pilns no daudj laudim, kas bija nahfufchi liktees us-rakstitees. 17. Un tā irr Jesus Kristus Deewa dehls, ta apfoblita seewas fehkla, 18. no Abbraāma pehznah-kameem, 19. no Juhda zilts, 20. no Dahwida dšim-mūma, 21. no schēhstas jumprawas, 22. tā Bestitajs, 23. Betlemes pilēfatā, zilweks peedšimmis, 24. kā tas wiiff jau fenn papreefch zaur teem swehtem praweescheem wezzōs swehtōs rakstōs bij fluddinahts. 25. Un no schihs swehtas peedšimschanas ta Kunga Jesus mehš kristigi laudis fawus gaddus skaitam, 26. un par peeminneschanu schihs peedšimschanas ta Kunga Jesus mehš ifgaddus seemas-swehtkus swehtijam.

12. Ko ta swehta jumprawa Maria Betlemē dsemdeja?
13. Ceffch ko wianna fawu behrninu eetinne?
14. Kur wianna fawu behrninu noliffe?
15. Kapehž wianna fawu behrninu fillē noliffe?
16. Kapehž teem ne bija weetas mahju-weetā?
17. Kas tad no tahs swehtas jumprawas Marias peedšimmis?
18. No kurra pehznahkameem tas Kungs Kristus peedšimmis?
19. No kurras zilts?
20. No kahda dšimmuma?
21. No tā Kristus peedšimmis?
22. Kahds irr Jesus Kristus peedšimmis?
23. Kur wiiffch peedšimmis?
24. Kur tas papreefch fluddinahts?
25. No kurra laika mehš kristigi laudis fawus gaddus skaitam?
26. Kahdus swehtkus mehš ifgaddus, par peeminneschanu ta Jesus peedšimmis, swehtijam?

Mahzibas.

Mahzibas.

1. Kad Jesus peedšimme, tad wairs teem Juhdeem sawa pascha waldifchana ne bija, jo tee jau bij appafch Keemeru waldifchanas, Eo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Jesus no Nazaretes tas ihstais no Deewa fuhthits pafaules Bestitajs.

(Jo wiiffch tanni laika nahzis, ko tas wezz-tehws Jehstabs us fawu mirschanas-gultu. 1 Mohf. 49, papreefch fluddinajis, ka ta waldifchana no Juhda ne suddihs, teekams tas fohlihts Bestitajs buhs tuwu. Bet kur nu irr ta Juhdu walstiba? Tas laiķis irr fenn pahraghjis, un ta wezza Deewa kalposchana un tee uppurī fenn mittefuschees, Jerusalemē un tas Deewa nams isyohstihits, tee Juhdi par wiiffu pafauli iskthidufchi, un ta Juhdu seume Turku rohtās, tapehž tee Juhdi walti us zittu Bestitaju gaida.)

2. Kad Jesus peedšimme, tad tobrihd bija meers wiiffā pafaulē, Eo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Jesus tas ihstais meera-leelšungs.

(Jo wiiffch tas widdutajs, kas mums meeru ar Deewu isyelnijis, uswarreschanu prett wellu eedewis, un kad grehki mihš beede, muhsu firdi zaur fawu taifnibu apmeerina. Tapehž tur-rees pee fchi meera-leelšunga, tad tew arri Deewa meers buhs, kas augstaks irr, ne fā wiiffas pafaules faprafchanas, un kas tawu firdi un prahtu un meesu un dwehfeli paglabba us muhschigu dšihwofchamu.)

3. Tas muhschigs Deewa dehls tappe Eā zits zilweku behrns dšimmis, eetihits un audsinahts, Eo no tam mahzees?

Atbildi: Ka wiiffch teescham muhsu meesu un affini peeneh-mees, un muhsu draugs, raddineeks un brahlis tappis.

(Tapehž eepreezinajees ar to, ka zilwiku tauta tif augsti no Deewa gohdinata, ka muhsu meefas un affinis eeffch tahs beedribas tahs augsti flawetas Triadibas usnemtas un us Deewu gohda-krehkla fehsch, un turpat ir par tewis ruhpinajahs. Jo tas irr fawu paschu meesu eenihdejis? ifweens par fawu tautu, par faweem drangeem un raddeem gahda. Tad tu warri no Jesus jo waiwak zerreht, kas pats irr ta mihlestiba un fawas kristigas draudfes galwa, ka wiiffch tewis ne eenihdehs, bet tur prettim mihlohs un appahdahs.)

4. To

4. To masu Jesulinu stalli dsimmuschu rupjõs autõs eetinne un fillè eelikke, fo no tam mahzees?

Utbildi: Scho nabbadstibu Jesus muhsu deht zeetis, ta winsch muhs muhschigi baggatus darritu.

(Tapehz ne dsennees ar to pasauli pehz subdamahm leetahm, bet zeet schein ar Jesu nabbadstibu, tad tu ar winnu to muhscham pastahwigu debbes mantu eedabbusi.)

5. Par peeminneschanu tahs swehtas peedsimschanas ta Kunga Jesus wiffas kristigas draudses seemas; sweht; kus swehti, fo no tam mahzees?

Utbildi: Deewa labdarrischanas muhscham ne buhs peemirft.

(Tapehz peemini allaschin, fo Deews tew un wisseem zaur Kristum parahdijs. Lai tawa firds winnam par to pateiz un lai tawa mutte winnu flawe ar flannigu balsi. Tas buhs Deewam patihlams uppuris un tewim eepreezinaschanu dohs dsihwojht un mirstohht.)

Swehtas dohmas.

Utsahdams to debbes-pilli,
Deews pats zilweks tohp un dsemm.
Rupjõs autõs, zeetã filli,
Betlemè winsch mahjas nemm.
Jesin, nahz man firsninã,
Ta buhs tewim mihtstaka.

Sestais stahstis.

No teem ganneem Betlemè.

Luhf. 2 nod.

1. Ta peedsimschana ta Kunga Jesus Kristus tappe wiffpirmat teem nabbageem ganneem sinnama. 2. Tee bija ap to starpu laukã pee laidareem un fargaja nomohdã

Sautaschanas.

1. Kam tappe Jesus peedsimschana wiffpirmat sinnama?
2. Kur bija tee ganni?

buhdami

buhdami sawus lohpus. 3. Kad nu Jesus Betlemè stalli bij peedsimmis, tad Deewa engelis pee teem ganneem stahjabs, 4. un tas sprohschums ta Kunga tohs apspihdeja. 5. Par to tee ganni lohti isbihjabs. 6. Bet tas engelis us teem fazzija: ne bihsteetes! redsi, es jums passuddinaju leelu preeku, kas notiks wisseem laudim: 7. jo jums irr schodeen tas Bestitajs dsimmis, kas irr Kristus tas Kungs, Dahwida pilsfatã (tas irr Betlemè). 8. Un to nemmeetes par sismi: juhs atraffet to behrnu autõs eetistu un fillè gullischi. 9. Un tuh dalin pee ta engela tas pulks tahs debbes draudibas bija, 10. tee flaweja Deewu, fazzidami: Gohds Deewam augstibã, un meers wirf semmes un zilwekem labs prahts. 11. Kad nu tee engeli no teem ganneem us debbes bij braukuschi, 12. tad tee ganni sawã starpã fazzija: eima nu us Betlemi, raudsiht, kas tur notizzis, kã mumã Deews tas Kungs irr lizzis sinnu doht; 13. un tee nahze steigdamees 14. un atradde Mariu un Jahsepu, un to behrninu fillè gullischi. 15. Un tee to redsejuschi, stahstija wisseem, fo tee bij redsejuschi un dsirdejuschi. 16. Un wiffi, kas to dsirdeja, brihnijs par to wallodu, fo

3. Kas teem ganneem to sinnu (jeb wehsti) atneffe?
4. Kas tohs gannus apspihdeja?
5. Ko tee ganni dohmaja, to redsedami?
6. Ko tas engelis us teem fazzija?
7. Ko tad tas engelis teem ganneem sluddinaja?
8. Rahdu sismi teem tas engelis dewe?
9. Woi tas engelis weens bija?
10. Ko to brihdi tee swehti engeli dseedaja?
11. Kur tee engeli palikke?
12. Ko tad tee ganni sawã starpã fazzija?
13. Ko tad tee ganni darrija?
14. Ko tee Betlemè atradde?
15. Ko tee darrija, kad tee to paschi bij redsejschi?
16. Ko tee laudis fazzija, kas to dsirdeja?

tee

tee ganni teem bij fazzijuschi. 17. Bet Maria paturreja wiffus tohs wahrduš, tohs apdohmadama sawâ firdi. 18. Un tee gannni greech's us mahjahm, gohdaja un teize Deewu par wiffu, ko tee bij redsejuschi un dsirdejuschi.

17. Ko ta fwehta jumprawa Maria pee schahm leetahm dohmaja?
18. Kur tee ganni paliffe?

Mahzibas.

1. Ta Kunga engel's fluddinaja Jesus peedfimschanu ne tam le-lam Keemeru Keisaram, ned's tam Kehnam Herodum, ned's teem augsteem Juhdu basni; kungeem un rakstu-mahzitajeem, bet teem nabbageem ganneem, ko no tam mahzees?

Atbildi: Deews ne zeeni pafauligu angstibu un gudribu, bet to ko pafaulu smahde.

(Jo Deews zittadi sawu walfstibu fataisijis, un to pafauligu gudribu par gekkibu padarrijis, ka neweens preefsch Deewa leelitohs. Tapehz ne behdajees par to, kad tewis pafaulu ne zeem, bet jo wairak par to preezajees; kad tu tikkai pee Deewa labbâ sînnâ stahwi, tad tew Deews un gan.)

2. Tas engel's fazzija us teem ganneem: es jums leelu preeku fluddinaju, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka Jesus peedfimschana mums lohti preeziga.

(Jo ja Jesus ne buhtu peedfimmis, tad meh's wiffi buhtum pasudduschi paliffuschi. Tapehz arridsan tee tizzigi wezzi tebwi no pafaulu eefahkuma us to ar mohkahm gaidijuschi. Un kad Jesus bij peedfimmis, tad wiff vult's tahs debbes-draudstbas par to preezajahs. Tapehz preezajees tu arri par to no frds, un ne nemm scho preezas-wehstii yeeri farahwis pretti. Bet sai arridsan taws preeks ne buhtu tikkai pee brandwihna-glahses un allus-kannas, zaur ko tohs preezigus seemas-fwehtfus par leeku apgabna.)

3. Tas engel's fazzija: es jums leelu preeku fluddinaju, kas wisseem laudim notifs, ko no tam mahzees?

Atbildi:

Atbildi: Ka Kristus ne ween to Juhdu, bet arridsan wiffas pafaulu Pestitajs.

(Tapehz, gohds Deewam! Jesus peedfimschana mums arridsan peederr, jo winsch tapehz peedfimmis, ka winsch muhs arridsan ar Deewu salihdsinat. Ar to eepreezajees prett grehfeem, prett wellu un nabwi, sai tas taws weenigs preeks irr dsihwofoht un mirstoht.)

4. Tee engel's flaweja Deewu, fazzidami: Gohds Deewam angstibâ! ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka mums buhs par Jesus peedfimschanu Deewu jo wairak flaweht.

(Jo Kristus ne irr engelu, bet zilweku Pestitajs tappis. Tapehz peeminni scho Deewa schelastibu allaschin, fazzidams: manna dwehfele teiz angsti to Kungu, un mans gars preezajahs ta Kunga manna Pestitaja. Teiz manna dwehfele to Kungu, un kas eefsch mannim irr; winna fwehtu wahrdu. Teiz manna dwehfele to Kungu un ne aismirsti, ko winsch zaur Jesus peestischanu tew parahdijis, kas til lohti tew lihds ar to pafauli miblejis, ka winsch sawu paschu ween-peedfimmuschu dehlu dewis, ka man un wisseem teem, kas eefsch winna wahrda tizz, ne buhs pasustees, bet to muhschigu dsihwofchanu dabbuht. Gohds Deewam par to angstibâ! Amen!)

5. Tee ganni fluddinaja teem laudim Jesus peedfimschanu, ko tee ne bija paschi isdohmajuschees, bet no ta fwehta engela dsirdejuschi, ko no tam mahzees?

Atbildi: Tapat dwehfeles-ganni jeb mahzitaji ne runna sawus paschus wahrduš, bet ko tee no Deewa fwehta wahrda lassijuschi un mahzijuschees.

(Tapehz zeeni mahzitaju wahrduš, så Deewa wahrduš, til labb, kad tee tewim Deewa bauslibu un grehfu-sohdibu preefschâ turt, så arridsan, kad tee to preezas-mahzibu no Jesus fluddina.)

Swehtas dohmas.

Ganni dsird, ka Jesus dsimmis,

Tee to tizz un mekleht saht;

Winnu prahts ne ka ne rimmis,

Tee kam tee pee Jesus nahf.

Es tew, Jesu! mekleju,

Leez atrastees scheligu.

Septitais stahstš.

No Jesus apgraisišchanas un Marias
schkibstišchanas.

Luhf. 2 nod.

1. Kad tas behrnisch Jesus septinas deenas wezz bija, tad to astotā deenā, pehz Deewa likkumeem no wezzas derribas laika, apgraisija, 2. un winna wahrdu nofauze Jesus (3. tas irr tik daudj kā Pestitajš), 4. tā, kā tas engelis Gabriels to bija nofauzis, pirmš- Jesus wehl no ta swehta Garra tahs jumprawas Marias meefās tappe eenemts. 5. Bet tahm feewahm, kas behrnu bija dsemdejuschas, bij pehz wezzas derribas likkumeem trihs leetas wehrā janemm. 6. Bapreefšch tahm seschas neddelas bij mahjās palikt, kamehr tahs schkibstišchanas-deenas bij beigtas. 7. Behz tahm bija, sawas seschas neddelas beidsiht, weenu jehru jeb pahri balloschu Deewam uppreht: 8. wissu pehz, kad tas pirmdsimtais behrns bija, tad bij to tam Kungam eefwehtst. 9. To wissu ta swehta jumprawa Maria darrija, 10. un irr ar to Jesus-behrninu Deewa nammā nahkusi. 11. Kad

Sautaschanas.

1. Kas ar to Jesus-behrninu astotā deenā notikke?
2. Kā winna wahrdu pee tahs apgraisišchanas nofauze?
3. Ko tas wahrds Jesus eefhime?
4. Kapehz tam to wahrdu Jesus dewe?
5. Zif leetas bij tahm feewahm, kas behrnus bij dsemdejuschas, wehrā janemm?
6. Kurra bij ta pirma leeta, tahs schkibstišchanas dehl?
7. Kurra bij ta ohtra leeta, tahs uppreteschanas dehl?
8. Kurra bij ta trescha leeta, tahs pirmdsimšanas dehl?
9. Woi ta swehta jumprawa Maria to wissu wehrā nehme?
10. Kur winna ar to Jesus-behrninu nogahje?
11. Kas to brihdi arridsan Deewa nammā nahje?

winna

winna nu sawu jaunu behrninu Deewa preefšchā atnesse, tad nahje weens wihs Deewa nammā, Sihmeāns wahrda. 12. Tas pats bija deewabihjigs un gaidija us Israēla eepreezinataju. 13. Tam pascham bij weena apfoblišchana fluiši no ta swehta Garra, ka tas to nahwi ne redsehs, teekam tas buhs redsejis Kristu to Pestitaju. 14. Tas pats nahje Deewa nammā, no swehta Garra flubbinahstš. 15. Un kad Maria un Jahseps to behrninu eeneffe, tad winsch to sawās rohlās fanehme, 16. un teize Deewu, fazzidams: lez nu, Kungš! tawu kalpu meerā aiseet, jo mannas azzis to Pestitaju redsejuschas, ko tu fataihsjis effi wisseem laudim, weenu gaismu, tohs paganus apgaismoht un par slawu taweem laudim Israēl. 17. Un Sihmeāns fluddinaja arridsan no Jesus swehta ammata un no winna zeschanas un miršanas, 18. fazzidams: ka zaur Marias dwehfeli sohbins speedisees. 19. Bet Jahseps un Maria par to brihniyahs, ko teem no ta Jesus-behrnina stahstija.

12. Kahds Sihmeāns bija?

13. Kahdu apfoblišchanu tas bija no ta swehta Garra dabbujis?

14. Kapehz tas pats bij Deewa nammā nahjis?

15. Ko tas basnizā ar to Jesus-behrninu darrija?

16. Ko Sihmeāns Deewu luhgdams fazzija?

17. Ko Sihmeāns no ta Jesus-behrnina fluddinaja?

18. Kā Sihmeāns no Jesus zeschanas runnaja?

19. Bet ko Jahseps un Maria fazzija?

Mahzibas.

1. Kristu pehz tahs bauflibas apgraisija, Eo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Kristus mums par labby appafsch bauflibas padohstš.

(Jo winsch gan bija tahs bauflibas Kungs, bet winsch to darrija muhsu weetā, ka winsch par mums tohs Deewa bauflus peepilditu,

peepilditu, so meh's ne spehjam darriht un muhs no teem lahsteem tahs baußlibas atpeßitu. Tapeh'z winsch arridsan pee fawas apgraisßchanas tahs pirnas affins-lahßites isteßzinajis. Tapeh'z, kad tew Deewa baußli grehku deht nolahd, tad furrees pee Jesus pilnigas pallaußschanas, tad tu ne klühßi nolahdehts, bet buhßi pilnigi swehts Deewa preeßschä.)

2. To peedßimmuschu Deewa dehlu nofauze Jesu, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka zits wahrds appaßsch debbes teem zilwefeem newaid dohts, furrä tee warr swehti tapt, lä ween tas wahrds Jesus.

(Jesus wahrds eet par wisseem wahrdeem, un eekß ta wahrda Jesus buhs lohßitees wisseem zelleem, to, kas debbesis un wirß semmes un appaßsch semmes irr, un ifßatrai mehlei buhs isteitt, ka Jesus tas kungs. Tapeh'z zeeni tu arridsan to wissmihlatu Jesus wahrdu, un zil reis to peeminn, tad flannees preeßsch ta.)

3. Maria nahze peh'z fawahm feschahm neddelahm ar to Jesus: behrninu Deewa nammä un atneffe Deewam fawu uppuri, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka feewahm, kas behrnus dsemdejuschas, peenahlahs, peh'z fawahm feschahm neddelahm basnizä nahßt, un Deewam pateizibas-uppuri atneß.

(So tahdahm feewahm buhs apdohmakt, kahdu leelu scheßlaßtibu Deews tahm irr parahdijis. So pee raddibahm ne matta plattums irr stary dßihwibas un nahwes. Tapeh'z tas labs eeraddums, kad feewas, kas us gruhtham lahßahm eet, par feewim basnizä Deewu leef peeluhgt. Bet jo wairal tas peenahlahs, kad Deews palihdsejis, basnizä attal list Deewam pateitt, ne ween tad, kad to behrninu krissi, bet arridsan tad, kad tahs feschas neddelas beigtas.)

4. Kad Sihmeäns to Jesus: behrninu bij ar fawahm azzim redsejis un us fawahm rohßahm nehmis, tad tam gribbejahs labpraht meerä no schihs pafaules ais: eet, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kam Jesus irr firdi un prahtä, tas warr preezigs no scheijenes schirtees.

(Tapeh'

(Tapeh'z turri allaschin Jesu peeminneschana, tad ir tu warrefi, kad tas Deewam patihl, ar preeku scho pafauli atßtaht.)

5. Sihmeäns fluddinaja no Jesus, ka tas buhs weena gaifma, tohs paganus apgaifmoht, fo no tam mahzees? Atbildi: Ka Kristus irr wissas pafaules Pestitajs.

(Tapeh'z warram drohßchi buht, ka ir meh's, kas wezzös laifös pagani bijusch'i, pee Jesus walßtibas peederram, un ka Jesus muhs pestihs un swehtih's. So Jesus ar fawa swehtä Ewangeliuma mahßibu muhs arridsan apgaifmojis. Par scho laimi pateiz Deewam no firds, un dßihwo lä behrnus tahs gaifmas.)

Swehtas dohmas.

Jesu muhsu walßodina
Irr tik daudi lä Pestitajs;
Irr es pestihs tohp' no wianna.
Jesus wahrds wiss-saldakais,
Tas man mutt' un firdi buhs,
Un jo saldaks mirstoht klüh's.

Aßtotais stahst's.

No teem gudreem no Außtruma semmes.

Matteüs 2 nodalka.

1. Kad tas kungs Jesus Kristus Betlemä bij peedßimmis, tad gudri, 2. no Außtruma semmes, tahlu zellu, us Jerusalemi nahze, 3. un waizaja no teem laudim: fur irr tas jauns dßimmis Juhdu kehnißsch? 4. So meh's

Sautaschanas.

1. Kad Jesus Betlemä bij peedßimmis, kahdi sweßchi laudis to brihdi us Jerusalemi nahze?
2. No furrenes tee gudri nahze?
3. So tee no teem laudim waizaja?
4. Kä tee no ta Pestitaja dßimschanas sinnaja?

effam

effam wianna swaigſni redſejufchi Auſtruma ſemmè, 5. un effam nahkufchi, to peeluhgt. 6. Tas kehniſch Gerodus to dſirdejiš, iſbihjahiš, 7. dohmadaſ, ka Kriſtus to no ſawa gohda krehſla ſtumš. 8. Tad iſklaufinaja papreeſch Gerodus no teem baſnižlungem un rakſtu-mahžitajeem to weetu, kur Kriſtum pehž Deewa rakſteem bij dſimt? 9. Tee atbildeja: Betlemè, Dahwida piłſatà, 10. kà tas praweetš Miłkuſ to papreeſch fluddinajiš. 11. Tad aižinaja taš kehniſch Gerodus tohš gudruš no Auſtruma ſemmes paſleppen, un iſklaufinaja arridſan to laiķu, kad ta ſwaigſne teem paſpihdejuſi, 12. un raidija tohš uš Betlemi, 13. un ſažija uš teem ar wiltu: eita un iſklaufinajeet labbi to behrnu, un kad juhš to buhſeet at-radduſchi, tad atſakait mannim, ka ir eš nahktu to peeluhgt. 14. Bet ſawà ſirdi Gerodus jau bij nodohmajiš, to behrniu nofaut. 15. Kad nu tee gudri uš Betlemi aišgahje, tad teem ta ſwaigſne atſpihdeja, ko tee bij Auſtruma ſemmè redſejufchi, no jauna, 16. un teem preeſchà gahje, kamehr ta ſwaigſne apſtahjahiš wirſu pahr to

5. Ko tee pee ta jaun-peedſtimuſcha Juħdu kehniſa gribbeja darriht?
6. Ko taš kehniſch Gerodus ſažija, to dſirdejiš?
7. Kapehž Gerodus bihſtijahiš?
8. Ko Gerodus no teem baſnižlungem un rakſtu-mahžitajeem iſklaufinaja?
9. Ko tee atbildeja?
10. Kurſch praweetš to bij papreeſch fluddinajiš?
11. Ko Gerodus paſleppen no teem gudreem no Auſtruma ſemmes iſklaufinaja?
12. Kur nu tohš Gerodus raidija?
13. Ko Gerodus uš teem ſweſchineekeem ar wiltu ſažija?
14. Bet ko bija Gerodus ſawà ſirdi nodohmajiš?
15. Kà tee gudri to zekku uš Betlemi atradde?
16. Žil ilgi teem ta jauna ſwaigſne ſpihdeja?

weetu,

weetu, kur taš behrnš bija. 17. Kad tee gudri to ſwaigſni redſeja, tee itt lohti lihgfmi tappe. 18. Un tee eegahje tanni nammà, un mettehš zekkoš preeſch to Jeſuſ-behrniu un to peeluhdſe, 19. un to apdahwanaja ar ſeltu un dahrgahm wihraku- un mirru-ſahlehm. 20. Kad nu tee gudri gribbeja atpakal greetteš un uš ſawu ſemmi aišeet, tad Deewš teem ſapni pawehleja, teem ne buhš atkal uš to kehniu Gerodu greetteš. 21. Tad tee zaur zittu zekku uš ſawu ſemmi aišgahje.

17. Ko tee gudri dohmaja, to ſwaigſni no jauna ceraudſi-juſchi?
18. Kà tee gudri to Jeſuſ-behrniu gohđinaja?
19. Ar ko tee to Jeſuſ-behrniu apdahwinaja?
20. Ko Deewš teem gudreem ſapni pawehleja?
21. Zaur kahdu zekku tee gudri uš ſawu ſemmi atpakal aišgahje?

Mahžibaš.

Ko no ſchi ſtahta mahžeet?

Atbildi: Eš mahžohš, kà mums buhš prett to Kungu Jeſu turreteetš?

1. Tee gudri no Auſtruma ſemmes melleja to Kungu Jeſu, un weena ſwaigſne tohš pee Jeſuſ waddija, ko no tam mahžeet?

Atbildi: Mums arridſan jamele to Kungu Jeſu, un tam ſwehtam Deewa wahrđam buhš miħfu zekkarahđitajam buht.

(So Deewa wahrđš ir ta ſkaidra ſwezze, kaš mums to zekku uš Jeſu parahđa. Tapehž ne melle to Kungu Jeſu ar teem Jeſuſ liſcheem kalnš un eeleižāš, jeb kruhmš un meſchš, bet eelſch ižizibaš un Deewa ſwehteem liſkumeem, tad wiſch buhš tawà ſirdi atrohđamš.)

2. Tee gudri no Auſtruma ſemmes, pagani buhđami, ne apniſte, tablu zekku pehž Jeſu eet un to iſklaufinaht, ko no tam mahžeet?

Atbildi: Mums kriſtiģeem laudim ne tiſ ne buhš apniſt, pehž Jeſu waižahť, kaš tuwu pee mums ſlaht irr.

(Tapehž taš kriſtiģeem laudim kaunš, kam Deewa wahrđš tiſ labb, kà preeſch durwim, ka tee ne gribb baſnižà nahť to

to dſtrdeht, jeb kam tas Deewa wahrds rohlâ irr, fa tee to ne grihb laſſiht, jeb kaſ Deewg wahrdu gan dſtrd un laſſa, to tapat ne apdohma un ſirdi ne paturr, un tadeht Jeſus arridsan teem tahds ſweſch un neatrohdams un preeſſch winnu azzim paſlehts. Tâ, maſn's behrn's, ne apuſſiſſi Deewa wahrdu labprabt baſnižâ klaufſtees, ſlohlâ mahzitees un mahjâs, žil tew waſſas irr, weens pat's laſſiht, tad Deewa wahrds tew to iſtu debbes žellu parahdihs, tad Kriſtus, ta ſaule taſ pateeſſbas un taiſnibas, tawâ ſirdi atſpihdehs, un tu bandiſi winna ſaldu mihleſtibu.)

3. Tee gudri no Auſtruma ſemmes lohti preezajahs, kad teem ta ſwaigſne no jauna rahdijahs, fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums buhs arri lohti preezatees, kad to ſwehtu Deewa wahrdu no jauna uſnemm.

(Deewa ſwehtu wahrdu no jauna baſnižâ uſnemm, kad tohs ſwehtu Ewangelinnus un Apuſtuku mahzibas no jauna iſtaſta. Skohlâs Deewa wahrdu no jauna uſnemm, kad behrnu mahzibu no jauna eefahl. Un mahjâs warr iſtweens Deewa ſwehtu wahrdu no jauna uſnemt, kad Bihbelti zaurlaſſijis, to no jauna atfal eefahl laſſiht. Par ſchahdu Deewa wahrda jaunu atſpihdeſchannu preezajees iſt reiſes no ſirds, tad taſ Kung's Jeſus teeſſam ar tawu ſirdi ſaweenoſees. Jo wiſſch pee ſawa ſwehta wahrda ſlaht irr allaſſchin.)

4. Tee gudri no Auſtruma ſemmes peeluhdſe to redſamu Jeſu Betlemê, fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums buhs peeluhgt to redſamu Jeſu, kaſ pee ſawa debbes Tehwa labhas rohlâs ſeſch.

(Tapehž ne ſapno ar teem Jeſuliſcheem, to Kungu Jeſu ar tawahm meeſigabim azzim ſchinil vaſaul eeraudſiht, jo to tew Jeſus ne irr ſohljijis. Bet ſtattees us Jeſu ar tizzibas-azzim, un gohda winna ſwehtu wahrdu ſwehta peeminneſchana, tad Jeſus tawâ ſirdi buhs un paliks, un tawa dwehſele buhs weens dſihwolliſ taſ augſti ſlawetas un wiſſ-ſwehtalâs Triadibas. Tâ buhs tew Deews un gan.)

5. Tee gudri no Auſtruma ſemmes apdahwanaja to jaun: peedſimmuſſchu Juhdu kehniu ar ſeltu, wihraku un mirrehm, fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums buhs arriſan tam Kungam Jeſum lâ ſawam kehniuam, kaſ irr pateeſſigs Deews un žilweks, tizzigu, ſwehtu un pazeetigu ſirdi dahwinah.

(Jo

(Jo tee gudri ar ſawahm dahwanahm parahdija, kaſds Jeſu irr. Zaur ſeltu tee eeſthweja, ka Jeſus taſ wiſſauſtalais kehniuſch; zaur tahm kwehpejamahm wihraka-ſablehm tee eeſthweja, ka Jeſus pateeſſigs Deews, us ſo muhſu lubgſchanaſ lâ kwehpejums us angſchu ſabp; un zaur tahm ruhktahm mirru-ſablehm tee eeſthweja, ka Jeſus pateeſſigs žilweks, kam par mums ruhkti bij zeest un mirt. Scho kehniu apdahwana arriſan ar to dahrgu ſeltu taſ tizzibas, ar tahm kwehpejamahm wihraka-ſablehm taſ peeluhgſchanaſ, un ar tahm ruhktahm mirru-ſablehm taſ pazeeſchanaſ: tad Jeſum ſchahdas tawâs dahwanas labbi pa:iks, un wiſſch tewim to pehžgallâ ar muhſchigu gohdu un libgſmibu aiſmaſſahs.)

Swehtas dohmaſ.

Auſtrum' ſemmes gudri neſſe

Seltu, mirreſ, wihraku.

Jeſu, tew, kaſ kehniuſch eſſi,

Ko tad eſ tew eedoſſchu?

Schê irr manna ſirônina,

Ta irr tewim dahwata.

Dewitais ſtaht's.

Râ Cerodus tohs behrniaus Betlemê
lizzis nofaut.

Matt. 2 nod.

1. Kad tee gudri no Auſtruma ſawu žellu atfal bij aiſgahjuſchi, rahdijahs Deewa engelis Jahſepam ſapni,
2. un tam pawehleja, to Jeſus-behriuun un winna mahiti Mariu pee ſewis nemt, un us Egiptes ſemmi aiſbehtg.
3. Turpat tam bij tik ilgi palikt, kamehr taſ engelis tam

Sautasſchanaſ.

1. Kaſ Jahſepam-ſapni rahdijahs, kad tee gudri ſawu žellu atfal bij aiſgahjuſchi?
2. Ko taſ engelis Jahſepam pawehleja?
3. Žil ilgi bij Jahſepam tur palikt?

liſtu

listu no turrenes atpakkaf nahst. 4. Un tas notikke tapeh3 ka Gerodus to Jesus-behrninu gribbeja nokaut. 5. Jahseps darrija, ka winnam tas engelis bij pawehlejis, un zehlehs nakti un aisbehdje ar Mariu un to Jesus-behrninu us Egiptes semmi. 6. Gerodus tohs gudrus no Austruma semmes ne warrejis sagaidiht, un redsejis, ka tas no teem bija peewilts: 7. (jo tee ne nahze us Jerusalemi, ka tee bij fohlijusch), 8. tad winsch tohti apskaitahs, un isfuh3tija fawus sullainus un saldatus, un likke wissus behrninus Betleme un par wissu Betlemes teefu apkaut, 9. kas ohtra gadda un jaunaki bija, peh3 ta laika, ko tas no teem gudreem ihsteni bij isklau3ijis. 10. Jo Gerodus dohmaja, ka teescham to Jesus-behrninu winnu starpa arridsan nokaus. 11. Ohtra gadda peh3 tam nomirre Gerodus nejauka flimmiba. 12. Tad tubdalin Deewa engelis Jahsepam fapni Egiptes semme rahdijahs, un fazzija: 13. zekkes, nemm to behrninu un winna mah3ti peeewis, un oij atpakkaf us tawu semmi, jo tee irr mirruschi, kas to behrninu gribbeja nokaut. 14. Un Jahseps aisgahje us Galileeru semmi un dshwoja Nazaretes

4. Kapeh3 bij Jahsepam ar Mariu un to Jesus-behrninu us Egipti aisbeht?
5. Ko tad Jahseps darrija?
6. Ko Gerodus nomannija, kad winsch tohs gudrus no Austruma semmes ne warreja sagaidiht?
7. Ka bij Gerodus no teem gudreem peewilts?
8. Ko tad Gerodus no dusmahm darrija?
9. Kurru3 behrninus likke Gerodus nokaut?
10. Kapeh3 likke Gerodus tohs behrninus nokaut?
11. Kad Gerodus nomirre?
12. Kas Jahsepam no tam sinnas dewe?
13. Ko tas engelis Jahsepam fapni fazzija?
14. Kurra pilssata Jahseps apmettehs dshwoht, atpakkaf nah3is?

pilsata.

pilssata, Marias dsimtene. 15. Schinni pilssata tas kungs Jesus irr audsinahst.

15. Kurra pilssata Jesus audsinahst?

Mahzibas.

1. Deews pawehleja Jahsepam, ar to Jesus: behrninu us Egipti behgt. Woi tad nu ne irr brihw, dsimtu laudim un launa darritajeem arridsan aisbeht?

Atbildi: Ne. Jo tas irr zittadi, ko brihw-laudis un nemoseedstgi wajjaschanas laika darra.

(Tapeh3 ne apgreh3tojes, behglis un tekkuls tapdams! zittadi tu Deewa roh3ai ne isbehgfi.)

2. Tee gudri no Austruma semmes ne nahze atpakkaf pee Gerodus, jeb3chu tee to bij fohlijusch. Woi tad nu ne irr brihw, kad mums tiht, fawu wahrdu atraut?

Atbildi: Ne. Jo zittadi tas irr, kad meh3 gribbedami ne spehjam fawu apfohltschannu peepidih3t, un kad fahds greh3s un lahda nelaimo no tam atlegg.

(Tapeh3 ne apnemmes, ko tu ne sinni, arrig tu to spehfi isdarriht. Bet kad tu ko effi fohlijis, kas newaid greh3s, tad turri to, ka gobdigs zilweks.)

3. Jesus tikko bij dsimnis, tad jau Gerodus tohs nemo: seedstgus behrninus Betlemes teefa Jesus deht likke nokaut, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka schee behrnini tee pirni mohzekli jaunus derribas laika bijusch.

(Tapeh3 ne brihni3ees, kad tew ta wahrda Jesus deht daschadi jae3sch. Jo Deewa behrni ne wart bes krusta un behdahm buht.)

4. Deews gan sinnaja, ko Gerodus faw3a sirdi bij apnehmees un likke Jahsepam zaur weenu engeli no tam sinnu doht, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka Deews wiffas leetas papreefsch sinna, pirms tahs noteef.

(Tapeh3 ne dohdees us launahm dohmahm, jo Deews wiffas tawas sirds-dohmas no tahlenes reds, un preefsch winna azzim ne kas ne irr pasleh3ts. Deews arri faw3a laika wissu pee gaismas weddih3s un wissu noteefahs.)

5. Kad Gerodus bij mirris, tad Deews atkal Jahsepam likke sinnu doht un us fawu semmi atpakkaf eet, ko no tam mahzees?

Atbildi:

Atbildi: Ka Deems teescham par teem fawejeem gabda.

(Tapehž padohdees Deewam wiffâ fawâ dšhwofčanâ, lai wińsch gabda, jo wińnam arridsan par tewim ruhp, un wińsch tewi tã waddihs, ka tas tew buhs fwehtigi, un ja tu to taggad wehl ne manni, tad tu tomehr pehžgallã to nomannifi.)

Swehtas dohmas.

Gerodus itt par neneeku
Leek tohs behrnius noschnaugt;
Schee baud' muhscham debbes preeku,
Winnam waijag muhscham kauft.
Kas sche tihšchi grehkus frau,
To tee grehfi ellë rauj.

Desmitais stahstš.

Kã tas Kungs Jesus ohtrã padesmitã gaddã basnižã atrastš.

Lubf. 2. nod.

1. Jesus wezzaki, Jahseps un Maria, gabje ifgads-fahrtu us Jerusalemi, leeldeenas swehtih. 2. Kad nu Jesus diwipadesmits gaddus wezz bija, tad tee nehme Jesu lihds us Jerusalemi, pehž to swehtku eeraddumu. 3. Un kad tahs swehtas deenas bija beigtas, tad Jahseps un Maria aišgabje us mahjahm, 4. bet tas behrns Jesus palikke Jerusaleme, 5. un Jahseps un Maria to ne nokohpe, 6. jo tee dohmaja, wińsch effoht stary teem

Sautafchanas.

1. Kur Jahseps un Maria ifgads-fahrtu aišgabje?
2. Woi tad tee nenehme brihicham to Jesus-behrnu lihds?
3. Kur Jahseps un Maria pehž swehtkeem aišgabje?
4. Kur Jesus palikke?
5. Woi Jahseps un Maria Jesu tur tihšchi pamette?
6. Kur tee tad dohmaja Jesu effam?

raddeem

raddeem un zelta-beedreem. 7. Un tee to pee faweem pashstameem melleja. 8. Un to ne atradduschi tee atkal aišgabje us Jerusalemi, tur Jesu melleht. 9. Un pehž trim deenahm tee to behrnu Jesu Deewa nammã tanni weetã atradde, kur tee rakstu-mahžitaji fanahje un no Deewa raksteem runnaja un tohs isstahstija. 10. Stary scheem Jesus sehdeja, tohs dsirdedams un jautadams, un no Deewa raksteem runnadams, 11. un wiffi, kas to dsirdeja, istruhkuschi brihniyahs par wińna fapraschanu un atbildefchanu, jo tas Gars tahs gudribas bija eelšch Jesu. 12. Jahseps un Maria Jesu tur atradduschi, brihniyahs lohti, 13. un Maria fazzija us Jesu: Mans dehls! kapehž tu mums to effi darrijis? jo redsi, mehš effam tewi ar fahpehm mellejuschi. 14. Bet Jesus atbildeja: kam juhs manni mellejuschi? woi juhs ne sinnajat, ka man eelšch manna tehwa leetahm jadarbojahs? (15. Jo Kristus bija no Deewa suhtihš, ka wińsch tas wiffaugstakais mahžitajs buhtu.) 16. Bet tee ne ispratte to wahrdu, ko wińsch us teem runnaja. 17. Bet Maria paturreja wiffus fchohs wahrduš fawã firdi. 18. Un

7. Kur tee Jesu melleja?
8. Kur tee Jesu wehl melleja?
9. Kur tee Jesu atradde?
10. Ko Jesus stary teem rakstu-mahžitajeem darrija?
11. Ko tee rakstu-mahžitaji no ta Jesus-behrna gudribas dohmaja?
12. Ko Jesus wezzakee dohmaja, to tahdã weetã atradami?
13. Ko Maria us Jesu fazzija?
14. Ko Jesus winneem atbildeja?
15. Kapehž bija Jesus no Deewa suhtihš?
16. Woi Jesus wezzaki fapratte, ko Jesus fazzija?
17. Ko Maria pee scheem wahrdeem dohmaja?
18. Kur Jesus tobrihd palikke?

Jesus

Jesús aísghabje ar teem líhds us Nazareti, 19. un bija faweem wezzakeem paklaufsigs un palihdseja Jahsepam strahdaht. 20. Un Jesús peenehmahs augumâ, gudribâ un peemihlibâ pee Deewa un zilweeem.

19. Kâ Jesús prett faweem wezzakeem turrejahs?

20. Kâ Jesús Nazaretê nsauge?

Mahzibas.

Ko no scheem stahsteem warram mahzitees?

Urbildi: Wârram mahzitees, kâ behrnus ja-audsina, ne kâ kâ pee dascheem tas mehds notift.

1. Jahseps un Maria to Jesús:behrnu fwehtkêds allaschin líhds us basnizu nehme.

Taggad, Deewam sêchl! ne wihsho nei wiffi fainneeki fawus behrnus basnizâ un skohlâ fuhtift.

(Tapehz arridsan dauds behrni basnizklungu ne pasihst, un kad tas sehtâs brauz tohs awmekleht, preeksch ta kâ preeksch lahstschâ behg un flehyjahs. Bet tahdi wezzakee ne Deewam, bet wellam fawus behrnus audsina. Bet wai tahdeem! Jo teem buhs fawâ laikâ grubta atbildeschana preeksch Deewa teefas-krehfla. Tapehz audsinajeet wezzakee fawus behrnus un audseknus eeksch deewa-bihjaschanas un wiffadas labbas patilkschanas, tad tas juhsu firmeem matteem buhs gohds, un tee behrni jums wehl kappâ par to pateils.)

2. To Jesús:behrnu Deewa nammâ stary teem mahzita: jeem atradde.

Taggad behrni basnizâ tiffai schurp un turp stattahs, jeb skreen no basnizas abrà.

(Tapehz, mans behrns, basnizâ nahzis peelhds Deewu, dseed líhds ar zitteem tahs swehtas dseefmas, klaufeess spreddikl, un ne skreif no basnizas abrà, teefams ta swehta deewafalposchana basnizâ beigta.)

3. Tas Jesús:behrns ohtrâ padesmitâ gaddâ jau pratte ar teem mahzitajeem no Deewa raksteem un augstahm leetahm runnah.

Pee Latweescheem dauds behrni, daschlahrt ir wezzaki buhdami, ne muhsu Tehws debbests ne mahf.

(Tapehz

(Tapehz arri naw brihnums, ka dauds behrni, kas kâ lohpi audsinati, wezzakeem dauds firdsehstus padarra. Tapehz ne taupeet wezzakee rihkstes pee behrneem un audseknem, kad tee ne griib ar labbu Deewa wahrâ mahzitees. Jo juhs ne war-rat preeksch Deewa ar to aísbildinatees, ka tas behrns jeb audseknis ne griib mahzitees, jeb ka tam grubta galwa, jeb kad tas wehl ne nojehds. Sunni warr daschadi ismahzift, nelle wehl zilweka behrni! Bet kad behrns nemahzifts, tad tas nah-fahs no tam, ka dasch fainneeks un dascha fainneeze ne wihsho behrnus mahzift, un dauds reis, Deewam sêchl! ne paschi ne mahf Deewu peeluhgt.)

4. Tas Jesús:behrninsch bija faweem wezzakeem paklaufsigs, un teem palihdseja strahdaht.

Schim brihscham behrni tiffai labyrahf griibetu flinkoht, jakteht, bet pee darba tee ar pahtagu dsennami.

(Tapehz juhs behrni paklaufeet tehnam un mahtei, jeb fainneekam un fainneezei ar labbu prahtu, tad jums labbi klafsees un Deews juhs fwehtih.)

5. Jesús peenehmahs ne ween augumâ, bet arri gudribâ un peemihlibâ pee Deewa un zilweeem.

Pee dascheem behrni usaug kâ ohsoli, un ne irr gudraki kâ lohpi.

(Tas nahf no tam, ka tee no masuma ne irr mahziti. Tapehz juhs wezzakee ne gaideet, lamehr tee behrni usaug. Jo kad prahts no masahm deenahm ne irr pee mahzibas eeraddinahst, tad pehz jo grubtaka galwa pee mahzibas. Behrns fawâ jaunumâ kâ waffs, ko tu kâ griibedams warri ustaisht, un kâ jauns lohziensch, ko drihs warr lohziht. Bet seels tappis winsch pahrgalwigs un kâ zeets lohts, pee ka dauds puhlina un zirwis waijadfigs.)

Swehtas dohmas.

Jesús auge auguminâ,
Gudribâ, peemihlibâ,
Deewa buhschan' bij eeksch winna,
Manna buhschan' grehziga.
Tomeht, Jesu, lai eeksch man
Aug ta deewabihjaschan'.

Pirmais

Virmais padesmits stahst's.

Kà Jahnis tas kristitaj's to swehtu ammatu sahjis.

Matt. 3 uod.

1. Virms Jesus to swehtu Ewangeliumu tai pafalei sahze sluddinabt, eefahze papreefch Jahnis tas kristitaj's,
2. tukfnefi Zuhdu semmè, Deewa wahrdu sluddinabt,
3. un zaur to tam Kungam Jesum Kristum zellu fataifibt,
4. kà tas praweets Esaijas to papreefch bij sluddinajis, sajjidams: 5. weena balsf kahda sauzeja irr tukfnesi: fataifat tam Kungam zellu. 6. Bet tas pats Jahnis walkaja drehbes no lameeku (mescha firgu) spalwahm, un ahdas johstu apkahrt saweem gurneem, 7. un winna barriba bij fifeni un lamminu meddus. 8. Un Jahnis eefahze sawu fpreddiki ar scheem wahrdeem: atgreesetees no grehkeem, jo ta debbes walfstiba (9. tas irr: ta schelastibas walfstiba, fo Jesus Deewa dehls no debbestim uftaifih's,) irr tuwu nahfufi, 10. un dauds laudis no Jerusalemes un no wiffas Zuhdu semmes nahze pee winna, 11. un isjuhdsjeja sawus grehkus, 12. un tappe no winna

Sautafchanas.

1. Kas sahze preefch Jesu to swehtu Ewangeliumu sluddinabt?
2. Kur Jahnis Deewa wahrdu sluddinaja?
3. Kapeh'z tas notiffle?
4. Kas to jau fenn papreefch sluddinajis?
5. Kà tad tas praweets Esaijas fakfa?
6. Kahdas drehbes Jahnis walkaja?
7. Kas winna barriba bija?
8. Ar kahdeem wahrdeem Jahnis sawus fpreddikus sahze?
9. Kà Jahnis to wahrdu debbes walfstibu fapratte?
10. Kas nahze pee Jahna tukfnesi?
11. Ko tee no Jahna gribbeja?
12. Ko Jahnis ar teem darrija?

Jar-

Jardanas uppè kristiti. 13. Kad Jahnis daudj Wariseerus un Sadduzeerus redseja nahkam, kas arri no winna kristibu gribbeja dabbuht, tad winsch us teem sajjija: juhs ohdschu-dsimmums, kas jums rahdijis isbehgt no tahs nahkamas dufnibas? 14. Un winsch sajjija us teem: tapeh'z neffet gohdigus auglus tahs atgreeschanas no grehkeem. 15. Wehl sajjija Jahnis us teem Zuhdeem: ne palaujatees us to, fa juhs no Abbraäma dsimmuma, itt kà Deews juhs tapeh'z ne warretu no fewis atstunt, 16. jo Deews eefpeh'j no afmineem Abbraämam behrnus raddiht, un pee teem sawas apsohlschanas peepildiht. 17. Behdigi Jahnis tohs grehzeekus, kas ne atgreeschahs, ne-augligeem kohkeem peelihdsinaja kas ne neff labbus auglus, 18. kurrus tapeh'z nozehrt un uggunt emett.

13. Kà Jahnis tohs Wariseerus un Sadduzeerus fanehme?
14. Kahdu mahzibu teem Jahnis dewe?
15. Kahdu pamahzichanu teem Jahnis tur pretti dewe klast?
16. Kapeh'z ne bija teem Zuhdeem ar Abbraämu leelitees?
17. Pee fa Jahnis tohs zeetsirdigus grehzeekus peelihdsinaja?
18. Kà tahdeem klahsees?

Mahzibas.

1. Jahnis sahze to swehtu fpreddika ammatu ar nosfub: binaschanu us atgreeschanu no grehkeem, fo no tam mahzees?

Artildi: Fa mahziba: atgreesetees no grehkeem, irr par wiffahm leetahm waijadfiga.

(Jo bes schihs mahzibas meh's grehzeeki ne warram swehti tapt. Pee ihstas atgreeschanas diwas leetas wajjaga: 1) patefa grehku atfshchana un firdiga grehku noscheloschana, lihds ar patefu apnemichanu, jo prohjam no grehkeem atstabt; 2) ta tizziba us Jesu Kristu, zaur fo meh's grehku peedohschanu dabujam un schelastibu pee Deewa atrohnam. Tapeh'z ja tawa atgreeschana no grehkeem, ne irr par garru laifu, bet no firds,

tad

tad tu pee Deewa schelastibu zaur Kristu dabbusi un tappi muhscham swehts.)

2. Jahnis isfunnija tohs besdeewigus Wariseerus, us teem fazzidams: juhs ohdschu dsimmums! fo no tam mahzees?

Arbildi: Gohdigeem mahzitajeem ne warr par kaunu nemt, kad tee grehzineekus norahj un pahrmahja.

(Fo to Deews teem pawehlejis. Tahdas mahzitaja pahrmahzishanas irr ka ruhktas sables slimmiba, kas wesseligas, jeb-schu ne gahrdas. Fo kad mahzitaji fluffu zestu pee wiffas besdeewibas, tad tee lihds ar teem besdeewigeem sstreetu elle. Tapehz ne kurne, kad mahzitajs dastfabrt bahrgs eefsch pahrmahzishanas, bet atmett besdeewibu, par kurreu tewis apkauno un norahj, tad tu tawu dwehfeli no wella naggeem ispestisi. Fo labbafi scheit kaunu zest, ne ka tur muhscham.)

3. Jahnis fazzija: Neffest gohdigus auglus tahs atgree; schanas no grehkeem, fo no tam mahzees?

Arbildi: Kas pareisi no grehkeem griib atgreestees, tam waijag arri no grehkeem atstah, un swehta dschwoschanä dohtees.

(Fo tas irr tahs atgreechanas auglis. Zittadi ta grehku atfischana un noscheloschana wiltiga un par garru laifu bijusi, un ta tizziba tikkai no muttes, ne no firds zehlfuees. Bet tas wairak ne geld, ka tuffcha muzza, kas skann, kaut tai neneeka eefschä. Fo ta, ka pee angkeem kohks pashtams, ta arridsan tizzigs un kristigs zilweks pee swehtas dschwoschanas. Tapehz, atgree damees pee Deewa, fargees no wisseem tihscheem grehkeem, un kad tew Deews grehkus peedewis, tad ne darii ka zuhka, kas uhdent peldejusi un skaidra tappusi, atfal dublós wahrtas.)

4. Jahnis fazzija us teem Juhdeem: teem ne buhs us to ween palautees, fa tee Ahbraäma dsimmums un Deewa laudis, fo no tam mahzees?

Arbildi: Ir mums ne buhs us to palautees, fa mehs Deewa un kristiti laudis, un fa mums ihsta Deewa atfischana.

(Schi laime teem paganeem newaid, tas irr teef; bet ja mehs paganu darbus darram un wiffas labbas mahzibas atmettam, tad Deews warr drihs to spohschu spihdumu sawa wahrda mums atraut un paganeem doht. Ko palihds kristigam zilwekam ihsta Deewa atfischana, kad winsch pehz tahs ne dschwö?

Tahdam

Tahdam buhs jo grubtaka Deewa sohdbiba, ne ka teem paganeem, kas neshnadami grehko. Tapehz, kristigs zilweks buhdams, dschwö arridsan kristigi, un ka Deewa behrneem peenahlahs.)

5. Jahnis fazzija: iKrats kohks, fas labbus auglus ne neff, taps nozirsts un ugguni eemests, fo no tam mahzees?

Arbildi: Ka tee zeetsirdigi grehzineeki, kas grehks paleef, elles ugguni nahf.

(Ta nahwe irr Deewa zimis, ar fo winsch tohs besdeewigus isfakno un muhschigä ugguni eemett. Tapehz atgreefees, pirms nahwe nahf. Un ne stnadams, zil ilgi tu dschwösi, ne wilzini tamu atgreechanu no grehkeem no weenas deenas us ohtru. Tu jaw ne warri stnaht, woi rihtdeenu sadschwösi, jeb arrig tew tas riht ta isdohfees, ka schodeen. Ka kohks kriht, ta winsch paleef gullis, un ka ta nahwe tew atraddihs, ta tewis teefahs.)

Swehtas dohtas.

Jahnim bij gan grubta rohta,

Drahnas, maije paslittas;

Tomehr firds bij Deewam dohta,

Bilna debbes lihgsmitas.

Ko es raugu wahrgoschan?

Kad man Deews irr, tad man gan.

Dhtrais padesmits stahsts.

Ka Jesus kristihts tappis.

Mat. 3, Mark. 1, Lukt. 3, Jahn. 1 nod.

1. Kad Jahnis pee Jardanas uppes kristija, nahze arridsan tas Kungš Jesus pee winna, ka tas arridsan no Jahna taptu kristihts. 2. Jahnis ne gribbeja to darriht, fazzidams us Jesu: man waijadsetu no tewim kristitam tapt. 3. Bet Jesus atbildeja: lai nu ta paleef, jo ta

Sautaschanas.

1. Ko ka gribbeja tas Kungš Jesus tapt kristihts?

2. Ko Jahnis fazzija, negribbedams to darriht?

3. Ko Jesus atbildeja?

mums

mums peeklahjahs, wissu taisnibu peepildiht. 4. Tad Jahnis tam to lahwe, 5. un kristija to Kungu Jesu Jardanas uppē. 6. Kad nu Jesus bija kristihis, tad winsch tuhdaļ no uhdens iskahpe, un redsi: ta debbes pahr winnu atwehrahš, 7. un tas swehtais Gars nolaidahš, 8. kà ballodis, un palikke us Jesu. 9. Wiffupehž atskanneja balfs no debbestim, kas fazzija: schis irr mans mihtais dehls, pee ka man labš prahts. 10. Zaur to tappe Jahnis fawà firdi apstiprinahš, ka Jesus tas pasaules Bestitahš. 11. So Deems bija Jahnim papreeksch fazzijis: us ko tu redsest to Garru fewi nolaišcham un us to paleekam, tas tas buhs. 12. Kad Jesus ohtrà deenà atkal pee Jahna nahze, tad Jahnis preeksch wisseem laudim leezibas no Jesus dewe, us to rahdidams un fazzidams: redsi! tas irr tas Deewa jehrs, kas tahš pasaules grehtus neff. 13. To brihdi bija Jesus treschdesmità gaddà, 14. un tee laudis to turreja par Jahsepa dehlu no Nazaretes.

4. Ko tad Jahnis fazzija?
5. Kur Jahnis to Kungu Jesu kristija?
6. Kas notikke, kad Jesus bija kristihis?
7. Kas no debbes nolaidahš?
8. Kà Jahnis to swehtu Garru redseja?
9. Rahda balfs no debbes atskanneja?
10. Kà tappe Jahna tizziba zaur to apstiprinata?
11. Rahdu sismi tad Deems Jahnam bij dewis?
12. Rahdu leezibu Jahnis/ohtrà deenà no Jesus preeksch wisseem laudim dewe?
13. Zif wezz bija to brihdi tas Kungs Jesus?
14. Par ko tappe Jesus fawà pasemmiba no teem laudim turrehts?

Mahzibas.

1. Kad Jesus gribbeja no Jahna likt Kristitees, tad Jahnis us Jesu fazzija: man waijadsetu no tewis Kristitam tapt; bet Jesus tam atbildeja: tà mums

pee:

peeklahjahs wissu taisnibu peepildiht, tad Jahnis Jesu kristija, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka Jesus ne fewis bet muhsu labbad kristihis. (So Jesus ne bij grehžineeks, bet winsch tapehž liffahš kristitees, ka winsch zaur fawu kristibu par mums fawam tehwan galwotu un apsohlitohš, fawu dšhwibu par salihdsinaschanas-
uppuri nodoht, ka til teescham, kà tas uhdens pahr winna meefahm strehjis, til teescham winsch arridsan fawas affinis par mums isleetu.)

2. Jesus stahweja Jardanas uppē, Kad to Kristija, ko no tam mahzees?

Atbildi: Zaur to Jesus wissu uhdeni swehtijis, ko it taggad swehtà kristibà isleij.

(So eeksch swehtas kristibas mums ar Jesus affininim wiffus grehtus nomajga. Tapehž usluhko to swehtu kristibu ne kà kahdu eeraddumu, bet kà debbestigu lectu, un kà pašcha ta angsta Deewa eestahdischanu.)

3. Kad Jesu Kristija, tad atwehrahš ta debbes, un balfs atskanneja no debbes: schis irr mans mihtais dehls! ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka it mums zaur kristibu debbes aidarrahš, un muhs usnemim par Deewa behrneem.

(So zaur muhsu grehžigu peedstinschanu mehš appaksch wella walstibas peederram, bet zaur to jaunu atdstinschanu eeksch swehtas kristibas muhs Deewa walstibà usnemim. Un tad mehš effam lohžekli tahš swehtas kristigas draudses wirf semmes, un ja mehš pee tahš paleekam, mums arridsan dalliba buhs pee tahš muhschigas debbes draudsisbas. Tapehž zeeni tawu kristibu un pateiž Deewam, ka tu arridsan effi kristihis, un zaur to pee Deewa walstibas peederri.)

4. Kad Jesu Kristija, tad tas swehtais Gars us Jesu nolaidahš, ko no tam mahzees?

Atbildi: Kas kristihis, dabbu to swehtu Garru.

(So tas swehtais Gars irr ar to uhdeni swehtà kristibà allasch kohpà. Tapehž ne aisdseem to swehtu Garru, kas tawà kristibà pahr tew nahzis, no tewis zaur tihscheem un sumameem grehkeem.)

5. Ko Jesus fawà swehtà kristibà fawam debbesu Teh; wam bij apsohlisjis, to tas arridsan turrejis, ko no tam mahzees?

Atbildi:

Arbidi: Ka ir mums peenahkabs, fawu kristibas derribu peeminneht, un to turreht, ko mehš Deewam zaur saweem kuhmeem sohljuſchi.

(So mehš effam atfazzijuschi tam wellam un wisseem winna darbeem un wissai winna buhschanai, prohti, ka mehš ne gribbam zaur grehkeem wellam kalpoht. Tur klahst effam apleezinajuschi, tizzeht eeksch Deewu to Tehwu, to Dehlu un to ſwehtu Garru, un fawu tizzibu zaur ſwehtu un deewabihjigu dſhwoſchanu parahdiht. Bet Deewam ſcheh! ſcho kristibas derribu no maſahm deenahm zaur daſchadeem grehkeem pahrlahpjam. Tapeh; ikweenam peenahkabs, fawu kristibas derribu atjaunaht zaur ihſtu atgreeschanu no grehkeem. To darri, mans behrns, arriſjan, tad Deews tew wiſſu to labbumu, ko wiſſch tew tamã kristibã irr dahwinajis no jauna apſtiprinahs.)

Swehtas dohmas.

Jahnis Jesu kristiht ſahze,

Tehwa balfs no debbes ſtann,

Swehtais Gars kã ballod's nahze;

Nu es ſinn' un tizzu gan,

Ka trihs irr ihpaſchibas

Ceksch tahs Deewa buhschanas.

Dreſchais padefmits stahst.

Kã Jesus no wella kahrдинаhts.

Matt. 4 Mark. 1 Luhl. 4 nod.

1. Kad Jesus ſwehta Garra pilns no ſawas kristibas nahze, tad winnu tas ſwehtais Gars tuffneſi eewedde,
2. ka winnu turpat tas wels kahrдинаtu. 3. Kad nu Jesus tſchetredesmits deenas un tſchetredesmits naktis bija

Sautaschanas.

1. Kas ar Jesu peh; ſawas kristibas notiffe?
2. Kapeh; Jesu tur eewedde?
3. Zif ilgi Jesus tuffneſi gawejis?

gawejis,

gawejis. 4. tad tam gribbejahs eht. 5. Un tas kahrдинаtajs, tas ſahans (jeb wels) peestahjahs pee winna, 6. ſazzidamẽ: ja tu effi Deewa dehls, tad lai ſhee afmini tohp maiſe. (* Zaur ſcho kahrдинаſchanu tas wels gribbeja noredſeht, moi Jesus ſawã prahã ne ſahfſees ſchaubitees, arrig Deews par winnu daudi behda.) 7. Bet Jesus atbildeja: Deewa wahrda stahw rakſtihts: (5 Moh. 8.) Tas zilweks ne dſhwo no maiſes ween, bet no ikktra wahrda, kas no Deewa muttes iſeet. ** Tas wels redſejis, ka Jesus ſawã zerribã paſtahweja, mekleja Jesu us to usdabbuht Deewu pahrbaudiht, arrig tas ir tad Jesum klahst stahwetu, kad tas tihschi ſew nogahstohs no wiſſ-augtakas weetas. 8. Tapeh; tas wels Jesu us Jerusalemi wedde, 9. un uszehle to pat Deewa namma jumta gallã, 10. un ſazzija us to: ja tu effi Deewa Dehls, tad nolaides semmẽ. 11. So rakſtihts stahw: (Dahw. Dſ. 91.) Deews ſaweem engekeem pahr tewi pawehlehẽ, ka tee tew us rohlahm neſſihẽ, ka tu ſawu ſahju us afmini ne dauſi. (12. Bet tohs wahrduẽ: us wisseem taweem zekkeem, tas irr: kad zilweks ſawã amatã paleek, un peh; Deewa liſkumeem dſhwo, ne ſazzija

4. Kas Jesum pehdigi eegribbejahs?

5. Kas pee Jesu peestahjahs?

6. Ko tas wels ſazzija, to kungu Jesu kahrдинаdams?

* Ko tas wels zaur ſcho kahrдинаſchanu mekleja?

7. Ar kahdeem Deewa wahrdeem Jesus tam atbildeja?

** Kã tas wels mekleja, Jesum zittadi peekluht?

8. Kur peh; tas wels to kungu Jesu aiswedde?

9. Kur tas wels to kungu Jesu uszehle?

10. Ko wiſſch ſazzija, to kungu Jesu ohiru reis kahrдинаdams?

11. Ar kahdeem wahrdeem tas wels Jesu mekleja peewilt?

12. Kã tas wels ar paſcheem Deewa wahrdeem Jesu warreja willinaht?

tas

tas wiltineeks flahst.) 13. Bet Jesus atbildeja: atkal stahw rakstihst: (5 Mohj. 6.) Tew ne buhs Deewu tawu Kungu fahrdinaht. 14. Wissupeh; mekleja tas wels, to Kungu Jesu ar pasauligahm fahribahm apmahniht, 14. un tapeh; tas Jesu ar fewim lihdi us lohti augstu kalnu wedde, 16. un Jesum rahdija wiffas pasaules walstibas un winnu gohdibu, 17. un fazzija: es tew to wiffnotaf gribbu doht, ja tu semmè mesdamees manni peeluhgfi: jo tas wiff man peederr, un es to dohmu, kam es gribbu. 18. Tad fazzija Jesus us to wellu: atkahpees, sahtan! 19. jo rakstihst stahw: (5 Mohj. 6.) tew buhs peeluhgt Deewu tawu Kungu un tam ween kalpoht. 20. Tad tas wels Jesu atstahje, 21. un redsi, tee engeli peestahjajs pee Jesus un tam kalpoja.

13. Kahdus Deewa wahrdus Jesus tam wellam turreja pretti?
14. Kà tas wels pehdigi to Kungu Jesu mekleja peewilt?
15. Kur tas wels to Kungu Jesu nowedde?
16. Ko tas wels tur tam Kungam Jesum rahdija?
17. Ko tas wels fazzija, Jesu pehdigi fahrdinadams?
18. Ko tad Jesus us to beskaunigu wellu, fazzija?
19. Us kahdeem Deewa wahrdeem atkal Jesus to wellu rahdija?
20. Kà schi fahrdinaschana beidsjajs?
21. Kas tad pee Jesu peestahjajs?

Mahzibas.

1. Jesus tappe no ta swehta garra tukfnesi wests, lai to tur tas wels fahrdinatu, fo no tam mahzees?
 Atbildi: Ka Jesus mums par labbu fahrdinahts, lai meh; zaur to wiffas fahrdinaschanas warretum pahrewarrecht.
 (Tapeh; turrees eeksch wiffahm fahrdinaschanahm, kas no wella, no pasaules un no tawas paschas kaunas firds nahf, tà fà tew taws Pestitaj; preekschschimi pamettis. Kad tewi wels, jeb kahds besdeewigs zilweks, jeb tawas paschas meefas eekahroschana

schana us plihfeschanu, us sahdsibu, us fleplawibu, jeb us zitteem grehkeem fahrdina, tad ne klaufi teem, bet stahwi teem pretti, us Deewu dohmadams.)

2. Jesus tappe tuh dalin, peh; farwas fristibas, eeksch fahrdinaschanahm eewefts, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka fristigeem laudim wiffuwairaf fahrdinaschanas no wella jazeesch.

(Jo tohs paganus winsch bes tam sawos naggos turr. Bet fristigi laudis zaur swehtu fristibu no winna naggeem israuti. Tadeht wiffas winna dohmas un ruhpeschanas us to meen deenas un nakts stahw, ka winsch Deewa behrnus atkal ar wiltu zaur grehkeem sawaldstnatu, tapeh; ne brihnijees, ka ir fewim wiffu tawu muhschu ar winnu jazihnijahs.)

3. Kad Jesus bija isfalzis, tad tas fahrdinatajs tam tuh dalin peestahjajs, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tas wels allaschin to ihstu laifu un stundu wehrà nemm, kurrà winsch mums jo labbaki warr peekluht.

(Jo winsch wezz gudrineeks; un us tahdu wihfi jaw dand; zilwekus nelaimè rahwis. Kad zilweks behdàs, tad tas wels melle to no farwas zerribas us Deewu nowest. Kad zilweks truhkumu zeesch, tad tas wels to us sahdsibu skubbina. Kad zilwekam kas pee rohkas, tad tas wels to melle us plihfeschanu fahrdinaht. Kad zilweks peedsehris, tad tas wels to us zitteem grehkeem dsenn. Kad zilweks weens un bes darba, tad tas wels tam dand; kaunas dohmas eedohd. Un kas warr wiffu isteikt, fà tas wels zilwekus melle peewilt. Tapeh; effi allaschin gattaws, wellam pretti stahweht. Ne tohwi nebehndneeks, jo kad tu dohma, ka wels tahlu, tad winsch tew tuwu flahst.)

4. Kad tas wels to Kungu Jesu gan gruhti bij fahrdinajis, tad tam bij pehdigi ar kaunu atstahst, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tà Deews ir muhs ne lifs par leefu fahrdinaht, bet lifs tahm fahrdinaschanahm preezigu gallu nemt.

(Tapeh; pastahwi tikfai eeksch tawas deewabihjaschanas un zerribas us Deewu, un turrees pee Deewa wahreda un dohdees us swehtahm luhgschanahm, tad ar Deewa waligu wellu gan uswarrest, un winsch ar kaunu no tew atstahfees.)

5. Kad tas wels no Jesus atkahpehs, tad tee swehti engeli pee winna peestahjajs, fo no tam mahzees?

Atbildi:

Atbiidi: Wels un swehti engeli ne warr kohpâ faderre-
tees, jeb scheem, jeb winnam ja-atstahjâs.
(Tapeh; ne dohdees us grehkeem, jittadi tu ne warrî zerreht,
fa tee swehti engeli tew stahweh; slahî, bet dohdees us labbeem
jekkeem, fâ tew no Deewa pawehlehts, tad tee swehti engeli
tewi paraddih;.)

Swehtas dohmas.

Jesus wellu pahrwarrejis,
Kas us grehkeem fahrdina.
Jesus winnu irr pahrspehjis,
Weenâ Deewa wahrdina.
Deewa swehtu wahrd' mahzees,
Tad tas wels no tewim skrees.

Zettortais padefmits stahsts.

Kâ Jesus to swehtu ammatu fahjis un walfajis.

Matt. 4, 10. Mark. 1, 6. Luth. 4, 9. Jahn. 1 nod.

1. Jesus Kristus, Deewa dehls, bija taveh; no Deewa
schinni pasaulê suhtih; tai pasaulêi Deewa ihstu prahtu
pasluddinabt.
2. Scho swehtu spreddika ammatu Jesus
eesahje, kad winsch trihsdefmits gaddus wezz bija.
3. Un Jesus eesahja to swehtu Ewangeliumu (jeb preezas
mahzibu) zaur wissu Juhdu un Galileeru semmi un pee
winnu rohbeschahm sluddinabt,
4. tiklabb pilssatôs,
basnizâs un skohlâs, fâ arridsan laukâ un juhrmallâ,
5. ar scheem wahrdeem eesahjdams: Tas laiks irr peepil-

Sautaschanas.

1. Kapeh; Jesus Kristus Deewa dehls, bij pasaulê nahjis?
2. Kad Jesus to swehtu spreddika ammatu eesahje?
3. Kahdâ semmê Jesus to swehtu Ewangeliumu eesahje
sluddinabt?
4. Kur Jesus to Ewangeliumu sluddinaja?
5. Ar kahdeem wahrdeem Jesus sawus spreddikus eesahje?

dih;ts

dih;ts un ta debbes walfiba irr tuwu atnahkufi: atgreesee-
tees no grehkeem un tizzeet eefsch to Ewangeliumu. 6. Un
Jesus mahziba bij speh;iga, ta fa daud; laudis eefsch
winna wahra tizzeja. 7. Un Jesus apstiprinaja sawu
mahzibu ar daud; brihnuma-sihmehm, 8. un parahdija
zaur to, fa winsch bij pateesi Deews un tas ihstais no
Deewa apsohlihts Bestitajs. 9. Kad nu Jesus fâ tas
wiss-augstakais mahzitajs apfahrt staigaja, tad winsch pee
fewim diwipadesmits mahjeklus un apustulus nehme.
10. Tee ne bija no augstas jilts, ned; arridsan mahziti,
bet swejneeki, munitineeki un zitti laudis no semmas fahrtas.
(11. Un to Jesus tapeh; darrija, lai ta Deewa walfiba ne
zaur zilweku gudribu, bet zaur Deewa spehku waitotoh;.)
12. Winnu wahrdi bija schee:

Besters, Andrejs un Matteus,
Jahnis, diwi Jehkabi,
Johms un Wihlijs un Lebbeus,
Behrtuls ar to Sihmani,
Un tas wiltineeks Juhdas,
Kas few peh; pat; pakabrahs.

13. Schohs Jesus fewischki mahzija, 14. un peh;
winsch tohs isfuh;tija, to Ewangeliumu sluddinabt, 15. us
teem fazzidams: kas juhs dsird, tas manni dsird, un kas

6. Zil speh;iga winna mahziba bij?
7. Ar to Jesus sawu mahzibu apstiprinaja?
8. Ko Jesus zaur brihnuma-sihmehm parahdija?
9. Zil mahjeklus un apustulus Jesus apfahrt staigadams pee
fewis nehme?
10. Kahdi tee apustuli bija?
11. Kapeh; Jesus tabdus nehme?
12. Kâ bija winnu wahrdi?
13. Kâ Jesus tohs mahzija?
14. Kapeh; Jesus tohs isfuh;tija?
15. Ko Jesus us teem fazzija?

juhs

jubs nizzina, tas manni nizzina. 16. Jesus lifte arridjan zur sawcem mahzkeem tohs, kas eefsch wiina tizzeja, kristiht. 17. Winsch mahzija arridjan sawus mahzkelus wifflabbaki Deewu luhgtees ar scheem wahrdeem: muhsu tehws debbesis. 18. Wehl Jesum zitti septindesmits mahzekli bija, 19. fo Jesus arridjan isfubtija to fwehtu Ewangeliumu fluddinabt. 20. Scho fwehtu spreddika ammatu Jesus pee tschetreem gaddeem walkajis.

16. Ko lifte Jesus ar teem darriht, kas eefsch wiina wahrda tizzeja?
17. Rahdu luhgschanu Jesus tohs mahzija?
18. Woi tad tif meen bija Jesus mahzekli, ka tee diwipadesmits apustuki?
19. Us fo Jesus tohs isfubtija?
20. Zil ilgi Jesus scho spreddika ammatu walkajis?

Mahzibas.

1. Jesus bija nahzis, tai pafauler Deewa prahtu fluddinabt, ko no tam mahzees?

Urbildi: Ka mehns no few pascha ne warram Deewa prahtu sinabt.

(Tapehz atfihsti Deewa labdarrischanu, fo winsch mums zur sawa wahrda fluddinaschanu parahda, un gohda mahzitajus, kas tew Deewa ihstu prahtu mahza un no Deewa wahrda to isstahsta.)

2. Jesus sawu fwehtu ammatu ar scheem wahrdeem eefahze: tas laifs irr peepildihts, fo no tam mahzees?

Urbildi: Ka Kristus tai ihsta laika nahzis, kas no Deewa bij isredsehts un no teem praweefcheem papreefsch fluddinabts.

(Fo wezztehws Zehkabs us sawu mirschanas-gultu bij fluddinajs, Pestitajs tad buhschoht nahkt, kad Zuhdeem waldischanu atnems, 1 Mohs. 49. Un tas Jesus laika ta bija. Fo Zuhdu semme jaw Keemereem peederreja. Un tas praweets Danijels bij fluddinajis, Kristum bij nahkt, kad tahs septindesmits seelas neddekas (no kurrarm ifktra deena gaddu eefhmeja) buhs beidsamas, Dan. 9. Un tas laifs bija arridjan jaw peepildihts. Tad nu atfihsti Deewa pateefibu, kas teefcham wifflu peepildihts

peepildihts sawa laika, fo winsch foblihtis: jo winsch ne saweefes, kad wiina stunda buhs nahkusi.)

3. Jesus mahziba bij spehziga, fo no tam mahzees?

Urbildi: Ka Deewa wahrds allaschin dshws un spehzigs.

(Kad dands tomehr Deewa wahrdu pee firds ne nemm, tad tas nahkt no zeetfirdibas. Fo tas fwehtais Gars allaschin ar Deewa wahrdu pee muhsu dwehfeles darbojahs, bet ne ar makti, jeb ar warru, jo kad tas zilweks gan tohp sawa firdi pahreezinabts, un winsch tomehr tam tibshi pretti turrah, tad tas ne irr Deewa waina, itt ka Deewa wahrds ne buhtu deesgan spehzigs, bet ta irr zilweka waina, kas sawus meefigus fahrumis waitak zeeni, ne ka sawu muhschigu fwehtibu. Tapehz, mans behrus, kad tew Deewa wahrds tawu grehku nelaimi parahda, tad ne aishahs tawas ausis un ne aishlehdts tawu firdi, tad tu no muhschigas pasufchamas isglahbfees.)

4. Jesus tohs mahzeklus un apustulus mahzija un isfubtija, to Ewangeliumu fluddinabt, fo no tam mahzees?

Urbildi: Ka mahzitaju ammatns no Jesus eezelts, un fo tee mahza, tas irr Jesus wahrds.

(Tapehz effi mahzitaja wahrdeem, fo tas Deewa weeta fakka, paklausigs, tif labb, ka pascha Runga Jesus wahrdam.)

5. Jesus tikka tschetrus gaddus to fwehtu ammatu walkajis, un tomehr Deewa prahtu papillam padarrijis, fo no tam mahzees?

Urbildi: Deews ne rauga, zil ilgi, bet zil labbi zilweks dshwo.

(Tapehz dshwo ta, ka tu ar drohfschibu no tawas dshwofchanas Deewam un zilwekeem warri atbildeschanu doht, un darri ifktratu leetu tawa kabrita ustizzigi un gohdigi, tad buhs tew slawa dshwojoht un mirstoht preefsch Deewa un zilwekeem.)

X Swehtas dohmas. X

Jesus pilnigi pabeidsis

Sawu fwehtu ammatu,

Un ustizzigi pasteidsis

Sawa tehwa padohmu.

Es grihb' labprahkt arridjan

Darriht, kas peenahkabs man.

Peektais

Peektais padefmits stahst's.

Kahds Jesus bijis sawâ pasemmibâ.

1. Jebſchu Jesus Kristus bija tas muhschigais Deewa dehl's, 2. un jebſchu arridsan wiinna zilweziba ar deewigu buhschanu bij saweenota, 3. tatschu winsch sawâ pasemmofchanâ wirf semmes, Deewa gihmi buhdams, 4. kalpa gihmi nehmees, 5. un zilweka kabrtâ, kâ zits zilweks atrasts tappis, 6. bet bes grehkeem. 7. Un jebſchu winsch tas Kungs tab's hauſlibas bija, tomehr winsch appakſch hauſliba padewehs, 8. un irr to muhsu weetâ ar sawu papilnam swehtu dſchwofchanu peepildijis, 9. un sawam debbesu Tehwam paklaufigs mettees lihdi nahwei pee frusta. 10. Sawu debbesu Tehwu winsch allaschin gohdajis, jebſchu tas pehz sawas deewigas buhschanas weenâ gohdâ bija ar to Tehwu un to swehtu Garru. 11. Winsch irr dauds reiſ sawu debbesu Tehwu pecluhdſis eekſch zerribas, 12. un irr wiſſas sawas lectas Deewa

Sautaschanas.

1. Kas bija Jesus Kristus?
2. Ar ko bija wiinna zilweziba saweenota?
3. Kahdâ gihmi bij Jesus?
4. Kahdu gihmi Jesus sawâ pasemmofchanâ peenehmis?
5. Kahdâ kabrtâ Jesus turrejees?
6. Woi winsch arri eekſch grehkeem munis lihdsigs bijis?
7. Woi Jesus arri san appakſch hauſlibas bijis?
8. Ar ko Jesus to hauſlibu peepildijis?
9. Kâ winsch sawam debbesu Tehwam paklaufigs bijis?
10. Ko Jesus allaschin gohdajis?
11. Ko Jesus pecluhdſis?
12. Kam Jesus wiſſas sawas lectas pawehleja?

prahtam

prahtam padewis. 13. Wiſſus zilwekus pasaulē winsch til lohti mihlejis, ka winsch par teem labprahtigi sawu dſchwibu wahrgofchanai un nahwei nodewis un sawas affinis islehhis. 14. Winsch gahje apkahrt to swehtu Ewangeliumu mahzidams un wiſſeem labbu darridams. 15. Ne weenu, kas wiinnu luhdſis, winsch nepaklaufitu atstahjis. 16. Winsch ne usfkattija ta zilweka abrigu buhschanu, bet palihdseja wiſſeem. 17. Prett neweffeleem un wahrguleem tapre wiinna firde kâ laustin lausta. 18. Tohs aklus winsch darrija redſigus, tohs kurlus dſirdofchus, 19. tohs tiſlus un krobplus weffelus, 20. tohs ſpittaligus ſchkhſtus; 21. tohs wiſſus ar wahrdinu dſeedinadams. 22. Winsch bija wiſſâ sawâ buhschanâ prett zitteem pasemmigs un mihligs, 23. eekſch sawas wallodas deewabihjigs, pateefigs, laipnigs un ſpehzigs. 24. Kad to us weefibahm luhdje, tad winsch ehde un dſehre, bet ar ſahtu un gauſu. 25. Winsch turrejahs wairak pee teem grehzineekeem, tohs no grehkeem atgreeidams. 26. Ir tohs maſus behrninus winsch sawâ preekſchâ lifke, tohs swehtidams. 27. Winsch bij meerigs, bet tomehr winsch to

13. Kâ Jesus tohs zilwekus mihlejis?
14. Ko Jesus apkahrt eedams darrija?
15. Kurrus Jesus nepaklaufitus atstahjis?
16. Kurreem Jesus palihdseja?
17. Kahda firde bij Jesum prett neweffeleem un wahrguleem?
18. Kâ Jesus teem alleem un kurlu teem palihdseja?
19. Kâ Jesus teem tiſleem un krobpleem palihdseja?
20. Kâ Jesus teem ſpittaligeem palihdseja?
21. Kâ winsch tohs dſeedinaja?
22. Kâ bija Jesus sawâ buhschanâ prett zitteem?
23. Kâ bija Jesus sawâ wallodâ?
24. Kâ Jesus us weefibahm ehde un dſehre?
25. Kapehz Jesus wairak pee grehzineekeem turrejahs?
26. Ko Jesus ar teem maſeem behrneem darrija?
27. Woi Jesus to pateefibu meera dehl ſlehpē?

pateefibu

pateefibu drohschi fazzija un norahje tohs leekufus no firds.
 28. Tapehz tam bij dauds apsmeeschanas un waijaschanas
 no saweem eenaidneefkeem jazeesch. 29. Bet winsch bija
 tahds pazeetigs, ka winsch ne kad prett Deewu kurnejis,
 nedf saweem eenaidneefkeem saunu ar saunu atmaksajis.
 30. Winsch ne lammaja pretti, kad winnu lammaja;
 winsch peedewe teem labpraht un luhdse wehl Deewu par
 teem. 31. Tam wellam un wella darbeem winsch ar
 makti pretti turrejahs, 32. un isdsinne tohs wellus no
 teem, kas no winna bija apsehsti. 33. Winsch ne
 mekleja sawu paschu gohdu preefsch pasauls, 34. un
 tapehz winsch teem, kam winsch palihdseja, peefohdinaja,
 to neweenam fazzibt; 35. bet winsch mekleja to gohdu
 sawa debbesu Tehwa lihds nahwei, 36. un schlibstija
 Deewa nammu, un isdsinne tohs, kas to apgahnija ar
 pirkschanu un pardohschanu. 37. Naudu un mantu
 winsch ne eefahroja, bet nizzinaja wiffu tahdu pasauligu
 nelectibu. 38. Un kad winsch sawus mahzklus isubtija,
 tad winsch teem ne lahwe naudu nemt un naudu walfahrt.
 39. Winna firdi un muttè ne irr ne kabda walfschkiba,
 jeb wiltiba bijusi, 40. un to bij winna pascheem eenaid-

28. Kas bija Jesum tapehz jazeesch?
 29. Kabda bij Jesus vazeeschana?
 30. Ko Jesus teem darrija, kas winnu lammaja?
 31. Kam Jesus ar wiffu spehtu pretti turrejahs?
 32. Ko Jesus ar teem no wella apsehsteem darrija?
 33. Woi Jesus sawu paschn gohdu mekleja?
 34. Ko Jesus teem peefazzija, kam winsch palihdseja?
 35. Kabdu gohdu Jesus mekleja?
 36. Ka Jesus Deewa nammu schlibstija?
 37. Woi Jesus ne naudu un mantu eefahroja?
 38. Woi winsch saweem mahzkleem walfu dewe naudu un
 mantu kafraht?
 39. Kabda bij Jesus firds un muttè?
 40. Kas to no Jesus apleezinajis?

neefkeem

neefkeem apleezinabt. 41. Ar wahrdu faktoht: Jesus
 bija papilnam swehts, un neweens tam kahdu grehtu ne
 warreja parahdiht.

41. Kahds bij Jesus ar wahrdu faktoht?

Mahzibas.

Ko tu no scheem stahsteem mahzees?

Arbidi: Es mahzohs, to preefschraftu atfibt, fo mums
 Kristus dewis, ka mums buhs winna swehtahm peh-
 dahm pakkat staigabt.

1. Jesus bija pats augstais Deews no debbesim, un to:
 mehr winsch pasemmojahs, kalpa gihmi panemdams,
 un tappe sawam debbesu Tehwam paklausigs lihds nah:
 wei pee Frustra Fohka.

Ta ir mums buhs pasemmigeem un Deewam paklausigeem
 buht lihds nahwei.

(Tapehz behds no leynibas, un ne atmett Deewa swehtu
 wahrdu un Deewa kauflus wiffu sawu muhschu.)

2. Jesus gohdaja un zeenija sawu debbesu Tehwu. to pee:
 luhgdams un us to ween zerredams.

Ta ir mums buhs Deewam eefsch wiffahm leetahm gohdu
 doht, to peeluhgt un us to zerreht.

(Tapehz ne leeljees ar sawu paschn gudribu un spehtu, nedf
 palaides us to, un ne aismirsti to augstu un schehligu Deewu
 ideenas peeluhgt.)

3. Jesus tohs zilwekus ka sawas paschas affinis mihleja,
 un bija prett itweenu, kas winnu luhdse, labprahtigs.

Ir mums buhs zittus mihleht un itweenam labpraht
 palihdseht.

(Tapehz ne apzeetini sawu firdi prett zitteem, ka Deews sawu
 tehwa firdi prett tewim arridsan ne aisflehgtu. Jo Jesus grihb
 pee mihlestibas tohs pasht, kas winnam peederr, bet pahr teem
 neschehligeem un zeetfirdigeem neschehliga fohdiba nahs.)

4. Jesus ne lammaja pretti, bet peedewe saweem waidi-
 neefkeem, un wehl par teem Deewu luhdse.

Ir mums buhs meerigeem, pazeetigeem un lehnprahtigeem
 prett sawu tuwaku buwt un winna wahjibu panesi.

(Tapehz ne lammajees, nedf reijees un kaujees ar zitteem, jo
 tahds ne irr ta Kunga Jesus prahts.)

5. Jesus

5. Jesus sirdi un muttē ne bija nekāda walfchība jeb wiltiba.

Tā ir mums buhs taisneem, pateesigeem un ustizzigeem buht.

(Tapeh3 ne effi lischkis jeb blehdis, jeb wiltineeks, kas tiffai preefsch azzim tabs leefahs, un muguru greefts blehnu-kojpa.)

Swehtas dohmas.

Jesus bija swehts, lehnprahstigs,
Schebligis, mihligis, pazeetigs,
Deewabihjigs, taisns un fastigs,
Ustizzams un pasemmigs.
Tahdā prahstā buhs mums buht,
Kad pee Jesu gribbam kluht.

Sestais padesmits stahstis.

Rā Jahnis tas kristitajs zeetumā nahjis.

Matt. 15, Mark. 6 nod.

1. Kad tas Kungs Jesus pats to swehtu spreddika ammatu bij sahjis, tad dewehs Jahnis tas kristitajs tanni paschā gaddā pee ta kehina Gerodus. (2. Schis Gerodus bija Antipas pawahrdā, ta pirmēja Gerodus dehlē, appafsch kurra Jesus peedsimme.) 3. Un Gerodus turreja Jahni zeenā, sinnadams, ka tas bija taisns un swehts wihrs, 4. un to labprahst dsirdeja, un darrija dauds peh3 winna wahrdeem. 5. Bet Gerodus bija sawa

Sautaschanas.

1. Kur Jahnis tas kristitajs palikke, kad Jesus pats to swehtu spreddika ammatu sahje?
2. Kur3sch schis Gerodus bija?
3. Kapeh3 Gerodus Jahni zeenija?
4. Woi Gerodus arridsan peh3 Jahna mahzibas darrija?
5. Kahdā apgreh3ibā Gerodus dsihwoja?

brahla

brahla Bihlippy gaspaschu, Gerodijas wahrdā, prezejis. 6. Tapeh3 Jahnis sazzija us to kehinau Gerodu drohschi: tas tew ne klahjahs ar tawa brahla seewu pihtees. 7. Ta kehineene to dsirdejusi apskaitahs par Jahni, 8. un ustahweja Gerodum, ka tas Jahni liktu nokaut. 9. Un Gerodus to arridsan buhtu darrijis, kad winsch ne buhtu bihtijees no teem laodim: 10. jo tee turreja Jahni par praweetu. 11. Bet tomehr Gerodus Jahni likte zeetumā mest. 12. Un tas gaddijahs, ohtrā gaddā, kad Gerodus sawā dsintas-deenā dsihres darrija, 13. tad tahs kehineenes Gerodijas meita nahje eeffschā un danzoja ta kehina preefschā. 14. Tas tam kehinam Gerodum sohti patikke un wisseem kungeem, kas lihds pee galda sehdeja. 15. Tad tas kehinsch Gerodus us to sazzija: luhdsees no mannim ko gribbedama, es tew to dohschu. 16. Un tas kehinsch tai peeswehreja to doht. 17. Bet winna iegahje un sazzija sawai mahtai tai kehineenei: ko buhs man luhgt? 18. Ta kehineene atbildeja: luhds no ta kehina Jahna ta kristitaja galwu. 19. Tad winna atkal pee ta kehina eegahje, un luhdse, ka tas kehinsch tai tuhda

6. Woi Jahnis pee schis apgreh3ibas kluffu zeete?
7. Ko ta patte kehina gaspascha to dsirdeedama sazzija?
8. Peh3 ko winna tam kehinam Gerodum ustahweja?
9. Kapeh3 to tas kehinsch Gerodus ne darrija?
10. Kapeh3 Gerodus no teem laodim bihtijahs?
11. Ko tomehr Gerodus Jahnim likte darriht?
12. Kahdas dsihres Gerodus ohtrā gaddā taiffa?
13. Kas preefsch teem weeseem danzoja?
14. Rā tas teem luhkotajeem patikke?
15. Ko tas kehinsch us tahs danzotajas sazzija?
16. Rā tas kehinsch sawu wahrdu apstiprinaja?
17. Pee ka winna padohmu melleja, ko labbu isluhgtees?
18. Kahdu padohmu winnai ta mahte dewe?
19. Ko winna tad no to kehina luhdse?

Jahna

Zahna ta fristitaja galwu kahdâ blohdâ dohtu. 20. Tad tas kehniensch lohti nosfumme, bet tomehr winsch kaunejâhs sawu wahrdu atraut. 21. Un winsch nosubtija tuhda lin bendi, un pawehleja Zahna galwu atnest. 22. Tad tas bende nogahje un nozirte Zahnim galwu zeetumâ. 23. un atneffe winna galwu blohdâ. 24. Un tahs kehnienees meita nehme to galwu un to sawai mahtei aisseffe. 25. Bet Zahna mahzekki to dsirdejusch, nehme winna meefas nobst un eelike tahs kappâ.

20. Kâ tas tam kehniensch patiffe?
 21. Ko tad Herodus darrija?
 22. Kâ tad Zahnim klabjahs?
 23. Kas ar Zahna galwu notiffe?
 24. Kam to galwu dewe?
 25. Kur Zahna ta fristitaja meefas paliffe?

Mahzibas.

1. Herodus bija kehniensch, un tomehr tas ne bija pareisi, ka tas sawa brahka gaspaschu bij prezzejis, ko no tam mahzees?

Utbildi: Ne wiff pareis, ko fungi darri.

(So tee ne warr pehz sawu prahtu Deewa bauksus lohziht, tapehz ne sflattees allaschin us to, ko tee darra. So sad tee ko nepareisi darra, tad tas nepareisi paleef, un tu ne warr pe kahda grehka taifnotees fazzidams: Kungi tapatt darra kâ es.)

2. Tas swehtais Jahnis gan buhtu warrejis sawu galwu paturreht, kad tam buhtu mihssta mehle bijusi, ko no tam mahzees?

Utbildi: Deewa kalpeem buhs pateesibu fazzihst, lai buht kâ buhdams.

(Pasauke pateesibu gan mas eeredi, un tomehr mahzitaji ne warr pe grehkeem fluffu zeest, jehschu arridsan teem tapehz gan buhtu jazeesch. Bet wai tahdeem, kas mahzitajus wahrdsua! Par tahdu grehku lai Deews ikweenu pasarga.)

3. Zaur

3. Zaur wiltibu swehreschanu Herodu ta sawaldsinaja, ka tam bij jeb sawu swehreschanu pahrkahpt, un sawu wahrdu ar kaunu atraut, jeb nenoseedigas affinis isleet, ko no tam mahzees?

Utbildi: Kas dauds un aplam swehre, dauds grehko.

(Bet tomehr, kad zilweks ko peeswehrejis, kas irr grehks, tad ne buhs to turreht, jo tas buhtu leelaks grehks. So tahda swehreschana irr grehziga un ne geld neneeka. Tâ, kad tas ohtram peeswehretu, jittu nofaut, tad tahda swehreschana buhtu gan leels grehks, bet ta flehpkawiba wehl jo leelaks grehks. Tapehz nemm to ohtru baukli labbi wehrâ: Tem ne buhs Deewa tawa Kunga wahrdu nepateesi un walti walkahst.)

4. Herodus lihgsniba us sawahm dsihrehm beidsahs ar nofkumschanu, un Herodijas meitas danzofchana beidsahs ar Zahna affinin, ko no tam mahzees?

Utbildi: Pee jakteschanas wels labpraht bahschahs.

(Tapehz ne jakte par leeku, un rimsti pee laika, lai smeekli ne beidsahs ar raudaschanu.)

5. Herodus Jahni gan zeenija, bet us sawas gaspaschas gribbeschanu tas to likke zeetumâ mest un pehz tam galwu nozirst, ko no tam mahzees?

Utbildi: Pee lahtscheem un swehrehm irr labbaki dsihwoht, ne kâ pee kaunas seewas.

(Bet labba seewa irr leela manta un Deewa dahwana. Tapehz peelhuds Deewu pee prezzeschanas, ka tas tem tahdu dohtu, un par kaunu tagganu pasargatu.)

Swehtas dohmas.

Herodum bij Deewa wahrdi,
 Ko tam Jahnis fazzijis,
 Gan patihkami un gahrdi;
 Tomehr ne kluhst debbesis.
 Labpraht klausihst ne irr gan,
 Deews arr gribb to darrischan'.

Septitais

Septitais padefmits stahstis.

No tahn divi pirmahm brihnuma-
sihmehm, ko Jesus Kahnâ, Galileëru
semme padarrijis.

Zahn. 2 un 4 nod.

1. Kad Jesus to swehtu spreddika ammatu bij fahzis, tad gaddijahs, ka kahas Kahnâ Galileëru semme turreja.
2. Un Jesus mahte, ta jumprawa Maria, bija teitan.
3. Un Jesu ar saweem mahzefleem arridsan kahas luhdse.
4. Un kad wihns peetrufke (5. jo tee lautini ne bija bagati, ka tee buhtu warrejuschi tik dauds wihna, ka waijadsēja, pirkt.) 6. Tad Jesus mahte sawam dehlam to fazzija. 7. Jesus atbildeja: manna stunda wehl ne irr nahfusi. 8. Bet Maria teem fullaineem fazzija: ko Jesus jums fazzihs, to darrait. 9. Un turpat bija feschchi akminaini uhdens traufi likti, 10. un ikkatrâ traufâ gabje pee pufsmuzzas. 11. Tad pawehleja Jesus tohs traufus ar uhdeni pildist, 12. un tee fullaini tohs pildija lihdi mallahm pilnus. 13. Un Jesus fazzija: smelleet

Sautafchanas.

1. Kur gaddijahs kahas, kad Jesus to swehtu ammatu bij fahzis?
2. Kas bija us tahn kashahm?
3. Ko wehl kahas luhdse?
4. Kahds trubkums raddahs tannis kahas?
5. Kapehz wihns peetrufke?
6. Kas to Jesum fazzija?
7. Ko tas Kungs Jesus fazzija?
8. Ko Jesus mahte us teem fullaineem fazzija?
9. Zif uhdens-traufi stahweja kashu-nammâ?
10. Zif katrâ traufâ eegabje?
11. Ko Jesus tannis traufos lifke eeleet?
12. Zif uhdena tee fullaini eelehja?
13. Ko Jesus ar to uhdeni pawehleja darriht?

nu un neffet tam barribas fargam. 14. Kad nu tas barribas fargs to baudija, 15. redsi, tad tas bija tas wissu-labbafais wihns. 16. Un winsch par to brihniyahs, fur tas nahzis, (17. bet tas uhdens traufos bij us Jesus wahrdu par wihnu pahwehrtees.) 18. Schi bija ta pirma brihnuma-sihme, ko Jesus darrija, 19. zaur ko tas sawu gohdibu parahdija. 20. Un Jesus mahzefki eefsch winna tizzeja, 21. jo tee to bija ar sawahm azzim redjesusch. 22. Kad Jesus kahdu laiku pehz to, ohtru reis Kahnâ eefsch Galilejas nahze, 23. tad tur kahds kehina fullainis bija, 24. ta dehls gulleja neweffels Kapernaïmâ. 25. Schis dsirdeja ka Jesus no Judejas us Galileëru semmi bij nahzis, 26. un nogahje pee Jesu, 27. un to luhdse no-eet un winna dehlam palihdseht, 28. kas gulloht us mirschanu. 29. Tad fazzija Jesus us to: ja juhs sihmes un brihnumus ne redsat, tad juhs ne tizzat. 30. Tas kehina fullainis luhdse wehl fazzidams:

14. Kas to baudija?
15. Kâ tas tam barribas fargam smeekleja?
16. Ko tas barribas fargs dohmaja?
17. Woi tas ween bija wihns tappis, ko tas barribas fargs baudija?
18. Zif brihnuma-sihmes bij Jesus darrijis?
19. Ko parahdija Jesus ar scho brihnuma-sihmi?
20. Kas zaur to eefsch Jesu tizzeja?
21. Kapehz wisspirmal Jesus mahzefki eefsch to tizzeja?
22. Kad nahze Jesus atfal us Kahnâ eefsch Galilejas?
23. Kas to brihd tur pat bija?
24. Kahdâs behdâs tas pats bija?
25. Ko tas no Jesus dsirdeja?
26. Ko tas to dsirdejis darrija?
27. Ko tas no Jesus luhdse?
28. Kapehz tas luhdse, ka pats tas Kungs Jesus nahftu lihdi?
29. Ko Jesus atbildeja?
30. Ko tas kehina fullainis luhdse?

Rung's nahz virms ne kà mans dehl's mirst. 31. Jesus atbildeja: eij prohjam, taws dehl's dshwo (un irr weffels). 32. Un winsch tizzeja Jesus wahrdam un aig'gahje. 33. Un no-eijoht tam winna kalpi fastappe, 34. un tee tam stahstija, winna dehl's effoht's weffels. 35. Tad tas no teem to stundu iswaizaja, knrrà ar winna dehlu bij labbaki kluis. 36. Un tee fazzija, waffar, ap to septitu stundu, winnu tas drudsi's atstahje. 37. Tad nomannija tas tehws, ap to stundu effam, kad Jesus winnam bij fazzijis: taws dehl's dshwo. 38. Un tas keh'nina fullainis tizzeja ar wissu sawu faine. 39. Schi bija ta obtra brihnuma-sihme, to Jesus darrija, nahkdams no Judejas eeffsch Galilejas.

31. Ko tad Jesus fazzija?
32. Woi to tas keh'nina fullainis tizzeja?
33. Kas tam no-eijoht fastappe?
34. Ko tee winnam stahstija?
35. Ko tas no saweem fullaineem iswaizaja?
36. Ko tee fullaini fazzija?
37. Ko tas tehws no tam nomannija, ka winna behrns bija weffels tappis?
38. Ko tad tas ar wissu sawu nammu darrija?
39. Zif brihnuma-sihmes Jesus nu bij darrijis?

Mahzibas.

1. Ta fwehta jumprawa Maria bija Kahnà eeffsch Galilejas Fahsàs, un to Rungu Jesu un winna mahzeklus Fahsàs luhdse arridsan, ko no tam mahzees?

Atbildi: Us weefsbahm buhs tiffai labbus un gohdigus lautikus luhgt.

(Tapeh'z ne luhdi tahdus, kas labbi mah' dsert, jo ir bes tahdeem warri ar prahtu un gohdu preezigs buht.)

2. Kad Maria Jesum teize, ka teem Fahsineek'em taistu jahs wihs peetruhkt, tad Jesus fazzija: manna stunda wehl ne irr nahkusi, ko no tam mahzees?

Atbildi: Deews stnu to ihstu laifu kad waijadstigs palihdseht.

(Tapeh'z ne schaubees sawà prahtà, kad Deews peh'z kawahm dohmahm kawejahs, bet pastahwi zerriba, tad winsch tew paschà laika buhs klagt, jo mums ne peenahkabs, winnam tohs laifus un brihshus preefchrahtih.)

3. Maria

3. Maria fazzija us teem fullaineem: ko Jesus jums pawehlehs, to darrait, ko no tam nahzees?

Atbildi: Ko Jesus pawehlejis, to buhs darriht.

(Jo kad Jesus lifte tohs traufus ar uhdeni pildih, tad tee fullaini gan buhs brihnijuschees, ko winsch ar to uhdeni darrihs; bet tomehr tee bij waklausigi un darrija, kà Jesus bij fazzijis. Tapatt ir meh's ne prohjam, kapeh'z Jesus eeffsch fristichanas leef uhdeni isleet, un kapeh'z Jesus eeffsch fwehta waffar-ehdeena maifi un wihsu eestahdijis. Bet tomehr mums buhs darriht, ko Jesus pawehlejis. Jo kà winsch warrejis no uhdena dahrgu wihsu padarriht, tapatt winsch ar to uhdeni fwehtà fristiba mubs no grehkeem warr masgah, un ar to maifi un wihsu fwehtà waffar-ehdenà sawas meefas un affinis mums warr eedoht, mufsu wahju tizzibu eestiprinaht un mufsu grehklus mums peedoht.)

4. Jesus darrija diwi brihnuma-sihmes eeffsch Kahnàs. Papreefch winsch uhdeni par wihsu pah'rwehrtija, un peh'z winsch weenu neweffelu weffelu darrija, jebfchu ne klagt buhdams, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka Jesus teescham wisspeh'zigs.

(Tapeh'z luhdi Jesu, un tizzi, ka winsch ne ween gribb, bet arridsan warr palihdseht, tad tew teescham no winna taps palihdsehts.)

5. Tas keh'nina fullainis tizzeja Jesus wahrdam, un tappe fwehtà tizziba apstiprinahts, kad tee fullaini winnam to stundu teize, kad tas dehl's tappis weffels, ko no tam mahzees?

Atbildi: Kas Deewa wahrdam weenteefigi tizz, to Deews sawà tizziba apstiprina.

(Tapeh'z tizzi wissu, ko Deewa wahrdi falka, jebfchu taws prahts ne wissu warr sanemt, tad tu tappi sawà tizziba apstiprinahts, un arridsan tee elles wahrti to ne warrehs uswarreht.)

Swehtas dohmas.

Jesus Kahnà fahsàs nahkdams
 Ne leef weeseem wihsu truhkt:
 Tawas weefsbas arr fahkdams,
 Ne peemirsti Jesu luhgt:
 Nahz, af Jesu, dahrgais weef,
 Swehti, ko tu dewis eff'.

Astotais

Ustotais padefmits stahst.

No Pehtera sweijoschanas, un no weena melmenu-sehrdfiga.

Luhf. 5 nod.

1. Kad Jesus ohtru reisi Galileju bij zaurstaigajis, tad winsch nahze pee ta esera Genzaretes. 2. Un tee laudis speedehs pee Jesu, Deewa wahrdu dsirdebt. 3. Bet Jesus kahpe weena laiwa, kas Sihmanim Pehterim peederreja, un lifke to magkeniht no mallas nozelt, un Jesus pafehdeja un mahzija tohs laudis no tabs laiwas. 4. Un Jesus beidsis runnaht, fazzija us Pehteri: dohdees us augfchu un ismetteet juhsu tibklus, ka juhs weenu lohmu welkat. 5. Pehteris atbildeja: mahzitajs, mehhs zauru nakti strahdajuschy un neneeka dabbujuschy; bet us tawu wahrdu to tibflu gribbam ismest. 6. Un to darrijuschy tee pasaul daudj swju fanehme, ta ka winnu tibklis tif ne faplihs. 7. Un tee dewe saweem beedreem, kas zitta laiwa bija, sihmi, ka teem bij nahkt palihdscht wilkt. 8. Un tee nahze un peepildija abbi laiwas pillas, ta ka tabs tif ne grimme. 9. Sihmanis Pehteris to redsejis, kritte Jesum pee zelleem. 10. un fazzija: Kung, isei no mannim, jo es esmu grehzig silweks.

Sautaschanas.

1. Kur Jesus ohtru reisi Galileju zaurstaigajis nahze?
2. Kapeh; tee laudis pee Jesu speedehs?
3. Kur Jesus apfehdehs, tohs laudis mahzih?
4. Ko Jesus us Pehteri fazzija, sawu spreddiki beidsis?
5. Ko Pehteris atbildeja?
6. Woi tee swis dabbuja?
7. Kapeh; tee saweem beedreem sihmi dewe, nahkt?
8. Zif tee bija swju dabbujuschy?
9. Ko Sihmanis Pehteris to redsejis darrija?
10. Ko winsch us Jesu fazzija?

11. Jo

11. Jo tam bija isbaile usgabju un arridian wiffem, kas ar winnu bij, par scho lohmu, ko tee bij wilkuschy. 12. Un Jesus fazzija us Pehteri: ne bihstees, jo no schy laika tew buhs zilweks sweijoht. (13. Zaur to fluddinaschanu ta Deewa wahrda, kas tibklam tohp lihdsinachts.) 14. Un tee wille sawas laiwas pee mallas, un wiffas sawas leetas atstahjuschy staigaja Jesum pakkal. 15. Un kad Jesus Kavernauma nahze. 16. tam weenu melmenu-sehrdfigu us gultu preekscha neffe. 17. Un Jesus to lauschy tizzibu redsejis, fazzija us to melmenu-sehrdfigu: tawi grehki tewim peedohti. 18. Un tee rakstu-mahzitaji un Bariseeri to dsirdejuschy, eefahze sadohmatees, fazzidami: kas tas tahds, ka tas Deewa jaimoschanas runna? kas warr grehkus peedoht, ka ween tas weenigs Deews. 19. Bet Jesus nomannidams winnu dohmas, fazzija: ko juhs dohmajat sawas firdis? Kas irr lehtaki fazzih: tawi grehki tewim peedohti; jeb fazzih: zellees augfcham un staiga? 20. Bet ka juhs sinnat, ka tam zilweka deklam (Jesum) warra irr wirf semmes grehkus peedoht, (fazzija Jesus us to melmenu-sehrdfigu:) es tew faktu: zellees augfcham un usnemmm tawu gultiau un eij us

11. Ko Pehteris un tee zitti pee ta lohma dohmaja?
12. Ko Jesus us Pehteri fazzija?
13. Ka tas sawrohtams?
14. Ko Sihmanis Pehteris ar saweem beedreem us scho Jesus wahrdu darrija?
15. Kur Jesus peh; to nahze?
16. Ko tam tur preekscha neffe?
17. Ko Jesus us to neweffelu fazzija?
18. Ko tee rakstu-mahzitaji un Bariseeri pee scheem Jesus wahrdeem sawa firdi dohmaja?
19. Ko Jesus atbildeja, winnu dohmas nomannidams?
20. Bet ka Jesus parahdija, ka tam warra wirf semmes grehkus peedoht?

mahjahm.

mahjahm. 21. Un tas zehlahs tuhda, winneem redsoht, augfcham, usnehme fawu gultu, us fo tas bija gullejis, un aisgahje us fawu nammu Deewu pagohdinadams. 22. Un brihnischana wisseem usgahje un tee flaweja Deewu.

21. Woi tas arri ta notikke?

22. Ko tee laudis dohmaja?

Mahzibas.

1. Jesus mahzija tohs laudis, kas leela pulka pee winna fpeedahs, fo no tam mahzees?

Artildi: Ka Jesus irr tas leelafais mahzitajs, kas no debbesim nahje.

(Tapehz mahzees no winna to ihstu debbeskigu gudribu, tad fawai dwehfeli atweeglofchannu atraddisi.)

2. Pehteris fazzija us Jesu: Meisteri, meh's effam zauru nakti sweijojufchi un neneeka dabbujufchi, bet us tawu wahrdu gribbu to tihflu ismest, fo no tam mahzees?

Artildi: Mums buhs wiffas sawas leetas ar Deewu fahft. (Tapehz peelhufi Deewu, darbu fahfdams, tad ne buhfi weli strahdajis.)

3. Kad tee us Jesus wahrdu to tihflu ismette, tee pafaul dauds fimju fanehme, fo no tam mahzees?

Artildi: Ta swehtiba nahf no Deewa, un winna swehtifchana darra baggatu bes mohlahm.

(Tapehz zerre us Deewu, tad irr taws darbs buhs swehtihst.)

4. Jesus to lauschu tizzibu redsejis, fazzija us to mel'menu-sehrdfigu: tawi grehki tewim peedohti; fo no tam mahzees?

Artildi: Bes tizzibas ne irr grehku peedohtschana.

(Tapehz tizzi us Jesu, to weenigu pafaul'es Pestitaju, tad winsch tas Deewa jehrs buhdams, kas wiffas pafaul'es grehkus neffis, ir tawus grehkus us fewim nems, tad tawi grehki tew ne taps peelihdfuati, bet Jesus labbad peedohti.)

5. Kad tee Wariseeri kurneja, tad Jesus zaur brihnumasihmi parahdija, fa tam spehks un warra grehkus peedoht, fo no tam mahzees?

Artildi: Ka Jesum arridsan pehz winna zilwezigas dabbas ta warra dohta, grehkus peedoht, un fawo warru Jesus arridsan faweem mahzitajeem dewis.

(Tapehz

(Tapehz peenemm ar tizzibu tawu grehku peedohtschannu no mahzitaja, fa no pascha Jesus. Fo fo mahzitaji teem nabba-geem tizzigeem grehzineefceem Jesus wahrda peedoht (jeb us Jesus pawehleschannu), pehz Jesus cestahdischannas, to arridsan Deews augstais debbesis peedoht.)

Swehtas dohmas.

Behters sweijo zauru nakti,

Sims neweena tihkla leen.

Bet us Jesus wahrd' ar makti

Leels pulks fimju tihkla fcreen.

Tawa wahrda fahfchu, Deews,

Tad mans darbinsch laimesees.

Dewitais padefmits stahst's.

No ta neweffela pee ta dihka Betesda.

Jahn. 4 nod.

1. Ohtra gadda pehz to, kad Jesus to swehtu spreddika annatu bij fahzis, gahje Jesus us Jerusalemi, us leel-deenas swehtkeem. 2. Bet tur Jerusalemè bija dihkis, pawahrda Betesda, 3. pee ta bija peezas istabas. 4. Tannis gulleja dauds neweffelu, aflu, tiflu, nokaltufchu, 5. kas us ta uhdens kustinaschannu gaidija. 6. Fo engelis fawa laikà nolaidehs eefsch to dihki un pakustinaja

Sautaschannas.

1. Kur Jesus ohtra gadda aisgahje?

2. Kahds dihkis bija Jerusalemè?

3. Zil istabas te patt bija?

4. Kas bija tannis istabas?

5. Us fo tee gaidija?

6. Kad un fa notikke ta uhdens kustinaschana?

to

to uhdeni. 7. Kursch tad wissupirma eekahpe, tas tappe weffels, jebkurrâ sehgâ tas buhtu gullejis. 8. Un turpat bija arridsan weens zilweks trihsdesmits un astonus gaddus neweffels gullejis. 9. Scho paschu redseja Jesus gullim un us to fazzija: woi tu gribbi weffels tapt? 10. Tas neweffelais Jesum atbildeja: Kungs, man zilweka newaid, kas manni eeksch to dihki eemett, kad tas uhdens tohp kustinahs, un teekams es nahku, zits manna preekschâ nokahp. 11. Tad Jesus us to fazzija: zellees, nemm fawu gultu un staiga. 12. Un tuhdat tappe tas zilweks weffels un pazehle fawu gultu un staigaja. 13. Bet ta deena bij swehtdeena. 14. Tad tee Zuhdi us to fazzija: swehtdeena irr, tas tew ne peeklahjabs fawu gultu nest. 15. Winsch teem atbildeja: kas manni irr weffelu darrijis, tas pats man to pawehlejis. 16. Bet tas, kas weffels bija darrihts, ne sinnaja, kursch tas effoht. 17. Behz Jesus to Deewa nammâ atradde un us to fazzija: 18. raugi, tu effi weffels tappis, ne apgrehkojees wairs, ka tew ne noteek kas grubtaki. 19. Un Jesus dewehs winnam pasihtees. 20. Tad tas zilweks nogahje un pasluddinaja teem Zuhdeem, ka Jesus

7. Kas tappe zaur to weffels?
8. Zil gaddus tas zilweks tur bija flims gullejis?
9. Ko Jesus no ta waizaja?
10. Ko tas neweffelais atbildeja?
11. Ko tad Jesus us to fazzija?
12. Woi tad ta notiffe?
13. Kahdâ deenâ tas notiffe?
14. Ko tee Zuhdi us to fazzija, kas, weffels tappis, fawu gultu nessaja?
15. Ko tas teem atbildeja?
16. Woi tad tas ne sinnaja, kas winnu bij weffeln darrijis?
17. Kur Jesus to atradde, kas bij weffels tappis?
18. Kahdu labbu mahzibu tam Jesus dewe?
19. Woi tad nu tas, kas weffels bij tappis, Jesu pasinne?
20. Kam tas to sluddinaja?

winnu

winnu weffelu darrijis. 21. Un tuhdat tee Zuhdi Jesu eenihdeja un mekleja to nokaut, talabb ka winsch to neweffelu swehtdeenâ bij dseedinajis.

21. Kapehz tee Zuhdi tik lohti to Kungu Jesu eenihdeja?

Mahzibas.

1. Deews bija teem Zuhdeem Jerusalemê to brihnischku dihki Betesda dewis, bet tee ne bija zeenigi, tahdu dahwanu turreht; tapehz Deews teem atkal to atnehmis, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad zilweki Deewa dahwanas ne atfihst, tad Deews atkal fawas dahwanas atrauj.

(Tapehz atfihsti wissu to labbu, to Deews tew parahdijis un dewis, un pateiz Deewam par to; ja ne, tad tu ta labba ne effi wehrtis, un Deews tew to atkal atnems.)

2. Kahds wihrs bija trihsdesmits un astonus gaddus flims gullejis, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Weffeliba irr leela Deewa dahwana.

(Kas weffels irr, tas to ne atfihst, bet kas flims bijis, tas to labbati proht. Dasch tik weffels, ka tam eeksch dauds gaddeem ne pirfstinsch ne fahp, tapehz tahds arridsan ne behda par fawu weffelibu un to famaita ar plihteschannu, zihlfeschannu, streeschannu un ahtu dsereschannu, kad peekuffis, jeb kad pirtl istwihzis. Bet tahdam arridsan pehz jawahrgst ar neweffelahn meefahm. Tapehz pateiz Deewam par weffelibu weffelas deenâs, un ne isnihzini to pats zaur fawu trakkumu, ka tew ne buhtu pehz grubti jazeesch.)

3. Jesus to wihru, Fo winsch bij weffelu padarrijis, basnizâ atradde, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Weffelas deenâs buhs basnizâ nahkt.

(Tapehz ne paleez tihschi mahjâs swehtdeenâs, kamehr tew Deews weffelas kahjas dewis, jo Deews tew warr sehti us flimmibas-gultu mest, ka tu pehz ne warri basnizâ nahkt, kaut tu arri labpraht gribbetu.)

4. Jesus us to wihru, Fo winsch bij weffelu padarrijis, fazzija: ne apgrehkojees wairs, ka tew kas grubtaki ne noteek, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Schi mahziba arri us teem simejabs, kas pee fawas dwehfesels (zaur grehfeem) neweffeli bijuschî un dseedinati tappuschî.

21* (Tapehz)

(Tapeh, kad tu no grehkeem effi atgreeees un pee Deewa galda bijis, tad ne sabz no jauna sawu mezzu buhschanu, un ne wahrtees kã kahda zuhka, grehku dublõs, kã tu peh, leelata Deewa sohdivã ne eekrihti.)

5. Tee Juhdi eenihdeja to Kungu Jesu par neneeku, ta: peh, ka tas swehtdeenã bij labbu darbu darrijis, un kahdu neweffelu bij dseedinajis, ko nõ tam mahzees?

Arbildi: Genaidneeki eemeflus atrohd, fur tu ne buhtu dohmajis.

(Bet ne behda par to; darri tikkai, kas pareisi irr un kas Deewam patihl, lai arri wels un wiffa pasaule to ne eeredf.)

Swehtas dohmas.

Zif dauds gaddus wahrgulinam

Jazeesch bij pee Betesda!

Dasch gribb plihst, kad Deewinsch winnam

Balibdeht mas kawejahs.

Es gribb Deewam nodobtees,

Winsch ne wiffai kawesees!

Dhtrdesmitais stahst's.

No weena spittaliga wihra un no ta kapteina Kapernaümã.

Matt. 8, Lufk. 7 nod.

1. Kad Jesus no Jerusalemes Kapernaümã bij nahzis, tad winsch weenreis us weenu kalnu ar saweem mahzeekem un apustuleem kahpe un fazzija turvatt garru spreddiki.
2. Un kad Jesus atkal no kalna nogahje, tam dauds laudis pakkaf staigaja. 3. Un redsi, kahds spittaligs wihrs

Sautaschanas.

1. Ko Jesus darrija, no Jerusalemes Kapernaümã nahzis?

2. Kas Jesum no kalna noeihoht pakkaf staigaja?

3. Kas to brihdi preeksch Jesus kahjahm mettehs?

nahze

nahze un mettehs preeksch Jesus semmẽ, 4. un fazzija: Kungs, ja tu gribbi, tu man gan warri schkibstih. 5. Un Jesus rohku isteepeis to aiskahre, 6. un fazzija: es gribbu to darrist, tohpi schkist's. 7. Un tuhda! winsch no sawas spittalibas tappe schkist's. 8. Bet kad Jesus Kapernaümã eegahje, nosuhtija weens kapteine tohs Juhdu wezzajus pee Jesu, 9. un lifke winnu lubgt, ka tas nahktu un winna kalpam palibdsetu, 10. ko tas kapteine mihsu turreja, un kas us mirschanu neweffels gul-leja. 11. Bet tee suhtitee luhdse Jesu mihsigi, fazzidami: winsch irr wehrts, ka tu winnu paklaufi, 12. jo winsch scho skohlu (basnizu) mums ustaisijis. 13. Un Jesus gahje ar teem. 14. Bet kad winsch ne tahlu no ta namma bija, suhtija tas kapteine draugus pee Jesu un lifke zaur teem Jesum fazzih: Kungs, ne darbojees, jo es ne esmu wehrts, ka tu appaksch manna janta ee-eij. 15. Tapeh, es arridsan sew paschu ne esmu zeenigu turrejees, pee tewim nahkt. 16. Bet fakkai tikkai weenu wahrdu ween, tad mans kalps taps weffels. 17. Jesus

4. Ko tas us Jesu fazzija?

5. Woi tad Jesus winnu paklausija?

6. Ko Jesus fazzija?

7. Woi tad tas arridsan notifke?

8. Kas Kapernaümã pee Jesu suhtija?

9. Ko tas lifke no ta Kunga Jesus lubgt?

10. Kapeh, tas kapteine par sawu kalpu gahdaja?

11. Kã tee no ta kapteina suhtiti luhdse?

12. Kahdu slawu tee tam kapteinam dewe?

13. Woi Jesus tahs luhgschanas paklausija?

14. Ko tas kapteine tam Kungam Jesum lifke pehdigi fazzih?

15. Ko tas kapteine lifke Jesum fazzih, kapeh, winsch pats ne effoht nahzis?

16. Ko bij tad Jesum darrist?

17. Kã tahda pasemmiba un tizziba Jesum patifke?

to

to dsirdejis, brihniyahs par to, un atgreesdamees winsch us teem laudim fazzija, kas winnam pakkal gahje: Es jum's faktu: tahdu tizzibu es eefsch Israela (starp teem Juhdeem) ne esmu atraddis. 18. Un tee, kas bija suhtiti, atgreesuschees us mahjahm, to wahju kalpu wesselu atradde.

18. Ka tad tas ar to newesselu palikke?

Mahzibas.

1. Jesus fazzija garu spreddiki wirs kalna, un tomehr tee laudis ne apnikke Jesu klausih, Eo no tam mahzees?

Atbildi: Ne buhs apnikt Deewa wahrdu klausitees.

(Tapehz tas gan slikti, ka dasch spreddika laika jeb snausch, jeb abra eet. Woi tahdam miblestiba prett Deewa wahrdu? Bet kas no Deewa irr, tas klausu labpraht Deewa wahrdu, un tas Deewa wahrds tam par eepreezmaschanu isdohdahs eefsch wissabm behdahm. Tapehz, mans behrns, atwerz ausis un firdi pee Deewa wahrda un atmett tanni brihdi wissas zittas dohmas un ruhpeschanas.)

2. Tas spittaligs wihrs fazzija us Jesu: Kungs, ja tu gribbi, tu manni gan warri schlihsiht, Eo no tam mahzees?

Atbildi: Laizigas leetas mums ne buhs zittadi no Deewa luhgt, ka ta: ja tas Deewam patihl un mums pee dwehfeles swehtigs.

(Tahdas laizigas leetas irr: baggatiba, gohds pee zilwekeem, wesseliba, jauka dschwoschana. Dasch no Deewa mantas un naudas luhdsahs, un ne apdohma, kad Deews tam to dohtu, ka tas winna dwehfelei flahdetu, jo zaur baggatibu zilweks drihs tohy lepnis un Deewu aismirft. Un ta tas arridsan ar zittahm laizigahm leetahm. Tapehz lai Deews gahda par tahm laizigahm leetahm, winsch tew gan til dauds peemettihs, ka tew buhs waijaga, un to dohs, kas tawai dwehfelei buhs swehtigs.)

3. Tas Kapteine Kapernaum's gahdaja par sawu newesselu kalpu, un suhtija pehz Jesu, Eo no tam mahzees?

Atbildi: Zweenam fainneekam peenahlahs par sawu faini gahdaht, wissuwairak eefsch flimmahm deenahm.

(Bet Deewam schehl! dauds fainneeki to gan mas wehra leel (sawu faini ne dauds labbaki turredami, ka sawu sunni).

2ff!

2ff! Dasch irr til besdeewigs, ka winsch pawissam pehz mahzitaja ne fuhta, jebfchu winsch pats, jeb seewa, jeb dehs, jeb meita gan grubti flimmi buhtu. Ta dasch negants, ka lohys, bes Deewa dschwojis, ka lohys bes Deewa wahrda aiseet no schahs pasqules, un arri ka lohys fleppen kappos tohy apraktis. Tapehz mans behrns, pee flimmibas apdohma, ka tu effi mirstams zilweks, un fuhti pee laika pehz sawa mahzitaja, ka ar Deewa wahrdu winni tewis warretu eepreezinah, un ne gaidi, eefam ta nahwe jau us mehles irr, un to paschu darri arridsan pee tawas faines. Jo ir tewim par winnas dwehfelei ja-atbild.)

4. To Juhdu wezzajee luhdse to Kungu Jesu itt mihligi par to Kapteini, Eo no tam mahzees?

Atbildi: Sirdigahm aischluschanahm par zittem irr leels spehts.

(Tapehz arridsan basniza Deewu peeluhdi eefsch daschadahm waijadstbahm preefsch wissas draudses. Talabbad palihdft arridsan labpraht par zitteem luhgt, un ne dohma, kas man par to ruh; tad zitti arridsan par tewim Deewu peeluhgs.)

5. To Kapteini teize Jesus preefscha, ka tas teem Juhdeem skohlu bij ustaisijis, Eo no tam mahzees?

Atbildi: Kas pee skohlas ustaisischanas ko dohd, tas darra pehz Deewa prahta.

(Jo skohlas irr Deewa dahrsi, fur tee jauni kohzini tohy dehsfitti, kas pehz usaug un preezigus anglus nefs, ta irr weena gohdiga un Deewam patihkama dschwoschana. 2ff, kad jel weenreis tas laiks nahktu, ka ir Kursemme Latweefchu skohlas ustaisitu, tad dauds grubtibas un pahrestibas atrifitu noht, un ne buhtu til dauds tumfschi un zeetfirdigi laudis.)

Swehtas dohmas.

Jesus brihniyahs itt lohti

Par Kapteina tizzibu.

To winsch tapez darrijs, prohti,

Ka tu arri tizzetu.

Es tew, Jesu, ustizzu,

Glahb mann' arr, ar wahrdinu.

Dhre

Dhtrdesmits un pirmais stahst's.

Ko Jesus Nainê darrijs, un kas tam
turpat notizzis.

Luhf. 7 nod.

1. Kad Jesus ar saweem mahzefleem kahdâ pilsfatâ, ar wahrdu Naine, gabje, un tuwu pee pilsfata wahrteem bija nahzîs, tad tee laudis weenu mirronu isneffe, 2. kas bija kahdas atraitnes weenigâ dehls, 3. un leels pulks pilsfatneeku gabje lihdi. 4. Un kad Jesus te feewinu redseja, tad winnam par tahs eeschehlojahs, 5. un winsch fazzija us tahs: ne randi! 6. Un Jesus peegahjis aiskahre to sahrtu, 7. un tee neffeji atstahjahs, 8. un Jesus fazzija: puif! es tew faktu, zellees augscham, 9. un tas mirrons zehlehs sehdis un eesahze runnaht. 10. Un Jesus eedewe to sawai mahtei. 11. Un bailiba usgabje wisseem, un tee teize Deewu, 12. fazzidami: Leels praweets irr muhsu starpâ zehlees, un Deewâ sawus laudis peemellejis. 13. Un scho slawu no wiinna

Sautaschanas.

1. Ko Jesus Naines pilssehtâ wahrto's fatifke?
2. Kam tas mirrons peederreja?
3. Kas to lihki pawaddija?
4. Kahda firds Jesum bija, kad winsch ta mirrona mahti eeraudstija?
5. Ko Jesus us winnu fazzija?
6. Ko Jesus darrija, to fazzijis?
7. Ko tee neffeji darrija?
8. Ko Jesus us to mirronu fazzija?
9. Kahds bribnumâ ar to mirronu notifke?
10. Kam Jesus to usmohdinatu puif eedewe?
11. Ko tee laudis dohmaja?
12. Ko tee laudis fazzija, Deewu teidami?
13. Kur scho slawu no Jesus daudsinaja?

daudsinaja

daudsinaja pa wissu Juhdu semmi, un wissâs semmês tur apfahrt. 14. Behz to tappe Jesus tanni paschâ pilsfatâ no weena Wariseera, Sihmanis wahrda, us weesibahm luhgts. 15. Un Jesus eegahjis, apsehdaht ta Wariseera nammâ. 16. Un redsi, weena feewa tanni pilsfatâ, kas leela grehzineeze bija, to nomannijufi, eegahje tanni nammâ, 17. un atneffe weenu trauzinu ar dahrgahm sahlehm, 18. un stahweja no pakkakas pee Jesus kahjahm, 19. raudaja, 20. un eesahze Jesus kahjas flappinaht ar sawahm affarahm, 21. un ar saweem galwas matteem wiinna tahs noschahweja, 22. un skuhstija wiinna kahjas, 23. un swaidija tahs ar dahrgahm sahlehm. 24. Bet tas Wariseeris, to redsedams, dohmaja sawâ firdi, ja Jesus praweets buhtu, tad winsch sinnatu, kas un kahda schi feewa effoti, kas winnu aiskarr, jo ta irr grehzineeze. 25. Bet Jesus wiinna dohmas redsedams, fazzija us to: Sihmani, woi tu scho feewu redsi? Schi irr daudis wairak miblestibas man parahdijufi, ne kâ tu. 26. Es esmu nahzîs tawâ nammâ, tu ne effi man uhdeni dewis mannahm kahjahm, bet schi

14. Ko ta tappe Jesus tanni paschâ pilsfatâ us weesibahm luhgts?
15. Ko Jesus ta Wariseera nammâ darrija?
16. Kas wehl tanni nammâ nahze?
17. Ko ta patti atneffe?
18. Kur wiinna stahweja?
19. Ko wiinna stahwedama darrija?
20. Ko wiinna ar Jesus kahjahm darrija?
21. Ar ko wiinna atkal tahs kahjas schahweja?
22. Ko wiinna wehl Jesus kahjahm darrija?
23. Ar ko wiinna Jesus kahjas swaidija?
24. Ko tas Wariseeris dohmaja, to redsedams?
25. Ko Jesus us to Wariseeri fazzija?
26. Ko Jesus us to fazzija, tahs kahju masgaschanas deht?

ar

ar sawahm affarahm mannas kahjas flappinajusi un ar saweem galwas matteem tahs noschahwejusi. 27. Tu man ne effi fluhpstijis, bet schi irr mannas kahjas fluhpstijusi. 28. Tu ne effi mannu galwu ar elji swaidijis, bet schi irr mannas kahjas ar dahrgahm sahlehm swaidijusi. 29. Tadehl, es tew falku, winnai tee grehki peedohti, kas bija dauds, jo ta irr dauds mihlojusi, bet kam mas tohp peedohts, tas mas mihlo. 30. Un Jesus sazjija us to seewu: Tew irr tawi grehki peedohti, tawa tijziba tewim palihdsejusi, eij ar meeru.

27. Ko Jesus wehl sazjija, tahs fluhpstichanas dehl?

28. Ko Jesus wehl sazjija, tahs swaidichanas dehl?

29. Ko Jesus beidsiht sazjija us to Wariseeri?

30. Kahdu eepreezinachanu Jesus tai grehzineezei dewe?

Mahzibas.

1. Kahdai atraitnei Naines pilsfata ne ween wihrs bij mirris, bet arridsan winnas weenigais dehls nomirre, ko no tam mahzees?

Atbildi: Pee weenas nelaines dands jittas rohnahs.

(Tapehz zeetees, ko Deews peefuhta, un ne waidi pahrleeku, jo Deews nepazeeschanas dehl jo wairal tawas behdas warr wairoht. Ko tu tad darrisi? Dsihns tu tomehr ne warri apaksch semmes lihst. Bet fstattees us teem, kam wehl jo slifti klahjajs.)

2. Kad mahtes pehdigais preeks mirris, tad Jesus raddahs un to usmohdinaja, ko no tam mahzees?

Atbildi: Pee nelaines mehds arridsan Deewa laime buht klahrt.

(Tapehz ne nogrimsti sawas behdas, bet pateiz Deewam, ka tahs wehl ne irr leelakas, bet panessams, tad Deews tew ir no tabm pestihis.)

3. Jesus sazjija ar schehligu firdi us tahs atraitnes: ne raudi! Ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka Jesus wissu nabbagu atraitnu, grubdeemu un bahrimu eepreezinatajs un glahbejs.

(Jo Jesus us winnu affarahm fstatahs un tahs gan ihstena laikā noslauzihis.)

4. Weena

4. Weena grehzineeze nahze pee Jesu, ar gauschahm affarahm sawus grehkus noschehlodama, ko no tam mahzees?

Atbildi: Kad muhs grehki speesch un beede, tad mums buhs pee Jesu nahkt ar noschehloschamu, tad Jesus mums muhsu grehkus peedohts un muhsu firdis atweeglinahs.

(Tapehz mett wissus tawus grehkus us Jesu, tas irr tas Deewa jehrs, kas wissas pasauls un arridsan tawus grehkus us fewim nehmees, ja tee tiffai tew schehl irr, un tu jo prohjam tihfchi ne apgrehkojees.)

5. Jebchu ta weena leela grehzineeze bija, ta ka arri tas Wariseeris brihnijahs, ka Jesus tai lahwe preeksch nahkt, tomehr Jesus tai labprahnt wissus grehkus peedewe, ko no tam mahzees?

Atbildi: Jesus schehlastiba irr leelaka ne ka muhsu grehki.

(Tomehr ne grehko tihfchi us Jesus schehlastibu ar blehdigu firdi palaudamees, jo kas tihfchi grehkus krahj, tam ar dusmahm atmakfa.)

Swehtas dohmas.

Naine weens mirrons bija,

Regg kahds wezzais wahrgulinsch,

Ne, bet nahwe puifi rihja,

Kas bij jauks ka maggoninsch.

Es grib' allasch gattams buht,

Jo ir jaunums warr sapuht.

Dhtrdesmits un ohtrais stahsts.

Ko Jesus pee tahs juhwas un Gerge seeneru teesā darrijis.

Matt. 8, Mark. 4 un 5, Lufk. 8 nod.

1. Jesus treschu reisi zaur Galileeru semmi staigajis, dewehs ar saweem mahzefleem laiwa us to eseru jeb juhru

Sautaschanas.

1. Kur Jesus dewehs, treschu reisi us Galileeru semmi staigadams?

Genezaret

Genezaret. 2. Un redsi, leela wehtra pazehlehs juhra, ka arridsan ta laiwa ar wilneem tappe pahnemta. 3. Bet Jesus gulleja aismidsis laiwas galla. 4. Kad nu tee leela behdas bija, tad tee mahzekli pee Jesus veegahje, to pamohdinaja, 5. un fazzija: mahzitajs! woi tew newaid behdas par to, ka mehš bohja eetam, jo mehš grimstam. 6. Tad Jesus us teem fazzija: kur irr juhfu tizgiba, kam juhs effat til bailigi, juhs mastizzigi? 7. Un Jesus zehlehs, apfauze to wehju un to juhru, tad nostahjajs tas wehjsch, un ta juhra tappe itt kluffu. 8. Bet tee laudis istrubzinajuschees brihniyahs sawa starpa, fazzidami: kas tas tahds, ka tas arri wehjeem un uhdeneem pawehl un tee winnam paklausa? 9. Un tee zehlehs pahri us to Gadareneru jeb Gergeseeneru teesu, 10. tur fastappe Jesum diwi no wella apfehsti zilweki, 11. lohti nikni, ta ka arridsan neweens ne warreja to zellu staigah. 12. Weens no teem bija til stiprs, ka winsch wiffus djesla pinnekhus un schekhes salausija un farausija. 13. Un winnu mahju-weeta bija kappos us kalneem, 14. Un tee staigaja pliffi. 15. Schee nu Jesu redsejuschi

2. Kas teem, us juhru effoh, notikke?
3. Kur tad tas kungs Jesus bija?
4. Ko tee mahzekli, behdas buhdami, darrija?
5. Ko tee us Jesu fazzija?
6. Ko Jesus atbildeja?
7. Kahdu brihnuma-sihni to brihdi Jesus parahdija?
8. Ko tee laudis laiwa fazzija?
9. Kur tee pahri zehlehs?
10. Kas tur Jesum fastappe?
11. Kahdi tee bija?
12. Jil stiprs weens no teem bija?
13. Kur tee no wella apfehsti dshwoja?
14. Kur tee staigaja?
15. Ko tee darrija, Jesu eeraudsidami?

brehze:

brehze: af Jesu, tu Deewa dehls! kahda dalka mums ar tewim? woi tu effi nahjis, muhs preefsch laika mohzigt? 16. Jesus weenu no scheem waizaja: kas irr taws wahrds? 17. Winsch atbildeja: Legions, jo mehš effam leels pulks wellu. 18. Tad Jesus teem welleem pawehleja, no teem zilwekeem iseet. 19. Bet tee welli luhdse, ka Jesus tohs no tahs paschas teefas ne isdsihtu, bet winneem walkas lautu, eefsch tahm zuktahm, kas pee kalna gannos bija, eefkreet. 20. Jesus atbildeja: skreeneet! 21. Tad eefkrehja tee welli eefsch to zuktahm pulku, 22. un wiff zuktahm pulks eegahsahs ar leelu trohfnu uhdeni, un wiffas zuktahs noslibke. 23. Un tur bija pee diwi tuhstoschahm zuktahm. 24. Un tee ganni behdse, un pilssatata nahkuschu tee wiffas leetas pasluddinaja, un kas ar teem no wella apfehsteem bij notizzis. 25. Un redsi, wiff pilssatata isgahje Jesum pretti. 26. Un Jesu redsejuschi, tee luhdse, ka tas gribbetu aiseet no winnu rohbeschahm. 27. Un Jesus kahpe laiwa un tohs turpatt pamette.

16. Ko Jesus no ta weena waizaja?
17. Ko tas atbildeja?
18. Ko Jesus teem welleem pawehleja?
19. Ko tee welli no Jesus luhdsehs?
20. Woi Jesus teem welleem to lahwe?
21. Woi tee welli tad to darrija?
22. Kahdi ehmi notikke ar tahm zuktahm?
23. Jil tur zuktahm bija?
24. Ko tee ganni darrija?
25. Ko tee pilssataneeki darrija?
26. Ko tee no Jesu luhdse?
27. Woi Jesus turpat palikke?

Mahzibas.

1. Kad ta laiwa ar wilneem tappe pahnemta, tad tee mahzekli pee Jesus glahbschanu mefleja, fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums buhs eefsch wiffahm behdahm to kungu Jesu peefault.

(Tapeh)

(Tapeh; laut kahdâ nelaimê buhdams, peesauz Jesu, un jebſchu winsch tew laikâ ne lihdsetu, tad winsch tomehr tawu dwehfeli pestih's.)

2. Jesus apdraudeja to juhru un to wehju, tad schee tappe fluffu, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Jesus wiffas pafaul'es waldineefs un Kungs. (Tapeh; pafaujees us Jesu, tad wiffa pafaul'e tew ne aprihs. Jo kad tu zaur ugguni eest, tad tew leefmas ne fadedsnabs, un kad tu uhdeni nahst, tad wilni tew ne noslihjinabs. Bet tomehr ne dohdees tihschi nelaimê, jo tas buhtu Deewa fahrdinaschana.)

3. Keſſch ta apfehsta zilweka bij feschth'fſtofschi welli (jo to eeshme tas wahrds Legions) un tomehr bij wiffseem prett Jesu atkahptees, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka appakſch Jesus waldischanas arridsan tee welli stahw.

(Tapeh; ne bihstees, kad arri wiffi welli no elles prett tew zeltos, kad tiffai Jesus us tawas puffes stahw, tad teem ar fannu no tew ja-attahpjahs. Neds arri bihstees no pesteeem un zitteem burwek'keem, jo kad Jesus tew grihb swehtibt, tad tee tawu swehtibu ne noraus.)

4. Kad teem welleem bij ja-attahpjahs, tad tee to Kungu Jesu luhdse, fa tas teem lautu eekſch zuhk'ahm eek'reet, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka tas wels ihsti nelaimes-putns. (Winsch gan mas par zuhk'ahm behdaja. Bet winsch to tapeh; darrija, fa tee Gadareeneri no Jesus bihtos un to ne usnemtu fawâ semmê, fa tee to swehtu Gwangeliumu ne dſt'edetu, un ta wehl ilgati wella naggôs paliktu. Tapeh; fargees no wella wil'tibas, kas pah'r wiffahm leetahm tawu dwehfeli mek'le.)

5. Tee Gadareeneri fawas zuhkas schehloja, un luhdse, fa Jesus no winnu rohbeschahm atkahp'tos, fo no tam mahzees?

Atbildi: Pafaul'es behrneem laiziga manta wairak ruhp, ne lâ dwehfeles manta.

(Tadeht arridsan gan drihs wiffi zilweki us Deewu un us nahlanu muhschibu ne dohma, lâ lohpi us to ween flattidamees, ar fo tee warx fawu fungi pildibt un nau du kraht. Bet wai tahdeem! Jo fo tas zilwekam palihds, jebſchu tas arri wiffu pafauli eemantotu, kad ta dwehfele bohjâ eet. Tapeh; dsennees papreeksch

papreeksch peh; Deewa walstibas, tad tew wiffas zittas leetas gan peemettihs, ne darridams peh; meefas fahrumeem, zaur fo ta dwehfele tohp saudeta.)

Swehtas dohmas.

Gadareeneem wairak peemihl
Zuhkas, ne lâ Pestitajs,
Samas dwehfeles mas eemihl,
Tapeh; teem par Jesu baif.
Bet es luhdsu allaschin:
Nahz, un paleez, Jesulin.

Dhtrdesmits un treschais stahst's.

No Jairus meitinas.

Matt. 9, Mark. 5, Luth. 8 nod.

1. Kad Jesus no to Gergeseeneru teefas atkal bij fawâ pilsfatâ Kapernaïmâ nahzis, tad nahze kahds no teem basnizas jeb ffohblas wirsneek'keem, 2. Jairus wahrdâ, 3. tam bija weena weeniga meita no diwipadesmits gaddeem nomirruft. 4. Tas mettehs preeksch Jesu semmê, 5. un sazzija: manna meita taggad nomirruft, bet nahz un leez fawu rohku us winnas, tad ta taps atkal dſihwa. 6. Un Jesus zehlehs un gahje ar faweem mahzeek'keem, 7. un leels pulks lauschu gahje lihds,

Sautaschanas.

1. Kas pee Jesu nahze, kad winsch no teem Gergeseenerem atkal us Kapernaïmu bij nahzis?
2. Kâ bija tam wirsneek'am wahrds?
3. Kahdas behdas bij tam notiffuschas?
4. Ko tas darrija, preeksch Jesu nahzis?
5. Ko tas no Jesus luhdse?
6. Ko Jesus us scho luhgschanu darrija?
7. Kas lihds gahje?

8. un teem noeijoht nahze weena seewa, 9. kas diwipa-desmits gaddus affinssehrdsiga bijusi un wiffu sawu padohmu ahrsteem bij isderuwfi, 10. un ne warrejusi ne no weena dseedinata tapf, 11. ta peggahja no pakkalas un aiskahre wihli no Jesus drahnahm. 12. Jo winna dohmaja pee sewis, fazzidama: kaut es ween warreschu winna drehbes aiskahrt, tad es tapfchu wessela, 13. un tuhdat winnas affins-skreeschana mittejahs. 14. Un Jesus fazzija: kas irr man aiskahris? Un kad wiffi leedsahs, Behteris fazzija: 15. Meisteri! tee laudis peelauschahs un tew speesch. 16. Bet Jesus fazzija: man irr kas aiskahris, jo es esmu nomannijis, ka no mannim spehks isgahjis. 17. Bet ta seewa, redsedama, ka to slehpt ne warreja, nahze drebbedama un mettehs zellös preefsch Jesu, 18. un tam isteize preefsch wisseem laudim, kahdas mainas deht ta Jesu bij aiskahrufi, un ka ta tuhdat bij wessela tappufi. 19. Tad Jesus us to seewu fazzija: nemmees drohschu firdi, manna meita, tama tizziba tew irr palihdsejusi, eij ar meeru. 20. Kad Jesus to wehl

8. Kahda seewa nahze teem noeijoht pee Jesu?

9. Zif gaddus ta flinma bijusi?

10. Wei tad ne bija ahrsti, kas to warreja dseedinah?

11. Ko winna pee Jesus darrija, no pakkalas peegahjusi?

12. Kapehz winna to darrija?

13. Ko tas winnai palihdseja?

14. Woi tad Jesus to ne nomannija?

15. Ko Behteris fazzija, kad wiffi leedsahs, to Kungu Jesu aiskahrufi?

16. Bet ko Jesus fazzija?

17. Woi tad ta seewa arridsan leedsahs?

18. Ko winna preefsch wisseem laudim isteize?

19. Ka Jesus to seewu eedrohschinaja?

20. Kas tanni starpâ nahze?

runnaja,

runnaja, nahze kahds no Zairus saimes, 21. fazzidams us winnu: tawa meita jaw irr nomirufi, ne darri tam meisteram raiseh. 22. Bet Jesus to dsirdejis tam atbildeja: ne bihstees, tizzi tikkai, jo winna taps dshwa un wessela. 23. Kad nu Jesus ta wirsneeka nammâ nahze, un to lauschu trohkfni redseja, tad winsch lifke wisseem atkahptees 24. bes ween Behterim un Jehkabam, Jahnim un tahs meitas tehnam un mahtei. 25. Un Jesus twehre winnas rohfu, fauze un fazzija: meitina, zellees augscham. 26. Un winnas dwehsele atgreechsh un winna tuhdat uszehlahs. 27. Un Jesus tai pawehleja doht ehst. 28. Un winnas wezzakee istruhzinajahs. 29. Bet Jesus teem pawehleja, ne weenam to fazzijt, kas bija notizzis. 30. Bet tomehr fchi slawa ispaudahs pahw wiffu to semmi.

21. Ko tas us Zairu, sawu fungu fazzija?

22. Ka Jesus Zairus tizzibu eestiprinaja?

23. Ko Jesus pawehleja, ta wirsneeka nammâ nahzis?

24. Kurrus Jesus tikkai lihds nehme nammâ?

25. Ko Jesus darrija, pee ta lihka nahzis?

26. Kahds brihnume to reisi notiffe?

27. Ko Jesus tai pawehleja doht?

28. Ko winnas wezzakee dohmaja?

29. Ko Jesus teem wezzakeem pawehleja?

30. Woi tad paliffe ta leeta nestinnama?

Mahzibas.

1. Weens basnizas; wirsneeks mettehs preefsch Jesus semmê luhgdams, fo no tam mahzees?

Atbildi: Runns ne buhs kaunetees preefsch sawu Jesu luhgdamees zellös frist, un preefsch Jesus wahrda flannitees.

(Jo Deews tas Tehws Jesum wahrdu dahwinajis, kas eet pahw wisseem wahrdeem, ka eelsh ta wahrda Jesus buhs loh-zitees wisseem zelleem to, kas debbetis un wirs semmes un ap-palsch semmes irr. Tavehz zeeni tu arridsan to angstu Jesus wahrdu, un klannees, zellus firdigi lohjidams, zif reis tas dahrgais Jesus wahrds tohp peeminnehts.)

2. Weena affins:sehrdsiga feewa aisfahre no passakas to wihli no Jesus drahnahm eeksch tizzibas, un tappe weffela, Fo no tam mahzees?

Urbildi: Ka tizziba wissu paspeh.

(Tapeh; falka arridsan Kristus: Ja jums tizziba, ka sinnepu grandinsch, tad jabs fazziseet us scho kalnu, zellees un gahsees juhra, tad tas notiks. Ak! kur nu tahda stipra tizziba atroph-nama! Tapeh; mums jafalka: Es tizzu, mihlais Kungs, pasihdft mannai netizzibai.)

3. Jesus tuhdat nomannija, Fa spehEs no winna bija is; gabjis, jebfchu ta feewa tikfai no passakas winna drahnu wihli aisfahre, Fo no tam mahzees?

Urbildi: Ka Jesus wiffas leetas sinu.

(Tapeh; padohdees winnam, winsch ir tawas wahrgoschanas sinu. Un ne apgrehkojees, jo winsch wissu reds un wissu teefahs.)

4. Kad Jairum fazzija, Fa winna meitina jau nomirrusi, tad Jesus us to fazzija: Ne bihstees, tizzi tikfai; Fo no tam mahzees?

Urbildi: Jesus ne grihb, ka mums buhs dands pahrdoh-maht un baschitees, jeb behdatees, bet winsch grihb lai tam weentefigi tizzam.

(Tapeh; mett nohst wiffas ruhpechanas un behdas, kas sirdi fremt, jo tu tomehr ar teem neneeka ne padarift, bet pakaujees us Jesu stipra zerriba, tad wiff labbi buhs.)

5. Jesus to nomirruschu meitinu pee rohkas fatwehre un to no nahwes usmohdinaja, Fo no tam mahzees?

Urbildi: Ka Jesus Kungs pahrdshwibu un nahwi.

(Tapeh; pawehlees Jesum dshwojoht un mirstoht, tad few labbi klahfees laizigi un muhschigi.)

Swehtas dohmas.

Jairum mirst meitenite,
 Kas papreefch ka pukke jell,
 Kur bij to brihd dwehfelite,
 Gekam winnu Jesus zell?
 Ja eeksch Deewa klehpi duff,
 Tur ir manna dwehfle buhs.

Dhtr=

Dhtrdesmits un zettortais stahfts.

No ta wihra, ar to sakaltuschu rohku un no zitta, kas no wella bija apsehfts.

Matt. 12, Mark. 3, Luth. 6 nod.

1. Kad Jesus to Galileeru semmi atkal zaurstaigaja, tad winsch weena skohlâ (jeb basnijâ) nahze, 2. un mahzija. 3. Un redft, tur bija wihrs, tam bija sakaltusf rohka. 4. Tad tee Wariseeri un rakstu-mahzitaji jautaja: arrig peeklahjabs, swehtdeenâs dseedinah? (5. To tee tapeh; jautaja, ka tee eemeflus prett Jesu atrastu.) 6. Jesus atbildeja: kusch zilweks juhfu starpa irr, kad tam wehr-fis jeb awâ affâ jeb bedrê swehtdeenâ eekriht, kas to ne fatwehrs un ne iswilks abra? Zeek labbaks nu zilweks, ne ka lohps. Tapeh; gan peeklahjabs, swehtdeenâs labbu darriht. 7. Tad Jesus us to zilweku ar to sakaltuschu rohku fazzija: zellees, un nahz teiju preefchâ. 8. Tad Jesus wehl weenreis tohs jautaja: kas klahjabs swehtdeenâs darriht, labbu jeb kaunu? dwehfeli glahbt jeb maht? 9. Bet tee zeete kluffu, 10. un Jesus usluhfoja

Jautaschanas.

1. Kur Jesus, to Galileeru semmi atkal zaurstaigadams nahze?
2. Ko winsch tur darrija?
3. Kabhs frohpls (neweffels wihrs) bija tami skohlâ?
4. Ko tee Wariseeri un rakstu-mahzitaji no Jesu jautaja?
5. Kapeh; tee to jautaja?
6. Ko Jesus atbildeja?
7. Ko Jesus us to neweffelu fazzija?
8. Ko Jesus no teem Wariseereem un rakstu-mahzitajeem jautaja?
9. Ko tee atbildeja?
10. Ka Jesus tohs usfattija?

tohs wiffapfahrt ar dufmibu, 11. un bija tur flahst no-
 fskummis par wiinu firds zeetibu. 12. Tad Jesus us to
 zilweku fazzija: issteep fawu rohku. 13. Un kad tas to
 darrija, tad wiinna rohka atkal tappe weffela darrita, itt
 ka ta ohtra. 14. Tad tee Wariseeri tappe trakkuma pilni,
 un farunnajahs fohpa fawâ starpâ, fo tee Jesum darritu.
 15. Ne ilgi pehz to nowedde no wella apsehstu, 16. kas
 bija aklis un mehms, pee Jesu. 17. Un Jesus tam ne-
 schkistam garram peekohdinaja no ta zilweka astahst.
 18. Tad tas wels to zilweku atstahje, ta ka tas aklais
 un mehmais runnaja un redseja. 19. Un wiffi laudis
 istruhzinajahs un fazzija: neggi schis irr Dahwida dehls
 (20. tas no Deewa subthits pafaules Pestitajs)? 11. Bet
 tee Wariseeri, to dsirdedami, saimoja to swehtu Garru,
 fazzidami: Jesus isdsenn tohs wellus zaur Beelzebubu, to
 wellu wirfneeku. 22. Bet Jesus nomannija wiinu doh-
 mas un parahdija itt spehzigi, ka winsch zaur Deewa
 Garru tohs wellus isdsennoht. 23. Un fazzija tur flahst:
 Jebkatrs grehls un jebkurra saimoschana teem zilwekem
 tohp peedohta, bet ta saimoschana prett to swehtu Garru
 ne tohp peedohta, neds schinni, neds nahkoschâ laikâ.

11. Par fo tappe Jesus nofkummis?
12. Ko Jesus tam frohplam pawehleja?
13. Kahds brihnumms ar to frohplu notikke?
14. Ko tad tee Wariseeri fazzija?
15. Ko ne ilgi pehz to pee Jesu atwedde?
16. Ka bija tas no wella wahrdsinahst?
17. Ko Jesus tam neschkistam garram peekohdinaja?
18. Kahds brihnumms ar to no wella apsehstu notikke?
19. Ko tee laudis fazzija, to redsedami?
20. Kas tohp zaur Dahwida dehlu faprafts?
21. Ko tee Wariseeri no schis brihnumma schmes fazzija?
22. Ko Jesus to nomannidams parahdija?
23. Ko Jesus no tahs saimoschanas prett to swehtu Garru
 fazzija?

Mahzibas.

Mahzibas.

1. Jesus ne weenreis, bet dauds reis neweffelus sweht,
 deenâ dseedinajis, fo no tam mahzees?

Atbildi: Swehtdeenâ newaid aisleegts, miblestibas un
 schelastibas darbu padarriht.

(Tapehz ne atraujees swehtdeenâs, tohs kas nelaimê, glahbt,
 un neweffelus apraudsiht, jo tas Deewam patihf. Bet ne
 strahda neddelas-darbus, jo tas irr grehls.)

2. Jesus tappe itt nofkummis prahtâ, kad winsch redseja,
 ka wiinna eenaidneeki, tee Wariseeri, tahdi zeetsirdigi
 bija, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tam scheligam Deewam ne patihf ta besdeewiga
 samaitaschana.

(Bet kad tahds wiffas deewabihjaschanas wehja laisch, tad
 pehdigi Deewa dufmas-gaifs zekahs un tahdu wiffstakâ ellê
 nogruhsch. Tapehz ne apzeetini fawu firdi, ka tew pehzgallâ
 Deewa gruhta rohka ne buhtu ar waimanahm muhschigi jazeesch.)

3. Tee Wariseeri tappe wiffupehz trakkuma pilni, kad
 Jesus weenu brihnuma: schmi pehz ohtru preeksch
 winnu azzim darrija, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas apzeetinaschanas fohdibâ eekriht, tee tohp
 jo deenas, jo nifnaki un trakkafi.

(Tapehz ne stahwi Deewa beedinaschanahm prettim, ka tu arri
 tanni paschâ fohdibâ ne eekristu. Wai tewim! tad laizigi un
 muhschigi, jo tad jau dsihws wellam peederti.)

4. Jesus peekohdinaja tam neschkistam garram no ta
 zilweka iseet un to ar makti isdsinne, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Jesus teescham pats Deewa dehls no debbestim.

(Jo Jesus to zaur to, ka tas wellu ar makti isdsinnis, un
 zaur mirromu usmohdinaschannu, spehzigi parahdijis. Tapehz
 gohda to Kungu Jesu ne ween ka fawu Pestitaju, bet arridsan
 ka fawu Deewu un Kungu, kas wairaf warr darriht, ne ka
 mehsh prohtam.)

5. Tee Wariseeri, scho Deewa rohku gan mannidami,
 tomehr fazzija to swehtu Garru saimodami: Jesus
 isdsenn tohs wellus zaur Beelzebubu, to wellu wirf-
 neeku, fo no tam mahzees?

Atbildi:

Atbildi: Es mahzohs atsiht, fahds tas grehks effoht, tas grehks prett to swehtu Garra.

(Prohti ja kahds zilweks azzim redsedams Deewa swehtus darbus, par wella darbeem, tihschi un Deewam par spihit, isteiz, un wissu Deewa padohnu apfmeij un no sewim aittumj, tad pee tahda zeeta zilwela wissa darboschana ta zeeniga swehta Garra, zaur Deewa wahrdu, weltiga, un tahds, Deewam schehl, ne warr atpestihts tapt. Par to lai tas schehlig's Deems itweenu pasarga.)

Swehtas dohmas.

Jesús wihram dseede rohku,
Man irr abbas weffelas;
Bapreeksch tahs us debbes lohku;
Behz tas darbs, kas peenaktahs,
Arrijsan tohp nodarrihts,
Tad buhs swehtih's katrais brihds.

Dhrdesmits un peektai's stahst's.

**Kà Jesus tohs laudis tuffnesi barroj's
un pehz us juheu staigajis.**

Matt. 14, Mark. 6, un Joh. 6 nov.

1. Kad Zahna ta fristitaja mahzekli Jesum bij pasluddinajusch'i, ka Gerodus lizzis Zahnim galwu nozirst, 2. tad Jesus laiwa pah'r to leelu esaru Genezaret, us tuffnesi aisgahje, 3. un tee laudis to dsirdejuschi, gabje Jesum kahjam paffal no pil'sateem, 4. tavehz ka tee tahs sihmes redseja, to Jesus pee teem neweffeleem darrija. 5. Jesum to leelu pulku lauschu redsejusch'am, eeschelojahs

Sautaschanas.

1. Ko Zahna ta fristitaja mahzekli Jesum stahstija?
2. Kur Jesus to dsirdejis aisgahje?
3. Kas Jesum tuffnesi paffal gabje?
4. Kapehz tee Jesum paffal gabje?
5. Kà tappe Jesum ap firds, to pulku lauschu redsoht?

firds

firds pah'r teem, 6. jo tee bija kà awis bes ganna. 7. Un Jesus teem to swehtu preezas-mahzibu no tahs debbes walstibas sluddinaja. 8. Prett wakkara tee mahzekli us Jesu fazzija: atlaid tohs laudis, 9. ka tee warr noeet us sehtahm un meesteem, maifi pirkt. 10. Bet Jesus fazzija, dohdeet juhs winneem ehti. 11. Wihlipsis atbildeja: par diwisimts fudraba grascheem teem maijes ne peeteek, ka itweens no teem magkeniht nemtohs. 12. Tad Jesus waizaja: zeek teem maijes effoht? 13. Tad Behteris atbildeja: peezas meeschu maijes un diwi siwis. 14. Bet kas tas buhs til dauds laudim? 15. un Jesus pawehleja teem laudim apsehsteas. 16. Tad tee laudis us sahles sakkumu apsehdahs, 17. rindas, pa fimteem un pa peezdesmiteem. 18. Tad nehme Jesus tahs peezas meeschu maijes un tahs diwi siwis, 19. usflattijahs us debbesi un peeluhdse Deewu, 20. un pahrlause tahs maijes, un dewe to saweem mahzekleem, 21. ka

6. Kapehz Jesum pah'r teem eeschelojahs?
7. Kahdu mahzibu Jesus teem sluddinaja?
8. Ko tee mahzekli prett wakkara us Jesu fazzija?
9. Kapehz tee mahzekli to kungu Jesu skubbinaja, tohs laudis atlaist?
10. Ko Jesus saweem mahzekleem atbildeja?
11. Ko Wihlipsis pretti fazzija?
12. Ko Jesus no saweem mahzekleem waizaja?
13. Ko Behteris atbildeja?
14. Ko Behteris tur klast fazzija?
15. Ko Jesus teem laudim pawehleja?
16. Kur tee laudis apsehdahs?
17. Kà winni apsehdahs?
18. Ko Jesus rohka nehme?
19. Kapehz Jesus us debbesi usflattijahs?
20. Ko Jesus ar tahm maisehm darrija?
21. Ko bij teem mahzekleem ar tahm salaufttahm maisehm darriht?

tee

tee teem laudim preekschâ listu. 22. Un tahs divi siwim isdallija Jesus arridsan wisseem, 23. un tee ehde wiiffi un paehde. 24. Kad tee bij paehduschi, tad tahs drufkas falaffija, 25. un divipadesmits kurwus ar tahm pildija. 26. Un to lauschu, kas bij ehdufchi, bij pee peeztuhksto-fcheem, 27. bes feewahm un behrneem, fo ne skaitija. 27. Tee laudis scho brihnuma-sihmi redsejuschi fazzija: Tas irr teefcham tas praweets, kam bij pasaulê nahkt. 29. Jesus tohs laudis atlaidis, likke fawus mahzekkus par leelu esaru pahrbraukt. 30. Bet Jesus palikke tukfnesi weens patš, Deewu peeluhgt. 31. Un teem mahzekkeem bija us esaru wehjsch pretti, un tee zeete dauds behdas laiwâ. 32. Un kad jau gailôs bija, tad Jesus pee teem nahze, un staigaja wirf uhdena. 33. Tee mahzekki to redsejuschi, istrubzinajahs lohti, dohmadami, tas effoht kahds kehms (spohks). 34. Bet tuhdat Jesus tohs usrunnaja, fazzidams: Effet drohschi, ne bihsteetes, es patš tas esmu. 35. Tad fazzija Behteris: Kungs, ja

22. Ko Jesus ar tahm divi siwim darrija?
23. Kahds brihnums pee ehschanas notikke?
24. Kas tappe pehz ehschanas falaffihts?
25. Zif kurwju tappe ar tahm atliffuschahm drufkahn pilditi?
26. Zif bija ehdufchi un paehduschi?
27. Woi feewas un behrnus lihds skaitija?
28. Ko tee laudis fazzija, scho brihnuma-sihmi redsedami?
29. Kur Jesus pehz fawus mahzekkus likke pahrbraukt, kad winsch tohs laudis bij atlaidis?
30. Kur tas Kungs Jesus palikke?
31. Kâ teem mahzekkeem wirf uhdena klahjahs?
32. Kahdu ehrmu tee mahzekki gailôs redseja?
33. Ko tee dohmaja, to redsedami?
34. Kâ Jesus fawus mahzekkus usrunnaja?
35. Ko Behteris us Jesu fazzija?

tu

tu tas effi, tad pawehli man pee tewim nahkt pa uhdens-wirfu. 36. Jesus atbildeja: nahz schury! 37. Un Behteris iskahpe no laimaw, un gahje wirf uhdeni, pee Jesu nahkt. 38. Un Behteris, leelu wehju redsedams, nobihjahs, 39. un sahje grimt, 40. un brehze: Kungs Jesu, palihds man! 41. Un Jesus to fatwehris, 42. fazzija: al tu mastizzigais! kapehz tu effi sawâ prahâ schaubijees? 43. Un Jesus ar Behteri eekahpe laiwâ, 44. un tas wehjsch nostahjahs, un azzumirkli ta laiwâ nahze kraftâ. 45. Bet tee, kas laiwâ bija, nahze pee Jesu, un tam kritte pee kahjahm, fazzidami: tu effi teefcham Deewa Dehls.

36. Ko Jesus Behterim atbildeja?
37. Woi tad Behteris to darrija?
38. Bet par to Behteris nobihjahs?
39. Kas winna isbailës wairoja?
40. Ko winsch sawâs isbailës peefauze?
41. Kâ winnam Jesus palihdsjeja?
42. Kahdu pamahzischanu Jesus Behterim dewe?
43. Kur Jesus ar Behteri palikke?
44. Kahds brihnums notikke, kad tee bij laiwâ eekahpuschi?
45. Ko tad tee fazzija, kas laiwâ bija?

Mahzitbas.

1. Jesus to leelu pulku lauschu redsejis, kas fâ awis bes ganna bija, eeschehlojahs par teem, fo no tam mahzees?

Atbildi: Draudse bes mahzitaja irr noschehlojama.

(Tapehz atsihsti Deewa scheschlastibu, kas muhsu draudsei gohdigu mahzitaju dewis, klauft tam, zeeni to, apgahda to un luhds Deewu par to, fa tas to ilgi usturretu, fa tew truhkums pee Deewa wahrda ne buhtu.)

2. Weens no teem mahzekkeem fazzija: kas tas tahdam pulkam lauschu? Bet kad Deewa fwehtiba peestahjahs, tappe peeztuhkstofchi peehdinati, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewa fwehtiba dohd fahntu un gauftu.

(Bet

(Bet fur Deewa swehtiba truhst, tur tee laudis gan rij, un tomehr ne pee-ehdas. Ta irr leela Deewa sohhdiba. Ne weens no tam dshwo, fa tam dauds mantas un wezz krahjums. Deews warr ir masu padohminu ta swehtibt, fa ar to warram istift. Tapehz ne behdajees, kad tew mas pee rohkas, bet luhdsees no Deewa swehtibas, un ne krihti us barribu, la badda-mirris.)

3. Jesus maiss sawa rohka nehmis, pateize papreeksch sawam debbes Tehwam, eekam winsch to likke isdal: libt, ko no tam mahzees?

Atbildi: Pee ehshanas ne buhs peemirst, Deewu peeluhgt. (Tapehz ne sehdees pee ehshanas bes Deewu luhghshanas, un pee-ehdushas sawu filli apgahsch un aiseet.)

4. Tas Kungs Jesus pawehleja, tahs atlikkuschas drufkas falassibt, ko no tam mahzees?

Atbildi: Atlikkuschu reezenianu un maises gabbalinu ne buhs list schurp un turp wasatees, bet glabbabt.

(So kas to darra, tas nizzina un apgahna Deewa dahwanas. Bet tahdam tas laiks atnahs, fur tas Deewam pateiks, kad kahdu garrositi tam peemett. Tapehz ne smahde to pazelt, kas tew atlizzees.)

5. Kad Pehteris us juheu staigaja, tad winsch bij eefah: Kumã drohsch, bet ne ilgi pehz to winsch tikko ne flihte, un brehze: Kungs palihdsi man, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ta tas irr ar muhsu tizzibu, ta irr brihscham pagallam wahja.

(Bet kad sawu tizzibu pawiffam ne atmettam, un Deewu peefauzam, tad Deews mums sawu rohku sneeds un muhs stiprina. Schi pafaulle irr ta juhea, us ko mehsh staigajam un bes Deewa paliga grimstam, ir patt elles dibbinã nogrimstam. Tapehz peefauz Deewu, kad tu nelaimẽ un behdas grimsti, tad winsch tewi israus un pehzgalla debbests eezels.)

Swehtas dohmas.

Laudis, kas nahst Jesu klausibt,

Luffnesi arr pee-ehdabs;

Pasaul' dsennahs to ween raudsibt,

Ur ko kungis peekrahjabs.

Es par dwehsel ruhpeschohs.

Deews ir meesai teesu dohs.

Dhtr-

Dhtrdesmits un festais stahst.

No tahs Kananeeru seewas un no weena aflu.

Matt. 15, Mark. 7 un 8 nod.

1. Kad Jesus prett teem pilzfateem Tirus un Sidona atkaphes, tad kahda paganu seewa no teem Kananeereem no tahm paschahm rohbeschahm Jesum pakkat fauze:

2. af Kungs, tu Dahwida Dehls, apschelosees par mannim, jo manna meita tohp no wella neschehligi wahrdsinata. 3. Bet Jesus tai ne atbildeja ne weenu wahrdu.

4. Tad tee mahzekli pee Jesu peestahjabs un to luhdse, fazzidami: atlaid winnu, jo ta brehz mums pakkat.

5. Bet Jesus atbildeja: Es ne esmu suhtihst, fa ween pee tahm pasudduschahm awim no Yraekta jilts. 6. Bet ta seewa peegahje patti pee Jesu un tam kritte pee kahjahm,

7. un luhdse, fazzidama: Kungs, palihdsi man! 8. Jesus atbildeja: tas ne kahjahs, behrneem maissi nemt un funneem mest preekscha.

9. Ta seewa atkal atbildeja: ta gan irr, Kungs; bet tomehr tee funnischẽ no tahm

Sautafshanas.

1. Kas Jesum ap Tirus un Sidona rohbeschahm pakkat fauze?

2. Ka winna fauze?

3. Woi Jesus winnu pakkasja?

4. Ka tee mahzekli par winnu luhdse?

5. Ko Jesus saweem mahzekteem atbildeja?

6. Ko tad patti seewa darrija?

7. Ka winna to kungu Jesu luhdse?

8. Ko Jesus atbildeja, winnas tizzibu pahrbauhidams?

9. Ko tad ta seewa pretti atbildeja?

drufzinahm

drufzinahm ehd, kas no sawa funga galda nokriht.
 10. Tad Jesus fazzija: seewa tawa tizziba irr leela, lai
 tew noteek kà tu gribbi. 11. Un winnas meita tappe
 wessela tanni pašchà stundà. 12. Un kad ta seewa mah-
 jàs pahrnahze, tad winna sawu meitu us gultu gulloschu
 atradde, un tas wels bija no winnas atstahjees. 13. Ne
 ilgi pehz to Jesus eeksch Betsaidu nahze. 14. Turpat tee
 laudis pee Jesu weenu aflu nesse, 15. un Jesu luhdse,
 ka tas tam palihdsetu. 16. Tad nehme Jesus to aflu pee
 rohkas un to iswedde ahrà no ta meesta, 17. un splahwe
 winna azzis, un liffe sawas rohkas us to, 18. un to
 jautaja: Woi tu ko redsi? 19. Un schis azzis pazehlis
 fazzija: es redsu zilwekus itt kà kohkus staigajam. 20. Tad
 liffe Jesus atkal sawas rohkas us winna azzim, 21. un
 liffe tam azzis pazelt. 22. Tad winsch skattija wissus itt
 skaidri. 23. Un Jesus subtijà to sawa nammà, 24. fazz-
 zidams: ne eij meestà, un ne falki to neweenam meestà.

10. Ko tad tas kungs Jesus fazzija?
11. Woi tad tas arri notiffe?
12. Kà ta seewa sawu meitu atradde, mahjàs pahrnahfuzi?
13. Rahdà pilspatà Jesus ne ilgi pehz to nahze?
14. Rahdu zilweku tee laudis tur pee Jesu atneffe?
15. Ko tee no Jesus luhdse?
16. Kur Jesus to aflu nowedde?
17. Ko Jesus winnam turpatt darrija?
18. Ko Jesus no ta aflu jautaja?
19. Ko tas azzis pazehlis atbildeja?
20. Ko Jesus atkal us winna azzim liffe?
21. Ko Jesus winnam atkal liffe darriht?
22. Kà tad winna azzis tappe?
23. Kur Jesus tam liffe aiseet?
24. Ko Jesus winnam tur klast peefazzija?

Mahzibas.

1. Ta behdiga mahte tahs no wella wahrdsinatas meitas
 usmekleja to kungu Jesu, fo no tam mahzees?

Atbildi:

Atbildi: Krušta un behdu deenas wedd us Deewu.

(Jo kad zilwels labbàs deenas Deewu peemiršt un to ne melle,
 tad Deews gan sinn, zaur kruštu un behdahm to pee sewim wilft.
 Tapehz pekenem Deewa rikstii, kà no scheligahm Tehwa roh-
 fahm, tad winsch par tew atkal apschelosees, un ne murdi
 prett winna pahrmahzischaham, tad tu Deewa glahbschanu
 redsesi.)

2. Kad ta Kananeeru seewa Jesum paffat fauze, tad
 winsch tai papreeksch neneeku ne atbildeja, fo no tam
 mahzees?

Atbildi: Deews daschahrt leekahs, itt kà winsch par muhsu
 luhgschanahm ne behdatu un us muhsu affatahm ne
 skattitohs.

(Bet tomehr ne atmett sawu tizzibu. Jo Deews grihb tiffai
 zaur to muhs pahrbuidht un jo wairaf us atschichanu greest, la
 winna pallausichana mums pehz jo gahrdala buhtu.)

3. Ta Kananeeru seewa ne lifkaks noraiditees, jebfchu
 Jesus lifkaks gan zeets un bahrgs prett winnas, fo
 no tam mahzees?

Atbildi: Eeksch luhgschanahm buhs pastahweht.

(Tapehz, kad Deews tuhda lin tawu luhgschanu ne pallausa,
 tad ne mittejees tomehr eeksch tahm. Jo Deews ne irr tahds
 zeetsidigs, ka tam ne warretu zaur luhgschanahm eeksch tizzibas
 peekluht.)

4. Kad ta Kananeeru seewa eeksch luhgschanahm un zer-
 ribas pastahweja, tad Jesus firds tappe lausta, un ne
 ween winnas luhgschanas pallausitas, bet arridsan
 winnas tizziba teifta, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tizziba uswarr un dohd preezigu gallu.

(Tapehz ne schaubees sawa tizzibà, zerribà un suprà palau-
 schanà us Deewa schelastibu un winna swebtu paligu un glahb-
 schanu. Jo winna firds irr un paleek scheliga tehwa firds,
 kas, jo wairaf winsch mums lizzis gaidht un waideht, jo wairaf
 eepreezina.)

5. Jesus eesplahwe tam aklam par faunu azzis, tad
 tappe tas aflais redsigs, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Jesus mums zaur to scho mahzibu gribbejis
 doht: kas sawu grehku faunu ne atstht, tas paleek
 afks eeksch garrigahm leetahm.

(Tapehz mahzees faunetees par saweem grehkeem. Jo kad tu
 nu sawas azzis us Deewu debbesis faunedamees pazelli, tad taps
 tawas

tawas tizzibas azzis ardarritas, fa tu Jesu tawu Pestitaju passisti, un zaur winnu taisnohts, ar wissu drohshibu warrest fawas azzis us Deemu debbestis pazelt, un wissu skaidri atsiht, kas tew no garrigahm leetahm derr sunaht.)

Swehtas dohmas.

Kahda Kananceru seewa
Sunnu teesu isluhdshs,
Ko nelabbi behrni neewa,
Kas pa kahjahm wasajahs.
Dohd ir man tahs druzinas,
Deews no tawas mihslibas.

Dhtrdesmits un septitais stahsts.

Ka Jesus wirf kalna apskaidrohts.

Matt. 16, 17, Mark. 8, 9 un Lukt. 9 nod.

1. Trescha gadda pehz to, kad Jesus to swehtu spreddika ammatu bij fahzis, nahze Jesus us Zesarias rohbeschahm, 2. un waizaja fawus mahzekkus us zella, fazzidams: ko tee laudis fakka, kas es, ta zilweka dehls, effoht? 3. Tee atbildeja: zitti fakka, tu effoht Zahnis tas kristitajs, zitti fakka, tu effoht Elijas, zitti fakka, tu effoht weens no teem praweesscheem. 4. Jesus wehl fawus mahzekkus jautaja, fazzidams: ko tad juhs fakkait, kas es effoht? 5. Tad Sihmanis Behteris atbildeja: tu effi Kristus, ta dshwa Deewa Dehls. 6. Tad fahze Jesus

Zautaschanas.

1. Kur Jesus treschu gaddu pehz to nahze, kad tas fawu spreddika ammatu bij fahzis?
2. Ka winsch us zellu fawus mahzekkus waizaja?
3. Ko winnam tee mahzekki atbildeja?
4. Ko Jesus wehl no faweem mahzekkeem jautaja?
5. Ko Sihmanis Behteris atbildeja?
6. Ko Jesus faweem mahzekkeem fahze mahziht?

tohs

tohs mahzekkus mahziht, fa ta zilweka dehlam bij daubf jeest un tapt pasuddinatam no teem wezzajeem un augsteem bafnizas-kungeem un rakstu-mahzitajeem, un tapt nokautam, un pehz trim deenahm augscham zeltees. 7. Bet winna mahzekki to ne sapratte. 8. Un Behteris wedde Jesu fawrup, un eesahze Jesu apraht, 9. fazzidams: taupees patš, Kungs! lai tas tew ne noteek. 10. Bet Jesus usluhtodams fawus mahzekkus, apdraudeja Behteri, fazzidams: atkahpees no mannim, Sahntan! Tu ne no-koypi kas Deewam, bet kas zilwekeem patihk. 11. Un pehz feschahm deenahm Jesus us augstu kalnu gabje, 12. un nehme ar few lihds Behteri, Zeskabu un Zahni. 13. Kad nu Jesus Deemu pecluhdse, tappe tas gihmis winna waiga zittahds. 14. Jo winna gihmis fahze spihdeht, fa ta faule. 15. Un winna drehbes tappe baltas, fa sneegs, un fa sibbins spihdedamas, fa neweens ballinatais ta warr ballinaht wirf semmes. 16. Un redfi, Mofhus un Elijas parahdijahs, 17. eeksch gohdibas un skaidribas. 18. Un tee rumnaja ar Jesu no ta galla, ar ko Jesum bij japabeids Jerusalemē. 19. Bet Behteris ar faweem beedreem bij meega pilni. 20. Bet nomohda tappusch, tee to spohschumu ta Kunga Jesus redseja,

7. Ko winna mahzekki saklitte, to dsrdedami?
8. Ko Behteris ar Jesu dorrtja?
9. Ka Behteris to Kungu Jesu aprahje?
10. Ka Jesus Behteri apdraudeja?
11. Kur Jesus pehz feschahm deenahm gabje?
12. Kurrus no faweem mahzekkeem Jesus lihds nehme?
13. Kas ar Jesu notikke, Deemu pecluhdsjoht?
14. Ka winna gihmis spihdeja?
15. Kahdas tappe Jesus drehbes?
16. Kas wehl turpat parahdijahs?
17. Ka tee parahdijahs?
18. Ko tee ar Jesu rumnaja?
19. Ko Behteris ar faweem beedreem dohmaja?
20. Ko tee redseja, nomohda tappusch?

un

un Mohsu un Eliju pee Jesu stahwam. 21. Un Peh-
teris us Jesu fazzija: Kungs, schè mums labba buhshana,
un ja tu gribbi, tad trihs buhdas darriim, tew weenu,
un Mohsum weenu, un Elijam weenu, 22. jo Pehteris
pats ne sinnaja, fo tas ihsti runnaja. 23. Un kad Peh-
teris to wehl runnaja, nahze weena skaidra padebbes, un
tohs apehnoja. 24. Un bals is nahze no tahs padebbes,
fazzidama: Schis irr mans mihtais Dehls, pee ka man
labs prahs irr, to buhs jums klaufiht. 25. Tee trihs
mahzekki to dsirdejuschi, kritte us saweem waigeem, un
lohti bihjabs. 26. Bet Jesus nahze un tohs aislahre,
fazzidams: zekatees un ne bihstatees. 27. Bet kad tee
fawas azzis pazehle, tee neweenu ne redseja, ka tikkai
Jesu. 28. Un noeihoht no ta kalna, Jesus teem aisleedse,
ka tee neweenam ne fazzitu, fo tee bij redsejuschi,
29. pirms ka ta zilweka dehls augscham zeltahs no mir-
roneem. 30. Un tee scho wahrdu sawa prahsa paturreja.

21. Ko Pehteris us Jesu fazzija?
22. Woi Pehteris sinnaja, fo tas runnaja?
23. Kas notikke, kad to Pehteris wehl runnaja?
24. Kahda bals no debbes notikke?
25. Ko tee trihs mahzekki darrija, to dsirdedami?
26. Ko Jesus fazzija, pee teem nahdams un tohs ais-
lahrdams?
27. Ko tee redseja, fawas azzis pazehluschi?
28. Ko Jesus saweem mahzekkeem aisleedse?
29. Zil ilgi teem to neweenam ne bij fazzih?
30. Woi tee mahzekki scho Jesus wahrdu peemirfe?

Mahzibas.

1. Papreeksch Pehteris fazzija, Jesus effoht ta dsihwa
Deewa Dehls, bet Kad Jesus fahze fawas zeeschanas
fluddinacht, tas tam bija brihnuma:leeta, un winsch fahze
to Kungu Jesu par to apracht, fo no tam mahzees?
Atbildi: Deewa un zilweka padohms ne faeetahs.

(Jo Pehteris dohmaja tapatt, ka tee zitti Zuhdi, Jesus buh-
schoht laizigu walstibu un sawus mahzekkus par leelungeem un
pasaules waldineekeem eezelt, tapehz tas tam bija brihnumms, ka
Jesus no sawas nablamas zeeschanas runnaja. Bet tas bija
Deewa padohms, muhs no grehkeem isvestiht. Tapehz nodohd
wiffu sawu padohmu un gribbeschannu Deewa swehtam prahsam,
tas ween sim, kas tewim ihsti dert un swehtigs.)

2. Pee Jesus apffaidroschanas bija Mohsus un Elijas
kacht, kas dauos simts gaddus papreeksch bij mirruschi,
fo no tam mahzees?

Atbildi: Pehz schis dsihwoschanas teescham wehl zitta
nahfama.

(Tas irr muhsu weenigs preeks eeksch wiffas muhsu wahrgo-
schanas wirf semmes, fo Deews grehku dehl nolahdejis. Ar to
eepreezajees arridsan dsihwojoht un mirsoht, un pahzheet lab-
pracht wiffas laizigas behdas, kas ihfas irr un drihs gallu neumm.)

3. Pehteris pasinne Mohsu un Eliju, jebfchu tas tohs
sawu muhschu ne bij redsejis, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka tee swehti winna pasaulè wiffi weens ohtru
pasihsees.

(Tapehz ne behdajees, kad Deews tohs tawejus un pasihsta-
mus no schis pasaules atnemim, jo tu tur tohs sawa preekscha
atraddisi, tohs pasihfi un muhschigi ar teem preezasees.)

4. Mohsus un Elijas rahdijabs gohdiba un spohschumè,
fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Deews arridsan muhsu neezigas meefas
apffaidrohs.

(Tahs taps lihdsigas Jesus meefahm, tapehz ne nobihstees,
ka tawas meefas kappà sawus; jo tahm buhs teescham zeltees,
un ka faule debbes gohdà spihdeht.)

5. Jesus tappe apffaidrohts, tas swehts Gars to apeh-
noja, fa kahda skaidra padebbes, un Deewa Tehwa
bals atskanneja no padebbes, fo no tam mahzees?

Atbildi: Eeksch tahs weenigas deewigas buhshanas irr
trihs deewischligas ihpaschibas: Deews tas Tehws,
tas Dehls un tas swehtais Gars.

(Scho trihs-weenigu Deewu buhs tew atsiht, gohdabt, tam
falpoht, to peelubqt un us to tizzeht un zerreht.)

Swehtas

Swehtas dohmas.

Jesús spíhd, ká saules spohschums,
Augstá gohda kalníná.

Uf, kahds neisfakkams koshchums!

Tahds buhs debbes walstibá.

Tur es Deewa gohdbíbu

Sawahm azzim redseschu.

Dhtrdesmits un astotais stahfs.

No ta mehnefs-fehrdsiga puifcha.

Matt. 17, Mark. 9, Luhl. 9 nod.

1. Jesum wehl us to kalnu tahs apskaidroschanas buhdamam, atnesse kahds wihrs sawu weenigu dehlu pee Jesus mahzeekem, 2. tas bija mehnefs-fehrdsigs, un no wella apsehfts un mehms. 3. Un kad to tas wels fatampe, tad tas to tik neschehligi raustija, ka tas putteja un ar soh-beem greefe, un nokalte 4. un daschkahrt bija to tas wels ugguni, daschkahrt uhdeni eefweedis, ka tas to nomahktu. 5. Bet Jesus mahzekki ne warreja to dseedinast. 6. Kad nu Jesus patš no kalna pee saweem mahzeekem nahze, tad ta behrna tehws Jesu us saweem zeekem luhdse, winna dehlu apraudsibt. 7. Kad nu tas dehls tappe

Sautafchanas.

1. Kas notiffe, kad Jesus wehl us to apskaidroschanas kalnu bija?
2. Kas tam puifcham taiteja?
3. Ká tas wels to puifi mohzija?
4. Ká mefleja tas wels to puifi nomaitast?
5. Woi Jesus mahzekki to puifi dseedinajaja?
6. Ko ta puifcha tehws no Jesus luhdse, tad tas no ta kalna bij nogahjis?
7. Ko tas wels ar to puifi darrija, to Kungu Jesu eeraudsídams?

preekschá

preekschá nesis un tas wels to Kungu Jesu eeraudsija, tad tas tuhda lin to puifi plohsija, ka tas neschehligi, pee sommes krisdams, wahrtijahs. 8. Un Jesus winna tehwiu jautaja: zil ilgi tas effoht, ka tam tá notizzees? 9. Tas tehws fazzija: no behrnu kahjahm. 10. Tad tas tehws us Jesu itt nofkummis fazzija: ja tu ko warri, tad eeschehlozees par mums un palihdfti mums. 11. Jesus atbildeja: ja tu warri tizzeht: kas tizz, tas wiffas leetas paspehj. 12. Un tuhda lin ta behrna tehws brehze, ar affarahm fazzidams: es tizzu, mihtais Kungs, palihdfti mannai netizzibai. 13. Tad Jesus to neschekihstu garru apdraudeja un pawehleja tam iseet ahrá, un ne ee-eet waitš eefsch ta. 14. Un tas wels isgahje brehkdamš un gauschi plohsídamees. 15. Un tas puifšis tappe ká mirrons, ká ka dauds to fazzija mirruschu. 16. Bet Jesus nehme to pee rohkas, to uszehle, 17. un tas zehlehs augfcham. 18. Un tas puifšis tappe weffels. 19. Un kad Jesus bij pahrgahjis, winna mahzekki to jautaja, fewischki: kapehž tee ne warrejuschi to wellu isdsibt? 20. Jesus atbildeja:

8. Ko Jesus no ta puifcha tehwa waizaja?
9. Ko tas atbildeja?
10. Ko tas tehws wehl us Jesu fazzija?
11. Ko Jesus tam atbildeja?
12. Ko tad tas tehws raudadams fazzija?
13. Ko Jesus tam neschekihstam garram pawehleja, to apdraudedams?
14. Ká tas wels isgahje?
15. Ká tappe tas puifšis?
16. Ko Jesus ar to puifi darrija?
17. Kas tad ar to puifi notiffe?
18. Ká tad tas puifšis tappe?
19. Ko tee mahzekki fewischki no Jesus jautaja, weeni buhdami?
20. Ko Jesus atbildeja?

netizzibas

netizzibas deht. 21. Jo kad juns tizziba buhtu, kà fin-
nepes graudinsch, tad juhs spehtu kalnus no weenas
weetas us ohtru nozelt. 22. Tur klast fazzija Jesus no
ta wella: Schi tauta ne isbehg zittadi, kà ween zaur luhg-
schanu un gaweschanu.

21. Ko Jesus no tabs tizzibas fazzija, lahds spehfs tai effohi?

22. Ko Jesus wehl no ta wella fazzija, kas tappe isdshfts?

Mahzibas.

1. Tas wels wahrdsinaja to mehnefs-fehrdsigu puisi, un
mehtaja to ugguni un uhdeni un to plohsija, ko no tam
mahzees?

Atbildi: Ka wellam (kad Deews tam walkas lauj) leels
spehfs.

(Tapehz tee lohti noschelojami, kas wella naggos. No tab-
deem fargajees. Bet tomehr winsch ne irr wiffspehzigis, un
kad Deews tam walku ne dohd, winsch pawiffam nespehzigis.
Tapehz ne bishtees no winna pahrleeku! Jo kad Deews pee te-
win, tad wiffeem welleem jabehg.)

2. Ta mehnefs-fehrdsiga tehws wedde to papreefsch pee Je-
sus mahzkleem, bet tee tam ne warreja palihdseht, un
kad tas to pee pascha Jesus bij weddis, tad tas tehws
ta mehnefs-fehrdsiga us Jesu fazzija: ja tu ko warri,
tad palihdsi mannam dehlam, ko no tam mahzees?

Atbildi: Kà schambischanai un netizzibai nelabbi klahjabs,
jo ta stahw tizzibai pretti, un grubb to saudeht.

(Jo kas ne tizz, jeb arridsan kas schambahs sawa prahta, tas
ne tohp no Deewa paklaushts, nedf tam palihdsehts. Un tabs irr
tabs wella wirwes, ar ko winsch ne ween tohs Jubdus un paga-
mus, bet arridsan dauds kristitus laudis elle rauj. No tabu
taisees allaschin walka, kad tas wels tew tabs grubb ar kattu
mest un tewi sawaldsinagt.)

3. Us ta Kunga Jesus wahrdu bij tam wellam no ta
mehnefs-fehrdsiga atkahptees un muhscham ne atgree-
stees, ko no tam mahzees?

Atbildi:

Atbildi: Es mahzohs, Jesus spehtu atfibt, kas eet pah
wiffu spehtu.

(Tapehz turrees pee Jesus, tad wiffi welli un wiff elles spehfs
tew ne peektuhs.)

4. Jesus fazzija: Kas tizz, tas wiffas leetas eefpehj,
fo no tam mahzees?

Atbildi: Tizzibai irr warren leels spehfs.

(Jo zaur tizzibu warram wiffus sawus eenaidneefus, to
wiltigu pasauli, to wellu un sawus paschus launus kahrumus
uswarreht; wehl wairak, zaur tizzibu warram paschu wiff-
augstaku Deewu winneht, kà tam wajaga mums palihdseht,
sawas dahrgas apsohlschianas dehl. Tapehz tizzi stivri Dee-
wam, un ne schaubees ne buht, tad tu brihnumus redsesi, un
tawa firde par to preezasees.)

5. Jesus fazzija no ta wella isdshschanas: Schi tauta
ne isbehg zittadi, kà zaur luhgschanu un gaweschanu,
ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka tahm luhgschanahm, kas tuffcha firdi noteef,
leels spehfs.

(Jo tahdas luhgschanas noteef ar labbaku apdohmaschanu,
ne kà, kad zilwels pachdis. Bet peedsehruscha zilwela luhg-
schana irr Deewam negantiba. Tapehz, kad tu Deewu ihsti
gribbi fewischi, firdigi peesubgt, tad darri to no rihta. Bet
tomehr ne peemirfii, ir pee ehschanas, un walkaros un pee
fawa darba Deewu luhgt un Deewam pateikt.)

Swehtas dohmas.

Mehnefs-fehrdsigu wels saude,

Un lihds nahwei nomohza.

Bet kad Jesus to apdraude,

Skreen tas elles dibbena.

Spiht! tam wellam un tai nahw'

Kad mans Jesus man klast stahw.

Dhtr=

Dhtrdesmits un dewitais stahsts.

No ta zilweka, kas aklis peedsimnis.

Sahn. 9 nod.

1. Pehz Jesus apstaidroschanas wirs ta kalna, Jesus aisgabje us Jerusalemi us swehtkeem.
2. Un pehz swehtkeem winsch fanahze Deema namma pagalmos ar teem Zuhdeem saweem eenaidneekem.
3. Un kad Jesus teem to pateesibu bij fazzijis, tee pazehle alminus us Jesu mest.
4. Bet Jesus aisgabje no tahs basnizas abra zaur winnu widdu.
5. Un sezzen eedams Jesus weenu zilweku redseja, kas aklis bijis no sawas peedsimschanas.
6. Un Jesus mahzekli Jesu waizaja: kas effoht grehkojis, schis jeb winna wezzakee, ka tas aklis peedsimnis.
7. Jesus atbildeja: neds schis irr grehkojis, neds winna wezzakee;
8. bet tas irr notizzees, ka Deema darbi pee winna taptu parahditi.
9. To fazzijis, Jesus semme splahwe, 10. un darrija dabfus no tahm seekalahm, 11. un apsmehreja

Sautaschanas.

1. Kur Jesus pehz tahs apstaidroschanas aisgabje?
2. Ar to Jesus us swehtkeem Deema namma pagalmos fanahze?
3. Ko tee Jesum gribbeja darriht, kad Jesus teem to pateesibu bij fazzijis?
4. Ka Jesus no winnu rohkahm ismuffe?
5. Kahdu zilweku Jesus sezzen eedams redseja?
6. Ko tee mahzekli to Kungu Jesu no ta zilweka waizaja?
7. Ko Jesus atbildeja, kas wainigs effoht?
8. Kapehz tad tas effoht notizzees?
9. Ko Jesus darrija, to fazzijis?
10. Ko Jesus no tahm seekalahm darrija?
11. Ko Jesus ar teem dubleem darrija?

ar

- ar teem ta akla azzis, 12. un fazzija us to: cij un masgajees eefsch to dihti Sihloa. 13. Tad liffahs tas nowestees, 14. un masgajohht tas tappe redsiges. 15. Un tas notiffahs swehtdeenä. 16. Tee kaimini un kas winnu pasinne, winnu redsigu ceraudsijschi, brihniyahs lohti un fazzija: neggi schis irr tas, kas tur sehdeja un aklis buhdams deedejeja? 17. Zitti fazzija: tas irr tas pats, un zitti atfal fazzija: bet winsch tiffai ta israugahs, ka tas aklais. 18. Bet tas, kas aklis bijis, fazzija: es tas pats esmu. 19. Tad tee kaudis to pee teem Wariseereem wedde, ka tas teiftu, us kahdu wihsi tas redsiges tappis. 20. Un winsch isteize wiffu, kas ar to bij notizzees. 21. Tad fazzija zitti no teem Wariseereem: Jesus ne effoht no Deema, tapehz ka winsch swehtdeenu ne swehtjoht. 22. Bet zitti no teem atbildeja: ka warr grehzigis zilweks schahdas brihnuma sishes darriht? 23. Un tee ne warreja sawa starpa faderreht, schi brihnuma deht. 24. Bet tas, kas aklis bijis, fazzija: Jesus irr praweets. 25. Tad lifte tee Wariseeri winna tehnu

12. Ko Jesus us to aklu zilweku fazzija?
13. Woi tas aklais bija paklaufsigs?
14. Kahds brihnumas winnam masgajohht notiffe?
15. Kahda deena tas notiffe?
16. Ko tee kaimini fazzija, redsedami, ka tas, kas aklis bijis, redsiges tappis?
17. Ko zitti fazzija?
18. Ko tas fazzija, kas aklis bijis?
19. Kapehz winnu tee kaudis pee teem Wariseereem aiswedde?
20. Ko winsch tur isteize?
21. Ko tee Wariseeri fazzija?
22. Woi tad wiffi ta fazzija?
23. Woi bija winnu dohmas no ta brihnuma weenadas?
24. Ko tad tas fazzija, kas aklis bijis?
25. Ko wehl tee Wariseeri lifte preekscha faukt?

un

un mahti faukt 26. un tohs waizaja: arrig schis winnu dehl's effoht, kas akl's peedfimmis? 27. Tee atbildeja: meh's finnam, ka tas muhsu dehl's irr, un ka tas akl's peedfimmis un lihds' schim akl's bijis. 28. Bet kad tee Wariseëri waizaja: kà winsch tad redsigs tappis, 29. tad winna wezzakee atbildeja: par to meh's ne finnam, winsch pat's irr deesgan wezz, waizajeet winnu paschu. 30. To fazzija winna wezzakee, bihdamees no teem Juhdeem, ka tee tohs no sawas draudses ne isstumtu. 31. Tad tee Wariseëri atkal to zilweku fauze, kas bija akl's bijis, un fazzija us to: dohd Deewam gohdu un fakk'i pateesibu. 32. Tas atbildeja: fo juhs gribbat no jauna dsirdeht, woi juhs arri gribbat winna mahzekli tapt? 33. Tad tee Wariseëri winnu lammaja, 34. un fazzija: tu effi winna mahzeklis, bet meh's effam Mohsus mahzekli. 35. Meh's finnam, ka Deews ar Mohsu runnajs, bet no kurrenes Jesus irr, to meh's ne finnam. 36. Tas zilwek's kas akl's bijis atbildeja: Tas irr ihsti brihnum's, ka juhs ne finnat, no kurrenes Jesus irr, un tomehr winsch man mannas azzis atdarrijis. 37. Tas wehl muhscham ne irr dsirdeht's,

26. Ko tee Wariseëri no teem waizaja?

27. Ko tee atbildeja?

28. Ko tee Wariseëri wehl no teem waizaja?

29. Ko tee atbildeja?

30. Kapehz tee ta atbildeja?

31. Kà tee Wariseëri pehdigi us to zilweku fazzija, gribbedami ihstu pateesibu sunaht?

32. Kà tas atbildeja?

33. Kà schi atbildechana teem Wariseëreem patiffe?

34. Ko tee dusmodami us to fazzija?

35. Ko tee Wariseëri wehl leelidamees fazzija?

36. Ko tad tas zilwek's atbildeja, kas akl's bijis?

37. Ko tas wehl fazzija, kas ne effoht dsirdeht's?

fa

ka kas kahdam, kas akl's peedfimmis, buhtu azzis atdarrijis. 38. Ja Jesus grehzineek's buhtu, un ne no Deewa, tad tas ne warretu tahdas brihnuma-sihmes darriht. 39. Jo meh's finnam, ka Deews tohs grehzineekus ne klaufa. 40. Tad apskaites tee Wariseëri un isstumme winnu abra. 41. Kad tas nu bij isstumts, nahze Jesus pee ta, 42. un fazzija: woi tu tizzi eeksch Deewa Dehlu? 43. Tas atbildeja: kusch irr tas, Kung's! ka es eeksch winna tizzu. 44. Jesus fazzija: es esmu tas Deewa Dehl's, tas pasaules Pestitaj's. 45. Tad winsch fritte Jesum pee kahjahm un pateize Jesum un to peeluhdse.

38. Ko winsch zaur to gribbeja parahdiht?

39. Ko tas beidsiht fazzija, kurrens Deews paklaufa?

40. Ko tad tee Wariseëri no dusmahm darrija?

41. Kas pee ta nahze, kad tas bija isstumts?

42. Ko winsch us to fazzija?

43. Ko tas Jesum atbildeja?

44. Kà tad Jesus winnam dewahs passhtees?

45. Kahdu gohdu tad tas, kas akl's bijis, tam Kungam Jesum parahdija?

Mahzibas.

1. Kad tee Juhdi to pateesibu ne warreja panest, un atminus pazehle, Jesu nomehtaht, tad Jesus atkahpehs, fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums buhs no launeem atkahptees.

(Tapehz, kad tu redst, ka tu stary launeem effi, tad ne zell kildas ar teem, bet atkahpees no teem, jo tur nekahds labbums ne buhs. Jo pee besprahrigeem wiffa tawa gudriba, pateesiba un taifniba ne geld ne neeka.)

2. Meh's dsirdam, ka weens no dsimmuma akl's, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka dasch zilwek's us nelaimi dsimmis.

(Tapehz pateiz Deewam, kas tew weffelas azzis, kahjas un rohkas dewis, un lihds' schim usturrejis.)

3. Tee

3. Tee mahzeeki dohmaja: woi tas nabbags aflais, jeb winna wezzafee scho nelaimi buhs nopelnijusch; bet Jesus fazzija: ne weens, neds ohtrs effoht noseedsees, fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums ne buhs tuhdaalin dohmaht, kad kas nelaimē kühst, ka tas noseedsees.

(So ne ween besdeewigeem dauds behdas, bet arridsan taifneem dauds jazeesch. Tapeh; ne dohma aplam no sawa tuwaka, eekām wiannu ihsti pasihsti.)

4. Tee Wariseeri gribbeja traffi palift, Kad tee scho leelu brihnuma: sismi no Jesus redseja, fo tee bij par siktu zilweku un greh; zineeku turrejusch, fo no tam mahzees?

Atbildi: Reesigs zilweks ne sanemm, kas no Deewa Garra irr, tas irr tam gekkiba.

(Ea Deews sinn pafaules gudribu par gekkibu padarriht, un tohs pafaules behrnus sawa gudriba sawaldstnaht. Bet ihsta Deewa gudriba nahst no augshenes no ta Tehwa tahs gaismas. Schihs gudribas deht luhds Deewu, tad winsch tew to eedohs, un tu ar Deewa gaischumu apstaidrohts, to gaischumu redseja.)

5. Kad tas, kas allis bijis, no tahs Juhdu draudses tappe istumts, tad to Jesus usnehme, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ko pafaule smahde un eenihst, to Deews usnemm un zeeni.

(So kas pafaules draugs, tas Deewa eenaidneeks kuis. Tapeh; ne klaus launai pafaulei, un ne behda par to, kad tewis ne eered' un eenihst, kad tiffai Deews taws draugs.)

Swehtas dohmas.

Jesus tam, kas allis dsimmis
 Uzis padarr' redsigas,
 Jr es dsindams grehtos grimmis
 Un apklasts no tumšibas.
 Apspihd Jesta mannu praht'
 Tew atsibt un gobdinahst.

Trefsch-

Trefschdesmitais stahst's.

No Martas un Marias, un no teem Desmits spittaligeem wihreem.

Luhf. 10 un 17 nod.

1. Kad tahs leetas ar to aflu peedsimmuschu zilweku bij notikfuschas, tad Jesus nahze eesch ta pilsfatina Betanijas. 2. Tur bija seewa, Marta wahrda, ta to Kungu Jesu sawa namma usnehme. 3. Un wiinnai bij mahsa, Maria wahrda. 4. Schi Maria apsehdahs pee Jesus kahjahm un klausjahs winna wahrdu. 5. Bet Marta dauds namma darbojahs, 6. to Kungu Jesu labbi mee-loht. 7. Behdigi Marta us Jesu fazzija: Kungs woi tu par to ne behda, ka manna mahsa, manni ween leek kalpoht? 8. Jesus tai atbildeja: Marta, Marta! tu darrees dauds darba un raises. 9. Bet weena leeta irr waijaga (prohti ruhpechana par dwehseli). 10. Maria irr to labbaku teesu isredsejusees, kas no tahs ne taps atnemta. 11. Kad Jesus, kahdu laiku peh; tam, widdu zaur Samariju un Galileju staigaja, 12. un kahda pilsfatina

Sautaschanas.

1. Kad tahs leetas ar to aflu peedsimmuschu zilweku bij notikfuschas, kur tad Jesus nogahje?
2. Kas to Kungu Jesu sawa namma usnehme?
3. Kas bija wiinnas mahsa?
4. Ko Maria darrija?
5. Ko Marta darrija?
6. Kapeh;?
7. Ko Marta fazzija, pee Jesus peestahjusees?
8. Ko wiinnai Jesus atbildeja?
9. Ko Jesus fazzija, kas waijag effoht?
10. Ko Jesus wiinnai no Marias fazzija?
11. Kur Jesus kahdu laiku peh; tam staigaja?
12. Kas Jesu kahda pilsfatina fastappe?

nahze,

nahje, tad tam desmits spittaligi wihri fastappe. (Bet 13. ta spittaliba irr tahda slimmiba, fo ne weens zilweks pasaulé ne mahf dseedinaht.) 14. Tee spittaligi wihri stahweja no tablenes (jo teem ne bija brihw pee weffeleem turwu nahft). 15. Un tee pazehle farwu balfi un fazzija: Jesu mihlais mahzitajs, apscheloejes par mums. 16. Un Jesus tohs redsejis, fazzija us teem: eita un rahdaitees teem basnizfungeem. 17. (Jo kad kas no spittalibas weffels tappe, tam ne bija brihw pee zitteem nahft, yirms tee basnizfungi tohs bij par schlihteem nospreduchi.) 18. Un teem aiseijoht tas notikke, fa wiffi tappe schlihti. 19. Bet weens no teem, redsedams, fa winsch bij schlihts tappis, greechsch atpaffak un teize Deewu ar skan-nigu balfi, 20. un mettehs pee semmes, pee Jesus fah-jahm, un pateize Jesum; 21. un tas bija Samariteris. 22. (Bet tee Zuhdi ar teem Samaritereem ne bij beedri kohpa.) 23. Un Jesus atbildeja: Woi tur naw desmits schlihti tappuschi, bet fur irr tee dewini? 24. Woi tad neweens atraddees, kas buhtu atpaffak greechsch un Dee-wam gohdu dewis, ka ween schis swefschneeks. 25. Un Jesus fazzija us to: zellees un eij prohjam, tawa tizziba tew palihdsejufi.

13. Rahda slimmiba irr ta spittaliba?
14. Rapeh; tee spittaligi no tablenes stahweja?
15. Ka tee us Jesu no tablenes fange?
16. Ko Jesus us teem fazzija?
17. Rapeh; Jesus teem liffe pee teem basnizfungeem aiseet un tur rahditees?
18. Rahds brihnums teem noeijoht notikke?
19. Ko weens no teem darrija, kas weffeli tappuschi?
20. Ko winsch darrija, Jesus preekscha nahjis?
21. Kas tas tahds bija?
22. Ka tee Zuhdi ar teem Samaritereem dshwoja?
23. Ko Jesus atbildeja?
24. Ka Jesus to nepatekschamu pee teem zitteem norahje?
25. Ko tad Jesus pehdigi us to Samariteri fazzija?

Mahzibas.

Mahzibas.

1. Marta dauds darbojajs, to Kungu Jesu meeloh, fo no tam mahzees?

Atbildi: Labba un mihliga fainneeze irr teizama.

(Jo ta irr ka kahds krohnis fawâ nammâ. Tapeh; ne staiga ar faruklufchu peeri un murededams, kad tew gohdigi weffi gad-dahs, bet fanemm tohs mihligi, tad tew flawa buhs pee laudim.)

2. Maria nosehdahs pee Jesus fahjahm un flausijahs Deewa wahrdu, un tappe no Jesus teikta, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewabihjashana teizama.

(Jo deewabihjashana wiffahm leetahm derr, un tai irr ta awfshlichana schihs un tabs nahkamas dshwochanas. Tapeh; bihstees Deewu un flausi labyraht winna swehtu wahrdu, tad tew flawa buhs preeksch Deewa, un tew laizigi un muhschigi labbi klahsees.)

3. Jesus fazzija: Weena leeta irr wajaga! Maria irr to labbafu teesu isredsejufees. Ko no tam mahzees?

Atbildi: Us muhschigahm un garrigahm leetahm mums buhs wairak dshitees, ne ka us laizigahm un meest-gahm leetahm.

(Jo winnas muhschigi pastahw, bet schihs irr subdamas un tabs kappâ lihds ne nemfim. Tapeh; ruhpejees pah wiffahm leetahm par dwehfeli un var debbes leetahm, tad tas tew muh-schigi palihdsehs.)

4. Tur bija desmits spittaligi wihri, ar tahdu nejauku slimmibu, fo ne weens zilweks ne mahf dseedinaht, fa tikka Deews ween, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ta spittaliba irr weena lihdsiba no muhsu grehtu negantibas, no ka Jesus ween muhs warr schlihtstih.

(Tapeh; pazell ar teem desmits spittaligeem wihreem fawu balfi, un sanz us Jesu: Al Jesu, tu Dahwida Dehts, ap-schelojees par mannim un schlihti manni no manneem grehtem ar tawahm swehtahm affimim, fo tu aridsan par manni bag-gatigi effi islehjis.)

5. Jesus

5. Jesus bija desmits dseedinajis, un tomehr no teem tik; kai weens wenijs bij pateizigs, ko no tam mahzees? Arbildi: Pasaulē teela nepateifšana.

(Jo labdarifšanas smiltis eeraksta, ko wehifch isputtina. Bet tu, mans behrns! ne effi tahds. Un ne brihnees arri-djan, kad tew pasauile tawu labbu firdi ar launu atmakfa, jo ta Deewam tapatt darra, un tomehr tas ne apnihft, wisseem labbu darriht.)

Swehtas dohmas.

Jesus dseede desmits wihrus,
Weens pateifdams klannijahs.
Deews muhs dar' no grehkeem tihrus,
Nets pateizigs atgaddabs.
Bet es allasch peeminnu
Un tew Deewin flaweju.

Dreschdesmits un pirmais stahstis.

Ka Jesus tohs behrninus swehtijis, un no Zakeii.

1. Kad Jesus pehdigu reisi us zeklu bij dewees us Jerusalemi eedams, laudis sawus masus behrninus pee Jesu atneffe, 2. ka tas tohs swehtitu. 3. Bet Jesus mahzekli kurneja us teem, kas tohs behrninus atneffe. 4. Kad Jesus to no saweem mahzekleem redseja, tad tas tam ne patitfe, 5. un winsch us teem fazzija: lai tee behrnini pee

Sautafšanas.

1. Ko tee laudis pee Jesu atneffe, kad tas pehdigu reisi us Jerusalemi gabje?
2. Kapehz tee tohs behrninus pee Jesu atneffe?
3. Par ko tee mahzekli kurneja?
4. Ka Jesum ta kurneschana patitfe?
5. Ko Jesus us saweem mahzekleem fazzija?

mannim

mannim nahf, un ne leedseet teem: 6. jo tahdeem ta debbes-walstiba peederr. 7. Pateeff, es jumš sakku, kas to debbes-walstibu ne dabbu ka kahds behrninsch, tas ne kluhs tur eekschā. 8. Un Jesus apkampe tohs behrninus, lifte sawas rohkas us teem, un tohs swehtija, Deewu par teem peeluhgdams. 9. Un to darrijis Jesus aisgabje. 10. Un kad winsch zaur to pilfsatu Jeriku staigaja, 11. turpat weens wihrs bija, Zakeiis wahrda, 12. tas bija baggats un muitineeku wirfneeks. 13. Tas gribbeja Jesu labpraht redseht, kahds winsch effus, 14. un to ne warreja, mas buhdams augumā, jo daudj laudis tam stahweja preefschā, 15. un winsch tezeja papreefschu un uskahpe us mescha-wihgu kohfu, 16. no augfchenes Jesu redseht. 17. Jo tepatt bij Jesum garram eet. 18. Un kad Jesus pee tahs paschas weetas nahze, tad tas us augfchu skattijahs, 19. un fazzija: Zakeiis, kahp tikkuschi semmē, jo es gribbu schodeen mahjas weetu pee tewim nemt. 20. Un Zakeiis kahpe semmē un fanehme Jesu ar preeku sawā nammā. 21. Un wiffi to redsedami, par to kurneja, ka Jesus pee grehzineeka eegahjis mahjoht.

6. Kapehz ne bij teem behrninem pee Jesu nahf?
7. Ko Jesus fazzija, ka itweenam to debbes-walstibu buhs dabbut?
8. Ko Jesus ar teem behrninem darrija?
9. Kur Jesus paliffe, tohs behrninus swehtijis?
10. Zaur kahdu pilfsatu Jesum staigaja?
11. Kas tanni pilfsatā dshwoja?
12. Kahds tas bija?
13. Ko Zakeiis labpraht redseht gribbeja?
14. Kapehz winsch Jesu redseht ne warreja?
15. Kahdu padohmu winsch nehme, Jesu redseht?
16. Kapehz winsch us kohfa kahpe?
17. Kam tē bija garram eet?
18. Ko Jesus darrija, pee tahs weetas nahjis?
19. Ko Jesus us Zakeiis fazzija?
20. Ko tad Zakeiis darrija?
21. Kapehz tee laudis kurneja?

22. Bet

22. Bet Zakeüs nahze preekschâ un fazzija us Jesu: redst Kungs, pussi no mannas baggatibas es teem nabbageem dohmu, un ja es kam ko esmu nowihlis, to es tschetr-fahrtigi atdohmu. 23. Tad Jesus fazzija: Schodeen irr schim nammam schelastiba notiffusi. 24. Jo tas zilweka dehls (jeb tas pasaules Bestitajs) irr nahzis mekleht un swehtu darriht to, kas pasuddie.

22. Ko Zakeüs Jesus preekschâ fazzija?

23. Ko tad tas Kungs Jesus fazzija?

24. Kahdu preezas-mahzibu Jesus tur klagt sluddinaja?

Mahzibas.

1. Landis neffe sawus behrninus pee Jesu, Fa tas tohs swehtitu, ko no tam mahzees?

Utbildi: Bezjakeem peenakfahs, sawus behrninus basnizâ un skohlâ west, fur Kristus kalpi irr, kas tohs winna wahrda usnennu.

(Tapehz weddeet, juhs tehwi un mahtes, sawus behrninus pee behrnu-mahzibas un suhtat tohs us skohlu, un juhs behrni nahzeet ar preeku; tad juhs tapseeet arridsan swehtiti.)

2. Tas Kungs Jesus fazzija: lai tee behrnini pee man-nim nahk, jo tahdeem peedert ta debbes-walstiba, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Ka tas swehtais Gars arti behrnineeem tizzibu eedohd.

(Jo bes tizzibas teem ne buhtu dalliba pee Deewa walstibas, un no ta mehs arridsan sinnam, ka tas behrninsch ne irr pasud-dis, kas abtri preeksch kristibas mirst, jo tas swehtais Gars eeksch tahda behrnina dwehfeles strahda, un tahds ne warr pretti stahweht tam swehtam Garram. Tapehz ne stahwi pretti tam zeenigam swehtam Garram, kad winsch zaur Deewa wahrdu pee tawas firds strahda, tad tewin arridsan peederehs ta deb-bes-walstiba. Jo ja tu to ne dabbusi, ka behrninsch kas pretti ne stahw, tad tu ne klubfi tur eekschâ.)

3. Tas

3. Tas Kungs Jesus tohs behrninus apfampe, liffe sawas rohfas us teem un tohs swehtija, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Tas irr wisseem teem gohds un eepreezinashana, kas basnizâs un skohlâs ar behrnineeem pee behrnu mahzibas darbojahs.

(Jo tas Kungs Jesus ne irr kaunejees, ar behrnineeem kawetees. Tapehz lai tas juns, tehweem un mahthem, fainneekeem un fainneezeem arridsan preeks irr sawâs mahjâs, sawus behr-ninus preekschâ nemt, un teem mahzibt Deemu peelhugt un wissu labn. Jo fo juhs ar behrnineeem nokaweetees, tas irr brieds Deewam un juns swehtihst.)

4. Zakeüs gribbeja labpraht to Kungu Jesu redseht, un tapehz us kohku kahpe, un Jesus nahze pats winna nammâ, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Kas pehz Jesus zenschahs, pee ta Jesus nahk.

(Tapehz mans behrns, nowuhtees tu arridsan sawâ firdi, ka Jesus eeksch tahs nahktu, tad winsch teescham klagt buhs ar wissu sawu schelastibu.)

5. Zakeüs gribbeja tschetrkahrtigi atdoht, ko winsch jitteem nowihlis, Fo no tam mahzees?

Utbildi: Kas no firds gribb atgreesstees, tam buhs sawus grehflus atfibt, noscheloht, no teem atfahst, un ne fo laumu us sawu firdi un dwehfeli ne patureht.

(Jo tas ne irr ihsti atgreesjees, kas irr saglis, jeb wiltineeks, jeb dshrejs hijis, un tahds arridsan paleek, jeb kas netaisnu mantu no sawa tuwaka sweedreem krahjis un to paturr. To nennu, ak zilweks, pee firds, zittadi welti us swehtu meelastu palaujees.)

Swehtas dohmas.

Jesus pee Zakeü ee-eet,

Kas bij leclais grehzineeks;

Tur ir zitti Jesum pee-eet,

Nu tas irr mans weenigs preeks!

Paldeews Deewam, tad ir man

Ne buhs gruhsta pee-eeschan'.

Dresch-

Dreschdesmits un ohtrais stahstš.

Rà Jesus Lahzaru no mirroneem us-
mohdinajis.

Zahn. 11 nod.

1. Jesus no Jerikus isgahjis, nehme sawu zellu us Jerusalemi; 2. bet turwu pee Jerusalemes bija tas pilsfatinsch Betanija, 3. tur gulleja Martes un Marias brahlis Lahzarus gauschi flims. 4. Tad schihs diwas mahfas pee Jesu fuhstija, 5. un lifte tam fazzijt: Kungs, tas, ko tu mihlo, gull lohti flims. 6. Jesus lifte atbildeht: ta flimmiba irr Deewam par gohdu, ka tas Deewa Dehls zaur to taptu pagohdinahstš. 7. Un Jesus palifke wehl diwi deenas tai weeta, kur winsch tobrihd bija. 8. Tad Jesus us faweem mahzefkeem fazzija: Lahzarus, muhsu draugs, gull. 9. Tad tee mahzefki atbildeja: Kungs, kad winsch gull, tad winsch taps weffels. 10. Tad Jesus drohschi fazzija: Lahzarus irr nomirris. 11. Tad Dohms fazzija: eima mehš arridsan, ka mehš ar winnu mirstam, (12. jeb sawu mirstamu buhschanu

Zautaschanas.

1. Kur Jesus sawu zellu nehme, no Jerikus iseedams?
2. Rahds pilsfatinsch bija turwu pee Jerusalemes?
3. Kas tur flims gulleja?
4. Pee kahdu ahristi winna diwas mahfas fuhstija?
5. Ko tabs lifte Jesum fazzijt?
6. Ko Jesus winnahm lifte atfazzijt?
7. Zil ilgi Jesus wehl teitan palifke?
8. Ko Jesus faweem mahzefkeem pehz stahstija?
9. Ko tee mahzefki atbildeja?
10. Ko tad Jesus winneem drohschi stahstija?
11. Ko tad Dohms fazzija?
12. Ko winsch ar teem wahrdeem gribbeja fazzijt?

apdoh-

apdohmajam). 13. Tad nogahje Jesus, un atradde to jau tschetras deenas kappà gullischi. 14. Kad nu Jesus nahze, gahje winnam Marta pretti, 15. un us to fazzija: Kungs, ja tu buhtu scheitan bijis, mans brahlis ne buhtu nomirris. 16. Jesus us to fazzija: tawam brahsim buhs augfcham zeltees. 17. Tad fazzija Marta us Jesu: es sinnu, ka tas augfcham zeltees pastarà deenà. 18. Jesus atbildeja: es esmu ta augfchamzefschana un ta dshwiba, kas eefsch manni tizz, tas dshwohs, jebfchu mirris; un ikkats, kas dshwo un eefsch manni tizz, tas ne mirš muhschigi. 19. Kad Jesus to bija runnajis, tad winsch us to fazzija: woi tu to tizzi? 20. Marta atbildeja: teescham, Kungs, es esmu tizzejufi, ka tu effi Kristus, Deewa Dehls, kam nahkt bija pafaulè. 21. Un to fazzijufi, winna nogahje un fauze Mariu sawu mahfu fleppen, 22. fazzidama: tas mahzitajs irr scheid, un tewi aizina. 23. Tad zehlehs Maria tuhda lin, un nahze pee Jesu. 24. Bet dauds Zuhdi bija no Jerusalemes nahkufchi, tabs diwi mahfas par winnu brahli eepreezinaht. 25. Kad tee to redseja, tee Mariai paffal gahje,

13. Zil ilgi Lahzarus jau kappà bija, kad Jesus tur nonahze?
14. Kas nahze Jesum pretti?
15. Ko winna us Jesu fazzija?
16. Ko Jesus fazzija, gribbedams winnu eepreezinaht?
17. Ko Marta pretti fazzija?
18. Kahdu preezas-mahzibu tad winnai Jesus dewe?
19. Ko Jesus winnai waizaja, to fazzijis?
20. Ko Marta atbildeja?
21. Kur Marta nogahje, to fazzijufe?
22. Ko Marta us Mariu fazzija?
23. Ko Maria darrija, to dshdejufi?
24. Kapehz dauds Zuhdi no Jerusalemes bija nahkufchi?
25. Kapehz tee Mariai paffal gahje?

dohmadami

Dohmadami, ka winna us kappu ees, tur raudaht.
 26. Maria Jesu redjesuſi, kritte Jesum pee kahjahm,
 27. fazzidama: Kungs, ja tu buhtu scheitan bijis, mans
 brablis ne buhtu nomirris. 28. Kad winnu Jesus redseja
 raudajam, un kad tee zitti arridsan raudaja, tad wiaſch
 tohs waizaja: tur juhs to libki eſſat nolikkuſchi? 29. Un
 tee tam to kappu rahdija, 30. un Jesus raudaja.
 31. Tad zitti no teem Zuhdeem ſawa ſtarpâ fazzija: redſi,
 zif tas winnu miſtojis! 32. Bet zitti no teem fazzija:
 woi tad ſchis, kas ta aſla azzis atdarrijis, to ne warreja
 padarriht, ka arridsan ſchis ne buhtu nomirris. 33. Un
 Jesus likke to amini no kappu nozelt. 34. Tad Marta
 fazzija: Kungs, wiaſch jaw ſmird. 35. Tad Jesus us
 to fazzija: neggi es tew eſmu fazzijis, ja tu tizzeſi, tad
 tu Deewa gohdibu redſeſi. 36. Kad nu tas amins bija
 nozelt's, tad Jesus papreeſch ſawu debbeſu Tehwu pee-
 luhdſe, 37. un ar ſtipru baſſi ſauze: Lahzarus, nahz
 abra! 38. Tad iſgahje tas mirrons, 39. ſaiſtihts ar
 auteem pee kahjahm un rohkahm, un winna waigs bija
 aytihſt's ar ſweedru autu. 40. Tad Jesus fazzija: atraſſeet

26. Kâ Maria preeſch Jesu klannijahs?
27. Ko Maria us Jesu fazzija?
28. Ko Jesus waizaja, wiſſus redſedams raudajam?
29. Ko tee Jesum rahdija?
30. Kâ tappe tad Jesum ar ſirds?
31. Ko zitti fazzija, to redſedami?
32. Ko atkal zitti fazzija?
33. Ko likke Jesus no ta kappu nozelt?
34. Ko Marta us Jesu fazzija?
35. Ko winnai Jesus atbildeja?
36. Ko papreeſch Jesus darrija, kad tas amins bija
nozelt's?
37. Kâ Jesus pehz ſanze?
38. Kahds brihnum's tad notikke?
39. Kâ Lahzarus no kappu iſgahje?
40. Ko Jesus pawehleja, Lahzarum darriht?

winnu

winnu un leezeet winnu ſtaigabt. 41. Tad dands no teem
 Zuhdeem, kas to redseja, eekſch to Kungu Jesu tizzeja.
 42. Bet zitti no teem nogahje pee teem Bariſeereem un
 teem ſtahſtija, ko Jesus darrijis. 43. Tad tee Bariſeeri
 gribbeja puſchu pliſt no duſmahm, ka Jesus weenu brih-
 numma-ſihmi pehz ohtras darrija. 44. Un tee mekleja no
 tabs deenas, Jesu nokaut. 45. Un kad tee redseja, ka
 wiſſi laudis ſpeedahs, to no mirroneem uſmohdinatu Lah-
 zaru redſeht, tee arridsan mekleja Lahzaru nokaut.

41. Kâ dands Zuhdi ſcho brihnumu uſnehme?
42. Ko tee zitti darrija?
43. Kâ tee Bariſeeri to dſtededami turrejahs?
44. Ko tee ar Jesu mekleja darriht?
45. Kapehz tee arridsan Lahzaru gribbeja nokaut?

Mahzibas.

1. Kad tabs diwi mahſas pee Jesu noſuhtija, un tam
 likke fazzihſt, Lahzarus eſſoht ſlims, tad Jesus likke
 atfazzihſt: ta flimmiba irr Deewam par gohdu, ko no
 tam mahzees?

Atbildi: Ka mehs allaſchin ne warram iſpraſt, kapehz
 Deews ſcho un to darra, un tapat Deewam ſawa
 ſwehta ſinna.

(Jo Deewa dohmas ne irr muhſu dohmas, un muhſu doh-
 mas ne irr Deewa dohmas, un zif augſtaka ta debbes pahr to
 ſemmi, tiſ augſtalas irr arridsan Deewa dohmas pahr muhſu
 dohmahm. Tapehz nemm wiſſu par labbu, ko Deews tew pee-
 ſuhta, un pawehli ſawus zellus winna ſwehtai ſinnaſchanai,
 jo tu gan gudrodams ne paſneegſt pee winna prahta; un
 ko wiaſch darra, irr wiſſ pareiſi un labs, jebſchu tas tew gan
 brihnum's buhtu.)

2. Lahzarus bija mirris, un Jesus fazzija: Lahzarus
 gull, ko no tam mahzees?

Atbildi: Al, teeſchan nahwe teem Deewa behrneem
 tillai ſalds meegs, no ka tee us muhſchigu dſchwofchannu
 mohdiſees.

(Tapehz ne biſttees no nahwes, het jo labbaki preezajees, jo
 ar nahwi nahſ ſaldâ duſſeſchana no wiſſas paſaules gruhſtibas.)

3. Tohms

3. Tohms fazzija: eima, ka ar winnu mirstam, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ta irr labba leeta, fawu mirstamu buhschanu apdohmaht.

(So kas to apdohma, tas apdohmahs arridsan, allaschin us fawu nahwi gattaws buht. Tapeh; apdohma ir tu fawu pastaru gallu, tad tu tif dauds ne grehskofees.)

4. Tas Kungs Jesus Martu no winnas tizzibas jautaja, un winna arridsan pareisi atbildeschonu dewe, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ta ir mums buhs allaschin gattaweem buht, it weenan atbildeschonu doht no muhsu tizzibas.

(Tapeh; juhs behrni, mahzaites pareisi swebtu behrnu mahzibu, tad jums atbildeschanas ne truhks.)

5. Dauds Juhdi bija no Jerusalemes nahkufchi, tahs diwas mahsas par winnu nomirruschu brahli eepreezi; naht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad muhsu twafam flikti klajjabs jeb behdas useet, tad mums buhs mekleht, to atkal zaur gudru usrunnashanu eepreezimaht.

(To darridams, Deews tew arridsan ne lifs preeku truhst eelsh tawas nostumshanas un eelsh tawahm behdahm.)

Swebtas dohmas.

Ischetras deenas gullejs kappä,

Lahzarus jau smirdeht sah;

Bet kad saukt's no Jesus tappa,

Zekahs winsch un preekschä nah.

Nu es sinn' un tizzu gan,

Ka buhs weenreis zeltees man.

Erihsdesmits un treschais stahst's.

Kà Jesus Jerusalemê eejahjis.

Matt. 21, Mark. 11, Lukt. 19 un Jahn. 12 nod.

1. Kad kas laik's bija twu nahjis, ka Jesum Kristum bij par mums zeest un mirt, tad Jesus ar faweem mah-

Jautashanas.

1. Kad dewehs Jesus pehdigu reisi zekä us Jerusalemi?

jekleem

jekleem zekä dewehs us Jerusalemi, 2. zettortä gaddä fawa swebta ammata; 3. un Jesus fluddinaja faweem mahjekleem papreeksch fazzidams: 4. redseet, meh's no-eetam us Jerusalemi, un wiff taps peepildiht's, kas rakstih's no teem praweefcheem no ta zilweta dehla. So to nodoh's teem paganeem, un to apmehdihs un islammahs un ap-splaudih's, un tee to schautih's un nokaus, un treschä deenä winsch atkal augsham zeltees. 5. Kad Jesus nu twu nahze pee Jerusalemes, pee ta eljes-kalna, 6. tad winsch diwas no faweem mahjekleem suhtija, 7. un us teem fazzija: eita tanni meestä, kas juhsu preekschä irr, 8. un tuhdat juhs atraddiseet weenu ehjela mahti peeseetu, un weenu kummelu pee tahs. 9. Utraiseet tohs un wed-deet tohs schurp pee mannis. 10. Un ja kas us jums fazzih's: fo juhs darrat? tad atbildeet: tam Kungam to wajaga, 11. un tuhdat winsch jums tohs atlaidih's. 12. Tee mahjekli darrija, ka Jesus bija pawehlejis, 13. un atradde to ehjeli ar to kummelu, 14. un lifte fawas drehbes wirsü, 15. un sehdinaja Jesu tur wirsü.

2. Kurrä gaddä ta swebta ammata Jesus tas bija?

3. Ko Jesus faweem mahjekleem papreeksch fluddinaja?

4. Ko winsch papreeksch fluddinaja no ta zilweta dehla, jeb no few pascha?

5. Pee tahda kalna Jesus ne tahku no Jerusalemes nahze?

6. Ko winsch fawä preekschä suhtija?

7. Ko Jesus fazzija, tohs suhtidams?

8. Ko Jesus fazzija, fo tee tur atraddih's?

9. Ko bij teem ar teem lohpeem darriht?

10. Ko bij teem fazzih't, ja kas ne gribbetu laut, tohs loh-pus aiswest?

11. Kas tad buhtu, kad tee tä fazzitu?

12. Woi to tee diwi mahjekli darrija?

13. Ko tee atwedde?

14. Ko tee wirsü lifte?

15. Ko tee wirsü sehdinaja?

16. Bet daudj laudis isplattija sawas drehbes Jesum par gohdu us zekku. 17. Zitti nozirte sarrus no kohleem, un ispuschkoja ar teem to zekku. 18. Un jo tuwafi Jesus pee to pilssatu Jerusalemi nahze, jo wairak winnam firde tappe pahraemta, winna ispohstischanas dehl. 19. Un Jesus itt tuwu klahnt nahze, usluhkoja to pilssatu un to apraudaja, 20. fazzidams: ak, kaut arri tu sinnatu, ka tewim klahfees, tad tu buhtu wehl schinni tawa schelastibas-laita apdohmajufi, kas pee tawa meera waijadfige. 21. Bet nu tas irr preeksch tawahm azzim apflehts. 22. Jo tas laiks pahr tewim nahks, ka tawi waidineeki apkahrt tewim lehzeri ar ratteem apmettihs, tewi apsehdehs un wiffas mallas spaidihs, un schlihsiti ispohstihs un nerweenu akmini us ohtru ne atstahs, 23. tapehz, ka tu ne effi atsinnusi to laiku tawas apmekleschanas. 24. Un Jesus jahje prohjam, un eejahje ka gohda kehniensch Jerusalem, 25. puhpuku swehtdeenä. 26. Bet tee laudis, kas preekscha gahje un no pakkakas staigaja, gawileja un fazzija: Osianna (tas irr, Deems palihds) tam Dahwida Dehlam, flawehts, kas nahk ta Kunga wahrda! Osianna, wiffaugstakas debbesis! 27. Bet kad tee

16. Ko tee laudis us zekku isplattija, Jesum par gohdu?
17. Kapehz zitti sarrus no kohleem nozirte?
18. Kapehz Jesus firde par Jerusalemi tappe lausia?
19. Ka Jesus to pilssatu usluhkoja, itt tuwu nahzis?
20. Ko Jesus us Jerusalemi fazzija?
21. Woi tad Jerusalemi ne nomannija to nahlamu pohstischanu?
22. Ko tad Jesus no ta pilssata papreeksch fluddinaja?
23. Kapehz schihs leetas bija Jerusalemi notikt?
24. Ka Jesus Jerusalemi eejahje?
25. Kahda deena tas notikke?
26. Ka tee laudis gawileja, kas Jesu pawaddija?
27. Ka tas teem Wariseereem patikke?

Wariseeri

Wariseeri to dsirdeja, tad tas teem ne patikke, 28. un tee fazzija us Jesu: Meisteri, apdraudi sawas mahzektus. 29. Bet Jesus atbildeja: ja schee kluffu zeetihs, tad tee akmini fleegs un brehks. 30. Kad nu Jesus bija pilssata nahzis, zehlehs wiff pilssats, 31. un fazzija: kas irr schis? 32. Tee, kas pee Jesu bija, atbildeja: tas irr Jesus, tas praweets no Nazaretes. 33. Un Jesus eegahje eeksch Deewa namma, 34. un isdsinne wiffus, kas tur pahrdewe un pirke, 35. fazzidams: stahw rakstihst: mans nams irr peeluhgshanas nams, bet juhs to effat par prezzu-nammu un flepkawu-bedri darrijujschi. 36. Un tee behrni Deewa namma eesahje arridsan gawileht, fazzidami: Osianna, tam Dahwida Dehlam! 37. Bet kad tee augsti preesteri un rakstu-mahzitaji to dsirdeja, tad tee apskaitahs, 38. un us Jesu fazzija: woi tu ne dsirdi, ko schee brehz? 39. Jesus atbildeja: es gan dsirdu. 40. Bet woi tad juhs ne kad ne effat lassijuschi swehtos rakstos: no to behrniku un sibdamu muttes teifschanu fataisshohs. 41. Un Jesus mahzija ifdeenas Deewa namma, 42. un darrija daudj flimmus weffelus.

28. Ko tee us Jesu fazzija?
29. Ko winneem Jesus atbildeja?
30. Woi tad tas pilssats to brihdi kluffu patikke?
31. Ko tee laudis pilssata waijaja?
32. Ko tee atbildeja, kas pee Jesus bija?
33. Kur Jesus eegahje?
34. Ko Jesus tur papreeksch darrija?
35. Kurrus wahrdu no Deewa raksteem Jesus winneem preekscha turreja?
36. Ka tee behrni Deewa namma par Jesu gawileja?
37. Ka tas teem augsteem preestereem un rakstu-mahzitajeem patikke?
38. Ko tee us Jesu fazzija?
39. Ko Jesus atbildeja?
40. Kurrus wahrdu no Deewa raksteem Jesus teem pretti turreja?
41. Ko Jesus ifdeenas bajniza darrija?
42. Ko wehl?

Mah-

Mahzibas.

1. Jesus gan sinnaja, fà tam Jerusalemé Klahfees, to pats papreeksch fluddinadams, un tomehr winsch teitan nogahje, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas winnam notizzees, ne irr no nejaufchi notizzees, bet winsch pats lapraht fawai zeeschanai pretti gahjis, fa tee Deewa rakfti taptu peepilditi.

(Tapeh, kad tew las noteef, tad dohma, fa tas ar Deewa sinu noteef, nemm wiffu labba prahà pretti un padohdees eeksch pallausfchanas, fà Kristus sawam debbesu Tehwam.)

2. Winas raudaja, kad winsch Jerusalemé eeraudfija un winnas nahkamu isposhtifchanu apdohmaja, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewam ibsti firds fahp, kad tee zilwefti fawà paschà nelaimé fkreem, un neds ar labbu, neds ar laanu ne leekahs peermnatees.

(Tapeh, af mans behrns! lai tew eet Jesus affaras pee firds, un apdohma pee laika, fas pee tawa laiziga un muhschiga meera derr.)

3. Ko Jesus scheitan no Jerusalemé papreeksch fluddinaja, tas irr tschetredesmits gaddus pehz tam notizzis, un Jerusalemé no teem Keemereem itt breefnigi isposhtita tappust, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewa wahrds ne warr melldht neds peewilt.

(Tapeh nemm wiffu pee firds, fo Deewa wahrds fakfa, un teem nepallausfgeem beedina, jo wiff toescham fawà laika notifs, tad tu tapfi no isposhtifchanas pasargahs.)

4. Jesus tappe no teem laudim Jerusalemé ar leelu gawilefchanu un ispuschlofchanu pretti nemts, fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums buhs arridsan ar fataisfahm un preezigahm firdim to Kungu Jesu usnemt, kas zaur fawu wahrdu un zaur fawahm fwehtahm eestahdichanahm pee mums nahf.

(Tapeh fataisf fawu firdi zaur atstahfchanu un fargafchanu no grehkeem, un nemm winna fwehtu wahrdu un tahs fwehtas eestahdichanas tizzigi pretti, tad winsch zaur teem tawà firdi nahfs un mahjas-weetu pee tewim nemts.)

5. Kristus aisfahweja tohs behrninus, kad tee Wariseeri Furneja, talabb fa tee arridsan Jesum par gohdu dseedaja, fo no tam mahzees?

Atbildi:

Atbildi: Ir behrninu luhzshanas un Deewa-dseefmas Deewam patihf.

(Tapeh nemmeet juhs wezzafi, sawus behrninus libds us basnizu, jo teem behrnneem ta debbes walfstiba peederr; winneem arridsan peederr ta fwehtiba, kad Deewa draudfi Deewa nammà noswehti; un kad behrninsch no masahm deenahm basnizà tohp wefts, tad winna prahts no masumà neffahs us Deewu, un us to nammu, fur Deewa wahrda gohds mahjo.)

Swehtas dohmas.

Tu eejahj Jerusalemé,

Jesu, kehnsch augstibà!

Kas tu nahjis Juhdu semmè,

Nahz irr mannà firninà;

Tè buhs tewim ruhmes gan,

Nahz, un glahb un waldi man.

Dreschdesmits un zettortais stahst's.

Rà Jesus fwaidihts un saweem mahzefkeem kahjas masgajis.

Matt. 26, Marf. 14, Luhl. 22, Zahn. 13 nod.

1. Dhtrà deenà pehz Puhpulu-fwehtdeenas fapulzejahs tee augsti basnizas-kungi un rakftu-mahzitaji, un tee wezzafi siarp teem laudim, 2. ta augsta basnizas-kunga Kairwafa nammà, 3. un farunnajahs, fà tee Jesu ar wiltu dabbutu un nokautu. 4. Tanni paschà deenà nahze Jesus eeksch Betanijas, 5. Sihmana nammà, 6. kuru

Zautafchanas.

1. Kas ohrdeenà pehz Puhpulu-fwehtdeenas fapulzejahs?

2. Kur tee fapulzejahs?

3. Ko tee farunnajahs?

4. Kur Jesus tanni paschà deenà nahze?

5. Rahdà nammà Jesus nahze?

6. No fa bija Jesus to paschu Sihmani weffelu darrtjis?

Jesús

Jesús no spittalibas bija dseedinajis. 7. Un turpat peestahjabs pee Jesús weena seewa, 8. tai bija glahje ar itt lohti dahrgu sahku uhdeni, 9. un ta to lehje us Jesús galwu, kad tas pee galda sehdeja. 10. Kad Jesús mahzekli to redseja, tad tee apskaitahs, 11. un fazzija kurnedami: ko ta samaitata leeta valihds? 12. To uhdeni warretu dahrgaki, ne ka var trihsdesmits dahdereem pahrdoh, 13. un to naudu teem nabbageem isdallih. 14. Bet Zuhdas Iskariats bija weens no Jesús mahzekleem, 15. un tas turreja to malku, 16. un nesse ko Jesum un winna mahzekleem dewe, 17. bet winsch bija saglis, 18. un tapehz winsch kurneja wissuwairaf ne par teem nabbageem gahdadams, bet ka winnam atkal buhtu kas slehpt un sagt. 19. Jesús to nomannijis, fazzija us teem: leezeet to seewu ar meeru, ko juhs winnu apbehdinajat, 20. ta irr labbu darbu pee mannim darrijusi, ko ta paspehjusti, 21. jo ar to, ka ta scho uhdeni us mannu meesu islehujusti, ta mannas meesas papreefsch fwaidijusi us mannam behrehm. 22. Pateesi, es jums faktu: kur scho Ewangeliumu mahzihs wiffa pasaulē,

7. Kas turpat pee Jesús peestahjabs?
8. Ko ta bija atneffusi?
9. Ko winna ar tahm sahlehm darrija?
10. Kā tas teem mahzekleem patiffe?
11. Ko tee kurnedami fazzija?
12. Zif dahrgi tee to uhdeni dohmaja pahrdoh?
13. Kam bija to naudu pehz winnu dohmahm isdallih?
14. Kas bija Zuhdas Iskariats?
15. Kas bija winna rohkās?
16. Ko winsch malkā nesse?
17. Woi winsch gohdigi to malku walkaja?
18. Kapehz winsch til lohti kurneja?
19. Ko tad Jesús us faweem mahzekleem fazzija?
20. Kā Jesús tahs seewas darbu isflaweja?
21. Kā to Jesús isstahstija?
22. Ko Jesús wehl no ta fazzija, kas bija notizzees?

tur

tur arridsan fazihs winnas peeminnejoht, ko ta taggad irr darrijusi. 23. Par scho apkauneschanu tappe tas wiltineeks Zuhdas dusmigs, 24. un tas wels tam firdeedewe, fawu Meisteri Jesu ar wiltu nodoht. 25. Un winsch nogahje pee teem augsteem basnizas-kungeem un pils-kungeem, 26. un runnaja ar teem, ka tas Jesu peewildams winnu rohkahm nodohtu. 27. Schee to dsirdejuschi, tappe lihgfmi, 28. un sohlija tam trihsdesmits fudraba gabbalus, (29. tas irr peezpadesmits dahlderus). 30. Un no ta laika Zuhdas wiffa prahta nodohmajahs, ka tas Jesu bes dumpja nodohtu. 31. Treschdeenas waffara bija Jesús atkal eefsch Betanias. 32. Un kad Jesús no waffar-ehdeena bija zehlees, winsch sawas drehbes nowilke, 33. apjohsahs ar preefsch-autu, 34. un lehje uhdeni bekeni, 35. un sahze faweem mahzekleem kahjas masgah. 36. un schahweja tahs ar to apjohstu preefsch-autu. (37. Karstās semmēs, weeseem apswihduschas kahjas masgaja.) 38. Un Jesús to padarrijis, us faweem mahzekleem fazzija: ja es, juhsu kungs un

23. Kapehz tappe Zuhdas tas wiltineeks dusmigs?
24. Ko tas wels winnam firdeedewe?
25. Kur winsch nogahje?
26. Ko winsch ar teem runnaja?
27. Kā tas teem patiffe?
28. Ko tee tam sohlija?
29. Zif tas pehz muhsu naudas?
30. Ko nodohmajahs Zuhdas wiffa prahta darriht?
31. Kur bija Jesús treschdeenas waffara?
32. Ko Jesús pehz waffar-ehdeena darrija?
33. Ar ko Jesús apjohsahs?
34. Kur winsch uhdeni eelehje?
35. Ko Jesús faweem mahzekleem sahze darriht?
36. Ar ko winsch winnu kahjas schahweja?
37. Ko karstās semmēs darrija?
38. Kā Jesús faweem mahzekleem isstahstija, kapehz winsch teem tahs kahjas masgajis?

Meisteris

Meisteris (jeb Mahzitajs), jums kà fullainis kahjas esnu masgajis, tad jums arridsan weens ohtram buhs kahjas masgajt, 39. un weens ohtram eefsch mihlestibas kalvoht. 40. Un kad tee wehl pee galda sehdeja, un Juhdas tas wiltineeks lihds ar teem zitteem mahzeekem klast bija, Jesus us teem fazzija: weens juhju starpà, kas ar mannim ehd, manni ar wiltu nodohs. 41. Tad wiffi Jesus mahzeeki tappe noskummuschi, 42. un waizaja weens pehz ohtra: Kungs, woi es tas esnu? 43. Un Jahnis, kas pee Jesus kruhts gulleja, fazzija arridsan us Jesu: Kungs kursch tas irr? 44. Tad eefhmeja Jesus Juhdu Iskariatu. 45. Par to apskaitahs Juhdas jo wairak. 46. Un tas wels eefstrehje winna firdi, 47. un Juhdas isgahje breefsmigi dufnigs ahrà.

39. Kà bija teem pehz schihs mahzibas weens ohtram kalpoht?
 40. Ko Jesus pee galda fazzija, kad Juhdas klast bija?
 41. Kà tappe Jesus mahzeeki, to dstrdedami?
 42. Ko tee Jesu weens pehz ohtra waizaja?
 43. Kà Jahnis waizaja, pee Jesus kruhts gulle dams?
 44. Kurru Jesus eefhmeja?
 45. Kà schi ohtra apskaitahana Juhdasam patifke?
 46. Kas winna firdi eefstrehje?
 47. Kà Juhdas isgahje?

Mahzibas.

1. Tee augsti basnizas: Kungi un Wariseeri un rakstu mahzitaji, un tee wezzaki starp teem laudim, fapulzejahs un farunnajahs, Jesu nokaut, un tappe lohtri lihgsfmi, Kad Juhdas to Kungu Jesu wildams gribbeja nodohht, Eo no tam mahzees?

Atbildi: Besdeewigi irr eefsch launuma weenprahtigi, un preezajahs, kad teem winnu blehdiba isdohdahs.

(Bet us labbu kuhtrums rohdahs. Pee ta warr itweens nomannihht, la garra behrns fatrs irraid. Tapehz, mans behrns,

behrns, dohd tam fwehtam Garram weetu, kas tew us wiffu labbu skubbina, un darri to labpraht un ar preefu, un atstahjees no wiffa launa.)

2. Kad tee mahzeeki par to feewu Furneja, ka ta tahs dahrgas sahles ne bija pahrdewusi un to naudu ne bija teem nabageem dewusi, tad Jesus atbildeja: ta irr labbu darbu darrijusi, un manni us mamahm behrehm fwaidijusi, Eo no tam mahzees?

Atbildi: Ko Deewam par gohdu dohd jeb darra, tas ne irr jaudehts.

(Tapehz tas Deewam gan patihht, kad fwehtu Deewa nammu jauki ispuschko un apdahwina; bet ne buhs arri nabbagus peemirft.)

3. Tas wels eedewe Juhdasam firdi, fawu Meisteri ar wiltu nodohht, Eo no tam mahzees?

Atbildi: Launas dohmas un eegribbeschanas nahht no wella.

(Bet stahwi tahm pretti zaur fwehtahm luhgschanahm.)

4. Juhdas naudu eefahrodams, to Kungu Jesu pahrdewe, Eo no tam mahzees?

Atbildi: Dasch mantu melledams, fawu dwehseti wella nodohht.

(Bet wai tahdam! jo tahds ar to naudu Deewa lahstus un mihschigas elles leesmas cerihj; par to lai tas schehligais Deews itweenu wafarga.)

5. Papreeksch tas wels Juhdu Iskariatu skubbinaja, bet Kad tas wellam klausija, tas wels winna firdi eefstrehje, Eo no tam mahzees?

Atbildi: Kas ar wellu un launahm dohmahm pinnahs, tas tohp pehz pawiffam no wella apsehstis.

(Tapehz, al fristihhts zilweks! ne dohd wellam ne mas weetu pee tewis, un atnett wiffas launas dohmas zaur fwehtahm luhgschanahm, tad winsch tewim ne peeklus. Bet kad tu winnam un tawai launai eegribbeschanai mas effi klausigs, tad winsch tewi tà sawaldsinahs, fa tu no winna noggeem wakkà ne kuhfi. Par to lai Deews tewi wafarga.)

Swehtas dohmas.

Jesús, pás tas Meisters buhdams,
 Rahjas maiga mahzeleem.
 Lepnais prahs irr ellé gruhshamás,
 Mums buhs dshwoht mihligeem.
 Es griib' zittu kalps arr buht,
 Un tá Jesum lihdsigs kluht.

Dreschdesmits un peektais stahst's.

No ta swehta waffar-ehdeena, un ká
 Jesús eljes-dahrsá pee sawas
 dwehseles zeetis.

Matt. 26, Mark. 14, Lubk. 22 nod.

1. Pirmá saldás maies deená, tas irr leelá zettordeená, kad bija ja-uppure tas leeldeenas jehrs, 2. tee mahzekli pee Jesu peegahje un us to fazzija: kur tu griibi, ka mums buhs no-eet un tew fataisibt to leeldeenas jehru ehst? 3. Un Jesús fuhitija Behteri un Zahni pil'satá Jerusaleme, ka tee turpat kahdá nammá to leeldeenas jehru fataisitu. 4. Un waffará Jesús nahze un apsehдахs pee galda ar teem divipadesmits mahzeleem jeb Apustuleem, 5. un us teem fazzija: mannim no firds eegriibbejahs, scho leeldeenas jehru ar jums ehst, pirms es zeeschu. 6. Un ehdoht Jesús to swehtu waffar-ehdeenu eestahdija,

Sautafchanas.

1. Kahdá deená bija ta pirma saldás maies deena?
 2. Ko tee mahzekli fazzija, pee Jesu peegahjuschi?
 3. Kapeh; Jesús Behteri un Zahni us pil'satu fuhitija?
 4. Ko Jesús waffará darrija?
 5. Ko Jesús pee galda fazzija?
 6. Ko Jesús pee leeldeenas jehra ehshanas eestahdija?

7. tanni

7. tanni paschá nakti, kad tas nodohts tappe. 8. Un tas Kungs Jesús nehme to maisi, pateize un pahlaufe to un dewe to saweem mahzeleem, 9. un fazzija: nemmeet un ehdeet, ta irr manna meesa, kas par jums tohp dohta, to darrait mannis peeminndami. 10. Tá lihds arridsan nehme winsch to bikkeri pehz ta waffar-ehdeena, pateize un dewe teem to, 11. un fazzija: nemmeet un dserreet wiffi no ta; schis bikkeris irr ta jauna eestahdishana eefsch mannahm affininim, kas par jums un par daudseem tohp isleetas par peedohshanu to grehku; ta darrait, zeekahrt juhs to dserrat, mannis peeminndami. 12. Un tee wiffi no ta dschre. 13. Kad tee nu pehz to pateizibas-dseefmu bija nodseedajusch, tad Jesús ahra isgahje, pehz sawa eeradduma, pee to eljes-kalnu, un winna mahzekli gahje tam passat. 14. Tad Jesús us teem fazzija: schinni nakti juhs wiffi pee mannim apgrehfosteos un manni atstahfeet. 15. Bet kad es buhschu augsham zehlees, tad es juhsu preekschá griibu noet eefsch Galilejas. 16. Tad Behteris atbildeja: kaut ir wiffi pee tewim apgrehfotohs, tatschu es muhscham ne griibu apgrehfoteos un ne griibu temi atstah. 17. Jesús us Behteri fazzija: pateest, es tew falku, schodeen,

7. Kad Jesús to swehtu waffar-ehdeenu eestahdija?
 8. Ko Jesús papreeksch eefwehtija?
 9. Ko Jesús fazzija, to apfwehtitu maisi dohdams?
 10. Ko Jesús pehz ta waffar-ehdeena eefwehtija?
 11. Ko Jesús fazzija, to apfwehtitu bikkeri ar wihnu dohdams?
 12. Kas no ta dschre?
 13. Kur Jesús ar saweem mahzeleem nogahje, to pateizibas-dseefmu nodseedajusch?
 14. Ko Jesús tur us saweem mahzeleem fazzija?
 15. Kahdu apfohlishanu winsch teem tur klacht dewe?
 16. Ko Behteris atbildeja?
 17. Bet to Jesús us Behteri fazzija?

schinni

schinni nakti pirms tas gailis ohtreis dseedahs, tu manni tribsreis aisleegsi. 18. Bet Behteris runnaja wehl wairaf: teescham, kad man ar tewim ir buhtu jamirsi, ne tad es temi ne aisleegtu. 19. To paschu fazzija arri-dsan wiffi mahzekli. 20. Pehz to tas Kungs Jesus kahda dahrsa ar saweem mahzekleem eegahje. 21. Bet Juhdas tas wiltineeks arridsan to weetu sinnaja, tapehz, ka Jesus un winna mahzekli turpat daschureis sapulzejahs. 22. Un Jesus us saweem mahzekleem fazzija: sehdeetees scheitan, teekams es tur no-eimu un Deewu peeluhdu. 23. Un Jesus nehme pee fewim Behteri un Zehkabu un Zahni, 24. un eesahze trihzeht un bailotees, 25. un us teem fazzija: manna dwehsele irr noskummuhi lihds nahwei. 26. Baleezeet scheitan, un effeet ar mannim nomohda un luhdseet Deewu, ka juhs kahrдинашанà ne eekrihtat: 27. jo tas gars irr drohsch, bet ta meesa irr wahja. 28. Un Jesus nowehrsehs akmis-metteena tahlumà, 29. un zekos nomettees, us sawu waigu pee semmes kritte, 30. un luhdse sawu debbesu Tehwu pa trim lahgham: ja tas warretu buht, ka ta stunda pa-eetu, 31. fazzidams: mans Tehws! tu spehj wiffas leetas, nemm scho ruhtu

18. Kà Behteris pretti leelijahs?
19. Ko tad tee zitti mahzekli fazzija?
20. Kur Jesus pehz to eegahje?
21. Kà Juhdas tas wiltineeks to paschu weetu sinnaja?
22. Ko Jesus teitan us saweem mahzekleem fazzija?
23. Kurus Jesus ar fewim lihds nehme?
24. Kas tur tam mihtam Kungam Jesum notikke?
25. Ko Jesus eeksch sawas dwehseles zeeschanas us saweem mahzekleem fazzija?
26. Ko winsch teem pawehleja?
27. Kapehz Jesus teem pawehleja, nomohda buht un Deewu peeluhgt?
28. Zif tahlu Jesus no teem nowehrsehs?
29. Kà Jesus preeksch sawa debbesu Tehwa pasemmojahs?
30. Ko winsch no sawa debbesu Tehwa luhdse?
31. Kà winsch luhgdams fazzija?

frusta-

frusta-bikkeri no mannim, 32. tomehr ne kà es gribbu, bet kà tu gribbi; tawš prahts lai noteef. 33. Iffatrà lahga Jesus pee saweem mahzekleem nahze, un tohs gulloht atradde. 34. Un Jesus zihfstejahs ar nahwi, 35. un luhdse jo siipraki. 36. Bet winna sweedri bija kà affins-lahses, tahs kritte us semmi. 37. Un redsi, weens engelis no debbesim tam parahdijahs, 38. tas to Kungu Jesu siiprinaja, jeb eedrohschinaja. 39. Tad Jesus aug-scham zehlees nahze pee saweem mahzekleem un tohs no meega usmohdinaja, 40. un us teem fazzija: ko juhs gullat? redseet, ta stunda irr nahkusi, ka ta zilweka dehlu nodohs. 41. Redsi, kas manni peewill, irr tumu klast; 42. bet luhdseet Deewu, ka juhs kahrдинашанà ne eekrihtat. 43. Jo Juhdas bija ar sawu pulku, kas Jesu grabhtu, jaw tumu klast pee ta pascha dahrsja.

32. Ar kahdeem wahrdeem Jesus sawa debbesu Tehwa prah-tam padewahs?
33. Kà Jesus sawus mahzeklus atradde?
34. Ar ko Jesus zihfstejahs?
35. Ko Jesus wiff-dsikkas behdas darrija?
36. Kà winna sweedri bija?
37. Kas tur Jesum parahdijahs?
38. Kapehz tas Jesum parahdijahs?
39. Kà Jesus sawus mahzeklus atradde?
40. Ko Jesus fazzija, tohs usmohdinadams?
41. No ka winsch teem sinu deme?
42. Kahdu mahzibu teem Jesus deme?
43. Kas tad pee ta dahrsja bija klast?

Mahzibas.

1. Eekam Jesus zeete un mirre, winsch eestahdija pehz digà wakkar-ehdeenà, sawu meesu un affini ehst un dsert, ko no tam mahzees?

Atghildi: Es mahzohs atsiht, Jesus ne-issakkamu mihslehtibu prett mums.

(So tas Jesum ne bija gan, fawu dshwibu par mums nodoh, bet winsch arridsan sew paschu mums eeschinko, un mums fawu meesu un affini fwehta wakkar-ehdeena eestahdijis, ne ween lai wiinna gruhtas zeeschanas un wiinna gruhtu mirschanu peeminnam, bet arri us to muhsu wahju tizzibu stipri naht, un mums grehtu peedohschanu fagabdaht. Kas nu us tahdu wihti ar fawu Jesu irr faweenohs, to tas wels no Jesus ne atraus. Atshiti scho karstu Jesus miblestibu, un mihto wiinnu arridsan no wiffas firds, no wiffas dwehfeles, no wiffa prahta un no wiffa tawa spehfa.)

2. Kristus ne ween maifi, bet arridsan wihtu, fwehta wakkar-ehdeena eestahdijis, un ne ween fazzija: nemmeet un ehdeet, bet arridsan fewischki: nemmeet un dserreet wiffi no ta, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka mums kristigeem laudim peenahlahs, fwehta wakkar-ehdeena ne ween maifi, bet arridsan wihtu isdalliht un pretti nemt.

(So mums zilwekeem ne irr tas spehfs dohts, Jesus eestahdichanu pahwehst un wihtu atraut, ka zitta basniza darra. Tapeh; turrees, mans draugs, pee muhsu tizzibas, fur Deewa wahrdu pareift mahza, un tahs fwehtas eestahdichanas peh; Jesus likkuma pareift isdalla.)

3. Ta fwehta wakkar-ehdeena eestahditajs fazzija pee maisis:isdallischanas: ta irr manna meefa, un pee ta bikkera: tahs irr mannas affinis; fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka meh's teescham lihds ar to apfwehtitu maifi Jesus dahrgas meefas, un lihds ar to apfwehtitu wihtu Jesus dahrgas affinis dabujam.

(To mums buhs stipri tizzeht, jehschu muhsu prahts to ne warr isdohmaht, ka tas warr buht. So Jesus mutte irr pateefiga un winsch irr tas wiffsphezigais Deews, kas wairal speh; darriht, ne ka meh's prohtam; jo ta irr masa leeta, to tizzeht, fo meh's redsam. Swehts tu buhfi, ja tu ne redsi, un tomehr tizzi.)

4. Pehteris leelijahs, Jesum lihds nahwei flahst stahweht, bet peh; winsch trihsreis leedsehs pasiht to Kungu Jesu, fo no tam mahzees?

Atbildi: Leelichana irr gekkiba un padarra faunu.

(30

(So tas gars irr gan labprahstigs, bet ta meefa wahja. Tapeh; ne leeles nefahda leeta.)

5. Jesus pee sawas dwehfeles zeesdams, affinaunus fweedrus fwihde, un engelam no debbes to bija stipri: naht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Jesus zeeschanas pee sawas dwehfeles wiffai gruhtas bijuschas.

(Winsch baudija to brihdi elles mohkas un to karsti dedsamu Deewa dusmibu par wisseem pasaules grehkeem, kas us wiinnu gulleja. Zaur schihm mohkahm Jesus ir tewi no elles pestijis. Gepreezinajees ar to un pateiz tawam Jesum par to no firds, un ne aismirski to kamehr tu dshwo.)

Swehtas dohmas.

Jesu, tu par mann' eestahdij's

Tawu meef' un affini.

Kas tu man til' daud; parahdij's,

Dohd ir to man schelligi:

Ka es zeenigs allaschin

Baud' to fwehtu wakkarin.

Treschdesmits un festais stahsts.

Ka Jesus gubstihst un no Pehtera aisleegts.

Matt. 26, Mark. 14, Luth. 22, Jahr. 18 nod.

1. Danni pascha nakti, kad Jesus to fwehtu wakkar-ehdeenu bija eestahdijis (tas irr to nakti stary leelu zettortdeenu un leelu peekdeenu), kad Jesus eljes-dahrsa pee sawas dwehfeles zeete, nahze Zuhdas tas wiltineeks, 2. ar pulku fullainu no teem augsteem basnizas-kungeem, Bariseereem, rakstu-mahzitajeem un wezzakeem stary teem Zuhdeem. 3. Tee nahze ar swezzehm, ar sohbineem un

Sautaschanas.

1. Kurra nakti Zuhdas tas wiltineeks nahze, Jesu gubstihst?
2. Ar kahdeem laudim winsch nahze?
3. Ka tee nahze?

nuhjahm.

nuhjahm. 4. Bet Zuhdas gahje tam pulkam preefschâ.
 5. Bet tas wiltineeks Zuhdas bija teem sihmi dewis:
 kurru winsch buhschoht skubstibt, tas pats effoht Kristus,
 to teem bij grabht un drohschi prohjam west. 6. Bet
 Jesus wiffas leetas papreefsch sinnadams, gahje teem
 pretti no dahrsa, 7. un fazzija us teem: wehz ka juhs
 mekleeet? 8. Tee atbildeja: Jesu no Nazaretes. 9. Je-
 sus atbildeja: es tas esmu. 10. Kad Jesus to bija faz-
 zijis, tee wiffi zaur schi wahreda spehku pee semmes kritte,
 kâ ar warru sumti. 11. Tad Zuhdas pee Jesu steidsehs
 un to skubstija, fazzidams: labb wakkar, Mahzitajs!
 12. Bet Jesus atbildeja: mans draugs! kapehz tu effi
 nahjis? Zuhdas, woi tu ta zilwefa dehlu skubstidams
 nodohdi? 13. Tad tee zitti weegahje, kas ar winnu bij
 nahfusch, un fanahme Jesu. 14. Kad to Jesus mah-
 zekki redseja, tad Behteris sawu sohbinu iswille, ko winsch
 bija lihds nehmis, 15. un zirte wehz ta augsta basnizas-
 lunga kalpa, Malkus wahrda, 16. un nozirte tam labbo
 auf. 17. Bet Jesus apdraudeja Behteri un us to fazzija:
 paleez meerâ. 18. Woi tu dohma, ka es ne warretu no

4. Kas teem preefschâ gahje?
5. Kahdu sihmi tas wiltineeks teem bija dewis?
6. Woi tad Jesus to nomannija?
7. Ko Jesus fazzija, teem pretti eedams?
8. Ko tee atbildeja?
9. Woi ne aisleedjabs tas mihlais kungs Jesus?
10. Kahds brihnum notikke, kad Jesus to bija fazzijis?
11. Ko tad Zuhdas darrija?
12. Ko Jesus Zuhdasam atbildeja?
13. Ko tee zitti darrija, kas ar Zuhdasu bija nahfusch?
14. Ko tad Jesus mahzekki darrija?
15. Wehz ka Behteris zirte?
16. Kâ Behteris to kalpu eewainoja?
17. Ko Jesus us Behteri fazzija?
18. Ko Jesus fazzija, ko winsch warretu no sawa debbesu
 Tehwa islubgtees?

fawa

sawa Tehwa lubgtees, ka tas man dauhs tubkstofchus
 engelus fuhsta? 19. Woi tad man ne buhs to ruhthu
 bikkeri dert, ko man tas Tehws irr dewis? Kâ tad tee
 raksti taptu weepilditi? Pateesi, tam buhs tâ notikt.
 20. Un Jesus aislahre tam kalpam to auf un to dsee-
 dinaja. 21. Bet us teem, kas winnu bija grabbuschi,
 winsch fazzija: juhs effat, kâ us kahdu flepkawu, ar
 sohbineem un nuhjahm isgahfusch, manni gubstibt.
 22. Woi es ne esmu itdecnas pee jums sehdejis un mah-
 zijis Deewa nammâ, un juhs ne effat sawas rohkas pee
 mannis peeliffusch. 23. Bet schi irr ta stunda un tas
 spehks tahs tumfibas, ka to praweeschu raksti taptu wep-
 pilditi, tâ bija tam wiffnotal notikt. 24. Tad atstahje
 no winna wiffi mahzekki un behdse prohjam. 25. Bet
 tas pulks un tee fullaini no teem Zuhdeem fahsehe Jesu,
 26. un to wedde us ta augsta basnizas-lunga nammu.
 27. Bet Behteris gahje Jesum pakkat no tahlenes, lihds
 ta augsta basnizas-lunga nammu, un eegahje preefsch-
 nammâ. 28. Turpat bija tee kalpi un fullaini ugguni
 no ohglehm pakuhfusch, un fildijabs. 29. Bet Behteris
 stahweja pee teem un fildijabs arridsan, ka tas redsetu,

19. Bet ko Jesus fazzija, kalabb winsch to ne gribbeja darriht?
20. Kahdu brihnumu Jesus pee ta kalpa parahdija, kam ta
 aufs bija nozirta?
21. Ko Jesus us teem fazzija, kas winnu bija grabbuschi?
22. Ar ko Jesus tohs padrlezinjaja, ka tee nepareisi darrija?
23. Ko Jesus fazzija, kapehz bija tam tâ notikt?
24. Kur tee mahzekki palikke, kas ar Jesu gribbeja nahwe
 ee-eet?
25. Bet ko tee ar Jesu darrija, kas winnu bija grabbuschi?
26. Kur tee to aiswedde?
27. Kur Behteris palikke, kas wahr jitteem seelijabs, pee
 Jesus pastahweht?
28. Ko tee kalpi un fullaini preefsch-nammâ darrija?
29. Kapehz Behteris pee teem weestahjabs?

kas

fae tur notifs. 30. Bet ta augsta basnizas-funga kalpone redseja Behteri pee gaismas un fazzija: neggi tu effi arridsan weens no schi zilweka mahzefteem? 31. Bet Behteris leedsahs preefsch wisseem fazzidams: es winnu ne pasihstu, neds sinnu, fo tu runna. 32. Un tas gailis dseedaja pirmu reisi. 33. Ne ilgi pehz to zitta kalpone Behteri redseja, un fazzija: schis bija arridsan ar Jesu no Nazaretes. 34. Bet Behteris leedsahs ohtru reisi Deemu minnedams, un fazzija es tas ne esmu, es arridsan Jesu ne pasihstu. 35. Bar masu brihdi tee zitti us Behteri fazzija: pateesi, tu effi arridsan weens no Jesus mahzefteem, jo tu effi Galileeris, pee tawas wallodas to warr noprast. 36. Un lahds raddineeks no ta, kam Behteris ausi bija nozirtis, fazzija: woi es tewi dahrsa pee winna ne redseju? 37. Tad fahze Behteris nodewatees un nolahdtees, winsch Jesu ne pasihstoh. 38. Kad winsch wehl runnaja, gailis ohtru reisi dseedaja. 39. Un tas Kungs Jesus atgreesehs un luhfoja us Behteri. 40. Tad Behteris Jesus wahrda eegahdajahs: pirms tas gailis diwireis dseedahs, tu manni trihsreis aisleegfi. 41. Un Behteris isgahje ahrâ, un raudaja gauichi.

30. Ko ta augsta basnizas-funga kalpone us Behteri fazzija?
 31. Kâ Behteris leedsahs?
 32. Zif reis tas gailis bija dseedajis?
 33. Ko zitta kalpone us Behteri fazzija?
 34. Kâ Behteris ohtru reisi leedsahs?
 35. Kâ tee zitti Behteri gribbeja pahleezinaht, fa winsch weens no Jesus mahzefteem effoh?
 36. Ko weens raddineeks no ta apleezinaja, kam Behteris ausi bija nozirtis?
 37. Kâ Behteris treschu reisi to Kungu Jesu aisleedse?
 38. Kurru reisi tad tas gailis dseedaja?
 39. Kas tad Behteri usluhfoja?
 40. Ko Behteris eegahdajahs?
 41. Ko tad Behteris darrija, un kâ tam ap fir di tappe?

Mahzibas.

Mahzibas.

1. Tuhdas Jesum labbu wakkaru fazzija, un to fkuhp, stija, bet to winsch darrija, fawu Meisteri ar wiltu nodohdams, fo no tam mahzees?
 Atbildi: Ne allaschin draugs, kas mihligi runna.
 (Jo pee wiltigas pafaules meddus mutte, bet schultis fir di. Ne effi tahds, bet lai tawa mutte un tawa fir ds allaschin faderr. Un fargees arridsan no tahdeem, jo ta pafauls irr pilna ar wiltibu.)
2. Jesus apdraudeja Pehteri un liffe tam sohbinu atkal eebahst, fo no tam mahzees?
 Atbildi: Deewam ne patihf kaufchanas.
 (Tapehz effi meerigs, jo ir zittam sohbi, kas mahf kohst. Bet kad tew muggura neef, tad gan raffees, kas tew to fassihst tâ, fa tew azzis pahrees.)
3. Jesus tam kalpam to nozirstu ausi dseedinaja, kas bija lihds nahzis to Kungu Jesu grahbt, fo no tam mahzees?
 Atbildi: Mums buhs saweem eenaidneefteem labbu darriht.
 (Tapehz ne atreebjees pee tawem prettineefteem, bet swehti tohs, kas tewi lahdt, un darri labbu teem, kas tewi eenihd, lihds Deewu par teem, kas tewi apfaitina un waija. Tad buhst Jesum lihdsigs, un swehtihst Deewa behrns.)
4. Kad Jesus tappe gubstihst un faistihst, tad wiffi mahzehti to Kungu Jesu atstahje un behdsin behdse, un Pehteris wehl winnu pehz aisleedse, fo no tam mahzees?
 Atbildi: Kad zilwekam nelabbi flahjahs, tad wiffi draugi atstahjahs un to ne pasihst.
 (Bet eefsch labbahm deenahm draugi ne truhstfi. Bet fo walihds tahds draugs, kas draugs ne paleef, jo tahds til labb, kâ draugs ne bijis. Tapehz, mans behrns, ja tew labs draugs, tad winna ne kaunees, kad tam flikti flahjahs, tad irr winsch eefsch tawahm behdahm ne atrausees, neds tewi atstahs.)
5. Pehteris tuhdahtin ar gauichahm affarahm fawus grehkus apraudaja, kad winsch to Kungu Jesu bija aisleedsis, fo no tam mahzees?
 Atbildi: Kas grehfojis, tam buhs tuhliht fawus grehkus noschehloht un fawu atgreeschanu ne wilzinaht.
 (Tapehz,

(Tapeh, mans behrns, kad tew wels fahdà grehtà buhtu eeweddis (par fo lai Deews tew pasarga), tad lai tas tew tuh-dalín eet pee sírds, un ne fawejees, fawu grehtu Deewam no-luhgt, tad tas schehlizais Deews tew to labpraht peedohs.)

Swehtas dohmas.

Jesus nenojeedfíg kaujabs
Gubstíbt, faistíbt, teefà west.
Wella faites us man kraujabs,
Un gribb ellé man aisenst.
Kauj zaur tawahm faitinahm,
Jesin, mann' no waimanahm.

Trefchdesmits un septitais stahst.

**Kà tas Kungs Jesus preeksch augstu
basnizas-fungu un runnas-fungu tee-
sas noklausíhts un pasuddinahst.**

Matt. 26, Mark. 14, Luf. 22, Joh. 18 nod.

1. Kad Jesus ta augsta basnizas-funga Kaiwafa nammá nakti bija eewests, 2. tad tur bija fapulzejuschees wíffi augsti basnizas-fungi un rakstu-mahzítaji un tee wezzakt starp teem Juhdeem. 3. Tad tas wirfneeks starp teem basnizas fungeem Jesu par fawéem mahzékkeem un par fawu mahzibu waizaja. 4. Jesus atbildeja: es esmu wíffeem dsirdohht mahzítis preeksch pasaulés, basnizà un skoblà, fur wíffi Juhdi fa-eet, un ne esmu nenecka fahdà

Jautaschanas.

1. Kur Jesus bija eewests?
2. Kas tur bija fapulzejuschees?
3. Par fahdu leetu tas wirfneeks Jesu waizaja?
4. Ko Jesus atbildeja?

apflehtà

apflehtà faktà runnais, fo tu manni par to jauta?
5. Jauta no teem, kas dsirdejuschi, fo es us teem esmu runnais. 6. Kad to Jesus bija fazzijis, weens no teem fullaincem, kas flahht stahweja, Jesum plíkki dewe, 7. un fazzija: woi tew tam augstam basnizas-fungam tà buhs atbildeht? 8. Jesus us to fazzija: ja es esmu nepareisi runnais, tad parahdi to, fa tas nepareisi irr, bet ja esmu pareisi runnais par fo tu tad man fitti? 9. Bet tee augsti basnizas-fungi, rakstu-mahzítaji un wezzakti starp teem Juhdeem melleja wiltigu leezibu prett Jesu, fa tee to warretu nokaut. (10. Jo tee eenihdeja Jesu tapeh, fa tas teem drohschi to pateesibu bija fazzijis, un winnu bes-deewibu dauds reis norahjis.) 11. Un tee ne atradde ne fahdu wainu pee Jesus, jebchu gan wiltigi leezineeki preekschà nahze: 12. jo winnu leeziba ne bija weneda. 13. Wíffupeh, nahze preekschà diwi wiltigi leezineeki, un dewe wiltigu leezibu prett Jesu, fazzidami: es warru un gribbu to Deewa basnizu, kas ar rohlahm darrita, noplehst, un treijàs deenàs zittu Deewa basnizu ustaisht, kas naw ar rohlahm taifita. 14. Jesus gan bija fahdu reis fazzijis, us fewi paschu rahdidams: noplehseet scho Deewa nammu, un treijàs deenàs es to atkal ustaisfchu.

5. Ko Jesus fazzija, no furreem bija tam augstam basnizas-fungam to jautah?
6. Kahds apfmeeklis Jesum par scho atbildechanu tappe padarríhts?
7. Ko tas bestaunigais Jesum fazzija?
8. Bet fo tas mihlais Kungs Jesus us to fazzija?
9. Kahdu leezibu tee prett Jesu melleja?
10. Kapeh nepateesu leezibu prett Jesu melleja?
11. Bet woi tee tad fahdu wainu pee Jesus atradde?
12. Kahdas bija to leezineeku leezibas?
13. Kahdu leezibu peh diwi wiltineeki dewe?
14. Woi Jesus to bija fazzijis?

15. Bet

15. Bet Jesus fapratte zaur to Deewa nammu sawas paschas meefas, kas bija weens Deewa namš, tapehž, ka ta deewiškka buhščhana eefšch wiinna meefahm mahjoja. (16. Schis Deewa namš tappe arridsan noplehstis, kad Kristus pee frusta kohka nomirre; un treijās deenās atkal uštaišhstis, kad Jesus treschā deenā atkal no mirroneem zehlees.) 17. Un redst, schohs Jesus wahrduš tee leezineeki ar wiltibu pahrgrohsija. 18. Bet Jesus zeete kluffu un ne atbildeja ne neeka, 19. tapehž, ka tee leezineeki paschi ne faderreja ar sawu nepateesu leezibu. 20. Kad tee nu Jesum ne warreja ar leezineekeem peekluht, zehlehs tas augstais basnizas-kungs augščham wiinnu starpā, un jautaja Jesu, fazzidams: woi tu effi Kristus, ta augsti teizama Deewa Dehls? 21. Es peespeeschu temi pee ta dšihwa Deewa, ka tu mums pateesibu fakk. 22. Tad Jesus ne leedsahs, 23. un atbildeja drohschi: pateesi, es tas esmu. 24. Un no schi laika juhs ta zilwefa Dehlu redsefeet fehščham pee Deewa labbas rohtas, un nahtkam eefšch padebbešcheem tahs debbes. 25. Tas augstais basnizas-kungs to dsirdejis, faplehse sawas drabnas, 26. un

15. Ko Jesus zaur to Deewa nammu fapratte?
16. Woi tad Jesus pareisi bija runnais?
17. Woi tee leezineeki tohs wahrduš tā stahstija, tā Jesus tohs bija fazzijis?
18. Ko Jesus us to atbildeja?
19. Kapehž Jesus kluffu zeete?
20. Kad tee ar leezineekeem ne warreja Jesum peekluht, ko tas augstais basnizas-kungs jautaja?
21. Kā tas Jesu peespeede, to pateesibu fazzih?
22. Woi Jesus leedsahs?
23. Ko tad Jesus atbildeja?
24. Ko Jesus turklaht fazzija?
25. Kā tas augstais basnizas-kungs scho atbildešchanu no Jesus pretti nehme?
26. Ko tas augstais basnizas-kungs tur klaht fazzija?

fazzija:

fazzija: winsch irr Deewu saimojis, kahdu leezibu wehl gribbam? redseet, taggad juhs effat wiinna Deewa saimofchanu dsirdejuschi, ko juhs schkeetat? 27. Un tee wiffi wiinnu pasuddinaja un fazzija: winsch irr nahwi pelnijiš. 28. Bet tee wihri, kas Jesu fafeetu turreja, apmehdija Jesu un eesplahwe wiinna waigā un to ar duhreem fitte. 29. Zitti aisklahje wiinna waigu par apsmeeclu, fitte tam waigā, 30. un fazzija: usminni, Kristus, kurfch tew fitte. 31. Un daudj zittus apsmeeclu-wahrduš tee mehdidami us wiinnu fazzija. 32. Tanni paschā rihtā, kas bija leelas peekdeenas rihts, 33. fapulzejahs no jauna wiffi augsti basnizas-kungi, rakstu-mahzitaji un tee wezzafi starp teem laudim ar wiffcem runnas-kungeem (jeb rahtskungeem, kurru leels pulks bija), 34. un turreja runnas par Jesu, kā tee to nonahwetu. 35. Kad nu Jesu preefšch teem runnas-kungeem wedde, tee Jesu no jauna jautaja, fazzidami: woi tu effi Kristus tas Bestitajs, fakk mums? 36. Bet Jesus us teem fazzija: ja es jums to falku, tad juhs ne tizzat; bet ja es waizaju, tad juhs man ne atbildat, un tomehr juhs manni walkā ne laischat. 37. Tapehž no schi laika sehdehs tas zilwefa Dehls pee

27. Ko wiffi pahr Jesu nospreede?
28. Kahdu apsmeeclu tee wihri, kas Jesu fafeetu turreja, tam skungam Jesum parahdija?
29. Kahdu apsmeeclu tee wehl Jesum parahdija?
30. Ko tee fazzija, Jesu apsmeedami?
31. Woi ta jau wiffa apsmeeščhana bija?
32. Kahdā rihtā tas notikke?
33. Kas tad no jauna fapulzejahs?
34. Kapehž tee wiffi bija fanahfuschi?
35. Kā Jesu preefšch runnas-kungeem jautaja?
36. Ko Jesus atbildeja?
37. Ko Jesus tur klaht fazzija?

labbas

labbas rohkas ta Deewa spehka. 38. Tad wiffi fazzija: woi tu tad Deewa Dehls effi? 39. Jesus atbildeja: es tas esmu, fo juhs fakkat. 40. Tad wiffi runnas-kungi fazzija (41. bes ween Jahseps no Arimatiäs): kabdas leezibas mums wehl wajjaga? meh's to paschi effam dstr-dejuschi no wianna muttes. 42. Un tee runnas-kungi nospreede nahwi pah'r Jesu.

38. Ko tee no jauna jautaja?
 39. Woi Jesus leedsahs to effam?
 40. Ko tee runnas-kungi fazzija?
 41. Woi tad wiffi to fazzija?
 42. Ko tad wiffi zitti runnas-kungi pah'r Jesu nospreede?

Mahzibas.

1. Tee Wariseeri suhdseja itt gau'schi par to Kungu Jesu, un tomehr tee ihsti ne sinnaja, par fo suhdseht, un jeb'schu gan dauds ismahziti leezineeki bija, tad tomehr winnu leeziba ne bija weenada, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Jesus tees'ham nenoseedf'igs un bes wainas bijs.

(Tapeh'z arridsan wiffas wianna zeefchanas, fo winsch ne bija pelnijs, mums par labbu un muhsu weeta notiffuschas. Jo zaur to winsch muhs ar Deewu salihd'finajis. Tapeh'z peelihd'sini fewim wiffu to, fo Jesus zeetis, eefsch tizzibas, tad Deews tew sawa teesa ta usfkattih's, itt ta tu buhtu pats to wiffu zeetis un winnam gan darrijs.)

2. Zil reisi tee leelzineeki ar melleem nahze, tik reisi Jesus kluffu zeete un ne atbildeja neneeka, jo ikweens warreja tohs mellus nomanniht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Melleem irr ih'fas kabjas, un prett teem ne wajjaga dauds atbildefchanas.

(Tapeh'z fargees tikkai no lamuma, un lai tee laudis mello, ta gribbedami, kamehr teem mehle peefuhf. Jo, jo wairaf zilweks prett melleem aibildinajahs, jo wairaf tohs mellus tizz. Bet jo wairaf zilweks ar droh'schu fir'di prett melleem kluffu zeefsch, jo wairaf tee melli mamijami; jo tas ne irr tubl'ht par wainigu turrams, kas ne mahf labbi brehft un aistrunnatees.)

3. Kad

3. Kad tas augstais basnizas-kungs to Kungu Jesu pee ta dsihwa Deewa wahrda peespeede, to pateesibu faz'zih't, tad Jesus ne leedsahs atbildeht, un fazzija to pateesibu droh'schi, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewa gohda dehl mums to pateesibu buhs skat'dri un droh'schi bes wiltus fazzih't.

(Mums buhs allaschin pateesibu fazzih't, wiffwairaf preefsch teefas, un wiffwairaf, kad meh's pee Deewa swehta wahrda tohyam peespeesti; kas tad wehl mello, tas Deewu jaimo un Deewam sawu gohdu atrauj. Tahdu grehfu ne nemm us fewis.)

4. Jesus ne ween preefsch teefas newainigi plikk'i dabjuja, bet winsch tappe arridsan peh'z no teem fullainem apmehdihts, apsplaudih'ts, un ar duh'reem fasists, un tomehr winsch ne kurreja, fo no tam mahzees?

Atbildi: No ta warram ta Kunga Jesus pazeefchanu un leh'nprachtibu redseht.

(Tapeh'z ne plihsti puscham, kad tew masums no besprachtigeem jazeefsch. Tu wairaf zeefchanas no Deewa pelnijs, bot Jesus ne fo pelnijs, un tomehr winsch wiffu ar lehuu prahtu pah'rzeete.)

5. Kristu ne ween nenoseedf'igi apsuhdseja, bet to arridsan pasuddinaja, fo no tam mahzees?

Atbildi: Zaur to muhs Kristus atpestijis no wella apsuhdsefchanas un no muhsu fir'ds-pahrmeefchanahm preefsch Deewa soh'dibas-kreh'sla, un no tahs muhschigas pasufchanas muhs israhwis.

(Tapeh'z, kad tewi wels un grehki beede, un tawa pascha fir'ds tewi pafau'de, tad eepreezinajees prefti ar to, ka Jesus tawa weeta apsuhdsehts un pasuddinahts tappis, tad buh'si swabbads no Deewa soh'dibas.)

Swehtas dohmas.

Jesu, tu bes wiffas wainas
 Apfuhdsehts, pasuddinahts;
 Tu ar mannim turrejs mainas.

Lai tad schis taws scheligs prahts
 Man aistahw, kad fir'ds un wels
 Suhdsefchanas prett man zels.

Dresch-

Treschdesmits un astotais stahsts.

Rà Jesus preeksch semmes-teefas no
klausihsts.

Matt. 27, Mark. 15, Luf. 23, Joh. 18 nod.

1. Kad tas kungs Jesus preeksch augstu basnizas-kungu teefas bija pahrklausihsts un pasuddinahts, 2. tad tee Jesu fasectu preeksch to sohda-nammu nowedde, 3. un to tam semmes-sohgam Ponzium Pilatum nodewe, 4. kas no teem Keemereem par Zuhdu semmi bija ezelts. 5. Un tas bija leelas peektdeenas rihta agrumã. 6. Kad nu Zuhdas tas wiltineeks, kas Jesu bija pahrdevis, to redseja, ka Jesus bija pee nahwes pasuddinahts, tad tas tam atkal bija schehl. 7. un winsch atnesse atkal to naudu teem augsteem basnizas-kungeem un teem wezzaceem, 8. un fazzija: es esmu nepareisi darrijs, ka es nenosedfigas affinis nodewis esmu wildams. 9. Tee fazzija: ko mehš par to behdajam, pecluhko tu pats par to. 10. Un Zuhdas mette to naudu eeksch basnizas 11. gabje nobst

Jautaschanas.

1. Kur bija Jesus papreeksch pahrklausihsts un pasuddinahts?
2. Kur tee pehz to kungu Jesu nowedde?
3. Kam tappe Jesus nodohs?
4. Par kahdu semmi tas waldija?
5. Kad tappe Jesus preeksch wima teefas wests?
6. Kapehz tappe tas Zuhdasam, tam wiltineekam schehl, ka winsch sawu kungu un Meisteri Jesu bija pahrdevis?
7. Ko winsch teem augsteem basnizas-kungeem atpalkat atnesse?
8. Ko winsch fazzija, to naudu atneffis?
9. Kahdu eepreezinaschanu tee winnam dewe?
10. Kur Zuhdas to naudu lifke?
11. Kahdu gallu Zuhdas nehme?

un

un pakahras pats, un irr widdu puschu sprahdis un sawas eekschas iskrattijis. 12. Bet tee augsti basnizas-kungi nehme to naudu un fazzija: tas ne peeklahjabs, ka mehš to Deewa schkirsta leekam, jo ta irr affinu-nauda, 13. Un tee pirke par to weenu tihrumã, teem sweschinee-teem par kapsehtu. 14. Kad nu Jesus preeksch ta semmes-sohga Pilatus teefas stahweja, ne gabje tee Zuhdi eeksch to sohda-nammu, ka tee preeksch swehtkeem ne taptu apgahniti. 15. Jo Ponzius Pilatus bija no paganu tizzibas. 16. Tad isgabje Pilatus, 17. un tohs waizaja: ko juhš fuhdsat pahr Jesu no Nazaretes? 18. Tad eefahze tee augsti basnizas-kungi un tee wezzaki Jesu tohti apfuhdseht ar wiltibu un melleem, fazzidami: scho mehš atrohdam, ka winsch tohs laudis pahrwehrs, 19. un atleeds keiseram meslus doht, 20. un leelahs, ka winsch irr Kristus, weens kehniensch. 21. Tad eegabje Pilatus sohda-nammã un jautaja Jesu: woi tu effi to Zuhdu kehniensch? 22. Jesus atbildeja: es esmu pateesi weens kehniensch, bet manna walfiiba ne irr no schihs pasaules, 23. un es esmu tapehz dsimmis, ka man to taifnibu un pateesibu

12. Ko tee augsti basnizas-kungi to naudu nehmušchi fazzija?
13. Kur tee tad to naudu lifke?
14. Kapehz tee Zuhdi ne gribbeja sohda-nammã ee-eet?
15. Ko kahdas tizzibas bija Ponzius Pilatus?
16. Rã tad tee Zuhdi ar Pilatu fanahze?
17. Ko winsch tohs Zuhdus waizaja?
18. Ko tee augsti basnizas-kungi par Jesu fuhdseja?
19. Ko tee wehl par Jesu fuhdseja?
20. Kurra bija ta trescha leeta, par ko tee fuhdseja?
21. Ko Pilatus no Jesu jautaja, sohda-nammã?
22. Ko Jesus atbildeja?
23. Ko Jesus wehl fazzija?

buh's apleezinaht, un kas no taisnibas irr, tas mannu balsi dsird. 24. Tad isgahje Pilatus atkal abra pee teem Zuhdeem un fazzija: es ne atrohnu ne kahdas wainas pee minna. 25. Un tee augsti basnizas-kungi un wezzati to jo wairaf apfuhdseja, fazzidami: winsch tohs laudis us dumpi usrunnajas ar to, ka tas mahzjis schurp un turp eefsch wiffas Zuhdu semmes, eefahfdams eefsch Galilejas un beigdams schinni weeta. 26. Bet Jesus us wisseem melleem ne weenu wahrdu ne atbildeja, 27. ta, ka arri-djan tas semmes-sohgis lohti brihnijahs. 28. Bet Pilatus tas semmes-sohgis lohti brihnijahs. 28. Bet Pilatus dsirdejis, ka Jesus no Galilejas semmes bija, un ka Jesus ta kehina Gerodus teefa peederreja, liffe Jesu us Gerodu aiswest, 29. kas tannis deenas arri eefsch Jeru-jalemes bija. 30. Bet kad Gerodus Jesu redseja, tappe winsch lohti lihgsms: jo winsch jau fenn to labpracht gribbeja redseht, zerredams, kahdu brihnuma-sihmi no Jesus redseht, jo winsch fenn dauds no Jesus bija dsirdejis. 31. Un Gerodus waizaja Jesu no daschadahm leetahm, 32. bet Jesus tam ne ka ne atbildeja. 33. Bet tee augsti basnizas-kungi un rakstu-mahzitaji stahweja un apfuhdseja Jesu gauschi. 34. Bet Gerodus ar sawu pils-faimi nizzinaja un apmehdija Jesu, un apsedse to ar baltahm drahnahm, 35. un atsuhthija to atkal us

24. Ko fazzija Pilatus us teem Zuhdeem abra?
25. Ka tee augsti basnizas-kungi jo wairaf par Jesu fuhdseja?
26. Ko Jesus us teem melleem atbildeja?
27. Kas par to brihnijahs?
28. Kapehz Pilatus Jesu us to kehina Gerodu aisfuhthija?
29. Kur to brihdi Gerodus bija?
30. Kapehz Gerodus, preezajahs, Jesu redsedams?
31. Ko Gerodus no Jesus waizaja?
32. Ko winnam Jesus atbildeja?
33. Kas Jesu preefsch Gerodu apfuhdseja?
34. Woi Gerodus to Kungu Jesu ne zeenija?
35. Kur winsch Jesu aisfuhthija?

Pilatu.

Pilatu. 36. Tanni deena tappe Pilatus un Gerodus draugi kohpa, jo papreefsch teem sawa starpa eenaisd bija.

36. Kas tappe tanni deena draugi?

Mahzibas.

1. Kad tas wiltineek's Zuhdas sawu saunu darbu jau bija padarrijis, tad tam pehz palikke schehl, Kad jau laiks wairs ne bija, fo no tam mahzees?

Arbildi: Sirds-apsinnaschana pee besdeewiga papreefsch drohscha meega gull un kluffu zeesch, teefams tas tai saunai eefahroschana paflaufa; bet pehz, kad tas grehks padarrihts, tad sirds mohdahs un to greh-zineeku pafande.

(Tapehz, mans behrns, pirms fo darri, apdohma papreefsch, woi tas ne buhs grehks; jo kad tas jau padarrihts, tad ne irr wairs laiks, to apdohmaht. Jo papreefsch darriht un pehz apdohmatees, dauds zilwekus nelaimé rahwis un saudejis.)

2. Zuhdas pahrdewe sawu Kungu un Meisteri Jesu par peezpadesmits dahldereem, bet winsch nefse pehz to naudu atpaktal un pakahrahs, fo no tam mahzees?

Arbildi: Kas us naudu friht, fa wels us dwehseles, tas saude sawu dwehseli.

(Pasaules behrni to gan ne apdohma, un to par masu grehku turr, zittus peewilt jeb afsagt, jeb us zittadu negantu wihft nandu pelnites. Bet nolahdeta irr wiffa nauda, kas ne tohs gohdigi pelnita. Tapehz, mans behrns, effi ar to ar meern, fo ar saweem sweedreem warri pelnites, jo tas tew buhs swehthits. Bet netaisns grassis dauds zittus, jebchu arridjan gohdigi pelnitus, apriht, un tahdam ne warr laimetees.)

3. Tee augsti basnizas-kungi bihstijahs to naudu, fo Zuhdas atmette, Deewa schkirsta likt, tapehz, ka ta effoht affinu-nauda; bet nenoseedsgas affinis isleet un to Kungu Jesu nokaut, tee ne bihstijahs, fo no tam mahzees?

Arbildi:

Atbildi: Ta irr besprahtiba, leelus grehtus darriht, un par neekeem bihteos.

(Ta dands nehebgas no semnekeem bihtstahs, peektâ wakkara wehrt, us sawahm frustu-deenahm, jeb Kursemme us wezzeem swehtkeem strahdaht, kas tomehr neneeka irr, un no wezzahm babbahm tiffai aisleeqts. Bet swehtdeenâs strahdaht, peedsetees, sagt, lautees, un zittu negantibu darriht, tahdi ne bihtstahs. Effi mans behrns, gudraks, un fargees no teem grehtkeem, fo Deems aisleedfîs, un ne behda par neekeem.)

4. Tee Wariseeri un augsti basnizas-kungi to Kungu Jesu apfuhdsedami, pahrgrohsija wiffus winna wahrus un darbus, fo no tam mahzees?

Atbildi: Genaidnekeem ne buhs tizzeht.

(Tapehz, kad tu fo launu no tawa tuwafa dstrdi runnajam, tad ne tizzi tuhdaht, bet raugi papreeksch, arrig tas, kas to stahsta, ne irr ta ohtra eenaidneeks: jo tahdeem ne tizzi lehti. Bet kad tew ohtra draugs fo stahsta, tad tu to warri drohschaki tizzeht.)

5. Herodus un Pilatus bija papreeksch eenaidneeki, bet kad Jesus tappe saudehts, tappe tee draugi, fo no tam mahzees?

Atbildi: Geksch tam, Deema behrnus wahrdstahst un saudeht, pasaula labbi faderr.

(Tapehz ne darbojees ar besdeewigeem, un ne melle pee launa zilwefa paligu prett ohtru, kas wiina eenaidneeks irr. Jo tee warr lehti faderretees prett tewim, tad tew pehz jo gruhstaki buhs.)

Swehtas dohmas.

Herodus tew, Jesu, mehda,
Bar apsmeeclu turredams.
Jehschu pasaul' tew ne behda,
Tu man tomehr zeenijams.
Lai no elles kauna mann'
Besti tawa apsmeeschan'.

Trefsch-

Trefschdesmits un dewitais stahsts.

Ka Jesus preeksch semmes-teefas pasuddinahts.

Matt. 27, Mark. 15, Luf. 23, Jahn. 19 nod.

1. Kad tas lehninsch Gerodus Jesu us Pilatu atpakkaf bija suhtijis, leela peektdeenâ ap asaida laiku, 2. gribbeja Pilatus Jesu palaist, tapehz, ka winsch ne kahdas mainas pee Jesus ne atradde, un tee Juhdi arridsan winnam ne warreja parahdiht, ar fo tas buhtu nahwi pelnijis.
3. Bet par leeldeenas-swehtkeem bija tam semmes-fobgam, pehz wezza eeradduma, teem laudim weenu zeetuma-wihru atlaist, kahdu tee gribbeja. 4. Un Pilatum bija to brihdi wihrs zeetumâ, Barrabas wahrdâ, pahr wisseem nifns dumpineeks un slegkawa. 5. Un tee Juhdi nahze pee Pilatu un luhdse, ka winsch pehz ta eeradduma darritu.
6. Un Pilatus fazzija us teem laudim: kurru juhs gribbat, ka es jums atlaischu, Barrabu jeb Jesu, kas tohp fauktâ Kristus. (7. Jo Pilatus gan sinajaja, ka tee augsti basnizas-kungi Jesu eenihdedami bija nodewuschi, un dohmaja sawâ prahtâ, tee laudis labbaki wehlehs to neno-seedfigu Jesu, ne ka to slegkawu Barrabu.) 8. Bet tee

Sautaschanas.

1. Kad Gerodus Jesu bija atpakkaf us Pilatu suhtijis?
2. Kapehz gribbeja Pilatus Jesu palaist?
3. Kahds eeraddums bija to brihdi par leeldeenas-swehtkeem?
4. Kahds zeetuma-wihrs bija to brihdi Pilatum?
5. Ko tee Juhdi no Pilatus luhdse?
6. Ko Pilatus us teem laudim fazzija?
7. Kapehz to Pilatus darrija?
8. Us fo tee augsti basnizas-kungi tohs laudis pahrrunnaja? augsti

augsti basnizas-kungi un wezzafi pahrrunnaja tohs laudis, ka teem bija par Barrabu luhgt. 9. Tad tee laudis us Pilatu fazzija: valaid mums Barrabu. 10. Pilatus to dsirdejis, sauze us teem laudim, gribbedams Jesu palaiſt, un fazzija: ko buhs man tad ar Jesu darriht, kas tohp Kristus faukt's? 11. Tee laudis atkal pretti brehze: fitt winnu frusta! 12. Bet Pilatus brehze atkal, fazzidams: ko winsch tad launa darrijis? es ne atrohnu ne kahdas mainas pee winna. 13. Bet tee laudis jo wairak brehzin brehze: fitt winnu frusta! fitt winnu frusta! 14. Tad Pilatus likke Jesu iswest ahra un gauschi faschaust, 15. dohmadams, tad tee laudis par Jesu eescheLOSEES. 16. Kad nu Jesus us affinin bija faschaust's, tad tee farra-wihri Jesu eesch to fohda-nammu eewedde, 17. un nogehre Jesu, un aplikke tam par apsmeeclu farkanu dahrgu mehteli, 18. un nopinne frohni no ehrrschkeem, un likke to Jesum us galwu, un sabaddija winna galwu, 19. un dewe tam needru eesch labbu rohku, 20. un lohjija mehdidami zellus preeesch winna, fazzidami: sweiks mihlais Juhdu kehniensch! 21. un sweede winna

9. Kurru no abbeem tee laudis luhdse palaiſt?
10. Ko Pilatus us teem laudim sauze?
11. Ko tee laudis pretti brehze?
12. Ko atkal Pilatus pretti brehze?
13. Ko tee laudis jo wairak pretti brehze?
14. Ko tad Pilatus likke Jesum darriht?
15. Kapeh3 winsch likke Jesu gauschi faschaust?
16. Kur tee farra-wihri to faschaustu Kungu Jesu eewedde?
17. Ko tee Jesum par apsmeeclu aplikke?
18. Ko tee us winna galwu likke?
19. Ko tee winna labba rohka dewe?
20. Ka tee Jesu par apsmeeclu fweizinaja?
21. Ko tee wehl darrija, to Kungu Jesu apgabndami?

azzis,

azzis, un splahwe tam waiga, 22. un isnehme to needri no Jesus rohkas, un fitte ar to winna galwu, 23. un mettehs atkal zello's un pecluhdse winnu smeedamees. 24. Tad likke Pilatus Jesu atkal ahra iswest, un fazzija us teem laudim: es winnu pee jums isweddu, lai juhs nomamat, ka es ne kahdas wainas pee winna ne atrohmu. 25. Un kad Jesus ahra stahweja ar to ehrrschku frohni un ar to dahrgu farkanu mehteli, tad Pilatus us Jesu rahdija: redseet, kahds zilweks! 26. Bet kad tee augsti basnizas-kungi un wezzafi Jesu eeraudsija, tad tee atkal eesahze breht: fitt winnu frusta, fitt winnu frusta! 27. Jo winsch few par Deewa Dehlu darrijees, tapeh3 tam buhs peh3 muhsu teesas mirt. 28. Pilatus to wahrdu: Deewa Dehls dsirdejis, lohti bihjabs, 29. un likke Jesu atkal fohda-namma eewest, un to jautaja: no kurrenes tu effi? 30. Bet Jesus tam ne neeka ne atbildeja. 31. Tad Pilatus us winnu fazzija: Ka tu ne runna ar mannim? woi tu ne sinni, ka man wakka, tewi frusta fitt, un tewi palaiſt? 32. Jesus atbildeja: tu ne

22. Ar ko tee to Kungu Jesu fitte?
23. Ka tee wehl to Kungu Jesu apsmehje?
24. Ko Pilatus us teem laudim fazzija, kad winsch to Kungu Jesu bija atkal lizzis iswest?
25. Ko Pilatus wehl fazzija, us Jesu rahdidams?
26. Ko tee augsti basnizas-kungi brehze, Jesu atkal eeraudsiidami?
27. Kapeh3 peh3 winnu dohmahm Jesus nahwi bija pelnijs?
28. Ko Pilatus dohmaja, to wahrdu Deewa Dehls dsirdeidams?
29. Ko winsch no Jesus jautaja, kad Jesus atkal bija fohda-namma eewests?
30. Ko Jesus atbildeja?
31. Ko tad Pilatus us Jesu fazzija?
32. Ko tad Jesus atbildeja?

fpehtu

spehtu ne ka par mannim, kad tew ta wassa ne buhtu no augšchēnēs dohta; tapehž, kas tew manni nodewis, tam jo leelaks grehts ne kà tew. 33. No ta laika Pilatus ar wifšu spehtu mekleja, Jesu palaišt. 34. Bet tee Zuhdi brehže un fazzija: Ja tu scho palaidišt, tad tu ne effi keisera draugs, jo kas sew pašču par kehniņu zekahs, tas irr prett keiseru. 35. Pilatus to dsirdejis, bihjahs no teem laudim, un likke Jesu iswesti ahrā, un noschdahs us to sohda-krehflu, 36. un fazzija us teem Zuhdeem, us Jesu rahdidams: redseet, tas irr juhsu kehniņsch! 37. Bet tee brehže: nohst ar to, sitt winnu frustā! 38. Pilatus atbildeja: woi man juhsu kehniņu buhs frustā fift? 39. Tee augsti basnizas-kungi atbildeja: mums newa nekahds kehniņsch, kà ween tas keisērs. 40. Bet Pilatus redsejis, ka jo leelaks trohstnis tappe, nehme uhdeni un masgaja sawas rohtas laudim redsoht, 41. un fazzija: es esmu nenoseedšigs pee schi taisna affinim, peeluhkojeet juhs. 42. Tad wifši laudis atbildeja: lai winna affinis pahr mums un pahr muhsu behrneem nahf. 43. Tad Pilatus netaisnu teesu nospreede, 44. un

33. Ko Pilatus wifšā spehtā mekleja padarriht?
 34. Ko tad tee Zuhdi fazzija, to nomannidami?
 35. Ko Pilatus darrija, to dsirdejis?
 36. Ko Pilatus fazzija, us sohda-krehflu sehdedams?
 37. Ko tee Zuhdi us scho wahrdu brehže?
 38. Ko Pilatus atbildeja?
 39. Ko tee augsti basnizas-kungi atbildeja?
 40. Kapehž Pilatus sawas rohtas preekšā Zuhdu azzim masgaja?
 41. Ko winsch tur flahst fazzija?
 42. Ko tee Zuhdi us scho wahrdu atbildeja?
 43. Kahdu teesu Pilatus nospreede?
 44. Kurru winsch palaide?

palaide

palaide teem laudim to slepkawu Barrabu; 45. bet Jesu tas winnu pašchai gribbeschanai nodewe, ka to frustā fiftu. 46. Un tas bija ap deenas-widdu.

45. Bet ko winsch ar Jesu darrija?
 46. Ap kurru laifu tas bija?

Mahzibas.

1. Tas semmes:sohgis Pilatus daudstreis fazzija, winsch ne atrohdoht ne kahdas wainas pee Jesus, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka Jesu nenoseedšiba ne palikke apflehyta. (To Deews darrija muhs muhsu tizzibā us Jesu nenoseedšibu apstiprinaht.)

2. Kad Pilatus waizaja, ko tam ar Jesu bij darriht, tad wifši laudis brehže: sitt winnu frustā, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka zilweku firds ne irr pastahwiga. (Jo Puhpuku swehdeena tee to kungu Jesu ar leelu preeku un gawilešamu apdseedaja, bet leelā preekdeena tas zittadi flanneja. Tapehž ne palaujees us zilwekeem, kas drihs pahrwehrtami, bet palaujees us Deewu, tas irr un paleef pastahwigs.)

3. Barrabas tappe isluhgts un palaišt, bet Jesus frustā fifts, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ta bija ihsti netaisna teesas-spreesšana. (Barrabas bija zilwekus notawis, par to winsch palikke dsihws: un Jesu bija zilwekus no nahwes usmohdinajis, par to tam nahwi nospreede. Tapehž mahzees atfihst, jif lohti pašauļe taisnibu un pateesibu eewihd un ne eeredš; un ne brihnijeess, kad ir tewi pašauļe netaisni teesa.)

4. Jesum tappe kà weenam smeeflu:kehniņam Frohnis no ehrtšcheem uslikts, un tappe ar farkanu mehteli par ehru apfahrt waddihts, apmehdihst, apspkau: dihts, plikkehst, ko no tam mahzees?

Atbildi: Scho leelu kammu Jesu mums par labbu zeetis, lai muhs muhschigā gohdā eezeltu. (Tapehž atfihsti tawa Jesu mihlestibu, kas tewis labbad wifšu us fewim nehmis un labprahst pahrzeetis.)

5. Pilatus

5. Pilatus masgaja sawas rohkas preeksch lauschu azzim, fazzidams: es esinu nenoseedsigs pee schi taisna affinim; Fo no tam mahzees?

Atbildi: Abrija schkibstiba un swehtiba preeksch zilwekeem ne palibds ne neeka, tad sirds ne irr schkibsta un swehta.

(Tapehz luhds Deewu, fazzidams: Deews, raddi eeksch man schkibstu sirdi, un atjauna pastahwigu garru eeksch mannim. Zo tad tawa sirds buhs tihra, tad buhs arridsan wissa tawa dshwoschana neapghnita.)

Swehtas dohmas.

Jesus pils ar affins-struttahm,
Saschausts itt neschehligi.

Jesin ar schahm affins-puttahm
Masga manni pehdigi,
Kad es nahwe aismigschu,
Ka es swehti noschkirtu.

Zettortdesmitais stahsts.

Rà tas Kungs Jesus krusstâ fists.

Matt. 27, Mark. 15, Luth. 23, Jahn. 19 nod.

1. Kad tas semmes-fobgis Pilatus Jesu bija nodewis, ka to krusstâ fistu, 2. nehme tee Reemeru karra-wihri Jesu, 3. un nowilke tam mehteli, un apwilke tam sawas paschas drahnas, un nowedde to krusstâ fist, 4. un Jesum bija sawu paschu krusstu nest. 5. Un no-eijoht tee zilweku fastappe, Sihmani wahrda, 6. un to tee saldati

Sautaschanas.

1. Kahdai waitadsibai Pilatus bija Jesu nodewis?
2. Kas to Kungu Jesu nehme?
3. Ko tee ar Jesu darrija?
4. Kas Jesus krusstu nesse?
5. Ko tee no-eijoht fastappe?
6. Ko tee saldati tam wihram darrija?

speede,

speede, Jesum to krusstu pakkal nest. 7. Bet leels pulks lauschu un feewu tam pakkal ghaje, 8. tee schelodami Jesu apraudaja. 9. Bet Jesus atgreesahs us tahm feewahm un fazzija: juhs meitas no Jerusalemes, ne raudeet par mannim, bet raudeet par fewim un juhsu beheerem. 10. Zo tas laiks nahks, kurrâ juhs fazzifeet: wai mums, kas mehš effam augligas bijuschas un beheerens dsendinajuschas, un tohs audsinajuschas. (11. Ar scheem wahrdeem Jesus Jerusalemes isphostischanu eesthmeja.) 12. Bet tur lihds ar Jesu nowedde diwus launa-darritajus, 13. ka tohs lihds ar Jesu nomaitatu. 14. Kad tee nu bija tai weetâ nahkuschu, fur tohs grehzineekus nomaitaja, us to kalnu Golgata, 15. tad tee Jesum wihnu ka ettikki, ar ruhktahm jahlehm fajauktu un ar schulti famaisitu dewe dsert. 16. Bet Jesus to baudijs, ne gribbeja dsert. 17. Tad tee us scho weetu Jesu pee krussta kohka fitte, 18. un tohs diwus launa darritajus arridsan pee krussta kohkeem peekaldinaja weenu pa labbu rohku, un ohtru pa kreisu rohku, bet Jesu widdu starpâ. 19. Bet Pilatus bija rakstijis wirs-rakstu, to us

7. Kas to Kungu Jesu pawaddija?
8. Woi tee to ar fahsahm azzim warreja eerandstht?
9. Ko Jesus us tahm feewahm fazzija?
10. Ko Jesus tahm feewahm fluddinaja?
11. Ko Jesus ar scheem wahrdeem eesthmeja?
12. Kas tappe lihds ar Jesu nowesti?
13. Kapehz tohs nowedde?
14. Râ to weetu fauze, fur tohs grehzineekus nomaitaja?
15. Ko tee Jesum tur dewe dsert?
16. Woi Jesus to dschere?
17. Ko tee tur ar Jesu darrija?
18. Kur tee diwi launa-darritaji pee krussta tappe peesisti?
19. Kahds wirs-raksts us Jesus krusstu tappe uszelts?

Jesus

Jesus krusu uszehle. 20. Un tur bija rakstita tahs nahwes waina, ar schein wahrdeem: schis irr Jesus no Nazaretes, tas Zuhdu kehniensch. 21. Un tas bija leela peektdeenā pehz deenas-widdu. 22. Kad nu Jesus pee krusa kohka kahre, tad winsch tohs pirmus wahrduš fazzija: Tehws peedohd teem, jo tee ne sinna, ko tee darra. 23. Bet tur stahweja pee ta krusa Jesus mahte Maria ar jittahm seewahm, un Zahnis, Jesus mahzeklis. 24. Tohs redsedams, Jesus tohs ohtrus wahrduš fazzija, papreeksch us sawu mahti: redsi, tas irr tawš dehls! 25. un us Zahni: redsi, ta irr tawa mahte! (26. Un no ta laika Zahnis Jesus mahti kà sawu paschu mahti pee sewis nehme.) 27. Bet Jesus eenaidneeki, tee augsti basnizaskungi, rakstu-mahzitaji un wezzafi, lammaja un apmehdija Jesu, un krattija galwas, 28. fazzidami: redsi, kà diščhani tu to Deewa nammu nopleshfi, un to treijās deenās ustaisfi. 29. Palihdsees pats; ja tu effi Deewa Dehls, tad kahp no krusa semmē, ka mehš to redsam un eeksch tew tizzam. 30. Un weens no teem launa-darritajeem, kas arridsan pee krusa kahre, sahze Jesu lammaht, un fazzija: ja tu effi Kristus, tad palihdsees pats un mumš. 31. Tad tas ohtrais launa-darritajs, kas

20. Kas tur bija usrakstihš?

21. Ap kurru laiku tas bija?

22. Ko Jesus pirmā reišē pee krusa kohka fazzija?

23. Kas pee Jesus krusa stahweja?

24. Ko Jesus us sawu mahti fazzija?

25. Un ko winsch us Zahni fazzija?

26. Ko Zahnis pehz schein wahrdeem darrija?

27. Kà Jesus eenaidneeki to Kungu Jesu apsmehje?

28. Ko tee fazzija?

29. Ko tee wehl fazzija?

30. Kà weens no teem launa-darritajeem to Kungu Jesu isfunnija?

31. Bet ko tas ohtrais launa-darritajs fazzija?

arridsan

arridsan pee krusa kahre, to isfunnija un fazzija, un tu arri ne bihstees no Deewa, kas tu tomehr weenā sohdbibā effi! 32. Mehš to sohdbibu dabujam, ko ar saweem darbeem effam nopelnijusch, bet schis (Jesus) newa ne-neeka launa darrijis. 33. Un tas pats us Jesu fazzija: Kungs, peeminni mannis, kad tu tawā walstibā nahkfi. 34. Jesus tam tohs treschus wahrduš pee krusa atbildeja, fazzidams: pateesi, es tew falku, schodeen tew buhs ar mannim paradihšē (debbes preekā) buht. 35. Un tas bija jau pahr puffedenu; 36. un redsi, tad tappe tumšch pahr wissu to semmi lihds launaga laiku, un faulei peetruchte saws spihdums. 37. Un ap launaga laiku Jesus tohs zettortus wahrduš fauze: mans' Deews, mans' Deews! kapehž-tu manni effi atstahjis? 38. Pehž kahdu brihdi fazzija Jesus tohs peektus wahrduš: man slahpft. 39. Un weens no teem, kas tur stahweja, pildija swammi ar ettiki, un duhre to swammi us needru, un turreja to Jesum pee muttes. 40. Kad nu Jesus sinnaja, ka jau wiffas leetas pehz Deewa raksteem bija beiguschahs pee sawas zeeschanas, Jesus tohs festus wahrduš pee krusa fazzija: tas irr peevildihš (jeb beigš). 41. Un atkal Jesus pehdigi ar stipru balsi tohs septitus un pehdigus wahrduš pee krusa brehze, fazzidams: Tehws, es pawehlu

32. Kà tas sawus grehkus atsinne?

33. Ko tas eeksch tizzibas us Jesu fazzija?

34. Kahdu eepreezinaschanu tam Jesus dewe?

35. Ap kurru laiku tas bija?

36. Kahda brihnuma-sihme to brihdi notikke?

37. Ko Jesus ap launaga laiku fauze?

38. Ko Jesus peektu reiši fazzija?

39. Ko weens darrija, kas tur stahweja?

40. Ko Jesus festu reiši fazzija, un kapehž?

41. Kà Jesus pehdigi fauze?

sawu

fawu dwehfeldi tawās rohlās! 42. Un to fazzijis, winsch fawu galwu nokahre un islaide fawu dwehfeldi un nomirre. 43. Un tuhdatin notikke leela semmes-trihzeschana. 44. Tas pil's-kungs, kas klast stabweja, to redsejis, sabihjabs lohti, un fazzija: pateesi, schis irr taisns zilweks bijis, un pats Deewa Dehls. 45. Un wissi laudis, kas tur klast bija, fitte pee fawahm kruhtim, un greeseh's atpakkal. 46. Bet tee Zuhdi Pilatu luhdse, teem launa-darritajeem kaulus puscham fist, lai tee tuhliht mirtu. 47. Jo tai rihtnahkamā sestdeenā bija teem Zuhdeem leela leeldeenas-fwehtdeena, pah'r kurre teem ne bija brihw, launa-darritaju pee krussta pamest. 48. Tad nahze tee saldati, un lausija abbeem launa-darritajeem, kas krussta bija fisti, tohs kaulus. 49. Bet Jesum winni tohs ne lausija, 50. tapehz, ka winsch bija nomirris. 51. Bet weens no teem farra-wihreem, gribbedams wehl ihsti sinnast, woi Jesus teescham mirris. 52. usduhre Jesum fahnus ar schlehpu, 53. un tuhdal affins un uhdens ahra isstrehje.

42. Kas notikke, kad winsch to bija fazzijis?
43. Kahds brihnum's tuhliht pehz Jesus mirschanas notikke?
44. Ko tas pil's-kungs to redsedams fazzija?
45. Ko tee laudis darrija?
46. Ko tee Zuhdi no Pilatus luhdse?
47. Kapehz tee to luhdse?
48. Kam tee saldati tohs kaulus lausija?
49. Woi Jesum arridsan kaulus lausija?
50. Kapehz ne?
51. Ko weens no teem farra-wihreem ihsti sinnast gribbeja?
52. Ko winsch tapehz darrija?
53. Kas no Jesus fahneem isstrehje?

Mahzibas.

1. Jesus tappe starp diwi launa-darritajeem pee Krusta fists, ko no tam mahzees?

Atbildi:

Atbildi: Ka Jesus no Deewa un zilwekem launa-darritajeem lihdsinahts tappis.

(Jo winsch bija tas Deewa jehrs, kas wissas pasauls grehtus us sewim nehme, un par to zeete, ka mums muhsu grehtu-waina preeksch Deewa teefas ne taptu peelihdsinata. Tapehz tizzi eeksch Jesu, tad ir tewim winna taisnibu un affinaimu nopelnumu peelihdsinahts.)

2. Jesus pee Krusta Kahrdams, luhdse fawu debbesu Tehwu par faweem eenaidneekem, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ir mums buhs par faweem eenaidneekem luhgt, ka Deews tohs atgreesu.

(Tapehz ne lahdi fawu eenaidneeku un waidneeku, jo tas ne irr ta Kunga Jesus prahts.)

3. Tas weens launa-darritajs papreeksch atsinne, ka winsch fohdibu pelnijis, un tad winsch eeksch tizzibas us Jesu greeseh's, un tappe no Jesus eepreezinahts ar scheem wahrdeem: pateesi schodeen tu buhst ar man; nim paradihse; ko no tam mahzees?

Atbildi: No tam es warru mahzitees, ka pee atgreeschanas no grehtem diwas leetas wajaga, papreeksch grehtu atsihschana, un tad tizziba us Jesu.

(Kur tahs diwas leetas irr, tur irr arridsan Jesus schelastiba un eepreezinaschana ar to zeribu tahs muhschigas dshwo-schanas. To nemm allaschin pee fawas atgreeschanas labbi wehra.)

4. Pee Jesus mirschanas tappe ta faule pilna mehnesi maitata, tas preeksch-Farrams auts basniza no sew pascha pahrpilise, semme norihbeja, un aamins:kalni pahrpilihse, un daudj mirroni zehlehs, ko no tam mahzees?

Atbildi: Schahdas leelas brihnuma-sibmes bija ta swannischana, ar ko to Deewa Dehlu awswannija.

(Jo zaur tam til labbi ka zaur swannischannu wisseem stnams tappe, ka ne slihts zilweks, bet pats Deews zeete un mirre, un daudj fitte pee fawahm kruhtim, fazzidami: af Deews, apschelosees. To dsidedams, sitt tu arridsan pee fawas kruhts, fazzidams: af Deews, apschelosees ir pah'r man nabbagu grehtineeku, tawa mihsa Dehla, manna Kunga un Pestitaja labbad, kas par man til gauschi zeetis un par man mirris. Amen.)

5. Jesus

5. Jesus fawu dwehfeli ar scheem wahrdeem islaide: Tehws, es fawu dwehfeli tawās rohās pawehlu; fo no tam mahzees?

Arbidi: Ka ir mums buhs ar scheem wahrdeem fawu dshwibu beigt.

(Al swehts! kas tā mirst. Bet kā warr besdeewigs, kas wellam un faweem fahrumeem scheid kalpojīs, Deewam fawu dwehfeli, kas wellam peederr, nodoht? Tapehž dshwo pareist un effi Deewa kalps, tad tu arridsan preezigt fawu dshwibu beidsot, warrest fawu dwehfeli Deewam, kam tu kalpojīs, nodoht. Swehts, kas beidi sčōs wahrdees: Es pee Jesu turreščōhs, un pawehlu Deewam fawu dwehfeli.)

Swehtas dohmas.

Jesum tappe kahjās, rohās

Krusta kohā peefstās.

Tur winsch mirdamš zētīs mohās,

Behž tohp fahnis usdurtās.

Schinnis peezōs wahinōs

Es few tizzigš paglahbschōhs.

Zettortdesmits un pirmāis stahsts.

Rā tas Kungs Jesus kappā eeliktš.

Matt. 27, Mark. 15, Luhl. 23, Jahn. 19 nod.

1. Prett waklaru, tanni pašā leelā peektdeenā, kad Jesus bija pee krusta mirrīs, (2. kurrā deenā tee Juhdi us leeldeenas swehtkeem fataisjāhs,) 3. nahze Jahseps, no Arimatijas dšimmiš, 4. gohdigš runnās-

Sautaschanas.

1. Kad bija Jesus mirrīs?

2. Kahda sčī deena teem Juhdeem bija?

3. Kas tanni deenā prett waklaru nahze?

4. Kas sčīs Jahseps bija?

kungš,

kungš, 5. baggats, labš un taisnš wirš; 6. tas ne bija ne kahdu padohmu pee Jesus pasuddinaschanas dewiš. 7. Jo winsch arridsan us Deewa walstibu gaidija, Jesus mahželis buhdams, tomehr fleppeni, no Juhdeem bihdamees. 8. Sčīs Jahseps luhdse Pilatu, ka winnam buhtu brihw, Jesus meefas no krusta nonemt. 9. Un Pilatus brihnijāhs, ka Jesus tik drihš bija nomirrīs, 10. un tam pils-kungam pawehleja Jahsepam Jesus meefas doht. 11. Un Jahseps pirke dahrgus audeklus, Jesu eefsch teem eetist. 12. Tad nahze arridsan Mikademus, kas jau nakti pee Jesu bija nahzīs, 13. un atneffe dahrgas swaidamas sahles. 14. Tad tee Jesus meefas nehme, kas no krusta bija nonemtas, un eetinne tahs sčkhištā audeklā, kā tee Juhdi bija eeradduschī aprakt. 15. Un Jahseps eelikke Jesus meefas fawā jaunā kappā, 16. kas bija klinti eezirštš, un kurrā wehl nekahds lihšis ne bija eeliktš bijis. 17. Un tee peewehle afmini preefsch ta kappā durwim, un gahje nohst. 18. Bet kad tee Jesus meefas eelikke, tad tur

5. Kahds winsch bija?

6. Woi tas arridsan Jesu lihds ar teem zitteem bija pasuddinajis?

7. Kapehž tas ne bija Jesum pretti bijis pee tahs teefaschanas?

8. Ko tas no Pilatus luhdse?

9. Par ko Pilatus brihnijāhs?

10. Ko Pilatus tam pils-kungam pawehleja?

11. Ko Jahseps us Jesus behrehm pirke?

12. Kas wehl pee Jesus behrehm nahze?

13. Ko tas atneffe?

14. Ko tee ar Jesus meefahm darrija?

15. Kur Jesus meefas nolikke?

16. Kahds bija Jahsepa kaps?

17. Rā tee ta kappā durwis aistaisija?

18. Kas wehl pee Jesus behrehm bija klast?

bija klabt Maria Madleena, un zittas feewas, kas Jesum no Galilejas bija pakkat nahkuschas; 19. tahs flattijahs, kurr un ka Jesus meefas nolikke. 20. Bet tahs feewas arridjan atgreesahs un sataisija dahrgas sahles, Jesus meefas pehz swehtkeem swaidiht. 21. Sestdeena bija Juhdu leeldeenas deena. 22. Tanni deena nahze tee augsti bajnizas-kungi un Wariseeri pee Pilatu, 23. un fazzija: Kungs, mehs effam atgahdajuschees, ka schis wiltineeks (Jesus) dshwodams fazzija: es gribbu pehz trim deenahm augschahm zeltees no mirroneem. 24. Tapehz pawehli, ka to kappu apfarga lihds treschai deendi, 25. ka winna mahzekki ne nahk un winnu ne johg, un pehz teem laudim falka, winsch effoht zehlees no mirroneem, un ka ta pehdiga wiltiba naw nirkaka, ne ka ta pirma. 26. Tad teem Pilatus fargus dewe. 27. Un ta kappu durwis tappe lihds ar to preefsch-weltu afmini aidssegeletas un ar fargeem apfargatas. 28. Bet tahs feewas, kas tahs sahles bija sataisijuschas, Jesu swaidiht, bija kluffu tanni deena, pehz Deewa pawehleschanas.

19. Ko tahs flattijahs?
20. Ko tahs feewas sataisija, mahjas nahkuschas?
21. Kahda swehta-deena sestdeena Juhdeem bija?
22. Kas tanni deena pee Pilatu nahze?
23. Ko tee us Pilatu fazzija?
24. Ko tee no Pilatus gribbeja?
25. Kapehz tee to no Pilatus gribbeja?
26. Woi Pilatus pehz winnu eegribbeschanas darrija?
27. Ka tappe Jesus kapp apfargahs?
28. Ko tahs feewas tanni deena darrija?

Mahzibas.

1. Tee runnas: kungi Jerufalemē bija lohti besdeewigi, un tomehr bija weens deewabihjigs Jahseps starp teem; tee Wariseeri bija tee wifsniknakee leekuli, un tomehr raddahs starp teem weens gohdigs un ustizzigs Likadeemus, ko no tam mahzees?

At:

Atbildi: Gelfsch ikktras zilweku fahrtas tam augstam Deewam kahdi, kas winna bihstahs.

(Jo deewabihjashana ne kahdai zilweku fahrtai naw pretti. No wiffaugstaka lehnina gohda lihds wiffnabbaga kalwa warr ikweens, kas gribb, sawa fahrtā Deewu bihteess un tam kalpoht. Tapehz ne dohma: es esmu semneeks, es ne warru Deewam kalpoht, tas mahzitajeem ween peenahlahs. Jo Deews no semneekem tiklabb, ka no zitteem gribb buht zeenijams un kalpojams, un ir tew buhs weenreis Deewa preefschā nahk, un no tawas dshwoofchanas atbildeht. Tur Deews ne wajahs, kas tu bijis, bet ka tu effi dshwojis un tam kalpojis.)

2. Tas gohdigs runnas: kungs Jahseps no Arimatiās ne bija padohmu dewis pee Jesus pasuddinashanas, bet tomehr winsch to ne warreja nowehrst, ka Jesus ne buhtu no wiffeem zitteem runnas: kungeem tappis pasuddinahs, ko no tam mahzees?

Atbildi: Kad arri kaunu ne warram nowehrst, tad tal ne buhs mums kauneem eet par pasigu.

(Jo kas to darra, tas krauj sweschus grehtus us sewi. Bet fapehz tu gribbetu, mans behrns, wehl sweschus grehtus us sewi kraut, fur tewim ar taweem pascheem grehkeem peeteek.)

3. Gelfsch dahrsa Jesus sawas zeeschanas fahze; dahrsā Jesus no Juhda tappe nodohts, pee kohka Jesu kruskā sitte, un pehz kappā, kas dahrsā bija, tee eelikke, ko no tam mahzees?

Atbildi: Zaur to irr Jesus Deewam wiffu aismalkajis, ko Ahdams un Gewa dahrsā pee ta aisleegta kohka bija noseeguschī.

(Ka irr Jesus arridjan par teem pirmeem pasaules grehkeem, no ka wiffi zitti greht nahkuschī, zeetis. Tapat irr winsch arridjan tohs pehdigus pasaules grehtus lihds pastarai deenai us sewim nehmis. Tapehz ne behdajees par taweem grehkeem, jo tee arridjan us Jesus mugguru gullejuschi, un winsch irr par teem gan darrjis.)

4. Kristus meefas dahrgā audeklā eetinne un gohdigi laudis tahs jaunā kappā eelikke, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka wiffeem gohdigeem lautineem gohdigas behres peederr.

(Tapehz tas ne klabjahs, ka dasch lihkis kappenēs tohp fley-peni aprakt's, un dasch ka maitas-gabbals tiklai bedrē pliks eemst

mests. Bet tas ne irr brihnum: dasch fà lohps dshwojis, fà lohps bes Deewa mirst, un tapeh; arridsan to fà lohpu aproht, bes behreht.)

5. Kristus Kaps tappe apsegelehts un ar fargeem apfar: gahts, fo no tam mahzees?

Utbildi: To Deews tapeh; lizzis notift, lai Jesus aug-
scham-zelschana jo drihsaki taptu sinnama, un fa tee
Wariseeri ne warretu fazzibt, Jesus meefas effoht no-
sagtas.

(Tapeh; arsthti Deewa gudru padohnu eefsch wiffahm leetahm.)

✕ Swehtas dohmas. ✕

Jesus tappe kappà gullis,

Tur no mohkahn duffejis.

Ir es tapschu bedrè gullis,

Kad es wahrgoht peekuffis.

Lad es faldi duffeschohs,

Tapeh; nahwi ne bihstohs.

Zettortdesmits un ohtrais stahst.

Kà Jesus no mirroneem zehlees.

Matt. 28, Mark. 16, Luth. 24, Joh. 20. nod.

1. Dreschà deenà peh; Jesus swehtas nomirschanas, tas irr, swehtdeenà, kad ta Juhdu leeldeena (fo tee festdeenà swehtija) bija pahrgahjust, 2. zehlehs Jesus ar faules lehl-schanu no mirroneem, un isgahje no fawa kappà, kas ar leelu afmini bija aistaisihts. 3. Un redsi, tur notifke leela semmes-trihzeschana, 4. tapeh;, fa Deewa engelis

Sautaschanas!

1. Kahda deena bija ta trescha deena peh; Jesus nomirschanas?
2. Kas tanni deenà agri notifke?
3. Kahda brihnuma-sihme to brihdi notifke?
4. Kapeh; ta semme trihzeja un norihbeja?

no debbestim nahje, un to afmini no durwim nowehle. 5. Un tas engelis usfehdahs wirsà, 6. un winna gih-mis bija fà sibbins, un tahs drehbes til baltas fà sneegs. 7. Un tee fargi istruhzinajahs un tappe fà apmirruschi. 8. Un Maria Madleena un tahs zittas feewas, kas tahs dahrgas sahles bija fataisijuschas, Jesu swaidibt, nahje faulitei lezjoht pee ta kappà, 9. un nefte tahs fataisitas dahrgas sahles, 10. un fazzija behdigas fawà starpà: kas mums nowels to afmini no tahm kappà durwim? 11. jo tas bija lohti leels. 12. Un winnas pasfattijahs un eeraudsija, fa tas afmins no ta kappà bija nowelst, 13. un tahs eegahje kappà un ne atradde ta Kunga Je-sus meefas. 14. Un kad tahs feewas pah; to behdajahs, tad atkal Maria Madleena no ta kappà isgahje un rau-daja. 15. Tad winnai Jesus par wisseem papreeksch pa-rahdijahs. 16. Un winna notezzeja un to teem, kas fahrt Jesu bijusch, pasluddinaja; 17. bet tee to ne tizzeja. 18. Bet pee tahm zittahm feewahm, kas kappà bija paliffuschas, diwi engeli ar spohschahm drahnahm peestahjahs, 19. tee fazzija us tahm feewahm: fo juhs

5. Kur tas engelis apfehdahs?
6. Kà tas engelis isflettijahs?
7. Kas ar teem fargeem notifke?
8. Kas faulitei lezjoht pee ta kappà nahje?
9. Ko tahs fawàs rohkàs nefte?
10. Ko tahs fawà starpà fazzija?
11. Kapeh; tahs par to afmini behdajahs?
12. Ko tahs eeraudsija, pasfattidamees?
13. Woi tahs atradde Jesus meefas kappà?
14. Kurra no tahm feewahm no ta kappà isgahje?
15. Kas winnai parahdijahs?
16. Kam winna to sluddinaja?
17. Woi tee to tizzeja?
18. Kas tahm zittahm feewahm parahdijahs, kas kappà bija paliffuschas?
19. Ko tee us tahm feewahm fazzija?

mellejeet to dshwu stary mirruscheem? 20. Jesus ne irr scheitan, bet winsch irr augscham zehlees, ka winsch jums to fazzija, Galileja buhdams. 21. Nahzeet schury, un redseet to weetu, fur tas Kungo Jesus gullejis, 22. un no-eita un sluddinajeet to winna mahzefleem, un sewischi Behteram. 23. Un redseet, Jesus juhfu preekscha aisees us Galileju, tur juhs winnu redsefseet, ka tas jums fazzijis. 24. Un tahs feewas steidsahs ar leelu steigfchanu isheet, un behdse no ta kappu ar bailibu un ar preeku, 25. un tezzeja, Jesus mahzefleem to sluddinaht. 26. Un kad tahs feewas aisdgahje, tad Jesus tahm fastappe un tahm labbu rihtu dewe. 27. Un tahs kritte Jesum pee fahjahm us semmi. 28. Kad Jesus us tahm fazzija: ne bihsteetes, eita prohjam un pasluddinajeet to manneem brahseem, ka tee no-eetu us Galilejas semmi, turpat tee manni redsehs. 29. Un tahs feewas to stahstija teem weenpadefmits mahzefleem un zitteem ar leelu preeku. 30. Bet tee tahm feewahm ne tizzeja, jo tee schkutte, ka tahs kahdu pasakku stahsta. 31. Bet tee fargi atmohdahs, zehlehs un gahje noht no ta kappu, un pasluddinaja teem augsteem bainijas-kungeem wiffas leetas, kas bija notiffuschas. 32. Un tee sapulzejuschees ar teem wezzafeem, fa-

20. Ko tee tahm feewahm no Jesus sluddinaja?
21. Ko tee engeli tahm feewahm rahdija?
22. Ko tee engeli tahm feewahm pawehseja?
23. Ko tee engeli fazzija, fur Jesus buhs atrohdams?
24. Kur tahs feewas no ta kappu isgahje?
25. Kur tahs aistezzeja?
26. Kas tahm feewahm zekka fastappe?
27. Ka tahs feewas preeksch to Kungu Jesu paslannijahs?
28. Ko Jesus us tahm feewahm fazzija?
29. Kam tahs feewas scho preezas-wehsti stahstija?
30. Kapehz tee to ne gribbeja tizzeht?
31. Ka tas ar teem fargeem palifke?
32. Ko tee augsti bainijas-kungi ar teem wezzafeem farunnaja? runnajahs

runnajahs sawa starpâ, 33. un teem fargeem naudas gan dewe, 34. un tohs ismahzija, ka teem bija fazzijht: Jesus mahzefli irr pee naktis nakfuschi, winneem aismee-gohht un gulloht, un tahs meefas jaggufchi. 35. Bet tee fargi tomehr to isteize, un darrija Jesus augscham-zelfchanu sinnedu.

33. Ka tee tohs fargus melleja apluffinaht?
34. Ko tee ismahzija teem fargeem fazzijht?
35. Woi tee fargi pehz scha padohma darrija?

Mahzibas.

1. Kad Jesu no mirroneem bija augscham zehlehs, tad engelis no debbesim nahze, un nowehle to afmini no ta kappu durwim, un wiffa semme notrihzeja, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka tee swehti engeli spehzigi garri.

(Jo tee irr ta stipra Deewa karra-spehks, un tohy no Deewa suhiti, Deewa behrnus pasargaht. Tapehz luhf Deewu rihtos un waffaros, lai tas tew schohs warrenus fargus suhta, tad tu buhsi no wiffa launa un no wella paglabbahs.)

2. Ta engela waigs bija ka sibbens, un winna drehbes tif baltas ka sneegs, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka ir mums, kas mehs teem engeleem lihdfi buhsim, leels spohschums un leela gohdiba debbesis buhs.

(Ko tu nu behdajees par nabbadfibu un semmibu pasaulê, Deews tewis tur ar engelisku skaidribu apgehrbs.)

3. Kristus wiffirmaf parahdahs Mariai Madleenai, no kurras winsch bija septimus wellus isdsinnis, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Eê warram redseht, ka zilweks zittahs tohy, kad Deews to no wella naggeem israhwis.

(Jo papreeksch winna bija leela grehzineeze, ar septineem welleem apfesta; bet pehz leela mihtotaja ta kunga Jesus. Tapedhz greeses no frds us Deewu, tad tu arridsan tappi zittahs, un Deews dohs tew jaunu frdi un jaunu prahtu.)

4. Engelis

4. Engelis no debbesim fluddinaja ta Kunga Jesus pree: zigu augšcham: zelschanu, un rahdija to tukšchu weetu kappā, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka Jesus teescham no mirroneem irr zehlees.

(Tas irr muhsu weeniga zerriba un eepreezināschana dšhwwojoh un mirsoht. Ja Jesus, muhsu galwa, zehlees, tad mehs arri-djan, winna lohjekli buhdami, muhscham kappā ne palisim. Šhi tizziba trubft Zuhdeem un paganeem, tapehz mehs kristigi laudis pahf wiffahw tautahm wiffuwairaf laimigi effam, ka mums šhi tizziba irr. Jo ja zitta dšhwofchana pehz schahs laizigas wahrgofchanas ne buhtu, tad tee swehri un putni laukos un mešchōs, kas ne tā wahrgst, ka mehs zilweki, kas mehs pehz Deewa gihni effam radditi, buhtu wairaf laimigi. Bet tas ne warr buht, til teescham, ka Deews Deews irr. Tapehz ja tu to šawā firdi tizzi un ar šawu mutti isteizi, ka Jesus teescham irr augšcham zehlees, tad tu effi swehts.)

5. Pee Jesus zeešchanas un mirschanas bija wiff noškum mis, faulei sudde šaws spihdums, semme norihbeja, fwehta Maria apraudaja šawu dešlu, tee mahzekli šawu Kungu un Meisteri, tee zitti tizzigi šawu Pestitaju: bet Kad Jesus atkal zehlehs, tad tappe wiffi preezigi, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ir muhsu mirschana irr behdiga, bet muhsu augšcham-zelšchana buhs jo preeziga.

(Jo muhsu meesa tohp šcheitan sehta eekšā šatruhdešchanas, bet tur ta taps usmohdinata eekšā nesatruhdešchanas. Ta tohp sehta eekšā negohdibas, un taps usmohdinata eekšā gohdibas. Ta tohp sehta eekšā wahjibas, un taps usmohdinata eekšā špehka. Dabbiga meesa tohp sehta, un garriga meesa taps usmohdinata. Tapehz ne bihstees no nahwes, jo ta tew ne paturrehs, un tu zelšees winnā deenā leelā preekā.)

Swehtas dohmas.

Jesus zekahs lihds ar fauli,

Atjaunotā škaidribā.

Tapat atšels manni kauli

Winnā leelā deeninā.

Tad ar meef un dwehfeli

Muhscham buhschu debbesi.

Set-

Zettortdesmits un treschais stahsts.

Kā Jesus diweem mahzekleem zekā, un pehz teem apustuleem parahdijeēs.

Luhf. 24, Jahn. 29 nod.

1. Tanni pašchā deenā, kad Jesus no mirroneem bija zehlees, gabje diwi no teem septindesmits Jesus mahzekleem us kahdu pilšfatinu, Emmaüs wahrda. 2. Tee rumnaja šawā šarpā no wiffahm tahm leetahm, kas ar Jesu bija notikluschas. 3. Un Jesus pee teem peegahje un ar teem štaigaja: 4. bet winnu azzis tappe turretas, ka tee Jesu ne pašinne. 5. Bet Jesus us teem šazzija: kas tas irr par wallobu, ko juhs šawā šarpā rumnajat us zektu, un kapehz juhs effat noškummuschi? 6. Tad weens atbildeja, Kleōwas wahrda: woi tu effi tas weens-weenigais šweschineeks eekšā Jerusalemes, kas ne šinnis deenās tur notizzis? 7. Jesus us teem šazzija: kas tad tur irr notizzis? 8. Tad tee stahstija, ka Jesus no Nazaretēs warrens praweets bijis ar wahrdeem un darbeem, preekš Deewa un laudim, ka tas no teem augsteem basnizās-kungeem un wiršneekem pašuddinahts un krusā šifs tap-pis; 9. un ka ta zerriba, ka Jesum bija šawus laudis

Sautaschanas.

1. Kas tannit deenā, kad Jesus no mirroneem bija zehlees, us to pilšfatinu Emmaüs gabje?
2. No ka tee šawā šarpā rumnaja?
3. Kas pee teem peestahjahs?
4. Woi tee to Kungu Jesu pašinne?
5. Ko Jesus us teem šazzija?
6. Ko weens no teem, Kleōwas wahrda, atbildeja?
7. Ko Jesus atbildeja?
8. Ko tee winnam stahstija, to ne pašhdami?
9. Ko tee Jesum no šawas zerribas stahstija?

išpestiht

ispestiht, pagallam effoht, (10. jo tee arridsan, kà tee zitti Zuhdi, dohmaja: Kristum bija laizigam Vestitajam buht). 11. Behz tee arridsan isstahstija, kà tahs seewas no Jesus augfcham-zelschanas daudsinajuschas. 12. Tad Jesus atbildeja: 'J! juhs nesapraschi un kuhtri no firdim, ne tizzedami wiffu to, ko tee praweefchi fazzijuschi: 13. woi tad Kristus ne bija to zeeft un sawà gohdà ee-eet? 14. Un Jesus eefahze teem no Moshus un wiffieem prawescheem tohs rakstus isstahstiht, kas no Jesus papreefsch bija sluddinajuschi. 15. Un tà runnadami tuwu pee ta pilksatina Emmaüs nahkuschi, tee Jesu luhdse (jebfchu tee to ne pasinne), pee teem palift, jo wakkars effoht. 16. Un Jesus pee teem eegahje. 17. Un tas notikkahs, kad Jesus ar teem pee galda fehdeja, dewehs Jesus pee wakkarehdeena passhtees, 18. un pasudde preefsch winnu azzim. 19. Un tee fazzija sawà starpà: woi muhsu firds eefsch mums ne dedse, kad winsch ar mums us zekku runnaja, mums tohs rakstus isstahstidams? 20. Un tee zehlehs tanni paschà stundà, greefshs atpakkal us Jerusalem; 21. un atradde tohs apustulus, bes ween Lohmu, weenà kohpà, 22. un fazzija us teem: tas kungs Jesus irr

10. Kapehz winnu zerriba bija suddus?
11. Ko tee wehl Jesum stahstija?
12. Ko tad Jesus atbildeja?
13. Ko Jesus wehl us teem fazzija?
14. Ko Jesus teem eefahze isstahstiht?
15. Ko tee no Jesus luhdse, tuwu pee Emmaüs nahkuschi?
16. Woi Jesus to darrija?
17. Kur Jesus dewehs passhtees?
18. Kur Jesus paliffe, kad winsch bija dewees passhtees?
19. Ko tad tee diwi mahzekli sawà starpà fazzija?
20. Kur tee nogahje?
21. Ko tee kohpà atradde?
22. Ko tee diwi teem apustuleem stahstija?

pateefi

pateefi augfcham zehlees. 23. Bet tee apustuli ir scheem ne gribbeja tizzeht. 24. Kad tee no schahm leetahm wehl runnaja, un tahs durwis bija aisflehgufchi, bihdamees tohs Zuhdus, 25. tad Jesus patš nahze, un stahweja widdù stary teem, 26. un fazzija: meers ar jums! 27. Un Jesus lammaja winnu netizzibu un firds zeetumu, kà tee ne bija teem tizzejuschi, kas winnu bij redsejuschi augfcham zehlfchu. 28. Bet tee apustuli isbihjajs lohti, un teem tappe bail, schkisdami, kahdu garru (jeb spohku) redseht. 29. Bet Jesus us teem fazzija: kam juhs effat tà isbihjuschees, un kam juhs lauheet tahdahm dohmahm juhsu firdis nahft? 30. Skatteet mannas rohkas un kahjas, es esmu tas patš, aptaufteet manni un skatteet: jo garram (jeb spohkam) newa meefas un kauli, kà juhs pee mannim redsat. 31. Un to fazzijis, Jesus teem sawas rohkas un kahjas, un sawus fahnus rahdija. 32. Tad tappe tee mahzekli lihgfmi, kà tee to kungu Jesu redseja. 33. Bet kad tee wehl ne tizzeja no preeka, un brihniyahs, tad Jesus us teem fazzija: woi jums schè irr ko ehft? 34. Un tee tam uszehle gabbalu no zeptas siws un tihru meddu. 35. Un

23. Woi teem tee apustuli tizzeja?
24. Kapehz tee no schahm leetahm runnadami tahs durwis bija aisflehgufchi?
25. Kas nahze un stahjajs widdù stary teem?
26. Kà Jesus tohs sweizinaja?
27. Par ko Jesus tohs apustulus lammaja?
28. Kapehz tee apustuli bihjajs?
29. Kà Jesus tohs eedrohshinaja?
30. Ko Jesus wehl us teem fazzija?
31. Ko Jesus teem rahdija?
32. Kà tappe tad teem mahzekleem ap firdi?
33. Ko Jesus no teem praffija, kad tee wehl ne gribbeja tizzeht?
34. Ko tee winnam preefschà zehle?
35. Woi Jesus no ta ehde?

Jesus

Jesus to nehme un minneem redsoht to ehde. 36. Behz Jesus us teem fazzija: schi irr ta walloda, fo es jums esmu fazzijis pee jums wehl buhdams, ka wiffnotal bija peepilditam tapt, kas no mannim rakstihsts un papreeksch fluddinahts eeksch Mobsus un praweeschu raksteem, un Dahwida dseefmahm. 37. Tad Jesus teem sapraschanu atdarrija, ka tee tohs Deewa rakstus sapratte, ka Kristum ta bija zeest un mirt, un trescha deena atkal zeltees, un list mahziht fawa wahrda atgreeschanu no grehkeem un grehku peedohschanu starp wiffeem laudim, un cesahkt Jerusalemē. 38. Kad Jesus to wiffu ar saweem mahzefleem bija isrunnais, tad winsch us teem fazzija: meers irr ar jums! ka manni tas Tehws irr suhtijis, ta es juhs arridsan suhtu. 39. Un to fazzijis, winsch us teem puhte, un fazzija: nemmeet to swehtu Garri, kam juhs grehkus peedoht, teem buhs tee peedohti, un kam juhs tohs paturreseet, teem buhs tee paturreti. 40. Un ta Jesus no jauna to swehtu spreddiku (mahzitaju) ammatu apstiprinaja.

36. Ko Jesus pehz us teem fazzija?

37. Ka Jesus teem Deewa rakstu sapraschanu atdarrija?

38. Ko Jesus pehz us saweem mahzefleem fazzija?

39. Ko Jesus fazzija, us teem puhdams?

40. Kahdu eestahdijumu Jesus zaur to no jauna apstiprinaja?

Mahzibas.

1. Kad tee diwi mahzekti, kas us Emmaüs gabje, fawa starpa no Jesus runnaja, tad Jesus pee teem peegahje, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad no Deewa un deewischkam leetahm runnam, tad Deews arridsan klahi ar sawu shehlastibu.

(Af, kahds swehts brihds irr tas, fura Deewu peemim, bet pee launahm runnam wels klahi. Tapehz ar gohdigu draugu sanahzis, farunnajees no gohdigahm un swehtahm leetahm, tad Deews pee juhsu runnam buhs klahi.)

2. Kristus

Ka Jesus teem mahzefleem parahdijees. 429

2. Kristum bija papreekschu zeest un pehz fawa gohdiba eeset, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ir mums zaur dandj frust un behdahm debbesu walstiba janahf.

(Tapehz pahzeet lazigas behdas ar preezigu un drohschu prahtu, tad tew Deews pehz debbes frohni usliks, jo kas sheit ar Kristus zeeschahs, to pehz arridsan ar Kristu gohdiba pazels.)

3. Ta Kunga Jesus pirmi wahrdi, fo winsch pehz fawas augscham: zelschanas us saweem mahzefleem fazzija, bija schee: meers ar jums; fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka tas Deewa meers, fo mums Jesus pelnijis, ta wiffaugstata leeta irr.

(Jo tas irr augstas, ne ka wiffu zilweku sapraschana. Jo tur Deewa meers irr, tur naw wairs isbailes, ka muhs Deews pasuddinahs, bet tur irr grehku peedohschana, taifniba, Deewa shehlastiba un muhschiga dshwoschana. Scho meeru mums Kristus ar sawahm affinin un ar sawu nenoseedsbu nopelnijis. Tapehz pateiz tawam Jesum par to, un dshwo arridsan ar sawu tuwatu mihligi un meertigi. Jo tas ne irr Deewa meera zeenigs, kas ne grihb sawam tuwam peedoht, neds ar to faderretees, neds ar zitteem mihligi dshwoht.)

4. Tee mahzekti, to Kungu Jesu pehz fawas augscham: zelschanas ar sawahm azzim redsejufchi, to ar sawahm rohlahm aptaustijufchi un ar to ehdufchi, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka teescham ta patti meesa, fura muhsu dwehsele niht, ta zelsees, ka ta ne ween buhs redjama, bet arridsan aptaustijama.

(Jo muhsu meesas ne buhs ta ka spohks, bet teescham tahs paschas, tas mums schinnu pasaulē irr, bet tomehr ne tahdas wahjas un satruhdamas, bet skaidras un pilna gohdiba. Af preezajees, zil reis to dstrdi.)

5. Kristus dewe saweem mahzefleem, un lihds ar teem wiffeem mahzitajeem to spehku un warru, grehkus atlaist ar paturrecht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka mahzitaju ammatu lohti augtis un zeenijams.

(Tapehz zeeni tu arridsan mahzitajus, ka peenahfahs, un pateiz Deewam, kas tahdu augstu spehku zilwekeem dewis.)

So tas irr wisseem nabbageem tizzigeem grehzieneem leels preeks. So kad tu wiffa pasauls eepreezinashamu ne warri atrast, tad tomehr to warri eedabbuht pee sawa mahzitaja, Deewa wahrda.)

Swehtas dohmas.

Jesin, tu itt skaidri rahdees
 Dsihws, pehz tawas zelschanas,
 Un stary mahzkeem few stahdees,
 Kad tahs durwis aisslehgtas.
 Rahdees mannâ firdi arr,
 Ka ir es tew pasibt war'.

Zettortdesmits un zettortais stahsts.

No zittahm Jesus parahdischanahm preeksch sawas debbes braufschanas.

Jahn. 20 un 21 nod.

1. Kad Jesus pirmu reisi teem mahzkeem bija parahdijees, tad Tohms, weens no teem weenpadesmits mahzkeem, to brihdi ne bija klast. 2. Tad winnam tee zitti mahzekli stahstija: mehs effam to Kungu Jesu redsejuschi. 3. Bet Tohms us teem fazzija: ja es eeksch winna rohtahm pats ne redsu tahs naglu-sihmes, un ne leeku pats sawu pirksu eeksch tahm, un mannu rohku eeksch winna fahneem, tad es to ne gribbu tizzeht. 4. Un pehz astonahm deenahm, kad tee mahzekli jeb apustuli atkal kohpa bija,

Sautaschanas.

1. Kusich no teem mahzkeem ne bija klast, kad Jesus pirmu reisi teem mahzkeem parahdijahs?
2. Ko winnam tee zitti mahzekli stahstija?
3. Ko tas netizzigs Tohms us teem fazzija?
4. Kas bija pehz astonahm deenahm atkal kohpa?

5. un

5. un Tohms lihds ar teem, 6. tad tas Kungs Jesus widdu stary teem eestahjahs, 7. kad tahs durwis atkal bija aisslehgtas, 8. un fazzija: meers irr ar jums! 9. Pehz Jesus us Tohmu fazzija: steep schury sawu pirksu un apluhko mannas rohtas: sneedi schury sawu rohku un leez to mannos fahnos, un ne effi netizzigs, bet tizzigs. 10. Tohms Jesum atbildeja: mans Kungs un mans Deews! 11. Jesus us to fazzija: nu kur tu manni effi redsejis, nu tu tizzi: bet swehti irr tee, kas ne reds un tomehr tizz. 12. Pehz Jesus treschu reisi septineem no saweem mahzkeem pee ta leela esara Genezaret parahdijahs, 13. kad tee zauru nakti bija sweijojuschu un neneeka dabbuschi. 14. So no rihta rahdahs Jesus juhrmallâ, 15. un tee mahzekli ne sinnaja, ka tas Jesus bija. 16. Salka Jesus us teem: metteet tihflu laiwai us labbu puffi; 17. tad tee to tihflu ismette, un dabbuja pasauls siwu. 18. Tad Jahnis us Behteri fazzija: teescham, tas irr tas Kungs Jesus. 19. Us faufumu iskahpuschu, tee redseja

5. Woi Tohms arridsan stary teem bija?
6. Kas widdu stary teem eestahjahs?
7. Woi tahs durwis bija wakkâ?
8. Kâ Jesus tohs atkal sweizinaja?
9. Ko Jesus us Tohmu fazzija?
10. Ko Tohms Jesus wahtis redsedams fazzija?
11. Rahdu mahzibu tad Jesus Tohmam dewe?
12. Kur Jesus saweem mahzkeem treschu reis parahdijahs?
13. Ko tee pee ta esara darrtija?
14. Kas winneem no rihta juhrmallâ parahdijahs?
15. Woi tee to Kungu Jesu pasinne?
16. Ko Jesus us teem fazzija?
17. Rahdu lohmu tee us scho wahrdu wille?
18. Ko tad Jahnis us Behteri fazzija?
19. Ko tee atradde, us faufumu iskahpuschu?

ohgles

o hales listas, un simi wirs tahm, un maifi. 20. Sakka Jesus us teem: nahzeet un ehdeet asaidu. 21. Bet ne-weens stary teem mahzeekem Jesu ne jautaja, kas winsch tahds effoht, jo tee gan sinnaja, ka tas tas Kungs Jesus bija. 22. Tad nahze Jesus, nehme to maifi un teem to dewe, tapat arri no tahs simi. 23. Kad tee nu to asaidu bija pabeiguschi, tad Jesus Behteri aizinaja, kas winnu trihs reisi bija aiseledsis, no jauna us to swehtu spreddiku ammatu, 24. us Behteri trihs reis fazzidams: woi tu mannis wairaf mihlo, ne ka tee zitti. 25. Behteris ikatru reis atbildeja: Kungs, tu sinni wiffas leetas, tu sinni, ka es tewi mihloju. 26. Sakka Jesus us to: ganni mannas amis. (27. Tas irr: effi tai swehtai kristigai draudsbai par dwehseles-gannu.) 28. Un tee weenpadesmits mahzekli gahje us kahdu kalnu, kur Jesus teem bija lizzis nahft. 29. Un tur tappe Jesus redsehts no wairaf ka peezihts brahleem weena lahga. 30. Un to Kungu Jesu redsedami, tee us semmi preeksch winna kritte. 31. Un Jesus pee teem peestahjabs un fazzija: man irr dohta wiffa warra debbesis un-wirs semmes. 32. Tapehz

20. Ko Jesus us teem fazzija?
21. Kapehz tee Jesu ne jautaja, kas winsch effoht?
22. Ko Jesus pee ehshanas darrija?
23. Us ko Jesus Behteri pehz asaida aizinaja?
24. Ko Jesus us Behteri trihs reis fazzija?
25. Ko Behteris ikatru reis atbildeja?
26. Ko tad Jesus us Behteri fazzija?
27. Ko Jesus ar scheem wahrdeem eeshmeja?
28. Kur pehz tee weenpadesmits mahzekli us Jesus pawehleschanu fanahze?
29. No zit tappe tur Jesus weena lahga redsehts?
30. Ka tee preeksch Jesu klannijabs?
31. Ko Jesus fazzija, pee winneem peestahjees?
32. Ko Jesus teem mahzeekem pawehleja?

eita

eita zaur wiffu pasauli un fluddinajeet to swehtu Ewangeliumu (jeb to preezas-mahzibu) wiffai pasauli, 33. un kristijeet tohs eeksch to wahrdu Deewa ta Jehwa, un ta Dehla, un ta zeeniga swehta Garra. 34. Kas tizz un tohy kristihts, tas taps swehts, 35. bet kas ne tizz, tas taps pasuddinahs. 36. Un redsi, es esmu pee jumis ikdeenas, lihds pasaules gallam. 37. Un Jesus eedewe saweem mahzeekem to spehtu, sawu mahzibu ar brihnumasihmehm apstiprinahft. 38. Pehz irr Jesus redsehts tappis no Jehkaba. 39. Ta irr Jesus dshws parahdijees saweem mahzeekem pehz sawas uszelschanas zaur daschadahm flaidrahm sihmehm, 40. un liffahs redsetees tschetrdesmits deenas, 41. un rumnaja ar teem no Deewa walstibas, 42. un atdarrija teem to sapraschanu, ka tee Deewa rakstus sapratte.

33. Geksch ka wahrda Jesus kristiht pawehleja?
34. Kahdu apfohlischanu Jesus teem dewi, kas tizz un kristiti tohy?
35. Bet ko Jesus teem beedina, kas eeksch winna ne tizz?
36. Kahdu eepreezinaschanu Jesus tur klahft sawai kristigai draudsei dewe?
37. Kahdu spehtu Jesus saweem mahzeekem eedewe?
38. No ka Jesus pehz redsehts?
39. Ka tad Jesus dshws saweem mahzeekem parahdijees?
40. Zit ilgi Jesus pehz sawas auschamzelschanas liffahs redsetees?
41. No ka Jesus ar teem rumnaja?
42. Kahdu sapraschanu teem Jesus atdarrija?

Mahzibas.

1. Kristus stahjabs widdu stary teem apustuleem, Kad tahs durwis bija aisflehgats, Ko no tam mahzees?
Atbildi: Ka tahs meefas, kas no mirroneem buhs zehlschees, buhs garrigas un pilna gohdiba.
(Jo tahs warr atspihdeht un pasust, un warr wiffur klahft buht un ne kahda leeta tahm ne warr pretti stahweht. Tahdas buhs

buh's ir tawas meefas debbesis, lihdsigas Jesus meefahm, ja tu tizziba palikfi lihds gallam.)

2. Jesus us Tohmu fazzija: nu tu manni effi redsejis, woi tu tizzi? Swehti irr tee, kas ne reds un tomehr tizz, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ta tizziba irr stipra pakauschana us tahm leetahm, kas tohp zerretas un ne redsetas.

(Kai ir tawa tizziba tahda irr. Jo Deems, tee swehti engeli, ta muhschiga dshwofchana, muhsu dwehsele eefsch mums, tas wels un ta elle irr wiffi neredjami; tomehr muhs tas swehtais Deewa wahrds mahza, ka tee irr. Kas to tizz un us Deewa wahrdu pakaujabs, un to muhschigu dshwofchana zerre, tas taps swehts, bet kas to ne tizz, tas paliks pasuddis.)

3. Pehteris bija Jesu aisleedsis, un pehz Jesus winnu ohtru reisi us Deewa walstiba aizinaja, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas Deewu zaur swefchu tizzibu un zaur grehkeem aisleeds, tas ne peederr wairs pee debbes walstibas, ja winnu no jauna ne atgreesch.

(Tapehz fargees, zaur swefchu tizzibu, jeb arridsan zaur tihfweem grehkeem no Deewa atfahytes. Bet ja tas ir buhtu no tizzees, tad ne paleez eefsch tahdas neswehtibas, bet atgreesees no jauna, tad tewi arridsan no jauna Deewa walstiba usnems.)

4. Jesus us saweem mahzeekleem fazzija: redsi, es esmu pee jums ikdeenas lihds pafauls gallam, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka Jesus sawu kristigu draudsi lihds pafauls gallam ne atfahs.

(Jo tee apustuli fenn mirruschi, un tee pafauls gallu naw fadschwofschu, tapehz ir mums schi apfoblichana peederr. Ak! tas irr wiffieem kristiteem un kristigeem lautimeem leela eepreezinafchana eefsch wiffahm behdahm.)

5. Jesus saweem mahzeekleem to spehku eedewe, brihnuma: sghmes darriht, kas schinnis laikds ne noteek, fo no tam mahzees?

Atbildi: Brihnuma-sghmes bija to brihdi wajadstigas, kad ta kristiga draudstiba bija ustaisama. Bet nu jau ta kristiga draudse fataisita, tapehz nu arri brihnuma-sghmes wairs naw wajadstigas.

(Tapehz

(Tapehz ne gaidi wetti us jaunahm brihnuma-sghmehm; jo mums Deewa stiprais wahrds, ka spihdama swezze tumfcha weeta. Labbi tam, kas to wehra nemm.)

Swehtas dohmas.

Tohms papreefch netizzigs buhdams,

Tomehr tizzigs paleek pehz.

Kas ne tizz, irr elle subdams,

Bet kas tizz, tohp muhscham swehts.

Es eefsch tewi tizzu gan,

Ne leez, Jesu, pasust man.

Zettortdesmits un peektais stahst's.

No ta Kunga Jesus debbes braufschanas.

Lukt. 24 un Apust. darb. 1. nod.

1. Zettorta desmita deena pehz sawas augfcham-zelfchana Jesus pehdigi sawus apustulus Jerusalemē fapulzinaja,
2. un us teem fazzija: redsi, es jums gribbu manna Lehwa apfoblichanu sustiht, fo juhs effat no mannim dshirdejuschi.
3. Bet jums buhs Jerusalemē palikt, kamehr juhs tohpat apgebrhti ar spehku no augstibas:
4. jo Jahnis irr ar uhdeni kristijis, bet jums buhs kristiteem tapt ar to swehtu Garra, ne ilgi pehz fchahm deenahm.
5. Jo jums buhs to spehku ta swehta Garra dabbuht, kas us jums nahks,
6. un juhs buhseet manni

Sautafchana.

1. Kad Jesus pehdigi wiffus sawus mahzeklus fapulzinaja?
2. Ko winsch us teem fazzija?
3. Jif ilgi Jesus teem Jerusalemē palikt pawehleja?
4. Ka Jesus fazzija, ar ko teem buhs kristiteem tapt?
5. Ko Jesus teem fohlja sustiht?
6. Kur teem apustuleem bija no Jesus leezibu doht?

leezineeki eeffch Jerusalemes un lihds semmes gallam. 7. Un Jesus iswedde sawus mahzeklus lihds to pilasatinu Betaniu us to eljes kalnu. 8. Un Jesus pazehle sawas rohkas un swehtija sawus mahzeklus. 9. Un tas notifikahs, kad Jesus sawus mahzeklus swehtija, tad tas no teem schlihras, 10. un tappe uszelts azzim redsoht, 11. un brauze us debbesim 12. ar lihgsimibu un ar flaidru basunes skannu. (Dahwida dseefmu grahamata 47. dseefma, 6. p.) 13. Un padebbes to no winnu azzim usnehme noht. 14. Un wiff debbes pulks nahze Jesum pretti ar gawilefchanu. 15. Un Jesus sehdaht pee Deewa labbas rohkas, ka tas wiffu-walditajs. 16. Un kad tee mahzekli pehz Jesu skattijahs, ka tas us debbesim brauze, 17. redsi, tad pee teem diwi engeli baltas drahnas peestahjajs, 18. tee fazzija: Juhš wihri no Galilejas, ko juhš stahwat us debbesi skattidamees? 19. Schis Jesus, kas no jumš debbesis usnemts, atnahks leela gohda, ka juhš winnu effat redsejuschu us debbesim usbrauzam. 20. Bet tee mahzekli Jesu peeluhdse, un greešes atpakkal us Jerusalemi ar leeu preeku. 21. Un pilasata nahkuschu, tee bija allaschin kohpa weenis prahtis ar

7. Kur Jesus sawus mahzeklus iswedde?
8. Ko Jesus tur ar saweem mahzekeem darrija?
9. Kas notiffe, kad Jesus sawus mahzeklus bija swehtijis?
10. Ka tappe Jesus uszelts?
11. Kur Jesus aisbrauze?
12. Ka Jesus aisbrauze?
13. Kas Jesu preefch winna mahzeklu azzim usnehme?
14. Kas Jesum pretti nahze?
15. Kur Jesus sehdaht?
16. Ko tee mahzekli skattijahs?
17. Kas pee teem peestahjajs?
18. Ko tee engeli fazzija?
19. Ko tee no Jesus atnahkschanas fluddinaja?
20. Kur tee mahzekli paliffe?
21. Ka tee mahzekli kohpa turrejahs?

peefaufschanu

peefaufschanu un gauschahm luhgschanahm, 22. lihds ar tahm seewahm, un ar Mariu ta Kunga Jesus mahti, un ar Jesus raddeem, 23. un gabje ikdeenas basniza, 24. peefauze, teize un flaweja Deemu.

22. Kas arridsan pee winneem turrejahs?

23. Kur tee ikdeenas gabje?

24. Ko tee Deewa nammâ darrija?

Mahzibas.

1. Pirms Jesus us debbesim brauze, winsch to swehtu Garru atfuhtht fohlija, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka Jesus dahwanas irr pahr wiffahm dahwanahm.

(Jo tas swehtais Gars irr tas augstais mahzitajs un eepreezinatajs, kas muhsu tumfchu prahtu apflaidro, un muhs wadda us taisneem Deewa zelleem, un muhs pawadda us muhschigu dshwofschanu. Bet ko ta pasauke dohd, tas irr tihra suhdama neleetiba. Tapehz zeeni to augstu debbes dahwanu, to zeenigu swehtu Garru, wairak, ne ka wiffas pasaukes mantu, gohdu un preeku, tad tu arridsan to pehdigu dahwanu, to muhschigu debbes frohni un lihgsimibu, eedabbuſi.)

2. Kad Jesus no saweem mahzekeem schlihras, tad winsch papreefch sawas rohkas us teem likke un tohs swehtija, ko no tam mahzees?

Atbildi: Zaur to Jesus wiffeem mahzitajeem spehku dewis pee rohku uslikfchanas eeffch Jesus wahrda.

(Tapehz ne nizini to, kad mahzitajs behrnikam kristiba, jeb teem, kas pee grehku suhdsefchanas bijuschu, jeb laulateem draugeem pee laulaschanas pee altara, rohkas usleek; jo kas mahzitaja swehtischanu tizziba pretti nemm, teescham ta swehtiba pahr teem arridsan nahf.)

3. Jesus brauze us debbesim ar leelu gawilefchanu un lihgsimibu, ko no tam mahzees?

Atbildi: Tahda lihgsimiga debbes-braufschana buhs arridsan wiffeem Deewa behrneem pastara deena.

(Papreefch

(Papreeksch irr tizigas un deewabihjigas dwehfeles lihgmiga debbes-braukschana pastarà gallà, kad ta sawu laizigu dshwibu beigusi, un wiffas pasauligas wahrgoschanas pahrzeetusi no teem swehteem engeleem Deewa slehpt taps aisnesta. Bet pehz leelà pastarà deenà buhs ta ohtra debbes-braukschana, ar meesu un dwehfeli muhschigà debbes-preeklà, lihds ar wisseem isredse-teem un swehteem engeleem, jo lihgmiga.)

4. Kad Jesus us debbesim bija brauzis, tad winsch fehdahs pee sawa debbesu: Tehwa labbas rohkas, to no tam mahzees?

Atbildi: Tas irr leels gohds tai nabbagu zilwek-tautai, ka eeksch tahs wiffwehtakas Triadibas weens fehsh, kas ar muhsu meesu un affini apgehrbts, un muhsu brahlis sanzams.

(Tapehz ne bihstees no wella, kas tewis tawu grehku deht deenàs un naktis pee Deewa apfuhds. Kristus irr us tawu puffi, kas tew pee Deewa aisstahw un aisrunna.)

5. Tee engeli fazzija us teem mahzeekem: Jesus at-nahks, kà juhs to effat redsejuschu us debbesi brauzam, to no tam mahzees?

Atbildi: Ka Jesus teescham weenreis redsams atnahks no debbesim ar leelu gohdu un spehku, leelà pastarà deenà, sohdiht dshwus un mirruschus.

(Jo winsch tikkai muhsu preekschà aisgahjis, mums weetu fataisht. Bet winsch atnahks un muhs aiswaddihs, tad mehs pee ta kunga buhsim muhschigi, un skaidri redsesim, kahds winsch irr. Tad ir tu, mans behrns, ne palikfi atstahs, ja tu tikkai arridsan pee Jesus eeksch tizzibas un deewabihjafchanas lihds gallam turreees.)

Swehtas dohmas.

Jesus debbes braukdams fehdahs
Sawa Tehwa gohdibà;
Tur winsch mehro mannas behdas
Un man weetu fataisa.
Nahz tad, Jesin, aiswedd mann',
Un beids' mannu wahrgoschan'!

Zettort-

Zettortdesmits un festais stahst's.

Rà tas swehtais Gars pahr Jesus mahzeekem isleets.

Apust. darb. 2 nod.

1. Desmità deenà pehz Jesus Kristus debbes-braukscha-nas, kad to waffaras-swehtku deena bija nahkusi, 2. tad bija wiffi Jesus mahzekli un tahs seewas, un Maria, Jesus mahte, weensirdigi kohpà. 3. Un tur notikkahs peepeschu krahschana no debbesim, kà kahds leels wehjsch, kas pee-pildija wiffu to nammu, kur Jesus mahzekli kohpà bija.
4. Un tas swehtais Gars nahze no debbesim, 5. un no-laidahs us itweenu no teem, 6. un mehles parahdijahs pee teem mahzeekem kà dallitas, un kà uggunigas.
7. Tad tappe wiffi pilni no ta swehta Garra, 8. un sahze runnaht ar dauds sweeschahm wallodahm. 9. Un isteiže Deewa leelus darbus, tà kà tas swehtais Gars teem to eedewe.
10. Un dauds deewabihjigi Juhdi, kas no wiffadahm semmehm Jerusalemè bija fanahkuschu,
11. dsirdeja, kà tee apustuki ikkatrà wallodà, kurrà tee

Sautafchanas.

1. Kahda deena bija ta desmita deena pehz Jesus debbes-braukschanas?
2. Kas bija tanni deenà fapulzejuschees?
3. Kas notikke tanni deenà peepeschu?
4. Kas nahze no debbesim?
5. Kur nolaidahs tas zeenigs swehtais Gars?
6. Kà tappe tahs mehles pee teem mahzeekem?
7. No ka tappe tee wiffi pilni?
8. Kahds brihnumms notikke pee wimmu wallodas?
9. Ko tee sahze runnaht?
10. Kahdi sweeschineeki bija Jerusalemè fanahkuschu?
11. Kahdu brihnumu tee dsirdeja?

pafchi

paschi sweschineeki bija dsimmuschi, runnaja, 12. tad tee lohti brihniyahs, un sawâ starpâ fazzija: Meggi schee wiffi, kas të runna, no Galilejas? Kâ mehs tad ifkats sawu wallodu dsirdam, kurrâ effam dsimmuschi, no teem runnajam, un Deewa leelus darbus isteizam! 13. Un tee sabihyahs un fazzija: kas schè buhs? 14. Bet tee zitti Zuhdi mehdidami: tee irr no salda wihna peedsehruschees. 15. Tad nahze preekschâ Behteris ar teem zitteem apustuleem. 16. Un Behteris parahdija teem Zuhdeem no Deewa swechteem raksteem, ka ar winneem ta notizzees, kâ swehtôs rakstôs fenn bijis papreeksch fluddinahst's. 17. Un teem arridsan Deewa padohmu no muhsu ispestischanas zaur Kristu isstahstija, 18. kas par mums no teem Zuhdeem dauds zeetis, un krusâ fîs tappis, un no mirroneem atkal zehlees un us debbesim brauzis, 19. ta kâ tas jaw fenn papreeksch swehtôs rakstôs no teem praweescheem bijis fluddinahst's. 20. Schis sweht's Ewangelium's gabje teem deewabihjigeem swescheem Zuhdeem zaur firdi, 21. un tee fazzija us Behteri, un us teem zitteem apustuleem: Zuh's wihri, mihli brahli, ko buhs mums darriht? 22. Behteris atbildeja: atgreessectees no grehkeem, un lai laujahs itweens kristitees us to wahrdu Jesus Kristus pee grehku peedohschanas, tad juhs

12. Ko tee seewâ starpâ brihndamees fazzija?
13. Ko tee wehl isbihdamees fazzija?
14. Ko tee zitti Zuhdi mehdidami fazzija?
15. Kas nahze preekschâ?
16. Ko teem Behteris parahdija?
17. Ko winsch teem isstahstija?
18. Ko tee swehti apustuli no Jesus stahstija?
19. No ka bija tas wiff no Jesus fenn papreeksch fluddinahst's?
20. Kâ schis Ewangelium's teem swescheem Zuhdeem patifke?
21. Ko tee sweschineeki us teem apustuleem fazzija?
22. Ko teem Behteris atbildeja?

arridsan

arridsan to dahwanu ta swehta Garra dabbuscet. 23. Kas nu to wahrdu labpraht peenehme, tee liffahs kristitees, 24. un tappe tanni deenâ tizzigi un kristigi pee trihs tuststoschahm dwehselehm, 25. un schee palifke pastahwigi eeksch to apustulu mahzibas, un pee tahs swehtas draudsi-bas, un eeksch Deewa luhgschanas, 26. un turreja sawâ starpâ Jesus Kristus swehtu waffar-ehdeenu, ar weenteefigu firdi: 27. un turreja wiffu sawu mantu kohpâ. 28. Un tee gabje ifdeenas weensfirdigi kohpâ Deewa nammâ, Deewu teikdami, 29. un bija pee wisseem laudim peemihligi. 30. Un Deews tas Kungs peelifke ifdeenas pee tahs draudsi-bas, kas to swehtu Ewangeliumu un to swehtu kristibu peenehme. 31. Un dauds brihnuma simes notifke zaur teem apustuleem. 32. Un tee apustuli ezehle zaur mesloschanu, Deewu peeluhgdami, Mattiasu par apustuli, Zuhdasa ta wiltineeka weetâ. 33. Un ta bija atkal diwipadesmits apustuli:

34. Behters, Andrejs un Matteüs,
Jahnis, diwi Jehkabi,
Lohms un Wihlps un Lebbeiis,
Behrtuls ar to Sihmani,
Zuhdas wiltineeks pakabrahs,
Winna weetâ Mattias.

23. Kurri liffahs to brihdi kristitees?
24. Zif tanni deenâ kristija?
25. Geksch ka tee pastahwigi palifke?
26. Kâ tee to swehtu waffar-ehdeenu sawâ starpâ turreja?
27. Kâ tee sawu mantu turreja?
28. Kur tee ifdeenas kohpâ gabje?
29. Kâ tee laudis tohs zeenija?
30. Ko Deews ifdeenas pee tahs swehtas draudses peelifke?
31. Kas zaur teem apustuleem notifke?
32. Kas Zuhdasa ta wiltineeka weetâ par apustuli no teem zitteem tappe ezeelts?
33. Zif tad atkal apustuli?
34. Kâ irr winnu wahrdi?

Mahzibas.

Mahzibas.

1. Kad tas swehtais Gars pahr teem apustuleem tappe isleets, tad Jesus mahzekli bija weenstredigi kōhpā, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka tas swehtais Gars pee nemirrigem un nefaderrigeem ne nahf.

(Tapeh3 lai weenprahtigi, brahligi, mihligi un sčehligi effam, ka tas Gars ta meera arridsan pee mums nahftu.)

2. Tas swehtais Gars nahze uggunigā gihmi, ko no tam mahzees?

Atbildi: Tā kà uggunt allaschin gaischums un silums irr, tā arridsan tas swehtais Gars to tumšū prahtu ar šawu pateesibu apgaismo, un to šafalluschu firdi ar šawu mihlestibu šafilda.

(Tapeh3 luhds to zeentigu swehtu Garru, lai winsch arridsan tawā firdi nahf, un eeksch tewim ihstu tizzibu un karstu mihlestibu eededsina.)

3. Tee apustuli ne bija ne šahdas šweschas wallodas mahzijuschees, bet šad tas swehtais Gars pahr teem nahze, tee dauds jaunās šweschas wallodas runnaja, itt kà tee tannis wallodās buhtu dšimmuschi un audsi nati, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka tas zeentigs swehtais Gars tas wissu-augštalais mahzitajs.

(Kam šchis mahzitajs, tas špeh3 ne ween Deemu labbi atšht, bet arridsan peh3 Deewa prahta dšihwoht. Šo tas swehtais Gars pahrmelle wissas leetas, arridsan Deewa dšillumus. Tapeh3 luhds winnu, lai winsch tewi mahja, tad tu eeksch winna gaischuma to gaischumu redseš.)

4. Kad tee apustuli bija pilni no swehta'Garrā, tad zitti mehdidami šazzija: tee irr no wihna peedsehruschees, ko no tam mahzees?

Atbildi: Tē redšam, ka ta pašaule ta swehta Garra dardus šaimo un apšmeij.

(Tapeh3, mans behrns, šargees to apšmeet, ko tu ne prohti un kas tew irr augšta leeta, un ne turri to par gekli, kas ne grihb lihds ar pašauli apgrehtotees, un tapeh3 us Deemu nopuhschahs.)

5. Pehtera špreddikis gahje teem šwescheem Juhdeem zaur firdi, ko no tam mahzees?

Atbildi:

Atbildi: Deewa wahrds irr allaschin špeh3igs pee teem,

šas šawas aušis un firdis tihschi ne aisbahsch.

(Tapeh3, af křistibts zilweks, nemm Deewa swehtu wahrdu pee firds, un ne ļauj Deewa wahrdam zaur weenu auš eē-ēet, un zaur ohtru auš atkal is-ēet. Bet paturri to pee tewis, tad tas tew swehtu darrihs.)

X Swehtas dohmas.

Swehtais Gars no debbes nahzis
Pahr teem swehteem mahzekleem.
Ir mans prahts, af Jesin, šahzis
Nahft pee tarweem wahrđineem.
Dohd man taru Garru arr,
Ka es tāpat dšihwoht warr'.

Zettortdesmits un septitais stahsts.

Kā Pehteris tislū zilweku wesselu darrijs.

Apust. darb. 3 un 4 nod.

1. Ne ilgi peh3 tam, šad tas zeentigs swehtais Gars pahr teem apustuleem bija nahzis, aisgahje Pehteris un Jahnis šahdā deenā kōhpā bašnizā. 2. Un tur bija wihrs, tislš no mahtes dšimmis, 3. tas liklahs nestees. 4. Un tee ļaudis likfe to ikdeenās preeksch bašnizas durwim, kà tas islubgtohs šahdu dahwanu no teem, šas bašnizā gahje. 5. Kad tas nu redseja Pehteri un Jahni nahkam, tad winsch šahdu dahwanu luhdse. 6. Bet Pehteris ar Jahni

Šautaschanas.

1. Kas weenreis kōhpā Deewa nammā gahje?
2. Kahds wihrs pee bašnizas bija?
3. Kā tad tas pee bašnizas warreja tift?
4. Šapeh3 to tee ļaudis pee bašnizas durwim likfe?
5. Ko winsch no Pehtera un Jahna luhdse?
6. Ko Pehteris un Jahnis šazzija, tam azzis šlattidamees?

tam

tam azzis skattijahs, un Pehteris us to tislū fazzija: sudrabs un selts man nēwa, bet kas man ir, to es tēw dohmū. 7. Geksch ta wahrda Jesus Kristus, zellees un staiga. 8. Un Pehteris kampe to tislū wihru pee labbas rohkas, un to pazehle. 9. Un tuhda tappe winna leeli un krumfli stingri. 10. Un winsch lehze augscham, un gahje ar Pehteri un Jahni basniza, un staigaja, 11. no preeka lehfdams un Deemu teifdams. 12. Un wissi laudis to redseja staigajam un Deemu teizam, 13. un to pasinne, ka tas tas pats bija, kas pee basnizas durwim bija sehdejis un deedelejis. 14. Un tee brihniyahs un pahrbihyahs par to. 15. Kad nu schis zilweks pee Pehtera un Jahna turrejahs, 16. tad wissi laudis pee teem eeksch tahs basnizas preekschnamma fazezjeja. 17. Pehteris to redsejis, fazzija us teem laudim: Ko juhs par to brihniatees, un ko juhs us mums luhkojat, itt ka mehš zaur sawu paschu spehku un swehtibu scho buhtum weffelu padarrijuschi. 18. Mehš to effam padarrijuschi eeksch ta wahrda Jesus Kristus, kas ir Deewa Dehls un wissas pasaules Pestitajs. 19. Un Pehteris teem to Ewangeliuumu

7. Geksch ka wahrda tee tam pawehleja zeltees un staigaht?
8. Ko Pehteris darrija, to fazzidams?
9. Kahds brihnumis tad notikke?
10. Kur tas pats pasikke?
11. Ko winsch no preeka darrija?
12. Ko wissi laudis redseja?
13. Woi tee to pasinne?
14. Ko tee laudis dohmaja?
15. Pee ka schis zilweks turrejahs?
16. Kas pee Pehtera un Jahna basnizas preekschnamma fazezjeja?
17. Ko Pehteris us teem laudim fazzija?
18. Ko Pehteris teem laudim teize, eeksch ka wahrda winsch to zilweku weffelu padarrijis?
19. Ko tad Pehteris teem laudim sahje fluddinaht?

no Jesus fluddinaja un ka wissi Deewa raksti no Jesus irr peepiditi. 20. Un Pehteris usrunnaja tohs laudis, no grehkeem atgreestees, un eeksch ta wahrda Jesus tizzeht, un liktees kristitees, ka tee zaur Jesu muhschigi taptu swehti. 21. Tad tee basnizas-kungi peegahje, un likte Pehteri un Jahni zeetumā weff, 22. tapehž, ka tee no Jesus augscham-zelschanaš fluddinaja: jo tas teem basnizas-kungeem sahpeja. 23. Ohtrā deenā Pehteri un Jahni preeksch basnizas teefas wedde, 24. tohs jautah: zaur kahdu spehku, jeb, ka wahrda tee to tislū zilweku weffelu darrijuschi. 25. Tee atbildeja: eeksch ta wahrda Jesus Kristus, ko juhs effat krusā sittuschi, un kas no mirroneem atkal augscham zehlees. 26. Schis irr tas weenigs pasaules Pestitajs, un nēwa ne kahda zitta pestischana, nedj arri zits kahds wahrds zilwekeem dohts, zaur ko tee warr swehti tapt, bes ween eeksch ta wahrda Jesus. 27. Tee basnizas-kungi redsejuschi Pehtera un Jahna drohschibu, brihniyahs lohti, 28. dsirdedami, ka Pehteris un Jahnis, kaut tee ne bija gramatas mahzijuschees, tomehr tohs Deewa rakstus ar leelu gudribu isstahstija. 29. Un redsedami to zilweku, kas tislū bijis un weffels tappis, tee ne warreja neneeka tur pretti runnaht.

20. Us ko Pehteris tohs laudis usflubbinaja?
21. Ko likte tee augsti basnizas-kungi ar Pehteri un Jahni darriht?
22. Kapehž tee tohs likte zeetumā weff?
23. Kur ohtrā deenā Pehteri un Jahni wedde?
24. Ko teem jautaja?
25. Ko tee atbildeja?
26. Ko tee no Jesus fluddinaja?
27. Par ko tee augsti basnizas-kungi brihniyahs?
28. Kapehž tad tas teem brihnumus bija?
29. Kapehž tee neneeka ne warreja pretti runnaht?

30. Un tee augsti basnizas-kungi pamehleja Behterim un Zahnim, no ta wahrda Jesus wairs ne runnaht. 31. Bet Behteris un Zahnis atbildeja: Apdohmajeet paschi, woi tas buhtu preeksch Deewa pareisi darrichts, ja meh's juhs wairak klaufitum, ne ka Deewam? 32. Jo meh's ne warram no ta kluffu zeest, ko meh's paschi effam redsejuschchi un dsirdejuschchi. 33. Un tee augsti basnizas-kungi tohs atlaide no sewim ar sihweem wahrdeem. 34. Jo tee ne warreja ne kahdu wainu atrast, winnus mohzigt, to lauschu pehz: jo tee wiffi teize Deewu par to, kas tur bija notizzees. 35. Un Behteris un Zahnis nahze pee tahs kristigas draudses, un pasluddinaja wiffu, kas bija notizzees. 36. Kad tee, kas kohpa bija, to dsirdeja, tad tee sawu balfi weensirdigi pazehle un peeluhdse Deewu, 37. ka tas joprohjam drohschu firdi dohtu, Deewa wahrdu sluddinacht bes wiffahm isbailehm. 38. Un kad tee bija beiguschchi luhgt, ta weeta pakustinajahs, fur tee bija sapulzejuschchees, 39. un tee tappe wiffi pilni no ta swehta Garra, 40. un sluddinaja Deewa wahrdu ar wiffu drohschibu. 41. Un tai draudsei bija ka weena firds un ka weena dwehsele.

30. Ko tee augsti basnizas-kungi Behteram un Zahnim peefazzija?
31. Bet ko Behteris atbildeja?
32. Ko Behteris fazzija, kapehz tee ne warroht kluffu zeest?
33. Ka tee augsti basnizas-kungi Behteri un Zahni atlaide?
34. Kapehz tee tad tohs palaide wakkam?
35. Kam to Behteris un Zahnis teize, pahnahkuschchi?
36. Ko ta kristiga draudse darrija, to dsirdedama?
37. Par ko tee Deewu peeluhdse?
38. Kas notikke, kad tee bija beiguschchi Deewu peeluhgt?
39. No ka tee tappe pilni?
40. Ka tee Deewa wahrdu sluddinaja?
41. Ka ta kristiga draudse kohpa turrejahs?

Mahzibas.

Mahzibas.

1. Kad Pehteris weenu tislu bija wesselu padarrijis, un tee laudis brihnidamees fatezzeja, tad Pehteris fazzija: Fo juhs us man luhkojeet, es to ne esmu zaur sawu spehtu wesselu padarrijis, bet eeksch ta wahrda Jesus Kristus, Fo no tam mahzees?
- Atbildi: Tas gohds, kas Deewam peederr, Deewam jadohd.
- (Ja Pehteris buhtu leyns bijis un sawu paschu gohdu mellejis, tad tas ne buhtu tohs laudis us Jesu rahdijis. Tapehz, mans behrns, ne atrauj Deewam gohdu nelahda, leeta, jo no winna, zaur winnu un eeksch winna irr wiffas leetas.)
2. Kad Pehteris to wahrdu Jesus sluddinaja, tad tas teem augsteem basnizas-kungeem fahpeja, un tee likke Pehteri un Jahni zeetuma mest, ko no tam mahzees?
- Atbildi: Ta mahziba no Jesus irr teem Zuhdeem peedaustschana, un teem pasaules behrneem gilleiba.
- (Bet teem, kas swehti tohp, irr ta weens Deewa spehts. Tapehz ne kaunees ta Ewangeliuma no Jesus preeksch pasaules.)
3. Pehteris dewe itt drohschi preeksch teefas atbildefchanu no sawas tizzibas un mahzibas, Fo no tam mahzees?
- Atbildi: Sawu tizzibu ne buhs preeksch pasaules slehpt un aisleegt.
- (Jo kas sawu tizzibu un to wahrdu Jesus preeksch pasaules aisleeds, to Jesus arridsan winna deena preeksch sawa debbesu Tehwa un preeksch wisseem engekeem aisleegs.)
4. Pehteri un Jahni apdraudeja, teem ne buhs wairs no ta wahrda Jesus runnaht, bet tee atbildeja drohschi: Deews wairak jaklausa, ne ka zilweki, Fo no tam mahzees?
- Atbildi: Darri kas pareisi, un ne behda par ne ko.
- (Jo kad tew drohscha firds preeksch Deewa, tad tu arridsan preeksch zilwekeem pastahwesi. Un laut tee arridsan ta ka besprahstigi turretohs, tomeht par teem ne behda; ja kad Deews un slaidra firds us tawu puffi, tad tu gan uswarresi.)
5. Kad Pehteris wiffai draudsei to wiffu bija stahstijis, tad tee Deewu weensirdigi peeluhdse, un ta weeta pakustinajahs, Fo no teem mahzees?

Atbildi:

Atbildi: Sirdigahm luhgſchanahm eefſch ſwehtas draudjes irr leels ſpehks.

(Tapehſ ſaweeno tu arridſan baſnizâ tawas luhgſchanas ar tahm luhgſchanahm tahs ſwehtas draudjes, tad tahs teefſcham Deewo augſtâ debbeſi pallaufhs.)

Swehtas dohmas.

Behteris ne ſawâ ſpehkâ
Weenu tiſlu dſeedina;
Jesus wahrds pee ſchi zilweka
Samu ſpehku rahdija.
Jesus wahrds eefſch tizzibas
Ir mann' wahju ſpehjinahs.

Zettortdeſmits un aſtotais ſtahst.

Kâ tee apuſtuli no zeetuma iſglahbti,
bet tas ſwehtais Steppinſch no
maitahst tappis.

Apuſt. darb. 5, 6 un 7 nod.

1. Tee ſwehti apuſtuli ſluddinaja to ſwehtu Ewangeliemu pehſ Jesus pawehleſchanas, papreeſch Jeruſalemê un eefſch Juhdu ſemmes. 2. Un zaur to apuſtulu rohkahm notifke daudj ſihmes un brihnumi ſtarp teem laudim, 3. tâ kâ arridſan neweffelus eelâs iſwedde, un gultâs lifke, ka Behteram nahſoht wianna ehna tikkai zittus no teem warretu ap-ehnoht. 4. Un tee tappe wiſſi weffeli. 5. Bet

Sautafchanas.

1. Kur tee apuſtuli to preezas-mahzibu no Jesus papreeſch ſluddinaja?
2. Kas zaur to apuſtulu rohkahm notifke?
3. Kapehſ tohs neweffelus eelâs iſwedde un gultâs lifke?
4. Woi tad tas teem neweffeleem to palihdſeja?
5. Kâ tas tam augſtam baſnizas-ſungam un teem wirſneekem patifke?

tas

tas augſtais baſnizas-ſungs un tee wirſneeki tappe vilni bahſibas, 6. un lifke tohs apuſtulus zeetumâ weſt un ar ſargeem apſargah. 7. Bet Deewa engelîs naſti tahs zeetuma durwis atwehre un tohs iſwedde, 8. un ſazzija: eita un runnajeet drohſchi Deewa nammâ to ſwehtu Ewangeliemu. 9. Un tee apuſtuli to arridſan darrija. 10. Bet tas augſtais baſnizas-ſungs ſaſauze to augſtu teefu, 11. un noſuhtija ſawus ſullainus, tohs apuſtulus kâ zeetumneekus preeſch teefas weſt. 12. Bet tee ſullaini atradde to zeetumu aiſſlehgту un tohs ſargus preeſchâ, 13. bet kad tee to zeetumu atſlehdſe, tee to atradde tuſſchu. 14. Tas augſtais baſnizas-ſungs un tee teefas-ſungi to dſirdejuſchi, iſtruhzinajahs par to. 15. Tad nahze kahds zilweks un ſtahſtija, ka tee kas zeetumâ bijuſchi, Deewa nammâ tohs laudis mahzoht. 16. Tad tas wirſneeks ar teem ſullaineem nogahje un tohs atwedde. 17. Tad tee teefas-ſungi us teem ſazzija: woi mehſ jums ne eſſam aiſleeguſchi, Jesus wahrdâ mahziht? 18. Tee apuſtuli atbildeja: Deewam peenahkâhs wairak klauſiht, ne kâ zilwekem. 19. Un tee apuſtuli eefahje arridſan wiannu

6. Ko tee no duſmahm darrija?
7. Kâ tappe tee apuſtuli no ta zeetuma iſglahbti?
8. Ko tas engelîs us teem ſazzija?
9. Woi tad tee apuſtuli to darrija?
10. Ko tas augſtais baſnizas-ſungs ſaſauze?
11. Kur tas ſawus ſullainus noſuhtija?
12. Kâ tee to zeetumu atradde?
13. Ko tee atradde eefſchâ?
14. Ko wiſſi teefas-ſungi dohmaja, to dſirdedami?
15. Ko teem kahds zilweks ſtahſtija, no baſnizas nahzis?
16. Ko tad tas wirſneeks darrija?
17. Ko tad tee teefas-ſungi us teem apuſtuleem ſazzija?
18. Ko tee apuſtuli atbildeja?
19. Ko tee apuſtuli wiannu preeſchâ ſahje ſluddinaght?

preeſchâ

29

preeſchâ to ſwehtu Ewangeliumu no Jeſus ſluddinabt. 20. Tas teem teefas-kungeem zaur ſirdi gahje, 21. un tee gribbeja tohs nokaut, bet tomehr tee preeſch laudim bihſtijahs. 22. Un tee likke tohs apuſtulus ſchauſt, 23. un atlaide tohs ar to peekohdinaſchanu, no ta wahrda Jeſus wairs ne runnaht. 24. Bet tee apuſtuli gahje lihgsmodamees no tahs augſtas teefas, ka tee bija zeenigi turreti, Jeſus wahrda pehz kaunu zeeſt. 25. Un tee ne mittejahs ikdeenas baſniza un mahjâs mahziht, un Jeſu Kriſtu preezigi paſluddinabt. 26. Starp to kriſtigu draudſi bija ari ſwehts wihrs Steppinſch wahrda, pilns tizzibas un ſpehka; ſchis darrija brihnumus un leelas ſihmes. 27. Un tee Zuhdi ne ſpehje tai gudribai un tom ſwehtam Garra, zaur ko wiſch runnaja, pretti ſtahweht. 28. Un tee Zuhdi winnu wedde preeſch augſtas teefas, 29. un atwedde wiltigus leezeekus, kas ſazzija: Steppinſch ne mittejahs, ſaimoſchanas runnaht prett to bauſlibu un prett Jeruſalemi. 30. un mehſ effam dſirdejuſchi winnu ſakkam: Jeſus no Nazaretis nopohſtihs ſcho weetu. 31. Un wiſſi, kas tanni augſtâ teefâ ſehdeja, us to ſkattijahs, un redſeja

20. Kâ tas teem teefas-kungeem patifke?
21. Ko tee labpraht ar teem apuſtuleem buhtu darrijuſchi?
22. Ko tee tad ar teem apuſtuleem darrija?
23. Ar kahdu peekohdinaſchanu tee tohs atlaide?
24. Kapehz tad tee apuſtuli bija lihgsmi?
25. Ko tee ne mittejahs darriht?
26. Kahds wihrs bija ſwehtais Steppinſch?
27. Kapehz tee Zuhdi winna gudribai ne ſpehje pretti ſtahweht?
28. Kur tee Zuhdi to wedde?
29. Kahdu leezeeku tee prett Steppinu atwedde?
30. Ko tee ſazzija, ka tee no Steppina effoht dſirdejuſchi?
31. Kâ Steppina waigs teem teefas-kungeem iſtraudſijahs?

winna

winna waigu, kâ kahda engelâ waigu. 32. Tad ſazzija tas augſtais baſnizas-kungs us Steppinu: moi tas pateefſba ko tee leezeeki apleezina? 33. Tad Steppinſch ſahze ſpreddiki turreht, 34. un beidſe ar ſcheem wahrdeem: Juhſ pahrgalwigi un zeetſirdigi, juhſ ſtahwat allaschin tam ſwehtam Garra pretti, itt kâ juſu tehwi, tâ arri-dſan juhſ. 35. Kurru no teem praweeſcheem juſu tehwi ne irr waijajuſchi, un nokawuſchi, kas no Jeſus atnabſchanas papreeſch ſluddinajuſchi, 36. no ta Jeſus, ko juhſ effat kâ ſlepkawu nodewuſchi un nokawuſchi. 37. Kad tee to dſirdeja, tad tas teem zaur ſirdi gahje, un tee ſakohde ſohbus par to. 38. Bet Steppinſch pilns ſwehta Garra, ſkattijahs us debbeſim un redſeja Deewa gohdibu, un Jeſu ſtahwam pee Deewa labbas rohkaſ. 39. Bet tee Zuhdi brehkdami aiſturreja ſawas auſſis, un mahjahs winnam wirſu, 40. un to no ta pilſſata iſſtuhme ahra, un to ar almineem nomehtaja. 41. Bet Steppinſch ſauze: Kungs Jeſu, peenemm mamu garra. 42. Un zekôs meſdamees, wiſch ar ſkannigu baſſi brehze: Kungs, peedohdi teem ſchohs grehkuſ! 43. Un to ſazzijis, wiſch aiſmigge nahwê. 44. Un zitti deewabihjigi wihti aprakke

32. Ko tas augſtais baſnizas-kungs no Steppina jautaja?
33. Ko Steppinſch ſahze runnaht?
34. Ar kahdeem wahrdeem wiſch ſawu ſpreddiki beidſe?
35. Ko wiſch teem beidſoht no teem praweeſcheem pahrmette?
36. Ko wiſch teem wehl no ta Kunga Jeſus pahrmette?
37. Kâ tas ſpreddikis teem Zuhdeem patifke?
38. Ko Steppinſch us debbeſim ſkattidams redſeja?
39. Kâ tee Zuhdi turrejahs?
40. Ko tee ar Steppinu darrija?
41. Kâ ſwehtais Steppinſch ſawu nahwi redſedams ſauze?
42. Kurri bija winna pehdigi wahrdi?
43. Kas notifke, kad wiſch to bija ſazzijis?
44. Kur winna meefas patifke?

winna

winna meefas un to gauschi noscheloja. 45. Un tanni laika notikke leela waijaschana prett to kristigu draudsi, kas Jerusaleme bija; 46. un wissi iskaijsjabs zaur Jubdu semmi un Samarijas teesu, 47. bes ween tee apustuki palikke Jerusaleme.

45. Kas to brihdi tai kristigai draudsei Jerusaleme notikke?
46. Kur ta kristiga draudse, kas Jerusaleme bija, iskaijsjabs?
47. Kur tad tee apustuki palikke?

Mahzibas.

1. Tohs apustusus gan zeetuma apfargaja, bet weens engelis tohs islaide, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ko Deews gribb glabht, to simts fargi ne isfargahs.

(Jo teem taisneem Deews stahw slabt. Tapeh; ne hibstees, faut wissi tew grihbetu apriht. Kad Deews tewi gribb glabbaht, tad tu palikst weffels.)

2. Tee fashchausti apustuki aigahje lihgfmi, ko no tam mahzees?

Atbildi: Kas Jesus wahrda faldumu baudijis, tam wiffas behdahs buhs faldas la meddus.

(Tapeh; nodohdees Jesus mihlestibai, tad tew wiffas pafaules zeefchanas buhs faldas, Jesus wahrda pehz.)

3. Tee Jubdi ne spehje tai gudribai un tam swehtam Garram pretti stahweht, zaur ko swehtais Steppinsch runnaja, ko no tam mahzees?

Atbildi: Pee Deewa gudribas wiffas pafaules gudriba irr gekkiba.

(Jo ne dands irr gudri pehz tahs meefas, ne dands irr spehzigai, ne dands irr no angstas dsintas, bet tohs wahjus un nezeentigus Deews no tahs pafaules isredsejis. Tapeh; mekle tu arridsan, mans behrns, to ibstu Deewa gudribu, to tu atraddisi celsch winna swehta wahrda.)

4. Kad swehtais Steppinsch Deewa wahrduus fluddina: dams, tohs Jubdus pahreezinaja, tad tee sohbus fa: Fohde, aisturreja sawas ausis un tam wirsu mahzabs, un to ar akmineem nomehtaja, ko no tam mahzees?

Atbildi: Schis notikkums israhda, zeel lohti zilweta firds warr apzeetinatees.

(Za

(Za irr ta wiffsleelaka Deewa sohdbiba, kad zilwets wiffos Deewa beedinaschanas un brihnuma-schines pee firds ne nemdams, wiffupeh; sawa zeeta firds-prabta tohy nodohs. Jo tahds wiffu Deewa padohmu un labdu prahtu no fewim tibsch atstumj, un tapeh; winsch arridsan wairs ne warr swehts tapt. Tapeh; af kristibis zilwets, ne walka Deewa lehnpratribu us traffumu, un ne aisdahst sawas ausis un sawu firdi prett Deewa wahrdeem, bet apdohma pee laika, kas pee tawa muhschiga meera derr.)

5. Swehtais Steppinsch fazzija mirdams: Rungs, pee: dohd scheem tohs grehtus, ko no tam mahzees?

Atbildi: Mums ne buhs eenaidu fappâ libds nemt, bet wiffieem waidineekeem us mirstamu gultu labpraht un no firds peedoht.

(Tapeh; kad tewi Deews mett us flimmibas-gultu, tad faderrees tuhliht ar wiffieem, jo tu ne warr sinnacht, woi tu no tahs flimmibas zelsees. Ra tu ar Deemu gribbi isihdftinatees, kad ne effi papreefsch ar saweem eenaidneekeem isihdftinajees?)

Swehtas dohmas.

Steppinsch Jesu peefauz mirdams,
Jesu likkabs redsetees.

Jr es tewi faufschu schkirdams,

Tu man arri parahdees;

Saldais Jestin! tad es tew

Preezigi nodohschohs few.

Zettortdesmits un dewitais stahsts. No Pahwila atgreeschanas.

1. Za swehta Steppina nomaitaschana wiffuwairak weenam Bariseeram, Sauls wahrda, patikke. 2. Tas waijaja tohs kristigus laudis zil sinnadams un spehdams: 3. jo winsch pohstija to kristigu draudsi, un gahje pa

Sautaschanas.

1. Kam patikke ta nomaitaschana ta swehta Steppina lohti?
2. Ra tas tohs kristigus laudis waijaja?
3. Ko winsch tai kristigai draudsei darrija?

nammeem

nammeem twahrstidams tiklabb wihrus, kà seewas, un nodewe tohs zeetumà. 4. Wiffwairak winsch draudedams un laudams prett Jesus mahzkellem schnahze. 5. Un winsch gahje pee to augstu basnizas-kungu, un luhdse no ta grahmatas us to pilsfatu Damasku, us tahm basnizahm un skohlahm, 6. ka tam buhtu brihw, tohs kristigus laudis faseetus us Jerusalemi west. 7. Kad nu Sauls tuwu pee Damaskus nahze, tad winnu peepeschi gaischumè no debbes apspihdeja, 8. no ka winsch pee semmes fritte. 9. Un winsch dsirdeja balsi no debbes us winnu falkam: Saul, Saul, ko tu manni waija? 10. Sauls atbildeja: Kungs, kas tu effi? 11. Tas Kungs fazzija: es esmu Jesus, ko tu waija: bet tew nahkfees grucht prett dsennuli spahrduht. 12. Tad Sauls trihzedams fazzija: Kungs, ko tu gribbi, ko man buhs darriht? 13. Bet tee wihri, kas wiina zella-beedri bija, stahweja kà apstulboti, 14. dsirdedami gan to balsi, bet neweenu ne redsedami. 15. Bet Sauls zehlehs augscham un ne warreja ne ko redseht, 16. un tee zitti winnu pee rohkas wedde, un to eewedde eeksch Damaskus. 17. Un winsch ne warreja treijàs deenàs redseht, un ne ehde un ne

4. Prett kurreem winsch bija wiffwairak breefmigs?
5. Ko Sauls no ta augsta basnizas-kunga luhdse?
6. Kapeh; winsch tahs grahmatas gribbeja?
7. Kas Saulam tuwu pee Damaskus notiffe?
8. Kas winnam no ta gaischuma notiffe?
9. Ko winsch no debbes dsirdeja?
10. Ko Sauls atbildeja?
11. Ko tas Kungs fazzija?
12. Ko tad Sauls fazzija?
13. Ko Saula beedri dohmaja?
14. Kapeh; tappe tee tà apstulboti?
15. Kas bija Saulam notizzis, kad winsch no semmes bija zehlees?
16. Kà winsch tad pilsfata nahze?
17. Jif ilgi winsch neredsigis paliffe, ne ehdis un ne dsehris? dsehre.

dsehre. 18. Bet weens mahzkelis bija eeksch Damaskus, Ananias wahrdà, 19. us to Deews zaur parahdischanu fazzija: zellees un eij Juhda nammà un waiza pehz Saula, jo redsi, tas tur peeluhdi Deewu: 20. un tur nahzis, leez sawas rohkas us to, ka tas taptu redsigis. 21. Ananias atbildeja Deewam: Kungs, es esmu dsirdejis, zeef launu tas tawcem swehtem Jerusalemè darrijis, un scheitan tam irr warra no teem augsteem basnizas-kungeem dohta, wiffus fassiht, kas tawu wahrdu peesauz. 22. Bet Deews atbildeja: eij, jo schis irr mannim isredsehts rihts, mannu wahrdu nest preeksch paganeem un kehneem, un preeksch Jiraeka behrneem. 23. Un Ananias nogahje un nahze tai nammà, un litte sawas rohkas us Saulu, 24. un fazzija: Saul, brahl, tas Kungs Jesus, kas tem us zellu parahdijees, tas irr man suhtijis, ka tu atkal flubtu redsigis, un ar to swehtu Garru peerildihst. 25. Un tuhda no Saula azzim kà swihni nokritte, un winsch tappe azzu-mirkli redsigis, 26. un zehlehs un Ananias to kristija us to wahrdu Jesus. 27. Un tuhda winsch no Jesus Kristus mahzija, ka tas effoht Deewa Dehls. 28. Bet tee wiffi, kas to dsirdeja, isbihjahs un fazzija: neggi schis irr tas pohsitajs wiffu to, kas Jerusalemè Jesus

18. Kahds Jesus mahzkelis bija eeksch Damaskus?
19. Ko Deews us to fazzija?
20. Ko Deews tam pawehleja ar Saulu darriht?
21. Ko Ananias us Deewu fazzija?
22. Bet ko Deews tam atbildeja?
23. Woi Ananias darrija, kà Deews tam bija pawehlejis?
24. Ko Ananias fazzija, pee Saula nahzis?
25. Kà tappe tad Saula azzis?
26. Kas ar Saulu notiffe, kad tas bija redsigis tappis?
27. Ko winsch fahze mahzih?
28. Bet ko tee laudis fazzija, kas Saulu pastime?

wahrdu

währdu pcesauz? 29. Bet Sauls tappe jo deenas jo wairaf stiprinahts eeksch ta Ewangeliema, 30. un pahrleezinaja tohs Juhdus, kas eeksch Damaskus dshwoja, ka Jesus irr Kristus, tas irr, tas no Deewa swaidihts, un wiffas pafauls pestitajs. 31. Bet tee Juhdi to gribbeja nokaut, un lifte ta pilsfata wabrtus fargabt, lai Sauls ne isfpruhf. 32. Bet tee mahzekli to nakti fahda furwi pahr muhri nolaiide semmē. 33. Un Sauls nahze us Jerusalemi, 34. un wiffi no tahs kristigas draudses eefahkumā no ta bihjajs, ne gribbedami tizzeht, ka winsch tappis kristihts mahzeklis. 35. Bet Barnabas, weens mahzeklis winnu pee teem apustuleem wedde, 36. un teem stahstija, ka Sauls irr pateesi zaur balsi no debbes atgreests, un pehz no Ananias kristihts, un eeksch Damaskus to Ewangeliemu ar wiffu drohschibu mahzijiis. 37. Tad tee apustuli Saulu par sawu beedri peenehme. 38. Schis patš Sauls klue pehz leels un swehts apustulis un paganu mahzitajs, 39. un to nosauze Pahwilu. 40. Tad bija tabm kristigahm draudsehm meers pahr wiffu Juhdeju, Galileju un Samarias teesu, 41. un tahs pee-auge un staigaja eeksch deewabihjaschanas, un wairojajs eeksch eeprezeinaschanas ta swehta Garra.

29. Eeksch ka tappe Sauls jo deenas jo wairaf stiprinahts?
 30. Ko winsch tohs Juhdus pahrleezinaja?
 31. Ko tee Juhdi darrija, gribbedami winnu nokaut?
 32. Kā Sauls no ta pilsfata ismulle?
 33. Kur Sauls nahze?
 34. Kapehz ta kristiga draudse eefahkumā par Saulu bihjajs?
 35. Kas winnu pee teem apustuleem wedde?
 36. Ko Barnabas teem apustuleem stahstija?
 37. Woi tad tee apustuli Saulu peenehme?
 38. Kahds tappe Sauls?
 39. Kā to pehz nosauze?
 40. Kā tad tai kristigai draudsei klahjajs?
 41. Kā ta kristiga draudse dshwoja?

Mah=

Mahzibas.

1. Sauls wajaga to Kristigu draudsi, un Jesus fauze no debbes: Saul, Saul, Fo tu manni wajja, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas ta Kunga Kristus kalpeem un mahzitajeem noteef, to Kristus eerauga kã sewim notiffufdu.

(Tapehz zeeni mahzitajus, fo Kristus sawã weetã stahdijis, un Deewa deht tohs ne nizzini.)

2. Sauls ta Kunga Jesus balsi dsirdejis, fazzija: Kungs Fo tu gribbi, Fo man buhs darriht, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad mehs nomannam, ka Deews pee muhsu firds strahda, tad lai mehs arridsan Deewa prahtam eeksch paklauschanas un pasentnoschanas padohdamees.

(Tapehz ne effi zeetfirdigs un ne stahwi pretti, kad tas zeeni-gais swehtais Gars zaur Deewa währdu pee tawas firds strahda un tewi pahrleezina; bet effi klaufigs, tad tu no tawas samaitaschanas tappi isglahbts.)

3. To schnahdama Saula tappe rahms Pahwils, fo no tam mahzees?

Atbildi: Dē redsam, ka Deews warr zilwekam zeetu afminds firdi atneht, un tam tai weetã jaunu firdi eedobt.

(Jo preeksch sawas atgreeschanas Sauls bija Jesus währda eenaidneeks, un wajjaja to kristigu draudsi. Bet pehz sawas atgreeschanas winsch tappe tas leelais swehtais apustulis Pahwils, un sluddinaja spehzigi to Ewangeliemu no Jesus, un irr ta währda Jesus pehz labpraht un daudsi zeetis. Tapehz luhdf tu arridsan Deewu, ka winsch tawu prahtu itdeenas atjauna, tad tu arridsan tappi dahrgs no Deewa isredsehts rihts.)

4. To apustuli Pahwilu, fo papreeksch fauze Saul, Deews zaur atspihdefchanu no debbesim atgreests: woi mums arridsan us tahdu parahdischanu buhs gaidiht?

Atbildi: Ak ne, jo mums irr tee skaidri Deewa wahrdi: kas tohs ne gribb pee firds nemt, tas ne taps Deewa behrns.

(Tapehz ne streij ar Jesulischeem meschös, laufds un apflehts tohs kaktös, us jaannahm parahdischanahm gaididams. Jo Deews mums to ne irr sohljijis. Bet turrees pee Deewa währda klaufischanas basnijã, tur tu gan mahzifees, kas tew irr jastinn un jadarra.)

5. Sauls jeb Pahwils bija paprecksch teem Juhdeem mihi: ligs, bet pehz tee to gribbeja nokaut, ko no tam mahzees?

Utbildi: Kas pafaulei pa prahtam darra, to ta turr mihi, bet kas Deewam pa prahtam darra, to pafaule ne eeredi.

(Jo fadrandsinaschana ar pafaulei irr eenaidiba ar Deewu. Nu apdohma pats, kurra mihlestita tew wairaf derr. Pasaules mihlestita derr laizigi, Deewa mihlestita muhschigi. Tu taf traks ne buhst, ka tu laizigu lectu par muhschigu lectu wairaf zeenisi.)

Swehtas dohmas.

Sauls paprecksch prett Jesu schnahzis.

Pehz weens swehtais Pahwils tohp.

Kurru Deews pats atgreesst sahzis,

Tas pehz Deewa leetas kohp.

Dohd ir man, Deews, jaunu praht,

Greshkus behgt, tew gohdinaht.

Peezdesmitais stahsts.

No Karneela atgreeschanas.

Apust. darb. 10 nod.

1. Kesarias pilssata bija apustuku laikos Keemeru karra-wirfsneeks, Karneels wahrda. 2. Tas bija no paganu tautas, 3. bet tomehr deewabihjigs ar wissu sawu nammu, 4. un dewe teem nabbageem daudj dahwanas, un pecluhdse allaschin Deewu. 5. Schis redseja itt flaidri

Sautaschanas.

1. Kahds karra-wirfsneeks bija apustuku laikos Kesarias pilssata?
2. No kahdas tautas tas bija?
3. Kahds tas bija?
4. Ka tas sawu deewabihjaschanu parahdija?
5. Kas tam atspihdeja?

kahda

kahda deena Deewa engeli pee sewis eenahkam, 6. un us sewi fakkam: Lawas Deewa luhgschanas un tahs dahwanas, ko tu teem nabbageem effi dewis, irr uskahpuschas par peeminneschanu precksch Deewa. 7. Un nu suhti wihrus us to pilssatu Joppi, uu aizini Behteri, 8. tas tew fazzihis, kas tew jadarra, kad tu gribbi muhschigi swehts tapt. (9. Jo Behteris bija to brijdi Joppes pilssata.) 10. Karneels bija schim wahrdam paklausigs, un nosuhtija diwus no saweem kalpeem un weenu deewabihjigu karra-wihru pehz Behtera us Joppi. 11. Ohtra deena, kad tee tuwu pee ta pilssata nahze, uskahpe Behteris namma wirsu, Deewu pecluhgt. 12. Un Behteris tappe ischahzis un gribbeja ehst, un wiinna prahts tappe aisgrahbts. 13. Un winsch redseja parahdischanā debbest atwehtu, un kahdu tranku nolaischam, itt ka kahdu leelu palagu tschetros stuhros faistitu, 14. kurra bija wissadi lohpi un swehri un putni, kas teem Juhdeem naw brijw ehst. 15. Un balsis no debbes nosauze us Behteri: zellees, Behteri, nokauj un ehd. 16. Bet Behteris atbildeja: ne, Kunge, jo es ne esmu ne kad ehdis wissu, kas neschkihsts (jeb aisleegts). 17. Bet ta patti balsis atbildeja: ko Deewa irr schkihstijis, to tew ne buhs neschkihstu turreht.

6. Ko tas engelis us Karneelu fazzija?
7. Ko tas engelis tam pawehleja?
8. Kapehz tam bija pehz Behtera suhtih?
9. Kur to brijdi Behteris bija?
10. Woi Karneels pehz ta engela pawehleschanas darrija?
11. Ko Behteris to brijdi darrija, kad tee no Karneela suhtiti tuwu pee ta pilssata bija?
12. Kas to brijdi Behteram notikke?
13. Ko Behteris parahdischanā redseja?
14. Ko Behteris tanni trankā redseja?
15. Kahdu balsi Behteris no debbes dsredseja?
16. Ko Behteris atbildeja?
17. Bet ko atkal ta balsis no debbes atbildeja?

(18. Zaur

(18. Zaur to Deews parahdija, fà winsch arridsan tohs paganus gribb sawâ walstibâ faukt, un tohs arridsan zaur Jesus affinim schelstibt.) 19. Kad nu Behteris wehl sawâ prahâ schaubijahs, kahdi schi parahdischana effohd, fo winsch redsejis, 20. raugi, tad stahweja tee no Karneela subtititi trihs wibri pee wahrteem un waizaja pehz Behtera. 21. Un Behteris nofahpe pee teem un fazzija: es esmu tas, pehz fa juhs waizajat. 22. Tad tee Behteram wissu stahstija, kas ar Karneelu bija notizzees, 23. un luhdse, fa tas gribbetu ar teem lihds nahkt. 24. Tad tohs Behteris sawâ nammâ eewedde, 25. un ohtrâ deenâ Behteris lihds ar teem isgabje. 26. Kad nu Behteris pee Karneela bija nahzis, gabje tas Behteram pretti. 27. Un kad Behteris tanni nammâ bija eegahjis, winsch dauds paganu lauschu kohpâ atradde. 28. Un Karneels stahstija Behteram no jauna wissu kas bija notizzees. 29. Tad Behteram ta Deewa parahdischana prahâ schahwahs, kurrâ winsch bija redsejis to traufu no debbestim nolaischam, 30. un fazzija: nu es teescham fajuhtu, fa Deews us zilweku ahriugu gihmi (jeb ahriugu buhschanu) ne luhko, bet no wissahm tautahm, kas winnu bihstahs un pateesibu darra, tas tam irr peenemmigs.

18. Ko Deews zaur to Behteram gribbeja eeshmeht?
19. Ko Behteris dohmaja, to parahdischanu redsejis?
20. Kas pee wahrteem pehz Behtera waizaja?
21. Ko Behteris darrija to dsirdedams?
22. Ko tee Behteram stahstija?
23. Ko tee no Behtera luhdse?
24. Kur Behteris tohs eewedde?
25. Kad Behteris lihds ar teem aisgabje?
26. Kas Behteram tur pretti gabje, kad tas bija nonahzis?
27. Ko Behteris Karneela nammâ atradde?
28. Ko Karneels Behteram stahstija?
29. Kas to brikhdi Behteram prahâ schahwahs?
30. Ko tad Behteris fazzija?

31. Un

31. Un Behteris eesahze teem paganeem to Ewangeliumu no Jesus fluddinaht, 32. un fà no Jesus wissi praweeschi leezibu dohd, fa zaur winna wahrdu grehku peedohschanu dabbu ikweens, kas eesch winna tizz. 33. Un Behteram schohs wahrdu wehl runnajoht, kritte tas swehtais Gars us wisseem, kas to wahrdu dsirdeja, un ta dahwana ta swehta Garra tappe arridsan pahr teem paganeem islecta. 34. Tad fazzija Behteris: warr arridsan kas labban uhdeni leegt, fa schee. ne tohy kristiti, kas to swehtu Garru irr dabbutusch, ittin fà mehs? 35. Un Behteris pawehleja, fa tee taptu kristiti eesch ta Kunga wahrda. 36. Un kad tee kristiti laudis no Zuhdu zilts dsirdeja, fa Deewu arridsan teem paganeem atgreeschanu no grehkeem us muhschigu dschwoschanu dewis, tad tee Deewu teize par tahdu schehlastibu, fo winsch arridsan teem paganeem parahdijis. 37. Jo lihds schim tee apustufi tiffai teem Zuhdeem to swehtu Ewangeliumu jeb preezas-mahzibu bija fluddinajusch.

31. Ko Behteris teem paganeem sahze fluddinaht?
32. Ko Behteris sawâ spreddikl no Jesus fazzija?
33. Kas tur notikke, kad Behteris schohs wahrdu fazzija?
34. Ko tad Behteris fazzija?
35. Ko tad Behteris pawehleja?
36. Ko tee tizzigi no Zuhdu zilts fazzija, kad tee to dsirdeja?
37. Kam bija tad tee swehti apustufi lihds schim to swehtu preezas-mahzibu no Jesus fluddinajusch?

Mahzibas.

1. Karneels bija pagans, un tomehr deewabihjige, un dewe nabbageem dauds dahwanas, un Deews winna luhgschanas paklausija, fo no tam mahzees?

Atbildi: Zaur to tohy dauds kristiti laudis aplaunoti, kas besdeewigi irr, kas nabbageem neneefa ne dohd, un no Deewa luhgschanahm gan mas sinn.

(Tapehz,

(Tapeh3, mans behrns, kristihts zilweks buhdams, mahzees Deewu jo labbaki atsiht, un dshwo arridsan kristigi, zittadi tas tew ne palihdsehs neneela, ka tu effi kristihts.)

2. Deews parahdija Pehteram parahdischanã. Fa winsch arridsan tohs paganus grihb pee Deewa walstibas aizi: naht, ko no tam mahzees?

Arbildi: Deewa shehlastiba ne irr pee weenas tautas peefeeta.

(Jubs Latweeschi effat arridsan wezds laifos pagani bijuschi, bet Deews irr pah jums apsheblojees un jubs pee kristigu lauschu tizzibas atgreessis. Bet weena leeta jums wehl truhst, fa jubs peh3 scho tizzibu dshwojat. Jo jufu dshwofchana lihds schim ne irr dauds labbaka bijusi, ka pee teem afleem paganeem.)

3. Pehteris atradde Karneela nammã dauds pagani laudis, Fas bija fanahfusch, Deewa wahrdu no Pehtera Klausitees, ko no tam mahzees?

Arbildi: Schis notiklums dauds kristitus laudis pee mums apfauna, fas retti un tilfai ar usspeeschanu basniã naht.

(Bet fas no Deewa irr, tas arridsan Deewa wahrdu labpraht dsird. Tapeh3 lai tas allaschin tew irr preeks, Deewa nammã naht, tahs jaufas Deewa kalposchanas staititees. Jo weena deenina Deewa nammã irr labbaki, ne ka dauds simts zittas deenas.)

4. Pehteris sahze sawu spreddiki ar scheem wahrdeem: Tu es teescham sajuhtu, Fa Deews us zilweka abrigu gihmi ne luhko, bet no wiffahm tautahm, Fas wimmu bihstabs un pateesibu darra, tas tam peenemmigs, ko no tam mahzees?

Arbildi: Tas irr mums semneekem leela eepreezinaschana, fa meh3 Deewa azzis til labbi effam zeeniti, ka tee fungu.

(Jo muhsu dwehfeles irr til labbi zaur Jesus affinin pestittas, ka fungu dwehfeles. Tapeh3 paleez labpraht tawã kahrtã, un darri, fas tew peenahfahs; tad tu Deewam tilpat mihligs buhfi, itt ka tu buhtu kahds leels fungu pasaulã bijis.)

5. Kad tee pagani Pehtera spreddiki sirdigi Klausijahs, tad tas swehtais Gars us wisseem kritte, un tee tappe kristiti, ko no tam mahzees?

Arbildi: Tas swehtais Gars irr allaschin klahr ar Deewa wahrdu un tahm swehtahm eestahdischanahm.

(So

(Jo tas swehtais Gars strahda zaur Deewa wahrdu pee zilweka sirds, eedohd schai tizzibu un stiprina to paschu zaur tahm swehtahm eestahdischanahm. Tapeh3 klaupees allaschin labpraht un sirdigi Deewa wahrdu, tad tas swehtais Gars ir pee tewis nahfs un eefsch tew mahjohs.)

Swehtas dohmas.

Karneels gohdigs pagans bijis,
Krishts tohy un muhscham swehts.
Bet stary mums wels daschu rihjis,
Kas ka pagans dshwoht mehds.
Muttes tizzib' ne irr gan,
Kad truhst swehta dshwofchan'.

Peezdefmits un pirmais stahsts.

Kã Pehteris no zeetuma ispestihts.

Apust. darb. 12 nod.

1. Kad tee apustuli arridsan eefahze teem nabbageem to swehtu Ewangeliumu fluddinaht, 2. tad eefahze tas Zuhdu kehnsch Cerodus, Antipas pawahrdã, to kristigu draudsi waijah, 3. un dabbuja to swehtu apustuli Zehkabu rohtã, 4. un lifke to ar sohbinu nokaut. 5. Un redjedamã, fa tas teem Zuhdu laudim patifke, 6. tas arridsan to swehtu apustuli Pehteri fagrahbe, 7. us pascheem leeldeenã swehtkeem, 8. un lifke to zeetumã dselses faslehgt, un

Sautaschanas.

1. Woi tee swehti apustuli teem Zuhdeem ween to swehtu Ewangeliumu fluddinaja?
2. Kas to brihdi to kristigu draudsi sahze waijah?
3. Kurru apustuli winsch sawos naggos dabbuja?
4. Ko winsch ar Zehkabu darrija?
5. Kam tas patifke?
6. Kurru apustuli winsch wehl sawos naggos dabbuja?
7. Kad tas to fagrahbe?
8. Ko winsch par swehtkeem ar Pehteri darrija?

ar

ar fargeem apfargaht, 9. gribbedams to pehz svehtkeem teem Zuhdeem preekschâ west. 10. Bet ta kristita draudse peeluhdse bes mitteschanas Deewu par to. 11. Un to nakti papreeksch, kad Gerodus Behteri gribbeja preekschâ west, gulleja Behteris starp diwi karra-wihreem, 12. ar diwi schkehdehm faishts, 13. un tee fargi preeksch durwim fargaja to zeetumu. 14. Un redsi, ta Kunga engelîs tur peestahjâhs, un gaisma spihdeja tanni zeetumâ; 15. un tas engelîs fitte Behteram pee fahneem un to usmohdinaja. 16. Tad tahs schkehdes no Behtera rohkahm kritte. 17. Un tas engelîs fazzija us Behteri: nahz man pakkal. 18. Un Behteris zehlahs un schkittahs parahdischanu jeb fapni redsam. 19. Un kad tas engelîs ar Behteri zaur to pîrmu un ohtru wakti starp teem saldateem bija gahjufchi, 20. tee pee teem dselsa wahrteem nahze, kas us pilâsfatu wedd, 21. un tee wahrtri paschi atdarrijahs. 22. Un tas engelîs wehl ar Behteri weenu eelas garrumu gahje, 23. un no ta atstahje. 24. Un kad Behteris bij atdsihjees, tas sawâ prahtâ fazzija: nu es teescham sînnu,

9. Ko winsch pehz svehtkeem ar to gribbeja darriht?
10. Kas Deewu par Behteri peeluhdse?
11. Kur Behteris to nakti papreeksch gulleja, kad Gerodus to gribbeja preekschâ west?
12. Kâ bija Behteris faslehgt's?
13. Kur tee fargi bija?
14. Kas zeetumâ atspihdeja?
15. Ko tas engelîs darrija?
16. Kas tad Behterim notiffe?
17. Ko tad tas engelîs us Behteri fazzija?
18. Ko Behteris iszehlees dohmaja?
19. Kur tas engelîs ar Behteri gahje?
20. Pee kahdeem wahrteem tee nahze?
21. Kâ tee zaur teem wahrteem kluê?
22. Zif tahlu tas engelîs gahje?
23. Kur pehz tas engelîs paliffe?
24. Ko tad Behteris dohmaja?

ka Deews sawu engeli suhtijis un manni ispestijis no Gerodus rohkahm, un no wissas gaidischanas to Zuhdu lauschu. 25. Un Behteris apdohmadamees, nahze pee kahda namma, kur dauds bija fapulzejufchees, Deewu par Behteri luhgdami. 26. Un kad Behteris pee wahrtu durwim klandsinaja, nahze weena kalpone klausitees, kas tur klandsinâ. 27. Un winna Behtera balsi nomannidami, ne atdarrija tohs wahrtus no preeka, 28. bet eetezzeja un pasluddinaja wisseem nammâ, ka Behteris preeksch wahrteem stahwoht. 29. Bet tee us to fazzija: woi tu effi traffa? 30. Bet kad winna us to pastahweja, tee tam wahrtus atdarrija; 31. un wissi redseja Behteri un to pasinne, 32. un brihnijahs un Deewam pateize. 33. Kad nu Behteris teem bija stahstijis, ka Deews zaur sawu engeli to ispestijis, 34. tad Behteris no teem nogahje noht us zittu weetu. 35. Un kad gaisma tappe, tad bija ne masa istrufzinaschana starp teem fargeem, kas jelle Behteram effoht notizzis. 36. Un kad Gerodus Behteri bija mellejis un ne atraddis, tad winsch tohs fargus liffe nobendeht. 37. Ne

25. Preeksch kahda namma Behteris nahze?
26. Kas nahze pee wahrteem klausitees, kad Behteris klandsinaja?
27. Woi winna Behteram wahrtus atdarrija?
28. Kapehz winna atkal nammâ eetezzeja?
29. Ko tee us to fazzija?
30. Ko tee darrija, kad ta kalpone us to pastahweja?
31. Woi tad tas ne bija tiffai kahda parahdischana?
32. Ko tee tad fazzija, kas nammâ bija?
33. Ko teem Behteris stahstija?
34. Woi Behteris pee teem paliffe?
35. Kahda ruhpefchana pee teem fargeem raddahs?
36. Kapehz Gerodus tohs fargus liffe nobendeht?
37. Ko Gerodus kahdâ deenâ darrija?

ilgi pehz to aptehrpaßs Gerodus kahdâ deenâ ar fehnina drehbehm, un sehdeja us sohda-freshlla un runnaja us teem laudim. 38. Un tee laudis usbrehze un fazzija: ta irr Deewa un ne zilweka balsß. 39. Un tuhðalim ta Kunga engelis winnu fitte, tapehz, ka winsch Deewam to gohdu ne dewe; 40. un winsch tappe no tahrpeem apehstis un nomirre. 41. Bet tas Deewa wahrds audsin audse un wairojahs, ka daudj laudis no Juhdeem un paganeem tappe krisiti.

38. Ko tee laudis fazzija, kad winsch runnaja?
 39. Kapehz Gerodus no Deewa engela tappe fits?
 40. Kahdâ flimmibâ Gerodus mirre?
 41. Kâ to brihdi tas Deewa wahrds audse un wairojahs?

Mahzibas.

1. Gerodus lifke to swehtu apustuli Jehkabu nokaut, un kad tas teem Juhdeem patifke, tad tas arridsan Pehteri lifke fagrahbt un zeetumâ mest, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Daudj laudis gribbedami zilwekami patift, to darra, kas Deewam ne patift.

(Bet wai tahdeem, jo tee Deewa lahstus fewim uskrauj, un kad Deewa rohka pahr tahdeem nahf, tad zilweki tohs ne isglahbs.)

2. Kad Pehteris zeetumâ bija, tad wiffa draudse weenu: mehr Deewu par to luhdse, un Pehteris tappe is: glahbts, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Deewaluhgshanam eefsch Deewa draudses par jeklahda zilweka wajadstibahm irr leels spehßs.

(Tapehz pawehli tawas wajadstibas, kas tewi speesch, ne ween patß tam augstam Deewam, bet leez arridsan basnizâ par tewim luhgt, un palihdß arridsan par zittu wajadstibahm Deewu pee: luhgt, tad tee arridsan par tewim luhgs, un Deews tewis lihß ar winneem paklausßs.)

3. Pehteris

3. Pehteris bija zeetumâ ar diwahm schlehdehm fas: slehgts, un gulleja stary diweem saldатеem un to arri: dsan no ahrenes zeeti apfargaja, un taf Deews to is: pestija, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Deews warr no wiffßillakafahm behdahm iszaut.

(Tapehz ne nogrimsti behdâs, kad tu pehz sawas ihfas gudribas ne warr isdohmaht, kahdu gallu tabs nemß. Bet palaujees us Deewu, tas irr wiff-spehzigß, un tam ne truhßt padohma, tew palihdseht.)

4. Tas engelis gahje ar Pehteri zaur teem pirmeem un ohtreem wahrteem, un tee dselsawahrtri atdarrijahs no few paschi, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kam Deewa engelis stahw klabt, tas eet drohschi widdû stary saweem eenaidneekeem.

(Tapehz luhß Deewu iddeenas, lai winsch tew sawu engeli par fargu un paligu suhta, un ne aisdenn to zaur rupjeem, leekeem un tihscheem grehkeem.)

5. Gerodus peenehme deewischku gohdu, un tappe par to no tahrpeem dshws apehstis, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas Deewam gohdu nemm, un few pascham to dohd, tas nemm breeßmigu gallu.

(Jo ar fo warr zilweks, kas no tahrpeem weenreis saehdams, prett Deewu leeßtees. Tapehz padohdees jo labbis prahtis appakß Deewa warrenas rohkas, tad tu preeßsch wiina waiga schelastibu atraddiß.)

Swehtas dohmas.

Pehters tappe zeeti glabbahtß,
 Dselsßs faslehgts zeetumâ;
 Tomehr tohp winsch atkal swabbads,
 Un isweßß no engela.
 Kad Deews tiftai paleek draugs,
 Tad man arr' neweens ne schnaugs.

Peekt-

Peektdesmits un ohtrais stahst's.
No ta swehta apustula Pahwila
darbeem.

Apust. darb. nod. 13 lihds gallam.

1. Kad tee swehti apustuli to swehtu Ewangeliumu stary teem Juhdeem un paganeem isplattija, 2. tad tappe wiffuwairak tas swehtais apustulis Pahwils teem paganeem par mahzitaju. 3. Tas staigaja schurp un turp zaur dauds swehschahm semmehm, un sluddinaja teem laudim to swehtu Ewangeliumu jeb preezas-mahzibu no Jesus. 4. Tad tappe tee pagani lihgsfmi, ka ta Deewa schelastiba eeksch Kristus teem arridsan peerderroht. 5. Un dauds tuhstoschi tappe tizzigi un kristiti. 6. un dauds swehtas fristigas draudses schurp un turp ustaisitas. 7. Un Deews likke zaur Pahwila rohschahm dauds brihnuma-sihmes notift, 8. ta, ka arridsan winan sweedru-auti pee teem neweffeleem nesti, tohs dseedinaja un wesselus darrija. 9. Un dauds burwji atgreesahs arridsan no sawas wella kalposchanas us Deewu, 10. un atnesse sawas burwju

Sautaschanas.

1. Kur tee swehti apustuli to preezas-mahzibu no Jesus isplattija?
2. Kas wiffuwairak weens paganu mahzitajs tappe?
3. Kur tas mahzidams staigaja?
4. Par ko tee pagani lihgsfmojahs?
5. Zif dauds tappe tizzigi?
6. Kas tappe schurp un turp ustaisihts?
7. Ko likke Deews zaur Pahwila rohschahm notift?
8. Zaur ko teem neweffeleem tappe palihdschests?
9. Kas wehl atgreesahs?
10. Ko tee ar sawahm burwju grahmatahm darrija?

grahmatas

grahmatas un fadedsinaja tahs ar ugguni. 11. Kad nu Pahwils schurp un turp gahje mahzidams eeksch Juhdu fshohlahm un basnizahm un arridsan stary teem paganeem, 12. tad to ta wahrda Jesus pehz, un daschadu wihsi waijaja, 13. un weenu reisi to ar almineem nomehtaja, ta, ka winnu ka mirronu no pilsfata iswedde. 14. Gaddijahs tam arri, ka to lihds ar Sihlu, sawu beedri, ar rikstehm fashaute un zeetuma eemette. 15. Un ap nakt's widdu Pahwils un Sihlas Deewu luhdse, un dseedaja flawas-dseefmas, 16. un tee, kas zeetuma bija, teem usklaufsija. 17. Tad notiffe peepeschi semmes-tribzeschana, ta, ka tee zeetuma dibbini kustinajahs. 18. Un tuhda linfluä wiffas durwis atwehtas, un wiffas faites tappe walka. 19. Un tas zeetuma-fargs nomohda tappis, prassija swezzi, 20. eeskrehje un mettahs drebbedams preeksch Pahwila un Sihla pee semmes, un iswedde tohs no ta zeetuma ahra, 21. un fazzija: mihli fungi, ko buhs man darriht, ka es muhschigi dsihwoju? 22. Tad Pahwils un Sihlas atbildeja: tizzi eeksch to Kungu Jesu Kristu, tad tu un wiff taws nams muhschigi dsihwohs. 23. Un Pahwils un Sihlas sluddinaja to swehtu Ewan-

11. Kur Pahwils schurp un turp eedams mahzija?
12. Kapehz to daschadi waijaja?
13. Kas tam weenreis notiffe?
14. Kas tam wehl gaddijahs notift?
15. Ko Pahwils un Sihlas ap nakt's widdu zeetuma darrija?
16. Kas teem usklaufsija?
17. Kahds brihnums to brihdi notiffe?
18. Kas no ta tappe walka?
19. Ko tas zeetuma-fargs prassija, nomohda tappis?
20. Ko wiasch tad darrija?
21. Ko tas us Pahwila un Sihlu fazzija?
22. Ko tee tam atbildeja?
23. Kam Pahwils to brihdi to Ewangeliumu sluddinaja?

geliumu

geliumu wisseem, kas tanni nammâ bija, 24. un tee tappe wissi kristiti. 25. Un tas zeetuma-sargs preezajahs, ka winsch ar wissu sawu nammu bija eeksch Deewa tizzigis tappis. 26. Tad islaide Bahwilu ar Sihlu no ta zeetuma. 27. Un Bahwils nogahje us Jerusalemi, 28. un tee Juhdi to Deewa nammâ sagrahbe, 29. un ar dimi schkehdehm faslehde un preeksch teefas wedde. 30. Bet kad Bahwils nomannija, ka tee Juhdi to mekleja nokaut, 31. tad winsch preeksch teefas fazzija: es stahwu appaksch augstas keisera teefas, tapehz juhs manni ne warrat teefacht. 32. Tad lifte tas Keemeru semmes-sohgis, kas pahr Juhdu semmi waldija, Bahwilu us to pilsfatu Rohmu, kur patš keisers dshwoja, pahr juhru aiswest. 33. Bet teem us juhru bija dauds behdas jazeesch, ta, ka arridsan ta leela laiwa juhra nogrimme ar wissahm leetahm, kas tai laiwa bija. 34. Bet tomehr tappe Bahwils ar wisseem zilwekeem zaur Deewa schehlastibu isglahbts un dshws usturrehts. 35. Kad nu Bahwils Rohma bija nahzis, tad winsch preeksch keisera aisbildinajahs. 36. Tas Bahwilu atlaide walka. 37. Un Bahwils flud-

24. Woi tee to Ewangeliumu peenehme?
25. Par to tas zeetuma-sargs preezajahs?
26. Woi Bahwils un Sihlas zeetuma paliffe?
27. Kur Bahwils nogahje?
28. Kas tur Bahwilam Deewa nammâ notiffe?
29. Ka to preeksch teefas wedde?
30. Ko Bahwils to brihdi nomannija?
31. Ko winsch tapehz preeksch Juhdu teefas fazzija?
32. Kur tad tas semmes-sohgis Bahwilu lifte aiswest?
33. Kas ar to laiwa juhra notiffe?
34. Kur Bahwils ar teem zilwekeem paliffe, kas laiwa bija?
35. Ko Bahwils eeksch ta pilsfata Rohma darrija?
36. Ko tas keisers papreeksch ar Bahwilu darrija?
37. Ko Bahwils turpat fluddinaja?

dinaja

dinaja turpat arridsan to swehtu Ewangeliumu, 38. un ustaisija turpat Deewam swehtu kristigu draudsi. 39. Wissupehz tappe tam swehtam apustulim Bahwilam us ta breefmiga keisera Keerana pawehleschanu galwa nozirsta.

38. Ko winsch turpat ustaisija?

39. Bet ka slahjahs wissupehz tam swehtam apustulim Bahwilam?

Mahzibas.

1. Pahwils staigaja schurp un turp, tohs paganus mahzidams, kapehz tad teem Jesulischeem to par launu nemm, ka tee Widsemme schurp un rurp mahzidami staigajusch?

Atbildi: To brihdi bija starp paganeem kristigas draudses ustaisamas. Bet nu, kad tahs kristigas draudses peemums jaw irr ustaisitas, tad lai ruhp ikweenam mahzitajam sawa, un ne swescha draudse, un ikweenai draudsei arridsan pee sawa mahzitaja buhs turretees.

(Tapehz ne laujees no tahdeem staigakeem peewiltees, kas ne irr pehz basnigas lifkumeem eezelti.)

2. Tee pagani tappe lihgfmi, ka Deewa schehlastiba eeksch Kristus teem arri peederroht, ko no tam mahzees?

Atbildi: Mums jo wairaf peenahkajs preezatees, kad mehš tanni pascha schehlastiba stahwam.

(Bet lai mehš arridsan scho schehlastibu pareisi walkajam un ne us grehkeem grohsamees, tad mums arridsan Deewa schehlastiba buhs pastahwiga.)

3. Dauds burwju atgreesahs no sawas wella kalposchanas us Deewu, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka arridsan teem, kas wella beedri un wella kalpi, tahs schehlastibas-durwis wehl stahw walkam, kad tee tiffai no wella atslahjahs un us Deewu greeschahs.

(To lai Deews no schehlastibas wisseem dohd, kas lihds schim ar wellu irr pinnuschees.)

4. Kad

4. Kad Pahwils un Sihlas zeetumâ Deewu peeluhdse, un slaweschanas dseefmas dseedaja, tad notifke leela semmes trihzeschana, un wiffas zeetuma durwis tappe wakkam, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Tè redsam, fo firdigas luhgshanas paspehj.

(Tapehz peeluhds Deewu no wiffas firds, tad ir tawas luhgshanas buhs spehzigas, un Deews tahs palkausih.)

5. Pahwils tif dauds irr pahrzeetis Jesus wahrda deht, un wiffupehz tam galwu nozirte, un scho wiffu winsch labpraht un ar preeku zeetis, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka winsch sawâ firdt par leeku apstiprinahs bijs no tahs mahzibas no Jesus, un no tahs muhschigas dshwofshanas.

(Jo winsch bija parauts treschâ debbesi, un irr tur dštrejeis ne-issakkamus wahrduš un to skungu Jesu redsejis. Ta patti preezas-mahziba un ta patti zerriba tahs muhschigas dshwofshanas tew, gohds Deewam, arridsan irr. Geksch schahs tawas tizzibas paleez, mans behrns, dshwojoht un mirstohht, tad tawa tizziba un tawas zeeschanas schinni wahrgu semmè ne buhs welti bijuschas, bet tu pahrmihsi tahs teescham tawâ pastarâ gallâ ar muhschigu, ne-issakkamu gohdu un lihgsmbu. Amen.)

Swehtas dohmas.

Pahwils dauds irr mahzijs, zeetis,

Un to wiff ne apnikdamš.

Kas jaw newa kahds neleetis,

Tschalli darr', kas darrijams.

Jr es allasch pasteigschu
Preezigs sawu darbinu.

Trescha dakka.

Bitti basnizas stahsti

no tahm leetahm,

kas pehz apustuku laikeem

notikkufchi,

un no dauds ustizigeem mahzitajeem

aprafsiti.

Latweescheem par labbu

fewischki farakstiti un ar jautaschanahm, mahzibahm un
fwehtahm dohmahm istaisiti.

Pirmais stahsts.

No Jerusalemes pilsfata breesmigas ispohstifchanas.

Kas notifke 1. zettortā desmitā gaddā pehz Jesus Kristus
fwehtas debbes-braufschanas.

1. Kad tas laiks nahze, ka Deews pahr to pilsfatu Je-
rusalemi un pahr teem Juhdu laudim samu dus-
mibu gribbeja isgahst (2. ka tee praweeschi, un tas
Kungs Kristus pats, beedinadami teem to bija papreefsch
fluddinajuschi), 3. tad irr schihs sifmes pirmis redsetas:
4. Pee debbesim paspihdeja astita swaigsne, ka kahds
sohbins, un stahweja wessu gads-kahrtu pahr Jerusalemi.
5. Lai deena preefsch waffaras fwehtkeem atskanneja leela
bals no Deewa namma, fazzidama: lai mehš behgam

Sautafchanas.

1. Kad Jerusalemi isphstija?
2. Kas irr to papreefsch fluddinajis?
3. Zaur to Deews to laiku tahs isphstifchanas parahdija?
4. Kurra bija ta pirma sifme?
5. Kurra bija ta ohtra sifme?

nohst no scheijenes. 6. Tur arridsan weens zilweks rad-dahs, Jeesus Ananias wahrda, nabbaga wihra dehlis, 7. tas eefahze deenas un naktis ka negudrs pilssata ap-fahrt sfreet, waidedams un brehkdams: 8. Wai! wai! Wai tew! af tu nabbaga Jerusaleme! Wai! pahr to basnizu! Wai! pahr wisseem laudim! 9. Un jebfchu to neschehlige noschaute, winsch tomehr ne norimme ar weenu ween brehkt: Wai! wai! Wai tew! af tu nabbagu Jerusaleme! 10. Tahs isphstifchanas eefahkums ta bija: Kad tee Zuhdi to taisnu un nenoseedfigu Kungu Jesu Kristu bija nokawusch, tad tee ar wifwu sawu walstibu palikke jo deenas, jo niknaki. 11. Jo stary teem Zuhdeem, wifwuwairaf Jerusaleme, bija wiffadas eenihdeschana-s, nesaderreschanas, laupifchanas, flepkawibas un dauds zittas negantibas, ta, ka gan warreja nomanniht, ka schai walstibai bij fajuktees. 12. Tee Zuhdi isdfinne arridsan to semmes-fohgi, kas no Reemeru keisera par walditaju Zuhdu semme bija eezelts. 13. Un kad tas ar teem nahze kautees, tee Zuhdi winna karra-spehku apkawe. 14. Tad tappe tee Zuhdi lepni un trakki, un nehmehs teem Reemereem, saweem kungeem pretti darriht, ne gribbedami wairs teem klaufight. 15. Bet tas Reemeru keisers suhtija sawu karra-wirfneeku Wespasianu ar leelu

6. Kurra bija ta trescha sibme?
7. Ko tas darrija?
8. Ka tas pats brehze?
9. Woi tam ne aisleedse, ta brehkt?
10. Ka bija tahs isphstifchanas eefahkums?
11. Kahda dshwofchana stary teem Zuhdeem bija?
12. Ko tee Zuhdi ar to Reemeru semmes-fohgi darrija?
13. Kas winna karra-spehkanotikke?
14. Ko tad tee Zuhdi eefahze?
15. Ko tas Reemeru keisers darrija?

karra-

karra-spehku. 16. Tas isphstija papreetsch Galilejas semmi schkhihti un klaiju, un ne bija nokauschanai un dedsinaschanai gals. 17. Tee karra-wihri newa tur schel-lojuschi nei wezzus, nei jaunus, nei grubtas seewinas, nei behrninus schuhpli. 18. Diwisimts tuhkfstoschi un astondesmits tuhkfstoschi Zuhdi tappe us tschetreem lahgeem nokauti, 19. trihsdesmits tuhkfstoschi jauni wihri par muhschigeem wehrgeem, ka lohpi, pahrdohhti; 20. astoni tuhkfstoschi zeetuma aiswesti; 21. peezi tuhkfstoschi no leel-lahm isbailehm paschi no augsteem kalneem nogahsuschees un kaku lausjuschees; zitti eegahshehs Jardana uppe un noslibke. 22. Kad nu schihs leetas notikke, tad Jerusa-lemé leels dumpis stary teem Zuhdeem zehlehs, 23. un tanni pascha dumpi diwipadesmits tuhkfstoschi augstakus Zuhdus nokawe. 24. Kad nu, seemai is-eijoht, pawaffars atnahze, tad Wespasians, kas par keiseru bij tappis, sawu dehlu Tihru ar leelu karra-spehku us Jeru-salemi suhtija. 25. Tas stahweja pee Jerusalemes kluffu ar sawu lehgeri, teekams pasauls kauschu no wiffas Zuhdu semmes Jerusaleme bij sanakfusch, leeldeenas fwehtiht. (26. Jo Deews bija wezzas derribas laikâ zaur Mofhu

16. Ko Wespasians darrija?
17. Ka to brihdi teem Zuhdeem Galilejas semme klajjabs?
18. Zif Zuhdus us tschetreem lahgeem nokawe?
19. Zif pahrdewe?
20. Zif zeetuma aiswedde?
21. Zif irr few paschi dshwibu nehmuschees?
22. Kas to brihd Jerusaleme notikke?
23. Zif Zuhdus tanni dumpi nokawe?
24. Kas pawaffara notikke?
25. Kamehr stahweja Tihrus kluffu sawa lehgeri?
26. Kapeh; tif dauds Zuhdu laudis Jerusaleme sanahze?

pawehlejis,

pawehleis, ka wisseem wihreem bij trihs reis gaddâ Jerusaleme sanahft us swehtkeem, Deewa preefschâ.) 27. Kad nu Tihstus redseja, ka eeksch Jerusalemes pilssata tahds pulks lauschu bija famuffuschi, ka tohs ne warreja ne isfkaitiht, tad winsch steidsehs, to pilssatu apsehst, un apkahrt to weenu legheri ar ratteem (kâ Jesus Kristus to papreefsch bija fluddinajis) apmest, 28. teekams tee laudis pilssatâ wehl kohpâ bija, lai bads stipraki tohs jo speestu un mohzitu. 29. Tee Zuhdi to redsejuschi fanehmehs ar wissu spehku, tam pretti stahweht. 30. Bet gals bij klahst, laimes wairs ne bija, tapehz teem arri ne kahds padohms ne isdewahs. 31. Tee ne warreja ne kâ faderrecht, un dumpis no jauna zehlehs pilssatâ, ka leels pulks lauschu pee basnizas tappe apkauti. 32. Tanni paschâ laikâ ne-issfakkams pulks lauschu baddâ nomirruschi. 33. Maja kummosina maies pehz tee wisslabbaki draugi kawuschees. 34. Daschureis behrni wezzakeem barribu no muttes israhwuschchi. 35. Tur nei brahlis, nei mahsa jits zittu scheljuschi. 36. Zitti fiknes un ahdas krintuschchi, zitti zittas leetas ehdufchi, kas kauns fazjht. 37. Un irr dauds wairak, ne kâ fimts tuhlf-

27. Ko Tihstus darrija, kad tee Zuhdi bija sanahfuschi?
28. Kapehz Tihstus steidsehs to darriht?
29. Ko tee Zuhdi fanehmahs darriht, to redsedami?
30. Kapehz teem Zuhdeem nelahds padohms ne isdewahs?
31. Kas no winnu nesaderreschanas notiffe?
32. No ka wehl leels pulks Zuhdu pilssatâ mitre?
33. Kâ draugi badda-laikâ faderreja?
34. Ko behrni wezzakeem baddâ darrija?
35. Woi tad brahlis un mahsa ne irr weens ohtru scheljuschi?
36. Ko irr zitti krintuschchi un ehdufchi?
37. Zif irr baddâ mirruschi?

stoschi

stoschi baddâ nomirruschi. 38. Un jebshu tohs Zuhdus no wissahm mallahm speede, tee tomehr ne gribbeja padohtees, lohti pahrgalwigi buhdami. 39. Kad nu gan ilgi un ar wissu spehku bija karrohts, un tee Zuhdi ne ar kaunu, ne ar labbu ne lifkaks apfauktees, tad tee Keemeri ugguni basnizâ eemette, ka ta eedeggusees. 40. Un tâ irr tas augstais, krahfschnais Deewa namš, kas to brihdi wissas mallas bija teikts, un kurrâ pats Kungs Kristus bij mahzjis, schkihsti nodedsinahts un pelnōs tappis. 41. Tad tee basnizas-kungi leelâ luhg-schanâ luhguschchi, ka tohs bija schelohst. 42. Bet tur ne atraddahs ne kahda schelastiba. 43. Jo Tihstus atbildeja: Kad winnu basniza un deewakalposchana pohstâ gahjusi, tad teem arri basnizas-kungu ne wajjagohst. 44. Un schohs wissus nokawe. 45. Tee Zuhdi redsejuschi, ka tas Deewa namš (kas ta wissstipraka weeta bija) fadese, gribbeja meeru derrecht ar teem Keemereem, jo tee Zuhdi bija no badda ismehrdeiti un nomahkti. 46. Bet tur ne bija wairs laika, meeru derrecht. 47. Jo ne dauds deenas pehz to tee Keemeri to pilssatu ar farwu karraspehku eenehme. 48. Un wissa Jerusaleme tappe zaur

38. Woi tee Zuhdi ne buhtu warrejuschi teem Keemereem padohtees?
39. Ko tee Keemeri wissupehz darrija?
40. Kâ tad tam krahfschnam Deewa nammam klahjahs?
41. Ko tad tee basnizas-kungi darrija?
42. Woi tee ne tappe scheloti?
43. Ko Tihstus fazzija?
44. Kâ tad teem basnizas-kungeem klahjahs?
45. Ko tee Zuhdi darrija, kad tas Deewa namš bija fadefinahts?
46. Woi tad bija laiks, meeru mehleht?
47. Kas ne dauds deenas pehz to notiffe?
48. Kâ to brihdi Jerusalemei klahjahs?

zaurim

zaurim no teem waidineeem breefmigi isphostita un fadefinata. 49. No ta leela un ne-iskaitama pulka, fo dshwus rohkā dabuja, Tihus septinpadesmits tuhstoschus aishuhtija, par muhichigeem wehrgeem teem Keemereem kalpoht. 50. Diwi tuhstoschus schury un turp sweschās semmēs isdallija par wissu Keemeru walfi, 51. fa tee us leelungu dshrehm, fā kahdi ehrmi no swehreem taptu saplohsiti. 52. No wiffa ta pulka, fo gushstija, irr dshwi palikfuschē ne papilnam fints tuhstoschi. 53. Kur tomehr, kad to pilsfatu apsehde, tur eefschā bijuschē gan tuhstoschē reis tuhstoschi, wiffi no Zuhdu tautas un zilts; 54. un tā ta Zuhdu walfsiba un deewakalposchana Jerusalemē breefmigi beidsahs.

49. Zif Zuhdus Tihus us kalposchānu un wehrgoščānu aishuhtija?
 50. Zif Zuhdus sweschās semmēs isdallija?
 51. Kas teem pascheem notikke?
 52. Zif Zuhdi irr pawiffam to brihdi dshwi palikfuschē?
 53. Zif Zuhdi irr papreefsch Jerusalemē bijuschē?
 54. Kahdu gallu tad ta Zuhdu walfsiba un deewakalposchana nehme?

Mahzibas.

No mahzees no scheem stahsteem?

Atbildi: Es mahzohs tahs preekschimes atfht, pee fa warr nomanniht, kad kahdal walfsibai buhs fajukt un pohstā eet. Schihs irr tahs schimes:

1. Kad Deewa kalpus wahrsina.

To tee Zuhdi bija darrijuschē; tee nolawe tohs praweeschus, un lifte Jesu Kristu kruskā fist, un waijsaja tohs swehtus apustukus.

(Tapeh; zeni mahzitajus un klausi tohs. Jo kas tohs nizzina, tas nizzina paschu Deewu, kas tohs suhtijis.)

2. Kad ikweens darra, fo gribbedams, un labbi lifkumi ne tohp zeemiti.

Tā bija pee teem Zuhdeem. Ikweens darrija, fo gribbedams, un Jerusalemē notikke wiffadas laupischanas, slegkawibas un zittas negantibas.

(Tapeh;

(Tapeh; turrees peh; bausleem un lifkumeem, un ne pahrlahp tohs, tad tu ne tapfi pohstihstis.)

3. Kad laudis waldineeem pretti turrah.

To darrija tee Zuhdi, tee zehlahs prett teem Keemereem, saweem fungeem un walditajeem.

(Tapeh; dshwo meerigi un rahmi appafsch fungu waldischānas eefsch wiffas deewabihjashanas un gohda.)

4. Kad laudis nei ar labbu, nei ar launu leekahs peerun natees un walditees.

To darrija tee Zuhdi; tee ne liflahs us itt ne kahdu wihst peefazihst, famehr wiffupeh; laiks wairs ne bija, meeru derreht.

(Tapeh; padohdees tawai waldischānai ar labbu, zittadi tew jo nitnaki klahsees, un tu eefi pohstā.)

Swehtas dohmas.

Wai! wai! tew, Jerusalemē!

Dhtru reis tu pohstā eij;

Muhsham tu ne wairs schai semmē

Zelfees. Jo kas Deewu smeij,

Baleef kaunā, bohjā eet.

Basarg' Deewos, man tew apfmeet.

Dhtrais stahsts.

No tahm leelahm waijashānahm tahs swehtas fristigas draudses.

1. Tā fā tas wels no eefahkuma Deewa un zilweku eenaidneeks bija, 2. tā winsch arridsan wiffwaitraf to

Sautaschanas.

1. Ka eenaidneeks tas wels irr?

2. Kam stahw tas wels wiffwaitraf pretti?

Deewa draudsi wajajis un tai daudj behdas darrjijis. 3. Zo kad to kristigu lauschu tizziba sahze wiffur wairotees, tad tas sahtans mekleja, teem Deewa behrneem ar wiltigahm mahzibahm to ihstenu tizzibu israut. 4. Zo daudj wiltigi mahzitaji zehlahs, kas Deewa wahrduš swehtos raktos pahrgrohsija, un zilweku mahzibas, un sawus paschus sawnus, so tee paschi bija isdobmajuschees, eefahze mahziht. 5. Ar tahdeem wiltineekeem bija teem apustuleem un pirneem basnizas tehweem daudj kibbeles. 6. Wiffwairak bija tahm pirmahm kristigahm draudsbahm wiffas mallas daudj jazeesch no saweem waidineekeem, teem Zuhdeem un Reemereem. 7. Tahm paschahm Deewa draudsehm bija sewischli desmits leelas un neisfakkamas wajaschanas appasch teem Reemeru keiserem jaiszeesch. 8. Eesch schihm wajaschanahm tohs kristigus laudis us daschu neisfakkamu wihst itt breesmigi un neschehligi mohzija. 9. Zitti tappe saschausti, zitteem galwa nozirte, zitti us eesmu usdurti, zitti ar dedsigahm dselsehm plohsiti, zitti krusta ar naglahm peehsiti, zitti noslibzinati, zitti fadedsinati, zitti pee ugguna zepti, zitti werdoscha elje wahriti, zitti lauwu bedre eemesti un no swehreem saplohsiti. Zitti wiffleelaka salna plifki stahditi, un kas

3. Wo tas wels darrija, kad ta kristigu lauschu tizziba sahze wiffur wairotees?
4. Ka tee wiltigi mahzitaji mahzija?
5. Woi tee apustuli un pirni basnizas-tehwi pee winnu wiltigahm mahzibahm kluffu zeete?
6. Wo ka tahm pirmahm kristigahm draudsehm bija daudj jazeesch?
7. Zif leelas wajaschanas tee irr pahzeetuschji?
8. Kas teem kristigeem laudim eesch schihm wajaschanahm notiffe?
9. Ka tohs pirnus kristigus laudis mohzija?

warr

warr wiffas tahs mohzichanas isteitt, ar so daudj, daudj tuhkstoschi kristigi laudis nomohziti. 10. Tad isflihde tee kristigi laudis wiffas mallas. 11. Zitti noslehpahs meschos un turrejahs pasleppen kohpa. 12. Daudj tappe itt ka tee swehri meschos usdsiht un nomaitati. 13. Daudj tappe ar leelahm apsohlishanahm us atkaphschanu no sawas tizzibas willinati. 14. Bet jebtschu zitti no sawas tizzibas atstahje, ne gribbedami tahs mohkas iszeest, jeb gohdu pee zilwekeem mekledami; 15. tatschu daudj, daudj tuhkstoschi schihs mohkas Jesus wahrda labbad lihds gallam pastahwigi un ar preeku pahzeetuschji. 16. Stary teem tam swehtam apustulim Bahwilam galwu nozirte. 17. Zo swehtu apustuli Behteri krusta sitte. 18. Zo swehtu apustuli Jahni sweschumâ aisdsinne. 19. Sihmanim Kleewasam galwu nozirte. 20. Ignaziu lauwahm preefscha mette. 21. Justinam galwu ar zirwi nozirte. 22. Polikarpu ar ugguni fadedsinaja. 23. Leonidam un Ziprianam galwas nozirte. 24. Un Labrenzi

10. Kur tee kristigi laudis to brihdi paliffe?
11. Kur zitti no teem apflehpahs?
12. Woi teem meschos meers bija?
13. Ka tappe zitti us atkaphschanu willinati?
14. Kapehje daudj no sawas tizzibas atstahje?
15. Ka tee zitti tahs mohkas pahzeete?
16. Kas tam swehtam apustulim Bahwilam notiffe?
17. Kas tam swehtam apustulim Behterim notiffe?
18. Kas tam swehtam apustulim Jahnim notiffe?
19. Kas Sihmanim Kleewasam notiffe?
20. Kas Ignazium notiffe?
21. Kas Justinam notiffe?
22. Kas Polikarpam notiffe?
23. Kas Leonidam un Ziprianam notiffe?
24. Kas Labrenzim notiffe?

us dselsu = resti pee ugguns zeppe. 25. Ta tee pirmi kristigi laudis mohziti, un ar sawahm affininim to pateesibu tabs kristigas tizzibas apleezinajuschi un apstiprinajuschi. 26. Wehl wairak: ta kristigu lauschu buhschana ne kad tik skaidra naw bijusi; ka stary tahm wiffleelakahm waijaschanahm. 27. Jo tee kristigi laudis to brihdi kohpa turrejahs bes lepnibas, saderrigi, mihligi weens ohtru usnemdamees, un stary winneem bija ka weena firds un weena dwehsele, un tee ne mittejahs no sawas sadraudsechanas, 28. Deewu kohpa flawedami un teikdami. 29. Schibs breefmigas waijaschanas eeksch diwi fimts gaddeem ne kad pawiffam ne mittejahs; 30. bet tomehr tas mihlais Deews sawai swehtai draudsei papilnam meeru dewe, kad tas leelais Keemeru keisers Konstantins pats to kristigu lauschu tizzibu peenehme un kristihts tappe.

25. Ko tee pirmi kristigi laudis ar sawahm affininim apstiprinajuschi?
26. Kad ta kristigu lauschu buhschana wiff-skaidraka bija?
27. Ka tee kristigi laudis to brihdi kohpa turrejahs?
28. Ko tee kohpa buhdami darrija?
29. Zif ilgi tabs leelahs waijaschanas bija?
30. Kad Deews sawai draudsei papilnam meeru dewe?

Mahzibas.

1. To pirmu kristigu draudsi lohti waijaja, fo no tam mahzees?

Artildi: Ka Deewa draudsbai schinni pasaulé dauds jazeesch.

(Jo wiffi, kas griib deewabihjigi dsihwoht eeksch Kristus Jesus, teem buhs waijateem tap. Tapehz ne brihnees, kad tew sché dauds jazeesch, un swehts effi, ja nenoseedstigs buhdams zeeti, jo tad jo wairak tu tur debbests preezafees.)

2. Tai

2. Tai pirmi draudsei bija dauds kibbeles ar wiltigeem mahzitajeem, fo no tam mahzees?

Artildi: Wiltiga mahziba irr draudsei ta wiffleelaka nelaine.

(Jo zaur wiltigu mahzibu tabs dwehseles drihs tohp peewiltas, un wiltiga mahziba to wiffleelaku mantu, to ihstu tizzibu, un lihds ar tabs to muhschigu swehtibu panemm. Tapehz luhds Deewu, lai winsch mums skaidru Deewa mahzibu ne atrauj, un muhs par wiltigeem mahzitajeem pasarga.)

3. Tee pirmi kristigi laudis tappe ar leelahm apsohlfichanahm us atkaphschanu willinati, fo no tam mahzees?

Artildi: Ka willinaschanas ar laizigu gohdu un mantu wiffleelakas waijaschanas irr.

(Jo zaur to zilweks lehtaki no sawas tizzibas atkaphjahs, ne ka zaur mohlahm. Tapehz luhds Deewu, lai winsch tew par to pasarga, un ne melle aplam laizigu gohdu un mantu, ka tu ar to to muhschigu ne pahrmains.)

4. Tee pirmi kristigi laudis tappe ar daschadahm mohlahm nomohziti, un tomehr tee ne atkaphahs no sawas tizzibas, fo no tam mahzees?

Artildi: Ka mums ne buhs no ihstas tizzibas atstahtees, jebchu mums ir buhtu jamirft.

(Jo Kristus ta salka: Kas manni aisleeds preefsch zilwekem, to es griibu aisleegt preefsch sawa debbesu Tehwa. Tapehz luhds Deewu, lai winsch tew par tahdu kahrdinascham pasarga; jo tas gars gan irr labpahrtigs, bet ta meefa irr wahja.)

5. Pehz tahm leelahm waijaschanahm Deews sawai draudsei meeru dewe, fo no tam mahzees?

Artildi: Ka wiffahm behdahm gals nolifts.

(Tapehz zeetees tillai vazetigi, jo Deews tahahm behdahm arridsan gallu darrihs. Un ja tew buhtu zaur wiffu sawu dsihwoscham jazeesch, zif ilgi tas buhs? tad Deews isweddihs tewi no schibs wahrgoschanas muhschiga preeka un gohda.)

Swehtas

Swehtas dohmas.

Swehti mahzekli dauds mohkas
 Jezus labbad zeetufchi,
 Tee issteepe famas rohkas
 Nahwei pretti preezigi.
 Ir mann', Jesin, stiprina,
 Kad nahks mamma stundina.

Trefchais stahstš.

No teem pirmeem basnizas-liffumeem.

1. Tee apustuli bija eeksch pirmas kristigas draudses daschadus labbus basnizas-liffumus eestahdijufchi. 2. Winni ezehle biskapus un wezzatus par mahzitajem un dwehselesganneem. 3. Teem tappe diäkani par paligeem dohti. 4. To basnizas-teefu turreja pehz Jezus Kristus eestahdischanas tee wezzafi jeb mahzitaji, lihds ar tahs swehtas draudses. 5. Kad nu kas nepareisi mahzija, jeb kad kas besdeewigi dshwoja un tai draudsei apgrehzibu dewe, jeb kad kas no tahs ihstas tizzibas atkappahs, tad to ar

Sautafchanas.

1. Ko tee apustuli eeksch pirmas kristigas draudses bija eestahdijufchi?
2. Kahdus mahzitajus tee apustuli ezehle?
3. Kas teem biskapeem un wezzakeem par paligeem tappe dohti?
4. Kas to brihd basnizas-teefu turreja?
5. Kas teem notikke, kas eeksch swehtas draudses apgrehsojahs?

wahrdeem

wahrdeem pahrmahzija un pahrrahdija. 6. Un kad tas neneeka ne palihdseja, tad to tamehr no tahs swehtas draudsisbas isslehdse (jeb ne peenehme), kamehr tas atkal atgreesahs un labbojahs. 7. Ja tas nu atgreesahs, tad tahdu, swehta draudse stahwedamu un famus grehtus Deewam un tai draudsei noluhgdamu un noschehodamu, atkal usnehme. 8. Ja Deewa kalposchana notikke nammös. 9. Swehtdeenas swehtija, 10. un tee leelus swehtkus ezehle par peeminneschanu wiffa ta labba, ko mums Deews zaur Kristu parahdijis. 11. Kad ta kristiga draudse fanahze, tad ta lohpa swehtas dseefmas dseedaja, un Deewu ar swehtahm luhgschanahm peeluhdse, un Deewa swehtu wahrdu sluddinaja. 12. To swehtu waffar-ehdeenu pee kahda galda isdallija; 13. un tohs behrninus, ka arridsan tohs, kas no paganu tizzibas atgreesahs, kristija. 14. Dauds zittu basnizas-liffumu pee tahm apustuku draudsehni ne bija; 15. jo wiffas leetas pee teem notikke weenteesigi, deewabihjigi, faderrigi un mihligi, bes lepposchanas.

6. Kad ta pahrmahzischana ar wahrdeem neneeka ne palihdseja, kas tad ar to notikke?
7. Bet kad kas atgreesahs, kas ar winnu notikke?
8. Kur ta deewakalposchana notikke?
9. Kurras deenas swehtija?
10. Kapehz tee leelus swehtkus ezehle?
11. Ka ta deewakalposchana notikke?
12. Kur to swehtu waffar-ehdeenu isdallija?
13. Kurri tappe kristiti?
14. Woi tai pirmai kristigai draudsbai wehl dauds zitti liffumi bija?
15. Ka wiffas leetas pirmä kristiga draudse notikke?

16. No

16. No leelahm basnijahm, pulksteneem, ismahletahm bildehm, apseliteem spreddika-krehfleem, bikts-krehfleem un altareem tee neneeka ne sinnaja. 17. Un tahdâ weenteesigâ un Deewam patihkamâ buhschanâ palikke ta Deewa draudse pee trihs simts gaddeem, lihds to laiku, kad tahs leelahs waijaschanas mittejahs. 18. Kad nu Deews tahm draudsehm ahriagu meeru bija dewis, un tas leelais Neemeru keisers Konstantins pats tappe kristihst: 19. tad eefahze tee biskapi pahr teem wezzakeem jeb mahzitajeem zeltees, un lepniba jo deenas jo wairak fahze augtin augt. 20. Zaur to fahze leelas basnijas ar pulksteneem zelt un ispuschoht, un ar bildehm, apseliteem spreddika-krehfleem un leeleem altareem istaifihst. 21. Dauds basnijas-liffumus ezehle, kas preefsch zilweku azzim jauki liffahs, un ta kristigu lauschu mahziba atkaphahs pamasam no tahs weenteesibas un skaidribas, kas tai apustuku laikâ bija, un to fajauze ar zilweku isdohmatahm mahzibahm. 22. No ka ne kas, ka nesapraschana un elka-tizziba laudis wairojahs.

16. Woi tad to brihdi ne bija leelas basnijas, pulsteni ismahletas bildes, apselititi spreddika-krehfli, bikts-krehfli un altari?
17. Jil ilgi ta Deewa draudsiha tabdâ buhschanâ palikke?
18. Kas pehz teem laikeem notikke, kad Deews tahm draudsehm bij ahriagu meeru dewis?
19. Kas to brihdi fahze augtin augt?
20. Pee ka to warreja nomanniht?
21. Zaur ko tee kristigi laudis no tahs pirmas weenteesibas atkaphahs?
22. Kas no ta zehlahs?

Mahzibas.

Mahzibas.

1. Pee pirmas kristigas draudses notikke wiffas leetas weenteesigi, bes lepposchanas, ko no tam mahzees?
Atbildi: Deews grihbahs gohdinahts ne us lepmu wihsst, bet weenteesigi.
(Tapehz lai tawa deewakalposchana ne irr tiffai ween preefsch zilwekem, bet gohda fawu Deewu sirdt, eefsch weenteesibas un deewabihjaschanas, tad tawa deewakalposchana Deewam patifs.)
2. Tahs pirmas draudses turrejahs Kohpâ, dseedaja un peeluhdse Deewu, ko no tam mahzees?
Atbildi: Ka mums buhs arridsan swehtâ draudse nahst un tohpâ dseedahst un Deewu peeluhgt.
(Tapehz eij swehtdeenâs basnijâ un ne paleez mahjâs, weffels buhdams, un basnijâ nahjis ne effi mehms, bet pazell fawu balst Deewam par gohdu, un saweenno tawas luhgshanas Deewa preefschâ ar zitteem, tad Deews tahs teescham paklaufihst.)
3. Kad Deews fawai draudsei ahriagu meeru bija dewis, tad wiffas leetas jo deenas jo wairak neleetigas tappe, ko no tam mahzees?
Atbildi: Ka Deewa behrni zaur frustu un behdahm tohp stiprinati.
(Jo kad zilwekam labbi klahjahs, tad winsch gan mas pehz Deewa prassa, bet kad Deews behdas fuhsta, tad zilweks fahf Deewu melleht. Tapehz, ja grihbi bes behdahm buht, tad prassi eefsch labbahm deenahm pehz Deewa, bet ja tu winnu aismtrihst, tad winsch drihs tew zaur frustu un behdahm warr pahrmahziht.)
4. Tee biskapi eefahze ar leelu lepposchanu basnijas ispuschoht ar seltu un sudrabu, ar bildehm un zittahm leetahm, kas azzis spihdeja, ko no tam mahzees?
Atbildi: Zaur lepmu deewakalposchanu tee nesaprattigi lautini tohp apmahniti.
(Skattees tiffai us to: fur Deewa wahrdu skaidri fluddina un tahs swehtas. eestahdischanas pehz Kristus liffuma pareist isdalla, tur irr ihsta kristiga draudse.)

Swehtas

Swehtas dohmas.

Birma draudse kōpā dohdahs,
 Mīhligi weenteefigi.
 Bet kad lepposchana rohdahs,
 Tad wiss noteek nelecti.
 Deems, stahm' muhsu draudsei klast,
 Dohd tai skaidru fird' un praht.

Zettorta dalka.

Tschetrapadesmits

jaukas lihdsibas,

ko muhsu Kungs un Pestitajs Jesus Kristus
 eefsch sawahm swehtahm mahzibahm
 stahstijis.

Kā arridsan

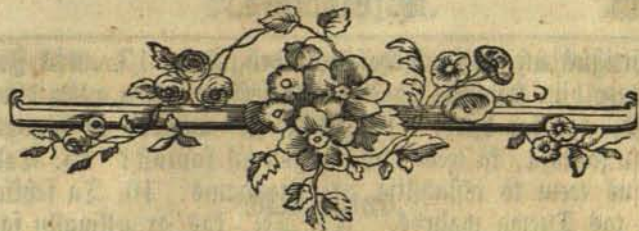
tee pehdigi stahsti

no tahs

leelas nahkamas pastaras deenas.

Latweefcheem par labbu

fewischki farakstīti un ar jautaschanahm, mahzibahm un
 swehtahm dohmahm istaistīti.

Pirma lihdsiba.

No ta fehjeja.

Matt. 13, Mark. 4, Luth. 8 nov.

1. Kad Jesus kahdu reisi juhrmallâ tohs laudis mahjija, tad wensch us teem scho lihdsibu fazzija: 2. Weens fehjejs isgahje feht, 3. un winnam sehjoht kritte zitta fehkla zekmalli, 4. un tappe famihta un no putneem apehsta. 5. Zitta fehkla kritte us akminalnu weetu, kur tai noma dauds semmes, 6. un kad ta bija usdihgusi, ta no faules fawihste un fakalte, 7. tapeh3, ka tai ne bija nekahds flapjums. 8. Un zitta fehkla kritte stary ehrschkeem, 9. un tee ehrschki usauge un to apmahze. 10. Bet zitta fehkla kritte wirf labbas semmes, 11. un nesse auglus, 12. zitta simtkahrtigus, zitta feschdesmits-

Sautafchanas.

1. Kur Jesus scho lihdsibu stahstija?
2. Ko weens fehjejs darrija?
3. Kur weena dalka no tabs fehklas kritte?
4. Kas ar to fehllu zekmalli notiffe?
5. Kur ta ohtra dalka no tabs fehklas kritte?
6. Kas ar to fehllu notiffe, kas wirf to akminalnu weetu kritte?
7. Kapeh3 tee dihgli fawihste?
8. Kur ta trescha dalka no tabs fehklas kritte?
9. Kas ar to fehllu stary teem ehrschkeem notiffe?
10. Kur tad ta zitta fehkla kritte?
11. Kas ar to fehllu labbâ semmê notiffe?
12. Kahdus auglus ta patti fehkla labbâ semmê nesse?

fahrtigu

fahrtigū un zitta trihsdesmitsfahrtigū. 13. Kad Jesus to bija stahstijis, tad winsch isfauze: kam aussis dsirdeht, tas lai dsird. 14. Behz tee mahzekli to Kungu Jesu jautaja, ka teem scho lihdsibu bij saprast? 15. Tad Jesus teem to istahstija, ta sazzidams: 16. Ta fehkla irr tas Deewa wahrds. 17. Tee, kas ar zellmallu falihdsinajami, irr tahdi, kas to wahrdu (tas irr, to preezas mahzibu no Kristus, zaur ko winsch sawu walstibu ustaisa) gan dsird, bet ne proht. 18. Tad nahf tas wels un atrauj to Deewa wahrdu, kas firdi sehts, 19. ka tee ne tizzetu un ne taptu swehti. 20. Tee, kas ar to akminainu weetu falihdsinajami, irr tahdi, kas to wahrdu ar preeku usnemem un kahdu laiku tizz: bet teem newa faknes. 21. Jo kad teem behdas un wajaschana ta wahrda jeb Swangeliuma deht useet, tad tee atkal atkappjabs. 22. Tee, kas ar tahdu semmi, kur ehrlschli aug, falihdsinajami, irr tahdi, kas arridsan Deewa wahrdu dsird, bet tomehr eet un dohdahs us suhdischanu, us bagatibu un fahribu schihs dsihwofchanas, un apslahj to wahrdu, ka tas ne tohp auglign. 23. Bet tee, kas ar to labbu semmi falihdsinajami, irr tahdi, kas to Deewa wahrdu dsird un proht, un to peenemem un paturr eeksch labbas un gohdigas firds. 24. Un tee neff auglus eeksch

13. Ko Jesus isfauze, scho lihdsibu beidsts?
14. Ko pehz tee mahzekli to Kungu Jesu jautaja?
15. Kas teem mahzekleem scho lihdsibu istahstija?
16. Kas tad ta fehkla irr?
17. Kahdi tee irr, kas ar zellmallu falihdsinajami?
18. Kas tahdeem ta Deewa wahrda fehllu atrauj?
19. Kapehz to tas wels darra?
20. Kas irr ar to akminainu weetu falihdsinajami?
21. Kad tahdi atkappjabs?
22. Kas irr ar tahdu semmi falihdsinajami kur ehrlschli aug?
23. Kas irr ar labbu semmi falihdsinajami?
24. Kahdus auglus tee neff?

pazeefchanas,

pazeefchanas, zitti simtfahrtigū, zitti feschdesmitsfahrtigū, zitti trihsdesmitsfahrtigū auglus no deewabihjigas un swehtas dsihwofchanas.

Mahzibas.

Ko mahzees no schihs lihdsibas?

Utbildi: Es mahzohs, ka mums buhs Deewa wahrdu pareisi walkaht.

1. Bes fehklas neweens tihruns auglus ne neffihhs.
Ta arridsan bes Deewa wahrda naw nekahda tizziba nedf arri kahdi teizami darbi.
(Tapehz dsirdi un lassf labpraht Deewa wahrdu, til labbi basnijā, ka mahjās.)
2. Nekahda fehkla few paschu fehj.
Tapat buhs arridsan Deewa wahrdu mahziht, jo fur mahziba naw, tur arri naw atschschana.
(Tapehz mahzees labpraht Deewa wahrdu basnijā un skohā, tad tu to arridsan faprattisi.)
3. Ja tai fehklai buhs auglus nest, tad tai wajaga dsitti semmē eekrist, ka ta warr faknotees.
Tapat buhs Deewa wahrdu firdi peenem, un arridsan firdi paturreht.
(Tapehz apdohma labbi Deewa wahrdu, ne effi tikween Deewa wahrda klaufitajs, bet arri schi wahda apdohmatajs.)
4. Ze abs tihruns maita fehllu.
Tapat kauna un nepaklausiga firds stahw Deewa wahrdam pretim, ka tas swehtais Gars zaur to sawu spehku ne parahda.
(Un us tahdu wiht tas ne irr Deewa, bet pascha zilweta maina, kad tas Deewa wahrds pee winna dwehfeles ne irr swehtihst. Tapehz luhds Deewu, lai tas no tew nonemem to zeetu almins-firdi, un tew eedohd jaunu firdi.)
5. Labbā tihrumā ta fehkla auglojabs un wairojabs.
Tapat labba un paklausiga firds peenemmahs iddeenas zaur Deewa wahrdu tizzibā un swehtā dsihwofchana.
(Tapehz luhds Deewu, ka winna swehtais Gars tawu firdi jo deenas jo wairak schschiti, un to pehdigu kaunumu israwetu, tad tas Deewa wahrds buhs swehtihst pee tawas dwehfeles, us muhschigu dsihwofchannu.)

Swehtas

Swehtas dohmas.

Daschada ta semme rohdahs,
 Kur Deems sawu wahrdu fehj.
 Weena tikkai auglós dohdahs,
 Bet to manna firds ne spehj.
 Tapehz palihdi' patš, ak Deems,
 Lawam wahrdam faknotees.

Dhtra lihdsiba.

No kohlakeem starp kweescheem.

Matt. 13.

1. Wehl zittu lihdsibu Jesus teem laudim stahstija, fazzidams: 2. Ta Deewa walsstiba scheid wirf semmes irr ká kahds namma-tehws, kas labbu fehflu sawa tihrumá fehje; 3. bet laudim gulloht wiinna eenaidneeks nahze, un sehje kohkatus (jeb nifnas sahles) starp kweescheem, un gahje nohst. 4. Kad nu ta labbiba auge un auglojahs, tad arridsan tee kohkati raddahs. 5. Tad tee kalpi ta namma-tehwa gahje, un us to fazzija: Kungš, woi tu ne effi labbu fehflu tawá tihrumá sehjis? no kurrenes tad ta nifna sahle rohdahs? 6. Tas namma-tehws us teem fazzija: to tas eenaidneeks darrijs. 7. Tad tee kalpi us to fazzija: woi tu tad gribbi, ka mehš no-eetam to israweht? 8. Winsch fazzija: ne, ka juhs to nifnu sahli israwedami,

Sautaschanas.

1. Ko Jesus wehl teem laudim stahstija?
2. Ar kahdu zilweku Jesus Deewa walsstibu scheid wirf semmes falihdsinaja?
3. Kas teem laudim gulloht notiffe?
4. Kas tihrumá auge?
5. Ko tee kalpi us to namma-tehwa fazzija?
6. Ko tas namma-tehws fazzija?
7. Kahdu padohmu tee kalpi dewe?
8. Kapehz to tas namma-tehws ne gribbeja?

ir

ir tohs kweeschus ne ispluhzat. 9. Kai abbi kohpá aug lihdsi plaujamam laikam. 10. Un plaujamá laiká es teem plahwejeem fazzischi: fakrahjeet pirmak tahs nifnas sahles kohpá, un seeneet tahs kuhlischos, ka tahs tohp fadestnatas. 11. Bet tohs kweeschus fakrahjeet manná schkuhni. 12. Behz tee mahzekki to Kungu Jesu luhdse, ka tas teem scho lihdsibu isstahstiju. 13. Un Jesus to isstahstija un fazzija: Tas zilweka Dehls irr tas, kas to labbu fehflu fehj, tas irr, kas to swehtu Gwangeliumu fluddina. 14. Tas lauks jeb tihrumš irr ta pafaulé; 15. tee kweeschi irr tee behrni tahs walsstibas (jeb tee Deewa behrni, kas pee Deewa walsstibas pederr). 16. Bet tee kohkati jeb tahs nifnas sahles irr tee pafaulés behrni (jeb tee netizigi un besdeewigi). 17. Tas eenaidneeks, kas tohs fehj, irr tas wels. 18. Tas plaujams laikš irr sehjs pafaulés beidsams gals, 19. un tee plahweji irr tee engeli. 20. Tad nu pafaulés gallá ta zilweka Dehls (tas irr tas Kungš Jesus Kristus) sawus engelus subtihs, 21. un falaffihs no wiinna walsstibas wiffas apgrehziabas, un tohs, kas netaisnibu darra; 22. un mettihš tohs

9. Ko winsch ar teem kohlakeem lifte darriht?
10. Ko winsch teem plahwejeem dsihrahs peefazzihst?
11. Bet so bija teem plahwejeem ar teem kweescheem darriht?
12. Ko behz tee mahzekki no Jesus luhdse?
13. Ko Jesus zaur to namma-tehwa fapratte, kas labbu fehflu sehjis?
14. Kas irr tas lauks jeb tihrumš?
15. Kas irr tee kweeschi?
16. Kas irr tee kohkati?
17. Kas irr tas eenaidneeks, kas tohs sehjis?
18. Kas irr tas plaujams laikš?
19. Kas irr tee plahweji?
20. Kas tohs engelus subtihs?
21. Ko tee engeli falaffihs?
22. Kur tee engeli tohs besdeewigus lifs?

deggoschá

deggoschâ zepfi, tas irr, elles ugguni; 23. tur buhs raudaschana un sohbu trihzeschana. 24. Bet tee taisni ee-ees muhschigâ debbes-preekâ, un spihdehs fâ ta faule fama Tehwa walstibâ. 25. Kam auſis dsirdeht, tas lai dsird!

23. Kâ teem tur klahsees?

24. Bet tur tee taisni ee-ees?

25. Ar kahdeem wahrdeem Jesus scho lihdsibu isstahstihst beidse?

Mahzibas.

1. Tas namma:tehws sehje labbu sehflu fawâ tihrumâ, Fo no tam mahzees?

Atbildi: No Deewa nahf wiff labbums, un tee Deewa behrni.

(Tapehz effi labs, tas irr, tizzigs un gohdigs, tad tu, arri-dsan Deewa behrns buhsi.)

2. Tas eenaidneeks sehje nitnas sahles, fo no tam mahzees?

Atbildi: No wella nahf wiff launums, un tee wella behrni jeb besdeewigee.

(Tapehz atstahjees no launa, un ne effi launadarritajs un wella behrns.)

3. Tas namma:tehws ne tahwe tahs nitnas sahles isra:weht, to tweeschu deht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Deews scheitan fandse tohs besdeewigus, sawu lauschu deht.

(Tapehz bihstees Deewu no sirds, tad winsch ne ween tewi, bet arri-dsan tewis labbad dauds fandsjehs.)

4. Tas namma:tehws lifke abbus augt, lihds plaujamam laikam, fo no tam mahzees?

Atbildi: Pasaulê wajaga labbeem un launeem lohpa buht, lihds pastarai deenai.

(Tomehr ne effi stary launeem, lai winnu gan irr dauds, un ne besdrojees ar teem eelſch launahm leetahm.)

5. Plaujamâ laikâ tas namma:tehws tohs tweeschus lifke fehuhni sakrahf, bet tahs nitnas sahles fadedsinahf, fo no tam mahzees?

Atbildi: Pastarâ deenâ ee-ees tee tizzigee un deewabihjigee muhschigâ debbes gohdibâ un preekâ, bet tohs netizzigus un besdeewigus eemettihš muhschigâ elles ugguni.

(Tapehz

(Tapehz preezajees us to laifu, un pahzjeet wiffu, fo tew nitni laudis par spihfi darra, jo tur buhs ta alga, iskatram pehz saweem darbeem.)

Swehtas dohmas.

Laudim gulloht fkaugis sehjis

Stary teem tweeschem kohkafus.

Tâ wels daschus peekrahft spehjis,

Grehku meegâ gullofchus.

Mans prahts allasch mohdrisees

Deewu luhgt un fargatees.

Trescha lihdsiba.

No teem strahdneekem wihna-kalnâ.

Mat. 20.

1. Kad tee Jesus mahzekli dohmaja, ka Jesus laizigu pasaulê-walstibu ustahšs, un ka tee to wiff-augstaku weetu un gohdu tanni walstibâ pelnijuschî; 2. tad Beh-teris preekſch zitteem sawas kahrigas dohmas ar scheem wahrdeem parahdija: redsi, mehš effam wiffnotal tewis deht atstahjuschi un ar tewim gahjuschi, kas mums par to buhs? 3. Bet Jesus teem scho lihdsibu stahstija, faggi-dams: 4. Ta Deewa walstiba scheid wirf semmes irr, fâ kahds namma-tehws, 5. kas no ribta agrumâ is-gahje, strahdneekus derreht sawâ wihna-kalnâ. 6. Un winsch faderreja ar teem strahdneekem par weenu sudraba

Sautaschanas.

1. Kahdas dohmas bija teem mahzekkem no Jesus walstibas?

2. Ar kahdeem wahrdeem Pehteris sawu kahrumu parahdija?

3. Bet fo Jesus saweem mahzekkem stahstija?

4. Ar fo Jesus to Deewa walstibu scheid wirf semmes fa-lichdsnaja?

5. Kapehz tas namma-tehws til agri isgahje?

6. Par kahdu algu winsch ar teem faderreja?

graffi

graffi par deenas-algu, 7. un nosubtija tohs sawa wihna-kalna. 8. Behz winsch ap asaida-laiku isgabje, un redseja wehl zittus pee tirgus bes darba stahwam, 9. un us teem fazzija: no-eita ir juhs wihna-kalna, un kas teesa buhs, to jums dohs. 10. Un tee nogahje. 11. Atkal winsch ap deenas-widdu isgabje, un ap launaga-laiku, un darrija tapat. 12. Bet prett wakkara-laiku winsch atkal isgabje, un atradde wehl zittus bes darba stahwoschus, 13. un us teem fazzija: ko juhs schein wissu deenu bes darba stahwat? 14. Tee atbildeja: muhs neweens nam derrejis. 15. Tad winsch us teem fazzija: eita juhs arri wihna-kalna, un kas teesa buhs, to jums dohs. 16. Un tee nogahje arridsan. 17. Kad nu wakkars taifjahs, tad tas funks ta wihna-kalna us sawu usraugu fazzija: sawuz tohs strahdneekus, un dohd teem to algu, 18. no pehdejem eesahkdams, pee pirmeejem beigdams. 19. Tad tee nahze, kas prett wakkaru bija derreti, un dabbuja ikkats sawu sudraba graffi. 20. Bet kad tee pirmee nahze, tee zerreja wairaf dabbuht,

7. Kur winsch tohs nosubtija?
8. Ko tas namma-tehws ap asaida-laiku darrija?
9. Ko winsch us teem fazzija?
10. Woi tee nogahje?
11. Ko tas namma-tehws ap deenas-widdu un ap launaga-laiku darrija?
12. Ko tas namma-tehws prett wakkara-laiku atradde?
13. Ko winsch us teem fazzija?
14. Ko tee tam atbildeja?
15. Ko winsch teem liffe darriht?
16. Woi tad tee arridsan nogahje wihna-kalna?
17. Ko tas funks wakkara us sawu usraugu fazzija?
18. Ra tam usraugam to algu bija isdalliht?
19. Ko tee pehdigi strahdneeki dabbuja?
20. Ko tee pirmee dohmaja dabbuht?

21. bet

21. bet tee arridsan dabbuja ikkats sawu graffi. 22. Tad tee prett to namma-tehwu kurneja, un fazzija: 23. schein pehdeji weenu stundu ween strahdajusch, un tu effi mums tohs lihdsi darrijis; kas mehs deenas-nastu un karstumu zeetuschi. 24. Bet tas namma-tehws atbildeja un us weenu no teem fazzija: mans draugs, es tew ne darru nepareisi; woi tu ne effi ar mannim saderrejis par weenu sudraba graffi? Nemm, kas tew peederr, un eij nohst. Bet es gribbu schein pehdejem doht, ta ka tew. 25. Jeb, woi man ne irr wakkas, darriht ar sawu mantu ko es gribbu? jeb, woi tawa aqs tapehz flauj, ka es tif labs esmu? 26. Kad Jesus scho lihdsibu bija stahstijis, tad winsch tur flacht schohs wahrduhs fazzija: ta taps tee pehdeji tee pirmee, un tee pirmee tee pehdeji, jo dauds irr aiginati, bet mas irr isredseti.

Isstahstischana.

27. Tas namma-tehws irr Deews, 28. un tas wihna-kalns irr ta kristiga draudse, ko Kristus to brihdi ustafija. 29. Tee kohki wihna-kalna irr tee zilwefi, ko kristiga draudse usnehme. 30. Tas darbs irr ta swehta Ewangeliama fluddinaschana. 31. Tas tirgus irr ta pasaule, 32. un tee kas bes darba stahweja irr tee, kas wehl ne

21. Woi tad tee wairaf dabbuja?
22. Ra tee ar sawu algu ar meeru bija?
23. Ko tee flauj fazzija?
24. Ko tas namma-tehws weenam no teem atbildeja?
25. Ko wehl tas namma-tehws fazzija?
26. Ar kahdeem wahrdeem Jesus scho lihdsibu beidse stahstiht?
27. Ko tu zaur to namma-tehwu saprohti?
28. Kas irr tas wihna-kalns?
29. Ko Jesus zaur teem kohkeem wihna-dahrsa saproht?
30. Kahds darbs irr schinni wihna-dahrsa?
31. Kas irr tas tirgus?
32. Kurri irr tee bes darba stahwedami?

bija

bija pee ta fwehta Ewangeliuma fluddinaschanas aizinati. 33. Tee pirmee strahdneeki, kas no rihta agrumâ derreti, bija tee diwipadesmits apustuli, ko Jesus wisspirmat peenehme. 34. Kas wehlati derreti, irr tee zitti septindesmits un diwi Jesus mahzekli, kas ne us reisi no Jesus bija peenemti. 35. Tee pehdigee irr wehl zitti, kâ tas apustulis Mattias un Bahwils. 36. Tas wakkars irr Jesus redsama atstahschana no schihs semmes. 37. Ta lihdsiga alga irr ta lihdsiga augstiba stary teem apustuleem pahr tahm draudsehm. 38. Un tas usraugs un algas-isdallitajs irr Kristus. 39. Tee skaudigi strahdneeki bija to brihdi tee apustuli (40. jo tahds prahts bija arridsan Jahnim un Jehkabam, kurru mahte no Jesus luhdsahs, kâ tai weens dehls Jesus walstiba pa labbu rohku, un tas obtrais pa kreisu rohku sehdetu, par ko tee zitti apustuli tappe dufmigi). 41. Tas weens no teem pirmejeem strahdneekem, ko tas namma-tehws apkaunoja, bija scheit Pehteris, kas us Jesu bija fazzijis: mehss effam wissnotak atstahjuschi, kas mums par to buhs? 42. Un tã Jesus zaur scho lihdsibu teem apustuleem rahdija, kâ pee winna walstibas nekahds nopelnijums ne geld, bet tikween tihra

33. Kurri bija tee pirmi strahdneeki?
 34. Kurri bija tee, kas wehlat derreti?
 35. Kahdi irr tee pehdigi?
 36. Ko tu zaur to wakkaru faprobti?
 37. Ko tu zaur to lihdsigu alga faprobti?
 38. Kas irr tas usraugs un algas-isdallitajs?
 39. Kurri bija to brihdi tee skaudigi strahdneeki?
 40. Pee kurreeem apustuleem tahdu prahtu warreja nomanniht?
 41. Kursch bija tas weens no teem pirmeem strahdneekem, ko tas namma-tehws apkaunoja?
 42. Ko Jesus faweem apustuleem zaur scho lihdsibu rahdija?

schehlastiba;

schehlastiba; 43. un kâ tee pehdeji, kas us schehlastibu ween raugahs, wairaf zeenijami, ne kâ tee pirmi, kas us fawu nopelnijumu palaujahs. 44. Sewischki Jesus zaur scho lihdsibu Pehteri pahrmahzija, kas us algu ween dohmaja. 45. Jo dauds irr aizinati, 46. stary kurreeem tas wiltineeks Zuhdas arridsan bija, 47. bet mas isredseti, 48. tas irr tahdi, kas eeksch weenteesibas to Ewangeliumu fluddina; 49. un ne tahdi, kâ Zuhdas, kas us naudas-makku, nedj arridsan, kâ to brihdi Pehteris, kas us leelu algu skattijahs.

43. Ko wehl?

44. Kurru no teem apustuleem Jesus sewischki zaur scho lihdsibu pahrmahzija?

45. Ko Jesus fazzija, zil effoht aizinati?

46. Kahds kaunums stary teem bija?

47. Bet zil irr isredseti?

48. Kahdi irr tee isredseti?

49. Woi tee irr tahdi kâ Zuhdas, un to brihdi Pehteris?

Mahzibas.

Ko mahzees no schihs lihdsibas?

Atbildi: Kâ fainneekam un strahdneekem prett obtru jaturrahs.

1. Tas namma-tehws fazzija: Fo juhs bes darba stah; wat? Fo no tam mahzees?

Atbildi: Zilwekam ne slahjahs bes darba buht.

(Jo slinkums mahza dauds kauna un ne pelna neneela. Tã pehz behds no slinkuma, kâ no niknas tschuhstas.)

2. Tas namma-tehws fazzija: Fas teefa buhs, to jums dohs, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ar strahdneefu ne buhs derrecht, kâ us sirgu.

(Jo winna fweedri gan grubti nahf. Tãpehz faderri, kas teefa irr, tad tas darbs buhs tew fwehtibts.)

3. Tee strahdneeki strahdaja lihds wakaram wiffã spehfa, fo no tam mahzees?

Atbildi: Strahdneekem gobdigi jastrahda.

(Tãpehz ne effi deenas-saglis, bet strahda tikfusch un pareisi, tad tew tawa alga buhs fwehtita.)

4. Tas

4. Tas namma:tehws likfe walfarâ teem strahdneekem to algu isdallih, fo no tam mahzees?

Utbildi: Nopelnitu algu ne buhs atraut, nedj arridjan faweht.

(So tas irr leels grehls, fawa tuwaka fweedrns un affinis apriht. Tapeh3 ne apgruhtini tawu firdi ar tahdu negantibu, un ne atrauj teem, kas tew kalpo, fawu fuhru gruhtu nopelnijumu.)

5. Tas namma:tehws fazzija us weenu strahdneeku, kas zerreja wairak dabbuht, ne kâ tas bija faderrejis: mans draugs, es tew ne darru nepareisi, woi es ne esmu ar tew faderrejis par weenu sudraba graffi? Nemm, kas tew peedert, un eij nohst. Ko no tam mahzees?

Utbildi: Strahdneekam ne buhs wairak praasih, ne kâ teesa irr, un kâ faderrehts.

(Tapeh3 effi ar meeru, kad tu dabbu, kas tew peenahkajs, un ne darri fainneekam welti raises.)

Swehtas dohmas.

Deems few wihna-kalnu stahdijs,
Kur kâ kohks es dehstih3 tohp'.

Bet to darbu Deems eerahdijs
Mahzitajeem, kas to kohp.

Lai schis darbs, Deems, isdohdahs,
Un pee mann' art swehtijahs.

Zettorta lihdsiba.

No ta pasudduscha dehla.

Luhf. 15.

1. Kad tee Bariseeri un rakstu-mahzitaji par to Kungu Jesu kurneja, ka tas grehzineekus usnehme, 2. tad Jesus us teem zaur lihdsibu fazzija: Kad kam fimts awis

Sautaschanas.

1. Par fo tee Bariseeri un rakstu-mahzitaji kurneja?
2. Ko Jesus us teem zaur lihdsibu fazzija?

buhu,

buhu, un ja weena no tahm buhtu suddusi, woi tas ne no-eetu mekleht to pasudduschu, teekams tas to atrohd?

3. Un to atraddis, tas to zell us faweem kameeschcem ar lihgmibu. 4. Un mahjâs pahrgahjis, tas to faweem draugeem un kaimineem teiz, 5. us teem fazzidams: preezajatees ar mannim, es esmu fawu awi atraddis, kas bija nosuddusi. 6. Tapat buhs arridjan lihgmiba debefis, preeksch teem Deewa engeleem, 7. par weenu paschu grehzineeku, kas no grehkeem atgreeschahs. 8. Un Jesus teem wehl weenu lihdsibu dewe, fazzidams: 9. Kahdam zilwekam bija dimi dehli; 10. un tas jaunakais praaffija no fawa tehwa fawu teesu no tahs mantas. 11. Tad tas tehws to mantu dallija, un dewe tam jaunakam, kas tam nahzahs. 12. Ar scho fawu mantu tas jaunakais dehls tahkâ semmê aîsgahje, un tur fawu mantu istehreja, negohdigi dshwodams. 13. Kad nu tas wissu fawu mantu bija isplihetejis, tad leels bads tanni semmê nahze, un tam eefahze peetruhkt. 14. Tad winsch pee kahda namneeka dewahs. 15. Tas to us fawu tihrumu suhtija, zuhkas gannihst. 16. Un winsch gribbeja

3. Ko tahds darra, kas fawu pasudduschu awi atrohd?
4. Ko tas darra, mahjâs pahrnahjis?
5. Ko tas us faweem draugeem un kaimineem falka?
6. Kur tahda patti lihgmiba buhs?
7. Par fo tee swehti engeli preezajahs?
8. Ko Jesus wehl teem Bariseereem un rakstu-mahzitajeem stahstija?
9. Zif dehli tam zilwekam bija, no ka Jesus schinni lihdsiba runna?
10. Ko tas jaunakais no fawa tehwa praaffija?
11. Woi tas tehws tam to dewe?
12. Kâ tas jaunakais dehls fawu mantu walfaja?
13. Bet kahdi laiki tanni semmê nahze?
14. Kur tad tas pasuddis dehls dewahs?
15. Kahdu darbu tas namneeks tam dewe?
16. Kâ tam pee zuhkam flahjahs?

fawu

fawu wehderu pildiht ar sehmalahm, fo zulkas ehd, bet ne tahs ne kas tam ne dewe. 17. Tad winsch sawa firdi atgahdajahs, un fazzija: zeel algadschu mannam tehvam, kam irr maises papilnam fo ehst, un man buhs baddu mirt? 18. Es talfschohs pee sawa tehwa eet, 19. un gribbu us winnu fazziht: af tehws, es esmu grehkojis prett debbest un prett tewim, un ne esmu wairs tif zeenigs, ka manni tawu dehlu buhs faukt, darri manni, ka kahdu no taweem algadscheem. 20. Un winsch zehlehs un gahje pee sawa tehwa. 21. Bet wehl tahlu effoht, winna tehws to redseja, un tam eeschehlojahs par to, un winsch tam tezzinus apkampehs kalla, un to skuhpstija. 22. Un tas dehls fazzija us winnu: af tehws! es esmu grehkojis prett debbest un prett tewim, un ne esmu wairs tif zeenigs, ka manni tawu dehlu buhs faukt. 23. Bet tas tehws us saweem kapeem fazzija, atneffet tahs wiffkrabschnakas drahnas un qehrbeet to, un dohdeet tam gredseni rohka un kurpes kahjas. 24. Un atweddeet treknu teklu un no-faujeet to. 25. Lai ehdam un effam lihgsimigi! jo schis mans dehls bija nomirris, un irr atkal dshws tappis; winsch bija pasuddis, un irr atkal atrasts. 26. Kad tee nu bija lihgsimi, nahze tas wezzakais dehls no lauka, un dsirdeja to dseedaschanu un deeschanu sawa tehwa nammâ. 27. Tad winsch fauze weenu no teem kalpeem, un to

17. Ko tas pasuddis dehls sawa prahâ atgahdajahs?
18. Ko winsch sawa prahâ apnehmahs?
19. Kâ winsch us sawu tehwu dschrahs fazziht?
20. Woi winsch pee ta labba padohma palikke?
21. Kâ winnu tas tehws fanehme?
22. Ko tas pasuddis dehls us sawu tehwu fazzija?
23. Kahdas drahnas tas tehws tam lifte doht?
24. Ko lifte tas tehws sawam dehlam par gohdu nofaut?
25. Ko tas tehws no preeka fazzija?
26. Kur tad to bribdi tas wezzakais dehls bija?
27. Ko tas wezzakais dehls no ta kalpa wajajaja?

jautaja:

jautaja: kas tas effoht. 28. Tas kalps tam fazzija: taws brahlis irr pahrahjis, un taws tehws irr treknu teklu nofawis tapehz, ka winsch to weffelu mahjas atkal atdabbujis. 29. Tad tappe tas wezzakais dehls dusmigs, un ne gribbeja ee-eet. 30. Tad isgahje tas tehws un to eeluhdse eefschâ. 31. Bet tas tehvam atbildeja: redsi, tif daudj gaddus es tew klausu un ne esmu wehl nefad tawu bauflibu pahrahjis, 32. un tomehr tu man nekahdu kaslenu ne effi dewis, ka es ar saweem draugeem buhtu warrejis lihgsmotees. 33. Bet kad nu schis taws dehls, kas sawu mantu ar maukahn apribjis, atrahjis, tad tu tam effi lizzis ussichditu teklu nofaut. 34. Bet tas tehws atbildeja: mans dehls, tu allasch effi pee mannis, un wiff, kas mans irr, tas irr arri taws. 35. Bet tew bija lihgsimam un preezigam buht: 36. jo schis taws brahlis bija nomirris, un irr atkal dshws tappis; winsch bija pasuddis, un irr atkal atrasts.

Isstahstischana.

37. Tas augstais gans irr Kristus, 38. tahs fimts awis irr Deewa draudse, 39. un ta weena iskliduschi awis irr itweens grehzinecks, kas to ihstu Deewa zeklu

28. Ko tam tas kalps fazzija?
29. Kâ tam schi wehsts patikke?
30. Ko tas tehws darrija, isgahjis?
31. Ko tas wezzakais dehls us sawu tehwu fazzija?
32. Ko winsch sawam tehvam pahrmette?
33. Ko winsch tam wehl pahrmette?
34. Ko tas tehws tam atbildeja?
35. Kahdu pamahzischanu tas tehws tam dewe?
36. Par fo tad tam bija kâ brahkam preezigam buht?
37. Kas irr tas gans, kam tahs awis peederr?
38. Ko Kristus zaur tahm fimts awim faprhoht?
39. Ko Kristus zaur to weenu iskliduschu awi faprhoht?

atstahjis.

atstahjis. 40. Tapat arridsan tohp zaur to pasuddufchu dehlu ikweens, kas prett Deemu apgrehkojees, 41. un zaur to tehwu tas shehligais Deews un debbesu Tehws faprafts, kas ikweenu grehziineku, kas atgreeschahs, lab-praht peenemm.

40. Kas tohp zaur to pasuddufchu dehlu faprafts?

41. Kas tohp zaur to tehwu faprafts?

Mahzibas.

1. Tas pasuddis dehls wiffu istehreja, preezigi dshwo: dams, un ne apdohmaja, ka tam pehz klahsees, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kamehr zilweks grehkos dshwo, tamehr greh k tam patihf.

(Bet ne leejees no grehkeem peemiltees. Jo zil ilgi tas buhs, tad tee tew fird-ehstus padarrihs.)

2. Schi negaddiga dshwofchana to pasuddufchu dehlu tahda truhkuma ewedde, ka tam bija fehnalas lihds ar zuhkahm ja-ehd, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Grehki eewedd zilweku wiffleelaka nelaimē, ne ween laizigi, bet arridsan muhschigi.

(Tapehz ne leez grehkus par sewim walidht, bet waldi tu par teem.)

3. Tas pasuddis dehls apdohmajahs un atgreeschahs us fawu tehwu, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas no grehkeem pahsteigts, tam buhs us Deemu atgreestees.

(Tapehz atgreesees no grehkeem, tad no wiffas nelaimes kuhfi swabbads.)

4. Tas pasuddis dehls atsinne un noscheloja un noluhdse fawam tehvam fawus grehklus, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Tapat buhs ikweenam fawus grehklus atstht un noscheloht, un Deewam noluhgt.

(Jo darri arridsan eeksch tizibas us Kristu Jesu, tawu Pestitaju, tad tew tawi grehki buhs peedohti.)

5. Tas tehws peenehme atkal fawu pasuddufchu dehlu ar preeku, Fo no tam mahzees?

Atbildi

Atbildi: Deews labpraht usnemn fawa shehlastiba ikfattu grehziineku, kam fawi grehki no firds shehl.

(Tapehz ne bihstees tawu grehku deht, kaut tee arridsan gan daudf un leeli buhtu, jo Deewa shehlastiba irr jo leelaka. Atgreesees tikkai no firds ar pateesigu apnemschanu, jo prohjam taisuaki un labbaki dshwoht, un no tihfcheem grehkeem, zil fpehdams, fargatees: tad Deews tew wiffu peedohts, un peenems tew no jauna ar preeku par fawu behrnu.)

Swehtas dohmas.

Skatt, ka plihsteneekam klahjahs,
Bliffkam sehnalas jakremt.
Basarg', Deewin, mannas kahjas,
Launus jellus ne panemt.
Un ja buht' es maldijeesh,
Dohd pee laika atgreesteesh.

Peekta lihdsiba.

No ta wariseera un ta muitineeka.

Luhf. 18.

1. Us teem, kas schkittahs paschi taisni effoschi, un zittus nizzinaja, Jesus scho lihdsibu fazzija: 2. Dimi zilweki gahje us bajnizu, Deemu peeluhgt, 3. weens bija wariseeris, ohtrs muitineeks. 4. Tas wariseeris stahweja fawrup augstaka meeta, 5. un luhdse patis pee sewim, fazzidams schohs lepnus wahrduhs: 6. es tew pateizu, Deews, ka es ne esmu, ka zitti laudis, tee laupitaji,

Sautaschanas.

1. Us kurreem Jesus scho lihdsibu fazzija?
2. Kas gahje us Deewa namnu?
3. Kahdi tee bija?
4. Kur tas wariseeris stahweja?
5. Ar kahdeem wahrdeem tas Deemu peeluhdse?
6. Par ko tas lepnais wariseeris Deewam pateize?

netaisnigi,

netaisnigi, laulibas-pahrkabeji, jeb arri tā schis muitineeks. 7. Es gaweju divi reis neddelā, un dohmu to desmitu teesu no wissa manna padohma. 8. Bet tas muitineeks stahweja no tablenes, 9. sawas azzis ne gribbedams nei pazelt us debbest; 10. bet fitte pee sawahm fruhstim, 11. un fazzija no firds: Deews, effi man grehzineekam schehligs! 12. Un Jesus tur klast fazzija: ka tas muitineeks taisnohts nogahjis sawā nammā preeksch ta ohtra. 13. Jo kas pats pa-augstinajahs, tas taps pasemmohts, un kas pats pasemmojahs, tas taps pa-augstinahts.

7. Ar to winsch preeksch Deewa leelijahs?
8. Bet fur tas muitineeks stahweja?
9. Woi tas arridsan tā lepniqi stahweja?
10. Ko winsch darrija, galwu nokahris?
11. Ko winsch fazzija, few pee fruhstim sidams?
12. Ko Jesus fazzija, kursch no abbeem taisnohts tappis Deewa preekschā?
13. Rahdu mahzibu Jesus tur klast dewe?

Mahzibas.

1. Tas wariseēris pasahwahs us sawu pascha taisnibu un us saweem labbeem darbeem, un tomehr winsch preeksch Deewa ne tappe taisnohts, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ar muhsu paschu taisnibu un ar saweem labbeem darbeem mehš ne fo preeksch Deewa ne warram pelnitees.

(Jo wissa muhsu taisniba irr un paleek grehziga, un mehš ne warram ar to preeksch Deewa pasahweht. Tapehz ne dohma: fo es tad dauds launa esmu darrijis? es ne esmu saglis, manzineeks, dsehrejs, jeb schahds un tahds. Deews kas tawā firdi reds, gan deesgan launuma ir pee tewim atraddihš.)

2. Tas wariseēris to muitineeku nizzinaja, tā leelu grehzineeku, pats tihrs ne buhdams, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums ne buhs dohmaht, ka mehš labbaki preeksch Deewa effam, ne tā tee rupji grehzineeki.

(Woi

(Woi tu warri ohtra firdi sfattitees? Tas Deewam ween peenahlahs. Kas sinn woi tawā firdi ne irr jo leelala blehdiba, fo tu no zilwekem bihdamees tikkai ne drihstī darriht, bet fo tu labpraht darritu, kad tew tahda patte walka buhtu.)

3. Tas wariseēris stahweja augstā weetā, bet tas muitineeks no tablenes, un tomehr schis tappe schehligi ussfattihts no Deewa preeksch to ohtru, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Pasemmochana patihf Deewam, bet lepns prahts irr Deewam negantiba.

(Tapehz pasemmojees preeksch Deewa ta wissuwalditaja, tad tu schehlastibu preeksch wianna azzim atraddisi.)

4. Tas muitineeks sitte pee sawahm fruhstim, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Ar to winsch eesihmeja, ka wissi grehti nahf no launas firds.

(Jo firds irr wissu launumu awohts. Tapehz ismekle un schelstī papreeksch tawu firdi, tad arridsan wissi tawī wahrdi un darbi buhs schelstī.)

5. Tas muitineeks sawus grehtus atsinne, un luhdse schehlastibu no Deewa, un tappe preeksch Deewa taisnohts, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Preeksch Deewa geld tihra schehlastiba.

(Tapehz palaujees tikkai us Deewa schehlastibu, fo tew Kristus pelnijis, tad tu arridsan buhs taisns preeksch Deewa.)

Swehtas dohmas.

Wariseēris Deewu luhdsahs,
 Leelidamees, raugais schē!
 Bet tas muitneeks grehtus suhdjahs;
 Schim Deews peedohd, ohtram ne.
 Es ne gribbu leelitees,
 Tikkai Deews apscheljojees!

Sesta

Sesta lihdsiba.

No ta schehliga Samaritera.

Luhf. 10.

1. Weens rakstu-mahzitajš gribbeja kahdu reis to Kungu Jesu kahrđinaht, 2. un us to fazzija: Mahzitajš, ko buhš man darriht, ka lai es to muhschigu dshwofchanu dabbuju? 3. Jesus us to fazzija: ka stahw bausliba rakstihš? 4. Tas rakstu-mahzitajš atbildeja: tew buhš Deewu tawu Kungu mibleht no wiffas tawas frds, un no wiffas tawas dwehseles, un no wiffa tawa spehka, un no wiffa tawa prahta, un tawu tuwaku ka sewi paschu. 5. Tad Jesus us to fazzija: tu effi gan pareisi atbildejis; 6. bet eij un darri to, tad tu muhschigi dshwofsi. 7. Bet kad tas rakstu-mahzitajš gribbeja pats taifnotees, un Jesu waizaja: kusch tad winna tuwakais effoht? 8. tad Jesus tam to zaur scho lihdsibu rahdija, fazzidams: 9. Kahds zilwekš isgahje no Jerusalemes us Jeriku, tam gaddijahš stary flepkaweem křist, 10. un tee tam drahnas noplehse, un to fakappajusch, tee gahje nohst, un pamette to puffmirruschu. 11. Bet no nejauschi basnizas-

Sautaschanas.

1. Kas gribbeja to Kungu Jesu kahdu reis kahrđinaht?
2. Ko tas no ta Kunga Jesus jautaja?
3. Ko Jesus us to fazzija?
4. Ko tas rakstu-mahzitajš atbildeja?
5. Ko tad Jesus us to fazzija?
6. Bet kahdu mahzibu Jesus tam klast deme?
7. Ko tas no Jesus waizaja, gribbedams sew paschu taifnotees?
8. Ka Jesus tam to rahdija?
9. Kas gaddijahš zilwekam, no Jerusalemes us Jeriku eijoht?
10. Ko tam flepkawi darrija?
11. Kas no nejauschi to paschu zellu staigaja?

kungš

fungš us to paschu zellu staigaja; 12. un tas to redsejis, pagahje garram. 13. Tapat arridsan Lewits, tas nahzis pee tahš weetas, 14. to redseja un pagahje fezzen. 15. Bet kahds Samariteris sawu zellu staigadams, nahje tur pee winna, 16. un to redsejis, tam eeschehlojahš 17. un pee ta peegahjis, winsch tam wahtis fahsehje, tannis elji un wihnu eelcedams; 18. pehz winsch to us sawu lohpu zehle, un nowedde to mahjas-weeta, un to apkohpe. 19. Dhtra deena winsch brauze nohst, un eedewe diwi sudraba gabbalus fainneekam, 20. un us to fazzija: kohp scho, un ja tu wehl ko isdohfi, es tew to gribbu maksah, ateedams. 21. Kad Jesus scho lihdsibu bija stahstijis, winsch to rakstu-mahzitaju jautaja, un us to fazzija: kuru tu no scheem trim schkeeti tuwaku bijuschu tam, kas stary flepkaweem bija krittis? 22. Tas rakstu-mahzitajš atbildeja: tas, kas schehlastibu pee winna darrija (tas irr tas Samariteris). 23. Tad Jesus us to fazzija: tad eij nu, un darri tapat arridsan.

12. Woi tas pahr to nohstu zilweku ne eeschehlojahš?
13. Kas wehl pee tahš weetas nahje?
14. Woi tad tas pahr to ne eeschehlojahš?
15. Kas wehl tanni weeta nahje?
16. Woi tas arridsan tahds zeetfirdigs bija?
17. Ko tas no schehlastibas darrija?
18. Kur tas to pamette?
19. Kahdu schehlastibu wehl tas Samariteris aisbrauzoht parahdija?
20. Ko winsch tam fainneekam peefazzija?
21. Ko Jesus no ta rakstu-mahzitaja jautaja, kad winsch tam scho lihdsibu bija stahstijis?
22. Ko tas rakstu-mahzitajš atbildeja?
23. Kahdu pamahzischanu Jesus pehdigi tam rakstu-mahzitajam deme?

Mahzibas.

1. Weens rakstu-mahzitajš gribbeja to Kungu Jesu kahrđinaht, jeb pahrbauđht, un tappe apkaunohš, to no tam mahzees?

33

Atbildi:

Atbildi: Gudrineeki launã tohp.

(Tapehz ne leezees gudrafs effoht, fã tee, kas fahdu leetu labbaki proht. Tas irr dauds labbaki, jautah, ko tu ne prohti, gribbedams mahzitees. Bet mahzitažu pahrbaudiht, irr gekkiba.)

2. Kahds basnizas: Fungs un Lewits, kas abbi bija Juhdu mahzitaži, un Deewa rakstus pratte, ne apschehlojajs pahr to nabbagu nosistu puffimiruschu zilweku, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ko palihds, Deewa wahrdu sinnaht, un pehz ta ne darriht!

(Kahds ar wiffu fawu sinnašhanu pee wella ftrees. Tapehz, Deewa prahu sinnadams, darri to arridsan, tad tu buhš fwehts.)

3. Kahds Samariteris, kas no Juhdeem ne tappe eere dsehts, apschehlojajs pahr to nabbagu puff-miruschu zilweku, ko no tam mahzees?

Atbildi: Mums buhs itweenam nelaimē palihdseht, lai buhtu draugs jeb eenaidneeks, lai fwešch jeb pašstams.

(Tapehz ne raugi us to, kahds kas irr, bet raugi tiffai, arrig tam warri palihdseht, ja ne ar darbeem, tad tomehr ar labbu padohmu.)

4. Tas Samariteris zehle to nelaimigu us fawu lohpu, un Fohpe to mahjasweeta, ko no tam mahzees?

Atbildi: Tas ne irr gan, fawu tuwaku nelaimē schehloht, bet mums buhs arridsan melleht, teescham tam palihdseht.

(Tapehz ne atraujees, bet flattees, dohma, leež rohtas klah, palihdš žil spehdams, Deews arri palihdsehs.)

5. Tas Samariteris aismakfaja tam fainneekam, ka tas to nabbagu slimmu zilweku turplikam Fohptu, ko no tam mahzees?

Atbildi: Mums ne buhs naudas schehloht, nelaimigeem palihdseht.

(Nauda paleef pafaulē, un ne atmakfa zilweka dšhwibu. To nandu, ko tahdã leetã taupa, wels raus. Tapehz makfa tahdã waijadšbã labprah, tad tu fewim krahsēes mantu debbests.)

Swehtas

Swehtas dohmas.

Samariter's schehlastibu

Swešchneekam parahdijs.

Kad es zitta nelaimibu

Kaut fã buhšchu redsejis:

Tad es ne fã atrauschohs,

Kaut ir wiffi atkastohs.

Septita lihdsiba.

No ta netaisna namma-turretaja.

Luhf. 16.

1. Teem wariseereem, kas mantu peemahloja, Jesus scho lihdsibu dewe, us faweem mahzkeem fazzidams: 2. Tur bija baggats fungs, tam bija namma-turretajs, kas winna mantu ischkehrde. 3. Kad nu to preešch fawa funga apfuhdseja, tad tas fungs to aizinaja, 4. un us to fazzija: ka es to no tewim dsirdu? Dohd atbildeschanu no tawas namma-tureschanas: jo tu ne warreft jo prohjam namma-walditajs buht. 5. Tas namma-walditajs dohmaja un fazzija pats pee fewim, ko man buhs darriht? mans fungs ko namma-waldischanu no mannim nemm, rak es ne spehju, un man kauns deedeleht. 6. Es gan sinnu, ko es darrischu, kad mannis no ta ammata nozels, ka zitti man usnemam fawos nammos. 7. Tad winsch pee fewim wiffue parradneekus fawa funga aizinaja, 8. un

Sautafchanas.

1. Kapehz Jesus scho lihdsibu teem wariseereem stahstija?
2. Kahds namma-turretajs jeb usraugs bija tam baggatam fungam?
3. Ko tas fungs darrija, tad to namma-turretaju apfuhdseja?
4. Ko tas fungs us to fazzija?
5. Ko tas namma-turretajs pee fewis dohmaja?
6. Ka winsch apdohmajajs?
7. Kahdu padohmu winsch nehme?
8. Ko winsch no ta pirma parradneeka waižaja?

us to pirmu fazzija: zeek tu mannam kungam effi parradà?
 9. Tas atbildeja: ſimts muzzu eljes. 10. Tad tas netaiſnais namma-turretajs us to fazzija: nemm tawu grahmatu, un rakſti tikſai peezeſmits. 11. Pehz wiſch us to ohtru fazzija: zeek tu effi parradà? 12. Tas fazzija: ſimts puhru kweeſchu. 13. Tad tas namma-turretajs us to fazzija: nemm tawu grahmatu, un rakſti tikſai aſtondeſmits. 14. Un tà wiſch ikweenam labbu teesu no ta funga parrada atlaide, ka tee pehz wiſchu usnemtu. 15. Tas kungs to dſirdejis, uſteize ta namma-turretaja gudru padohmu, jebſchu wiſch par to netaiſnibu gan bija duſmigs. 16. Kad Jeſus to bija ſtahtijis, wiſch tur klabt fazzija: ka tee behrni ſchis paſaules gudraki irr ſawà tautà, prohti eeſch paſauligahm leetahm, ne ka tee behrni tahs gaismas, prohti, eeſch Deewa leetahm.

9. Ko tas atbildeja?
10. Ko tas netaiſnais namma-turretajs us to fazzija?
11. Ko wiſch no ta ohtra parradneeſta waizaja?
12. Ko tas atbildeja?
13. Ko tas namma-turretajs us to fazzija?
14. Kapehz wiſch ikweenam labbu teesu atlaide?
15. Kad nu tas kungs to dſirdeja, ka tas winnam patifke?
16. Ko Jeſus fazzija, kad wiſch ſcho lihdsibu bija ſtahtijis?

Mahzibas.

1. Tas kungs duſmojahs pahv ſawu namma-turretaju, ka tas winna mantu bija iſchkehrdis, fo no tam mahzees?
 Atbildi: Tapat arriſan Deews duſmojahs, kad mehſ winna mantu iſchkehrdam.
 (Deewa manta irr muſhu dwehele un prahts, muſhu meesa un weffeliba, behrni un ſaime. Tapehz ne iſchkehrde ſchis augſtas Deewa mantas zaur grehzigu un negaddigu dſikwoſchanu, zaur plihſteſchanu, ka pagans un lohps dſihwodams.)
2. Tas kungs us ſawu namma-turretaju fazzija: dohd atbildeſchanu no tawas namma-turreſchanas, fo no tam mahzees?

Atbildi:

- Atbildi: Tapat ir mums buhs no ſawas dſikwoſchanas weenreis Deewam atbildeſchanu doht.
 (Tapehz ne dſikwo aplam paſaulē, bet apdohma, ka weens Deews un kungs debbeſis irr, preeſch kurra krehſla muhs wiſſus ſtahdihš.)
3. Tas netaiſnais namma-turretajs dohmaja pats pee ſewim: fo es darrifchu? Ko no tam mahzees?
 Atbildi: Tapat mums arriſan allaſchin ſchinni paſaulē buhs apdohmatees, eekams muhs preeſch Deewa krehſla ſtahda, un dohmaht: fo man buhs darriht?
 (Kad tu to pee iſkatras leetas darriſi, tad tu ne kritiſi us grehſteem, ka lohps us bariibu, bet ja wehl maſ deewabihjahanas eeſch ſewim irr, tad tu no grehſteem atraufees.)
  4. Tas netaiſns usraugs fazzija pee ſew paſcha: es gan ſinnu padohmu, fo es darrifchu, fo no tam mahzees?
 Atbildi: Ir mums peenahſahs ſinnaht to padohmu, fo mums Deews pee muſhu muſchigahs ſwehtibas dewis.
 (Schis Deewa padohms irr: pareiſi tiizeht, deewabihjigi dſikwoht, un weenreis ſwehtigi nomirt. Schis Deewa padohms ſtahw eeſch Deewa ſwehta wahrda, un eeſch ſwehtas behrnu-mahzibas. Tapehz dſennees us Deewa wahrdu, un mahzees labpraht behrnu-mahzibu.)
  5. Tas kungs uſteize ta netaiſna namma-turretaja gudru padohmu, fo no tam mahzees?
 Atbildi: Deews jo wairaf pee mums teihs, kad mehſ Deewa wiſſgudraſu padohmu buhſim peenehmufchi un pehz ta darrijuſchi, prohti: pareiſi tiizejuſchi, deewa-bihjigi dſikwojuſchi un ſwehti nomirruſchi.
 (Nemm to pee ſirdeſ un darri to: tad tew buhs iſhta Deewa behrna gudriba, un tew buhs gohds preeſch Deewa un preeſch wiſſeem ſwehteem engeleem un iſredſeteem.)

Swehtas dohmas.

Redſ, tas usraugs par ſew gahda
 Gudri gan, bet netaiſni.
 Ko tad tew ſchee ſtahti rahda?
 Tew buhs darriht gudraki.
 Gahda wiſch par laizigu,
 Dohma tu us muſchibu.

Aſtota

Astota lihdsiba.

No ta baggata wihra laukeem.

Luhf. 12.

1. Prett negausibu, un ka neweens no taan ne dsibwo, ka tam pahreeku mantas, Jesus scho lihdsibu stahstija:
 2. Kahda baggata wihra tihrams bija papilnam auglus nefs. 3. Un tas dohmaja sawa prahta, fazzidams: ko es darrischi? jo man newaid, kury sawus auglus sakraht. 4. Un winsch fazzija: To es darrischi: es gribbu mannus schkuhnus noplehst, un leelakus ustaisiht, un tur sakraht wiffus mannus auglus un mannu labbibu. 5. Un es fazzischi us sawu dwehseli: manna dwehsela, tew irr leels mantas padohms us dauds gaddeem, duffi, ehd un dserr lihgsmodamees. 6. Bet Deews us to fazzija: tu traklais! schinnit nakti tawu dwehseli no tewim atprassihis, un kam tas buhs, ko tu effi sakrahjis? 7. Kad Jesus to bija stahstijis, winsch tur klahst fazzija: Tapat irr arridsan ar to, kas few pascham mantas sakrahj, un ne irr baggats eeksch Deewa.

Sautaschanas.

1. Kapehz Jesus scho lihdsibu stahstija?
2. Ka kahda baggata wihra lauki stahweja?
3. Ko winsch sawa prahta dohmaja?
4. Ko winsch apdohmajahs?
5. Ko winsch us sawu dwehseli fazzija, us sawu mantu palaudamees?
6. Bet ko Deews us to fazzija?
7. Ko Jesus tur klahst fazzija?

Mahzibas.

1. Tas baggatais wihrs baschijahs, fur tas sawus auglus sakrahs, ko no tam mahzees?
 Atbildi: Ir baggateem ruhpeschanas.
 (Tapehz ne dohmu, nabbageem semneekem ween effoht ruhpeschanas, un ka kungi gattawu ween ehd. Jo illatram irr

irr Deews sawu nastu usligzis. Tapehz effi ar tawu nastu meera.)

2. Tas baggatais wihrs gribbeja sawus schkuhnus no: plehst un leelakus ustaisiht, un tur wiffu sakraht, bet Deews to zittadi padarrija, ko no tam mahzees?

Atbildi: Dajsch leelas lectas apnemmahs, bet Deews par to smeijahs.

(Tapehz ne leeles sawa prahta ar tawu gudribu, jo Deews warr to drihs par geklibu padarriht.)

3. Tas baggats zilweks krahje un skaitija sawu mantas: padohmu us dauds gaddeem, un ne sihna, ka tam to paschu nakti bija mirt, ko no tam mahzees?

Atbildi: Mums ne buhs bes Deewa us nahfoschahm deenahm tizzinatees.

(Tapehz, kad tu gribbi us nahfoscheem laukeem tizzinatees, tad dohma allaschin klahst: ja Deews man lifs dschwobt un wesselam buht, un sawu swehtibu dohs un par nelaimi pasargahs, tad es gan warreschu istift. Bet ne palaujees us to: jo Deews warr wiffu zittadi greest.)

4. Deews fazzija us to baggatu zilweku: tu traklais, schinnit nakti tawu dwehseli no tewim atprassihis, ko no tam mahzees?

Atbildi: Neweens ne warr leeltees rihdeenu fadschwobt.

(Tapehz apzerre ifdeenas sawu pastaru gallu, tad tewi nahwe ne warrehs pahrschweig; tu buhsi gattaws, un warresi ikbriht, tad Deews gribb, preezigi aiseet.)

5. Deews wehl us to baggatu zilweku fazzija, kam tas buhs, ko tu effi sakrahjis? Ko no tam mahzees?

Atbildi: Mums ne buhs, laizigu mantu krahdameem, Deewu un sawu dwehseli aismirft.

(Tapehz gahda papreefsch par sawu dwehseli, ne aismirfti nabbaghs un sawu mahzitaju, bishtees Deewu, un tad krahji, ko Deews tew dewis.)

Swehtas dohmas.

Baggats us to ween palaujahs,

Ko tas us dauds gaddeem krahj.

Ko lihds wiff, kas tohpa franjahs,

Kad ta dschwiba atkrahj?

Es ne raug' us pilnibu,

Deews! dohd tikkai schtibu.

Dewita lihdsiba.

No ta leela waffarina.

Subl. 14.

1. Kad Jesus us kahda wariseeru wirneeka meelastu bija luhgts, 2. un turpat weens no teem, kas pee galda sehdeja, fazzija: swehts irr tas, kas maist ehd Deewa walfstiba, 3. tad Jesus scho lihdsibu stahstija: 4. Tur bija namma-kungs, tas fataifija leelu waffarinu, un luhdse dauds pee ta. 5. Un winsch subhija sawu kalpu ap to waffarina stundu, teem aizinateem fazzibt: nahzeet, jo wiffas leetas fataifitas; 6. bet tee eefahzhs wiffi weens pehz ohtra aishildinatees. 7. Tas pirmais fazzija: es esmu tihrunu pirzis, un man waijaga eet un to apraudsht, es luhdsohs, aishildini manni. 8. Un tas ohtrais fazzija: es esmu peezus pahrus wehrschu pirzis, un es noemu tohs apraudsht, es luhdsohs, aishildini manni. 9. Un tas treschais fazzija: es esmu feewu apnehees, tapehz es ne warru nahft. 10. Kad nu tas kalps nahze un to sawam fungam atfazzija, tad tas tappe dusmigs, 11. un us sawu kalpu fazzija: eij tikluschi us gatwahm un pilfsata celahm, un eewedd tohs nabbagus, un frohplus un tislus un aklus,

Sautafchanas.

1. Kur tas kungs Jesus bija luhgts?
2. Ko turpat weens no teem fazzija, kas pee galda sehdeja?
3. Ko tad Jesus stahstija?
4. Ko weens namma-kungs fataifija?
5. Ko winsch zaur sawu kalpu teem aizinateem lifte fazzibt?
6. Woi tee arridsan nahze?
7. Ra tas pirmais aishildinajahs?
8. Ra tas ohtrais aishildinajahs?
9. Ra tas treschais aishildinajahs?
10. Ra tas tam fungam patiffe?
11. Ko tas kungs tam kalpam no jauna pawehleja?

sheit

sheit eefschâ. 12. Kad tas kalps to bija padarrijs, tad tas tam fungam fazzija, ka tur wehl gan weetas effoht. 13. Tad tas kungs us to fazzija: idcij us leelem zelleem un pee sehtmalleem, un kurrus tu atrohdi, tohs speed eefschâ nahft, ka mans nams tohy pilns. 14. So es jums facku, ka neweens no teem wihreem, kas bija aizinati, mannu waffarinu ne baudihs.

Istahstichana.

15. Tas namma-kungs irr Deewâ, 16. un tas waffarinsch irr ta Deewa walfstiba, ko Kristus pehdigôs laifôs ustafija. 17. Tas kalps bija Kristus. 18. Tee papreefsch-aizinati bija tee Zuhdi. 19. Kas aishildinajahs, bija tee wariseeri un rakstu-mahzitaji. 20. Tee nabbagi, frohpli un tisli un akli bija tee grehzineeki un muitineeki, kurrus Jesus usnehme. 21. Tee, kas us teem leelem zelleem un pee sehtmalleem tappe atrasti, irr tee pagani, kas tappe tizzigi. 22. Tâ, ka tas namma-kungs nu fazzija, ka tee papreefschu-aizinati, kas aishildinajahs, to waffarinu ne baudihs, ta arri tee wariseeri un rakstu-mahzitaji ne kluë pee Deewa walfstibas, sawas zeetfirdibas dehl.

12. Ko tas kalps tam fungam wehl fazzija?
13. Ko tad tas kungs tam kalpam pawehleja?
14. Ko tas kungs wehl klacht fazzija?
15. Kas irr tas namma-kungs?
16. Kas irr tas waffarinsch?
17. Kas bija tas kalps?
18. Kas bija tee papreefsch-aizinati.
19. Kahdi bija tee, kas aishildinajahs?
20. Ko tee nabbagi, frohpli, tisli un akli eefshme?
21. Kas tee irr, kas us teem leelem zelleem un pee sehtmalleem?
22. Woi tad tas arridsan ta bija?

Mahzibas.

Mahzibas.

1. Tas namma:kungs taifija leelu waffarinu un luhde dauds pee ta, ko no tam mahzees?

Atbildi: Tapat Deews wiffus zilwekus pee tahs baggati-bas sawas walstibas leel aizinahst scheid wirf semmes, un tur muhscham debbesis.

(Tapehz fataisees tu arridsan us to zeenigi, jo Deews leel tewi arridsan pee tahs swehtas kristigas draudses wirf semmes, un pee tahs muhschigas debbes draudstibas aizinahst.)

2. Tas namma:kungs likke tohs weefus zaur sawu kalpu aizinahst, ko no tam mahzees?

Atbildi: Tapat Deews muhs leel zaur saweem kalpeem, teem mahzitajeem, pee sawas walstibas aizinahst.

(Bezga derriba tee no Deewa suhtiti kalpi bija tee praweeschi. Jauna derriba bija pats Deewa Dehls un tee swehti apustuli, un wehl schodeen tee Deewa kalpi, tee mahzitaji, tee irr kas tohs laudis zaur Deewa wahrda sluddinascham pee Deewa walstibas aizina. Tapehz usnem mahzitaja wahrdu ka Deewa wahrdu, un nahz pee Deewa walstibas, pee ka tewi mahzitajs Deewa wahrda aizina.)

3. Tee weefi sahze aibildinatees un ne nahze, pasauligas leetas waitak eemihlodami, ko no tam mahzees?

Atbildi: Tapat dauds laudis, pasauli eemihlodami, pee Deewa walstibas ne nahst, un dohma ar to preeksch Deewa isteift, ka teem ne irr walkas.

(Bet tahbas isrunnas jeb aibildinaschanas ne geld neneela. Ta dasch gribb isrunnatees, ka winsch ne warr pee Deewa galda eet, tapehz, ka winsch naw Deewa wahrdu mahzitees, un ka tam grubts prahts effoht, to mahzitees. Tapehz, mans behrns, fargees no wiffahm isrunnahm preeksch Deewa, jo tu ar tahm ne pastahwest, un tillai kauna tapsi, fewt paschu sandedams.)

4. Tas namma:kungs tappe dusmigs, kad tee weefi ne gribbeja nahst, ko no tam mahzees?

Atbildi: Tapat Deews dusmo, kad mehs pee winna walstibas aizinati, ne gribbam nahst.

(Bet

(Bet wai tam, kas Deewu kaitina, jo tas Deewa walstibu ne redsehs. Tapehz lai stahw wiffas pasauligas leetas, un dsennees papreeksch pehz Deewa walstibas un winna taifnibas.)

5. Kad tee luhgti weefi ne gribbeja nahst, tad tas namma:kungs tohs nabbagus, un aklus un tislus un Froh: plus likke safaukt, ko no tam mahzees?

Atbildi: Ka tee baggati un augsti ne til lehti debbes-walstiba ne kluhst, un ka Deews to irr isredsejis, kas preeksch pasaules nezeenihst.

(Bet ne pataujees us to ween: jo tawa nabbadsiba un semmiba tew nelahdu swehtibu ne pelnihs. Bet nahz pee Deewa walstibas eeksch weenteesibas.)

Swehtas dohmas.

Reelu swehtu waffarinu

Jesus mannim fataisi's.

Winsch man sauz un pats dohd sinnu,

Nahz, ehd, dserr, jau gattaws wiff.

Reds, es nahku, palihdsi,

Ka es nahku zeenigi.

Desmita lihdsiba.

No tahm kehniksa kabsahm.

Matt. 22.

1. Kad tee augsti basnizas-kungi to Kungu Jesu Deewa namma bija waizajuschi: kas tam to spehku un walku dewis, basniza mahziht, un tohs pirzejus un pahrdewejus isdriht? 2. tad winsch teem pehz scho lihdsibu stahstija: 3. La Deewa walstiba scheid wirf semmes lihdsinajahs

Sautaschanas.

1. Ko tee augsti basnizas-kungi no ta Kunga Jesus, Deewa namma waizaja?
2. Ko Jesus teem stahstija?
3. Ar ko Jesus to Deewa walstibu scheid wirf semmes lihdsinaja?

kehnikam,

fehnam, kas sawam deklam kashas darrija, 4. un sawus kalpus isfuhṣija, weefus kashās aizinahṣ. 5. Bet tee ne gribbeja nahṣt. 6. Aikal winṣch zittus kalpus isfuhṣija un fazzija: Saffeet teem weefseem: redseet, mans meelaṣṣt irr fataiṣiṣṣt, manni wehrṣchi un manni barrojami lohpi irr nokauti, un wiffas leetas fataiṣitas, nahzeet kashās. 7. Bet tee tohs nizzinaja, un nogahje zits us sawu tihrumu, un zits pee sawas prezzeṣchanaṣ. 8. Bet zitti fagrahbe ta fehna kalpus, un liffe tohs fmeekla, un tohs nokawe. 9. Tas kehniṣch to dsirdejis, tappe dufmigs, un isfuhṣija sawu karra-spehku, un liffe schohs slexkawus nokaut, un eedeṣṣinaja winnu pilṣfatu. 10. Tad tas kehniṣch us saweem kalpeem fazzija: tahs kashas irr gan fataiṣitas, bet tee weefi ne bija zeenigi. 11. Tapehṣ eita us zekmalleem, un aizinajeet kashās, kurrus juhs atrohdat. 12. Un tee kalpi isgahje us zekleem, un sakrahje kahdus atrasdami, labbus un launus; un tee galdi tappe wiffi pilni no weefseem. 13. Tad tas kehniṣch eegahje tohs weefus apluhfoht, 14. un eeraudṣija tur weenu zilweku, tas ne bija kashu-drahnās apgehrbees. 15. Un tas kehniṣch us to fazzija: draugs, ka

4. Kapehṣ tas kehniṣch sawus kalpus isfuhṣija?
5. Woi tee aizinati nahze?
6. Ko tas kehniṣch zaur zitteem kalpeem teem weefseem liffe fazzihṣ?
7. Woi nu tad tee weefi jau nahze?
8. Ka zitti tohs kalpus usnehme?
9. Ka tas kehniṣch atreebahs?
10. Ko tad tas kehniṣch us saweem kalpeem fazzija?
11. Ko tas kehniṣch no jauna saweem kalpeem pawehleja?
12. Kahdus tee kalpi sawedde?
13. Kapehṣ tas kehniṣch pee teem weefseem eegahje?
14. Ko tas kehniṣch eeraudṣija?
15. Ko tas kehniṣch us to fazzija?

tu

tu scheit effi nahzis eefṣchā, ne apgehrbees kashu-drahnās? 16. Bet tas ka mehms paliffe. 17. Tad tas kehniṣch us saweem kalpeem fazzija: seeneet tam kashas un rohkas, un ismetteet to galleja tumṣiba, tur buhs raudaṣchana un sohbu trihzeṣchana. 18. So daudj irr aizinati, bet maj isredseti.

Isstahṣṣichana.

19. Tas kehniṣch irr Deems, 20. un ta fehna dehl irr tas kungs Jesus Kristus, Deewa Dehl. 21. Tahs kashas irr tahs kristigas draudṣes ustaiṣichana, kurras bruhṣgans un galwineeks Kristus. 22. Tee isfuhṣitii kalpi bija papreṣsch tee praweṣsch, un pehṣ tee awustuli. 23. Tee, kas ne gribbeja nahṣt, bija tee Zuhdi, 24. wiffwairak tee wariseeri un rakstu-mahṣitaji, kas arriṣdan tohs awustulus wajajaja un zittus nokawe. 25. Tas karra-spehṣ bija tee Keemeri, kas to Zuhdu semmi ispohṣṣija un Jerusalemi fadedsinaja. 26. Tee pee zekmalleem bija tee pagani, stary kurreem bija labbi un launi, jo zitti ne atgreesahs no firds. 27. Tas, kas ne bija ar kashu-drahnahm apgehrbees, irr ikweens leekulis, kas gan

16. Ko tas atbildeja?
17. Ko tas kehniṣch ar winnu liffe darriht?
18. Ko Jesus fazzija, scho sidhṣibu beidsohṣ?
19. Kas irr tas kehniṣch?
20. Kas irr ta fehna dehl?
21. Ko tahs kashas eefihme?
22. Kurri bija tee isfuhṣitii kalpi?
23. Kurri tee bija, kas ne gribbeja nahṣt?
24. Kurri tee bija, kas tohs kalpus fmeekla liffe un nokawe?
25. Kurṣch bija ta fehna karra-spehṣ?
26. Kas bija tee pee zekmalleem?
27. Ko tas eefihme, kas ar kashu-drahnahm ne bija apgehrbees?

kristihṣ,

kristihte, bet ihsti ne tizz, nedj kristigi dšhw. 28. Za galleja tumšiba, kur tahdu eemettihs, irr ta muhschiga pasuščana.

28. Ko ta galleja tumšiba eesihme?

Mahzibas.

1. Weens lehninsch darrija sawam dehlam kahas, ko no tam mahzees?

Urbildi: Tapat Deews tas Tehws sawu Dehlu ar to kristigu draudsi saprezzejis.

(Tad nu Kristus irr sawas draudjes bruhngans un galwinees. Tapelz sawenojees tu arridsan ar scho sawas dwehseles bruhnganu zaur tizzibu eesich taisnibas.)

2. Tas lehninsch likte teem weeseem fazzicht: nahzeet, jo wiff irr fataisichts ur gattaws, ko no tam mahzees?

Urbildi: Tapat mums arridsan eesich tabs swehtas kristigas draudjes wiffa swehtiba fataisita.

(Prohti: Deewa shehlastiba, grehtu peedohschana, taisniba, behruu teesa, ta zeeniga swehta Garra eedšhwoschana, eepreezinaschana eesich behdahm un dalliba pee muhschigas dšhwoschanas. Tapelz effi Deewa aizinaschana pallaufigs, tad ir tew wiffa schi swehtiba peederrehs.)

3. Zitti no teem aizinateem weeseem ne gribbeja nahkt, tabs kahas nizzinadami, zitti ta lehnina kalpus fagrahbe, un tohs likte smeekla, un tohs nofawe, ko no tam mahzees?

Urbildi: Pasauls behruem ne eegribbahs dallibu dabuhkt pee Kristus walstibas preeka, un zitti turklaht Deewa kalpus jeb mahzitajus wahrdina.

(Bet wai tahdeem! jo tohs isflehs no muhschigeem preekem debbesu walstiba, un Deews gan sawa laika pee teem breefmigi atreesees, kas mahzitajus apbedhina. Jo kas teem noteek, tas noteek tam, kas winnus subtijis. Par tahdu negantibu lai Deews tewi pasarga.)

4. Tas lehninsch tappe dusmigs, un likte tohs sleskawus nofaut un winnu pilasatu ispohtih, ko no tam mahzees?

Urbildi: Tapat Deews sawas shehlastibas smehjejus ispohtih un tohs, kas mahzitajus waija.

(Tapelz zeent Deewa shehlastibu, un tohs, mahzitajus, kas tew to fluddina, tad tu ne eesi pohsta.)

5. Weens

5. Weens stary teem weeseem bija nahzis, kas ne bija ar kahu: drahnahm apgehrbees, bet tam gan stikti klahjahs, ko no tam mahzees?

Urbildi: Tapat dasch gan irr kristihte, bet tam truhst Kristus taisnibas drahnas, un tahdam ja-reet pohsta.

(Ar schim drahnahm gebrbes zaur to tizzibu us Jesus dabegahn affinitu, tad tu gan patitš eesich tahm Deewam, tam wiff-augstakam lehninam.)

Swehtas dohmas.

Deews mums tur, eesich augstas debbes,

Kahas darra muhschigas.

Kur es nemšchu kahu-drehbes,

Tahda gohda derrigas?

Mihlais Jesu, gebrbi tu

Mann' ar tawu taisnibu.

Pirma padesmita lihdsiba.

No ta lehnina paraddu-lichdsinaschanas.

Matt. 18.

1. Kad Behteris kahdu reisi to kungu Jesu bija waijajis: zeel-fahrt tam buhs sawam tuwakam peedoht? tad Jesus scho lihdsibu stahstija: 2. Za Deewa walstiba schinni semme irr ka kahds lehninsch, kas ar saweem kalpeem gribbeja parradus islichdsinaht. 3. Un kad winsch eesahze lichdsibu turreht, tam kalpu peewedde, 4. kas tam bija desmits tuhstoschus pohdus parrada. 5. Un kad tas to ne spehje makfahkt, 6. tad tas kungs pawehleja to

Sautaschanas.

1. Kad Jesus scho lichdsibu stahstija?

2. Ar ko Jesus to Deewa walstibu scheid wirt semmes lichdsinaja?

3. Ko pee parradu-lichdsinaschanas peewedde?

4. Zil tas bija parrada?

5. Woi tas spehje makfahkt?

6. Ko tas lehninsch ar to pawehleja darriht?

pahrdoht

pahrdoht ar sawu seewu un behrneem, un wissu kas tam bija, un maksajt. 7. Tad tas kalps pee semmes frisdams, luhdsehs winnu gauschi, 8. un fazzija: fungš, zeetees ar mannim, es tew gribbu wissnotaf maksajt. 9. Tad tam kehniinam ta kalpa eesche- lojahs, 10. un winsch to palaide, un to parradu tam arri atlaide. 11. Bet kad tas patš kalps bija ahra iegahjis, tas weenu no saweem darba beedreem atradde, 12. kas tam fimts sudraba graschus bija parrada, 13. un winsch sakampis to schnaudse, un fazzija: maksfa, ko tu man effi parrada. 14. Tad winna darba-beedris tam pee kahjahm kritte, luhdsehs un fazzija: zeetees ar mannim, es tew wissnotaf maksaschu. 15. Bet winsch ne gribbeja zeestees, un nogahjis to mette zeetuma, teekams tas maksfatu, ko tas bija parrada. 16. Kad to nu tee zitti, winna darba-beedri redseja, tad tas teem gauschi sahpeja, 17. un tee nahze un sawam fungam wissu pasazzija, kas bija notizzees. 18. Tad tas kehniinisch tappe lohti dufmigs, un to preekscha aizinaja, 19. un us to fazzija:

7. Ko tas nabbags kalps darrija?
8. Ka winsch fazzija, luhgdamees?
9. Woi tas kehniinisch liffahs peeluhgtees?
10. Kahdu leelu schelastibu tas kehniinisch tam kalpam parradija?
11. Ko tas kalps atradde, no sawa funga iseedams?
12. Zif tas nabbadstisch tam bija parrada?
13. Ko winsch ar sawu parradneeku darrija?
14. Ka tas nabbadstisch luhdsehs?
15. Woi tad tas beskaunigais ne apschelohjahs par to nabbadstiu, ka tas kehniinisch par winnu bija apschelohjees?
16. Ka tas teem zitteem darba-beedreem patiff?
17. Kam tee to pasazzija?
18. Ka tas tam kehniinam patiff?
19. Ko tas kehniinisch us to fazzija?

tu blehdigs kalps! wissu tawu leelu parradu es tew esmu atlaidis, kad tu mannis luhdsi, woi tad tew arri ne bija apschelotees par tawu darba-beedri, ka es tewis esmu schelohjis? 20. Un tas kehniinisch to nodewe teem mohzitateem, teekams tas wissu maksfatu, ko tas tam bija parrada. 21. Kad to Jesus bija stahstijis, winsch tur klagt fazzija: ta jums mans debbesu Tehws arri darrihs, ja juhs ne pamettiseet no frds ikweens sawam brahlim (jeb tuwakam) winna pahrkahpschanas.

Isstahstischana.

22. Tas kehniinisch irr Deews, 23. un ta parradu- islihdsinaschana irr ta taisnoschana preeksch Deewa. 24. Tee desmits tuhstoschi pohdi sudraba irr tas leels grehku parrads preeksch Deewa. 25. Tee fimts graschi irr tas majums, ko zits prett mums darrijis. 26. Tas blehdigs kalps irr ikweens, kam Deews peedewis, un kas sawam tuwakam ne gribb peedoht. 27. Bet tee mohzitaji buhs tee welli elles uguni.

20. Ko tas kehniinisch ar scho blehdneeku darrija?
21. Kahdu mahzibu Jesus dewe, scho libdsibu heidsot?
22. Kas irr tas kehniinisch?
23. Ko ta parradu-lihdsinaschana eesihme?
24. Ko tee desmits tuhstoschi pohdi sudraba eesihme?
25. Ko tee fimts graschi eesihme?
26. Kurrsch irr tas blehdigs kalps?
27. Kurri buhs tee mohzitaji?

Mahzibas.

1. Weens kehniinisch prassija no saweem kalpeem parradu islihdsinaschanu, fo no tam mahzees?

Artildi: Deews prassa no mums arridsan sawas swehtas haustibas peepildischann, ka parradu.

(Scho parradu tu ne spehj aismaksajt. Bet Jesus Kristus, tas Deewa Dehls, irr Deewa haustlus par mums peepildijis, zaur sawu wiss-swehtu dschwoschannu. Dizzi eeksch to, tad tewim scho winna swehtu nopeelnijumu peemehrohs.)

2. Weens

2. Weens Kalps bija desmits tuhstoschus pohdus sudraba parrada, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Tapat irr arridsan muhsu grehku parrads warren un wissai leels Deewa preefscha.

(Fo mehs dauds reis sinuadami un nesinnadami, tihschi un netihski grehkojam ar launahm dohmahm, eelahroschanahm, launu runnashanu un darrishanu, ideenas un istuundas. Jebshu schis grehku-parrads gan til leels, ka to ne warram iskattihst, tad taf Deewa schelastiba jo leelaka. To nu melle, famehr wehl tahs schelastibas-durwis wakkam.)

3. Kad tas leelais parradneeks itt gauschi luhdsahs, tad tam tas kehniensch wissu to leelu parradu atlaide, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad Deewam sawus grehkus noluhdsam eeksch tizzibas us Jesu, tad mums tas schelligais Deews wissus muhsu grehkus atlaisch un peedohd.

(Fo Jesus Kristus irr par muhsu grehkeem zaur sawahm mohkahn un affinin un zaur sawu nahwi aismakfajis. Tapehz noluhds Deewam sawus grehkus, un turrees eeksch tizzibas pee Jesus, tawa Pestitaja, tad ir taws leelais grehku-parrads taps atlaists.)

4. Tas kehniensch bija tam Kalpam desmits tuhstoschus pohdus sudraba atlaidis, Kad tas luhdsahs, un tas bestaunigais ne gribbeja sawam darba:beedrim simts graschus atlaist, jebshu tas gan gauschi luhdsahs, un tas blehdis wehl winnu schnaudse, un zeetuma eemette, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Tapat dauds zilweki wissai zeetsirdigi prett sawu tuwaku.

(Ka warr tahds swehfa luhgschanu luhgt un fazzihst: peedohd mums muhsu parradus, ka ir mehs peedohdam saweem parradneekem. Tahds prett fewi paschu runna. Tapehz peedohd labpraht un no fids, fo zits prett tewim noseedstis, un peeminni, ka tew Deews peedewis.)

5. Tas kehniensch liffe to blehdigu un neschehligu Kalpu mohzitajeem nodoht, teeKams tas wissu makfatu, fo tas bija parrada (un muhscham ne spehje makfahst), Fo no tam mahzees?

Atbildi:

Atbildi: Pah neschehligeem un zeetsirdigeem neschehliga fohdiba nahfs.

(Fo tahdi elles-prausi muhscham degs un ne fadegs, un tee twaiki no winnu mohkahn uskahps umhsichigi. Tapehz fargees no zeetsirdibas, un effi schelligs, tad Deews tewim arridsan buhs schelligs.)

Swehtas dohmas.

Parradus ar mums zilwekam

Deews pateesi lihdsinahs.

Ko tad makfashu par grehkeem,

Kas ideenas wairojahs?

Es peedohschu tuwakam,

Peedohd, schelligs Deews! ir man.

Dhtra padesmita lihdsiba.

No tahm desmits jumprawahm.

Matt. 28.

1. Kad tas Kungs Jesus pastara deena nahfs, tad ta Deewa walstiba wirf semmes buhs lihdsinajama desmits jumprawahm, 2. kas sawus eljes lukturus nehme, 3. un tam bruhrganam isgahje pretti. 4. Bet peežas no tahm bija gudras, 5. un peežas bija gekkigas. 6. Tahs gekkigas nehme sawus lukturus, bet elji tahs ne nehme lihds. 7. Bet tahs gudras nehme elji sawos traufos,

Sautaschanas.

1. Kad tas Kungs Jesus nahfs pastara deena, kam tad ta Deewa walstiba wirf semmes buhs lihdsinajama?
2. Ko tahs jumprawas nehme?
3. Kam tahs gahje pretti?
4. Zif no tahm bija gudras?
5. Bet kahdas bija tahs zittas?
6. Ko bija tahs negudras jumprawas aismirfuschas lihds nemt?
7. Woi tahs gudras arridsan to bija peemirfuschas?

lihds ar teem lukturēem. 8. Kad nu tas bruhdgans apkawejahs, tad wiffas fnaude un aismiggi. 9. Bet nahts-widdū usfauz balfs: redsi, tas bruhdgans nahf, eita ahra tam pretti. 10. Tad zehlehs wiffas tahs jumprawas, un ispuschkoja fawus eljes-lukturus. 11. Bet tahs negudras fazzija us tahm gudrahm: dohdeet mums no sawas eljes, jo muhsu eljes-swezzes isdseest. 12. Bet tahs gudras atbildeja un fazzija: ne mas, ka ne mums un jums peekruhsft, 13. bet no-eita labbaki pee prezineekem, un pirzeet fewim elji. 14. Un kad tahs nogahje pirft, tad tas bruhdgans nahze, 15. un kas bija gataws, eegahje ar winnu kafsas. 16. un tahs durwis tappe aisflehgtae. 17. Behdigi atnahze arridsan tahs zittas jumprawas, un atradde tahs durwis aisflehgtae, 18. un fazzija: Kungs, Kungs! atdarri mums. 19. Bet tas atbildeja un fazzija: pateesi, es jums saktu, es juhs ne pasihstu. 20. To stahstijis, Jesus tur klahf fazzija: Tapehz effeet mohdrigi, jo juhs ne sinnat to deenu nedf to stundu, kurrā ta zilweka dehls nahf.

8. Kas notiffe, kad tas bruhdgans apkawejahs?
9. Kahda balfs usfauze nahts-widdū?
10. Ko tad tahs jumprawas darrija?
11. Ko tahs negudras no tahm gudrahm praffija?
12. Ko tahs gudras atbildeja?
13. Kahdu padohmu tahs gudras jumprawas tahm zittahm dewe?
14. Kas notiffe, tahm no-eijoht?
15. Kas ar to bruhdganu kafsas eegahje?
16. Woi tahs durwis paliffe walkā?
17. Ko tahs negudras atnahfufawas atradde?
18. Ko tahs fazzija, pee durwim nahfoht?
19. Ko tas bruhdgans atbildeja?
20. Kahdu mahzibu Jesus dewe, fcho lihdsibu beidsjoht?

33stahstifchana.

21. Tahs desmits jumprawas eesihue wiffus kristigus zilwekus; 22. tahs peežas gudras eesihme tohs ihstus kristigus laudis, 23. bet tahs gekkigas tohs leekulus, kurreem ta tizziba tikkai muttē irr. 24. Zaur tahm swez-zehm tohp ta kristiga dsihwofchana, 25. un zaur to elji pee eljes-swezzehm ta swehta tizziba, kas zaur mihlestibu spehziga, saprafta. 26. Tas bruhdgans irr tas Kungs Jesus, kas few ar mums muhschigi gribb faderretees. 27. Tahs kafsas irr ta muhschiga dsihwofchana debbesis, 28. un ta stunda ap nahts-widdū irr ta pastara deena jeb pasaulēs gals.

21. Ko tahs desmits jumprawas eesihme?
22. Ko tahs peežas gudras jumprawas eesihme?
23. Ko tahs peežas gekkigas jumprawas eesihme?
24. Ko tahs swezzes eesihme?
25. Ko ta elje pee tahm swezzehm eesihme?
26. Kas irr tas bruhdgans?
27. Kas irr tahs kafsas?
28. Ko ta stunda ap nahts-widdū eesihme?

Mahzibas.

1. Tahs gudras jumprawas nehme elji lukturōs lihds, bet tahs negudras to aismirfe, fo no tam mahzees?
Atbildi: Ja gribbam gudri buht, tad lai ne aismirstam, zaur tizzibu fataisitees.
(Tapehz taisfees gattams tizziba, un sakti iddeenas ar tizzigu praktu: nahz, mihlais Jestu, nahz, no firds es tewis gaidu.)
2. Kad tas bruhdgans kawejahs, tad wiffi apfnaude, fo no tam mahzees?
Atbildi: Nu irr tee laifi, fur Jesus kawejahs, un tif ne wiffi fnaud.
(Jo daudf no pascheem Deewa behrneem fahf schaubitees sawā prahā un fazzihf: fur irr ta apsohlichana winna atnahfchanas? Bet tu, Deewa behrus, ne schaubees. Zehschu tas Kungs kawejahs, tad tomehr to gaidi, jo winsch teescham nahfs un ne palifs noht.)
3. Kad wiffi gulleja, tad kahda balfs fauze: tas bruhdgans nahf; fo no tam mahzees?

Atbildi:

Atbildi: Kad ta pafaulē wiffleelafā drohſchibā buhs, tad ta balſs atflannehs, tas ſohgis irr klaht.

(Tapeh; mohdrijees no grehkeem, Deewu luhgdams un fazzidams, mihtlais Deews un Kungs, usmohdini man, fa es esmu gattaws, kad taws mihtlais Dehls nahf, fa es to ar preeku ſanenmu, un tew ar ſkaidru ſirdi kalpoju.)

4. Tahs jumprawas, Fas bija gattawas, eegahje lihds ar to bruhtiganu ſahsu-nammā, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas Jezu tizzibā ſagaida, tas ee-ees ar wiinu muhſchigā preeku-nammā.

(Tapeh; turrees gattaws eekſch ſwehtahm luhgſchanahm, tad Jesus paſchā laifā nahfs, un tewi isweddis no ſchahs behdu-femmes, un eeweddihs muhſchigā preekā.)

5. Tahs jumprawas, Fas ne bija gattawas, nahze, Kad tahs durwis bija aisflehtgas, un ne tappe eelaishtas, Fo no tam mahzees?

Atbildi: Kad tahs ſchehlaſtibas-durwis aisflehtgas, tad wiſſa ſchehlaſtiba beigusees.

(Tapeh; nemm to ſchehlaſtibas-laifu ſhinni pafaulē labbi wehrā, un apdohma labbi, kas pee tawa muhſchigā meera derr.)

Swehtas dohmas.

Gudras jumprawas nahf preekſchā,

Bet tahs zittas kawejahs

Un ne kluht peh; ſahsās eekſchā

(Jeb eekſch Deewa walſtibas).

Ka man ne notiftu tā,

Gattaws bubſchu tizzibā.

Trefcha padefmita lihdsiba.

No ta kunga, kas ſaweem kalpeem pohdus us augleem isdallija.

Mat. 25.

1. Kad Jesus to papreekſcheju lihdsibu bija ſtahſtijis, tad wiſch ſcho arridsan ſtahſtija: 2. Kahds kungs, kas

Sautafchanas.

1. Kad Jesus ſcho lihdsibu ſtahſtija?

2. Ko kahds kungs ſaweem kalpeem eedewe, us zittu weetu aiſeedams?

us zittu weetu aiſgahje, aizinaja ſawus kalpus, un teem ſawu mantu eedewe. 3. Un weenam wiſch dewe peejus pohdus ſudraba, 4. un ohtram diwus, 5. un trefcham weenu; 6. iſkatram peh; ſawa ſpehka, un aiſgahje tuh-dak prohjam. 7. Tad tas nogahje, kas peejus pohdus bija dabbujis, un prezejahs ar teem, 8. un ſapelnija zittus peejus pohdus. 9. Tā arri, kas diwus bija dab-bujis, tas zittus diwus ſapelnija. 10. Bet tas, kas weenu bija dabbujis, nogahje un eekrafte to ſemmē, un apſlehye ſawa kunga naudu. 11. Bet peh; ilga laika nahze tas kungs, un iſlihdsinaja to parradu ar ſawcem kalpeem. 12. Un tas, kas peejus pohdus bija dabbujis nahze un atneſſe wehl zittus peejus pohdus. 13. Tad tas kungs us to fazzija: tas irr labbi, tu gohdiqs un uſtizzigs kalps! tu effi pee maſuma uſtizzigs bijis, es tew pah; dauds eezelſchu, ee-eij tawa kunga preekā. 14. Un tas arri, kas tohs diwus pohdus bija dabbujis, atneſſe tur klaht wehl zittus diwus pohdus. 15. Tad fazzija

3. Zif wiſch tam pirmam eedewe?

4. Zif ohtram?

5. Zif trefcham?

6. Woi wiſch ne dewe weenam par leeku?

7. Ko tas pirmais kalps darrija, kad tas kungs bija aiſgahjis?

8. Zif tas ſapelnija?

9. Zif tas ohtrais kalps ſapelnija?

10. Bet fo tas trefchais kalps darrija?

11. Ko tas kungs darrija, peh; ilga laika atnahdams?

12. Ko tas pirmais kalps atneſſe, kas peejus pohdus bija dabbujis?

13. Ko tas kungs us to fazzija?

14. Ko tas ohtrais kalps atneſſe, kas diwus pohdus bija dabbujis?

15. Ko tas kungs us to fazzija?

tas funks us to täpat, kà us to pürmu. 16. Tad ir tas, kas to weenu pohdu bija dabujis, peegahjis fazzija: funks, es sinnaju, tewi bahrgu zilweku effam, ka tu plauji, kur tu ne effi sehjis, un sakrahji, kur tu ne effi kaisijis, un es bihdamees nogahju, un apshlehtu tawu pohdu sudraba semmè: raugi, schè irr, kas tew peederr. 17. Bet winna funks atbildeja un us to fazzija: tu blehdigs un kuhtrs kalps, no taweem pascheem wahrdeem es tewi teefaschu. 18. Ja effi sinnajis, man bahrgu zilweku effam, kapehž tad ne effi mannu sudrabu naudas-mihjejeem dewis; tad es pahrgahjis ar augleem to buhtu atprassijis. 19. Tad liffe tas funks to neleetigu kalpu galleja tumfiba cemeš; tur buhs raudaschana un sohbu-trihzeschana.

Isstahstifchana.

20. Tas funks irr Kristus, 21. un winna kalpi irr wiffi mahžitaji. 22. Ja manta irr tahs dahwanas, Deewa wahrdu sluddinaht. 23. Ja kunga atnahfchana irr Kristus pastarà deenà. 24. Ja parradu-islidhsinaschana, buhs ta atbildechana preefsch Kristus sohda-krehsla. 25. Ja prezzeschana ar teem pohdeem irr ta fwehta Deewa wahrda mahziba. 26. Tee augli irr ta Deewa

16. Ko tas treschais kalps fazzija, kas nekahdus anglus ne atneffe?
17. Ko tam tas funks atbildeja?
18. Ko tas funks wehl us to fazzija?
19. Ko liffe tas funks ar to neleetigu kalpu darriht?
20. Kas irr tas funks?
21. Kas irr winna kalpi?
22. Ko eeshme ta manta?
23. Kad buhs ta kunga atnahfchana?
24. Ko ta parradau-islidhsinaschana eeshme?
25. Ko ta prezzeschana ar teem pohdeem eeshme?
26. Kas tad irr tee augli?

wahrda.

wahrda augloschana pee tahs draudhsibas. 27. Tas, kas sawu pohdu aprazzis, irr tee leefi mahžitaji, kas Deewa wahrdu apshlehpj, 28. un ta galleja tumfiba irr ta pasufschana.

27. Kas tohp zaur to neleetigu kalpu saprasts?

28. Ko eeshme ta galleja tumfiba?

Mahzibas.

1. Weens funks isdewe saweem kalpeem sawu mantu us augleem, weenam dauds, ohtram mas, ikkatram pehž sawa spehka, ko no tam mahzees?

Atbildi: Täpat Deews arridsan sawas dahwanas isdalla pehž ta spehka, kas katram irr.

(Weenam Deews dewis waldiht, ohtram klaufiht, zittam mahzih, zittam waklaufiht, schim baggatibu, tam gudru prahtu; ikkatram peenahfahs to darriht, ko Deews ikweenam uslijis. Tapehž darri tu arridsan ustizzigi tawà kahrtà, kas tew no Deewa pawehlehts; jo schi Deewa prahta notifschana irr tee augli, ko Deews no tew prassih.)

2. Weens atneffe dauds, ohtrs mas augtu, ikkatris pehž sawa spehka, bet abbus usteize, un abbi eegahje sawa kunga preekà, ko no tam mahzees?

Atbildi: Kad ikweens sawà kahrtà ustizzigi padarrihs, kas tam peenahfahs, tad tam buhs slawa no Deewa un tahds ee-ees Deewa preekà.

(Jo Deews ne prassih, jif dauds, bet jif gohdigi un ustizzigi ikweens darrijis. Tapehž effi schigls eelsch tawahm leetahm, tad tew arridsan gohds un preeks no Deewa nahftees.)

3. Tas treschais, sawa kunga mantu aprazzis, nekahdus anglus ne atneffe, bet tas tappe isfunnihts un zeetumà eemests, jo tas bija sawa kunga maisi wolti ehdis, ko no tam mahzees?

Atbildi: Kad kas ne darra, kas tam peenahfahs darriht, tad tahds wolti schinnt pasaulè dshwo un Deewa dahwanas nezeenigi banda. Bet Deews tahdu isfunnihts un muhschigà zeetumà eemettihs.

(Tapehž ne effi kuhtrs eelsch tawahm leetahm, tad tu tahdu faanu ne redsej.)

4. Tas neleetigs kalps fazzija: funks, es ne sinnaju, ka tu tahds un tahds effi, ko no tam mahzees?

Atbildi:

Atbildi: Ka neweens ne warrehs preefch Deewa aishildi-
natees ar nestmaschannu.

(Kad tu nu arri Deewa prahtu sinuadams, to darri, tad
buhfi swehts.)

5. Tas Kungs atbildeja tam neleetigam Falpam: no ta:
weem pascheem wahrdeem es tewi teefaju, Fo no tam
mahzees?

Atbildi: Jffatru teefahs pehz tabs leezibas, fo winna
firds dohs.

(Tas wiff-sinuadams Deews leezineekus ne meklehs. Pascha
firds leezibu dohs. Tapehz ne apgruhtini tawu firdi ar tih-
scheem un sinnameem grehfeem, zittadi tu fewi paschu saudefi.)

Swehtas dohmas.

Auglus ween reis no man arri,
Mannâ kabrtâ vrassih's Deews
Ko tu stahw', un fo tu darri?
Tâ ikdeenas jautajees.
Tad tas tew us labbu dshis,
Un tew augli ne suddih's.

Zettorta padefmita lihdsiba.

No ta baggata wihra un nabbaga Lahzarus.

Luhf. 16.

1. Wehl stahstija tas Kungs Jesus teem wariseereem
dsirdoht, scho lihdsibu: 2. Tur bija kahds baggats wihrs,
tas apgehrbehs ar farkanahm dahrgahm drahnahm un
dahrgu audeflu, un dshwoja ikdeenas kahrumâ un
lihgfimibâ. 3. Tur arri bija kahds nabbags, wahrda

Sautaschanas.

1. Kam dsirdoht Jesus scho lihdsibu stahstija?
2. Kâ tas baggats wihrs dshwoja?
3. Kahds wahrds tam nabbagam bija?

Lahzarus,

Lahzarus, 4. tas gulleja preefch winna durwim,
5. pilns ar wahtim; 6. un gribbejahs pee-ehdinajams
no tahm druskahm, kas no ta baggata wihra galda kritte.
7. Bet tee funni bija wairaf srehligi, un laisija winna
wahtis. 8. Behz tas nabbags mirre, un tappe aiēnests
no teem engeleem Ahbraâma flehpi. 9. Tas baggats
nomirre arridsan, un to ar leelahm behrehm apraffe.
10. Kad tas nu ellē un mohkâs bija, 11. tad tas sawas
azzis pazehle, un redseja Ahbraâmu no tablenes, un Lah-
zaru winna flehpi. 12. Un tas fauze un fazzija: tehws
Ahbraâm, apsheblojees par mannim, un suhti Lahzaru,
ka tas sawu pirksta-gallu uhdeni eemehrz, un dsiffina
mannu mehli, jo es zeesch leelas mohkâs schih's ugguns-
leefmâs. 13. Bet Ahbraâms atbildeja: peeminni, dehls,
ka tu tawu labbumu effi dabbujis, tur dshws buhdams,
un Lahzarus tur pretti launumu dabbujis: bet nu tohp
schis eepreezinah'ts, un tu tohpi mohzihts. 14. Un pahr
to wiffu irr starp jums un mums leela starpiba, ka tee,
kas gribbetu no scheijenes pee jums semmē brauft, tee ne
warr; nedj arridsan no turrenes schein pee mums vahr-
brauft. 15. Un winsch fazzija: tad es tewi luhdsu,

4. Kur tas gulleja?
5. Kahda stinniba tam nabbagam Lahzarum bija?
6. Kapehz winsch preefch ta baggata wihra durwim gulleja?
7. Ko tee funni darrija?
8. Kâ tam nabbagam Lahzarum mirstoht klahjahs?
9. Kâ to baggatu wihru apraffe?
10. Bet kâ winna dwehselei klahjahs?
11. Ko winsch eeraudstija, elles mohkâs buhdams?
12. Kâ winsch no elles us Ahbraâmu brehze?
13. Ko Ahbraâms atbildeja?
14. Ko Ahbraâms wehl fazzija, kapehz winsch tam ne war-
roht palihdseht?
15. Ko tad tas elles-praulis luhdse?

tehws,

tehwē, tu gribbetu Lahzaru suhtist manna tehwa nammā:
 16. jo man wehl peezi brahli, ka winsch teem to apleezina,
 ka tee arri ne nahf schinni mohku-weetā. 17. Ahbraāms
 us to fazzija: teem irr Deewa wahrdi, zaur Mohsu un
 teem praweescheem rakstiti, lai tee tohs klausa. 18. Bet
 tas fazzija: nē tehws Ahbraām (jo tee ne behda par Deewa
 wahrdu), bet kad weens no teem mirruscheem pee teem
 eetu, tad tee no grehkeem atstahthōs. 19. Ahbraāms
 atbildeja: ja tee ne klausa Mohsu un tohs praweeschus,
 tad tee arri ne tizzehs, laut ir kas no mirroneem aug-
 scham zeltohs.

16. Kapehz winsch to luhdse?
17. Ko Ahbraāms us to fazzija?
18. Ko tad tas pasudduschais fazzija?
19. Ko Ahbraāms pehdigi atbildeja?

Mahzibas.

1. Ta nabbaga Lahzarus dwehsele tappe no teem sweh;
 teem engeleem aisnesta Ahbraāma klehpi, tas irr,
 debbes:preekā, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tizziga un deewabihjiga dwehsele nahf pehz
 nahwes debbests.

(Tur tu arridsan kluhfi, kad tu tizzigs un deewabihjigs pa-
 listi lihds pastaram gallam.)

2. Ta baggata wihra dwehsele kluē elles mohkās, fo
 no tam mahzees?

Atbildi: Retizziga un besdeewiga dwehsele aisbrauz ellē
 pehz nahwes.

(Tapehz fargees no tihscheem grehkeem, un paleez tizzibā, tad
 tew Deews par to pasargahs.)

3. Kad tas baggatais wihrs mas atspirgšanas no fa-
 wahm mohkām luhdsahs, tad Ahbraāms atbildeja:
 peeminni, ka tu tawu daku un labbumu jaw pasaulē
 effi dabbujis, fo no tam mahzees?

Atbildi: Kas scheid labrumōs dshwo, un Deewu un
 sawu nabbagu tuwaku aismirst, tas irr sawu daku
 scheid dabbujis, un tur labbu ne redsehs.

(Tapehz

(Tapehz ne mekle labrumōs, jo tee tew drihs warr ellē rant,
 bet zeetees labbaki ar Deewa behrneem, tad tu muhscham
 preezasees.)

4. Ahbraāms fazzija: stary teem pasudduscheem un stary
 isredseteem irr leela starypiba, ka tee ne warr kohpē
 Fluht, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ellē nekahda scheidlastiba nedf ispestischana.

(Tapehz dshwo tā, ka tu tur weentreis ne eekrihti, tad tu
 arridsan muhscham tury ne nahfši.)

5. Kad tas pasuddis Ahbraāmu luhdsahs, ka tas weenu
 no mirroneem winna tehwa nammā suhtitu, un winna
 brachus beedinatu, ka tee arridsan ellē ne Fluhtu, tad
 Ahbraāms atbildeja: teem irr Mohsus un tee prawees-
 schi, lai tee tohs klausa, fo no tam mahzees?

Atbildi: Mums ne buhs gaidist us jaunahm parahdischa-
 nahm un brijnumeem, jo mums irr Deewa skaidri
 wahrdi.

(Tapehz ne tizzi aplam jauneem Deewa wahrdeem, fo tee
 Jesulisch melsdami teiz, ka tas gars teem to eedohdoht, kad tee
 fā aisgrahbti pee semmes kridami runna. Jo tee swehti Deewa
 raksti rahda mums gan skaidri, fo Deews no mums gribb.)

Swehtas dohmas.

Baggats wihrs ikdeenas plihite,

Nabbagam ne fo bij kohst.

Bet pehz ellē winsch sawihite,

Schis jekk debbes-klaikumōs.

Skreeneet, pasaul's labrumi,

Jo mans preeks buhs debbest.

Pehdigi Stahsti.

No taks leelas nahkamas pastaras
 Deenas,

fā to tas Kungs Jesus un tas swehtais apustuls Bahwils
 papreeksch fluddinadami aprakstijuschi.

1. Kad ta leela pastara deena buhs, to neweens zilweks
 ne warr sinnah, jo to irr Deews sawā sinnaschanā lizzis.

Sautaschanas.

1. Kad buhs ta leela pastara deenā?

2. Bet

2. Bet kas tanni pastarâ deenâ notiks, to mums Deewa swehti raffsi parahda. 3. Tahs pastaras deenas preeksch-sihmes buhs, ka tee zilweku behrni sahks dshwoht, kâ tannis laikôs, kad Deews to pirmu pasauli ar uhdens-pluhdeem noslihjinaja. 4. Tee tikkai ehdihs un dshers un prezsees, un dshwohs itt kâ Deews debbesis ne buhtu, un fazzihis sawâ firdi, ka nekahds Deews irr, neds arri-djan muhschigs preeks, neds muhschiga pasushana. 5. Kad nu ta wiffa pasauli itt drohschâ grehku-meegâ gullehs, tad nahks Jesus ahtrumâ no debbesim, 6. leelâ fpehka un gohdâ; 7. ar leelu breefmigu kleegschanu, un ar to balsi ta leela engela, un ar Deewa basuni. 8. Un wiffi swehti engeli nahks lihds ar to Kungu Jesu, 9. bet tas Kungs Jesus redsams sehdehs us padebbesim kâ us kahda krehfla. 10. Tad eefahks tee zilweku behrni, kas us Deewu ne irr gaidajuschi, kauft un ar drebbeschanu un waimanahm brehkt: 11. af juhs kalni, krihteet pahr mums, un juhs pakalni, apflahjeet muhs no ta waiga ta, kas wirf ta gohda-krehfla sehsh. 12. Kad nu ta Deewa basune zaur wiffu pasauli flannehs, tad zelsees wiffi mirroni no

2. Bet woi warram sunnht, kâ winna buhs?
3. Kurras buhs tahs preeksch-sihmes?
4. Kâ tee tad pehdejôs laikôs dshwohs?
5. Kas tad notiks, kad wiffa pasauli tahdâ drohschâ grehku-meegâ gullehs?
6. Kâ nahks Jesus?
7. Woi winsch kluffinam nahks?
8. Kas lihds ar to Kungu Jesu nahks?
9. Kur tas fohgis Jesus Kristus sehdehs?
10. Ko tee zilweki darrihs, kas papreeksch tahdi nebehndneeki bijuschi?
11. Kâ winni brehks?
12. Kas notiks, kad Deewa basune pahr wiffu pasauli atflannehs?

faweem

faweem kappeem zaur Deewa spehku, 13. un winnu meefas taps atkal ar sawahm dwehselehm saweenotas. 14. Bet tee, ko dshwus atraddihs pastarâ deenâ, tee taps azzumirkli pahrwehrsti un nemirstami. 15. Un tee Deewa isredseti zelsees ar apskaidrotahm meefahm, kas buhs lihdsas Jesus Kristus meefahm. 16. Kad nu wiffi mirroni buhs zehluschees, tad taps wiffi israuti eefsch padebbesim tam Kungam Jesum pretti gaisâ. 17. Tad tee swehti engeli atschkirs tohs isredsetus no teem pasudduscheem. 18. Un tohs Deewa isredsetus pee Jesus labbas rohkas stahdihs, 19. bet tohs pasudduschns pee Jesus kreifas rohkas. 20. Tad buhs wiffesim zilwekeem preeksch teefas nahkt, 21. un atbildeschanu doht no sawas dshwoschanas. 22. Neweens warrehs tad ta wiff-sinnataja Deewa preekschâ leegtees jeb apflehtees. 23. Un ikweens dabbuhs to algu, ko winsch buhs pelnijis pehz ta, kâ winsch buhs dshwojis, pasauli buhdams, jeb labbu jeb laumu. 24. Tad fazzihis tas gohda-kehnihsch un fohgis Jesus Kristus us teem pee sawas labbas rohkas: Rahzeet schurp, juhs swehtiti manna Tehwa, eemantojeet to walstibu, kas jums irr sataisita no eefahkuma tahs pasaules: 25. jo es biju isfaljis, un juhs manni effat

13. Ar ko taps wiffas meefas saweenotas?
14. Kas ar teem notiks, ko wehl dshwus atraddihs pastarâ deenâ?
15. Ar kahdam meefahm tee Deewa isredseti zelsees?
16. Kur pehz wiffus zilwekus aisraus?
17. Ko tad tee swehti engeli darrihs?
18. Kur tohs Deewa isredsetus stahdihs?
19. Bet kur tohs pasudduschns stahdihs?
20. Kas tad preeksch teefas nahks?
21. Kapehz tee preeksch teefas nahks?
22. Woi warrehs tur kas leegtees jeb apflehtees?
23. Kahdu algu ikweens dabbuhs?
24. Ko fazzihis tas gohda-kehnihsch un fohgis Jesus us teem pee labbas rohkas?
25. Kâ winsch tohs teits?

pee-

pee-ehdinajuschi; es biju isflahpis, un juhs manni effat dsirdinajuschi; es biju weefis, un juhs manni effat apgehrbuschi; es biju neweffels, un juhs manni effat apraudsijuschi; es biju zeetumâ, un juhs pee mannim effat nahkuschi. 26. Tad winnam tee taifni atbildehs: Kungs, kad mehs effam tewi tâ redsejuschi, un tewim palihdsejuschi? 27. Un tas kehniensch teem atbildehs un fazzih: pateefi, es jums falku, fo juhs weenam no scheem manneem wiffmajakeem brakteem effat labbu darrijuschi, to juhs man effat darrijuschi. 28. Tad arridsan tas kehniensch Kristus us teem pa kreifu rohku fazzih: Gita nohft no mannim, juhs nolahdeti, muhschigâ ugguni, kas fataihts irr tam wellam un winna engeleem: 29. jo es biju isfalsis, un juhs manni ne effat ehdinajuschi; es biju isflahpis, un juhs manni ne effat dsirdinajuschi; es biju weefis, un juhs manni ne effat usnehmuschi; es biju pliks, un juhs manni ne effat gehrbuschi; es biju neweffels un zeetumâ, un juhs manni ne effat apraudsijuschi. 30. Tad tee arri atbildehs: Kungs, kad mehs tewis tâ effam redsejuschi, un tew ne effam kalpojuschi? 31. Tad tas kehniensch atbildehs un fazzih: pateefi, es jums falku, fo juhs weenam no manneem wiffmajakeem brakteem ne effat darrijuschi, to juhs man arri ne effat darrijuschi. 32. Un tee pasudduschi ee-ees ar meefahm un dwehselehm muhschigâs mohkâs lihds ar wiffseem wellem elles ugguni, 33. kur winnu tahrs jeb winnu fird-ehsti ne mirs un ne

26. Ko tee tam atbildeja?
 27. Bet fo atkal Jesus teem atbildehs?
 28. Ko pehz tas gohda-kehniensch un sohgis Jesus us teem pa kreifu rohku fazzih?
 29. Ko winsch teem vahrmettihs?
 30. Ko tee tam atbildehs?
 31. Bet fo atkal Jesus winneem atbildehs?
 32. Kur tee pasudduschi ee-ees?
 33. Kâ teem tur muhschigi klafsees?

mittefees,

mittefees, un winnu ugguns ne isdifihs. 34. Bet tee isredseti un swehti ee-ees ar meefu un dwehfeli muhschigâ dsihwoschanâ, un spihdehs kâ ta faule eefsch debbes-walstibas. 35. Tur tee redsehs Deewu un sawu Pestitaju Jesu Kristu no waiga, 36. un tee buhs eefsch sadraudsinaschanas ar wiffseem engeleem, 37. un flawehs Deewu bes mittefchanas leelâ un augstâ gohdâ. 38. Un tur buhs preeks papilnam un lihgsnibas un jauka buhschana pee Deewa labbas rofkas, allaschin un muhschigi. Amen.

34. Kur tee Deewa isredseti ee-ees?

35. Kur tee tur redsehs?

36. Ar fo tee buhs sadraudsinaschanâ?

37. Ko tee muhschigi darrihs?

38. Ko dsihwoschana buhs debbestis?

Mahzibas.

1. Tahs pastaras deenas preekschshmes fahkâhs rahdi: tees, fo no tam mahzees?

Atbildi: Ka ta leela pastara Deena ne wiffai tahku.

(Un jebchu tad arridsan wehl tahku buhtu, tad tas tomehr neweenam ne palihds. Jo ikkatram sawa pastara deena, tas irr ta nahwe, tuwu irr, furrâ ikweenu pirmaki preeksch Deewa krehfla pee sawas dwehseles noteefahs. Tapehz ne drohschinajees us launu, bet dohma us gallu, us pastaru fohdibu un us muhschibu. Jo tas laiks nahlams.)

2. Wiffi mirroni zelfees leelâ pastarâ deenâ, fo no tam mahzees?

Atbildi: Tai meefai arridsan dalliba buhs pee ta, kâ tai dwehfeli klafsees.

(Jo ittin tâ, ka ta Deewa behrna meefa irr lihds zeetufl ar to dwehfeli schinni pasaulê, tâpat arridsan taps winna lihds gohdâ zelta debbestis, un kâ ta besdeewiga meefa lihds fahrumus bandijusi ar to dwehfeli schinni pasaulê, tâpat ta arridsan lihds zeetihs elkê. Tapehz ne walka sawu meefu us grehkeem, ka tai arridsan weenu reift dalliba buhtu pee tahs debbes gohdibas.)

3. Tas

3. Tas gohda:kehniſch un fohgis Jeſus Kriſtus fazzihs us teem pee ſawas labbas rohkaſ: Wahzeet ſchurp, juhs ſwehtiti manna Tehwa, eemantojeet to walſtibu, kaſ jums fataiſita irr no eefahkuma taſ paſaulaſ, ko no tam mahzees?

Atbildi: Schee irr lohti preezigi wahrdi teem tizzigeem un deewabihjigeem.

(Al, nemm ſchohs wahrduſ par tawu eepreezinafcham u pee firde. Paleez tawâ tizzibâ un deewabihjafchana, un pahrzeeti to ihſu laizimu ſchahs dſihwibaſ pazeetigi, jo taſ zeeſchanaſ ſchi laika ne atmaſa to nahkamu gohdibu. Ja tew ſcheit laizigi daudſ mantas naw, ko tu par to behda, kad tu tiſſai tur no ta debbeſ Tehwa effi apſwehtihſ.)

4. Us teem pa kreifu rohku taſ gohda:kehniſch un fohgis Jeſus Kriſtus fazzihs: Eita nohſt no mannim, juhs nolahdeti, muhſchigâ ugguni, kaſ fataiſihſ tam wellam un winna engeſeem, ko no tam mahzees?

Atbildi: Schee irr lohti breeſmigi wahrdi teem netizzigeem un beſdeewigeem.

(Al, nemm ſchohs wahrduſ arridſan pee firde, tewim par beedinafcham, un ſargeeſ luhdſamſ no netizzibaſ un tiſſcheem grehkeem, ka tew ne buhtu ſchohs wahrduſ, kaſ kâ pehkonſ grauſch, jadſird.)

5. Ta fohga pehdigi wahrdi buhſ: To juhs man effat darrijufchi, ko no tam mahzees?

Atbildi: Kaſ teem nabbageem noteek, to gribb Jeſus winnâ deenâ iâ usæemt, itt kâ taſ winnam paſcham buhtu notizzees.

(Al, tad ne effi nabbageem ſihſtiſ, kad tew Deewſ ſwehtijis, bet peemett teem, jil ſpehdamſ.)

Swehtas dohmaſ.

Stahdi man pee labbaſ rohkaſ,

Jeſu, winnâ deeninâ,

Ka ne redſu elleſ mohkaſ,

Bet lai manna meeſina

Lihdſ ar mannu dwehſeli

Muhſcham lihgo debbeſi.

Beeliſumſ.

Derrigſ padohmſ,

kâ kriſtigſ zilwekſ warr pee daſchada darba un uſ daudſ zittu wiſſi ſwehtâſ dohmaſ eekulteſ.

1. Rihtôſ nomohdâ tappiſ un zeldameeſ, peeminneeſ, ka tew peenahkaſ arridſan no grehku meega mohſteeſ un zelteeſ ur tawa prahta atjaunofcham.

2. Tawuſ ſwahrkuſ apgehrbdamſ, peeminneeſ kaſdaſ ſklaidraſ taiſnibaſ drahnâſ Jeſum Kriſtum bijuſchaſ un luhdſ winnu, lai taſ ar ſchihm tawu grehku pliffumu apklahj.

3. Redſedamſ fauli lezzoht, luhdſ Deewu lai ta faule taſ taiſnibaſ Jeſus Kriſtuſ arridſan tawâ ſirdi uſlezz, un tawu tumſchu prahtu apſklaidro.

4. Pee ehſchanaſ peeminneeſ taſ dwehſeleſ-barribaſ, jeb ta Deewa wahrda, un taſ debbeſ-maiſeſ, prohti, ta Kunga Jeſus Kriſtuſ.

5. Pee uhdeni nahkdamſ, peeminneeſ tawaſ ſwehtâſ kriſtibaſ.

6. Sauli redſedamſ no-eijoht, peeminneeſ, ka tâpat tawaſ dſihwibaſ faulite weenreiſ no-eeſ.

7. Gulleht eedamſ, atgahdajeſ ta nahweſ-meega, kurrâ tu gulleſi lihſi leelai paſtarai deenai.

8. Swehtdeenâ no darba duſſedamſ, peeminneeſ taſ muhſchigaſ duſſeſchanaſ debbeſiſ, pehſ ſchiſ paſaulaſ wahrgoſchanaſ.

9. Uſ Deewa nammu eedamſ, peeminneeſ to debbeſ zekku, pa kurreu tew ja-eet, kad tu gribbi teitan kluht.

10. Kad ſaſwana, un laudiſ zaur ſcho ſihmi baſnizâ fauz, tad atgahdajeſ, ka ir tewiſ zaur Deewa wahrda ſwanneem pee Deewa walſtibaſ aizina.

11. Baſnizâ buhdamſ, peeminneeſ taſ ſwehtâſ debbeſ-draudſibaſ, kur mehſ wiſſi kohpâ ar ne-iſſakamu preeku Deewu ſlaweſim muhſchigi.

12. Kad

12. Rad pulstfens sitt, jeb stundeni redsedams, peeminnees: tà, kà laifk ne kawejahs, bet mums ne juhtoht aifstreen, tàpat steidsahs arridsan muhsu dshiwibas-deenas us muhschibu.

13. Pee semmes-fohpschanas peeminnees, ka tu no semmes effi, un affal par semmi tapfi, tad tu ne buhfi lepnis.

14. Pee fehpschanas atgahdajees tahs Deewa wahrda fehklas, tad schi apdohmaschana tewi speedihs, Deewu luhgt, lai winsch tawu firdi par labbu tihumu pataifa, kurrà Deewa wahrda fehkla warr anglotees.

15. Pee feena-plauschanas peeminni, ka muhsu dshiwiba kà sahliite fawihst, un kà ta iskaptis daschu pulkiti nozehr, tàpat ta nahwe daschu zilweku fawà jaunibà norauj.

16. Pee labbibas-plauschanas apzerre to leelu pastaru deenu, kurrà ilweens to plaus, ko winsch buhs fehjis.

17. Pee kulschanas peeminni: kà graudus ar spriggufeem iskuff, tàpat Deews zaur frustu un behdahm dauds labbu no mums ispsesch.

18. Pee wehtischanas peeminni: kà yellawas no wehja isputt, tàpat Deews tohs besdeewigus isputtina, tà, ka arridsan pehz winnu weetu ne warr pasiht.

19. Pee malschanas apdohma: itt kà mehsh tohs rupjus graudus zaur malschanu par smalkeem milteem pahrwefscham, tàpat sinn arridsan Deews tohs rupjus grehzineckus zaur frustu un behdahm pahrwefst par deewabihjigeem Deewa behrneem.

20. Pee semmes-ralschanas atgahdajees, ka tawus kaulus weenreis dsikli semme apraks, un ka tee turpat satruhdehs.

21. Pee malkas-weschanas peeminni: kà tee mescha-fohfi tohp nozirfti un fadedsinati, tàpat tee pafauls-behrni fawà laifk no nahwes tohp nozirfti un elles ugguni cemesti.

22. Gannòs buhdams peeminnees: ka ta redsama draudse wirt semmes weens gannams pulks irr, un tee besdeewigi ar teem neimeerigeem ahscheem (ko pee Jesus kreifas rohklas stahdihs), bet tee deewabihjigi ar tahm awim (ko pee Jesus labbas rohklas stahdihs), irr falihdsinajami. Un kà tas wilks

wilks daschu reisi no ta gannama-pulka ko aisgrahbdams aisneff, tàpat tas wels daschu fawà rihkle dabbu un elle aisnefs.

23. Pee sirgeem peeminni: kà tee ar apaufscheem un eemautteem waldami, tàpat arridsan trakki nerimschi un pahrgalwneeki ar pahragu un rihkstem waldami.

24. Pee lohpeem peeminni: tà, kà tee us semmi un us to ween flattahs, ar ko tee warr fawu lungi pildih, tàpat tee pafauls-behrni us isnihzigahm pafauls-leetahm dsenahs, kas preefsch azzim irr, par to nahkam muhschibu ne gahdadami.

25. Darbòs nahkdams peeminnees, ka tu schinni pafaulè wahrgofchanà nahjis, kurrà tew ar sweedreem tawu maifiti ja-ehd, kamehr tu scheitan mihti.

26. No darba mahjas preezigs pahrbraudams, atgahdajees, ka Deews arridsan weenreis tawu wahrgofchanu beigs, un tew nahwè papilnam liks atspirgtees.

27. Zekà buhdams atgahdajees, ka schinni pafaulè tiffai zekka-laudis effam, un ka muhsu ihsta mahjas-weeta debbesis.

28. Krohgà nahkdams peeminnees, ka schi pafaulè kà kroghs irr, fur dauds eebranz un isbranz, fur dauds nemeera, un dauds peedsehruschchi no netaisnibas un fawa tuwaka sweedreem.

29. Tapat, tirgù buhdams, atgahdajees, ka schi pafaulè arridsan kà tirgus irr, fur daschadas flattischanas un peewilfschanas, bet rets irr, kas few ne-isnihzigu prezzi eepehrf.

30. Kahlàs buhdams, peeminnees tahs muhschigas debbes-lichgfmibas, kas ar kahsam falihdsinajama.

31. Pee tawa lunga aizinahs, un tur no-eedams eegahdajees, ka pahr tewim un tawu lungu wehl zits kungs irr.

32. Pee basnizas-kunga nahkdams, jebkahlà waijadisbà, peeminnees, pee ta wisaugstaka basnizas-kunga tawas dwehfeles, Jesu Kristu, eelfsch wiffahm tawahm laitehm nahkt.

33. Pee kahda flimma, jeb arridsan patz flims buhdams, peeminnees tawas dwehfeles-flimmibas, tas irr, tawu grehtu, un noluhds tohs tawam Deewam par wiffahm leetahm.

34. Pee

34. Bee behrejm buhdams, jeb kappenēs nahkdams, apzerte arridsan tawas behres, tad tu aplam ne dšhwosi.

35. Ruddeni redsedams, ka teem kohkeem jaukums lihds ar lappahm suhd, peeminni, ka tāpat wezzumā wiffi tawi spēkti un taws jaukums suddihs.

36. Seemā redsedams, ka wiffi kohki un sahlites plifki un kā nomirrušchi stahw, dohma: tā ir mehš nahwē gullefim bes wiffa jaukuma.

37. Bawaffarā redsedams, ka wiffi kohki un sahlitees atseļ, peeminnees, ka tāpat muhsu fapuišchi kauli un meefas atkal atseļs winnā pafaulē.

38. Baffarā redsedams, ka wiffi mešchi un lauki no Deewa izpuschoti, peeminnees winnās dšhwibas, kur tikkai jaukums ween ar lihgsimibu buhs redsams.

39. Dahrsā nahkdams, atgahdajees ta paradihses-dahrsa, ho kurrā tohs pirmus zilwekus istuhme, un peeminnees arridsan ta eljes-dahrsa, kurrā Jēsus muhsu labbad pee sawas dwehseles zetiis.

40. Bee sibbeneem un pehrkoneem lai tew prahtā schaujahs, kā Deews sawus swehtus bauflus dewis, un tew draude, kad tu tohs pahrlahp.

41. Bee leelas wehtras, kad kohki no faknes iskriht, peeminni, ka no nahwes ir tee wifs-stipraki kriht.

42. Bee stipra lectus peeminni, ka Deews zaur uhdens-pluhdeem to pirmu pafauli, grehku deht, nomaitajis.

43. Bet warrawihkšni redsedams, atgahdajees, ka tas scheligais Deews fohljiis, to pafauli ar uhdens-pluhdeem wairs ne nomaitaht.

44. Bee karsta laika, kad wifs kalst, peeminni, ka muhsu firds twihkšt, kad mehš Deewa karstu dusmibu pahr muhsu grehkeem mannam.

45. Bee raffas un filta leetutina, kas wiffus auglus atspirdsina, peeminni tahs Deewa wahrda eepreezinashanas, no ka muhsu isbaitotas firdis ataušt.

46. Ugguns-

46. Ugguns-grehku eeraudsidams, peeminnees, ka Deews ar uggunim no debbes tohs pilsfatus Sodomu un Gomorru wiannu negantibas deht samaitajis.

47. To augstu debbest redsedams, peeminni Deewa augstibu, un to weetu, kur muhs Deews pee fewim usnems.

48. Saules- jeb mehnes-maitashanu, jeb baigus pee debbes redsedams, peeminni tahs preekschihmes tahs leelas nahkamas pastaras deenas.

Un kas war wiffu isteikt, kā kristigs zilweks pee wiffahm leetahm war swehtās dohmās eekultees. Ihsī fakohht: Bee wiffahm leetahm, kas ween pafaulē irr, kad tu tikkai tahs ar prahtu apdohmasi, tad tu atraddisi pehdas jeb sihmes no Deewa ne-isfaklama spēhka, gudribas un schehlastibas. Par to tew buhs brihnitees, un to teikt un flaweht, kas to wiffu raddijis un tā leel notikt. Kad tu to darrisi, tad tu ihsti jeltees par wisseem lohpeem. So tapehž Deews zilwekus ar fapraschanu apdahwinajis, tohs pehž sawa gihmja radidams, lai tee ne usluhko Deewa darbus kā lohpi, kas pee tam neneeka ne juht.

Schim augstam Deewam un wianna swehtam wahrdam lai irr gohds, scheit laizigi un tur muhscham bes galla.

U M & N.

Rahditajs.

I. Dalka.

No teem stahsteem mezzaš derringas laika.

1. stahsts.	No pavaules raddishanas	lap. 3
2. —	No zilweku raddishanas	6
3. —	No paradihjes dahrsa	9
4. —	No pirmas apgrehkošanas	12
5. —	No grehku fohdibas	15
6. —	No ta apsohlita Pestitaja	18
7. —	No Raina	22
8. —	No uhdens pluhdeem	25
9. —	No Bahbeles tohrna	30
10. —	No Ahbraama	33
11. —	No Sodomas un Gomorras	37
12. —	Ka Ahbraams no Deewa fahrdinahts	42
13. —	No Zhsaaka prezeshanas	45
14. —	No Geshawa un Zehkaba	49
15. —	No Zehkaba fapna	55
16. —	No Zehkaba kalvoshanas	58
17. —	No Zehkaba zihsteshanas	62
18. —	Ka Zahseps pahrdohsts	66
19. —	Ka Zahseps zeetuma kluis	71
20. —	Ka Zahseps gohdā zelts	74
21. —	No Zahsepa brahkeem	79
22. —	Ka Zahseps dewehs pashtees	84
23. —	No Zjaba	90
24. —	No tahs kalvoshanas Egiptes semme	96
25. —	No ta fehnina Warais	100
26. —	No Israēlitem iseshanas	107
27. —	No teem desmits Deewa baukstem	113
28. —	No wezzeem Deewa tikkumeem	119
29. —	No Israēlitem tukstest	125
30. —	No Simfana	131
31. —	No Gelus un Samuela	138
32. —	No ta fehnina Saula	143
33. —	No Goliata	149
34. —	Ka Dahwids waijahsts	154
35. —	Ka Dahwids apgrehkojees	159
36. —	No Abfaloma	166

37. stahsts

Rahditajs.

37. stahsts.	No ta fehnina Salamana	lap. 172
38. —	No Baala elka kalveem	178
39. —	No Abkaba un Zhsabeles	184
40. —	No Elijas debbes-braufshanas	191
41. —	No Gelisa brihnuma-sihmechm	194
42. —	No zittabm Gelisa sihmechm	199
43. —	No ta pilssata Ninives	203
44. —	No tahs aisweshanas us Babiloni	208
45. —	No ta wezza Tobija	214
46. —	No ta jaunā Tobija	219
47. —	No Danijela un winna beedreem	224
48. —	No Danijela lauww-bedrē	229
49. —	No Susannas	234
50. —	No Esteres	238
51. —	No Ahmana	243
52. —	Ka ta wezza derriba beidsahs	249

II. Dalka.

No teem stahsteem jaunās derringas laika.

1. stahsts.	No Zafaria	lap. 257
2. —	No Jezus eedstimschanas	260
3. —	No Marias peemelleschanas	264
4. —	No Zahna peedstimschanas	268
5. —	No Jezus peedstimschanas	271
6. —	No teem ganneem Betlemē	274
7. —	No Marias schkibstischanas	278
8. —	No teem gudreem no austruma-semmes	281
9. —	No teem aplauteem behrniaceem	285
10. —	Kas ar Jesu 12ta gadda notizzees	288
11. —	No Zahna fwehta ammata	292
12. —	Ka Jezus kristibts	295
13. —	Ka Jezus no wella fahrdinahts	298
14. —	No Jezus fwehta ammata	302
15. —	Kahds Jezus hifis	306
16. —	No Zahna zeetuma	310
17. —	No Jezus Kahnā darrijis	314
18. —	No Behtera sweijoschanas	318
19. —	No ta dihsa Betesda	321
20. —	No ta kapteines Kapernauma	324
21. —	Kas Rainā notizzees	328

22. stahsts.

Rahditajs.

22. stahsts.	No teem Gergezeneem	lap. 331
23. —	No Jairus meitinas	335
24. —	No ta wihra ar sakaltuschu rohku	339
25. —	Kà Jēsus peeztubstoschus barrojis	342
26. —	No tabs Kananeeru seemas	347
27. —	No Jēsus apflaidroschanas	350
28. —	No ta mehnefs-sehrdšiga puifcha	354
29. —	No ta zilwefa, kas aļs peedstimmis	358
30. —	No Martas un desmits spittaligeem	363
31. —	No Zakeüs	366
32. —	Kà Lahzarus no mirroneem mohdinahsts	370
33. —	Kà Jēsus Jerusaleinē eejahjis	374
34. —	Kà Jēsus fwaidihsts un kahjas masgajis	379
35. —	No ta fwehta waffar-ehdeena un eljes-dahrfa	384
36. —	Kà Jēsus guhstihsts un aisleegts	389
37. —	Kà Jēsus preefšch basnizas-teešas noklau- sihsts un pasuddinahsts	394
38. —	Kà Jēsus preefšch semmes-teešas noklausihsts	400
39. —	Kà Jēsus pasuddinahsts tappis	405
40. —	Kà Jēsus frustā fists	410
41. —	Kà Jēsus kappā eelists	416
42. —	No Jēsus augšcham-zelščhanas	420
43. —	No Jēsus parahdiščhanahm	425
44. —	No zittahm Jēsus parahdiščhanahm	430
45. —	No Jēsus debbes-braukščhanas	435
46. —	No ta fwehta Garra	439
47. —	Kà Behteris tiflu dseedinajis	443
48. —	No ta fwehta Steppina	448
49. —	No Pahwila atgreesčhanas	453
50. —	No Karneela atgreesčhanas	458
51. —	Kà Behteris no zeetuma isglahbts	463
52. —	No Pahwila darbeem	468

III. Datta.

Zitti basnizas stahsti.

1. stahsts.	No Jerusalemes ispohtiščhanas	lap. 475
2. —	No tahm leelahm wajjaščhanahm	481
3. —	No teem pirneem basnizas-liffumeem	486

IV. Datta

Rahditajs.

IV. Datta.

No ta Kunga Jēsus lihdsibahm.

1. lihdsiba.	No ta fehjeja	lap. 493
2. —	No lohkakeem starv fweešcheem	496
3. —	No ta wihna-kalna	499
4. —	No ta pasuddušča dehla	504
5. —	No ta wariseera un munitineefa	509
6. —	No ta šehliiga Samaritera	512
7. —	No ta netaišna usrauga	515
8. —	No baggata wihra laufeem	518
9. —	No leela waffarina	520
10. —	No tahm Eehwina kahjahm	523
11. —	No tahs parradu-islihdšinaščhanas	527
12. —	No tahm deimits jumprawahm	531
13. —	No teem us augleem isdohteem pohdeem	534
14. —	No ta baggata wihra un ta nabbaga Lahzarus	538
	Pehdigi stahsti no tahs pastaras deenas	541
	Padohmš, kà kristigam zil wekam buhs fwehtās dohmās eefultees	547

Rahditajs,

kas rahda, kurrus stahstus katrâ svehtdeenâ jeb katrâ laikâ warretu lassihst.

1. Atwentes svehtid.	II. daff.	33. stahsts.
2. Atwentes svehtid.	Peelikkums no past. deen.	
3. Atwentes svehtid.	II. daff.	16. stahsts.
4. Atwentes svehtid.	II. —	11. —
1. Seem. svehtku d.	II. —	5. —
2. Seem. svehtku d.	II. —	6. 48. —
3. Seem. svehtku d.	II. —	15. —
Svehtid. pehz seem. fw.	II. —	9. —
Jaunâ gaddâ	II. —	14. —
Svehtid. pehz jauna gadda	I. —	7. 15. —
Swaigšnes deenâ	II. —	8. —
1. Svehtid. pehz swaigš. d.	II. —	10. —
2. Svehtid. pehz swaigš. d.	II. —	17. —
3. Svehtid. pehz swaigš. d.	II. —	20. —
4. Svehtid. pehz swaigš. d.	II. —	22. —
5. Svehtid. pehz swaigš. d.	IV. —	2. —
6. Svehtid. pehz swaigš. d.	II. —	27. —
Marias šķihst. deenâ	II. —	7. —
9. Svehtid. preekšch leeld.	IV. —	3. —
8. Svehtid. preekšch leeld.	IV. —	1. —
7. Svehtid. preekšch leeld.	II. —	29. —
6. Svehtid. preekšch leeld.	II. —	13. —
5. Svehtid. preekšch leeld.	II. —	26. —
4. Svehtid. preekšch leeld.	II. —	28. —
3. Svehtid. preekšch leeld.	II. —	25. —
2. Svehtid. preekšch leeld.	II. —	19. —
Marias pašluddināchanas d.	II. —	2. —
Puhyuku svehtdeenâ	II. —	34. —
Pirmâ d. pehz Puhy. svehtid.	II. —	36. —
Dhtrâ d. pehz Puhy. svehtid.	II. —	37. —
Treščâ d. pehz Puhy. svehtid.	II. —	38. 39. —
Leelâ zettort-deenâ	II. —	35. —
Leelâ peekideenâ	II. —	40. —
Seštd. pehz Puhy. svehtid.	II. —	41. —
1. Leeldeenâ	II. —	42. —
2. Leeldeenâ	II. —	43. —
3. Leeldeenâ	II. —	44. —

Leel-

Rahditajs.

Leeldeenas atšvehtē	II. daff.	32. stahsts.
Luhgšchanas deenâ	I. —	35. —
2. Sveht. pehz leeld.	I. —	16. —
	II. —	49. —
3. Svehtid. pehz leeld.	II. —	50. —
4. Svehtid. pehz leeld.	II. —	51. —
5. Svehtid. pehz leeld.	II. —	52. —
Leelâ krukā-deenâ	II. —	45. —
6. Svehtid. pehz leeld.	II. —	47. —
1. Waff. Svehtku deenâ	II. —	46. —
2. Waff. Svehtku deenâ	III. —	2. —
3. Waff. Svehtku deenâ	I. daff. 8. III. daff. 3.	3. —
Waffaras-Svehtku atšvehtē	IV. daff.	13. —
1. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	IV. —	14. —
2. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	IV. —	9. —
3. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	IV. —	4. —
4. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	I. —	28. —
Jahna deenâ	II. —	1. 4. —
Marias peemekleschanas deenâ	II. —	3. —
5. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	II. —	18. —
6. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	II. —	31. —
7. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	I. —	29. —
8. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	I. —	31. —
9. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	IV. —	7. —
10. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	III. —	1. —
11. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	IV. —	5. —
12. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	I. —	41. 42. —
13. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	IV. —	6. —
14. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	II. —	30. —
15. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	IV. —	8. —
Miffela deenâ	I. —	47. —
16. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	II. —	21. —
17. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	II. —	24. —
Luhgšchanas deenâ	I. —	43. —
18. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	I. —	27. —
19. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	I. —	30. —
20. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	IV. —	10. —
21. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	I. —	45. 46. —
22. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	IV. —	11. —
23. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	I. —	37. —
24. Svehtid. p. W. Sw. atšw.	II. —	23. —

25. Svehtid.

Rahditajš.

25. Swehtd. p. B. Sw. atfw.	I. daff.	11. stahšts.
26. Swehtd. p. B. Sw. atfw.	Peeliff. Pehdigi	stahšti.
27. Swehtd. p. B. Sw. atfw.	IV. daff.	12. stahšts.

Wehl zittâš deenâš, ko bašnizâš ne šwehti, warr laššiht.

Meera deenâ	I. daff. . . .	44. stahšts.
Mattifa deenâ	I. —	14. —
Wastlawju deenâ	I. —	50. —
Jurga deenâ	I. —	39. —
Pehtera deenâ	I. —	34. —
Zehlaba deenâ	I. —	36. —
Annas deenâ	I. —	49. —
Labrentſcha deenâ	I. —	24. —
Mahras deenâ	I. —	13. 40. —
Behrtula deenâ	I. —	10. —
Matteüš deenâ	I. —	26. —
Sihman-Zuhda deenâ	I. —	12. —
Garru deenâ	I. —	17. —
Mahrtina deenâ	I. —	33. 51. —
Kattrinas deenâ	I. —	3. 4. 5. 6. —
Andreija deenâ	I. —	1. —
Dſimſchanas deenâ	I. —	2. —
Krušta deenâ	I. —	38. —
Us weefibahm	I. — 18.19.20.21.22.	—
Kad kaš neweffelš	I. — 23. 25. 32.	—
Pehrkona laikâ	I. —	38. —
Zaunu ehku uštaiſoht	I. —	9. —
Gadda gallâ	I. —	52. —

